

Jr. Němec

ŘECKÁ
CVIČEBNÍ KNIHA

PRO

GYMNASIA ČESKÁ

SLOŽENÁ

OD

FRANTIŠKA LEPAŘE.

SEDMÉ VYDÁNÍ NEZMĚNĚNÉ.

Cena: výt. seš. 3 K 10 h; vúz. 3 K 60 h.

V PRAZE A VE VÍDNI.
NÁKLADEM F. TEMPSKÉHO.

1895.

P

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA	
PEDAGOGICKÉ FAKULTY	
UNIVERSITY KARLOVÉ	
ŠKOLNÍ	U 446
INVENTURNÍ	20207

A. Příklady pro cvičení ve tvarosloví.

Některé tvary slovesní přítomného času.

Activum.

Indicativus.

Sing.	Plur.
φέρ-ω беру	φέρ-ομεν bereme
φέρ-εις bereš	φέρ-ετε berete
φέρ-ει bere	φέρ-ουσι(ν) berou

Imperativus.

Sing.	Plur.
φέρ-ε ber	φέρ-ετε berte

Infinit. φέρ-ειν bráti.

Cvičení I.

Významy: ἄγω	vedu (ἄ)	τύπτω	tepu
πράσσω	pracuju (ἔ)	παίω	biju
πλέκω	pletu	δέρω	deru, dru
πίνω	piju (ἵ)	βασιλεύω	kraluju
στέργω	miluju	προφητεύω	prorokuju
τρίβω	tru (ἰ)	οὐδὲ; μὴ ne	ne (obzvl. při imp.)

ἄγω, ἄγομεν. — πρᾶσσω, πρᾶσσομεν. — στέργω, στέργομεν. — πλέκεις, πλέκετε. — τρίβεις, τρίβετε. — παίεις, παίετε. — οὐδὲ τύπτει, οὐδὲ τύπτουσιν. — στέργει, στέργουσιν. — προφητεύει, προφητεύουσιν. — ἄγε, ἄγετε. — μὴ παῖε, μὴ παίετε. — μὴ προφήτενε, μὴ προφητεύετε. — πίνειν. — ἄγειν. — πλέκειν. — δέρειν.

1.

Piju, pijeme. — Nebiju, nebijeme. — Prorokuju, prorokujeme. — Dereš, derete. — Miluješ, milujete. — Vedeš, vedete. — Tepeš, tepete. — Kraluje, kraluji. — Pracuje, pracuji. — Plete, pletou. — Pracuj, pracujte! — Neplet, neplette. — Kraluj, kralujte! — Tři, třete! — Třiti. — Bíti. — Milovatí. — Prorokovatí.

Medium a passivum.

Indicativus.

Sing.		Plur.	
φέρ-ομαι	beru se (si)	φέρ-όμεθα	bereme se (si)
φέρ-ην.-ει	bereš se (si)	φέρ-εσθε	berete se (si)
φέρ-εται	bere se (si)	φέρ-ονται	berou se (si)

Imperativus.

φέρ-ου	ber se (si)	φέρ-εσθε	berte se (si)
--------	-------------	----------	---------------

Infin. φέρ-εσθαι bráti se (si).

Cvičení II.

Významy: λούω myju; κρύπτω kryju; βουλεύω radím; βούλομαι volú (si); χεί; μάχομαι potýkám se; bojuju; πορεύομαι ubiráám se; cestuji ψεύδομαι lhu.

λούομαι, λούομεθα. — κρύπτομαι, κρυπτόμεθα. — βουλεύη, βουλεύεσθε — ἄγγη (-σί), ἄγεσθε. — μάχεται, μάχονται. — παίεται, παίονται. — ψεύδου, μὴ ψεύδεσθε. — πορεύου, πορεύεσθε. — βουλεύεσθαι. — βούλει πορεύεσθαι. — βούλονται ἄγεσθαι (pass.) — βούλεσθαι βουλεύεσθαι.

2.

Rádím se, radíme se. — Vedu si, vedeme si. — Nelžeš, nelžete. Myješ se, myjete se. — Pracuješ si (vyděláváš si), pracujete si (vyděváte si). — Kryje se, kryjou se. — Veden jest, vedeni jsou. — Bere berou si. — Bojuj, bojujte! — Raď si, radte si! — Myj se, myjte se! Milovánu býti. — Bojovatí chceme. — Nechcete se raditi.

Tvary statných a přídavných jmen.

Příklady ku skloňování slov se znakem a.

(Sch. § 30.; Nied. § 122. A, a.)

Některé tvary řecké slovesa býti.

Praesens.				Imperativus: ἔστε buďte.	
				Infinitivus: εἶναι býti.	
				Imperfectum.	
Sing.		Plur.			
εἶμι	jsem	ἐσμέν	jsme		
εἶ	jsi	ἐστέ	jste		
ἔστί(ν)	jest	εἰσί(ν)	jsou	Sing.	Plur.
				ἦν(erat)byl,-a,-o.	ἦσαν(erant)byli,

Cvičení III.

(Nom., accus. a voc. všech čísel u slov ženského rodu.)

(Významy ke cvičení tomu a k následujícím ve zvláštních seznamech jsou zde dále za přídavkem IV.)

Πείραι καὶ ἐμπειρίαὶ παιδεύουσιν. — Φέρε τὴν ἀλήθειαν. — (Ἡ στρατιὰ συλλέγεται. — Καὶ μυρία δάκνουσιν.) — Ἡδοναὶ λύπας τίκτουσιν. — Ἐπιστολὴν γράφω. — Εἰρήνην βουλόμεθα. — Ἡ μάχη δεινὴ ἦν. — Τὴν κακὴν γλῶσσαν κόλαζε. — Μηχανὰς προσάγουσιν. — (Σοφία καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη ἀρεταὶ εἰσιν). — Τῶ (τὰ) κόρα ἀδελφά εἰσιν.

3.

Stroje se přivázejí. — (Moudrost a mírnost a spravedlnost velebíme.) — Zpěvy obveselují. — Vojska se shromažďují. — Boje jsou hrozné. — Po¹ zármutech někdy rozkoše máme. — Pišeme listy. — Mám dvě sestry².

¹ μετὰ (s acc.). — ² dvě sestry jest dual.

Cvičení IV.

(Ostatní pády slov ženského rodu.)

Ἡ λύπη χαρῆς ἀδελφῆ ἐστίν. — Καρία τῆς Ἀσίας χώρα ἦν. — (Ἐκ¹ φιλιῶν πολλάκις γίνονται ἔχθραι.) — Ἐνδεία φθείρεται ἢ ὑγίεια. — (Ἐκ¹ θαλάσσης ἐρχόμεθα. — Μερίμνη καὶ λύπη ἢ ψυχὴ φθείρεται. — Τῇ πενίᾳ κλειόνται θύραι καὶ πύλαι. — Ἡ παιδεία ἐν² τιμῇ ἐστίν. — (Ὅντε τέχνην ἔνευ³ μελέτης ὄντε μελέτην ἔνευ τέχνης ἐστίν.) — Μεγάλην τῆς ψυχῆς ῥώμην ἔχεις. — Μὴ πιστεύε διαβολῇ. — Ἡ γλῶσσα πολλῶν ἐστίν αἰτία λυπῶν. — (Τὴν ἐν Σπάρτῃ βουλὴν λέγουσι⁴ γερούσιαν.)

4.

Začínáme ze¹ začátku. — (Večer doba dne jest.) — Artemisia byla královna Karie. — V Asii byla mnohá království. — Zkušenost krajín máme. — Zkouškami a zkušenostmi se vzděláváme. — Jazykem často zármutek se stávají. — (Řemesla zdroje hojnosti jsou.) — Pilnost včel se velebí. — Cností jsou v² duši. — Potřebujeme míru. — Nevěřte pomluvám! — Večer (gen.) vrata domů zavíráme. — Starostmi a zármutek zdraví hubíme.

¹ ἐκ (před náslovím souhláskovým), ἐξ (před náslovím samohláskovým) s gen. = z, ze; od. — ² ἐν s dat. = ve. — ³ ἔνευ s gen. = bez. — ⁴ λέγω s dvojným acc. = nazývám něco něčím.

Cvičení V.

(Slova mužského rodu se znakem α. Sch. § 31.; Nied. § 122. A, b.)

Οἱ μαθηταὶ ἡλικιωταὶ εἰσιν. — (Τοῖς ψεύσταις οὐ πιστεύομεν.) — Οἱ πρεσβῦται ἐπὶ¹ τῶν νεανιῶν θεραπεύονται. — Οἱ ποιηταὶ Μουσῶν θεραπεύονται εἰσιν. — Τοῦ κριτοῦ² ἐστὶ κρῖνειν. — (Τοῦ δικαστοῦ ἐστὶ δίκην

δικάζειν. — Ἡ Πυλάδου καὶ Ὁρέστου φίλια θαναμασὴ ἦν.) — Τοῖς τεχνίταις αἱ τέχναι τροφήν παρέχουσιν. — Τῷ Ἀτρεΐδᾳ ἐν Τροίᾳ ἦσαν. — (Χαίρε, ὦ δέσποτα.) — Οἱ ναῦται εἰς³ τὸν κυβερνήτην βλέπουσιν. — (Οἱ ναῦται τοὺς ἐπιτησίας περιμένουσιν. — Ἡ τῶν στρατιωτῶν ἀνδρεία θαναμασὴ ἐστίν.) — Ὡ νεανία, σοφίας ἐρασταὶ ἔστε. — (Τῶν νεανιῶν ἀρετὰ ψυχῆς εἰσιν σωφροσύνη καὶ ἀνδρεία.)

5.

Řemeslníci výtživu z řemesel mají. — Vojinové se shromažďují. — (Kormidelníci vládnou na⁴ moři.) — Jest povinnost² jinochů starce ctíti. — Plavecům jest zkušenost moře. — Jinochu sluší mírnost. — (Soudeci nesluší nespravedlnost.) — O plavče, hleď na kormidelníka! — Pausanias byl zrádce Spartanův.) — I Hádovi obětují. — Poslouchej, o záku!

¹ = od. — ² = jest věc sudiče. V řečtině totiž slova věc, povinnost, vlastnost a podobná při gen. (a přivlastňovací náměstce) mnohdy se nepřekládají. Srovnej lat. constr.! — ³ = na. — ⁴ ἐν s dat.

Cvičení VI.

(Stažená slova se znakem α. Sch. § 32.; Nied. § 129.)

Οἱ ἐργάται σκάπτουσι τὴν γῆν. — Καὶ χρυσῆ πέδη πιέζει. — Συναῖ τε καὶ ἐλαία πόρρω καθήκουσι ταῖς ῥίζαις. — (Γοργίας ὁ σοφιστὴς παρὰ¹ τοῦ μαθητοῦ μῶς ἐκατὸν λαμβάνει.) — Ἐκ τῆς γῆς τροφήν ἔχομεν. — (Αἱ μάχαι γίνονται καὶ κατὰ² γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.) — Οἱ Πέρσαι Γῆ θύουσιν. — Ἐρμῆς λύρας εδρετής ἐστίν. — Νῆ³ τὸν Ἐρμῆν ἐβ̄ λέγεις. — Ἀθηνᾶ ἐν Ἀθήναις μάλιστα θεραπεύεται.

6.

I zlatá pouta tlačí. — Země rolníkům výživu poskytuje. — Chceme vzdělávati zemi. — (V Attice mnohé fiky a olivy sázejí.) — Kořeny fikův a oliv daleko zasahují. — Občané obětují Athéně. — Hermovky byly sloupy. — Plavci severiči obětují. — (Kalliovi byly mnohé miny.)

¹ = od. — ² = po. — ³ νῆ jest slůvko, jehož se při přísaze užívá s acc. boha nebo věci, které se dokládáme; v češtině překládá se předložkou „při, skrze, pro“.

Příklady ku skloňování slov se znakem ο.

(Sch. § 33., 34.; Nied. § 133.)

Cvičení VII.

(Nom. acc. a voc. všech čísel.)

Ὁ πιστὸς φίλος θησαυρὸς ἐστίν. — (Χαλινὸς οὐκ ἐστίν ἐπὶ¹ τῆ γλώσση.) — Οἱ θεοὶ οὔτε σῦτον ἐσθίουσιν οὔτε οἶνον πίνουσιν. — (Ὁ Πλοῦτος οὐ μόνον τυφλὸς ἀλλὰ καὶ χωλὸς ἐστίν.) — Οἱ ὄνειροι πολλαῖς θαναμαστοὶ εἰσιν. — Τὰ ἱερὰ καλὰ ἦν². — Παρὰ³ τὰς ὁδοὺς μάλιστα τὰ

δένδρα φυτεύεται. — (Ὁδ χαλεπὸν⁴ Ἀθηναίους ἐν Ἀθήναις ἐπαινεῖν⁵). — Οἱ μαθηταὶ θεραπεύουσι τοὺς διδασκάλους. — Στέφανος ἐλαίας ἄθλον ἦν. — Οἱ πολῖται πέμπουσιν ἀγγέλους πρὸς⁶ τοὺς συμμάχους. — Οἱ Ἀθηναῖοι ἐκπέμπουσιν ἀποστόλους εἰς τὰς νήσους. — Ἡ γῆ φέρει παντοίους καρπούς. — (Ὁ ἐγκέφαλος ἐν τῇ κεφαλῇ ἐστίν.) — Οἱ πολῖται τοὺς νόμους φυλάσσουν. — (Φέρε ἄρτον, δοῦλε.) — Διονύσιος ἦν τύραννος ἐν Συρακούσαις. — Οἱ λόγοι εἰσὶ φάρμακα λύτης.

7.

Věrní přátelé poklady jsou. — (Orel nehoní much⁷). — Otroci od⁸ pánů hlídání jsou. — Rolníci výtživu ze země mají. — Oba Dionýsiové (dual) byli panovníci (dual) v Syrakúsách. — (Vždy kavka ke⁹ kavce). — Zákony od⁸ občanů se zachovávají. — Učitelé učí žáky. — Révy nesou víno. — Stromy ovoce nesou. — Zlé ovoce nesou zlí přátelé. — Vojínové dostávají odměny mužnosti. — Řeči nazýváme léky zármutku. — Příteli, slyš! — (O Bože¹⁰, chraň přitele! — Buď zdrav, o bratře!) — Orestes a Pylades byli věrní přátelé a druhové (dual). — (Boha bohatství nazývají slepým a chromým¹¹).

¹ = na (lok.). — ² Podmět neutr. plur. mívá příslušné sloveso v sing. — ³ = vedle, podle. — ⁴ sc. ἐστίν. — ⁵ staž. z ἐπαινεῖν od ἐπ-αινώ. — ⁶ πρὸς s acc. = k, ku. — ⁷ V češt. přechodná slovesa záporná pojí se obyč. s gen., ale v řečt. ponechává se acc., byl-li při týchž slovesech i pozitivních. — ⁸ = ἐπὶ s gen. — ⁹ παρά zde s acc. — Výpustky n. ellipse obzvláště v příslovích jsou v řečtině tak časté jako v češtině. — ¹⁰ V řečt. plur. (viz Nied. § 136. 1.). — ¹¹ viz cv. IV. pozn. 4.

Cvičení VIII.

(Ostatní pády všech čísel.)

Οἱ πρόγονοι ἐπαινοῦ ἀξιοὶ εἰσιν. — (Οἱ πόνοι ὄψον τοῖς ἀγαθοῖς. — Ἀγαθὴ τοῦ ἐταίρου παραμυθία ἐστίν. — Οἱ ἀγαθοὶ ἐν τοῖς κινδύνοις ἐπιπονεῖν¹ ἐθέλουσιν.) — Κοινωνοὶ ἐσμεν καὶ πόνων καὶ ἀγαθῶν. — Οἰκονόμου ἀγαθοῦ ἐστίν ἐδ' οἰκεῖν² τὸν οἶκον. — Ὁ διδάσκαλος τοὺς μαθητὰς ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχει. — Ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γιγνώσκω. — Ὁ ἕπνος δῶρον τοῖς ἀνθρώποις ἐστίν. — (Οἱ μωροὶ ἐπὲρ³ ὄνου σκιᾶς μάχονται. — Ἀεὶ Ἰλίω κακά.) — Ἐν πολέμῳ κινδύνοὶ εἰσιν. — (Ὁ πλοῦτος βάσανός ἐστίν ἀνθρώπου τρόπων.) — Ἐν ὄνῳ ἀλήθεια. — Δικαιοσύνην ἄσκει⁴ ἔργω τε καὶ λόγῳ. — Τὰ ὄπλα τοῦ στρατηγοῦ λάμπει ὡς κάτοπτρον. — Αὐπαι ἀνθρώπου τίκτουσι νόσους. — (Οἱ λύκοι τοῖς προβάτοις ἐπιβουλεύουσιν.) — Ἐν τοῖς βασιλείοις φρουρά ἐστίν.

8.

V nebezpečnosti povahu přitele poznáváme. — Šetři času! — Ve dne⁵ slunce na nebi jest. — Zákony občanů měrou⁶ života jsou. — Modlime se Bohu. — V Agajském moři jsou mnohé ostrovy. — (Búkefalos byl kůň Alexandrův⁷). — V divadle diváci jsou. — Lidé potřebují spánku.

— Činy předků jsou chvály hodny. — Válkami díla rolníků se hubí. — (Kavka cizími péry se chlubí.) — Namahání jest lidem poklad. — Dobří žáci řeči učitelů zachovávají. — Ve svatyních bohů mnohé a krásné dary byly. — Díla boží⁷ podivu hodna jsou. — (Sluncem doby dne se označují.) — Druh druhovi se zavděčuje. — (Po⁸ krásné zbrani poznáváme vojevůdce. — Před⁹ královským hradem vojínové za příčinou¹⁰ stráže jsou.

¹ staž. inf. praes. act. od *ἐπιπονέω*; též: ² od *οἰκέω*. — ³ = pro, za. — ⁴ staž. z *ἀσκεσ* od *ἀσκέω*. — ⁵ gen. bez předl. — ⁶ v řečt. nom. — ⁷ v řečt. (possess.) gen. subst. — ⁸ *ἐκ* s gen. — ⁹ *πρὸς* s gen. — ¹⁰ za příčinou = *ἐνεκα* s gen., obyčejně za gen.

Cvičení IX.

(Stažená slova se znakem *ο*. Sch. § 36.; Nied. § 139.)

Οἶνός ἐστι κάππιτρον νοῦ. — *Ἔχω φίλον εὐνοῦν.* — *Ἀπλοῦς ὁ λόγος τῆς ἀληθείας.* — *Οἱ ἐχθροὶ δύνουσι εἰσίν.* — *Οἱ θεοὶ τοῖς ἀγαθοῖς εὐνοὶ εἰσιν.* — (*Ὁ παρὰ¹ γῆν πλοῦς ἀκίνδυνός ἐστιν.*) — *Οἱ πολέμοι κῆδη ἐν πλῶ εἰσιν.* — *Οἱ καρποὶ ἐν καιοῖς φέρονται.* — (*Καὶ τὰ δαστᾶ κατασφίεται.*) — *Ὁ στέφανος χρυσοῦς ἐστιν.*

9.

Vínem objevují se myslí lidí. — S² rozumem rač dobromyslnému příteli! — (Věřte prostým slovům [řečem] pravdy! — Opice jest opice, třebas³ má zlaté trepyky. — Kostí jsou tvrdy.) — Život člověka podoben jest plavbě. — Růže jsou nachové. — Koše plny ovoce jsou. — Ubihejte zlomyslných nepřátel⁴! — (Plavby jsou nebezpečny.)

¹ = podle. — ² *σύν* s dat. — ³ *καὶ εἰ*. — ⁴ v řečt. acc.

Cvičení X.

(Formy řečeného skloňování attického. Sch. § 38.; Nied. § 142.)

Ὁ λέως εἰς τοὺς θανμαστοὺς ἀποβλέπει. — *Οἱ νεφὶ ἱεροὶ εἰσιν.* — *Οἱ θεοὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἰλεψὶ εἰσιν.* — *Ἐῦχον ἰλεψος θεοῖς.* — (*Οἱ ψεῦσται ἀνάπλεψὶ εἰσιν ἀπατῶν.* — *Ὁ ναύτης ἰστίου καὶ κάλω ἐπιλαμβάνεται.*) — *Οἱ ταρὶ καλοὶ εἰσιν.* — (*Ὁ τοῦ ταῶ κέρκος καλός ἐστιν.*) — *Ἀνδρόγεως Μίνω υἱός ἦν.* — *Ἡ ἀρετὴ ἀγήρωσ ἐστίν.*

10.

Lidé ve chrámech Bohu milostivému se modlí. — (Plavci chytají se plachet a lan.) — Někteří živi pány pro¹ krásu. — (Pávu krásný ocas jest. — Orel uchvacuje zajíce [plur.]) — Smrt Androgeova Athéňanům příčinou² zármutku byla.

¹ *διὰ* s acc. — ² v řečt. nom.

Příklady ku skloňování souhláskového.

(Sch. § 40 atd.; Nied. § 147 atd.)

Kmeny hrdelné a retné. (Sch. § 45.; Nied. § 148.)

Oničení XI.

(Nom., acc. a voc. všech čísel.)

Ἡλιξ ἤλικα τέρπει. — Κόλακες κόρακες. — Οἱ Αἰθίοπες μακρόβιοι. — (Γελοῖόν ἐστι γλαῦκας εἰς Ἀθήνας κομίζειν· πολλαὶ γὰρ γλαῦκες ἐν Ἀθήναις εἰσίν.) — Οἱ πολῖται κήρυκας πέμπουσι πρὸς τοὺς πολεμίους. — Ὁ στρατηγὸς φύλακας τῆς ἄρας καταλείπει. — Τὸ ἔλαιον αἷξει τὴν φλόγα. — (Οἱ κνηγέται διώκουσι τὰς ἀλώπεκας.) — Αἱ αἶγες ἐρίφους τε καὶ τυροὺς τοῖς ἀνθρώποις παρέχουσιν. — Οἱ παλαιοὶ λέγουσι τοὺς ἐν Ἰνδοῖς μύρμηκας χρυσὸν ὀρέσσειν. — Οἱ Αἰγύπτιοι καὶ ἱέρακας σέβονται. — (Ἐν¹ δαίτην κύλικες περιφέρονται.)

11.

Krkavci krákají. — Mravenci pracoviti jsou. — (Kyklopové byli divoci. — Komáři kousají.) — Vlk mění srst, smýšlení ne. — Vojevůdce posílá hlasatele k² nepřátelům. — (Myslivci pronásledují korotve.) — Těžko jest lišku chytati. — (Staří praví, že nohové jsou³ strážci pokladů.) — Vlk pronásleduje kozu. — Pochlebníka nemiluju.

¹ ἐν s dat. = ve; při. — ² πρὸς s acc. — ³ acc. c. inf.

Oničení XII.

(Ostatní pády všech čísel.)

Κακοῦ κόρακος κακὸν ᾠόν. — Οἱ τῶν κολάκων ἔπαινοι τοῖς σοφοῖς φορτικοὶ εἰσιν. — Οἱ στρατιῶται στεγάζονται θώραξι χαλκοῖς. — (Μωρόν ἐστι τέττιγι τὴν μέλισσαν συγκρίνειν. — Οἱ γῦπες ἐπὶ¹ τὰς ὀσμάς τῆς σαρκὸς φέρονται. — Ἔστι φάρμακα βηχός.) — Τοῖς Φοίνιξιν ἦν πόλεμος πρὸς² Ἀλέξανδρον. — Τοῖς γυψίν ὄνηχός εἰσιν. — Κόραξ μὲν κόρακι φίλος, γῦψ δὲ γυψί. — Ὑπὸ γρυπῶν θησαυροὺς φυλάσσεσθαι λέγουσιν. — Τῶν Ἀράβων ἵπποι καλοὶ εἰσιν.

12.

(Nil protéká krajiny Aithiopiův a Egyptanův.) — Povinnost³ hlídačů jest hlídati. — (Arabům nebyla válka proti Kambýsovi.) — Lišce úklady strojiti jest těžko. — Pochlebnici krkavcům podobni jsou. — Olej vlasům člověka prospěšný jest. — Křídla krkavcův a supů dlouhá jsou. — Thrákům byla válka proti Filippovi. — (O jinoši, podobni buďte mravenci pracovitému!) — Vojiu kryje se kovovým brněním.

¹ = po. — ² = proti. — ³ viz V. pozn. 2.

Kmeny zubné. (Sch. § 46., vzory 1, 3, 4; Nied. § 153.)

Cvičení XIII.

(Masculina a feminina.)

Ἡ ἐλπίς ψυχρά. — Αἱ ἐλπίδες περιπέτονται τοὺς ἀνθρώπους. — Θεόκριτος τοὺς ποιητὰς Μουσῶν ὀρνυθῆς ὀνομάζει. — (Οἱ τῶν Ἀράβων ἵπποι διὰ¹ τὴν ταχυτητα θαναστοὶ εἰσιν. — Πυθαγόρας λέγει τὴν φίλιαν ἰσότητα εἶναι.) — Οἱ στρατιῶται θώρακας καὶ ἀσπίδας ἔχουσιν. — Πολλὴν ἐλπίδα ἔχω. — Οἱ μαθηταὶ τοῖς διδασκάλοις χάριν² ὀφείλουσιν. — Ὁ στρατιώτης κόρον³ ἔχει. — Ἔρις ξῶν⁴ τίκτει. — Ἐλέφαντα ἐκ μίας ποιεῖς⁵. — (Μὴ παιδὶ μάχαιραν⁶). — Οἱ πολέμιοι καὶ νυκτὸς πορεύονται. — Ὁ ἄνθρωπος σφύζεται ταῖς ἐλπίσιν. — Τὰ ζῷα τοῖς μὲν ὄνυξι ξύει, τοῖς δὲ ὀδοῦσι δάκνει. — Ποσὶ βαίνομεν. — Ὁ ἀγαθὸς ἄρχων ἐστὶ βλέπων⁷ νόμος. — Οἱ γέροντες καὶ πᾶδας τῶν παιδῶν στέργουσιν. — Ἀλεξάνδρῳ ἦν ἀσπίς ἰερὰ ἐκ τοῦ νεῶ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Ἰλιάδος. — Ὡ παῖ, τοὺς γέροντας θεράπευε. — Τοῖς λέουσι φροβεροὶ ὄνυχες καὶ ὀδόντες εἰσίν. — Οἱ τῶν γερόντων λόγοι οὐ πᾶσι χαριέντες εἰσιν. — Οἱ κακοὶ στρατιῶται τὴν πατρίδα κατασχένουσιν. — (Ὁ Αἴαντος τάφος ἐν Ῥοιτείῳ ἐστίν.)

13.

Peršan nesčíslné vojíny na^o Helladu posylá. — Lidé těši se lehkými nadějemi. — Mnohé naděje máme. — Vlasti jsme díky dlužni. — Vojinové kryjou se brněním, štíty a přílbicemi. — (Mužnosť Ajantova ode⁷ všech se velebí.) — Lehká jest mysl chlapcova. — Zajíce pasou se v noci⁸. — (Z pazourů poznáváme lva.) — Hrozný jsou pazoury a zuby lva. — (Starce naděje ohřívají.) — Stařec starce těši. — Vlast potřebuje pomoci mladíkův a péče starců. — Zavděčujte se starcům! — O starče, rad mladíkům! — Těšíme se všichni libeznými řeči soudruha. — Z hádky často nepřátelství povstává⁹. — Síla slonů jest veliká¹⁰.

¹ = pro. — ² viz Sch. § 50. pozn. 3.; Nied. § 156. — ³ staženo z ποιέεις. — ⁴ srov. VII. pozn. 9. — ⁵ βλέπων gen. βλέποντος vidoucí. — ⁶ ἐπί s acc. — ⁷ ὀπό s gen. — ⁸ gen. bez předl. — ⁹ = stává se. — ¹⁰ viz IV. řád. 5.!

Cvičení XIV.

(Neutra. Sch. § 46., vzor σώμα; Nied. § 153., vzor 2.)

Χρήματα πημάτα. — Σκοπεῖτε¹ τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ μὴ ἐκ τῶν ὀνομάτων. — Ψυχὴ μαθήμασι τρέφεται. — Ποιητῶν ἀγαθῶν ποιήματα ἀναγιγνώσκωμεν. — (Διάδημα οὐκ ἀπαλλάσσει κεφαλαλγίας.) — Αἱ μέλισσαι μέλι παρέχουσιν. — Τὰ τέκνα μάλιστα² γάλακτι τρέφεται. — (Ὄνκ ἐστὶ φάρμακον δήγματος συκοφάντου. — Ἀπομημονεύω ἕνα παραδείγματος ἕνεκα³.) — Οἱ πραγμάτων καιροὶ οὐ μένουσι τὴν βραδυτητα. — Αἱ τοῦ σώματος ἡδοναὶ πολλάκις⁴ νόσους τίκτουσιν. — (Τὰ ὄτα⁵ πολλάκις ἀνθρώποις ἕπιστά ἐστίν. — Ἐν τῇ νυκτὶ ἕκαστα μᾶλλον⁶ ὁ ἄνθρωπος

αἰσθάνεται διὰ⁷ τῶν ὄτων ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν.) — Τὰ τέκνα βούλεται πάντα χαρίεντα ἔχειν. — (Οἱ Αἰγύπτιοι δόρατα⁸ ἰσχυρά τε καὶ μακρὰ ἔχουσιν. — Οἱ ἰκέται τοῖς ξένοις πρὸς⁹ γόνατα⁸ προσπίπτουσιν. — Πέρας ἔπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ τοῦ βίου θάνατος. — Οἱ ἔλαφοι τὰ κέρατα ἀποβάλλουσιν. — Οἱ τοξόται ἀπὸ¹⁰ τοῦ κέρως¹¹ πρὸ¹² τῆς ἄλλης φάλαγγος πορεύονται.)

14.

Peníze lidem přátely nalézají. — Moudří jmění v duši mají. — Dobří lidé jinochům vzory jsou. — Foiničané vynalezci písmen jsou. — Některé práce obtížny jsou. — Těla kryjou se brněním. — Nádobý jsou tu plny medu, mléka (a jiných tekutin). — Stařec dětem divy a zázraky vypravuje. — V básních se nalézají chvály předkův. — (Očima vidíme, ušima slyšíme.) — Není všechno všem příjemno. — (Ohýbáme kolena. — Vojinové kopími bojují. — Nepřátelé rozvinují křídla. — Nepřátelé na levém křídle obracejí se.)

¹ staženo ze σκοπέετε. — ² = nejvíce. — ³ pro; za příčinou. — ⁴ = mnohokrát; často. — ⁵ viz mluv. Sch. § 54. 10; Nied. § 156. 6. — ⁶ více. — ⁷ v češt. instr. bez předl. — ⁸ viz mluv. Sch. § 54. 5, 3; Nied. § 156. 5. — ⁹ k, ke. — ¹⁰ od. — ¹¹ Sch. § 52. 5. pozn.; Nied. § 158. — ¹² před.

Kmeny se znakem ν. (Sch. § 46., vzor ἡγεμών; Nied. § 160., vzory ποιμήν, γείτων.)

Cvičení XV.

‘Ο Περσῶν ἔρχων τῷ χειμῶνι¹ ἐνίους μῆρας ἐν Βαβυλῶνι διάγει. — Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἐξ Ἀθηνῶν ἐπ’² Ἐλευσίνα ὁδὸν ὀνομάζουσιν ἱεράν. — Οἱ πορφυροὶ χιτῶνες μηδικοὶ εἰσιν. — Τῶν ἀλεκτρούων ὄδαλ ἐγείρουσι νυκτὸς τοὺς ἀνθρώπους. — (Οἱ ἀλαζόνες γέλωτα ὀφλισκάνουσι παρὰ³ τοῖς σώφροσιν.) — Τοῖς Ἑλλήσιν ἦσαν κοινοὶ ἀγῶνες. — Αἱ ἀγέλαι ἐν λειμῶσι νέμονται. — (Τοῖς Ἰνδοῖς καὶ τοῖς Μακεδόσι καρτεραὶ ἦσαν μάχαι.) — Κακοὶ γείτονες βλαβεροὶ εἰσιν. — Οἱ δελφίνες φιλόανθρωποι εἰσιν. — Ῥισὶν ἀσφραϊνόμεθα. — Ὁ ἥλιος ταῖς ἀκτίσι γῆν θερμαίνει. — Αἱ ἀηδόνες ἕδουσιν. — Ὡ δαῖμον, σῶξτε τοὺς ἀνθρώπους. — (Οἱ Τροϊζῆνιοι διαφερόντως σέβονται τὸν Ποσειδῶνα.) — Ἀσκληπιὸς ἦν Ἀπόλλωνος υἱός. — Ὡ Ἀπολλόν τε καὶ Πόσειδον, ἴλεω ἔσθε τοῖς ἀνθρώποις. — Ἐνιοὶ ἐξ ἀερρόνων σώφρονες γίγνονται. — (Καλαὶ τῶν καλῶν καὶ αἱ εἰκόνας.)

15.

(Oslava nepovstává z tichosti, ale ze zápasu.) — Alexander byl vládce Makedonův a náčelník Hellénův. — (Vůdceové vystrojují se nachovými obleky. — Práví, že Solón byl milovník moudrosti.) — Špatní lidé jsou škodní sousedům. — Život starců jmenují zimu člověka. — Spravedlivý příjemně svůj⁴ věk tráví. — Kohouti svými⁴ hlasy i lvy lekají. — (Dudkově pronásledují slavíky a vlaštovky. — Husy štěbetavy jsou.) — Strašný jest

orel husám. — Paprsky slunce zemi ohřívají. — (Kyklóps Polyfémos byl syn Poseidónův.) — Helléni ctí i jiné bohy i Apollóna i Poseidóna. — Nejsme závistivi blaženým. — Helléni z celého Řecka společným zápasným hrám obeují. — (Brav na louce se pase. — Vypravují, že delfinové příznivi jsou člověku.)

¹ v češt. lokal závislý na předl. ve, v. — ² do. — ³ u. — ⁴ často překládá se naše náměstka přivlastňovací „svůj“ v řečtině jen členem; tak i zde.

Kmeny plynné. (Sch. § 47.; Nied. § 160.)

Cvičení XVI.

(Vzory: *Θήρ, ἥγρωρ, ἄλς.*)

Χεῖρ χειρα νῖζει. — Ἄμα τῷ ἦρι ἐλαύνει τὸ στρατεύμα εἰς τὴν τῶν πολεμίων χώραν. — Ἄερι πάντα τρέφεται καὶ σφύζεται. — Ἐν τῷ ἀπειρῷ αἰθέρι ἀστέρες ἀναριθμητοὶ εἰσιν. — Ἐν παραδείσοις θῆρες φυλάσσονται. — Οἱ θεοὶ σωτήρες τῶν ἀνθρώπων εἰσιν. — (Τὸ μὲν χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ δοκιμάζομεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγιγνώσκομεν.) — Βιβλία ἐν χειρὶν¹ ἔχομεν. — (Οἱ πολῖται ἐν ἐκκλησίᾳ χειρας ἀνατείνουσιν.) — Οἱ ἥγρωρες συμβουλεύουσι τοῖς πολίταις.

16.

Řečníkům sluší dobře raditi občánům. — Ptáci litají v povětří². — Zvěřince jsou plny zvěří³. — Myslivci honí zvěř³. — (Paprsky sluneční⁴ přicházejí⁵ skrze nadvzduší a vzduch na zem.) — Hvězdy objevují se v noci. — Osvoboditelům díky povinni jsme. — (Zloději a krádcové kradou. — Měj ruku prostou špatných skutkův!) — Bůh Kronos má srp v ruce. — Sůl není ve všech zemích. — Peršané myslí, že oheň jest bůh. — (Nedotýkej se, chlapče, ohně!) — Jsem silen v rukou⁶. — O osvoboditeli, tobě⁷ povinen jsem díky! — Nebe jest plno hvězd.

¹ Sch. § 54. 13; Nied. § 163. 2. — ² = ve vzduchu. — ³ plur. — ⁴ gen. subst. — ⁵ přicházím skrze . . . *διέρχομαι διὰ* s gen. — ⁶ = rukama. — ⁷ = soi.

Cvičení XVII.

(Slova s pohyblivým ε; Sch. § 47., vzor *μήτηρ*; — 4. Nied. § 163. 1.)

Οἱ πατέρες ἐπαινοῦ ἀξιοὶ εἰσιν. — (Πειθαρχία τῆς εὐπραγίας μήτηρ.) — Στέργω τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. — Χαρίζομαι τῷ τῆς μητρός πατρί. — Ὁ σίτος τῆς Δήμητρος καρπὸς καλεῖται¹. — Ἐθίζου κρατεῖν² γαστρός τε καὶ ἕπνον. — (Οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθόν ἐστιν ὁ πλοῦς.) — Τῶν κελῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔργα ἀξιομνημόνευτά ἐστιν. — Ἐθ λέγουσιν οἱ παλαιοὶ τὴν γεωργίαν τῶν τεχνῶν μητέρα καὶ τροφὸν εἶναι. — Ἐν δειλοῖς ἀνδράσι ἀνανδροὶ λόγοι ἔνευσιν. — Ὡ υἱοὶ τε καὶ θυγάτρες, χαρίζεσθε τοῖς πατράσι καὶ ταῖς μητέραςιν. — Ὡ θυγάτερ, θεράπευε τὴν μητέρα. — (Χαλεπόν ἐστι λέγειν πρὸς³ γαστέρα ἅτα μὴ ἔχουσαν⁴.)

Máme otce a matky chvály hodny. — Otcové starají se o syny i o dcery⁵. — (Země jest divokým rostlinám matka, od lidí sázeným⁶ macecha.) — Zbožnost mám od⁷ matky. — Persefone byla dcera Démétrina. — (Cizopáskům jest žaludek celé tělo.) — Neotročte žaludku! — Běda nešťastných mužů! — Ráz muže poznává se z řeči. — (Divokého muže nedráždi!) — Mužům nesluší nemožně mluvití. — Hvězdami nebe se zdobí. — Zachovávej, synu, řeči otce svého⁸ a matky své! — Mužovi sluší nehody mužně snášeti.

¹ staž. z *καλέεται*. — ² staž. z *κρατείεν*. — ³ ku. — ⁴ ἔχουσα mající, fem. — ⁵ gen. bez předl. — ⁶ sázený = *φυτευόμενος* 3. — ⁷ *παρά* zde s gen. — ⁸ viz cvič. 15, pozn. 4.

Sigmatické kmeny. (Sch. § 52. 1—5; Nied. § 166—168; vzory: *γένος*, *σὺγενής*, *κρέας*. 169, 170.)

Cvičení XVIII.

Τὸ ψεῦδος τῆ ἀληθείᾳ ἐναντίον ἐστίν. — (*Ῥαμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει.*) — *Ψύχη καὶ θάλαττη ἀνεχόμεθα.* — *Τὸ στρατεύμα πορεύεται διὰ τοῦ πεδίου ἐπὶ¹ τὰ ὄρη.* — *Ἀληθῆ λέγεις.* — (*Ὁ φιλόσοφος ἀλιγαρχῆς καὶ μέτριός ἐστιν.* — *Τὸ μέλλον² ἀσαφές ἐστίν.* — *Τὰ τῶν τειχῶν θεμέλια βέβαιά ἐστιν.* — *Ὁ ποταμὸς παντὶ σθένει κατὰ³ τοῦ ὕρου φέρεται.* — (*Ἀντισθένης λέγει τὴν ἀρετὴν αὐτάρκη εἶναι πρὸς⁴ εὐδαιμονίαν.* — *Τὴν ἀλήθειαν πᾶσιν ἔχρῃσι ζήτει⁵.* — *Οἱ στρατιῶται κατὰ κράτος διώκουσι τοὺς πολεμίους.* — *Σωκράτους τῶν λόγων ἔμπειροί ἐσμεν.* — *Οἱ μὲν πλούσιοι πολλάκις δυστυχεῖς, οἱ δὲ μέτριοι εὐτυχεῖς εἰσιν.* — *Στηλῶν ἐπιγραφαὶ ἐπιφανῶν κλέος σημαίνουσιν.* — *Θεμιστοκλῆς ἦν πατὴρ Νεοκλέους οὗ τῶν ἔργων ἐπιφανῶν.* — (*Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἐπὶ κλέα εἶναι καὶ Περικλέα;*) — *ἜΩ Σώκρατες, σπουδάξεις ἢ παίξεις;* — *Ἐδ λέγεις, ὦ Καλλικλείς.* — *Ἐν πολέμῳ τριήρεις ἐκπέμπονται.* — *Ὁ λιμὴν πλήρης ἐστὶ κρητῶν.* — (*Ἐν Κιθαιρῶνι ἦν ἄλση πυκνῶν δένδρων.*) — *Ἔνια γένη διαπρεπῆ ἐστὶ μεγέθει καὶ κάλλει.* — *Τὰ τέκνα ἐνθροῖν ἡδεται.* — *Οἱ ἄνθρωποι ὑπὸ γήρως διαλύονται.* — *Οἱ ἄνδρείοι στρατιῶται γέρα λαμβάνουσιν.* — *Τὰ κρέα ἔψεται.*

18.

Špatné zisky přinášejí škodu. — Zvykej v zimě mrazy a v letě tepla snášeti! — Řeka Eufrátés teče z Armenských hor. — Sníh na horách rozmnožuje řeky. — Otročiti vášním jest více⁶ obtížno než tyranům. — (Brány zdí jsou zavřeny⁷). — Jest mnoho⁸ rodů květin. — Jaro jest doba roku. — Jinoši nejsou zlých mravův, ale dobrých. — Nejsou všichni urozeni. — Sókratovi byla všechna země otcina. — (Mandane byla dcera Astyagova.) — Mluvíme o⁹ Themistokleovi a Perikleovi. — (Ubihej lži a špatného zisku¹⁰). — Na jaře¹¹ a v letě jsou louky plny květin. — V lodním boji trojřadových lodí potřebí jest. — Mužný vojín pocty hoden jest.

— Ve stáří jsou mnohá⁸ nepohodlí. — (Pýthagorovečím byl zákou, nejisti masa.) — Lidé žíví se rostlinami i masem.

¹ = k. — ² ὁ μέλλων, τὸ μέλλον (gen. μέλλοντος), ἡ μέλλουσα = budoucí; neut. = budoucnost. — ³ s (s gen.). — ⁴ = k, ku. — ⁵ staž. z ζήττει. — ⁶ μᾶλλον. — ⁷ zavřen = κεκλεισμένος 3. — ⁸ πολλοί 3. pl. (mnohé rody jsou). — ⁹ περί s gen. — ¹⁰ řec. acc. — ¹¹ gen. bez předl.

Kmeny se znakem *v a i*. (Sch. § 50, 48, ἰχθύς, σῆς; Nied. § 172.)

Cvičení XIX.

(Nom., acc. a voc. sing.)

Ἡ ἀμαθία γένεσις τῶν κακῶν. — Μωρόν ἐστι διδάσκειν νήχεσθαι ἰχθύν. — Κακοῦ ἀνδρὸς δῶρα θνησιν οὐκ ἔχει. — Κόρος ββρον τίττει. — (Περικλῆς διὰ¹ τὴν περὶ² λόγων δύναμιν Ὀλύμπιος προσαγορεύεται. — Ὡ βότρυ, πολλάκις εἰ αἰτία παροιμιῶν.) — Ὁ ἀνδρείος στρατιώτης τὴν τάξιν οὐ καταλείπει. — Οἱ Πέρσαι τὸ τῶν Ἀυδῶν ἔστυ διαρπάξουσιν. — Ὁ τέκτων ὄξιν πέλεκυν ἔχει. — Ὁ νέκος θάπτεται. — Γελοῖόν ἐστιν, εἰ βραδὺς ὠπὸν μεταδιώκει. — Ὁ λύκος ἀρπάζει τὴν οἴν³.

19.

(Pracujítei ohýbá loket.) — Kočka honí myš. — Sekera tesařova⁴ jest ostrá. — Sladké jest ovoce vzdělanosti. — Ouce⁵ mezi⁶ vlky nenechávej! — Mrtvolu pochovávají. — (V bitvě nesnášejí koně pohledu⁵ a hlasu slonův.) — Med jest sladký. — O zpučnosti, jsi příčina mnohých nehod! — Vítř i dub vyvrací. — Příjemno jest řeči moudrých poslouchati.

¹ pro. — ² zde = ve, v. — ³ Sch. § 48. 3; Nied. § 175. 1. — ⁴ v. VIII. pozn. 7. — ⁵ acc. sing. — ⁶ ἐν s dat.

Cvičení XX.

(Všechny ostatní pády.)

Ἐνιοὶ τῆ ἰσχύι μόνον πιστεύουσιν. — Πελέκει δένδρα ἐκκόπτεται. — Οὐ πάντες Ἀττικοὶ ἐν ἔστυ ἦσαν. — Σόλων ἦν καὶ ἐν Σάρδεσι τῆ Ἀνδίας πόλει. — (Καὶ αἱ σύες μάχονται ὑπὲρ¹ τῶν τέκτων. — Ὅνος μὲν ὄρω καλός, ὄς δὲ ὄι. — Ἄλλουροι θηρεύουσι μῦς.) — Περικλῆς λέγει· οὐ μόνον τὰς χεῖρας δεῖ καθαράς ἔχειν ἀλλὰ καὶ τὰς ὄψεις. — (Ὅν ἔξιός εἰμι μέμψως.) — Ἐνιοὶ τὴν τῆς ἀνδρωπίνης φύσεως ἀσθένειαν οἰκτεροῦσιν. — Ἀναπαύσεως δεόμεθα. — Ἡ νέκος ὄσμη ἀηδής ἐστιν. — (Οἱ Ἀθηναῖοι παρὰ τῶν στρατηγῶν λόγον ἀπαιτοῦσι² τῶν πράξεων.) — Ὁ χρονόδειλος ἔχει ὀφθαλμοὺς ὄος. — Οἱ Αἰγύπτιοι ἰχθύων ἀπέχονται. — (Ἰχθύες ἀγκίστροις καὶ δικτύοις ἀγρεύονται.) — Αἱ στάσεις δειναὶ εἰσιν. — Αἱ πόλεις στάσεσι διαφθείρονται. — Οἱ ἄλλουροι τοῖς μυσὶ πολέμοι εἰσιν. — Οἱ στρατιῶται ἐν ταῖς τάξεσιν εἰσιν. — Μιμήσει τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ γιγνόμεθα. — Οἱ τοῦ πατρὸς λόγοι ἡδεῖς εἰσι τοῖς υἱοῖς. — Οὐ

πάντα ἡδέα ἀκούειν. — (Ὅν ἐπιθυμῶ³ γλυκέος οἴνου. — Ἐν πυρὶ μὲν χρυσὸν τε καὶ ἄργυρον ἴδριες ἄνδρες γιγνώσκουσιν, ἀνδρὸς δὲ νοῦν οἶνος δεικνύει.)

20.

Myši jsou škodlivy polím. — Lidé zabíjejí myši. — Povstání občanův obcím škodlivá jsou. — (Sardy byly bohaté město v Asii.) — Udatní mužové hradby města jsou. — V zákonech spása obcí jest. — Ráz muže objevuje se pracemi. — (Kočka jest nepřátelská myši. — Slonové svým⁴ pohledem a hlasem plaší koně. — Lidé chytají ryby sítěmi a udicemi.) — Větrové i duby vyvracují. — Vzdělání potřebuje vlohy, učení a cvičení. — (Aristoteles praví, že lišky jsou příznivy hadům. — Z hroznů se stává víno.) — V Olympii shromažďují se Helléni ze všech obcí. — Svatyně Pánova v Athénách byla pod⁵ vysehradem. — Příjemny jsou války nezkušeným. — (Ovece lízají sůl.) — Ovcím se dává často sůl. — Dělníci ostrými sekerami stromy porážejí. — Fíky jsou sladké. — Ze zpupnosti zla mnohá povstávají. — Sparta a Athény byly slavné obce Hellénské (dual).

¹ za. — ² staž. z ἀπαιτέουσι. λόγον ἀπαιτέω παρὰ s gen. = požaduju počtu od . . . — ³ staž. z ἐπιθυμέω. — ⁴ viz XV. pozn. 4. — ⁵ ἐπὶ s dat.

Kmeny dvojhláskové. (Sch. § 48, βοῦς, γράϋς, 49; Nied. § 177.)

Cvičení XXI.

Θησεὺς δὲ Ἀθηναίων βασιλεὺς Αἰγέως υἱὸς ἦν. — Οἱ ἱππεῖς εἰς τοὺς τῶν πολεμίων ἱππέας ἐλαύνουσιν. — Ὁ τοῦ Ἀχιλλέως τάφος ἐν Σιγείῳ ἐστίν. — Οἱ πολῖται χαρίζονται τῷ βασιλεῖ. — Χαρίζου τοῖς γονεῦσιν. — Οἱ ποιηταὶ Ἑλλήσιν ἦσαν ἐρμηνεῖς τῶν θεῶν. — (Ἦ Σώκρατες, ἀεὶ σικντέα¹ τε καὶ κναφέα καὶ χαλκέα, καὶ ἄλλους δημιουργοὺς λέγεις. — Ἦ Ἀχιλλεῦ, ἐπὶ πάντων ἐγκωμιάζῃ.) — Ἀγαθὸς βασιλεὺς παραπλήσιός ἐστιν ἀγαθῷ νομῆι. — (Ἦ καταφρόνει² γράϋς.) — Γελῶν ἐστίν, εἰ γράες χορσύνουσιν. — (Πρόβατα καὶ βόες ἐπὶ τῶν πολεμίων καταλείπονται.) — Οἱ βουκόλοι τῶν βοῶν ἔρχοντες εἰσιν. — Βόες ἕμαξαν ἔλκουσιν. — Οἱ βουκόλοι βοῦς εἰς τὴν πόλιν περιάγουσιν. — (Τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατεύμα ἐκ Πειραιῶς ἐκπλεῖ³).

21.

Ve Spartě dva králové⁴ bývali. — Péleus, král Myrmidonů, byl otec Achilleův. — Rybáři v řekách rybaří. — (Ševci, valcháři, kováři jsou řemeslníci.) — Vojevůdce shromažďuje jezdce a pěší. — Obětané ctí krále. — Přátelství Achillea a Patroklea jest chvály hodno. — Homér opěvuje Odyssea. — Kýros praví, že dobrý král jest podoben dobrému pastýři (acc. e. inf.). — Dobří králové jsou podobní dobrým pastýřům. — Čápi ctí své rodiče. — (Ve Spartě eforové od králů požadují počtu⁵. — Stařenám ustupuj!) — Tráva koním i volům užitečna jest. — Rolníci v Řecku ctí bohy pro⁶ brav, skot a obilí. — Dva voli⁴ vlekou oradlo. — (Trojřadové lodi Athéňanův do Peirajea plují.) — Poseidónovi obětují býka.

¹ λέγω συντέα = mluvím o ševci. — ² σταζ. z καταφρόνες, καταφρονέω νεανίου = oronvihuju jinochem. — ³ σταζ. z ἐπιλείει. — ⁴ dual. ἦνυαλι = bylí. — ⁵ viz XX. pozn. 2. — ⁶ ἄπέρ zde s gen.

Kmeny o hláskové a αἰδώς. (Sch. § 51.; Nied. § 182—.)

Cvičení XXII.

Περικλεῖ πειθῶ ἦν ἐπὶ τοῖς χεῖλεσιν. — Ἐν ὀφθαλμοῖς ἡ αἰδώς. — Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Πειθῶν θεραπεύουσιν. — Οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν Αἰδῶν θεὸν εἶναι νομίζουσιν. — Ἰάσων τῆς Ἀργοῦς ἄρχων ἦν. — Κάλλος μετὰ¹ αἰδοῦς² καὶ σωφροσύνης διαπρεπές ἐστιν. — Ἐν Πυθοῖ ἀναθήματα ἦν. — Ἀρτεμις ἦν θυγάτηρ Ἀθητοῦς. — Ὡς ἤχοῦ, πολλὰς παρὰ γαίης τοὺς ἀνθρώπους. — Οἱ Ἕλληνες θεοὺς καὶ ἤρωσιν εὐχονται καὶ θύουσιν. — Ἐν πάσαις χώραις ἤρωες θεραπεύονται. — Οἱ περὶ Αἰνέαν³ ἑπόγονοι Τρωῶν ἦσαν.

22.

Některá místa mnohonásobnou ozvěnu mají. — Skromní jinoši mají stydlivost. — (Skromní mají oči stydlivosti ozdobeny⁴. — Není řečnictví jediné uměním⁵ přemlouvání.) — Strašná jest hlava Gorgony. — Héra byla nepřátelská Létoji. — Danaové byli nepřátelé Trojanův. — Trojanům byla válka proti⁶ Danaům. — Helléni ctí hērōy. — Každá krajina ctí hērōa.

¹ s s inst. — ² viz Sch. § 52. 6; Nied. § 184. 1. — ³ οἱ περὶ (ἀμφὶ) Αἰνέαν = (ti okolo Ainee t. j.) Aineas a jeho společníci, druhové; ἀπόγονοι jest praed. — ⁴ κεκοσμημένος 3. — ⁵ nom. — ⁶ πρὸς s acc.

Zvláštnosti některých slov k souhláskovému skloňování příslušných.

Cvičení XXIII.

(Sch. §§ 53. 3; 54. 2, 8, 7, 4, 11; 47. 4, pozn. 1.; Nied. §§ 156. 4; 151. 1. 3 fin.; 161 fin.; 163. 3; 169. 2. pozn.; 187. 1, 2.)

Ἦπαρ πολυαἵματόν ἐστιν. — Τὰ φρέατα ἐρίστε ἐπιλείπει. — Τὰ ἐφθὰ μεθ'¹ ὕδατος σκενιάζεται. — Τὰ ὑποζύγια πολλὰς ἄγεται πρὸς² τὰ ὕδατα. — Θεοὶ μάρτυρές εἰσιν, ὅτι ἀληθεύομεν. — Φόβος ἐστὶν ἀκόλουθος Ἀρεῶς. — Οἱ Ἕλληνες καὶ κύνα ἐπομύουσιν³. — Κύνες τῇ κλήσει ἱτακοῦσιν. — Κύνιν ὁστᾶ ἐπιρρίπτεται. — Τὸν Σόλωνα πάντες καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ξένοι καὶ ἄστοι καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν ὀνομάζουσιν. — Γυναῖξ ἰκόσμον ἡ σιγὴ φέρει. — Γυναικὸς ἐσθλῆς ἐστὶ⁴ σφίξιν οἰζίαν. — Θάσσει⁵ ὦ γυναῖκα καὶ οἱ πολέμοι παιδῶν καὶ γυναικῶν φεῖδονται. — (Ἐν τῇ Πικνῇ ἐκκλησίαι ἦσαν. — Οἱ Αἰγύπτιοι καὶ αἰλούρους καὶ κύνας σέβονται.) — Οὐκ ἔξιστιν ἐβριζέειν τοὺς πρέσβεις. — Οἱ λύκοι ἐπιβουλεύουσι τοῖς ἀγρούσιν.

23.

V játrách žluč a krev se odděluje. — Voda ve studních studena jest. — Některé studně jsou hluboké. — (Kde není vody⁶, [tam] žerna se při-

pravují.) — Žáby vodě se radují. — Důvěřuju svědkům. — Psi pánův⁷ nekousají. — Zajáci od myslivečů rychlími psy honěni jsou. — Králi Kýrovovi byli i správce psův. — Nepřátelé nezabíjejí dítek a žen⁷. — (I cnosti žen jsou chvály hodny.) — Ženě přísluší opatrovati dům. — Od občanů vyslanci k nepřátelům se vysylají. — Psi ovcí a jehňat⁸ střežou.

¹ = μετά, s s inst. — ² ku. — ³ ἐποινύω θεόν vzývám boha v přísaze t. j. přísahám při bohu, skrze boha. — ⁴ viz V. pozn. 2. — ⁵ staž. z θάρσσε. — ⁶ nom. — ⁷ viz VII. pozn. 7. — ⁸ v řečt. acc.

Cvičení XXIV.

(Sch. §§ 54. 6, 9; 53. 2; Nied. §§ 180. 1, 2; 175. 3.)

Ἐκ Διὸς ἀρχόμεθα. Ζεὺς γὰρ σωτὴρ καὶ ἡγεμῶν. — Ἰκετεύομεν τὸν Δία. — (Ἐρχόμεθά σοι¹ ὦ Ζεῦ.) — Ὁ ἀετὸς ἐκ² παλαιοῦ συνήθης τῷ Δίῳ. — Ναὶ μὰ Δία³ ἀληθῆ δοκεῖς⁴ λέγειν. — (Ἡ ναῦς ἐν τῇ πρώρῃ παράσημον ἔχει.) — Οἱ στρατιῶται τὰς τῶν πολεμίων ναῦς καταδύουσιν. — Οἱ πολέμοιοι ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ταῖς ναυσὶ συμβάλλουσιν. — Ἐν νηὶ πηδάλιον ἔστι καὶ ἄλλα ὄπλα. — Οἱ ναῦται ἐκ τῆς νεῶς ἐκβαίνουσιν. — Οἱ Ἀθηναῖοι πλήθει τῶν νεῶν σύμπαντας τοὺς Ἕλληνας ὑπερβάλλουσιν. — (Ὅρνεις ἐν ἀέρι πέτονται.)

24

Athéna dcera Diova jest. — Argó byla loď Argonautův. — Zeus byl Hellénům otec bohův a lidí. — Helléni Diovi obětují. — Při⁵ Diovi dobře radím přáteli. — (Plavci na loď Argoji nazývají se Argonauti. — Oznak lodí byl v předku.) — Sražení lodí v mořské bitvě jest hrozné. — Alexander ve válce proti⁶ Darejovi lodí Kyperské a Foinické měl⁷. — Rozmanitá jsou křídla ptákův.

¹ σοί = tobě; příklonné σοι = ti. — ² οἰ. — ³ ναὶ μὰ Δία = věru, při Diovi, skrze Dia. — ⁴ staž. z δοκεῖς. — ⁵ νηὶ s acc. (viz eviř. VI. pozn. 3.) — ⁶ πρὸς zde s acc. — ⁷ = Alexandrovi byly lodí atd.

Jinorodá substantiva (ἐτερογενῆ); záměnné skloňování (ἐτεροκλισία — substantiva různosklonná ἐτερόκλιτα) a přetvořeně skloňování (μεταπλασμός).

(Sch. § 34. 2; 53. 1, 2; 54. 12; Nied. § 137. pozn. 3.; 188. 1, 4—10.)

Cvičení XXV.

Καὶ σῖτα καὶ ποτὰ ἱκανὰ ἔχομεν. — (Οἱ λαγῶ ἐν σκότει νέμονται. — Οἱ πολέμοιοι ἐν σκότῳ φεύγουσιν.) — Οἱ γονεῖς τοῖς υἱέσι τὰ κτήματα ἐπιτρέπουσι καὶ οἱ υἱεῖς παραλαμβάνουσι τὰ κτήματα εἰς¹ ἀόριστον. — Οἱ πατέρες ἀσπάζονται τοὺς υἱεῖς. — (Οἱ στρατιῶται νύκτωρ ἐν στρατοπέδῳ πύρρα καίουσιν. — Οἱ θεοὶ οὐ πάντα ἐνεργεῖα ἐπιτελοῦσιν². — Τὸ θαλάσσιον ἕδωρ οὐκ ἔστι τρώφιμον τοῖς φητοῖς τε καὶ δένδροισιν. — Ἡ κύων τὸν λαγῶ δομῆ ἀνευρίσκει.) — Θαυμάζομεν Σωκράτην³ ἐπὶ σοφίᾳ.

Jídla krále liší se⁴ od jídel otroka. — (Řeka Hermos jest⁵ od Sard 20⁶ honů. — Ótos a Efialtés byli synové Alóeovi.) — Otec posílá synům peníze. — Dobrý otec pečuje více⁷ o⁸ vzdělání syna než o vydobývání peněz. — Rodiče synovi dobrou pověst zanechávají. — (Vojinové mají v noci stráž při⁹ ohních. — Vojsko nepřátelské ohně v noci zapaluje. — Zdržuj se věštby skrze¹⁰ sny! — Zahrada jest posázena¹¹ stromy. — Slzami diváci pohnutí bývají. — Rak nepronásleduje zajíce.) — Helléni Minoa synem¹² Dióvy m nazývají.

¹ na. — ² staž. z *ἐπιτελέουσιν*. — ³ obdivuju se přáteli pro zmužilost = *θαυμάζω τὸν φίλον ἐπὶ ἀνδρείᾳ*. — ⁴ liším se od přítele = *διαφέρω τοῦ φίλου*. — ⁵ jsem od města 100 stop = *ἀπ-εἰμι τοῦ ἕστεως ἑκατὸν πόδας*. — ⁶ *εἴσοσι(ν)* (neskl., nemívá při sobě gen.). — ⁷ *μᾶλλον*. — ⁸ viz cvič. XVII. pozn. 5. — ⁹ *ἐπὶ* zde s dat. — ¹⁰ *διὰ* zde s gen. — ¹¹ *πεφυτευμένους* β. — ¹² viz cvič. IV. pozn. 4.

Local a tvary s příponami *θι, θεν, δε, σε (ζε)*.

(Sch. § 55.; Nied. § 250.)

Cvičení XXVI.

(*Τὸ μὲν θράσος οἴκοι ἀπόλειπε, τὴν δὲ μετριότητα καὶ αἰδῶ οἴκοθεν κόμιζε. — Ὀλυμπίᾳσι καὶ Πυθοῖ καὶ Ἰσθμοῖ πολλὰ στῆλαι ἦσαν. — Ἀθηρὰ Ἀθήνησι μάλιστα θεραπέυεται. — Οἱ παῖδες χαμαὶ παίζουσιν. — Αἱ τῶν Ἀθηναίων τριήρεις Ἀθήνηθεν εἰς Βυζάντιον πλέουσιν. — Πόρωθεν ἐπαζόμεθα τὸν φίλον ἄλλος ἄλλοθεν. — Οἱ στρατιῶται ἔωθεν στρατεύονται. — Ὁ φίλος ἄλλοθὶ ἐστίν. — Ἄλλος ἄλλοθεν ἔρχεται. — Οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πολλὰκις Ἐλευσίναδε, οἱ δὲ Ἐλευσῖνιοι πολλὰκις Ἀθήναζε ἔρχονται. — Οἱ ἀρχαῖοι ἤδη ὄχονται οἴκαδε.)*

26.

(Některí doma lvoné, ale v bitvě lišky jsou. — Hellénium byly zápasné hry v Olympii, v Pýthoji, v Nemei a na Isthmu. — Nemám peněz¹ z domova. — Otec jest doma, ale syn odchází z domova. — Jdu ven. — Vojin jde domů. — Děti venku si hrají. — Jiný jinam jde. — Válka odamtud sem přichází. — Athéňané vysílají posly do Théb.)

¹ viz cvič. VII. pozn. 7.

Opakování všech skloňování statných jmen.

Cvičení 27.

(Pozn. Významy jsou v přidaném slovníčku, nikoli ve zvláštním seznamu!)

Náhodu nazývám bohatství, urozenství a moc¹ a protivy (jejích) a vůbec pohody a nehody. — Aristoteles praví, že vzdělanost jest v pohodách ozdoba, ale v nehodách útočiště. — Slunce dělá rok, měsíc měsíce. — Na² ostrově Thasu bylo i obilí i víno i stříbro i přístavy. — Peršané

praví, že Darejos byl kupec, Kambýses panovník, Kýros otec Persanův. — Víno rozžehá žádosti a rozkoše, jak³ olej plamen. — Skutky jsou (věc) mladíků, rady mužů, přání starců. — Ve² Spartě jest Lakedaimonským svatyně nejen Strachu, nýbrž i Smrti a Smíchu. — Ptáci chytají se lepem, ryby udicemi. — (Rada na² Areopagu jest dohlížitelka a strážná zákonů.) — Doba soudí přátely jako oheň zlato. — Čas vede pravdu ku⁴ světlu.) — Čas je lidem zkušební kámen povahy. — Těla jsou pokrmu supům a krkavcům. — Věky lidské jmenujeme mládí, dospělost a stáří. — Démóstheneš praví, že duše státu jsou zákony. — Ústa, nos, oči a uši máme (jako) části obličejů. — Rádcové Perského krále nazývají se oči a uši krále. — Zlého muže dary nemají prospěchu⁵. — Občané k⁶ válce i peníze poskytují, i vojiny, jezdce a lodí připravují. — Nepřátelé zanechávají v² horách stráž. — Krajina Assyřanů jest plna obilí a koňův a volův a ovce a koz. — (Assyrský Góbrías posílá ku⁴ Kýrovi lidi nesoucí⁷ víno, pře- ničnou a ječmennou monku a lidi ženoucí⁸ voly, kozy, ovce a svině.) — Léto se⁹ svými¹⁰ dítkami Apollóncem a Artemidou od¹¹ Hellénů se ctí. — Vojínové hned¹² ráno jsou v pochodu. — Vojsko k⁶ ránu do⁶ města nazpět přichází. — Vyslancové nejsou tepání ani tupení. — Od¹¹ vyslaneců dobré a hezké se zvěstuje. — Vlk jehněte¹³ nemiluje. — Ovce poskytnují lidem jehňata a vlnu. — Vojínové někdy nedostatkem vody soužení jsou.

¹ plur. — ² ἐν s dat. — ³ ὡς. — ⁴ πρὸς zde s acc. — ⁵ ἢ ὀνησις (acc.). — ⁶ εἰς s acc. — ⁷ nesoucí = φέρων (masc.), φέρον (neut.), gen. obou φέροντος; φέρονσα (fem.). — ⁸ ženoucí = ἐλαύνων (masc.), ἐλαῦνον (neut.), gen. obou ἐλαύνοντος; ἐλαύνουσα (fem.). — ⁹ σὺν s dat. — ¹⁰ viz eviě. XV. pozn. 4. — ¹¹ ἐπὶ s gen. — ¹² ἕμα s dat. — ¹³ viz VII. pozn. 7.

Příklady ku skloňování přídavných jmen.

(Významy *adi.* ku eviě. tomu a násl. jsou ve zvláštních seznamech.)

Cvičení XXVIII.

(Sch. §§ 35. 1; 37.; 38.; Nied. §§ 193.; 194.; 199.; 191. 3.)

Ἡ ἐχθρα φοβερά ἐστίν. — Ἡ μάχη δεινὴ ἐστίν. — Ὁ φίλος πιστός ἐστίν. — Κακὸν δῶρον ἴσον ἐστὶ ζημία. — Λέγουσιν ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φίλον εἶναι ὡς ὁ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ μόνος μόνῳ φίλος ἐστίν. — Κακὸς οὐτ' ἀγαθῷ οὔτε κακῷ φίλος ἐστίν. — Ἐνια κακὰ ἀναγκαῖά ἐστίν. — Αἱ τῶν κακῶν φίλαι οὐκ εἰσι βέβαιαι. — (Σοφοὶ συγκρύνττουσιν οἰκείας βλάβας.) — Ἀγέλαστος (ἐστὶ) πέτρα. — Αἱ ἐλπίδες ἔδγηλοι καὶ μακράι. — Ἀφθονοὶ Μουσῶν θύραι. — Τὰ ἐναντία ἐχθρά ἐστίν, ψυχρὸν θερμῷ, ξηρὸν ὑγρῷ. — Ἐμοὶ ἐκ δούλων ἐλεύθεροι, ἐξ ἀνοήτων μέτριοι γίνονται. — Ἡ τύχη πάντων ἐστὶ κυρία. — Παράδοξα καὶ οὐ πιστὰ λέγεις. — (Τὰ μὲν σώματα τοῖς συμμέτροις πόνοις, ἡ δὲ ψυχὴ τοῖς σπουδαίοις λόγοις ἀξάνεται.) — Ἀκαιροὶ ἰδονὴ βλάβην τίττει. — Ἀπλᾶ λέγω. — Ἡ ὁδὸς οὐκ ἀπλή φαίνεται. — Ἐν

ἐνίοις τόποις ἢ θάλασσα ἄπλους ἐστίν. — Τὴν χελιδόνα εἶνουν ἀνθρώποις εἶναι νομίζουσιν. — Οἱ ἥρωες ἀγῆρωσ ἐπαίνους λαμβάνουσιν. — Ἡ χώρα εὐπορίας ἐκπλεῖς ἐστίν. — (Τὸ Κιλικίας πεδῖον δένδρων παντοδαπῶν σύμπλεων ἐστίν. — Ὁ τε στρατηγὸς καὶ οἱ στρατιῶται σῶοι εἰσιν. — Τὰ χρήματα οὐκ ἀεὶ σᾶ ἐστίν.)

28.

Ráže jsou krásny. — Zlí nejsou ani dobrým ani zlým přátelé. — Hezké jest milé. — Dobré¹ chceme, ale zlé nechceme. — Hluchému zříváš. — Hloupy hloupe¹ mluví. — O² nutných a potřebných věcech mluvíme. — (Cesty v Libyi jsou pustý.) — Nevhodné rozkoše plodí škodu. — Platón praví: Člověk není rostlina pozemská, nýbrž nebeská. — Pijáci víno nemícháné pijou. — Bez úsměchu jsou skály. — Mladí nutných a potřebných věci nezkušení jsou. — Přátelství zlých není stálé. — (Mám jednoduchou příhodu.) — Nepřátelé činí loď odpářeš neplavné. — (Lidé nejsou hodnověrní rukojmové budoucnosti³.) — Vojínové jsou už doplněni na⁴ 10.000⁵. — Svatyně plny lidu jsou. — (Posel praví, že spojenci jsou zachráněni.)

¹ plur. — ² περί zde s gen. — ³ viz eviř. XVIII. pozn. 2. — ⁴ εἰς. — ⁵ 10.000 = μύριοι plur. 3.

Cvičení XXIX.

(Sch. § 56. ; Nied. § 195—197.)

Ἄ μὲν βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρά. — Ἡ τῆς γεωργίας ἐπιμέλεια ἡδεῖα ἐστίν. — Τοῖς Ἀθηναίοις ταχέαι τριήρεις ἦσαν. — Ἡ τύχη δεξίαις ἔχει μεταβολάς. — Ἀριστοτέλης λέγει τὰς μὲν ἄλλας τῆς παιδείας εἶναι πικράς γλυκὴν δὲ τὸν καρπὸν. — Εὐθεῖαν ὁδὸν¹ ἀεὶ βαίνω. — Ὁ στρατηγὸς τοὺς ἡμίσεις τῶν ἀνδρῶν ἀντιτάσσει τοῖς ἡμίσειν. — Τὸ στρατεύμα διὰ² εὐρέος πεδίου πορεύεται. — Αἰδη μελαίνας οἷς θύουσιν. — (Μὴ συνδιατριβε ἀνθρώποις μέλασι διὰ³ κακοῖθιαν.) — Ὡ τάλαινα γύναι, οἰκτείρομέν σε⁴. — Ἀρχὴ ἡμισυ παντός. — Οὐκ ἀκούεις, ὡς Ὀδυσσεὺς παρὰ⁵ πάντων ἕδεται; — Πᾶσιν ἀποθνήσκειν ἀναγκαῖον. — Ἄπας ἐχίνος τραχύς. — (Τὸ Ἴστρου ῥεῖμα δξύ.) — Τῷ ἀγαθῷ τέλος ἀπασῶν πράξεων τὸ ἀγαθὸν ἐστίν. — Ἡφαιστος μορφὴν οὐ χαρίεσαν ἔχει. — Ἐπιοὶ ἀκοντες ἀμαρτάνουσιν. — Κύρος τὰς πόλεις ἐκούσας παραλαμβάνει. — Ὁ στρατηγὸς τοῖς πολίταις ἐκούσι προστάσει.

29.

Sladká jest proměna ve všem⁶. — Nezkušení věří lahodným⁷ řečem lichotníkův. — Jinoši vždy příjemné naděje mají. — V lodním boji rychlých lodí trojveslových jest potřebí. — Pro⁸ dobré⁹ má se příjemné⁹ konati, ale ne dobré pro příjemné. — Trpké protiva jest sladkého. — Cesta pravdy jest přímá. — (Vojínové často drsnatými cestami¹ postupují. — Ježkové jsou ježati. — Pazoury lva jsou ostrý.) — Lev ostrými pazoury a zuby kořist uchvacuje. — Vojevůdce jest v pochodu maje¹⁰ všechny

jezdce a polovici pších. — Krkavci jsou černí. — Na lodi Théseově byly černé plachty¹¹. — Ubohé jsou dítky osiřelé. — Nejsou všichni špatní a nevďeční. — Všeho⁹ jest sytost. — Z veškerých živočichů má člověk jediný řeč. — Není všechno v každé krajině. — Líbezná a lahodná⁷ jsou zpěvy slaviků. — Těšíme se libezným ptákům. — (V jasné noci hledíme na¹² nebe hvězdnatá.) — Moudří dobrovolně¹³ se namáhají. — (Obce dobrovolně¹³ široké cesty dělají.) — Žvatlavý všechno⁹ vypravuje společníkům i bezděčným.

¹ Tu se klade v řečt. acc., v češt. instr. — ² skrže, nebo pouhý instr. — ³ pro. — ⁴ σε = tě. — ⁵ od. — ⁶ gen. bez předl. — ⁷ = sladkým. — ⁸ ἕνεκα s gen. — ⁹ plur. — ¹⁰ ἕχων. — ¹¹ sing. — ¹² εἰς. — ¹³ v řečt. adj.

Cvičení XXX.

(Sch. § 57.; Nied. § 200.—205.)

Οἱ μὲν¹ ἰσχυροὶ οἱ δὲ ἀσθενεῖς εἰσιν. — Οὐ πάντα πᾶσι σαφῆ ἐστίν. — (Ἡ φυσικὴ ἀντὶ² τῆς φοβερᾶς δεισιδαιμονίας τὴν ἀσφαλῆ εὐσέβειαν ἐργάζεται. — Ὁ λατρὸς τὸν ἀσθενῆ ἕγιᾶ ποιεῖ³.) — Τὸ ἀληθές πολλάκις ἀδύλον. — (Τοῖς ἐναγέσιν οὔτε γῆ ἀσφαλῆς ἐστίν οὔτε ἀήρ οὔτε ὕδωρ.) — Αἱ τῶν ἀκρατῶν ἐπιθυμίαι παράνομοι εἰσιν. — Ὅλοφροσύνῃ τοὺς δυστυχεῖς. — Μὴ φθόνει⁴ τῇ εὐτυχεί. — Ὁ ἀγαθὸς οὐ πένθους ἀλλὰ μνήμης εὐκλεοῦς ἀξιός ἐστιν. — (Ἐν Ἀραβίᾳ ἕπαντα τὰ φυτὰ εὐώδη ἐστίν ὥσπερ ἀρώματα. — Ἐντυγχάνω πῦν ἐπιλήσμονι.) — Τὸν μὲν καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα εὐδαιμόνα εἶναι λέγω, τὸν δὲ ἄδικον καὶ πονηρὸν ἔθλιον. — Τὸ σῶφρον μειράμιον εὐδαιμόν ἐστίν. — Οἱ φρόνιμοι μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἀφρόνων ἢ οἱ ἀφρονες ὑπὸ τῶν φρονίμων ἀφελούνται⁵. — (Οἱ πέπονες βότρες γλυκεῖς εἰσιν. — Νομίζω τοὺς ἀγαθοὺς ἀεὶ εὐέλπιδας εἶναι. — Τὰ τῶν Περσῶν πολεμιστήρια ἄρματα ἔχει περι⁶ τοῖς ἄξοσι δρέπανα σιδηρᾶ ὡς⁷ διπλήρη.) — Θῆλυς βίος καὶ ἄρσενα φύσιν θρύπτει. — Αἱ ἐλπίδες βόσκουσι φυγάδας. — (Οἱ στυγροὶ ἐπιχάριτες οὐκ εἰσιν, ἀλλ' ἀεὶ χαλεποὶ καὶ ἄμοι.) — Πένητας ἀργούς οὐ τρέφει ἡραθυμία. — Ἐνιοὶ ἐκ πενήτων πλοῦσιοι γίνονται. — Οἱ νέοι φιλόγλωττες. — Οἱ Μῆδοι ἐφελονται μετὰ⁸ Κύρου μένειν βούλονται.

30.

Ne živé⁹ uýbrž pravdivé⁹ mluvití sluší. — Ani smíchu prudkého nemiluj, ani řeči drzé nepřijímej! — Zvěřince krále Perského byly plny divokých zvířat. — Lichotníci zavděčují se urozeným a bohatým. — Starcové těší se skromným jinochům. — Líbezná jsou mravy skromných jinochův. — (Jedni¹ z hochů¹⁰ jsou od¹¹ přírody pamětlivi, druzi zapomenlivi. — Jen zralé ovoce jím.) — Zženštilým živobytím oslabuje se i mužská povaha. — (Karduchové měli¹² luky tříloketní a střely dvouloketní. — Mladí jsou blahonaděžni, ale staří těžkonaděžni pro¹³ mnohou¹⁴ zkušenost. — Od¹¹ zlého syna trpí dobrý otec nevďek.) — Thébané uprechým z Athén dobro-

myslni byli. — Řeči chudých bohatým jsou prázdný. — Skythové chudi a samostatni byli. — Diogenes praví, že vzdělání jest mladým skromnost, starým potěcha, chudým bohatství, bohatým ozdoba.

¹ ὁ μὲν — ὁ δὲ = jeden — druhý. — ² místo. — ³ staž. z ποιέει. — ⁴ staž. z φθόνας. — ⁵ staž. z ὠφελέονται. — ⁶ okolo. — ⁷ asi. — ⁸ s s instr. — ⁹ plur. — ¹⁰ gen. bez předl. — ¹¹ ἐκ s gen. — ¹² = Karduchům byly . . . — ¹³ διὰ s acc. — ¹⁴ πολλή, ἤς.

Cvičení XXXI.

(Sch. § 58.; Nied. §§ 190.; 191.)

Οἱ ποταμοὶ πρὸς¹ ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσίν. — Ἡ σωφροσύνη μέγα ἀγαθόν ἐστίν. — Μεγάλα πράγματα μεγάλοις κινδύνους περαίνεται. — (Ὁξεῖται αἱ τῶν νέων βουλήσεις καὶ οὐ μεγάλα ὥσπερ αἱ τῶν καινόντων² δύναι καὶ πείναι.) — Ὡ παῖ, μὴ ἔμβαινε εἰς μέγαν κίνδυνον. — Ἐν Ἀυδίᾳ πολλὰς μὲν οἴνος, πολλὰ δὲ σῦκα, πολλὰ δὲ ἔλαιον. — Πολλὴν αἰὶ τῷ πατρὶ χάριν ἔχω. — Πολλὰὶ χώραι ἄνοιοί εἰσίν. — Χαλεπὸν τῇ ἀσθενεῖ γῆ πολλὴν καρπὸν ἐκφέρειν. — (Ἐπὶ πολλοῦ κακοῦ νικώμεθα³. — Πολλοὺς ἔμα λέγειν⁴ ἀμήχανον.) — Πολλὰ τῶν πολεμικῶν χαλεπὰ μὲν, χρήσιμα δέ. — Πολλῶν δὲ λιμὸς γίνεται διδάσκαλος. — Ἐν τῷ Ξέρξου στρατεύματι πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες ἦσαν. — (Τοῦ σώφρονος ἰλαρὸν μὲν τὸ ἦθος, μέτριοι δὲ οἱ λόγοι, πραεῖα [πραεῖα] δὲ ἡ φωνή. — Πραεῖσιν [πραεῖσιν] εἶκε λόγους.) — Φίλος εἰμὶ πρὸς καὶ σώφρονος νεανίου. — (Ὁ ποταμὸς πλήρης ἐστὶν ἰχθύων μεγάλων καὶ πρᾶξων [πραεῶν]).

31.

Veliká byla moc Perikleova mezi⁵ Athéňany. — Často z malých (věcí) stávají se veliké. — Xenofón praví, že pokoj jest veliké dobro lidem, ale válka veliké zlo. — (Ve velikých darech náhody jest bázeň. — Království Kýrovo bylo veliké.) — Keltové byli velicí. — Král Perský má veliké bohatství. — Máme zemi velikou a dobrou. — Mnozí jsou přátelé dle⁶ jazyka. — V Mesopotamii mnohá a veliká města jsou. — Za⁷ Aristida byly Athéňanům mnohé příjmy. — Pohoda jest mnohým příčina zpučnosti, ale nehoda skromnosti. — Pohoda mnohé přátele má. — (Mýsové obývají v zemi Perského krále ve mnohých⁸ a velikých městech zámožných.) — Některé krajiny mnoho vína⁹ mají. — (Učitelé zvykají žáky byti mírnými a vliďnými¹⁰. — V létě noci mírný jsou. — Jsme přátelé mírných a skromných jinochův.)

¹ při, u. — ² δ κάμων (gen. κάμωντος) = chorý, nemocný. — ³ staž. z νικώμεθα. — ⁴ tento inf. přeloží se pomocí aby. — ⁵ ἐν. — ⁶ ἀπό s gen. — ⁷ ἐπί zde s gen. — ⁸ acc. bez předl. — ⁹ = mnohé víno. — ¹⁰ acc.

Příslovce.

(Sch. § 62. 1, 2; Nied. § 220.)

Cvičení XXXII.

Λοιδορίας οἱ μὲν σωφρόνως φέρουσιν, οἱ δὲ βαρέως. — Ὁ μαθητὴς χαριέντως ἀποκρίνεται. — Οἱ στρατιῶται ἠδέως ἔπονται τῷ στρατηγῷ. — (Σφοδρῶς μὲν οἱ νέοι ἐπιθυμοῦσι¹, ταχέως δὲ παύονται.) — Ὁ δρῶντως κολάζων² δικαίως κολάζει. — Σαφῶς λέγεις. — Αἱ μεγάλα ἔχθρα οὐ ῥαδίως συναλλάγως ἔχουσιν. — Ἀληθῶς λέγετε, οὐ μέντοι ἱκανῶς. — Οὐχ ἅπαντα ἀσφαλῶς ἔχει³. — Οἱ στρατιῶται ταχὺ πορεύονται. — (Οἱ στρατιῶται ἅμα κνέφα πλησίον ἦσαν τοῦ τῶν πολεμιῶν στρατεύματος. — Ἡ γῆ εὐ πάσχουσα³ εὐ ποιεῖ⁴. — Οἱ λίθοι ἔνω ῥιπτόμενοι⁵ κάτω φέρονται.)

32.

Libezně mluví lichotníci. — Ister bystře teče. — (Já⁶ spěšně čtu, ale ty⁷ zvolna⁸. — Rádi⁹ posloucháme řeči moudrých mužů. — Správně rad přáteli! — Nehody snašej snadně a mírně! — Pokoj rolníka i v horách dobře¹⁰ živi, ale válka špatně i na rovině. — Žáci právě učitelům důvěřují. — Nepoznávám všechno jasně. — Ne trpce ani¹¹ zlomyšlně, nýbrž mírně a rozvážlivě odmítej řeči odporcovy! — (Vojínové jsou blízko hradeb městských [= města]. — Květ jarosti brzy odkvétá. — Bůh čini veliké brzy malými¹² a malé snadně velikými¹². — Spokojený vždy dobře se má¹³. — Mudrlanti točí své¹⁴ řeči sem tam¹⁵.)

¹ staž. z *ἐπιθυμέουσι*. — ² *ὁ κολάζων (οντος)* = trestající. — ³ part. *πάσχω*, neut. *πάσχω*, gen. obou *πάσχωτος*; fem. *πάσχουσα*; (εὐ *πάσχω* dobře zakouším, dobře se mi vede). — ⁴ staž. z *ποιέει*. — ⁵ *ῥιπτόμενος* 3. házen jsa. — ⁶ *εἶργώ*. — ⁷ *σύ*. — ⁸ = volně; váhavě. — ⁹ v řečt. adv. — ¹⁰ = hezky. — ¹¹ *μηδέ*. — ¹² acc. — ¹³ *ἔχω* při adv. = mám se. — ¹⁴ viz eviř. XV. pozn. 4. — ¹⁵ vzhůru, dolů.

Srovnavací tvary adjektivní.

a) Comparativy a superlativy s konečkami *τερος* a *τατος*.

Cvičení XXXIII.

(Sch. § 59. 1; Nied. § 207.; z posit. 2. dekl.)

Κουφότατον πρᾶγμα λόγος. — Τῶν πιθῆμων εὐμορφότατος δύσμορφός ἐστιν. — Περικλῆς νεώτερος ἦν Θεμιστοκλέους¹. — Πάντων κτημάτων ἐστὶ τιμιώτατον φίλος συνετός τε καὶ εὖνους. — Ἡ ἀρετήεια πολλὴ βλαβερωτέρα ἐστὶν ἢ αἱ ἄλλαι κακίαι. — Βεβαιοτάτην φιλίαν ἔχε πρὸς² τοὺς γονέας. — Οὐκ ἔστι σοφίας¹ κτῆμα τιμιώτερον. — Χαλεπὸν μὲν ἄνθρωπον ἀργὸν τρέφειν, χαλεπώτερον δὲ οἶκον δλον, χαλεπώτατον δὲ στρατιὰν ἀργὸν τρέφειν. — (Οἱ ἀναίσθητοι τυφλότεροι ἀσπαλάμων¹). — Ὡτα δρῶθαιμῶν¹ ἀπιστότερα. — Σωκράτης σοφώτατος ἦν. — Ἔργα πιθανώτερα ἐστὶ λόγων¹. — Παρνασὸς ὑψηλότερός ἐστιν ἢ Ὀλυμπος. — (Τῆς πατρίδος¹ οὐκ ἔστιν ἐν ἀνθρώποις³ οὐδέν³ οὔτε οἰκειότερον οὔτε σεμνότερον οὔτε δσιώτερον.)

Plútarch praví, že nutnější než oheň a voda jest přítel. — Pomluva jest nejhroznější. — Není ctihodnějšího a stálejšího pokladu (nom.) nad enost¹. — Ze všeho⁴ nejmoudřejší jest čas; nebo vynalézá všechno. — Nejbáživější před⁵ zákony jsou nejmělejší před⁵ nepřitelem. — Lichotníci jsou mírnější než holubi. — (Oběané jsou vlastnější cizozemcův.) — Obtížnější jest dobré hezky suášeti než zlé. — Přátelé jsou věrnější než strážcové nájemní. — Oči jsou věrnější než uši. — (Přemluvnější jsou často kejklíři než nejmoudřejší mužové.) — Sardy byly po⁶ Babylóně nejbohatší město v Asii. — Aristides byl nejspravedlivější z Athéňanův⁴. — Oběané chválí nejmúžnější vojíny. — (Voda pramene Ammónského jest k⁷ večeru teplotá, k půlnoci teplejší, o půlnoci⁸ nejteplejší; od⁹ půlnoci stává se studenou¹⁰, od rána jest studenější a o poledni⁶ nejstudenější.) — Nejvyšší hory jsou v Asii.

¹ comparativní gen., jenž se právě tak překládá jako latinský abl. compar. — ² k. — ³ ἐν ἀνθρώποις = na světě (= mezi lidmi), οὐδέν = nic. — ⁴ gen. plur. bez předl. — ⁵ πρὸς zlo s acc. — ⁶ μετὰ zde s acc. — ⁷ εἰς. — ⁸ gen. bez předl. — ⁹ ἀπὸ s gen. — ¹⁰ nom.

Cvičení XXXIV.

(Sch. § 59. in. γλυκός, μέλας, σαφής, 2. — pozn.; Nied. § 207. fin. z posit. 3. dekl. i pozn.)

Οἱ νεώτεροι τοῖς πρεσβυτέροις οὐ μόνον ἀδελφοῖς ἀλλὰ καὶ πολίταις καὶ ὀδῶν¹ καὶ λόγων¹ ἐπέικουσιν. — Οἱ Αἰθίοπες μελάντατοι εἰσι τῶν ἀνθρώπων. — Χαριέστερόν ἐστι μῦθον ἀκούειν ἢ λόγον. — Τὸν χρόνον σαφέστατον ἔλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίζομεν. — (Ἀπολλόδωρος λέγει τὴν μεσότητα πᾶσιν ἀσφαλεστέραν εἶναι.) — Τοῦ μὲν ἀδελφοῦ ἰσχυρότερος, τοῦ δὲ πατρὸς ἀσθενέτερός εἰμι. — Κύρος ἦν φιλανθρωπότατος καὶ φιλομαθέστατος καὶ φιλοτιμώτατος. — (Ἐπιφανέστατος τῶν πολέμων ὁ περσικός ἐστίν. — Σωκράτης ἐπιεικέστερα λέγει ἢ οἱ σοφισταί.) — Καὶ ἐν πενεστάτων ἔνιοι πλουσιώτατοι γίνονται.

34.

Vojínové kopou příkop co² nejširší a nejhlubší. — Mladší a nezkušenější poslouchají řeči starších a zkušenějších. — Nyní jste směřější než dříve v nebezpečí. — Indové jsou černější než jiní lidé mimo³ Aithiopy. — Velmi pilní žáci jsou velmi libezní. — Nešťastní šťastnější nejsou do-bromyšlní. — Věrní přátelé jsou králům nejbezpečnější a nejpravdivější žezlo. — Nejužitečnější jest často nejnespravedlivější. — (Athéňané jmenují Konóna z vojevůdců nejbedlivějšího, nebezpečí válečných nejzkušenějšího, Hellénům nejvěrnějšího. — Mnozí stávají se z nejbohatších nejchudšími.) — Aristides byl po⁴ bitvě u⁵ Plataj chudší než dříve.

¹ V češt. užije se vhodné předl.: ze, ve. — ² ὡς. — ³ πλὴν s gen. — ⁴ μετὰ zde s acc. — ⁵ ἐν.

Cvičení XXXV.

(Sch. § 59. 1, pozn. 1, 2.—2.; Nied. § 208.—212.)

Οἱ μὲν νέοι τοῖς τῶν πρεσβυτέρων ἐπαίνοις χαίρουσιν, οἱ δὲ γεραίτεροι ταῖς τῶν νέων τιμαῖς ἀγάλλονται. — Μίνως παλαιάτατος τῶν Κρητῶν βασιλεὺς ἦν. — Ἐν Σπάρτῃ ἐκ παλαιότατου εὐνομία ἦν. — Τὸ τῶν πολεμίων στρατεύμα πλησιαίτατόν ἐστιν. — Ἑσυχώτατοί ἐστε. — Οἱ στρατιῶται νῦν ἡσυχώτεροί εἰσιν ἢ πρὶν. — Οἱ Πέρσαι φίλτεροι ἦσαν Κόρω ἢ Ἀρταξέρξῃ. — Ἡ πατρίς φίλτατον¹ τοῖς ἀνθρώποις. — (Σωκράτει νοῦς ἀκρατέστατος ἦν.) — Οἱ θρασύτεροι ἐκφοβοῦσι² πολλάνικς τοὺς ἐρρωμενεστέρους. — Οἱ ἀνδρειότατοι ταῖς ψυχαῖς ἐρρωμενεστάτοί εἰσιν. — Οἱ διδάσκαλοι τοῖς μαθηταῖς εὐνούστατοί εἰσιν. — (Πολλὰ ἀπὸ ἀπλουστέρων εἰς ποικιλώτερα μεταβαίνει. — Ἀύσανδρος εὐνούστατος μὲν ἦν τῇ ὀλιγαρχίᾳ, κακονούστατος δὲ τῇ δημοκρατίᾳ. — Τρυγόνος λαλίστερος εἶ.) — Οὐ τοὺς πλουσιωτάτους ἡγοῦμαι³ εὐδαιμονεστάτους. — Σωφρονέστατος εἶ τῶν ἠλικιωτῶν. — (Μιονύσω πιότατοι τράγοι θύονται. — Ξενοφῶν λέγει: Ἐν τῇ Ἀττικῇ πάντα τὰ ἀγαθὰ προβαίετατα μὲν ἄρχεται, ὀψιαίετατα δὲ λήγει.)

35.

Starší jsou zkušenejší. — V Týru nejstarožitnější svatyně Hérakleova byla. — Dítky jsou nejbližší rodičů. — Prospěšnější jest mítí zjevné nepřátely než pochybné přátely. — Někdy noci jasnější jsou. — Hochům druhové jsou milejší než stareové. — Xenofón Athénský byl nejpříznivější Lakedaimonánům. — (Nejčistější nápoj jest voda.) — Mladší jsou silnější, starší slabší. — Lidem na⁴ venkově život jest prostější než v⁴ městě. — Pomluvač nejbližším jest nejzlomyslnější. — (Lichotníci jsou nejzvatlavější.) — Nyní blaženější jsme než dříve. — (Kýros byl mezi svými⁵ vrstevníky nejstydlivější.) — Dobří lidé jsou nejblaženější. — (Žebrákům jsou všechny dary velmi vděk. — Rovina jest tučnější než hora. — Krkavci jsou velmi zlodějští. — Pracovní odcházejí od⁶ prací nejpozdější.)

¹ V češt. doplní se subst. *věc*. — ² staž. z *ἐκφοβέουσι*. — ³ staž. z *ἡγέομαι*. — ⁴ ἐν. — ⁵ viz cvič. XV. pozn. 4. — ⁶ ἀπό s gen.

b) Comparativy a superlativy s koncovkami *ίων, ιστος*.

Cvičení XXXVI.

(ἡδύς, ταχίς, μέγας, ἐχθρός, αἰσχρός. Sch. § 60. od ἡδύς; Nied. § 214.

a. β. 4. — b. 1, 2, — d.) O skloňování: Sch. § 52. fin.; Nied. § 164.

Σωκράτης λέγει ἡδιστον ἐν τῷ βίῳ εἶναι παιδείαν καὶ ἀρετὴν. — Γέροντες γλώσσαν ἡδίστην ἔχει. — Οἱ πένητες ἡδίους ἕπνους καθεύδουσιν ἢ οἱ πλοῖοιοι. — Τῆς ἐστίας οὐδὲν ἡδιόν ἐστιν. — Τίμωνι ὄνομα δὲ μισάνθρωπος ἡδιστον ἦν. — (Τὰ περδίκων κρέα ἡδιστά ἐστιν.) — Οἱ βραδύτατους ἕπνους ἔχοντες¹ ἀλίσκονται ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τῶν ταχίστων. — Οἱ βραδύτεροι ἐπὶ τῶν θασσάνων ἀλίσκονται. — Οὐκ ἔστι μεῖζον ἀγαθὸν ἀν-

θράσους τῆς ὑγείας. — Κρίνεις μέγιστον ἀνθρώποις ἀγαθὸν εἶναι πλοῦτον; — (Τῷ τῶν μεγίστων προστάτῃ πρέπει μεγίστην φρόνησιν ἔχειν. — Μετὰ² τὴν Σπάρτην καὶ τὰς Ἀθήνας ἡ Κόρινθος ἐν ἀξιώματι μεγίστῳ ἦν.) — Ἐν τοῖς μεγίστοις πράγμασι μέγιστοί εἰσι κίνδυνοι. — Κακῆς βουλῆς οὐδὲν ἐστὶν ἔχθριον. — Τίμωνι οἱ ἄνθρωποι ἔχθιστοὶ ἦσαν. — Πολλοὶ τὰ πατρῶα εἰς τὰς αἰσχίστας ἡδονὰς ἀναλλισκουσιν. — Ἐπιέλτης αἰσχίῳ δόξαν ἔχει ἢ Ξέρξης.

36.

Ze všeho³ nejpříjemnější jest přátelství. — Mírní mají život příjemnější než nemírní. — Soli stávají se pokrmy příjemnější. — Žábě voda nejpříjemnější. — Jeleni jsou nejrychlejší k⁴ běhu. — Někdy rychlejšího i zdoluhavý dohání. — Mlčenlivost přináší⁵ větší vděk⁶ než žvatlavost. — Největší zlo jest nespravedlnost. — Při⁷ větších nehodách i nepobožní vzývají boha. — Největšími⁸ díky povinni jsme největším dobrodincům. — Babylon byl největší ze všech měst⁹. — (Miltiades a Themistokles mají největší slávu mezi⁹ Athénskými.) — Nemí největšího jmění¹⁰ nad enost. — (Největší cvičení enosti jest zkoumání duše.) — Zdraví a bohatství mnohým největší dobra jsou. — Lichotníci jsou pravdě nejprotivnější. — (Aristeides byl rádce Themistoklea, svého největšího odpůrce¹¹. — Mám za to, že pověst Hérostratova jest nejhanebnější.) — Zrádceové hanebnější jsou než loupežníci.

¹ ὁ ἔχων (gen. ἔχοντος) = mající. — ² πο. — ³ gen. (plur.) bez předl. — ⁴ πρὸς zde s acc. — ⁵ ὁ φέρομαι. — ⁶ = díky. — ⁷ ἐπὶ zde s dat. — ⁸ v řečt. acc. — ⁹ ἐν. — ¹⁰ nom. — ¹¹ „svého největšího odpůrce“ vyjádří se v řečt. superl. adj. ἐχθρόσ s členem.

Cvičení XXXVII.

(ἀγαθός, καλός, καλός. Sch. § 61. 1. 2, 60. καλός; Nied. § 215. a. 1. 2, 214. a. 2.)

Ἐπιέλτης ἀριστόν ἐστιν. — Οἱ συκοφάνται τοὺς ἀρίστους καὶ δυνατοτάτους ἄνδρας διώκουσιν. — Εἰ δικαίως κολάζῃ, βελτίων γίγνη. — (Λέγω ἐκάστοτε πρὸς¹ τὸ βέλτιστον, οὐ πρὸς τὸ ἡδιστον.) — Οὐκ ἐστὶν οὐδὲν κρείσσον ἢ φίλος σαφῆς. — Ὁ μέσος βίος βέλτιστος. — Καὶ διὰ² νόμους καὶ διὰ παραδείγματα γίνονται οἱ ἄνθρωποι βελτίους. — Τῶν γεραιτέρων γινώμια ἀμείνους εἰσίν. — Τάληθῃ καὶ τὰ δίκαια φύσει ἐστὶ κρείσσω τῶν ἐναντίων. — Ἡ ἀλήθεια κράτιστόν ἐστιν. — Ὡ λῶστε, οὐ σαφῶς λέγεις. — Ἀφῶν ἐστὶν ἐν πατρίδι μένειν. — Τῶν πονηριῶν αἰσχίστη ἐστὶν ἡ ἀδικία, εἰ δὲ αἰσχίστη, καὶ κακίστη. — Δικαίον ἐστὶ τὸν ἀμείνω τοῦ χειρόνος εὐδαιμονέστερον εἶναι. — Οἱ κάκιστοι καὶ ἔβριστότατοί εἰσιν. — (Ὁ ἀγαθὸς στρατηγὸς καὶ τοῖς κακίσι θάρρος ἐμποιεῖ³). — Οὐκ ἐσμεν κακίους τῶν προγόνων. — Τὰ χεῖρω πολλάνκις ἡδίων. — Ἐλένη πασῶν γυναικῶν καλλίστη ἦν. — (Οἱ σοφισταὶ νομίζουσι μετέχειν τῆς καλλίστης τῶν τεχνῶν.) — Νῦν μείζους

καὶ κάλλιους φαίνεσθε ἢ πρόσθεν. — Οὐ τὰ ἥδιστα, ἀλλὰ τὰ κάλλιστα συμβουλεύω. — Ἐπαμεινώνδας ὁ Θηβαῖος λέγει τὸν ἐν πολέμῳ θάνατον εἶναι κάλλιστον.

37.

Nejdokonalejší⁴ a nejděčnější všech živočichů jest člověk. — (Cnost jest mocnější⁵ než bohatství, užitečnější než urozenost.) — Staří Ilové jsou mocnější⁵ než čerství jelínkové. — Mám za to, že nad krásu těla lepší jest ozdoba duše. — Živobyťi rolníků jest nejlepší, poněvadž⁶ občany dává⁷ výborné⁸ a státu nejdobromyslnější. — Nejmoudřejší mužové praví, že zkušenost jest mocnější⁵ než učenosť. — (Isokrates praví, že k⁹ přátelství mnohem lepší jest povaha než rod, lepší přirozenost, než zákon, mocnější volba než nutnost.) — Dobrý přítel jest nejlepší všech pokladů. — Jinoši často nepoznávají lepší a špatnější. — Nejsem ani výtečný ani nejhorší. — (Mladí podléhají¹⁰ hněvu. — Špatnější jsou často šťastnější než lepší. — Království Kýrovo bylo nejkrásnější a největší všech v Asii.) — Není krásnějšího a potřebnějšího zaměstknání¹¹ nad rolnictví. — Nejkrásnější jmění lidem jest vzdělání. — (Ἐπειρος žíví nejkrásnější voly.)

¹ ku. — ² skrže. — ³ staž. z ἐμ-ποιέει. — ⁴ dokonalejší = βελτίων. — ⁵ κρείσσων. — ⁶ ὄτι. — ⁷ (zde) od παρ-έχομαι. — ⁸ výborný, výtečný = ἄριστος. — ⁹ πρὸς s acc. — ¹⁰ podléhám žádosti; jsem poddán žádosti = ἦσσαν εἰμι τῆς ἐπιθυμίας. — ¹¹ v řečt. nom.

Cvičení XXXVIII.

(Ostatní rozmanitě compar. a superl. Sch. § 61. 3 atd.; fin.; Nied.

§ 214. a. 6. 7. 8, c. § 215. 3. 4, § 216.)

Οἱ μὲν τῶν ἀνθρώπων μείζους, οἱ δὲ ἐλάσσους εἰσίν. — Μέγιστον ἐν ἐλαχίστῳ νοῦς ἀγαθὸς ἐν ἐνθρώπῳ σώματι. — Οἱ ἀμφὶ Ἀσωνίδαν¹ ὀλίγιστοι ἦσαν. — (Ὁ μείζων πολλὰκις ὑπὸ τοῦ μείονος νικᾶται²). — Πλείονα μὲν ἔχετε, ἐλασσόνων δὲ ἄξιοι ἐστε. — (Οἱ μὲν ἄρχουσι πλείονων, οἱ δὲ μειόνων³. — Οἱ παλαιοὶ νομίζουσι τὸν Ἰστρον τῶν τῆς Εὐρώπης ποταμῶν μέγιστον εἶναι καὶ πλείστην γῆν ἐπέχεσθαι.) — Ὁ σπουδαιότατος πλείστου ἄξιός ἐστιν. — (Πλείστοι μὲν τῶν στρατιωτῶν ἐν τοῖς ὄλοις εἰσίν, ἐλάχιστοι δὲ σκευοφοροῦσιν⁴). — Στρατιᾷ ἡ ἥϊσθη ὁδὸς ταχίστη ἐστίν. — Ἀνθρώπων πάντων τῶν ἄλλων ζῶων ἄρχειν ἡδὴν ἐστίν ἢ ἀνθρώπων. — (Χειμῶνος μήχισταί εἰσιν αἱ νύκτες. — Ἀλγεινότερόν ἐστι τοῦ πένεσθαι τὸ ἄδικον εἶναι. — Τοῖς φιλοτίμοις αἰσχρὰ δόξα ὀλιγιστόν ἐστιν.) — Κῆρος νέος ὢν⁵ τοῖς πρώτοις φίλος ἦν. — Τῶν μὲν Ἀσσυρίων ἐν μάχῃ οἱ ἵππεῖς ἦσαν ἕχατοι, τῶν δὲ Περσῶν πρῶτοι. — (Γάζα ἕχατη ἐν Ἀσίᾳ μεγάλη πόλις ἦν ἐπ'⁶ Αἴγυπτον. — Ἔχετε τὴν κατωτάτην οἰκισιν.) — Τῷ ἀνθρωπίνῳ θανάτῳ οὐδὲν ἐγγύτερόν ἐστιν ἔπνον. — Περὶ τῶν ἕχατων ἤδη κινδυνεύω. — (Περικλῆς δυνάμει πολλῶν βασιλέων καὶ τυράννων ἐπέτερος ἦν.)

Jinochům i v⁷ nejmenších věcech poslouchati přísluší. — Válka občanstvu přináší ne menší nehodu než mor. — Řeka Indos jest menší než Ganges, a ostatní řeky v zemi Indi menší než Indos. — Často špatní více souhlasících mají než dobří. — Z Perského loďstva Foinické bylo nejčetnější⁸ a nejmocnější. — Většina⁹ obcí Hellénských Peršanům nepřátelská byla. — Řeči mnohem snazší jsou než skutky. — Nejsnazší (věc) jest haněti. — (Nejdělní čas jsem doma. — Ctižádostivému není nic bolestnější než špatná¹⁰ pověst.) — Nejpřednější stává se často nejzadnějším. — Sókrates byl z tehdejších¹¹ lidí nejpřednější v moudrosti a cnosti¹². — (Mužní vojínové snášejí namáhání, zúny a největší¹³ nebezpečství.) — Mnohé rozkoše působí v pozdějším čase nejvčtší¹³ bolesti. — Země jest menší než slunce. — (Nejdělní život není nejšťastnější. — Sparta a Athény Hellénům byly původem nejčetnějších výhod i největších nehod.)

¹ viz eviř. XXII. pozn. 3. Co se týče pádu, srovnej: φίλοι πιστοὶ ὄλιγοὶ εἰσὶν = věrných přátel jest málo. — ² staž. νικᾶσται. — ³ ἄρχω πλειόνων = vládnou většinu počtu; ἄρχω μειόνων = vládnou menšímu počtu. — ⁴ staž. ze σκενοφορέουσιν. — ⁵ jsa. — ⁶ proti. — ⁷ περί s acc.; nejmenší věci = adj. neutr. plur. — ⁸ = nejmnožší. — ⁹ = nejvíce, adj. — ¹⁰ = haněbná. — ¹¹ tehdejší lidé = οἱ τότε ἄνθρωποι. — ¹² dat. bez předl. — ¹³ = nejkrajnější.

Příslovky v comp. a superl.

Cvičení XXXIX.

(Sch. § 62. 3; Nied. § 221.; 222, 219.)

Οἱ δικαιοτάτοι εὐδαιμονέστατα βιοτεύουσιν. — Τοῦ νοήματος οὐδέν θᾶσσον τρέχει. — Ὁ διδάσκαλος ὡς¹ σαφέστατα λέγει. — Ὑπὸ² σιαῖς ἡδιστα ἀναπαύομεθα. — Ὡς ἀνδρειότατα καὶ ῥᾶστα φέρε τὰς τῆς τύχης μεταβολάς. — Ἡ παιδεία τοῖς ἀνθρώποις κάλλιστα κοσμεῖ³. — Ἡ ἀηδὼν ἡδιον καὶ χαριέστερον ἕδει τῶν ἑλλων ὄρων. — Ἐν πεδίῳ οἱ στρατιῶται ἀσφαλέστερον πορεύονται ἢ ἐν ὄρει. — Πιστὸν φίλον οὐκ ἤσσαν στέργω ἢ τὸν ἀδελφόν. — (Πορρωτάτω τῶν νυκτῶν⁴ διαλεγόμεθα. — Οἱ ἱππεῖς ἐγγυτάτω τῆς πόλεως μάχονται. — Οἱ δεσπῶται τοῖς δούλοις προἰαίτατα ἐγείρουσιν.)

Spravedlivější žijou blaženěji. — Špatní chtějí co¹ nejsnáze a nepřijemněji žiti. — Špatnost rychleji běží než smrt. — V životě nejrychleji stárne dík. — Nyní jasněji mluvíš než dříve. — Jinoch snáze pochopuje než stařec. — V rovině vojínové nejbezpečněji cestují a nejlépe bojují. — Mnohé rozkoše přinášejí později škodu. — Slavici nejlíbezněji z ptáků zpívají. — (Jedny z loď stojí na kotvách vnitřněji přístavu, druhé zevněji. — Vůdce vede vojsko nejbliže města nepřátelského. — V létě časněji bu-

díme se než v zimě. — Jméno Alexandrovo i ku⁵ Keltům a ještě dále jde. — Jinoši nejméně penězochtívi jsou.)

¹ ὡς při superl. co (srov. civič. XXXIV. pozn. 2.). — ² pod. — ³ staž. z κοσμίει. — ⁴ πόρρω τῶν νυκτῶν = dlouho do noci. — ⁵ εἰς.

Cvičení XL.

(Compar. a superl. adverbia μάλα. Sch. § 62. 2. pozn.; Nied. § 222., pozn. 2. č. 3.)

(Pozn. Významy ke cvičení tomu nejsou ve zvláštním seznamu, nýbrž jen ve slovníčku alfabétickém.)

Ἐκόντες αἰρεῖσθε¹ μᾶλλον τὰ ἀγαθὰ. — (Πάντων τῶν δεινῶν ὁ φόβος μάλιστα καταπλήσσει τὰς ψυχάς.) — Αἱ μάχαι κρίνονται μᾶλλον ταῖς ψυχαῖς ἢ ταῖς τῶν σωμάτων ἰσχύμας. — (Γάζα τῆς θαλάσσης ἀπέχει εἴκοσι μάλιστα² σταδίους.) — Κύρω τῷ νεωτέρῳ πολλοὶ Πέρσαι μᾶλλον φίλοι ἦσαν ἢ Ἀρταξέρξῃ βασιλεῖ. — Τοῖς γονεῦσι πάντων μάλιστα φίλοι εἰσὶν οἱ παῖδες. — Μάλιστα δίκαιόν ἐστι κολάζειν τὸν ἄδικον.

40.

Nade všechno³ raději přejeme si šťastnými býti. — Ctižádost nejvíce pobádá k⁴ dobrému a krásnému⁵. — Nedbalost mnohem více stírá hospodářství než nevědomost. — (Vlaštovky více žvatlavý jsou než jiní ptáci.) — Staří praví, že rovný rovnému nejvíce jest přátelský. — Xenofón Athénský byl více přátelský Lakedaimoňanům než Athéňanům. — (Raději volím krásnou smrt než hanebný život.)

¹ staž. z αἰρεῖσθε, impert. — αἰρέομαι = volím. — ² u základních číslovek = nejnvýše; εἴκοσι dvacet. — ³ gen. plur. bez předl. — ⁴ πρὸς s acc. — ⁵ plur.

Příklady ku skloňování náměstek.

Cvičení XLI.

(Pozn. Překlady hlavních forem pronominalních a numerálních ve civič. XLI až 55 nejsou zde ani ve zvláštních seznamech ani ve slovníčku zaznamenány, poněvadž je lze poznati z pravidel mluvnických; ostatní významy ve cvičeních těch, pokud jsou neznámý, hledati sluší v přidaném slovníčku alfabétickém, nikoli ve zvláštních seznamech ku cvičením.)

(Náměstky osobní. Sch. § 63.; Nied. §§ 224., 225., 227. in.)

Ἐγὼ καὶ σὺ ἐταίρω τε καὶ φίλῳ ἐσμέν. — Μὴ με ἀνάγκασέ σοι δημολογεῖν¹. — Ἐν σοὶ πάντα ἐστίν. — Ἐν ἐμοὶ οὐ πάντα ἐστίν. — Ἡμεῖς πάντες ἀποβλέπομεν εἰς σέ. — Ἐγὼ δέομαι σοῦ συμβούλου². — Πολλὰ ἡμῖν καὶ καλὰ ἐλπίδες εἰσὶ σωτηρίας. — Ἐν ὑμῖν ἐλπίδες εἰσὶ, νεοὶ γὰρ ἐστε. — Ἀνοίετε ἡμῶν³, ὦ φίλοι. — Ὑμᾶς πολλοὶ ἐπαινοῦσιν⁴. — Ὁ πατήρ βούλεται τοῖς παιδῶν οἱ παρεῖναι⁵. — Οἱ Ἀθηναῖοι παρακαλοῦσι⁶ τοὺς

συμμάχους σφίσι βοηθεῖν. — (Κορινθίους αἰτία ἦν πολέμου εἰς τὸ Ἀθηναίους, ὅτι σφίσιν ἐν σπονδαῖς πολέμοι ἦσαν.)

41.

Není mi chvíle, o příteli! — Ty mně přízniv jsi. — Vždy tě chválím; i mne mnozí chválí. — Mnoho dobrého⁸ od⁹ tebe slyšíme. — Já sice potřebuju² vás za rádce, ale vy ne mne. — (My vám důvěřujeme, i jest potřebí¹⁰, abyste¹¹ i vy k¹² nám důvěrně se měli.) — Nepřishuší vám báti se nás¹³. — Dobré jest nám všem společno. — Vojevůdce domnívá se, že mu Bůh jest spojencem. — Spojenci vyzývají nás, abychom⁶ jim přispívali. — (Nenutím tě, abys¹ mi přisvědčoval. — Ty jsi starší a rozumější; rač mi!)

¹ staž. z ὁμολογέειν. Tento inf. překládá se zde pomocí spojky: aby. — ² δέομαι τοῦ φίλου συμβούλου = potřebuju přítele za rádce. — ³ slyším tě = ἀκούω σου (gen. u životných); slyším řeč = ἀκούω λόγον (u než. acc.). — ⁴ staž. z ἐπιαιτέουσιν. — ⁵ βούλομαι τὸν φίλον ἐμοὶ παρεῖναι = chei, aby přítel byl u mne (srov. pozn. 1.). — ⁶ παρακαλῶ (παρακαλέω) σε ἐμοὶ βοηθεῖν (βοηθεῖν) = vyzývám tě, a bys mně přispíval (srov. pozn. 1. a 5.). — ⁷ proti. — ⁸ acc. — ⁹ παρά s gen. — ¹⁰ δεῖ. — ¹¹ acc. c. inf.; mám se důvěrně — πιστώως ἔχω, viz eviě. XXXII pozn. 13. — ¹² πρὸς s acc. — ¹³ acc.

Cvičení XLII.

(αὐτός ve významu sám a on. Sch. § 65.; Nied. § 226. a 240. a. h.)

Ἀλέξανδρος αὐτὸς ἡγεμὼν τῶν Μακεδόνων ἦν. — Ὁ στρατηγὸς πρὸς αὐτὰ τὰ τείχη¹ τῶν πολεμίων ἔλαυνει. — Πολλοὶ γνώμην ἔχουσι, ὡς πᾶσα γῆ πατρίς αὐτοῖς ἐστίν. — Ἡ Ἰνδικὴ χώρα ἔχει σίδηρον καὶ ἔργυρον καὶ χρυσόν, καὶ λίθων παντοίων καὶ πολυτελῶν ἐν αὐτῇ ἐστὶ πλῆθος. — Πολλοῦ ἄξιόν ἐστίν, εἰ τὸν ἄρχοντα φιλοῦσιν οἱ περὶ αὐτόν². — (Ἐνιοὶ τῶν πατέρων, βουλόμενοι³ τοὺς παῖδας θᾶσσον πρωτεύειν⁴, πόρους αὐτοῖς ἐπιεμέτρους ἐπιβάλλουσιν.)

42.

Malé dítky od matek samých vychovávány jsou. — Závisť jest největší zlo majícím⁵ ji. — (Když byl Alexander v Egyptě, měl touhu⁶ cestovati k Ammónu do Libyje a jemu obětovati. — Kýros sám byl vůdcem vojska.) — Stáří zdá se mnohým obtížné, poněvadž život v něm mrzutý jest. — Boha samého sice nevidíme, ale poznáváme ho ze⁷ skutkův jeho.

¹ Pozoruj bedlivě postavení členu! — ² eviě. XXII. pozn. 3. — ³ βουλόμενος 3. = chtěje. — ⁴ cviě. XII. pozn. 5. — ⁵ viz eviě. XXXVI. pozn. 1. — ⁶ byla mu touha. — ⁷ ἐκ s gen.

Cvičení XLIII.

(Náměstky osobní zvratné. Sch. § 66.; Nied. § 227.—.)

Γινώσκω ἑμαυτόν. — Ἐγὼ μὲν ἑμαυτῷ οὐποτε ἐναντία λέγω, σὶ δὲ σαυτῷ ἐναντία λέγεις. — Μέτρια περὶ¹ σαυτοῦ λέγε. — Ὁ σώφρων αὐτὸς

ἐαυτὸν γινώσκει. — Πάντων μάλιστα αἰσχύνουσαν αὐτὸν. — Ὁ σοφὸς ἐν ἐαυτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν. — Κύριος ἀγαθοὺς φιλεῖ² οὐδὲν ἤσπον ἐαυτοῦ. — Οἱ ἀλαζόνες ἐπαινοῦσιν ἐαυτούς. — Ἡ γυνὴ ἐαυτὴν ἐπαινεῖ. — Αἱ γυναῖκες αὐταὶ ἐαυταῖς φίλοι εἰσίν. — (Ἡ γυνὴ λέγει· ἐγὼ ἐμαυτῇ φίλη εἰμι. — Ἡ μήτηρ λέγει πρὸς³ τὴν θυγατέρα· ὦ θυγατερ, μέτρια περὶ¹ σου λέγε.) — Παρέχομεν⁴ ἡμᾶς αὐτοὺς χρησίμους τῇ πόλει. — Ὡ παῖδες, οὐχ ὑμῶν αὐτῶν ἕνεκα πάρεστε. — Οἱ νέοι θανατοῦσιν περὶ¹ ἐαυτῶν (σφῶν αὐτῶν) λέγουσιν. — Οὐδὲ μόνου ἡμῖν αὐτοῖς χαρίζομεθα ἀλλὰ καὶ τοῖς γονεῦσιν.

43.

Nejvíce každý sám sobě přítelem jest. — Ty nehleď na⁵ sebe, ale na jiné. — Já se zkoumám, ale vy se nezkoumáte. — My se zkoumáme. — O jinochu, poznávej sebe sám! — Špatný má sebe špatnější spojence. — Žena nemluví mírně o¹ sobě. — Ženy samy sebe chválí. — (Panenky, nechvalte samy sebe!) — Pošetilí jsou sami sobě odporní. — My sami sobě dostačujeme, dostačujte i vy sami sobě! — Divné o¹ sobě mluvíte. — Nic divného⁶ o sobě nemluvíme. — O synu, nezavděčuj se sám sobě, nýbrž i rodičům a učitelům! — Mnohé trpkostí⁷ život s sebou přináší (= v sobě nosí). — Král má stráž okolo⁸ sebe. — Královna má stráž okolo sebe. — Odvracím⁹ zlé od¹⁰ sebe (ve všech osobách sg. a. pl.!).

¹ o. — ² staž. z φιλέει. — ³ ku. — ⁴ παρέχω ἐμαυτὸν χρησίμους = propřijēju se za užitečného = osvědčuju (okazuju) se užitečným. — ⁵ εἰς. — ⁶ acc. — ⁷ neutr. adj. λυπηρός β. — ⁸ περὶ s acc. — ⁹ ἐρύκω. — ¹⁰ ἀπό.

Cvičení XLIV.

(Náměstka vespolná. Sch. § 67.; Nied. § 229.)

(Zde třeba všimati si bedlivě rozmanitých překladů sl. ἀλλήλων¹.)

Πολλὰ ἐναντία ἀλλήλοις ἐστίν. — Γυναῖκες οὐκ αἰεὶ ἀλλήλαις φιλόφρονές εἰσιν. — Οἱ μαθηταὶ ἀλλήλοις (πρὸς ἀλλήλους) διαλέγονται. — Οἱ φίλοι οὐχ ἡδέως ἀπαλλάσσονται ἀπ² ἀλλήλων. — Αἱ ἀδελφαὶ ἀσπάζονται ἀλλήλας. — Τὼ ἀδελφῶν διαφέρουσιν³ ἀλλήλων. — Οἱ φίλοι χωρὶς ἀλλήλων εἰσίν. — (Οἱ ἐλέφαντες μάχονται σφοδρῶς πρὸς⁴ ἀλλήλους. — Ἐξέταξε τὰ τῶν ἀνθρώπων ἔργα παρ⁵ ἑλληλα.)

44.

Starí přátelé vespolek se poznávají. — Žáci jsou vzájemní přátelé. — I ženy někdy sobě vzájemně příznivé jsou. — Rodičové a děti vzájemně se milují. — Jsme daleko jeden od druhého. — (Kohouti mezi sebou nesvorní jsou. — Věely prudce jedny proti druhým bojují. — Sestry vzájemně se milují.)

¹ Γινώσκουσιν ἀλλήλους = poznávají se vespolek, druh druhu, jeden druhého, vzájem. — ² od. — ³ viz evič. XXV. pozn. 4. — ⁴ proti. — ⁵ podle; vedle.

(Náměstky přivlastňovací. Sch. § 64.; Nied. § 228.)

a) ¹ Παρά ² τὸν ἐμὸν λόγον δίκαιόν ἐστι τὸν ἄδικον κολάζειν. — Τῆς σῆς συμβουλῆς δέομαι. — ³ Ω φίλε, νόμιζε τὰ ἐμὰ σὰ εἶναι. — Αὐτοῦ τῆς συμβουλῆς οὐ δεόμεθα. — Αὐτῆς ἡ συμβουλή ἀγαθὴ ἐστίν. — Πάντα τὰ ἡμέτερα καλῶς ἔχει. — Περὶ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας δ' ἀγών ἐστιν. — (Οὐκ ἐναντιούμεθα ³ τοῖς ὑμετέροις βουλήμασιν. — Ἀλέξανδρος λέγει πρὸς τοὺς Μακεδόνας· αἱ τῶν Περσῶν χῶραι ὑμέτεραί εἰσιν, καὶ ὑμεῖς αὐτῶν σατραπεύετε.) — Οἱ πολέμοι πάρεισιν· οἱ στρατιῶται ἡμῶν τὸν στρατηγὸν αὐτῶν συλλαμβάνουσιν. — ³ Ω φίλε, πίστευε τοῖς λόγοις μου. — ² Ω γύναι, ἡ γλῶσσά σου δεινὴ ἐστίν.

b) ⁴ Ἐγὼ μὲν οὐ λέγω παρὰ ⁶ τὴν ἐμὴν δόξαν (τὴν ἐμαντοῦ δόξαν), σὺ δὲ λέγεις παρὰ τὴν σὴν (τὴν σαντοῦ). — ³ Ἐλεύθερον φύλασσε τὸν σαντοῦ τρόπον. — ⁶ Ο βασιλεὺς ἀθροίζει τὴν ἐαυτοῦ δύναμιν. — Πιστεύετε μᾶλλον τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν ὀφθαλμοῖς ἢ τοῖς λόγοις ἄλλων. — Πολλοὶ τὴν σφετέρην πατρίδα (τὴν ἐαυτῶν πατρίδα) ἀπολείπουσιν. — Πᾶσιν ἔξεστι τὰ ἐαυτῶν τέκνα εἰς κοινὰ διδασκαλεῖα πέμπειν. — Ἡμεῖς τὴν ἡμετέραν πατρίδα οὐκ ἀπολείπομεν.

45.

a) My potřebujeme vašich rad a vy našich. — Tvoji rodiče byli u ⁶ mého otce; jejich řeči i mně i mým bratrům velmi užitečný byly. — Ne přátelé naši nepoznávají našich spojencův (acc.). — O přátelé, mějte za to, že naše věci jsou vaše! — Důvěřujeme otci a jeho řečmi přemluvení býváme. — Alexander praví Makedoňanům: Všechny poklady jsou vaše! — O děti, matka dobře vám radí; důvěřujte její radě! — Kýros praví: Mé stáří nijak není slabší mého mládí. — Mně se tvé veliké štěstí ⁷ nelíbí.

b) Já konám své; — ty konáš své; — on koná své; — ona koná své; — my konáme své; — vy konáte své; — oni konají své; — ony konají své. — My nemluvíme proti ⁶ svému mínění, ale vy mluvíte proti svému mínění. — Bázlivý bojí se často svého stínu ⁸. — Posýlejte, o rodiče, své děti do společných škol! — Astyages obesylá k sobě ⁹ Mandanu, svou dceru, a Kýra, syna jejího. — Ty konáš odporne svým vlastním řečem. — Já nekonám odporne svým vlastním řečem. — Dobře jste vychovávání od ¹⁰ své vlasti. — Udavačí neštěstí ⁷ naše za své štěstí ⁷ mají.

¹ První odstávka a) obsahuje příklady, v nichž se přivlastňovací náměstka nevztahuje na subj. též věty. — Pozoruj bedlivě, kde má státí člen! *Attribut: ὁ ἐμὸς ἀδελφός* (můj bratr); *ἀδελφός ὁ ἐμὸς* (bratr můj); nebo: *ἐμοῦ δ' ἀδελφός; ὁ ἀδελφός ἐμοῦ*. *Praed.: ὁ πλοῦτος ἐμὸς ἐστι* (bohatství jest mé); *πλοῦτος ἐμὸς* (to jest bohatství mé). — ² dle. — ³ staž. z *ἐναντιούμεθα*.

⁴ Druhá odstávka b) obsahuje příklady, v nichž náměstka přivlastňovací vztahuje se na subj. též věty. I zde pozoruj postavení členu! — ⁵ vedle, proti = *παρὰ* s acc. — ⁶ jsem u = *πάρ-εμι παρὰ* s dat. — ⁷ plur. (psal to Amásis Polykratovi). — ⁸ acc. — ⁹ obesylám k sobě = *μεταπέμπομαι*. — ¹⁰ *ἑπὶ* s gen.

Cvičení XLVI.

(Náměstky ukazovací. Sch. §§ 68., 65.; Nied. § 237—240. c.)

‘Ο μὲν¹² πρὸς¹ γεωργίαν, οἱ δὲ πρὸς τέχνας, οἱ δὲ πρὸς ἀνδρείαν εὐφρεστάτοι εἰσιν. — ‘Ο θεὸς ἄλλοις ζῴοις ἄλλας τροφὰς ἐκπορίζει, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, τοῖς δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ ῥίζας, τοῖς δὲ ἄλλων ζῴων βοράν. — Ἐγὼ τὰδε λέγω· πιστοὶ φίλοι πλείστου ἄξιοι εἰσιν. — Κῦρος, τῷ βασιλέως ἀδελφῷ, στρατεύμα συλλέγεται ἐν Χερρονήσῳ τόνδε τὸν τρόπον². Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος φηγὰς ἦν· τούτῳ ὁ Κῦρος φίλος ὢν³ πολλὰ χροήματα πορίζει· ὁ δὲ ἀπὸ⁴ τούτων τῶν χρημάτων στρατεύμα συλλέγει ἐκείνῳ. — ‘Ο ἀγαθὸς στρατηγὸς μᾶλλον αἰσχύνεται τοὺς στρατιώτας ἢ οὗτοι ἐκείνον. — Οὗτος ὁ ἑταῖρος πιστὸς ἐστίν. — Οὗτος ἐμὸς ἑταῖρος ἦν ἐκ νέου⁵. — Αὐταὶ αἱ γυναῖκες διαφέρουσιν ἀλλήλων²². — Ταύτην τὴν ἡμέραν ἠδέεω διαγόμεν. — Οἱ Χαλδαῖοι τῶν περὶ ἐκείνην τὴν χώραν πολεμικώτατοι ἦσαν. — Ταῦτα ἐγὼ λέγω. — Σὺ αἰεὶ ταῦτὰ λέγεις. — Οὐ μόνον ταῦτὰ ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν λέγω. Καὶ νῦν ταῦτὰ μοι δοκεῖ ταῦτα. — Τὸ ἡδὺ καὶ τὸ ἀγαθὸν οὐ ταῦτόν ἐστιν. — Οἱ ἄπιστοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος θερμοὶν καὶ ψυχρὸν ἐξάγουσιν. — Οἱ τῶν πολεμίων πρέσβεις τοσόνδε λέγουσι, ὅτι ἦδε ἡ ἡμέρα μεγάλων κακῶν ἔρχεται⁶. — Τοσαῦται καὶ τοιαῦται πόλεις πολέμῳ ἀφανίζονται. — Κακὸς ἄνθρωπος τοιοῦτος. — Ὡ φίλε, ἐπαινῶ σε, καὶ βούλομαι ὡς⁷ πλείστους εἶναι τοιούτους. — (‘Ο πατὴρ τηλικούτος ὢν³ θάπτει τὸν υἱὸν ἄρτι ἠβάσκοντα⁸. — Σωκράτης λέγει πρὸς τοὺς δικαστάς· ἐμοὶ τηλικῶδε ζῆντι⁹ οὐ πρόκειται φλυαρεῖν. — Ἡ συμβουλή τοτὲ μὲν⁰ προτροπὴ τοτὲ δὲ ἀποτροπὴ ἐστίν· οἱ γὰρ συμβουλευόντες¹⁰ τούτων θάτερον¹¹ ποιοῦσιν.) — Πολλὰ λέγομεν περὶ τουτοῦ τοῦ πράγματος. — Δοκεῖς σωφρονέστατος εἶναι τῶν νυνί.

46.

Z rostlin ty¹² lidem prospěšny jsou, ony zvířatům, jiné žádným z obou¹³. — Největší čest mají spravedliví a udatní; nebo tito jsou užiteční ve válce, oni v míru. — V tomto létě mnohé krásné dny byly. — V této krajině mnoho stromů jest, v oné málo. — Tomuto muži důvěřuju, onomu ne. — To jsou lži, těmto lžem já nevěřím. — Mnohým nezdá se totéž¹⁴ o týchž věcech, a to¹⁴ o nejdůležitějších. — Totéž¹⁵ jest často jedněm¹² nejpříjemnější, druhým nejobtížnější. — Týmž ženám zdá se brzy⁹ to dobré, brzy ono. — Nejsou všem tytéž zákony. — O přátelé, neopouštějte nás v takových a v tak velikých nebezpečnostvích! — (Jezdcové sbírají pici a jiné takové (věci). — Od flachalův a podobných¹⁶ nebýváme přemluveni. — Příjemná jinochům jsou vypravování o¹⁷ vznešených¹⁸ skutečích krále Alexandra. — Dionýsios Syrakússký po¹⁹ tak dlouhé²⁰ vládě dítky slabikovati učí. — Moudrý přeje si sice lepší, ale očekává²¹ (to) druhé¹¹. — Částky zlata neliší se²² jedny²³ od druhých ničím než velikostí a maličkostí.)

¹ ku. — ² v češt. instr. — Jest-li ukazovací náměstka při subst., přibližeti se musí k postavení členu: *ὄδε ὁ τρόπος* ten způsob; *οὗτος ὁ ἀνὴρ* tento muž; nebo *ὁ τρόπος ὄδε* způsob ten; *ὁ ἀνὴρ οὗτος* muž tento; ale *οὗτος ἀνὴρ* = to jest muž! — ³ jsa = *ὄν*. — ⁴ z, ze. — ⁵ z mládí. — ⁶ jest počátkem. — ⁷ *ὡς* při superl. = co (lat. quam). O překladu inf. viz cvič. XLI. pozn. 5.! — ⁸ *ἡβάσκων* = dospívající (věkem). — ⁹ *τοτὲ μὲν — τοτὲ δέ* = brzy — brzy. — ¹⁰ *ὁ συμβουλευών* = radící. — ¹¹ = *τὸ ἕτερον [τὸ ἄτερον]*. — ¹² ten — onen — jiný = jeden — druhý — třetí = *ὁ μὲν — ὁ δέ — ὁ δέ*. (Nied, § 237. 4.) — ¹³ žádny z obou = *οὐδέτερος* 3. — ¹⁴ plur. — ¹⁵ sing. — ¹⁶ = takových. — ¹⁷ *ὑπέρ* s gen. — ¹⁸ = *τηλικούτος*. — ¹⁹ *μετά* s acc. — ²⁰ od *τηλικούτος*. — ²¹ *προσδοκῆ* (= *προσδοκᾷ*). — ²² viz cvič. XXV. pozn. 4. — ²³ zde: *ἕτερος* s členem; též násl. druhých.

Čtení α'.

(Významy ke všem čtením jsou jen ve slovníčku, nikoli ve zvláštních seznamech.)

Ἀνθρώπων ἕκαστος δύο¹ πήρας φέρει, τὴν μὲν ἔμπροσθεν τὴν δὲ ὀπίσθεν· γέμει δὲ κακῶν ἑκατέρα, ἀλλ' ἡ μὲν ἔμπροσθεν ἀλλοτρίων, ἡ δὲ ὀπίσθεν τῶν αὐτοῦ τοῦ φέροντος². Καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἄνθρωποι τὰ μὲν αὐτῶν κακὰ οὐ γινώσκουσι, τὰ δὲ ἀλλότρια πάντῃ ἀκριβῶς βλέπουσιν.

¹ dva, dvě. — ² *ὁ φέρων* = nesoucí.

Cvičení XLVII.

(Náměstky tazací. Sch. § 70. 1, sloupec 1. a § 71., sloupec 1.; Nied. §§ 231.; 232.; 247., sloupec 1.)

Τίς οὗτός ἐστιν; — Τί λέγεις; — Τίνα ὄρον ἡμῶν δοξῆ; — Τίμη ψυχῆ τρέφεται; μαθήμασιν. — Τί φύλον ἄλλο ἢ ἄνθρωποι θεοῦς θεραπεύουσιν; — Πότερόν ἐστι κάλλιον ταχέως ἀναγινώσκειν ἢ βραδέως; — Πόσοι εἰσὶ στάδιοι Μεγαρόθεν Ἀθήνας; (εἰς¹ διακοσίους²). — Πόσῃν ὁδῶν τῆς ἡμέρας ἵππος κατανύτει; — Ποῖον ἀνδράποδον οὕτως εἶνον ἢ ποῖον ἄλλο κτῆμα οὕτω χρηστόν ὡσπερ ὁ χρηστός φίλος; — (Αἱ πόλεις πηλίκαι φαίνονται ἔνωθεν;) — Τῷ³ τρόπῳ τοῦτο γίγνεται;

47.

Co pracuješ, o příteli? — Kdo⁴ jsou tito mužové? — Jaké⁵ mínění mají o⁶ mně lidé? — Kterým lidem jsi přítelem? — Hleďte nejen, co ta věc jest, nýbrž i z⁷ čeho⁴ jest. — Který z obou pravdu mluví? — Které z obou zachraňuje více život, statečnost čili útěk? — Jak dlouhá (veliká) jest cesta ku⁸ tvému domovu? — Kolik máš peněz hotových⁹? — Jak dlouhý čas byl otec pryč¹⁰? — Jaké jsou mravy mladiků? — (Které z obou jest větší, slunce či měsíc?) — Kterým a jakým lidem nejvíce se zavděčujeme?

¹ k. — ² *διακοσίοι* 3. = dvě stě. — ³ tazací! — ⁴ v řečt. plur. — ⁵ = které. — ⁶ *περί* s gen. — ⁷ *ἐξ, ἐξ*. — ⁸ *πρός* s acc. — ⁹ acc. — ¹⁰ jsem pryč = *ἄπ-ειμι*.

Cvičení XLVIII.

(Náměstky neurčité. Sch. § 70. 1, sloupec 2. § 70. 3, § 71., sloupec 2.; Nied. §§ 234., 247., sloupec 2.)

Ἄει τι πράσσω. — Ἄλτιοί τινες ἑαυτοῖς τῶν κακῶν εἰσιν. — Πάντοθεν ἐπὶ τινῶν ἀποριῶν εἰργόμεθα. — Μὴ ἐμοὶ διαλέγου, ἀλλ' ἄλλῳ τῷ. — Τοιαῦτα ἄττα¹ διαλεγόμεθα. — Λέγε μοι, ποίου τινός² γένους εἶ. — (Οἱ ἡξειουργοὶ τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα⁶ αἰτιῶνται³). — Ἄλλα ἄλλοις⁴ καλά. — (Ἀρετὴ ὑγιειά τίς ἐστι καὶ κάλλος ψυχῆς. — Ἦν τι ἐν ταῖς τῶν προγόνων διανοίαις, καὶ τοῦτο νῦν οὐκ ἔστιν. Τί οὖν ἦν τοῦτο; Μῖσός τι τῶν πονηρῶν.)

48.

Jest-li co krásné, jest (to) pokora ve štěstí. — Veliká jakási zdá se mi býti potřeba potřebnosti řečnickví. — Není hezké, pomluvy nějaké⁵ (od) jiných přijímati. — Nejen řeči, úbrž i činu některého jest potřebí. — Jsou i nepsané některé zákony. — (Všeteční lidé vyzvídají, co kdo komu povídá, co ten a onen⁶ vespolek rozmlouvají. — Jsem o něco málo⁷ menší než můj otec.) — Každý člověk některou nadějí se živí.

¹ ἄττα = τίνα (cosi). — ² ποῖόν τι γένους = jaký asi rod. — ³ staž. z αἰτιῶνται. — ⁴ jiným jiné (každému něco jiného); srov. lat. podobnou constr.! — ⁵ = některé. — ⁶ ten a onen = ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα. — ⁷ dat. bez předl.

Cvičení XLIX.

(Náměstky vztažné: ὅς, ὅσος, ὁῖος. (Sch. §§ 69.; 71., sloupec 4.; Nied. §§ 242., 247., sloupec 4.)

Ὁ βούλεται, τοῦτο ἕκαστος καὶ οἶεται. — Ἄ ἀπαιδεῦτοι ποιοῦσι, ταῦτα πολλάκις ἐναντία ἐστὶ τούτοις, ἃ ἐθέλουσιν. — (Σὺν ἐμοὶ ταῦτα συμβουλεύεις, ἅπερ τοῖς σαντοῦ ἐταιροτάτοις¹). — Τί ἐστὶ τοῦτο, περὶ οὗ οὗτοι οἱ λόγοι ἐξίν; — (Μάταιοι τῶν ἀνθρώπων εἰσίν, ὅσοι τούτοις ὡς βοηθοῖς προσφεύγουσιν, οἷς τὸ ἀδικεῖν² ἐστὶν ἔμφρον.) — Ἐθήθεις εἰσίν, οἱ τὰ πρόδηλα κρύπτειν ἐθέλουσιν. — Οἱ στρατιῶται ἀνδρείως μάχονται ὑπὲρ³ γῆς, ἐν ἣ τρέφονται. — Ὅσα χαλεπὰ εἶναι δοκεῖ, τούτων τὴν χαλεπότητα οἱ ἀνθρώποι μάλιστα ἀξάνουσιν. — Στάσις ἔμφρονος τοσοῦτω⁴ κἀκίον ἐστὶ πολέμου, ὅσῳ πόλεμος εἰρήνης. — Οὐδὲν τοσοῦτον κακόν ἐστὶν ἀνθρώποις, ὅσον δόξα ψευδῆς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ δικαίου. — Σοὶ τοιαῦτα δοκεῖ, οἷα κἀμοί⁵. — Οὐκ ἔστιν ἄλλη φυλακὴ τοιαύτη, οἷα αὐτὸν καλὸν κἀγαθὸν ὑπάρχειν⁶. — (Τὸ ἐν τῷ παραρηγίῳ ἡδὺν πολλάκις μειζόνων ἡδονῶν ἀποστρεφεῖ⁷ ἢ ὅσας αὐτὸ ἔχει.)

49.

Co⁸ v srdci strážlivého, to na⁹ jazyku opilého. — Co¹⁰ činiti jest hanebno, to ani mluvíti uení hezké. — Kteří nás dobře a právé napomínají, ti nám jsou nejvíce přízniví. — Koná-li kdo co k vůli¹¹ čemu, nechce to, co koná, ale to, čemu k vůli ono koná. — (Těch¹², kteří se k¹³ vám

jako [k] pomocníkům utíkají, neopouštějte! — Nejmocnější jest dům, v němž pán jest takový sám sebou¹⁴, jaký jest venku zákonem¹⁴). — Nej-
mocnější jest ta moc, v níž občané se bojí zákona jako tyрана. — (Obec,
ve¹⁵ kterých povstávají občanské vzpoury, hynou¹⁶. — Tím⁴ broznější
jest zrada než válka, čím obtížnější jest stříci se¹⁷ nezjevného než zjev-
ného.) — Čím mocněji bojujete, tím většími díky jest vám povinna vlast,
za³ kterou bojujete. — Nejspolečnější jest naděje; neb ona jest i při¹⁸
těch, při kterých nic jiného není. — Jaký život, taký konec. — Všem jest
touha po rodičích¹⁹, kterým²⁰ ještě žijou.

¹ V řečt. i některá subst. se stupňují jako adj.; *ἐταιρότατος* = nejmocnější
druh. — ² *τὸ ἀδικεῖν* (*ἀδικεῖν*) = křivdění. — ³ *ἐπέε* s gen. = za. — ⁴ *τοσοῦτο*
— *δσω* = o tolik — o kolik = tím — čím (tanto — quanto). — ⁵ *καὶ ἐμοί*. —
⁶ (poskytovat) osvědčovat. — ⁷ staž. z *ἀποστερέει*. — ⁸ sing. — ⁹ *ἐπί* s gen. —
¹⁰ plur. — ¹¹ k vůli = *ἐνεκα* s gen. — ¹² v řečt. acc. — ¹³ *πρός* s acc. — ¹⁴ acc.
s předl. *διά*. — ¹⁵ *ἐν* s dat. — ¹⁶ = ničeny bývají. — ¹⁷ střehu se něčeho = *φυ-
λάσσομαί τι*. — ¹⁸ jsem při někom = *πάρειμί τι*. — ¹⁹ gen. bez předl. —
²⁰ = kolika, dat. plur.

Cvičení L.

(Náměstky vztažné neurčité a nepřímě tazací. Sch. §§ 70. 2; 71.,
sloupec 5.; Nied. §§ 244.; 245.; 247., sloup. 5.)

*Ἀναγινώσκων¹ σκέπτον, ὅστις μὲν ὁ νοῦς τοῖς ἀναγινωσκομένοις¹,
ἦτις δὲ ἡ τάξις τῶν ὀνομάτων. — Σκοπεῖτε, οἵτινες εἰσιν οἱ ἀγαθοὶ καὶ
οἵτινες τοῦ ἐτέρου βίου. — Ὡ φίλε, συμβούλευε ἡμῖν, ὅ τι σοι δοκεῖ κάλ-
λιστον καὶ ἀριστον εἶναι. — Ὀδίνος (δτου) δεῖσθε², τυγχάνατε. — Ἄττα
νόμινά ἐστιν, ταῦτα φυλάσσεται. — (Ἐξεστὶ σοι λέγειν περὶ διου οὐ³).
— Ὁ γινώσκω, ὁπότερος ἀληθῆ λέγει. — Τὸ κάτωπτρον ὁποίας μορφῆς
δέχεται, τοιαύτας δεικνύει. — (Ὅτω δοκεῖ τοι τοῦτο εἶναι⁴ ἡγεμόνα, ἀνατείνει
τὴν χεῖρα.)*

50.

Cokoli jest hezké, vždy jest milé. — Kdokoli druhému úklady strojí,
přivodcem mnoha zlého⁵ sobě samému se stává. — Dítky čehokoli potre-
bují, od rodičův dostávají⁶. — Jakákoli jest povaha člověka, taková jest
i řeč (jeho). — Chcete-li raditi, dobře rozvažujte, eo a komu radíte. —
Jakékoli postavení máš, toho⁷ bedlivě střež! — Vojevůdce rozmyšlí, kolik
asi⁸ vojinů jest dostačitelých⁹ aby¹⁰ hájili hradu⁷. — (Rozvažuj, jaká
jest povaha těch, jichž přítelem býti chceš! — V nebezpečnosti stává se
zjevno, jací asi⁸ jsou naši přátelé.)

¹ *ἀναγινώσκων* = čta; *ἀναγινωσκόμενος* 3. = čten. — ² staž. z *δέεσθε*.
— ³ viz Sch. § 72. pozn. 3.; Nied. § 246. — ⁴ zde = aby byl... — ⁵ plur. —
⁶ dostávám něco od někoho = *παραλαμβάνω τι παρά τινος*. — ⁷ acc. — ⁸ *τις*
(sklonné); srov. cvič. XLVIII. pozn. 2. — ⁹ nom. — ¹⁰ aby hájili: inf.

Cvičení LI.

(Příslovky náměstek. Sch. § 72.; Nied. § 248.)

Ἔμοι οὐδὲν οὕτως ἤδὲ οὐδ' ὠφέλιμον, ὡς ἀνθρώπους θεραπεύειν. — Ὡσπερ ἀκούομεν προθύμως, οὕτω καὶ πράσσειν ἐθέλομεν. — Ὅπου τις ἀλγεί¹, ἐκεῖ καὶ τὴν χεῖρα ἔχει. — Ἴνα δέος, ἐνθα καὶ αἰδώς. — Ἐνθένδε ἐκείσε πορευόμεθα. — Πότε βούλεσθε πράσσειν, ἃ δεῖ; — (Οἱ πολῖται τοτὲ μὲν² οἰκοί μένουσι, τοτὲ δὲ στρατεύονται. — Ποῖ ἄγομεν τοὺς κάμνοντας³ καὶ παρὰ⁴ τίνας; παρὰ τοὺς ἰατρούς.) — Πόθεν ἄλλοθεν ταῦτα, ἃ λέγω, λαμβάνω ἢ παρὰ⁴ τῶν συγγραφέων; — Ἦι οἱ πολέμιοι εἰσβάλλουσι⁵, ταύτη ἐπιμαχόν τὸ τεῖχος ἐστίν. — Σὺ οὐποτε ταῦτα περὶ τῶν αὐτῶν λέγεις. — (Ὁ τι οὖν ὄτω οὖν ἀμῆ γέ πη παρόμοιον ἐστίν. — Δειλοὶ εἰσιν οὐδὲν οὐδαμοῦ. — Ἔνοι ἦτινι δὴ ποτ'⁵ αἰτία προάγονται λέγειν.)

51.

Jak miluje vlk beránka, tak miluje úkladník druba. — Nic nepřemlouvá lidi tak, jako příklady. — (Lakedaimonští dovidají se o⁶ nepřátelích, kde jsou, ale ne, kolik jest jich. — Jak daleko⁷ jest⁸ vojsko nepřátelské od tud?) — Vůdce činí útok⁹ v tu stranu¹⁰, kde jsou zdi více dobytelný. — Místo, kde jest chrám Ammóua, všechno vřkol¹¹ pusto má. — (Všichni vyzvídají, kdo a odkud cizince jest.) — Odkud přicházíš¹², o příteli a kam (jdeš)?

¹ staž. z ἀλγεί. — ² viz cvič. XLVI. pozn. 9. Sch. § 72. pozn. 2.; Nied. § 248. pozn. 2. — ³ viz cvič. XXXI. pozn. 2. — ⁴ ku; ale παρὰ s gen. = od. — ⁵ Sch. § 72. pozn. 3.; Nied. § 248. pozn. 4.; 246. — ⁶ περί s gen. — ⁷ neutr. slova πόσος. — ⁸ ἄπεισιν. — ⁹ činím útok = εἰσβάλλω. — ¹⁰ = tam. — ¹¹ v kruhu. — ¹² = jeviš se.

Příklady k číslovkám.

Cvičení LII.

(Číslovky základní, neurčité a příslovce číselná [od 1—20]. Sch. § 73., sloupec 1. a 3. a § 74.; Nied. § 251., sloupec 1. a 3. a § 254. a.)

Ἐν ἔργον ἕφ' ἑνός ἄριστα ἀποτελεῖται¹. — Οὐδὲν οὕτω καλὸν ἀνθρώποις ὡς τάξις. — Μηδὲν ἄγαν². — Χρόνου οὐκ ἔστι μείζων βάσανος οὐδενὸς ἔργου. — Ὁ ἀνθρώπος δυοῖν μὲν δευθαλοῖν δεῦ³, δυοῖν δὲ ὅτοι ἀκούει. — Ὁ θυρωρὸς ἀμφοῖν τοῖν χερσῖν τὴν θύραν ἐπαράσσει. — (Ἐν πολλαῖς τῶν Ἑλλήνων πόλεσιν οὐκ ἔξεισι τῶν πολιτῶν οὐδενὶ βαναυσικὰς τέχνας ἐργάζεσθαι. — Οὐκ ἀεὶ δύο ἀποφάσεις μίαν κατάφασιν ἀποτελοῦσιν⁴. — Τρεῖς φάλαγγες ἐπὶ τὸ τῶν πολεμίων στρατεύματα προσπορεύονται, ἢ μὲν μία κατὰ πρόσωπον⁵, τῶ δὲ δύο κατὰ⁶ τὰ κέρατα. — Δυοῖν ἀθλοῖν οὐδέτερος εὐδαιμονέστερός ἐστίν. — Τὸ στρατεύμα πορεύεται ἔχον⁷ τὰ ἐπιτήδεια τριῶν ἡμερῶν. — Συσκευαζόμεθα τὰ ἐπιτήδεια εἰς⁸ τὴν ὁδὸν τεσσάρων ἡμερῶν. — Καὶ δις καὶ τρις τὰ καλὰ λέγειν καλὸν ἐστίν. — (Τὰ τρις τέσσαρα δώδεκα ἐστίν.)

Prátele⁹ jest sice mnoho, ale bůh jeden. — Sókrates pravi, že jedno jediné dobro jest, vědomost, a jedno jediné zlo, nevědomost. — Mnozi jsou přátelé slovem, ale málo jich⁹ nebo žádní skutkem. — Jedním neštěstím svírání¹⁰ býti jest lépe (lepší) než dvěma. — (Jinoši jsou ctižádostivi a vítězochtiví, a toto oboje více než penězochtiví.) — Sókratovi nebyla smrt nic jiného¹¹ než odloučení dvou věci, duše a těla. — Opilý vidí ze dvou věci tři. — Řeka Eufrátés u¹² Thapsaka má šířku čtyř honů. — Starci dvakráte dítky jsou. — Raď se třikráte a čtyřikráte! — (Často [mnohokrát] z malé příčiny stává se veliké zlo. — Čtyřikráte pět jest dvacet.)

¹ staž. z ἀποτελέεται. — ² viz evič. VII. pozn. 9. — ³ staž. z ὀράει. — ⁴ staž. z ἀποτελέουσιν. — ⁵ κατὰ πρόσωπον = proti přičel. — ⁶ proti. — ⁷ ἔχον (gen. ἔχοντος) = majíc. — ⁸ na. — ⁹ v řečt. nom. — málo jich = ὀλίγοι. — ¹⁰ svírám = συνέχω. — ¹¹ nom. — ¹² ἐπί s gen.

Cvičení LIII.

(Pokračování. Sch. § 73., sloupec 1. 3. a § 74. 2; Nied. § 251., sloupec 1. 3., 254. b; 255.)

Γενεαὶ τρεῖς ἀνδρῶν ἑκατὸν ἔτη ἐστίν. — Οὕτος ὁ νεανίας ἐστὶν ἀμφὶ ¹ τὰ πεντεκαίδεκα ἔτη ἀπὸ ² γενεᾶς. — Μύριοι ἵππεῖς οὐδὲν ἄλλο ἢ μύριοι εἰσὶν ἄνθρωποι. — Μύρια μύριοι εἰσὶν ἐπιίδες. — (Θρασύβουλος δ' Ἀθηναῖος ἔχων ἑβδομήκοντα ἄνδρας Φυλὴν καταλαμβάνει.) — Τῶν τῶν Περσῶν ἐν Ἀρτεμισίῳ νεῶν ἀριθμὸς ἦν ἑπτὰ καὶ διακόσαιο καὶ χίλιοι, τῶν δὲ ἑλληνικῶν πρότερον μὲν μία καὶ ἑβδομήκοντα καὶ διακόσαιο, ὕστερον δὲ τριακόσαιο εἴκοσι τέσσαρες, ὧν ἦσαν Ἀθηναῖαι πρότερον μὲν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, ὕστερον δὲ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. — Τῶν ἑλληνικῶν ἐν Σαλαμῖνι νεῶν ἀριθμὸς ἦν ὀκτὼ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ τριακόσαιο. — Κύρω τῷ ἀρχαίῳ ἴσαν στρατιῶται τρισμύριοι καὶ χίλιοι. — Μύριοι μυριάκις ἀκόλαστοι γίνονται.

53.

Talent attický má 60 min, mina má sto drachem, drachma má 6 obolů. — Tento jinoch má okolo¹ 16 let. — Alexander byl králem 12 let a 8 měsíců. — Vojsko má potřebné věci ještě na³ cestu 25 dní. — (S Leónidou v Thermopylách byli tito: 300 Spartanů; 1000 Tegejanů a Mantinejanů, každých z obou⁴ 500; z Orchomena v Arkadii 120 a z ostatní Arkadie 1000; z Korintha 400, z Eliúnta 200 a Mykénských 80. — Tito byli tam⁵ z Peloponnésa; ale z Bojótie 700 Thespijanů a 400 Thébanů; Fókéjských 1000. Veškereň počet byl 5200, z nichž jen 300 Spartanů a 700 Thespijanů až k⁶ bitvě tam bylo⁶). — Veškero vojsko Alexandrovo u⁷ Gangamél bylo: Jezdců k⁸ 7000, a pěších okolo 40.000. — Athénané byli náčelníci Hellénů 73 let; Lakedaimonané 29 a Thébané 11 let.

¹ okolo = ἀμφὶ s acc. — ² od. — ³ εἰς. — ⁴ ἐλάτερος 3. — ⁵ jsem tam = παρῶμι. — ⁶ až k... = μέχρι s gen. — ⁷ ἐν = u. — ⁸ εἰς = ku.

Cvičení LIV.

(Substantivní číslovky. Sch. § 75. 4; Nied. § 262.)

Ἡμεῖς ἔσμεν πέντε δεκάδες. — Τῶν μὲν δεκάδων δεκάδαρχοι ἐπιμέλονται, τῶν δὲ χιλιάδων χιλίαρχοι, τῶν δὲ μυριάδων μυρίαρχοι. — (Οἱ χιλίαρχοι κελεύονται¹ τὴν χιλιοστὴν εἰς² δύο ἄγειν. — Οἱ ἐν Μαραθῶνι Ἕλληρες ὀλίγοι ἦσαν πρὸς πολλὰς μυριάδας Περσῶν. — Τὸ πλῆθος σύμπαντος τοῦ πεζοῦ στραταῦ τοῦ σὺν³ Ξέρξῃ ἐπὶ Ἑλλάδα ἐλαύνοντος⁴ ἦν ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες, τῆς δὲ ἵππου ἀριθμὸς ἦν ὀκτὼ μυριάδες.) — Μαρδοनीφ ἦσαν ἐν⁵ Πλαταιαῖς τριάκοντα μυριάδες τῶν δοκιμωτάτων στρατιωτῶν. — (Ἡ πᾶσα σὺν Δαρείῳ ἐν⁵ Ἴσσω στρατιὰ ἦν εἰς⁶ ἑξήκοντα μυριάδας. — Ἡ κᾶσα Δαρείου ἐν⁵ Γαγγαμήλοις στρατιὰ ἦν ἵππεῖς μὲν εἰς⁶ τετρακισμυρίας, πεζοὶ δὲ εἰς ἑκατὸν μυριάδας, καὶ ἄρματα ὄρεπανηφόρα διακόσια, ἐλέφαντες δὲ εἰς πεντεκαίδεκα.)

¹ κελεύομαι = dostávám rozkaz. — ² πο. — ³ s. — ⁴ ὁ ἐλαίνων, τὸ ἐλαῦρον = táhnoucí; gen. ἐλαύνοντος. — ⁵ viz LIII. pozn. 7. — ⁶ viz LIII. pozn. 8.

Cvičení LV.

(Číslovky řadové, násobné a druhové [úměrné]. Sch. § 73., sloupec 2. a § 74. fin.; 75. 2. 3.; Nied. § 251., sloupec 2.; 256. a §§ 260. a 261.)

Λέγεται, ὡς πρῶτον μὲν καὶ ἀριστόν ἐστιν ὀγκραίνειν, δεύτερον δὲ κάλλος, τρίτον δὲ πλοῦτος. — Τετάρτη ἡμέρα ἀπὸ Τίγρητος διαβάσεως Ἀλεξάνδρου ἐξαγγέλλουσιν, ὅτι Δαρείου ἵππεῖς ἀνὰ¹ τὸ πεδίον φαίνονται. — (Ἐγὼ τῶν ἠλικιωτῶν πρῶτος μὲν οὐ κρῖνομαι οὐδὲ δεύτερος, ἀλλ' οὐδὲ χιλιοστός οὐδὲ μυριοστός.) — Περικλῆς στρατηγὸς ἦν Ἀθηναίων δέκατος αὐτός. — (Πόσῳ μέρει τῶν πολεμίων μάχεται τὸ στρατεύμα;) — Οὐχ ἀπλῆ οὐδὲ διπλῆ, ἀλλὰ πολλαπλῆ ἐστι τοῖς γέρουσιν ἢ συμφορᾷ. — Τὰ ἡμέτερα κτήματα διπλάσιά ἐστι τῶν ὑμετέρων. — (Ἔχομεν πολεμίους πολλαπλασίους ἡμῶν αὐτῶν. — Διστόν ἐστι τὸ τῆς συμβουλῆς ἔργον, τὰ μὲν παραινεῖν², τῶν δὲ ἀποτρέπειν.)

55.

Už třetí den totéž konáte. — Někteří i k³ sedmému dni vydrží⁴ hladovi. — Nyní mi není chvíle; přijďte⁵ třicátý den! — Vojsko už jedenáctý měsíc jest pryč⁶. — Kolikátý den nemoci je ti? — Mně je už pětadvacátý den nemoci. — (Kolikátá část země jest Hellas?) — Některé nehody jsou mužům jen jednoduché, ale starším dvoj- i trojnásobné. — (Vy máte mnohonásobné jmění toho, jež my máme. — Trojí jsou rozkoše: jedny prospěšny, druhé neprospěšny, třetí žádný z obou⁷). — Dvojí jest cesta v životě: jedna vede ku⁸ enosti, druhá k nešlechetnosti.

¹ na, πο. — ² staž. z παραινέειν. — ³ εἰς. — ⁴ διαρκέω; — zde praes. — ⁵ přicházím třetí den = ἴκω εἰς τρίτην ἡμέραν. — ⁶ viz evič. XLVII. pozn. 10. — ⁷ viz evič. XLVI. pozn. 13. — ⁸ ἐπὶ s acc.

Tvary slovesní.

Příklady ku slovesům na ω.

I. slovesa samohlásková. 1. nestažená.

Cvičení LVI. (viz v seznamech).

(Praes. a imperf. act. Sch. § 82.; 83., odstavec 1. a 2.; Nied. § 308. 1. 2., sloupec 1. a 2.)

Τὰ χαλεπὰ τῶν πραγμάτων ὁ χρόνος διαλύει. — Πολλοὶ ἐπιβουλεύουσι μοι. — Συμβουλευέτω, ὃ τι τις νομίζει συμφερότατον εἶναι. — Οἱ μὲν γέροντες βουλαῖς, οἱ δὲ νέοι ἔργοις ἀριστερόντων. — Οὐκ ἔχομεν, τί βουλεύομεν ὑμῖν. — Ἐΐθε οἱ πατέρες τοὺς υἱοὺς εὖ παιδεύοιεν. — Πιστεύοιτε ἡμῖν. — Μὴ δουλεύοις¹ ταῖς ἐπιθυμίαις. — Τοῖς κολακεύουσιν οὐκ ἔν πιστεύοιμεν¹. — (Τοῦ συμβουλευόντος ἔργον οὐδὲν ἐστὶ πλὴν λέγειν τὰ βέλτιστα.) — Τὰ ἀληθῆ πολλὰκις ἀγῆ τοῖς ἀκούουσιν. — Οἱ ἀλλήλοις πιστεύοντες ὁμονόως μάχονται. — Τοῖς Πέρσαις προστάσσεται μὴ παῖειν, ὃν μὴ δίκαιον. — Περικλῆς τεσσαράκοντα ἔτη ἐν² τοῖς Ἀθηναίοις ἐπρώτευσεν. — Οἱ τῶ δήμῳ συμβουλεύοντες ἐν ἐκκλησίαις ἠγόρευον. — (Αἰγύπτου βασιλεὺς Βούσιρις, Ποσειδῶνος παῖς· οὗτος τοὺς ξένους ἔθυσεν ἐπὶ³ βωμῶ Ἀῶς.) — Κέρως ἐπίστεον μὲν αἱ πόλεις, ἐπίστεον δὲ οἱ ἄνδρες. — Ἐγὼ μὲν σοι ἐπίστεον, σὺ δὲ μοι· οὐκ αἰεὶ ἐπίστευες. — Φίλιππος ἐπεβούλευε τοῖς τε Ἀθηναίοις καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν. — (Ἀχιλλεὺς ἐμήριεν Ἀγαμέμνονι.)

56.

Může spravedlivého špatná řeč se nedotýká. — Ne všichni posluhají ochotně učení. — Nevěř všem všechno! — Soudec slyš řeči obou! — Slysme řeči moudrých mužů! — Když neotročíme¹ žádostem. — Když vynikáte cností a moudrostí! — Řeči pošetilých neposlouchal bych¹. — (Zákon špatným mnoho zapovídá.) — Moudrý by nevěřil¹ snadno pochlebujícím, ale nevzdělaní věřili by jim. — Snažně prosíci zabíjeti jest nejhanebnější. — I některé ženy kralujice vynikaly. — Ve Spartě kázal zákon starce ctíti. — Athéňané nejvíce Solónovi důvěřovali. — My vám důvěřovali, ale vy jste nedůvěřovali nám. — Ve Spartě vždy dva kralovali. — Řekové i héroům svatyně a oltáře stavěli. — Přátelé ať si důvěřují vespolek! — (Na⁴ vynikajícího muže všichni pohlížejí.)

¹ Optativ bez ἔν znamená přání; je-li negativní, bývá slůvko μὴ; optativ s ἔν znamená možnost (opt. potentialis); je-li negativní, bývá slůvko οὐ. — ² mezi. — ³ na. — ⁴ eis s acc.

Cvičení LVII.

(Praes. a imperf. med. a pass. Sch. pokrač. § 83.; Nied. § 308. 1. 2, sloup. 3. 4.)

Οἱ στρατηγοὶ βουλεύονται, πότερον στρατεύεσθαι ἔτι καιρὸς ἐστὶν ἢ διαλύειν τὴν στρατιάν. — Οἱ μάντιες πολλὰ κατὰ ξυμαντεύοντο. — Εἰρωνεύῃ (εἰρωνεύει), ὃ φίλε. — Βουλεύομεθα αἰεὶ μετὰ¹ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν. — Ὁ

νεανίας εἶ παιδεύεσθω. — Οἱ γονεῖς θεραπεύεσθω. — Μὴ ἀλαζονεύοιο. — Μηδείς ἀδίκως παύοιο. — Τῶν σπουδαίων ἐπιτηδευμάτων οὐκ ἂν παυοίμην. — Εἴθε πάντες οἱ νέοι εἶ παιδεύοιντο. — Τὸ στρατεύμα πορευόμενον τὰ ἀναγκαῖοτατα ὄργανα ἔχει. — Κύρος ἐπὶ Ἀρταξέρξην τὸν ἀδελφὸν ἐσστρατεύετο. — Πολὺν χρόνον κοινῇ συνεβουλευόμεθα. — Ἐπορευοίμην ὡς τάχιστα. — (Πάντες γονεῖς βούλονται ὑπὸ τῶν παίδων θεραπεύεσθαι.) — Βουλευοίμην πρὸς ἔργον. — Οὐκ ἐβουλευοίμην πρὸς ἔργον. — (Οἱ Ἕλληνες ἐν ταῖς παλαιστραῖς ἐχρίοντο.)

57.

Radte se před² činem! — Radíme se vždy se¹ staršími než my jsme. — (Dobře se raditi jest zisk největší. — Zlé skutky zákonem se zapovídají. — Třtiny větrem se sice klátí, ale nelámou se. — Čností zbavujeme se zlého.) — Nevychloubejme se! — Kéž se všichni napřed radíme! — Dobré skutky předků často připomínány buďtež. — V krátkém čase bys nesnadno veliké pomluy odmital³. — Těla olejem mazaná síly nabývají. — Obtížné záležitosti vždy časem rozluštěny bývaly. — Kéž věštec dobré věští! — Synové výtečných Peršanů vychovávali se u⁴ dvora. — Sókrates často posměvačným byl.

¹ μετὰ s gen. = s, se. — ² πρὸς s gen. = před. — ³ v. evič. LVI. pozn. 1. — ⁴ ἐπὶ s dat.

Cvičení LVIII.

(Fut. a aor. act. Sch. § 85., odstavec 1., 3.; Nied. § 308. 3., 4., sloup. 1., 2.)

Τοῖς ἀσθενεστέροις οὐποτε ἐπιβουλεύσομεν. — Οἱ ἀγαθοὶ πάντα κακὰ κωλύουσιν. — Ἐέρξης ἐπὶ¹ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν. — Οἱ πολέμοι ἐαυτοὺς εἰς² ἔρμα κατέλεισαν. — Ἀκούσωμεν ἡδέως λόγους τῶν σοφῶν ἀνδρῶν. — Ἐπίνευσον ἢ ἀνάνευσον πρὸς³ τὰ λεγόμενα. — Τίς ἂν τοῖς ἀλαζονεομένοις πιστεύσειεν (πιστεύσαι); — Οὐκ ἄξιον ταῖς διαβολαῖς πιστεῦσαι μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις. — (Οἱ Ἀθηναῖοι οἱ ἐν Μαραθῶνι μαχόμενοι ἠῦχοντο τῇ Ἀρτέμιδι, ὅπόσους φρονέσειαν ἐν τῇ μάχῃ πολεμίους, τοσαύτας χιμαίρας καταθύσειν.) — Ἡ κακὴ βουλή τῷ βουλεύσαντι κακίστη. — Τίνας εἰσὶν οἱ ἡμῖν ἐπιβουλεύσοντες; — (Ξενοφῶν παρὰ⁴ Τίγητα πορευόμενος ὑπώπτετε Τισσαφέρην τοῖς ἱππεῦσι κωλύσειν τὴν ἀνάβασιν.) — Εἴ τις τῷ ἐταίρῳ συμβουλεύσαι ἔχει, συμβουλεύσάτω. — Τὰ χεῖρω ἐν τῷ παρατίμῳ ἡδίω ἀκοῦσαι. — Εἴθε πάντες τοῖς φίλοις εἶ συμβουλεύσαιεν (συμβουλεύσειαν). — Νέστωρ συμβούλευσε πρέσβεις πρὸς Ἀχιλλεῖα πέμπειν. — (Αἱ Νηρηΐδες ἐμήρισαν Κασσιπέα, ὅτι ἤριζεν αὐταῖς περὶ κάλλους.)

58.

Mírní jinoši žádostem otročiti nebudou. — Athénané zrušili oligarchii na⁵ ostrově Samu. — Nedůvěra mnohá přátelství zrušila. — (Oznam⁶, kdo jinochy ve čnosti⁷ vzdělá!) — Jinoši, poslyšte řeči⁸ moudrých mužů! — Věříme, že budeš pravdu mluvit. — Kéž nikdo nepřekazí mluvení

pravdy⁹! — Pomluvám bychom neuvěřili. — Dítky, uslyševše smrt otce, zaslzely. — Vojínové rychle postupují, chtějí¹⁰ zbaviti spojence nepřátel obklíčivších je. — Zastavme vše podezření! — (Hérakles Prométhea pout zbavil. — Vypravují, že Alexander i Dioskúřím [dual] oběť obětoval¹¹). — Ty jsi mi nejlépe ze všech poradil. — Vypravují, že nescíslné vojsko Perské proti Helladě do pole vytáhlo¹¹.

¹ proti; na... — ² do; ve... — ³ k. — ⁴ vedle, podle. — ⁵ *ἐν* s dat. — ⁶ *μηνύω*. — ⁷ v řeči. ku cnosti, *εἰς*... — ⁸ acc. — ⁹ mluvení pravdy = inf. aor. — ¹⁰ chtějí zbaviti = part. fut. — ¹¹ acc. c. inf.

Cvičení LIX.

(Fut. a aor. med. Sch. § 85., odstavec 2. 4; Nied. § 308. 3. 4, sloup. 3. 4.)

Περὶ μεγάλων πραγμάτων μετὰ τῶν σωφωτέρων βουλευσόμεθα. — Κοινῇ συνεβουλευσάμεθα. — Ἀκούσομαι¹, ἃ βουλευσεις ἡμῖν. — Πάσας ἤδη διαβολὰς ἀπελυσάμην. — Ἀλέξανδρος ἐν τῷ Κύδῳ ποταμῷ ἐλούσατο. — (Οἱ Ἀθηναῖοι Πανὸς ἱερὸν ὑπὸ¹ τῇ ἀκροπόλει ἰδρύναντο.) — Οἱ στρατιῶται ἔωθεν στρατεύονται ἐπὶ³ τοὺς πολεμίους. — Ἀντὶ⁴ πολλῶν πόνων μικρὰ πολλὰκις ἀπολαύσῃ¹. — ὦ φίλε, ἔκλυσαι ἡμᾶς τῆς ἀπορίας. — Ξενοφῶν τοὺς Ἕλληνας τοὺς Κύρῳ συστρατευσαμένους πασῶν τῶν ἀποριῶν ἐξελύσατο. — Παύσασθε ἤδη κáμνοντες. — Κοινῇ συμβουλευσάμεθα. — Ὁ δίκαιος οὐποτε παύσεται ἂν τοὺς μὲν ἀγαθοὺς μακαρίζων, τοὺς δὲ κακοὺς οἰκτείρων. — Ὁ μάντις ὑπὲρ⁵ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας μαντεύσασθω. — (Ξενοφῶν ἔλεγεν, ὅτι συστρατεύσοιτο Προξένῳ τῷ Βοιωτῷ.)

59.

Nikdy jsem se nevychlubil, aniž se budu vychlouhati. — Včera vypravilo se jedno vojsko proti nepřátelům, zítra vypraví se druhé. — Statní vojínové některé ze spojenců si už vysvobodili z nebezpečení, jiné si ještě vysvobodí. — Xenofón Athénský společně⁶ s Agésiláem vypravil se ku⁷ Koróněji proti Athéňanům. — Přestaň úklady činiti mužům v nebezpečí přišedším⁸! — Přestaňme přátelům výčitky dělati! — Věrní přátelé radte se společně! — Nikdy bych nepřestal špatných⁹ lidí litovati a dobré blahoslaviti. — Kéž spravedliví neokusí zlého! — Kýros chtěl, aby¹⁰ i přátelé okusili těch jídel a nápojův, jichž sám rád okusil. — Když uslyšeli Řekové společně s Kýrem ze Sard se vypravivší, že chce proti svému bratru Artaxerxovi táhnouti, těžce to nesli. — Těšíme se, majíce¹¹ slyšeti řeči moudrých mužův.

¹ Některá slovesa mají fut. med. v act. smyslu; k těm patří *ἀκούω* a *ἀπολαύω*. — ² pod. — ³ proti; na... — ⁴ za (acc.). — ⁵ pro; za. — ⁶ vypravuju se společně s někým = *συστρατεύομαι τινι*. — ⁷ *πρὸς* s acc. — ⁸ přišel jsem v nebezpečení = *ἐκινδύνεσα*. — m. inf. činiti řec. part. — ⁹ acc. — ¹⁰ acc. c. inf. (viz cvič. XLI. pozn. 5.) — ¹¹ majíce slyšeti = part. fut. (srov. cvič. LVIII. pozn. 10.)

Cvičení LX.

(Prf. a plqpf. všech rodů. Sch. §§ 86.; 89.; Nied. § 308. 5., 6.)

Πολλὰ κενιδυνεύκαμεν. — Ἐκκέκρονκάς με ἐλπίδος. — (Ἀλέξανδρος ἐξ¹ Ἰλίου εἰς¹ Ἀρίσβην ἐπορεύετο, ὃ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῷ ἐστρατοπεδεύκει.) — Οἱ πολέμοι, ἐπεὶ ἐπεπιστεύκεσαν ἑαυτοῖς, τὰς σπονδὰς καὶ τοὺς ὄρκους ἐλελύκεσαν. — Οἱ κενιδυνευκότες τοὺς φίλους ἰκετεύκασιν. — (Ἀλέξανδρος ἐν Βαβυλῶνι θυσίας ἐπὶ συμφροαῖς ἀγαθαῖς² τεθνηκῶς ἕμα τοῖς φίλοις ἔπιπε πόρρω³ τῶν νυκτῶν. — Καὶ Ἀλέξανδρος ὁμολογεῖ⁴ ἑπταικένας ἀνδρωποσ ὦν.) — Ὁ χαλεπώτατος πόλεμος ἤδη ἀναπέπανται. — Οὐ πάντες τὸν αὐτὸν τρόπον⁵ πεπαιδευνται. — Πόρρω ἡδονῆς καὶ λύπης ἴδρυνται τὸ θεῖον. — Βεβούλευσθε οὐδὲν συμφέρον. — Οὐδέτι ὥρα βουλευέσθαι ἀλλὰ βεβουλεύεσθαι. — (Ἐπεὶ οἱ πολέμοι τὰς σπονδὰς ἔλυσαν, λελύσθαι μοι δοκεῖ καὶ ἡ ὕβρις αὐτῶν.) — Μήποτε παῦσαι συνῶν⁶ τοῖς πεπαιδευμένοις.

60.

Vojínové mnohá nebezpečností podnikli. — Máme důvěru v sebe⁷. (Když Alexander postupoval k Arbélům, Peršané leželi tábořem u Gaugamél.) — Doslycháme, že jste obtížnou válku zastavili. — Rodiče, vychovaně dobře své děti, největší etí požívají. — Dětky dobře vychované etí nejvíce své rodiče. — (O⁸ božstvu od⁹ starodávna mnoho jest nabájeno.) — Mírní a spravedliví občané uradili se dobře nejen pro sebe¹⁰, nýbrž i pro jiné. — Praví se, že Apollón byl nejvíce od Kroisa počtěn. — My jsme vychováni otcovskými zákony. — Mnozí vychováni jsou nutností. — Když Athéňané u Marathóna přestali už¹¹ bojovati, přicházeli Lakedaimonáné, jejich spojenci. — V Athénách velmi mnohé chrámy bohům vystaveny byly. — (Okolo¹² hrobu Kýtova vysázen byl háj všelijakých stromů. — Vojínům tábořem ležícím [pf.] nepřátelé úklady nastrojili.)

¹ ἐξ, ἐκ = ze; εἰς = do. — ² ἐπὶ συμφ. ἀγ. = za šťastné příhody. — ³ viz civič. XXXIX. pozn. 4. — ⁴ staž. z ὁμολογέει. — ⁵ viz civič. XLVI. pozn. 2. — ⁶ jsa spolu, obeuje; v češt. jest tu vhodnější inf. — ⁷ mám důvěru v sebe = πεπίστευκα ἑμαυτῷ. — ⁸ περί s gen. — ⁹ ἐκ, ἐξ. — ¹⁰ dat. bez předl. — ¹¹ přestali už = plqpf. — ¹² περί s acc.

Cvičení LXI.

(Aor. a fut. pass. Sch. § 91.; Nied. § 308. 7., 8., 9.)

Ὅτως ἐπαιδεύθη ἐπὶ τῆς ἐμῆς πατρίδος, τοῖς πρεσβυτέροις καὶ δδῶν καὶ λόγων ὑπείξειν. — Αἱ τῶν Ἑλλήνων περί¹ τῆς πατρίδος μάχαι ἀεὶ μνημονευθήσονται. — Οἱ στρατιῶται διὰ τοῦ πεδίου ταχὺ ἐπορεύθησαν. — Μενέλεως ἐπὶ Πανδάρου ἐτοξεύθη. — (Ἐν Πέρσαις ὃ ἂν² παιδευθῶσι παρὰ³ τοῖς δημοσίοις διδασκάλοις, ἔξειστιν αὐτοῖς ἐν τοῖς ἐρήβοις νεανισκεύεσθαι, τοῖς δὲ μὴ διαπαιδευθεῖσιν οὕτως οὐκ ἔξειστιν.) — Περικλῆς διὰ τὴν λόγων δύναμιν Ὀλύμπιος προσαγορευθῆναι λέγεται⁴. — Ἐπιπίζω ἐπὶ ἡμῶν ταχὺ πιστευθήσεσθαι⁵. — Πολλάκις ἐν κινδύνοις οἱ μὲν ἵπποττοι τῶν φίλων

σωτῆρες γίνονται, οἱ δὲ σφόδρα πιστευθέντες⁵ προδότηι. — ³ Ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ μεγάλαι διαβολαὶ οὐκ ἀπολυθείσασιν (ἀπολυθῆσιν) ἔν. — Οἱ γονεῖς θεραπευθέντων. — Τὸ στρατεύμα ἐν εἰρήρῃ διαλυθήσεται. — (Οἱ χαλκεῖς καὶ τέκτονες καὶ σκυτοτόμοι οἱ ἐν τῇ στρατιᾷ ὀπλοφόρου τάξεως ἀπολειύσονται. — Τίνα τρόπον τὰ ψεύδη πεπαύσεται;)

61.

Plátón dobře vychován byl. — Vojevůdce byv (z luku) postřelen, umírá. — Vojínové celou noc byvše na pochodu, z rána položili se tábořem. — Vypravuje se, že povstání Lakedaimonských hudbou od Terpandra potlačeno bylo. — Kéž všechny obtížné záležitosti brzy se rozluští! — Nejlepší buď poraděno! — Dítky buďte od rodičů dobře vychovány! — Zapověděným věcem se netěš! — Kéž starostí zbaveni jsme! — Brzy ze všech nesnází osvobozeni budeme. — Doufáme, že vaše nedůvěra časem bude odmítnuta. — (Alexander, byv ve svatyni⁶ Ammóna synem Díovým pojmenován, pravil: Není [to] nic divného⁷; neboť Zeus jest otec všech.) — K sofistům přicházeli mnozí jinoši, chtíce⁸ od nich býti vzděláni. — (Dcery dobře vychované matky své ctíti budou. — Ve válce statky a životy občanů v nebezpečení vydány budou⁹).

¹ pro; za. — ² ὅς ἔν s conj. = lat. quicumque s ind. = kdo, který, by; kdokoli. — ³ u. — ⁴ λέγομαι s inf. = lat. dicor s inf. (přý). — ⁵ pass. πιστεύομαι ἐπὶ τινος = důvěřuji se mi od někoho, mám důvěru, víru u někoho! πιστεύεται τις ἐπ' ἐμοῦ = někdo má víru u mne; důvěřuju v někoho. — ⁶ Slovo svatyni v řec. zcela se vynechá, jen předložka zůstane. — ⁷ nom. — ⁸ viz eviě. LVIII. pozn. 10. — ⁹ fut. III.

I. Slovesa samohlásková. 2. stažená.

a) se znakem kmenovým α.

Cvičení LXII.

(Praes. a imperf. act. Sch. § 92. Act. sloup. 1. § 93. 1; Nied. § 315. Act. sloup. 1. 318. a.)

Ἦδονῆ πολλὰς εἰς¹ ἀνίαν ἀποτελεντῆ. — Ἡ εὐτυχία εἰς ἀτυχίαν ἀπετελεύτα. — Πολλοὶ κύνας καὶ πιθήκους μᾶλλον ἀγαπῶσιν ἢ ἀνθρώπους. — Οἱ Λακεδαιμόνιοι μάλιστα ἤρωι τῆς πατρίδος. — Πρὸς² θεῶν, ὦ παῖδες, τιμᾶτε ἀλλήλους. — Τί γελεῖς³, ὦ παῖ; ἔκουε, σίγα. — Μὴ ἐμὲ ἐρώτα⁴, ἀλλ' ἄλλον τινά. — Ὁ φίλος οὐδέν με ἠρώτα⁵. — Ἐγὼ μὲν σε ἠρώτων, σὺ δέ μοι οὐκ ἀπεκρίνον. — Μὴ ἐξαπατῶμεν ἡμᾶς αὐτοὺς. — Πῶς ἂν τολμῶμεν ἐμᾶς βλάπτειν⁶; — Θεμιστοκλῆς ἔλεγε, ὡς καθεύθειν αὐτὸν οὐκ ἐψῆ τοῦ Μιλητιάδου τρόπαιον. — Πρῶτον ἀπάντων ἐστὶν ἑαυτὸν ἐξαπατᾶν. — Καὶ ὁ ἰδιώτης τολμᾶτω διδάσκειν, εἴ τι ἀγαθὸν ἔχει. — Οὐπω ἐπανασάμεθα εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες. — Ἀποκρίνον ἐρωτῶντι. — (Τοῖς πρὸς⁷ τὸν ἄπειρον αἰῶνα ἀφορῶσι τὰ χίλια καὶ τὰ μύρια ἔτη σιγῆς τίς ἐστὶν ἀόριστος, μᾶλλον δέ⁸ μόριόν τι βραχυτάτον στιγμῆς. — Κύρος στρατεύων ἔλλοτε ἀλλαγῆ περιελάντων αὐτὸς ἐφεώρα⁹. — Κάκιστα ζῆ ὁ ἄδικος. — (Τὸ μὲν πεινῆν¹⁰ καὶ διψῆν

ἀνιαρόν, τὸ δὲ πεινῶντα ἐσθίειν καὶ διψῶντα πίνειν ἡδύ.) — Τοῦ ζῆν οὐδεὶς ὡς ὁ γηράσκων ἐρᾷ.

62.

Včela květiny miluje. — Aristides nemiloval bohatství. — Hloupi smějí se³ i bez⁹ příčiny. — Helléni často vítězili nad¹⁰ Peršany. — Proč rmoutíš rodiče? Proč jsi je rmoutil? — Dříve jste nemlčeli, ale nyní alespoň mlčte! — Vojínové v bitvě křičí. — Cti¹¹ otce svého i matku svou! — Milujme se vespolek! — Jak by kdo krásnější a zbožnější ctil boha, než jak on sám káže? — Kéž vás nepodvádějí pochlebníci! — (Vojínové zachraňují se vítězíce, ale utíkající umírají spíše¹² než vytrvající.) — O jinochové, kéž ctíte muže vzdělávající vás! — (Helléni přátely své hostili při¹³ narozeninách. — Hanebno jest člověku žítí jen sobě.) — Žijte majíce vždy smrt před¹⁴ očima! — (Často žije bohatý život bidnější než chudý.) — Pochlebník velebě jiné, stará se (o to), aby¹⁵ nehladověl a nežíznil. — Jest (povinnost) dětí rodiče ctiti. — Krásně se tázající rádi odpovídáme. — Filip oklamával často Athéňany.

¹ ἀποτελευτῶ εἰς τι = konečně přecházím v něco. — ² πρὸς θεῶν = per deos; pro bohy! — ³ γελῶ směju se; české se už jest tu v řeck. act.; též i v ἐρωτῶ tážu se. — ⁴ βλάπτω τινα = kazím, matu někoho; škodím někomu. — ⁵ ku, na. — ⁶ μᾶλλον δέ = nebo spíše (doslovně = raději tu). — ⁷ Sch. § 112. 3.; Nied. § 277. 2. — ⁸ substantinovaný řecký inf. překládá se buď infinitivem, buď substantivem slovesným buď celou závislou větou, jak nejvíce vhod smyslu v češt. — ⁹ ἄνευ s gen. — ¹⁰ vítězín nad někým = νικῶ τινα. — ¹¹ Zde a ve všech ostatních příkladech tohoto a následujících článků překládá se ctiti slovesem τιμᾶν. — ¹² spíše, zde = μᾶλλον. — ¹³ ἐν. — ¹⁴ πρὸ. — ¹⁵ aby ne = ὅπως μὴ s conj.

Cvičení LXIII.

(Praes. a imperf. med. a pass. Sch. § 92. Med. sloup. 1.; Nied. § 315.

B. Med. sloup. 1.)

Ἐὶ δρῶντες κτώμεθα τοὺς φίλους. — Χρήματα ἀεὶ δικαίως ἐκτώμεθα. — Ὅστις ἰσχυρῶς χρήμασιν ἡδεται, οὗτος καὶ δαπανῶν ἰσχυρῶς ἀνιᾶται. — Κύριος ὡς πλείστων φίλιαν κτᾶσθαι ἐπειρᾶτο. — Οἱ φρόνιμοι ἰατροὶ οὐκ ἰῶνται τὸ σῶμα ἄνευ ψυχῆς. — Οἱ παῖδες οἱ ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδευόμενοι ἐθεῶντο καὶ τοὺς τιμωμένους ὑπὸ βασιλέως. — Μὴ αἰτιώμεθα εἰκῆ ἀλλήλους. — Πειρῶ ὡς ἥξιστα φέρειν τὰ ἀναγκαῖα. — Ὁ παιδεύων ἐπὶ τοῦ παιδευομένου δικαίως ἔν τιμῶτο. — (Ὁμοίως αἰσχρὸν τῶν ἐχθρῶν νικᾶσθαι ταῖς κακοποιαῖς καὶ τῶν φίλων ἡσθᾶσθαι ταῖς εὐεργεσίαις. — Οἱ τοὺς χασμωμένους δρῶντες καὶ αὐτοὶ χασμῶνται.) — Ὁ πανούργος ἀεὶ τι μηχανᾶται. — Ὑπὲρ¹ τῶν ἀφανῶν τοῖς φανεροῖς χρῆσθαι μαρτυροῖς² πρέπει.

63.

Dobře jednaje dobývám si věrných přátel³. — Žalost přítele hojil jsem dobromyslnou řečí. — Právem⁴ ctí se vychovávající od vychováva-

ných. — Athéňané Miltiada z podvodu⁵ vinili. — Dobromyslná řeč hojí žalost. — Faidón horlivě poslouchal řeči³ Sókratových. — Každý spravedlivě dobývej si statků³. — Neviň nevinného! — Jen úkladník by nevinného vinil. — Sókrates kázal svým žákům³ pokoušeti se, s bohem každou práci začínati⁶. — Odysseus cestuje z Troje, sem tam⁷ bloudil. — Přátelé rozmlouvají tázajíce se a jsouce tázáni. — Chudých přátel³ nikdo nechce si dobývati. — (Nenakládejte s přátely jako s dětmi⁸, podvádějice je! — Mnozí pozorujíce věci⁹ na nebi, nevidí věci³ na zemi. — Lakomství nutí vždy k dobývání¹⁰, překáží však v užívání¹⁰. — Dobře jsi dobýval si statků³, dobře jsi jich užíval.

¹ o. — ² *χρῶμαι τινι μαγτηρίῳ* užívám něčeho za svědectví, znamení. — ³ acc. — ⁴ adverb. — ⁵ gen. bez předl. — ⁶ začínám něco = *ἄρχομαι τινος*. — ⁷ *ἔνω κάτω*. — ⁸ nakládám s tebou jako s dítětem = *χρῶμαι σοι ὡς παιδί*. — ⁹ věci = člen neut. plur. — ¹⁰ inf. bez předl. a bez členu.

Cvičení LXIV.

(Ostatní časy act. Sch. §§ 84.; 88.; 113., str. 104. (*νικάω, θηράω*); Nied. § 319., sloup. 1.; 321.)

Μη πράσσε, ἔ σε ὕστερον ἀνιάσει. — *Οἱ ἐπὶ¹ Θεμιστοκλέους Ἀθηναῖοι τοὺς μὲν πολεμίους τοῖς ὀπλοῖς, τοὺς δὲ φίλους τῇ ἐπιεικείᾳ ἐνίκησαν.* — *Ἐάσωμεν ταῦτα, ὅσα κρείσσω ἐστὶ τῆς ἡμετέρας δυνάμεως.* — *Ὅπως γε μὴ² οἱ σοφισταὶ ἐξαπατήσωσιν ἡμᾶς.* — *Χαλεπώτατόν ἐστιν ἑαυτὸν νικῆσαι.* — *Οἱ Νυσαῖοι Ἀλεξάνδρου ἐδέοντο ἑᾶσαι σφᾶς ἑλευθέρους τε καὶ αὐτονόμους αἰδοῖ τοῦ Διονύσου.* — *Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος ἐτελεύτησεν ἐνδόξως ἀριστεύσας ὑπὲρ τῆς πατρίδος.* — *Ὅς ὑπὲρ τῆς πατρίδος τετελεύτηκεν, οὗτος τὸ κάλλιστον τέλος ἔχει.* — (*Ὅντε τι ἔθνος ἀνθρώπων οὔτε τις πόλις ἐν τῷ τότε³ ἦν, οὔτε τις εἷς ἀνθρώπος, εἰς ὃν οὐκ ἐπερουτήκει τὸ Ἀλεξάνδρου ὄνομα.*) — *Οἱ ληστὰι τὸν κερὸν σεουλήμασιν.* — *Κύρος οὐδενὶ πάποτε ἀχάριστον εἶασε τὴν προθυμίαν.* — (*Ὀλίγους εὐδαίμονας ἐωρακέναι δοκεῖς.*)

64.

Sókrates, nejmoudřejší z Hellénů, skončil u vězení. — (Kýros při⁴ svých narozeninách své přátele uhostil.) — Mnohé rozkoše později tě snad budou rmoutiti. — Snáze překonáš protivníky dobročinněním než zbrání. — Nenech mladíka mluvíti všechno, co sám chce! — Athénští zvítězili spolu⁵ s Platajskými u Marathóna nad Peršany. — Slyšeli jsme, že mnoho Danaův a Trojanův skonalo u Troje. — Nejvíce cti rodiče i žijící i skonavší (aor.)! — Vojínové skonavší (pf.) pro⁶ vlast mají nejkrásnější konec (života). — Mně otec i matka dávno už skonali⁷. — Otec praví, že mnoho peněz vynaložil (pf.) na⁸ vychování svých dětí. — (Pochlebníci velebí ty, kteří je uhostili⁹. — Málo blažených jsme viděli [pf.]

¹ za (časů). = ² *ὅπως γε μὴ* = jen aby ne... — ³ *ἐν τῷ τότε* = v tehdejší době; v tehdejšíku. — ⁴ *ἐν* s dat. — ⁵ vítězím spolu s někým nad

někým = *συννικῶ τινί τινα*. — ⁶ ὑπέρ s gen. — ⁷ už skonali: plqpf. — ⁸ εἰς. — ⁹ ty, kteří uhostili: v řečt. part. pf. s členem.

Cvičení LXV.

(Ostatní časy med. a pass.)

Οἱ δίκαιοι πειράσσονται κοινὸν ἀγαθὸν πράσσειν. — Οἱ στρατιῶται ἔχουσιν ἐν ταῖς ψυχαῖς τὴν νίκην, ἣν ἐκτήσαντο. — Οἱ νέοι οὐπω πολλὰ ἐξηπάτηνται. — Πολλοὶ τούτων, οἱ ἐνδείας οὐκ ἐπεπειράσαντο, ῥάθυμοι ἦσαν. — Οἱ Πέρσαι ἐν Μαραθῶνι ὑπὸ Μιλτιάδου τοῦ Ἀθηναίου ἠσσήθησαν. — Οἱ ῥάθυμοι ὑπὸ τῶν πανούργων ἐξαπατηθήσονται. — Οἱ ἄδικοι οὐδὲν ἀγαθὸν κερτήσονται¹. — Χαλεπὸν ἐστὶ συνήθειαν μακρὰν ἰάσασθαι. — (Οἱ νέοι φιλοχρήματοι μὲν ἤμιστά εἰσι διὰ τὸ μήπω ἐνδείας πεπειραῖσθαι², εὐπιστοὶ δὲ διὰ τὸ μήπω πολλὰ ἐξηπατηῖσθαι. — Κλέαρχος ὁ Ἀκαδαιμόνιος ὑπὸ Κύρου μάλιστα τῶν Ἑλλήνων προτιμηθῆναι λέγεται.) — Ἀλέξανδρος πρὸ τῆς ἐν Ἴσῳ μάχης πρὸς τοὺς Μακεδόνας ἔλεγεν, ὅτι αὐτοῖς νενικηκόσιν ὁ ἀγὼν ἐστὶ πρὸς νενικημένους. — (Ἀλέξανδρος ἐξ Ἀρβήλων ὁρμηθεὶς τὴν³ ἐπὶ⁴ Βαβυλῶνος εὐθὺς ἐπορεύετο.) — Ὁ πατὴρ λέγει πρὸς τὸν υἱὸν πάντα τὰ ἐμὰ κέρτησο¹ καὶ χρῶ ὅπως βούλει αὐτοῖς. — Ὡ νεανία, σκέπτου, εἴτε κέρτησαι σωφροσύνην, εἴτε μή. — Μήποτε ἐξαπατηθεῖεν οἱ ἀγαθοὶ ὑπὸ τῶν κακῶν. — (Βασιλικὸν τι τὸ κάλλος ἐστίν, ἦν⁵ μετ'⁶ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κερτήται⁷ τις αὐτό. — Πῶρος, ὁ Ἰνδῶν βασιλεὺς, λέγει πρὸς Ἀλέξανδρον βασιλικῶς μοι χρῆσαι, ὧ Ἀλέξανδρε.)

65.

Nikdo nespátří nikdy krásného skutku špatnosti. — Jinoch nedostatku ještě nezkusil (pf.). — Jinoch, na⁸ jehož vzdělání mnoho peněz bylo vynaloženo, své rodiče zklamal. — Mardonios u Plataj (loc.) poražen byl. — Dobří rodiče i po smrti (= skonavše) od dítek ctěni budou. — Mnozí, majíce velmi mnoho statků, všecka nebezpečnoství podnikají, aby⁹ ještě více si vydobyli. — Zénón byv tázán, co jest přítel, pravil: Druhý já. — Který lékař vyhojil by dlouhý návyk? — Kýros pravil vojínům zvítězivším: Přátelé, nyní jste vy všichni vespolek zvítězili¹⁰, ale nepřátelé všichni vespolek podlehli (pf.). — Snadno byl bys podveden od ošemetného muže. — Athéňané podlehli Filipovi, byše (od něho) podvedeni. — (Alexander s Pórem královsky naložil.) — Podlehneme-li (pass.), svobody zbaveni budete. — (Žádosti překonaje¹¹ nejkrásnější vítězství bys¹² měl¹).

¹ κέρτημαι = vydobyl jsem si = mám; *πολλὰ κέρτημαι* = veliké jmění mám; k tomu jest fut. *κεκτήσομαι* budu mítí. — ² διὰ τὸ μὴ πεπειραῖσθαι = pro nezkušení nedostatku; protože nezkusili nedostatku; viz cvič. LXII. pozn. 8. — ³ τὴν totiž cestu (ellipse), v češt. instrum. — ⁴ k. — ⁵ ἦν = ἐάν jestli že by, s conj. — ⁶ s... — ⁷ conj. v. Sch. § 89. pozn.; Nied. § 325. — ⁸ εἰς s acc. — ⁹ ἵνα s conj. — ¹⁰ vítězíme vespolek = *συννικῶμεν μετ' ἀλλήλων*; podléháme vespolek = *συνησώμεθα μετ' ἀλλήλων*. — ¹¹ aor. — ¹² opt. s ἄν.

Slovesa samohlásková stažená.

b) se znakem ε.

Cvičení LXVI.

(Praes. a imperf. act. Sch. § 92. Act. sloup. 2., § 93. 2; Nied. § 315., sloup. 2., 316. a.)

Ἄ μὲν ἀγαθὰ ἐστὶ ποιούμεν, ἃ δὲ βλαβερά, μὴ ποιῶμεν. — Οἱ νέοι φιλοῦσι τε ἄγαν, καὶ μισοῦσιν ἄγαν, καὶ τᾶλλα πάντα ὁμοίως ποιοῦσιν. — Λαγὺ ποτε πολεμοῦντες ἀετοῖς παρελάθον εἰς συμμαχίαν ἀλώπεκας. — Ὡ μὴ¹ ἐστὶ δρῶντι τάρβος, τοῦτον οὐδὲ λόγος φοβεῖ. — Φίλιππος ἔλεγε πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν υἱόν· Ὡ παῖ, ζήτει σεαυτῷ βασιλείαν Ἰσθμ, Μακεδονία γάρ σε οὐ χωρεῖ. — Ἐπινόει τὸ βέλτιστον. — Ἀριστείδης πρῶτος καὶ φιλανθρώπως τοῖς τῶν Ἀθηναίων συμμαχοῖς ὠμίλει². — Σκοπεῖτω ἕκαστος τὰ ἑαυτοῦ. — Ἦν³ οἱ ἔνθρωποι ὑμᾶς μὴ¹ ἐπαινῶσι, μήτε ἀγανακτεῖτε μήτε λοιδορεῖτε. — Εἶθε αἰεὶ εὖ ποιοῦτε. — Εἶθε δὲ κακὸν τι δράσας ὁμολογοῖν, ὅτι οὐ καλὸν ἔδρασεν. — Ὁ εὐτυχῶν ὁμοίως καὶ τὸν μισοῦντα λυπεῖ καὶ τὸν φθονοῦντα. — (Ὁδὲ ἡδιδόν ἐστὶ φιλεῖν τοὺς μισεῖν δοκοῦντας οὐδ' εἰροεῖν τοῖς κακόνιοις.) — Σιμωνίδης δὲ Κεῖος τὴν μὲν ζωγραφίαν ποίησιν σιωπῶσαν, τὴν δὲ ποίησιν ζωγραφίαν λαλοῦσαν προσηγόρευεν. — (Ζεὺς τῶν μὲν ἐπιποροῦντων⁴ ἀκούει, τοὺς δὲ ἀδικοῦντας ἐπισκοπεῖ⁵. — Οἱ σοφισταὶ τὰ μαθήματα περιάγοντες κατὰ⁶ τὰς πόλεις καὶ πωλοῦντες τῷ αἰεὶ ἐπιθυμοῦντι ἐπὶ πᾶσι πάντα, ἃ ἐπώλουν, τάχα δ' ἔν τινας αὐτῶν ἀγροοῖεν, ὅ τι τοῦτων, ἢ πωλοῦσι, χρηστὸν ἢ πονηρὸν πρὸς⁷ τὴν ψυχὴν.) — Φίλιππος χρημάτων ἡπόρει. — (Ὁδὲ λέγει ἕκαστος, ἃ φρονεῖ.) — Πλούτου ἕνεκα οἱ ἔμποροι πλεοῦσιν. — (Κάτων δὲ πρεσβύτερος ἔλεγε τοὺς τῆς ἀρετῆς τὴν τιμὴν ἀφαιροῦντας τὴν ἀρετὴν ἀφαιρεῖν τῆς νεότητος.) — Ὡ φίλε, οὐκ ἐν δέοντι τῷ δέοντι χρῆ. — (Περικλέα τοὺς Σαμίους νικῆσαντα οἱ Ἀθηναῖοι στεφάνοις ἀνέδουν καὶ ταινίαις.)

66.

Nešťastných⁸ litujeme. — Špatných⁸ nenávidíme, ale hodně chvalme a milujeme! — Kéž nezanedbáváme věd! — Škodlivého⁸ jsme nikdy nie nečinili. — (Špatný člověk nenávidí nejen toho⁸, kdo mu⁹ křivdí, nýbrž i koho má v podezření, že jest lepší než on sám.) — S přátely obecně⁹ vřídne! — Jest-li že⁸ by tě kdo nechválil, nehaň! — Prótagoras první prodával moudrost za peníze¹⁰. — Blázen, kdo by, chtěje slovuťným býti, jal se¹¹ utkáti. — Zdáš se mi býti na rozpacích v¹² odpovídání¹³. — Kéž bohatí pomáhají chudým! — Nikdo ať křivě nepřísahá a dobrovolně nekřivdí! — Dobrý člověk nevyhledává hanebného zisku⁴. — Sókrates vyhledával pravdy⁸. — Solónovi nezdáli se bohatí býti blaženými. — Zanedbával jsi (země)měřictví. — Čiň co nejlepší zdá se ti býti! — Jinoši nechvalte příliš jeden druhého! — Dobře činící překonávejte dobře činíce! — (Jeden myslící jest platnější¹⁴ než 10.000 nemyslicích.)

¹ Jest-li v podmínečných větách negace, vytýká se slůvkem μή; též ve vztažných, mají-li smysl podmínečných, i při pod. part. — ² ὄμιλῶ τινι = obcuju s někým. — ³ viz cvič. LXV. pozn. 5. — ⁴ viz cvič. XLI. pozn. 3. — ⁵ ἐπισκοπῶ σε = dohlížím na tebe. — ⁶ po s loc. — ⁷ strany. — ⁸ acc. — ⁹ κτῖνδίμ τι = ἀδικῶ σε. — ¹⁰ gen. bez předl. — ¹¹ jal by se: pot. opt.! — ¹² περὶ s gen. — ¹³ subst. inf. — ¹⁴ = mocnější.

Cvičení LXVII.

(Praes. a imperf. med. a pass.)

Βούλομαι μάλλον ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν. — Κύρος ἡγεῖται τὴν Θήραν ἀρίστην ἕσκησιν πολεμικῶν εἶναι. — Ὁ οὐδὲν ποινῶν οὐδὲν ὠφελῆτο. — Οἱ σοφισταὶ οὐ τὴν πόλιν, ἀλλὰ τὴν οὐσίαν πατρίδα ἑαυτοῖς ἡγούντο. — Οἱ ἀπιστοῦντες οὐ φιλοῦνται ὑπὸ τῶν ἀπιστομένων. — (Ὁὐ μισούμεθα ὑπὸ τῶν φιλεῖσθαι ἡγουμένων. — Ἐπιμελοῦ τῆς ἀρετῆς μὴ τῷ δοκεῖν ἀλλὰ τῷ ὄντι¹. — Οἱ νεανία ἡγεῖσθωσαν μάλιστα σφισι πρόπειν κόσμον, ἀσκήνην, δικαιοσύνην, σωφροσύνην. — Οἱ ἀρχόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀρχοντος φιλοῦντο. — Οἰκουμένη χώρα πολλοῦ ἄξιον κτήμα. — (Στρατιῶται δοκοῦντες ἀμελεῖσθαι οἱ μὲν ἀγαθοὶ ἀθυρότεροι γίνονται, οἱ δὲ πονηροὶ ὑβριστότεροι.) — Πάντες κοινῆς σωτηρίας δεόμεθα. — Τοὺς πρεσβυτέρους αἰδώμεθα. — (Οἱ Σερίριοι ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὠλιγοῦντο.)

67.

Spravedlností zdobí se všechny lidské skutky. — Bojte se více boha než lidí (acc.)! — Kýros měl za to, že sám se zdobí, zdobě své přátely. — Dobrý raději by křivdu snášel než křivdil². — Kéž v skutku¹ pečujete o cnost³! — Jinoši ze⁴ ctižádosti nesnášejí (to), jsouce zlehčování, nýbrž mrzí se, jestli že by⁵ se domnívali, že křivdu trpí. — (Čeho kdo nenásleduje⁶, to haní.) — Vládcové chtějí raději od poddaných⁷ milování než nenávidění býti. — V nebezpečenství měli jsme pomocníků potřebí. — O jinoši, mějte starší v uctivosti! — Kéž vědy od vás nejsou zanedbávány!

¹ τῷ ὄντι = v skutku (doslovně: jsoucím.) — ² pot. opt. — ³ gen. bez předl. — ⁴ διὰ s acc. — ⁵ ἴν, viz cvič. LXV. pozn. 5. — ⁶ následuju něčeho = μιμοῦμαι τι. — ⁷ poddaný = ὁ ἀρχόμενος.

Cvičení LXVIII.

(Ostatní časy act.)

Οἱ θεοὶ οὐκ ἀμελήσουσιν ἀγαθοῦ ἀνδρός. — Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐν ταῖς μάχαις ἡδονκίμησαν. — Οἱ πολέμοι ἐπιωρῆκασί τε καὶ σπονδὰς καὶ τοὺς ὄρκους λελύκασιν. — Ἦκω σε νοθετήσω. — (Ἐπαινοῦσιν Ἀχιλλέα, ὅτι δλιγορήσας τοῦ αὐτῷ λισιτελοῦντος ἐβοήθησε τῷ ἑταίρῳ Πατρόκλῳ.) — Μὴ ἀγανάκτησόν τινός σε λοιδορήσαντος¹. — Οὐχ ὅμοιοι οἱ ἀνάσκητοι τοῖς ἡσκηκόσιν. — Οἱ ἀλαζόνες ἐπισχροῦνται ποιήσιν, ἀ μὴ ἴκανοὶ εἰσιν. — Τῷ ἐλευθέρῳ ἔξεστιν ἀποδημῆσαι καὶ ἐπιδημῆσαι. — Ὁ σοφιστὴς λέγει πολλοὺς ἴδι, ἀνθρώπους πεποικῆναι βελτίστοις. — Τοὺς θεοὺς φοβούμενοι μηδὲν ἀνόσιον

μήτε ποιήσητε⁶ μήτε βουλεύσητε. — Ψυχῆς νοσησάσης¹ εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι. — Μὴ ἐπικρατήσῃς τὸ ψεῦδος. — Σὺν θεοῖς³ οὐδένος ἀπορήσομεν. — Νῦν ὁμολογήκαμεν, ἐπιστήμης ἐνδεία ἐξαμαρτάνειν τοὺς ἀνθρώπους. — (Δικαίως καὶ μάλιστα τιμῶνται οἱ ἐδηρητηκότες. — Ἐργωγέ σε ἐπήνεσα⁴, ὅτι μοι δοκεῖς εὖ πεπαιδευθεῖν. — Ὁ πατήρ παρήνευε⁴ τῷ υἱῷ.)

68.

Cnostmi nejen sebe, ale i rodiče i otčinu ozdobiš. — Mladí ještě nespátřili mnoho špatnosti. — Kýros Peršany slavnými (acc.) učinil. — Nikdy nezanedbáme sebe. — Učinili jsme tak, jak jsi nám poradil. — Špatné lidi ctě, nic bys sobě neprospěl. — (Kdo by spočítal hvězdy na nebi? — Peršanům nezdálo se býti spolehlivo, že by Alexander z tolika národův Indských a z tolika bitev se navrátil. — Darejos se domníval, že svým jezdecktvem celé vojsko Alexandrovo rozdupe.) — Muže křivdu spáchavší⁵ nikdo by neblahoslavil. — Peršané přemohše Iónské obce, tábli do Řecka, chtějí nejvíce s Athéňany válčiti. — (Ty bys přimluvil⁴ i Nestorovi.) — Nešťastnému pomoz! — Nezanedbej⁶ věd! — (Nepřátel křivě přísahavších a smlouvy zrušivších bohové nenávidí. — Ani⁷ nebezpečí nepodnikna⁸ ani namahání nepodstoupě⁸ nestal bys se slovným⁹.

¹ Tento gen. part. přeloží se podmíněčnou větou. — ² na; proti. — ³ s bohy = s pomocí boží. — ⁴ αἰνέω (které obyčejně jen ve složeninách se vyskytá: ἐπαινώ chválim) prodlužuje jen v perf. pass. znak ε v η, ponechávajíc ve všech ostatních časech ε. — ⁵ páchám křivdu = křivdim. — ⁶ řecký conj. aor. s neg. překládá se obzvl. ve 2. os. do češtiny imperativem, při čemž lze užiti i slovesa „chtít“ s inf. (nechtěj zanedbat). — ⁷ ani — ani (zde) = μήτε — μήτε. — ⁸ aor. — (nebezp. podnikám = κινδυνεύω (namahání podstupuju = πονέω). — ⁹ jsem slovný — εὐδοκιμέω.

Cvičení LXIX.

(Ostatní časy med. a pass.)

Μωμήσεται τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται. — Θάσσον ἂν γὰρ ἀγδὸνα μιμήσαιο ἢ σοφιστὰι φιλοσόφους. — Ὅστις πλοῦτου ἐρᾷ καὶ χρυσῷ κεκίληται καὶ πορφύρᾳ μετρᾷ τὸ εὐδαιμον, τὴν ἀλήθειαν οὐ θεάσεται. — Ξενοφῶν λέγει: Οὐδένα κρίνω ὑπὸ πλειόνων πεφιλησθαι οἷτε Ἑλλήνων οἷτε βασιλέων ἢ Κῦρον. — Τοὺς ἐδοκιμήσαντας πολίτας ὠφελήθηνα δεῖ. — Κῦρος φίλους καλῶς κεκοσμημένους μέγιστον κόσμον ἀνδρὶ ἐνόμιζεν. — Τίμων ἀδικηθεῖς ὑπὸ φίλων πᾶσιν ἀνθρώποις ἠπίσται. — Νομίζω ἐφ' ἑμῶν ἰδικησθαι. — Ῥέδιον ἡμῖν ἀπολογησασθαι ἐπέε¹ τούτων, ἢ πεποιθήκαμεν. — Δικαίον ἐστὶ δίκαιοθῆναι², ὅτι ἡ ψυχὴ μᾶλλον δεῖται ἐπιμελείας ἢ τὸ σῶμα. — Ἐπιζόμεν μάλιστα ὠφελήθησασθαι (ὠφελήσεσθαι) ἐπὸ τῶν δικαίων. — Ἀλέξανδρος, ἐπεὶ οἱ ἐν τῇ μάχῃ τελετήσαντες τῷ πρόποντι κόσμῳ ἐκεκόσμητο, τοῖς θεοῖς ἔθυνεν. — (Δημοσθένης κατηγορήσε τῶν Ἀθηναίων λέγων: Εἰς ἀγῶνα ἕμεινον ἡμῶν Φίλιππος ἤσκηται. — Οὐποτε πάντες σε ἐπαινήσουται³. — Οἱ ἄνθρωποι ἀνάγκη μᾶλλον δέδενται⁴, ἢ εἰ ἐν σιδήρῳ δεδεμένοι⁴ εἶεν.)

Kterou měrou kdo měří, tou bude mu odměřeno. — Mnohé a krásné věci vám budeme vypravovati. — Kavka chtěla nápodobiti orla. — Kéž nejsme přemoženi žádostmi! — Učíš si jen hodného přítelem! — Ukřivditi jest (věc) horší než křivdu snéstí. — Helléni, utrpěvše napřed bezpráví od Peršanů, krajinám⁵ jejich zle činili. — Kýros měl za to, že cokoli krásného a dobrého (acc.) vojsko má, všim tím i vůdce ozdoben jest. — Přátelé krásně ozdobení jsou člověku ozdobou. — (Není divu⁶, jsou-li lehkomyšní⁷ od nepřátel přemoženi.) — Zanedbávaje dobrodiněť, od mnohých budeš nenáviděn. — Pro⁸ dobré mnoho jest učiněno, mnoho vynaloženo. — Agésiláos umíraje pravil svým přátelům: Nedávejte⁹ mi žádného obrazu udělat! Neboť učinil-li jsem co dobrého, je toto mým pomníkem. — (Vzdělání jsou vychváleni. — Aristides došel chvály¹⁰.)

¹ pro (acc.). — ² *διανοέομαι* dep. pass.! — ³ viz eviř. LXVIII. pozn. 4. — fut. med. ve smyslu act.; srov. eviř. LIX. pozn. 1. — ⁴ Sch. § 94. 1 a; Nied. § 322. b. — ⁵ činím ti zle = *κακῶς σε ποιῶ*. — ⁶ = nic divné. — ⁷ verb. *δαθνομῶ* (-έω)! — ⁸ *ἔνεκα* s gen. — ⁹ dávám dělat — *ποιούμαι*; nedávejte udělat — conj. aor.! — ¹⁰ došel chvály: aor. pass. sl. *ἐπαινῶ*.

Čtení β'.

Λέγουσιν, ὅτι κοσμήσας ἑαυτὸν ὁ Κροῖσος παντοδαπῶς ἠρώτησε Σόλωνα, εἴ τι θεάμα κάλλιον τεθέεται. Ὁ δὲ ἀλεκτρούνας ἔλεγε, φρασιανούς καὶ ταῶς φρασιῶ γὰρ ἔνθει κεκόσμηται καὶ μυρίῳ κάλλιον.

Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος, θεασάμενος χρημάτων πλῆθος ἐν τῇ τοῦ υἱέος οἰκίᾳ, ἀνεβόησεν· Οὐκ ἔστιν ἐν σοὶ τύραννος, ὃς ἀπὸ τούτων, εἰ λαμβάνεις παρ' ἐμοῦ, φίλον οὐδένα σεαυτῷ πεποιήσας.

Slovesa samohlásková stažená.

c) se znakem ο.

Cvičení LXX.

(Praes. a imperf. všech rodů. Sch. § 92., sloup. 3.; Nied. § 315., sloup. 3.)

Ὁ Σίμων πλουτήσας Σιμωνίδης εἶναι ἀξιοῖ. — Τί μάλλον καταδουλοῦται τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ἰσχυροῦ φόβου; — Οἱ νόμοι οὐ μόνον ζημοῦσι τοὺς ἀδικούντας, ἀλλὰ καὶ ὠφελοῦσι τοὺς δικαίους. — Καὶ δυνατοὶ ἄνδρες συμφοραῖς ταπεινοῦνται. — Λέγουσιν ἵππον πολλὰ προορῶντα καὶ προακούοντα ἀνθρώπῳ δηλοῦν καὶ σημαίνειν. — Θεμιστοκλῆς ἔλεγε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, μηδὲν ἄλλο δηλοῦσθαι ὑπὸ θεοῦ ξύλινον τείχος ἢ τὰς ναῦς. — (Ἡμᾶς, εἴπερ ἀξιοῦμεν ἐλεύθεροι εἶναι, ἐκόντας δεῖ ποιεῖν¹, ὃ πλείστον ἀξίον φαίνεται εἶναι. — Εἴ τι σφαλλόμεθα, ὑπὸ τῶν γονέων ἐπανορθούμεθα.) — Τοῦ ἀληθοῦς μηδὲν ἐλάσσου μηδὲ μείου. — Τοῖς ἀγαθοῖς μὴ ἐναντιοῦ. — Θεμιστοκλῆς ἐξήλου Μιλτιάδην. — Ἀλέξανδρος πολλάκις ἐστεφανοῦτο. — (Ὁδὴ δρᾶς, ὅτι οὐδὲν ταῖς σοῖς λόγοις δηλοῖς;) — Ζηλοῖης τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα. —

Μὴ δολοίμεθα ὑπὸ τῶν πανούργων. — Μὴ δουλώμεθα ταῖς ἐπιθυμίαις. — (Οὐδὲν ὄφραον ἔδει, ὅταν² πεινῆ ἢ ἰγοῖ. — Οἱ παλαιοὶ τοὺς δούλους ἐμαστίγουν καὶ ἐστρέβλουν.)

70.

Bůh vysoké ponízuje a nízké povyšuje. — Smrtí osvobozuje se duše. — Aristides objevoval skutky svou spravedlností. — Athéňané od Filipa často bývali obelštěni. — (Musí se³ za hodno míti, aby vůdcové byli⁴ lepší než sprostí. — Mnozí Athéňané Démosthena pro [jeho] ušlechtilost v divadle vñčítí chtěli.) — Xerxes chtěl si Řecké obce podmaňovati. — Ve válce vyrovnání bývalí mečem slabí se silnými. — Krivdici buďte trestáni! — (Starší měli za to, že otroci a zajatí, jsouce bičováni a mučeni, pravdu mluví.) — Trestající trestají, aby⁵ trestaní se napravnovali. — Následujte starých mužův⁶! — Podmaňuje si žádosti, největšího nepřítele si podmaňuješ.

¹ δεῖ ἐμὲ ποιεῖν = jest potřebí, abych já činil = musím, mám činiti. — ² ὅτε ἐν (s conj.) když by. — ³ musí se = δεῖ. — ⁴ aby vůdcové byli: acc. c. inf. — ⁵ ἵνα s conj. — ⁶ následuju otce = ζῆλω τὸν πατέρα.

Cvičení LXXI.

(Ostatní časy všech rodův.)

Ἡ τῶν Ἀθηναίων βουλή ὤμνε κοινὸν ὄφραον, τοὺς Σόλωνος νόμους ἐμπειδώσειν. — Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξήτουν ἑαυτοὺς τοῖς Ἀθηναίοις ἐξισῶσαι. — Ἀλέξανδρος ἐν Ἰλίῳ χρυσῷ στεφάνῳ ἐστεφανώθη, καὶ αὐτὸς τὸν Ἀχιλλέως τάφον ἐστεφάνωσεν. — (Περσεὺς τὴν Γοργὼν Μέδουσαν ἐχειρώσατο.) — Οὔποτε ἡμῖν ὁ πολέμιος ἀλλοτριώσει τὴν χώραν. — Οὐκ εἰς ἀεὶ βιώσεσθε¹). — Ὁ μέγα φρονῶν ταπεινωθήσεται. — Τῶν καλλίστων σε ἠξιώκαμεν. — Οἱ ἵπποι τῆ πορείᾳ κεκάκωνται. — Τύρος τείχεσιν ὑψηλοῖς πάντῃ ὠχύρωτο. — Ἀνοεῖς, τῷ λόγῳ βεβαίωσαι. — Πειρῶ τὰς ἐπιθυμίας μειῶσαι. — (Οἱ Μακεδόνες Ἀλεξάνδρῳ ὑπὲρ² τῆς προσκυνήσεως ἠναντιώθησαν³. — Πολλοὶ Θοῤῃκες ὑπὸ Κύρον μισθωθῆναι λέγονται. — Δημοσθένης λέγει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους: Ὡς εἴθε εἰμὶ καὶ πρόθυμος ὑμῖν, ἐκ τῶν ἔργων δεδηλώσθαι μοι νομίζω· οὐ γὰρ ἄλλοθί που βεβίωκα ἢ παρ' ὑμῖν. — (Πολλοὶ ἀμαυρῶσόντες ἑτέρους, ἐπαινοῦσιν ἑαυτούς. — Ὀδυσσεὺς Πολύφημον ἐτύφλωσεν. — Οἱ Πέρσαι τοὺς νεκροὺς κατακηρώσαντες γῆν κρύπτουσιν.) — Φίλιππος Φωκέας καταδουλωσάμενος τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα πάροδον πλατεῖαν ἀντι⁴ στενῆς ἐποίησεν. — (Ἀλέξανδρος χώρας ἐρημωθείσας τοῖς συμμάχοις τε καὶ τοῖς ἐκούσι προσκωρηκόσιν ἐπέτρπεπεν.) — Οἱ πολέμιοι ἐφοβοῦντο, μὴ⁵ κυκλωθεῖεν.

71.

Athéňané veškeru Řecko osvobodili. — Alexander podmanil si všecky národy v Asii až po⁶ řeku Indos. — Svých předků⁷ následovati budeme. — Moudrý nebude otročiti žádostem. — Lest později se objeví (pass.). — (Ve válce osvobozeným bylo zvykem míti na⁸ hlavě [pl.] plstěné klo-

boučky.) — K⁹ Alexandrovi přicházeli do Babylóna mnozí vyslancové, kteří, sami jsouce ověnceni, i jeho zlatými věnci věncili. — Dobrým nikdy nebudeme odporovati. — Filip, pokořiv národ Fóčanů, do Bojótie táhl. — Město, byvši opuštěno od bojovníků, ničí se od nepřátel. — (Alexander kázal všechno opravit, co bylo na hrobě Kýrově zohaveno.) — Praví se, že Dionýsos Indý si podrobil. — Kýros obával se u Kúnax, aby⁵ nebyl od vojska krále Artaxerxa z obou stran obklopen. — Démades pravil, že statné vojsko Makedonův nekázní rovná se oslepenému Kyklópori. — Člověk jeden, pronajav osla, pravil tomu, jenž si ho najal: Jen osla pronajal jsem tobě, nikoli jeho stín. — Vysocí od Boha poníženi a nízcí povýšeni jsou. — Podmaň si žádosti!

¹ βιάω fut. βιάσομαι v act. smyslu; viz cvič. LIX. pozn. 1. — ² pro. — ³ ἐναντιοῦμαι dep. pass.! — ⁴ místo. — ⁵ aby ne; po slovech strachu a bázně bývá v řečt. μή ve významu lat. ne (po hlavních časech s conj., po historických s opt.); z obou stran = ἐκατέρωθεν. — ⁶ až po = μέχρι s gen. — ⁷ viz cvič. LXX. pozn. 6. — ⁸ περί s dat. — ⁹ πρὸς s acc.

Čtení γ'.

Νεανίας θέρους ὕρα ἐμισθώσατο ἐξ Ἀθηῶν ὄνον Μέγαράδε. Μεσοῦσης¹ δὲ τῆς ἡμέρας καὶ σφοδρῶς φλέγοντος¹ τοῦ ἡλίου, ἑκάτερος αὐτῶν ἐβούλετο ἐποδύεσθαι ὑπὸ τὴν σκιάν· εἶργον δὲ ἀλλήλους, ὁ μὲν μεμισθώκεναι τὸν ὄνον, οὗ τὴν σκιάν λέγων, ὁ δὲ μεμισθωμένος τὴν πᾶσαν ἔχειν ἐξουσίαν. — Ὁ λόγος περὶ τῶν ἐπ' εὐτελέσι φιλονεικούντων².

¹ Tyto gen. part. přeloží se časovou větou: když bylo poledne... — ² ellipse: Ta bajka jedná o...

II. Slovesa souhlásková se znakem němým.

Cvičení LXXII.

(Praes. a imperf. všech rodů. Sch. §§ 95., 96. I.—IV. a. b; Nied. § 328. 1. 2, 301. b, 304. a. a. β.)

Ἐλαφον διώκει λέων. — Σαλαμίς τῆς Ἀττικῆς βραχεὶ πόρῳ διείργεται. — (Αἰθίοπα σμήχεις.) — Πρὸς μηδὲν ἄλλο ἀποβλέπετε ἢ πρὸς τὸν λόγον. — Τὸ σῶμα μὴ ἐπιτρίβωμεν ἡδοναῖς. — Οὐδὲν οὕτω τρέφει ψυχὴν ὡς ἐλπὶς ἀγαθῆ. — (Τὴν ἐξ Ἀβδήρων εἰς Ἴστορον ὁδὸν ἄνδρες εἴζωνοι ἐν ἑνδεκα ἡμέραις ἀνύτουσιν.) — Οἱ θεοὶ πῶς οὐκ ἂν ἡδοῖντο καλοκαγαθία; — Οἱ Ἴωνες οὐχ ἔτοιμοι ἦσαν πεῖθεσθαι τοῖς Πέρσαις. — Οἱ φύλακες νυκτὸς καὶ ἡμέρας φυλάσσουνσιν. — Οἱ κακῶς πράσσοντες τοῖς εὖ πράσσουσιν οὐκ εὖ φρονοῦσιν. — (Οἱ στρατιῶται διαβαίνοντες τὸν ποταμὸν ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐταράσσοντο. — Ἄστοι καὶ γλαῦκες καὶ ἰέρακες κόπτουσι τὰ δμόφυλα ζῶντα καὶ φρονεῦουσιν.) — Ἐκαστος βλέπτειν ἱκανός ἐστιν. — (Ὁ σίδηρος βάπτεται. — Ὁ οἶνος ἄρδων τὰς ψυχὰς κοιμίζει τὰς λύπας.) — Οἱ τὴν γῆν ἐργαζόμενοι τρέφουσιν ἡμᾶς. — Ξέρξης συνεσκενάξτετο πάντας ἀνθρώπους¹ ἐπὶ τοῖς Ἀθηναίοις. — (Κῦρος τοῖς συνόντας² προσείθισε³ καὶ πόνοις καὶ

ψύχη και θάλαττη και λιμὸν και δίψος φέρειν.) — Μετριάζωμεν ἐν ταῖς εὐπραξίαις. — Ὑπὸ⁴ τῆ Ἀλεξάνδρου βασιλείᾳ οὐκ ἔξιπ ἀδικεῖσθαι⁵ τοὺς ἀρχομένους ὑπὸ τῶν ἀρχόντων. — Οἱ τύραννοι οὐδὲν ἐφρόντιζον, ὡς ἄδικόν ἐστι καταδουλοῦσθαι τοὺς μηδὲν⁶ ἀδικούντας. — Ἀνέμῳ διαλέγῃ. — Μῆ ἀποδέχου τὰ παρ' ἐμοῦ ὡς παίζοντος.

72.

Bez⁷ potřeby nemluv mnoho! — Lživé mínění brzy se osvědčuje zkoušením. — V bitvě jedni utkali, druzí pronásledovali. — Kéž Bůh odvrací od nás⁸ všechny hrůzy! — Kéž nejsme potírání neštěstím! — (Za starodávna⁹ psávaly se zákony na¹⁰ dřevěných tabulích. — Cesta z Athén do Sparty konala se od rychlých posílů dva dni. — Pěveci mnoho lhou.) — Poslouchejme představených¹¹; neboť poslouchati jich jest spasitelné. — Kýros 29 let vládl Peršanům¹². — (Od muže majícího se zle vzdalují se¹³ přátelé. — Práví se, že neštěstí svádí [spojuje] lidi. — Ničeho se nedotýkej proti¹⁴ právu! — Megařané pochovávali mrtvé, k¹⁵ východu [je] obračejíce, ale Athéňané k západu. — Zpzdilé jest dříví klíčem štípaťi, a dvéře sekerou otvíratí. — Nejlepší věštec jest muž dobře přirovnávající.) — Z čeho lidé žijou, to jim země nese vzdělávající (jí). — Kéž lidé na¹⁰ vrcholu štěstí nezhrdají¹⁶ nešťastnými! — Eufrátés a Tigris od dělují tu krajinu Syrie, která jest mezi nimi¹⁷; odtud i jménem¹⁸ Mesopotamie od domácích se nazývá.

¹ πάντες ἄνθρωποι = celý svět. — ² ty, kteří byli s ním = své společníky, soudruhy. — ³ ἐθίζω [σφεθίζω] impf. ἐθίζον. — ⁴ pod. — ⁵ οὐκ ἔξεστιν ἐμὲ ἀδικεῖσθαι — není dovoleno, aby se mi děla křivda, abych trpěl, snášel křivdu. — ⁶ o neg. μὴ srov. cvič. LXVI. pozn. 1. — ⁷ ἄνευ s gen. — ⁸ gen. bez předl. — ⁹ za starodávna = πάλαι. — ¹⁰ ἐν. — ¹¹ poslouchám někoho = περὶθομαί τινα. — ¹² gen. — ¹³ vzdalují se někoho neb od někoho = ἀπαλλάσσομαί τινος. — ¹⁴ παρὰ s acc. — ¹⁵ πρὸς s acc. — ¹⁶ zhrdám tebou = ὑβρίζω σε. — ¹⁷ jsem mezi vámi = μέσος ἐμὲ ὑμῶν. — ¹⁸ acc.

Cvičení LXXIII.

(Aorist jednoduchý nebo druhý [silný] act. a med. u sloves němých.

Sch. § 102.; Nied. §§ 328. 5; 332.

(Pozn. Tvary tohoto aoristu tvoří jen několik sloves, jako: φεύγω, ἔγω [s att. redupl.!), λείπω, τρέπω.)

Ἐν τῇ ἐπὶ Γρανικῷ τῷ ποταμῷ μάχῃ οἱ μὲν τῶν Περσῶν ἱππεῖς ἤσσηντες ἔφωγον, τοὺς δὲ ξένους Ἀλέξανδρος τὴν φάλαγγα ἐπαγαγὼν κατακόπτει, ὥστε¹ διέφωγε μὲν οὐδεὶς, ἐξωργήθησαν δὲ ἀμφὶ² τοὺς διαχιλίους. — Ἡ γλῶσσα πολλοὺς εἰς θάλαττον ἔγαγεν. — Περικλῆς ἐγκατέλιπε κέντρον τι τοῖς ἀκούουσιν. — Νικῶτες μὴ ἐφ'³ ἀρπαγὴν τράπησθε· τοῦτο γὰρ πολλοῖς νικῶσι τὴν τύχην ἐνέτραπεν. — Καλόν ἐστι καὶ ἀνδρῶν ἐλευθερον εἶναι καὶ παισὶν ἐλευθερίαν καταλιπεῖν. — Οἱ στρατιῶται πορευόμενοι κελεύονται μὴ ἀπολιπέσθαι. — Οἱ πολέμοι ἠπύρουν, ποῖ τράποιοντο. — Ὁ νεανίας μὴ τραπέσθω ἐπὶ ἑραθυμίαν.

Soudruhové Eurybiadovi⁴ Salamínu opustiti chtěli. — Ani Hérakles smrti⁵ neuběhl. — Neopustí svého stanoviska⁶! — Někteří z nepřátel opustivše řady, napřed⁷ utkali, chtějí loupežiti. — Kterou cestou⁸ máme se obrátiti, cestou⁹ cnosti či nešlechtnosti? — Miltiades a Themistokles, zvítězivše nad barbary, potomkům zanechali svobodu a slávu. — Kýroví pravili vojinové: Ty jsi nás z domova vyvedl, ty nás domů odved, kdykoli chceš. — (Z mrzouta bys nesnadno vyloudil¹⁰ smích.) — Zeus prý¹¹ Hektora z bitvy vyvedl. — Nejlépe jest vždy jen k¹² jednomu dílu se obrátiti.

¹ a tak; tak že. — ² okolo. — ³ ku, na. — ⁴ = ti, okolo Eurybiada; viz eviě. XXII. pozn. 3. — ⁵ ubíhám něčeho = *φεύγω τι*. — ⁶ acc. — ⁷ utikám napřed = *προθέω*. — ⁸ acc. — která z obou cest = *ποτέρα ὁδός*. — ⁹ zde pouhý člen. — ¹⁰ vyluzují = *ἐξάγομαι*. — ¹¹ λέγεται; vazba jako při lat. dicitur. — ¹² ἐπί s acc.

Cvičení LXXIV.

(Fut. a aor. [I.] act., med. Sch. §§ 98.; 101. 1. c. 2; 114. a. b. c, str. 104, 105. — Nied. §§ 328. 3. 4; 330. a; 335. 2.)

a) (o km. hrdelných.) Ἀρξάμεθα¹ ἐκ τῆς ἀρχῆς. — Ἀπαλλάξωμεν τὰ περισσά. — Εἴ τις λέξαι τι βούλεται, λείψατω. — Ὁ ἀνδρείος στρατιώτης ἐν πολέμῳ οὐ μηχανάται, ὅπως ἀποφεύξεται² θάνατον. — Μανταίῳ λόγῳ οὐδὲν πράξεις. — Ἀξιόλογα οἱ πρὸς Δαρεῖον καὶ Ξέρξην πολεμήσαντες ἔπραξαν. — Ἄ ηῤξάμεθα, ταῦτα πάρεστι σὺν θεοῖς³. — Ὁ πατήρ οὐκ ἂν δέξαιτο τὰ βασιλέως χρήματα ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ υἱέος. — Ἔρχου ἐπ' ἔργον θεοῖς ἐπευξάμενος. — Ὅρεξόν μοι τὴν χεῖρα.

b) (o km. retných.) Θουκυδίδης συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων. — Οἱ Ἀθηναῖοι εἰς Ἀριστείδην ὡς δικαιοτάτον ἀπέβλεψαν. — Πρᾶσσε ταῦτα, ἃ σε μὴ⁴ βλάψει. — Ἀστυάγης μετεπέμψατο Μανδάνην τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα καὶ Κύρον τὸν παῖδα αὐτῆς. — Πάντα τὰ ληθῆ πρὸς ὑμᾶς λέξω καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι. — Τί ἐμέμρω ἐμέ; — Ἐν τῇ μάχῃ τὰ ὄπλα ὄψαι αἰσχρὸν ἐστίν. — Κύρος ἐπειρᾶτο πολλὰ ἔθνη καταστρέψασθαι. — Στεψάμεθα, τί ἀγαθὸν καὶ τί κακὸν ἐστίν. — Διασκεψάμενος λέγε. — Χείρων πολλοὺς ἦρωας ἔθρεψεν.

c) (o km. zubných.) Οἱ θεοὶ τὴν ἀδικίαν ποτὲ κολάσουσιν. — Κύρος ἔπειθε τοὺς Μήδους αὐτῷ ἔπεσθαι καὶ οὐδὲς ἔπεισε, τούτους ἔχων ἐπορεύετο ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους. — Οἱ Ἀθηναῖοι Θεμιστοκλεῖ πειθόμενοι τὴν πόλιν εἰτείχισαν. — Ἦν τοὺς ἡμίσεις πολεμίους νικήσητε, οὐ νομοῦσιν ἠσοῦσθαι. — Εἰ γὰρ σοὶ πρότερον ἔχαρισάμην, καὶ σὺ νῦν ἐμοὶ χάρισαι. — Χαριούμεθα ἀλλήλοις. — Δύναμιν ἔχομεν σώσουσαν ἡμᾶς. — Ὅπερ ὑπισχνεῖ, μὴ ψεύσῃ. — Τίς εὐτυχῶν οὐκ ἂν αὐτὸν εὐδαιμονίσειεν; — Οἱ Πέρσαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστρατεύσαντο ἀφανιοῦντες τὰς Ἀθήνας. — Οἱ Ἀθηναῖοι πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ εἰργάσαντο.

a) Začítí řeč nezdá se mi býti nesnadno, ale přestatí. — Myslim, že mnozí opustivše vlast⁵ neproměnili povahy, nýbrž jen místo. — Poslouchájice zákonů mnoho dobrého vymůžeme. — Jalovými řečmi nic byste si nevykonali. — Před⁶ činem pomodleme se bohu! — Moudří stříci se budou ošemetných. — Nejspíše⁷ zachoval bys jmění své nedůvěřuje ve všem⁸ osudu.

b) Nesluší všecky úmysly odhaliti lidem. — Kýros podmaniv si muohé národy, otcem od poddaných byl nazýván. — Xerxes vojsko nešíslné vyslal majitel⁹ mu podmaniti Řecko. — Rozvázil-li¹⁰ jsi to, co mluvíš? — Uvaž důkladně, jak se mají věci tvé! — Úplnou pravdu nám pověz a nie nezataj! — Rodiče dítky své dobře vychovati a vzdělati mají¹¹.

c) Budeš-li poslouchati více boha než lidí, nikdo tě nedonutí neprávě jednati¹². — Tehda labutě zpívati budou¹³, až umlknou kavky. — Čeho⁸ jsem si dobyl, to i zachoval jsem si. — Co mluvíš, to jasně nám určí! — Rozmysli se před⁶ skutkem! — Zeus Tantala prý největším trestem potrestal. — Doufáme, že vojínové zachrání vlast. — Spravedlivé za nejlepší oběany mítí budeme. — Mnozí domnívají se, že lichotice¹⁴ zavděčí se. — Lichotníci ve všem⁸ přisvědčují, aby¹⁵ se zavděčili. — Kéž se zavděčíme rodičům!

¹ Má-li začínati protivu přestávati, v řečt. media se užívá: *ἄρχομαι τινας* začínám něco; avšak act.: *ἄρχω τοῦ λόγου* = první jsem v řeči (ne poslední). — ² *ἀποτρέγω τι* od-, ubíhám něčeho; vyhýbám se něčemu. Fut. (*φρεύσομαι* neb *φενξομαι*) v act. význ. Sch. § 101. 2; Nied. § 336. — ³ v. cvič. LXVIII. pozn. 3. — ⁴ *μή*, poněvadž smysl jest podmíněčný. Srov. cvič. LXVI. pozn. 1. (*βλάπτω τινά* škodím někomu). — ⁵ opouštím vlast = *ἀποδημέω*. — ⁶ *πρό* s gen. — ⁷ *μάλιστα*. — ⁸ acc. — ⁹ maje, chtěje činiti = *ποιήσων*. — ¹⁰ -li v ot. *ἄρα*. — ¹¹ mají v řečt. se vynechá, ale inf. český přeloží se v řec. conj. — ¹² nepr. jednám = *ἀδικῶ*. — ¹³ *ῥόδεν* mívá fut. med. ve sm. act.; též i *σιωπῶν* mlčeti. — tehda — až: *τότε* — *ότε*. — ¹⁴ nom. k inf. — ¹⁵ *ἵνα* s conj.

Čtení δ'.

Ἀγασίπολις ὁ Λακεδαιμόνιος λέγοντός τινος, διτι Φίλιππος ἐν ὀλίγαις ἡμέραις Ὀλυμπον κατέσκαψε, λέγει· Μὰ τοὺς θεοὺς ἄλλην τοιαύτην ἐν πολιτευσίᾳ χρόνῳ οὐκ οἰκοδομήσει.

Πύρρον τὸν Ἠπειρώτην οἱ νείεις ἡρώτων, τίνι καταλείπει τὴν βασιλείαν καὶ ὁ Πύρρος ἔλεξεν· Τῷ δευτέρῳ ἔχοντι μάχαιραν.

Σκιπίων ὁ νεώτερος τοὺς Νομαντίνους νικήσας ἐτρέψατο. Τῶν δὲ πρεσβυτέρων Νομαντίνων τοὺς ἡσημημένους λοιδοροῦντων, τί ἔφηνον τοὺτους, οὓς πολέμους πρὶν ἐδίωξαν, τῶν νεωτέρων τις ἔλεξεν· Τὰ μὲν πρόβατα ταῦτὰ καὶ νῦν ἐστιν, ὁ δὲ ποιμὴν ἄλλος.

Cvičení LXXV.

(Perf. a plqpf. všech rodů. Sch. §§ 103.; 104.; 105.; 107.; 114., str. 104.— 105. — Nied. §§ 328. 6—9; 330. b; 331. 1. 2; 334.)

a) *Οἱ θεοί, ὅσα ἠδρόμεθα, πάντα καταπεπράχασιν.* — *Εὐδαιμόνως πεπεράγαμεν¹.* — *Ἀπηλλάξαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς φόβον καὶ φροντίδων.* — *Τὸν*

κίνδυνον ἐκπεφυγῆναι δοκοῦμεν. — Τετηκίας τῆς χιόνος ποταμοὶ αὐξάνονται. — Ἀλέξανδρος αἰὶ ὡς τάχιστα ἐπορεύετο, ἔνθαπερ οἱ πολέμοι συνεπεφύγεσαν. — Ἐκάστη ἡλικία προστέτακται τι ποιεῖν. — Ὀλίγοι πλούσιοι κολακείας ἀπηλλαγμένοι εἰσίν. — Ἐπὶ τὰς καμήλους τεταγμένοι ἦσαν ἄνδρες δύο ἐφ' ἑκάστην. — Ἀλέξανδρος, ἵνα καὶ αὐτὸς ἐπετέτακτο, τοὺς ὑπασπιστὰς εἶχεν. — Ἐκπεπλήγμεθα τῷ κινδύνῳ. — Οἱ ἄνδρες ὑπὸ² τοῦ ἐκπεπλήχθαι καὶ τεταράχθαι ἀχρεῖοι γίνονται. — Ὀλίγον χρόνον ἀλλήλοις διείλεχθε³. — Καλῶς διαπεφυλάχατε τὰ προστεταγμένα.

b) Διογένης ὁ Λαέρτιος πολλὰ ἀποφθέγματα τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκίμησάντων ἀναγέγραφεν. — Οἱ θεοὶ πολλὰ κεκρύφασιν. — Οἱ κατάσκοποι, οὓς Κύρος ἐπετόμφει πρὸς τοὺς πολεμίους, πάντα σαφῶς ἔλεγον. — Οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς κλέψαντας παῖδας ἐκόλαζον οὐ διὰ τὸ κεκλοφέναι, ἀλλὰ διὰ τὸ πεφωρᾶσθαι. — Περικλῆς ἔγγραφον οὐδὲν ἀπολελοιπέναι δοκεῖ. — Ἐπεὶ Ἀλέξανδρος τὸν ποταμὸν διέβαινε, Κράτερος ὑπελέλειπτο ἐπὶ στρατοπέδῳ. — Ἀχιλλεὺς μὲν ἐν Σιγείῳ τέθνηται, Αἴας δὲ ἐν Ῥοιτείῳ. — Ἀκριβῶς ἔσκεμμαι, ὅπως τὰ ἐμὰ ἔχει. — Ὁ φίλος εὐεργέτης ὑμῶν ἀναγεγράφθω. — Ὁ φίλος ὑπὸ σοῦ μέγα βεβλάφθαι⁴ δοκεῖ. — Πολλῶν ὁ βίος ἀνατέτραπται. — Ὁ ἄνθρωπος τὸ σῶμα πρὸς οὐρανὸν ἀνεστραμμένον ἔχει. — Σωκράτης ἔλεγεν ἐν κείνῳ τῷ τρόπῳ, ἐν ᾧπερ ἐτέθραπτο.

c) Μάλιστα τῶν ἀνθρώπων τεθαύμακα⁵ Σωκράτην ἐπὶ σοφίᾳ. — Ἰακῶς πεπεῖσμεθα, ὅτι κάλλιστόν τε καὶ ἄριστον καὶ ἡδιστόν ἐστιν ἀπὸ γεωργίας βιοτεύειν. — Κύρος ἐπετείκει τοὺς Μήδους τὰ πολεμιστήρια ἔργατα τὰ μηδικὰ μετασκευάσαι, ὅτε ἐβούλετο στρατεύεσθαι. — Ἀριστείδης πρὸ τοῦ πολέμου ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐξωστράκιστο. — Ὁ ἔποι λέγουσιν, ὅτι Θεμιστοκλέα ὁ πατήρ ἀπεκίρριξε, τοῦτο δοκεῖ κατεψεῦσθαι. — Ὅτε βασιλεὺς ἐξέτασιν ἐποιεῖτο, στρατιῶται ἠθροισμένοι ἦσαν, οἷς ὠπλισθαι προσετέτακτο. — Μὴ ἀδίκει πλοῦτῳ. πεποιθώς⁶. — Ὅ μὴ δεδοικώς⁷ τοῦργον οὐδὲ τὸν λόγον δέδοικεν.

75.

a) Ochotně všecko jsme vykonali, což nám uložili (plqpf.) představení. — Osud mnoho proměnil. — Těšime se smřivše dva protivníky. — Když Kýros obléhal Babylon, řeka Eufrátes uběhla do příkopů, jež vykopali (plqpf.) vojinové Peršti. — Vojsko nepřátelské zmateno jest. — Když Helléni pluli od Artemisia, Athéňané pyšnice se vykonanými (činy) za⁸ všemi nejzadnější⁹ postavení byli. — Nyní četnější⁹ shromáždívše se¹⁰ delší čas v rozmluvě jste¹¹ než dříve. — Starové hluku a starosti zbaveni býti chtějí.

b) Mnozí ze starodávných mnoho neuvěřitelného sepsali. — Démósthénés praví: Filip mnoho z našeho (pl.) má a nyní do Chersonésu vojsko proti nám poslal. — Vyzvědači od Kýra vyslaní všechno mu oznamovali. — Divíme se⁵ řečem, jež staří zanechali nám. — Alexander pravil: Thébanům jediným z Hellénů neponecháno od nás ani města ani krajiny (nom.).

— Neuvázil jsi všechno důkladně. — Vy spolu vychováni jste. — Modlíci se mají tváři vzhůru obráceny. — Caesar přecházejí řeku Rubikón, pravil: Ať jsou kostky hozeny! — Od Perikleia nic písemného není prý zanecháno. — Budoucnost lidem skryta jest. — Mrtvola budiž pohřbena!

c) Taž se sám, co zlého jsi udělal¹². — Zákonodárci všechno neurčili. — Svatokrádcům smrt určena byla za trest (nom.). — Ostrakismen vypovědění musili¹³ desetiletí v cizině býti. — Dobře zdáte se býti připraveni k¹⁴ řečem. — V městech velikých řemesla obzvláště vzdělána jsou¹⁵. — Ne kamením a dřívím, nýbrž statečností obyvatelů města ohrazena buďte! — Nepřesvědčil jsi mne; jalovou řečí tvou přesvědčen nejsem, že bohatství jest největší dobro. — Nerozumní všeho se strachují⁷, všemu nedůvěřují⁶. — Buďte přesvědčeni, že důvěřujeme vám ve všem¹⁶!

¹ intr. Sch. § 114. a, sloup. 4, str. 104.; Nied. § 330. c, pozn. 1. in. — ² od-; o inf. srov. cvič. LXV. pozn. 2. — ³ o zdvojece v. Sch. § 112. 4; Nied. § 279. 2. — ⁴ μέγα βλάπτομαι, pass. = velikou škodu беру. — ⁵ θανατάζω τινά ἐπί τινι divím se někomu pro něco. — ⁶ Sch. § 104. 5, str. 89.; Nied. § 328. 6, pozn. dole. — ⁷ δέδοικα perf. s význ. prs. (prs. δειδῶ neob.) = bojím, strachuju se, τί něčeho. O neg. v. cvič. LXVI. pozn. 1. — ⁸ ἐπί s dat. — ⁹ řec. adj. — ¹⁰ zle = sebrání jsouce, od sl. συλ-λέγω. — ¹¹ v rozmluvě jsem = prf. sl. διαλέγομαι. — ¹² sl. ἐργάζομαι. — ¹³ musím býti v cizině = δεῖ με ἀποδημεῖν. — ¹⁴ εἰς s acc. — ¹⁵ prf. pass. sl. ἐξεργάζομαι. — ¹⁶ acc.

Čtení ε'.

Γάιος Καῖσαρ τὰς Ἀλεξάνδρου πράξεις ἀναγιγνώσκων ἐδάκρυσε καὶ πρὸς τοὺς φίλους ἔλεξεν· Ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχων ἐνίκησε Δαρεῖον, ἐμοὶ δὲ μέχρι νῦν οὐδὲν πέπρακται.

Σωκράτης ἀποθνήσκων ἐκκαλυπόμενος (ἐνεκεκάλυπτο γάρ) ἔλεξεν, ὃ δὲ τελευταῖον ἐφθέγγετο· Ὡ Κρίτων, τῷ Ἀσκληπιῷ ὀφείλομεν ἀλεξιγρόνα.

Δαρεῖος ἠῤῥετο ὧδε· Ὡ Ζεῦ βασιλεῦ, ᾧ ἐπιτέτραπται νέμειν τὰ βασιλέων πράγματα ἐν ἀνθρώποις, σὺ νῦν μάλιστα μὲν ἐμοὶ φύλαξον Περσῶν τε καὶ Μήδων τὴν ἀρχήν, ὥσπερ οὖν καὶ ἐπέτρεψας· εἰ δὲ ἐγὼ μηκέτι σοὶ βασιλεὺς τῆς Ἀσίας, σὺ δὲ μηδενὶ ἄλλῳ ἢ Ἀλεξάνδρῳ ἐπιτρέψῃς τὸ ἐμὸν κράτος.

Θάσιοι Ἀθησιλῶν, τὴν χώραν αὐτῶν διαπορευομένῳ μετὰ τοῦ στρατεύματος, ἄλφριτα καὶ χῆρας καὶ τραγήματα καὶ ἄλλα παντοδαπὰ βρῶμαιά τε καὶ πόματα λυσιτελεῖ ἔπειμψαν· μόνα δὲ τὰ ἄλφριτα δεξάμενος, τὰ λοιπὰ ἀπαγαγεῖν ἐκέλευσεν ὀπίσω τοὺς κεκομιχότας ὡς οὐδὲν τοῖς στρατιώταις χρήσιμα.

Cvičení LXXVI.

(Aor. a fut. pass. Sch. §§ 108.; 109.; 114., sloup. 6., str. 104, 105; Nied. § 328. 10—12.)

a) Κλέαρχος ἀκούσας τὴν τῶν βαρβάρων ἐπιβουλὴν ἐταράχθη σφόδρα. — Πολλοὶ ἐξηλέγχθησαν ψευδόμενοι. — Οἱ ψεῦσται ἐξελεγχθήσονται ποτε ἔργῳ. — Φειδίας εἰς τὸ δεσμοκτήριον ἀπαχθεὶς ἐτελεύτησεν. — Τῶν ἐπιταχθέντων οὐδὲν ἡμιτελὲς καταλείβωμεν. — Οὐκ ἔσμενος ἀπαλλαγείη ἔν

ἀγαθοῦ ἀνδρός. — Μείζον ἀγαθόν ἐστίν, αὐτὸν ἐπαλλαγῆναι τοῦ κακοῦ ἢ ἄλλον ἀπαλλάξαι. — Ξενοφῶν λέγει, Σωκράτη τὴν τοῦ Μελήτου γραφὴν ἀκούσαντα περὶ πάντων μᾶλλον διαλεχθῆναι¹ ἢ περὶ τῆς δίκης. — Οὐδὲν κακὸν ἐμοὶ διαπεπράξεται.

b) Πρὸ τοῦ στρατεύματος κατὰσκοποὶ ἐπέμφθησαν. — Μεγάλοι ἐπικίνδυνοι ἡμῖν ὑπολειφθήσονται. — Ἐμοὶ οὐ πολλὴ οὐσία ὑπὸ τῶν γονέων κατελείφθη. — Ἀκούομεν τοὺς πολεμίους (εἰς φυγὴν) τραπῆναι². — Οἱ ὑπὸ τῆς αὐτῆς μητρὸς τραφέντες καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν γονέων ἀγαπώμενοι πάντων οἰκειότατοί εἰσιν. — Ὁ διδάσκαλος εὐεργέτης ὑμῶν ἀναγραφῆσεται. — Ὑπὸ τοῦ ἀνδρείου στρατιώτου τὰ ὄπλα οὐκ ἂν ἀπορριφθῆι.

c) Ἐπειθόμην ὑπὸ σοῦ, ἀλλ' οὐκ ἐπέισθην. — Ἀλέξανδρος ἐν μέλει οὐκ ἦσθη. — Πρῶτων ἠσθέντες ὕστερον ἐλυτήθημεν. — Τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἐντιμος καὶ ἐλευθέριος βίος παρασκευασθήσεται, τοῖς δὲ κακοῖς ταπεινός τε καὶ ἀλγεινός. — Τὰ Θεμιστοκλέους ὁστᾶ λέγεται κομισθῆναι ἐξ Ἀσίας κρύφα εἰς Ἀθήνας. — Οἱ ἄφρονες ἀναγκασθήσονται αὐτοὶ ἑαυτοῖς ἐναντία λέγειν. — Ὑπὸ τοῦ πολέμου πολλὰ διαρπασθήσεται.

76.

a) Nemožné nikdy ani se nevykonalo, ani se nevykoná (pass.). — Jedni ze lhářů skutkem byli překonáni, jiní budou překonáni. — Uložené vykonávejte! — Armenští se zarazili uslyševše, že Kýros s vojskem se blíží. — Xerxes potěšil se maje spatřiti² veškero vojsko své seřaděno. — Uložte nám, co dobrého máme vykonati, a vykonáno bude (fut. III.).

b) Zákony Solónovy zapsány byly (aor.) na desky³ čtverhranné točící se. — Ty u⁴ mne za největšího dobrodince (nom.) budeš zapsán. — U⁵ Issa všechno Makedonům bylo zůstaveno od Peršanův obrátivších se (na útěk. pass.). — Lidem nespolehlivým nikdo přítelem nezůstane⁶. — Od Cheiróna mnozí héraónové prý byli vychováni. — Nebylo by divu⁷, kdyby⁸ mnoho špatných od několika statných v bitvě bylo porubáno.

c) Štěstím neočekávaným velmi jsme byli potěšeni. — Ganymédes od orla prý byl uchvácen do nebe. — Kéž se nedáš obelhati od ošemetníka! — Užitečno jest i jiným nespravedlivého spatřiti potrestaného. — Kterýkoli z vojínů vystoupí z⁹ řady, trestán bude. — Démosthenes praví Athénanům: Brzy budete přinuceni činiti to, co nyní nechcete. — Přemožení bojí se, aby¹⁰ ženy a děti jejich nebyly vyhlazeny.

¹ dep. pass. — ² maje spatřiti = part. fut. sl. θεάομαι. — ³ deska čtverhr. = δ ἄξων, ονος — na = εἰς. — ⁴ παρά s dat. — ⁵ ἐν. — ⁶ pass. sl. ὑπολείπω. — ⁷ opt. pot., v. cvič. LXIX. pozn. 6. — ⁸ εἰ s opt. — ⁹ vystupuju z něčeho = πορεύομαι ἔξω τινός. — ¹⁰ aby ne-: μή s conj. v. cvič. LXXI. pozn. 5.

Čtení g'.

Θεμιστοκλῆς μὴ πείθων τὸν Εὐρυβιάδην ἐν τοῖς στενοῖς ναυμαχῆσαι, κρύφα πρὸς τὸν βάρβαρον ἐπειμψε παραινῶν, μὴ δεδοικέναι τοὺς Ἕλληνας

ἀποδιδράσκειν. — Ἐπεὶ δὲ πεισθεὶς ἐκεῖνος ἠσπίθη ναυμαχίῃσας, ὅπου συνέφερε τοῖς Ἕλλησι, πάλιν ἔπειψε πρὸς αὐτὸν κελύων φεύγειν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον τὴν ταχίστην¹, ὡς² τῶν Ἑλλήνων διανοουμένων λύνει τὴν γέφυραν· οὕτως οὖν σφῶζον τοὺς Ἕλληνας, ἐκεῖνον ἐδόξει σφῶζειν.

Πύρρος ἐπεὶ Σικελίας ἐξέπλει, μεταστραφεὶς ὀπίσω πρὸς τοὺς φίλους λέγει· Οἷαν Ῥωμαίους καὶ Καρχηδονίους ἀπολελοίπαμεν παλαιστρα.

¹ viz eviě. LXV. pozn. 3. — ² ὡς διανοουμένων = že by obmýšleli; že prý obmýšlejí.

Slovesa němá se zaměňeným sesilněním v přítomném čase (γράφω, πλάσσω a t. d.) a s dvojitým znakem (παίζω a t. d.).

Cvičení LXXVII.

(Sch. § 96. IV. a. pozn., b. pozn.; III. pozn. 1.; 114. a. b, str. 104, 105; Nied. § 304. a. α, pozn. 1. 2.; β, 338. b. c. d.)

(Ὁ κερκαγὼς οὐμῶζεται πρὸ τῶν Ἰλλων. — Οἱ ἄγαν ἠδόμενοι ταχὺ στεναξοῦσιν. — Ἀλέξανδρος προσάγων πρὸς τοὺς Ἰλλυρίους ἐκέλευσε τοὺς Μακεδόνας ἐπαλαλάζειν. — Οἱ Ἀλεξάνδρου ἱππεῖς διψῶντες θεασάμενοι τὴν ἐγκράτειαν αὐτοῦ, ἄγειν¹ ἀνέκραγον καὶ τοὺς ἵππους ἐμάστιζον. — Τὴν χελιδόνα περιμένουσι τετριγότες οἱ νεοσοί. — Οὐμῶξεσθε, εἰ τοὺς ἐπιστάτας λαιδορήσετε. — Λέγουσι Σωκράτην παῖσαι ἄμα σπονδάζοντα. — Καὶ ὁ τοῦν ἔχων παιζειῖται ἐν καιρῷ. — Ἐπεὶ ἐσάλπιγξεν², οἱ στρατιῶται ἐπὶ τοὺς πολεμίους ὤρησαν. — Ὀδυσσεὺς τε καὶ Διομήδης ἐπὶ κατασκοπῇ³ πεμφθέντες ἐρωδιοῦ κλάγξαντος⁴ ἤκουσαν. — Αἱ τῶν φρενῶν ταραχαὶ παρέπλαγξαν⁵ καὶ σοφόν. — Οὐκ ἀγνοῶ, ὃ τι τῶν λεγομένων πέπλασται. — Οἱ πολῖται νόμοις συνηρμοσμένοι εἰσὶν. — Πλακοῦς πέπεπται⁶. — Ἐρις ἔτεξε⁷ μάχης καὶ πολέμου. — Ἐκνυται⁸ κακὴν δόξαν.)

77.

(Armenští [alala] vzkřikše běželi na nepřátely. — Početili boji se, jestliže by⁹ sova zabukala. — I moudrý muž zažertuje⁵ v čas. — O vážných věcech rozmlouvajíce nebudeme žertovatí. — Děti, uslyševše smrti otcovu, daly se do bědování¹⁰. — Koně liného jest třeba šlehnouti. — Plavci prudkým větrem od vlasti [stranou] zahnaní byli. — Prométheus prý z vody a země člověka utvořil. — Ruce jsme si unyli. — Nikdy nesmyješ činů spáchaných¹¹! — Trubači, zatrubte! — Zákony spojily [pf.] občany. — Orel zaskřečel.)

¹ aby vedl. — ² totiž ὁ σάλπιγγός trubač. — ³ ἐπὶ κατ... na výzvědy. — ⁴ o gen. viz eviě. XLI. pozn. 3. — ⁵ gnómičeský aor. překládá se i budoucím časem sloves končících. — ⁶ πέσσω (pekū) má v přít. čase obyčejně kmen πεκ; v ostatních πεπ. — ⁷ kmen τεκ má v přít. čase: τίκτω (místo τί-τε-ω). — ⁸ νίξω (myju), v ostatních časech kmen νιβ (νίπτω). — ⁹ ἦν = εἶν s conj. — ¹⁰ dal jsem se do bědování; aor. act. slov. οὐμῶζω. — ¹¹ acc.; čin spáchaný neutr. part. perf. pass. slovesa πράσσω.

III. Slovesa souhlásková se znakem plynným.

Cvičení LXXVIII.

(Praes. a imperf. všech rodů. Sch. § 96. IV. c. d; Nied. §§ 304. a. γ; 339. 1. 2.)

Ὀὐκ αἰεὶ ἄμα τῇ ἀρχῇ τὸ τέλος καταφαίνεται. — Ἐκαστος τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀποφαινέσθω. — Σφάλλει ἐκείνους, οὓς ἂν ὑψώσῃ, τύχη. — Πολλοὶ τὰ μὲν χρηστὰ σαφῶς ἐπαγγέλλονται, ἔργα δὲ φαῦλα δρῶσιν. — Πομπήσιος πρὸς Σύλλαν ἔλεξε· Πλείονες προσκυνοῦσι τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα ἢ καταδύοντα. — Οἱ μὲν ταξίαρχοι παραγγέλλουσιν, οἱ δὲ στρατιῶται, τὰ παραγγελλόμενα περαίνουσιν. — (Χρόνῳ πάντα πεπαινεται. — Πανσανίας Θεμιστοκλέα παρώξυνεν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ὡς πονηροὺς καὶ ἀχαρίστους. — Ἡ ἱστορία τὰ μὲν¹ φθόνοις καὶ δυσμενεῖαις, τὰ δὲ¹ χαριζομένη καὶ κολακεύουσα λυμάνεται καὶ διαστρέφει τὴν ἀλήθειαν.) — Πολλάκις τὰ μέγιστα τῶν πραγμάτων ἢ τύχη κρίνει. — Μὴ διαφθείροιεν οἱ πολέμοι τοὺς ἀγροὺς, οὓς οἱ γεωργοὶ σπεύρουσιν.

78.

Ustavičné kapky i skálu dlabou. — Často jiní sejou, jiní žnou. — Athéňané mnoho osadníků vysylali. — Žalovati a souditi není (vše) jedného. — Svobodomyšlně jsi své mínění vyjevoval. — Kýros pravil svým vojínům: Vidi-li kdo co potřebného (acc.), oznamuj to mně! — (Jezdcové obilí uzrávajícím rozdupalí.) — Lidé povahou špatní, třebaš² nejužitečnější věci prohlašovali, nemají víry³. — (Domníváme se, že dobré [pl.] a směřující⁴ k dobrému hodno jest snahy.) — Vojínové velené od setníků rychle vykonávejtež! — Kéž nejsi viklán v pravd⁵ řečmi ošemetníkův! — Vínem veselost se budí jako olejem plamen. — Dějepisec ať neporušuje pravdy⁶!

¹ τὰ μὲν — τὰ δὲ = dilem — dilem. — ² κἄν = καὶ ἂν s conj. — ³ viz eviř. LXI. pozn. 5. — ⁴ to směřuje k zlému = τοῦτο πρὸς κακὸν συντείνει. — ⁵ gen. bez předl. — ⁶ acc.

Cvičení LXXIX.

(Fut. a aor. act. a med. Sch. §§ 99.; 100.; 114. 2, str. 106; Nied. §§ 339. 3. 4; 340; 342. 1.)

Ὁ σκόταρχος πέμπει τινὰ ἀγγελοῦντα τῷ στρατηγῷ, ὃ ἤκουσεν. — Κύρος παρήγγειλε τῷ πρώτῳ ταξίάρχῳ τὴν τάξιν εἰς¹ δώδεκα τάσσειν καὶ τῷ δευτέρῳ ταῦτα ἐκέλευσε παραγγεῖλαι. — Ἐπεὶπερ τάλλα ἐπέρανας, καὶ ταύτην τὴν ἀπόκρισιν διαπέρανον. — Τίμων πολλοὺς Ἀθηναίων εἰς ἔθος ἄρας καὶ πλουσίους ἐκ πενσεστάτων ἀποφήρας² ὑπ' αὐτῶν ὀλιγωρεῖτο. — Ἐπειδὴν³ ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε. — (Μαρδόμιον [ὡσπερ αὐτῷ προσήμηνε τὸ μαντεῖον] ἀνὴρ Σπαρτιάτης ἐν Πλαταιαῖς ἀπέκτεινε λίθῳ τὴν κεφαλὴν πατάξας.) — Πολλοὶ ἐπιβουλεύουσι διαφθεῖραι⁴ ἡμᾶς. — (Οἱ Ἕλληρες οἱ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχῆσαντες ἤραντο τὴν καλὴν νίκην ἐκείνην, ἧς οὐδ' Ἕλλησιν οὐτε βαρβάρους ἔργον εἰργασται λαμπρότερον.) — Οἱ Ἀθηναῖοι πολλάκις οὐδὲν ἀδικοῦντας λόγῳ παραχθέντες ἀπέκτειναν. — Πολλάκις καὶ μικροὶ

λόγοι ἔσφηλαν ἤδη ἀνθρώπους. — Τί ἂν σε εὐφραίνειεν; — Αἱ γυναῖκες ἐκπλαγεῖσαι ἀνωδύρατο. — (Τοῖς γονεῦσι πειθόμενοι πολλὰ δοκοῦμεν κερδανεῖν. — Οἱ φιλοκερδεῖς πάντα ποιοῦσι τοῦ κερδᾶναι τι ἕνεκα⁵. — Οἱ στρατιῶται τοὺς πολεμίους ἀμυνόμενοι ἐπαύοντο.) — “Ο ἂν μοι οἱ ἐπιστάται ἐπιστείλωσι, περανῶ.

79.

Dobří zdržují se okamžitých⁶ rozkoší, chtějí pro⁷ pozdější čas⁸ více se obveseliti⁸. — Vyjevím vám své mínění. — Když vojínové byli připraveni, vojevůdce jim dal znamení⁹ k bojování¹⁰. — Athénané 20 lodí do Sicílie poslali majících přispěti Leontinským. — Oidipus zabil svého otce Laja, neznaje (ho). — Kýros rozjímáje dřívější¹¹ blaženost Kroisovu, slitoval se nad ním¹². — Vojínové statečně nepřátely odrážeti budou. — Chei, abys mi všechno jasně oznámil¹³. — Žena truchlic zakvilela. — (Poslouchajice představených mnoho získáme.) — V bitvě u Plataj Athénané obrátili Thébany (na útěk), zničivše 300 nejznamenitějších z nich. — (Otec poslal synovi psaní uloživ [mu], aby¹⁴ co nejrychleji byl tam [u něho].) — Ustavičné kapky i skálu vydlabou¹⁵. — Když bys¹⁶ všechno uslyšel, rozsud! — (Plavci, kotvy zdvihše [med.], pryč pluli.)

¹ po s loc. — ² ἀπορῆναι τι ἔξ τινος = něco z něčeho (objeviti) učiniti. — ³ ἔπει-δὴ ἂν = když už by. — ⁴ aby . . . — ⁵ (pro získání něčeho; aby něco získali); viz evič. LXII. pozn. 8.; o aor. viz Sch. § 99. 2, pozn.; Nied. § 342. 1. b. — ⁶ okamžitá rozkoš = ἡ αὐτίκα ἡδονή; pozdější čas = ὁ ἔπειτα χρόνος. — ⁷ εἰς. — ⁸ chtějí obves. part. fut. — ⁹ σημαίνω. — ¹⁰ inf. — ¹¹ dřívější blaženost = ἡ πρόσθεν εὐδαιμονία. — ¹² slitovati se nad někým = οἰκτεῖραί τινα. — ¹³ abys oznámil: acc. c. inf. — ¹⁴ aby byl: inf.; jsem tam = πάρεμι. — ¹⁵ aor. viz evič. LXXVII. pozn. 5. — ¹⁶ όταν s conj.

Čtení ζ'.

Περικλης χιλίους μὲν ἔστειλεν εἰς Χερρόνησον κληρούχους, εἰς δὲ Νύξον πεντακοσίους, εἰς δὲ Ἄνδρον ἡμίσεις τούτων, εἰς δὲ Θορῆκην χιλίους Βισυάλταις συνοικήσοντας· ἄλλους δ' εἰς Ἰταλίαν οἰκισομένους¹ Συβάρεως, ἣν Θουρίους προσηγόρευσαν. Καὶ ταῦτα ἔπρασεν ἀπολύων μὲν ἀργοῦ ὄχλου τὴν πόλιν, ἐπανορθούμενος δὲ τὰς ἀπορίας τοῦ δήμου.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι, Φιλίππου γράψαντος¹, εἰ δέξονται τῇ πόλει αὐτόν, εἰς ἄρα τὴν Οὐ μέγα γράψαντες ἀπέστειλαν.

¹ Tento gen. partic. přeloží se časovou větou: když . . .

Ovičení LXXX.

(Perf. a plqpf. všech rodů. Sch. § 104. 3. 5, str. 89.; § 105. 1. a. φαν-; 107. sloup. 4., pozn. 1—3; § 114. 2, str. 106. 107.; Nied. § 339. 6. 9; 341.; 342. 1—4; 345.)

Τὴν Κύρου περὶ βασιλείας μάχην πολλοὶ μὲν ἀπηγγέλκασιν, Ξενοφῶν δὲ ἀναγρέστατα συγγέγραφεν. — Οἱ στρατιῶται πολλῇ σπουδῇ τὰ παρηγγελμένα πράσσουσιν. — Κύρος ἔπει ἐκ Σάρδεων ὤρματο ἐπὶ Βαβυλώνα, ἐν τούτῳ ἀπεστάλκει¹ Ὑστάσπην ἐπὶ Φρυγίαν τὴν περὶ Ἑλλήσποντον. — Σωκράτης

ἔλεξε πρὸς τοὺς δικαστάς· ὦ ἄνδρες, οἱ ἐμὲ ἀπεκτόνατε, τιμωρία ὑμῖν ἔξει μετὰ² τὸν ἐμὸν θάνατον. — Ὁ ἄγγελος πεμπθεὶς ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, ἔλεξε τὰ ἐντεταλμένα. — Ὁ κερκίσι πάντες οἱ φρόνιμοι ἀγαθόν, τοῦτο ἀνάγκη οὕτως ἔχειν. — Φιλοτιμία οἱ νεανίαι παρωξυμμένοι εἰσὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ εὐδοξίας τε καὶ πατριδος. — (Πάντα τὰ ἐν βιβλίοις κατασεσημασμένα ἡμῖν γέγραπται.) — Εὐ λέλεκται ὑπὸ τοῦ Σόλωνος· Πλοῦτον οὐδὲν τέραμα πεφασμένον ἀνθρώποις. — Νεανίαν σωφρονεῖν κέρριται κάλλιστον εἶναι. — Λόγος πολλὸς περὶ σοῦ ἔσπαρται. — Λόγον μακρὸν ἀποτέτακας. — (Τῆς τοῦ Μαρδονίου στρατοπεδείας παρὰ τὸν Ἀσωπὸν ποταμὸν παρεκτεταμένης οὐδεὶς ὄρος εἶναι ἐδόκει διὰ τὸ μέγεθος.) — Τετραχῦνθαι μοι δοκεῖς. — Ἀναπεφίγαμεν³ χάριν σοι ὀφείλοντες. — (Τὸ ἐργηγορέναι⁴ σαφροτέρας ἡμῖν τὰς αἰσθήσεις παρέχεται ἢ τὸ καθυδεῖν.) — Πολλὰ ἱερά ὑπὸ τῶν Περσῶν διέφθαρται. — (Τὸ τέτακται καὶ τέταται οὐ ταυτὸν ἐστίν.)

80.

Vyzvědači i skryté (věci) vyjevili⁵ a vše důkladně zvěstovali (pf.). — (Všichni Helléni ve vojště Kýroně měli příhlbice kovové, odění nachová a škorně i štítý vyčištěny.) — Nyní právně⁶ odeslal jsem rodičům psaní. — Velikými hranicemi odloučení jsou mrtví od živých. — (Kallisthenes těm, kteří Alexandrovi lichotili, pravil, že lidé sami rozsoudili [pf.], jaké jsou poety lidské a jaké božské [tím], že bohům obětují a hymny pějí, lidí však jen chválí.) — Bohatstvím porušil jsi svou předešlou povahu. — Často v malé⁷ výronědi mnoho smyslu sestaveno⁷ jest. — (Athéňané žalobníky Sókratovy měli za poskvrněny⁸. — Modlíci se natáhli⁹ ruce k nebi. — Znamení vojska Perského byl orel zlatý na dřevci dlouhém natažený. — (Bdiš⁴ či spíš? — Nadějí jmenují snem bdícího. — Proč jste mě neprobudili? — Pausanias zradou pověst svou poskvrnil.) — Vojínům četně¹⁰ objevením se (pf.)⁵ snadno jest přemoci¹¹ nepřátely po rovině roztroušené.

¹ od ἀποστέλλω. — ² po s loc. — ³ objevili jsme se jako díky povinni; objevilo se, že jsme . . . — ⁴ ἐργήγορα = bdím, pf. od ἐγείρω budím. — ⁵ πέφραγμα trans. (πέφρηγα intr.). — ⁶ nyní právně: νυνί. — ⁷ malý = (zde) ὀλίγος, sestavuju = συστέλλω. — ⁸ mám tě za dobrého = νομίζω σε ἀγαθόν. — ⁹ = mají nataženy: pf. — ¹⁰ πολλός. — ¹¹ νικάω.

Čtení η'.

Φιλίππου ἡμέρας ποτὲ καθυέδοντος¹ καὶ τῶν ἠθροισμένων ἐπὶ θύραις Ἑλλήνων ἀγανακτούντων¹ Παρμενίων ἔλεξε· Μὴ θανατάσγητε, εἰ καθυέδει νῦν Φιλίππος· ὅτε γὰρ ἐκαθυέδετε² ὑμεῖς, οὗτος ἐργηγορεῖ.

¹ Tyto gen. partic. přeloží se časovou větou: když . . . — ² Sch. § 112. 6; Nied. § 282. b. 3.

Cvičení LXXXI.

(Aor. a fut. pass. Sch. § 103. 2, φαίνω-, 109. 3, μαινομαι &, §§ 110.; 114. 2, str. 107; Nied. § 339. 10. 11; 342. 2.)

Τὸν λόγον διαπερανθῆναι δεῖ. — Ὅστις αὐτὸς αὐτὸν οὐκ αἰσχύνεται, πῶς ἄλλους αὐτὸν ἀγροῦντας αἰσχυνθήσεται; — Πίντακος ἔλεξε πρὸς υἱὸν τῷ πατρὶ

διαδικαζόμενον· Εἰ μὲν ἀδικώτερα τοῦ πατρὸς λέξεις, κατακριθήσῃ, εἰ δὲ δικαιώτερα, διὰ τοῦτο αὐτὸ βέλτιον εἰ κατακριθήσῃ. — Μὴ οὕτω μακρῆν, ὥστε¹ βλάσφημόν τι λέγειν. — Ἐπιτίζοντες πολλάκις ἂν σφαλεῖτε. — Τὰ ἐπ' ἐμοῦ πεπραγμένα ἐπὶ τῷ ὑμετέρῳ ἀγαθῷ πεποιημένα φανήσεται. — (Πρὸς ποῖον κτήμα παραβαλλόμενος φίλος ἀγαθὸς οὐκ ἂν πολλῶν κρείσσων φανείη;) — Ἐπιστήμη δεῖ κρῖνεσθαι τὸ μέλλον² καλῶς κριθήσεσθαι. — Τῷ πλοῦτῳ πολλοὶ διεφθάρησαν. — Ἦν³ τὰς πόλεις διαρπάσῃς, αἱ τέχναι, αἱ πηγαὶ τῶν καλῶν εἰσι, διαφθαρήσονται. — Δεῖ ἡμᾶς ἐπιταθῆναι εἰς ἀνδραγαθίαν. — (Πολλὰ πόλεις στάσεσιν ἀναταραχθεῖσαι διεφθάρησαν.) — Περιφορὸς ἀνηγέρθηρ νευτός. — Οἱ στρατιῶται, ἐπειδὴν σημανθῆ, συντεταγμένοι πορεύονται. — (Οἱ Σπαρτιῶται τῇ Πανσανίου προδοσίᾳ μάλιστα παρωξύνθησαν.)

81.

Když Filipovi mnoho pohod v⁴ jednom dni bylo zvěstováno, pravil: Osude, malou nějakou nehodu za⁵ tolik pohod mi objev! — Do⁶ soudnic bývají uváděni lidé majíce býti souzeni. — (Šest supův objevilo prý se Removi, dvanáct Romulovi.) — Chválili-li³ bych sám sebe, mnohým snad objevím se obtížným (nom.). — Obávám se, abyste⁷ se nezviklali v dobrém. — Šik (vojínů) se roztáhl. — Lodi Athéňanův za⁸ třiceti (tyranů) zničeny byly. — Žalobníci Sókratovi pravili, že všichni jinoši, které Sókratés učí, zcela budou zkaženi. — Alexander pravil vojnům před⁹ bitvou u Gaugamél: V této bitvě nebude rozsouzeno¹⁰ o Syrii nebo Foinieku ani o Egyptě jako dřívě, nýbrž o veškeré Asii. — Odpovidej, aby¹¹ řeč se dokonala! — (Když jsme viděli přátely v nebezpečnosti¹², zastydělí jsme se, je opustiti.) — Objevte se (jako) nejlepší z jinochův! — Ajas upad v šilenství sám se zabil. — Když byli nepřátelé rozptýlení, všichni obětané se zaradovali¹³. — Třeba jest, aby¹⁴ vojínové před⁹ bitvou k statečnosti byli povzbuzeni.

¹ ὥστε λέγειν = abych mluvil. — ² = to, co má. — ³ ἦν = -li by: jest-li že by, srov. cvič. LXXVII. pozn. 9. — ⁴ ἐν. — ⁵ ἀντί s gen. — ⁶ εἰς. — ⁷ viz cvič. LXXI. pozn. 5. (σφάλλομαι τινος viklám se v něčem). — ⁸ ἐπί s gen. — ⁹ πρὸ s gen. — ¹⁰ rozsuzují o něčem = κρῖνω ἐπὲρ τινοσ. — ¹¹ ἵνα s conj. — ¹² vidím tě v nebezpečnosti = ὄρω σε κινδυνεύοντα. — ¹³ pass. sl. εὐφραίνω. — ¹⁴ viz cvič. LXX. pozn. 1.

Slovesa se znakov částečně samohláskovým, částečně souhláskovým.

Cvičení LXXXII.

(Sch. § 94. 1. c. 2; Nied. §§ 311., 312., 322., 323. a, 326. 4; 338. a.)

(Ku cvič. LXXXII. atd. není už zvláštních seznamů; neznámých významů jest třeba hledati ve slovníčku zde ku konci.)

Πανσανίας ἐν ἱερῷ κατεκλείσθη. — Οἱ Κύρον στρατιῶται τὰς τοῦ ἐν Βαβυλῶν βασιλείου πύλας κεκλεισμένας εὐρίσζουσιν¹. — Ἐν πολέμῳ τὸ ἐμ-

πόρια κέκλειται. — Τὰ τῶν Κύρου ὑπῆτων ὄπλα ἐκέχριστο χρυσοειδεῖ χρώματι. — (Ἐρμόλαος ὁ Μακεδών, ὃς Ἀλεξάνδρῳ ἐπεβούλευσε, καταλευσθήναι λέγεται.) — Κλέοβις καὶ Βίτων εἰλυσαν τὴν μητέρα ἐπὶ τῆς ἀπήνης πρὸς τὸ ἱερόν. — Ἄ καιρὸς ἀκοῦσαι, ταῦτα ἀκηκόατε². — (Ἡ βασιλείως³ ἀρχὴ πλήθει μὲν ἀνθρώπων ἰσχυρά ἐστιν, τοῖς δὲ μήκεσι τῶν ὀδῶν καὶ τῷ διεσπασθῆναι⁴ τὰς δυνάμεις ἀσθενής.) — Οἱ ἐν χλιδῇ τεθραμμένοι κατεγελάσθησαν. — Κροῖσος ἐπηρώτησε τὸν Ἀπόλλωνα, τί ἂν⁵ ποιῶν τὸν βίον εὐδαιμονέστατα διατελέσειεν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι αὐτὸν γιγνώσκων εὐδαιμόνων τὸν βίον διατελέσει. — Οἱ Ἀρμένιοι ἔλεξαν πρὸς Κύρον· Ἄ ὑπισχνῶ ποιήσῃν ἀγαθὰ ἡμᾶς⁶, ἀποτετέλεσται σοι ἤδη. — Οἱ ξένοι Δία ξένιον αἰδεσθέντων. — Πολλοῖς ἤρχεσε ζῆν ἠδέως. — (Ἐπεὶ Ἀλέξανδρος διὰ τῆς Γαδρωσῶν χώρας ἐμπορεύετο, τοῖς ἐγγωρῶις προσετάχθη ἐκ τῶν ἄνω τόπων σίτον τε κατακομίσει αἰλέσαντας καὶ τὰς βαλάνους τὰς τῶν φουνίκων καὶ πρόβατα. Καὶ εἰς ἄλλον αἰετόπον κατέπεμψε τινὰς σὺν σίτῳ ἀλληλεσμένῳ.) — Ποιοὶ οἴκοι ἐπὶ μὴ πειθομένων σωθείησαν ἄν; — (Ἐπεὶ ἅπαντες κατεδεδύκεσαν, Δευκαλίῳν περιωσθήναι λέγεται.)

82.

Řeka v úžinu sevřená bystře teče. — Nyní jsme tě slyšeli (pf.) moudře mluvícího. — Neučínme si posměchu z rolníků⁷! — (Špatní věrné přátelé jedny od druhých⁸ chtějí oddělití⁹.) — Vojsko se rozdělilo⁹ (pass.). — Prudkým větrem třtina se otfáse¹⁰, ale olíva se zlomí¹⁰. — (Zdaž) dokončili jste už, co vám bylo přikázáno¹¹ vykonati? — Taž se sám: Co z potřebných věcí není mi ukončeno? — Snadno příslibují lidé, čeho skutkem nesplní¹². — Hlad ukojíš¹³ jidlem, žízeň nápojem, ale lakomství nebude nikdy ukonejšeno¹⁴ ani stříbrem ani zlatem. — Jak bychom se zachránili (pass.)? — Poslouchajíce budete zachráněni. — Cnostnému nepostačilo by žítí příjemně. — (Kreon ohlásil, že bude ukamenován, kdo by¹⁵ Polyneika pohřbil.) — Těla olejem namazaná síly nabývají. — (Vypravuje se, že od Kleobia a Bitóna matka na voze k svatyni byla přitazena. — Peršanům proti¹⁶ Hellénsku postupujícím přicházelo mnoho¹⁷ obilí semletého z Asie.)

¹ praes. hist. — ² Sch. § 104. 2. 1, fin. 112. 5; Nied. § 313. a. — ³ βασιλεύς = Perský král. — ⁴ τῷ διεσπασθῆναι δυν... = tím, že vojska...; viz evič. LXII. pozn. 8. — ⁵ ἂν patří k opt. — ⁶ ποιῶ σε ἀγαθὰ = činím ti dobré. — ⁷ činím si posměch z někoho (posmívám se někomu) = καταγελάω τινος. — ⁸ jedny od druhých: vespolnou nám. (gen. s předl. ἀπό). — ⁹ odděluju, rozdělňuju = διασπᾶω. — ¹⁰ aor. gnóm. — ¹¹ jest mi přikázáno = κετέλευσμαι. — ¹² plním = τελέω. — ¹³ kójím = ἀκόομαι. — ¹⁴ konejším = παύω. — ¹⁵ ὃς s opt. — ¹⁶ ἐπὶ s acc. — ¹⁷ = mnohé obilí.

Čtení 9'.

Ταὺς καὶ κολοίος.

Τῶν ὄρων βουλευσαμένων¹ περὶ βασιλείας ταῶς ἤξιον χειροτονεῖσθαι² βασιλεῖς διὰ³ τὸ κάλλος. Ὀρωμένων¹ δὲ ἐπὶ τοῦτο τῶν ὄρων κολοίος λέγει· Ἄλλ' ἂν⁴ σοῦ βασιλείοντος⁵ ὁ ἀετὸς ἡμᾶς διώκη, πῶς ἡμῖν ἐπαρκέσεις;

Τέττιξ καὶ μύρμηκες.

Χειμῶνος ὥρα οἱ μύρμηκες σῖτα ἔψυχον, τέττιξ δὲ λιμώττων ἦτι ἀποτοὺς⁶ τροφήν. Οἱ δὲ μύρμηκες λέγουσι· Διὰ³ τί τὸ θέρους⁷ οὐ συνήγες τροφήν; Ὁ δὲ λέγει· Οὐκ ἐσχόλαζον, ἀλλ' ἦδον καὶ ἔτερον τοῖς ὀδοποροῦντας. — Οἱ δὲ γελᾶσαντες λέγουσιν· Ἄλλ' εἰ θέρους ὕραις ἤλεις, χειμῶνος ὄρχοῦ.

Κάλαμος καὶ ἐλαία.

Διὰ³ καρτερίαν καὶ ἡσυχίαν καὶ ἰσχὴν κάλαμος καὶ ἐλαία ἤριζον. Ὁ δὲ κάλαμος, ὀνειδιζόμενος ὑπὸ τῆς ἐλαίας, ὡς ἀδύνατος ἐστὶ καὶ ἡράδιως ὑποκλίνεται πᾶσι τοῖς ἀνέμοις, οὐδὲν ἐφθέγγατο. Ἐπεὶ δὲ ἀνέμον ἰσχυροῦ ὄντος ὁ μὲν κάλαμος οἰσθεῖς καὶ ὑποκλιθεῖς τοῖς ἀνέμοις ἡράδιως διεσώθη, ἡ δὲ ἐλαία, ἐπειδὴ ἀντέτεινε τοῖς ἀνέμοις, τῇ βίᾳ κατεκλάσθη, ἤλεγεξεν αὐτήν, ὅτι ματαίως ἐπαίρεται ἐπὶ⁸ τῇ οἰκείᾳ δυνάμει.

¹Tento gen. partic. přeložil se časovou větou: (když začali se raditi). — ²aby—. — ³pro. — ⁴viz eniř. LXXXI. pozn. 3. — ⁵σοῦ βασιλεύοντος = te regnante = za tvého kralování. — ⁶αἰτῶ σέ τι ζάδᾱμ πῆθεο od tebe. — ⁷v čas leta. — ⁸ἐπαίρομαι ἐπὶ τινι = vynáším, honosím se něčím.

Slovesa tvořící některé časy buď přesmyčkovou (μετάθεσις) nebo výsuvkovou (συγκοπή): ἔχω, ἔπομαι, βάλλω, (πεπρωμένος).

Cvičení LXXXIII.

(Sch. § 129. b. 1. 3, str. 127—fin.; 114. 2, fin. str. 108; § 130.—fin.; Nied. § 350. a. 1. 2; 342. 5.)

Οἱ Συρακόσιοι ἤλιπζον αὐτοὶ τὴν ἅπασαν δύναμιν τῆς Σικελίας σχίσειν. — Ἡ τῶν φρονίμων ὁμολογία τέλος ἔξει τῆς ἀληθείας. — Καὶ ἄφρονι πολέμας δόξα ἔσπετο¹. — Οὐ πάντες στρατιῶται τῆς διώξεως μετέσχον. — Τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ πάππου ἔσχηκα. — Ὅνος τις λεοντῆν περιβαλλόμενος ἡξίου λέων εἶναι. — (Οὐκ ἀνασοίμην ἂν πλεονεκτοῦντας ὄρων τοῖς ἀτακτοῦντας.) — Κύρος ἔλεγε πρὸς τοὺς στρατιώτας· Τίς ἔσεται; τίς πρῶτος ἄνδρα πολέμιον καταβαλεῖ; — Ἐν τῇ μάχῃ πολλοὶ ἵππεῖς κατεβλήθησαν. — (Τὸ πεπρωμένον² οὐ πῦρ οὐ σιδηροῦν σχίσει τεῖχος κατὰ³ Πίνδαρον. — Ἀλέξανδρος τὴν τῶν κολάκων τόλμαν οὐκ ἠνέσχετο⁴). — Οἱ πεζοὶ τοῖς ἵππεῦσιν εἶποντο. — Νιόβη, ὡς ἀκούομεν, εἰς λίθον μετεβέβητο. — Ἀσχιστος, ὃς τὸν φίλον εἰς συμφορὰς καταβαλὼν αὐτὸς σέσωσται. — Διέβαλες ἐμὲ πρὸς τὸν φίλον.

83.

Věkem dospějící⁵ jině mínění snad mítí budete než nyní. — (Lykúrgos neženatě zbavil cti, kterou mladí prokazovali⁶ starším.) — Válka způsobila⁷ mnohou nesnáz. — Statečnosti následuje⁸ vítězství. — Themistokles svou ctižádostí všecky vrstevníky předčil. — Ty jsi zcela proměněn⁹. — Já vás budu následovati. — Kýros staral se, aby¹⁰ všichni spojenci měli potřebné věci. — Špatným vojínům vštipiti¹¹ mužnost není snadno.

— (Pevné zdi Gazy od Alexandra strženy¹² byly. — Usouzeného konce zniknouti člověku nemožno.) — Občané obávají se, aby¹³ nepřátelé do jejich země nevpadli. — Xenofón vypravuje, že Tissafernes Kýra u Artaxerxa osočiv do velikého nebezpečení uvrhl. — Argonauté pryč od lodi Argoje jméno dostali¹⁴.

¹ gnóm. aor. — ² osud. — ³ dle. — ⁴ o augmentu viz Sch. § 112. 7. str. 97; Nied. § 282. c. 2. — ⁵ věkem dospívám = ἡβάζω, zde aor. — ⁶ prokazují cest = παρέχω τιμὴν. — ⁷ aor. sl. παρέχω. — ⁸ gnóm. aor. — ⁹ od μεταβάλλω. — ¹⁰ ὄπας s ind. fut. — ¹¹ od ἐμβάλλω. — ¹² aor. sl. καταβάλλω. — ¹³ viz enič. LXXI. pozn. 5. — ¹⁴ dostávám od ... ἔχω ἀπό s gen.

Slovesa, jejichž znak jest digamma (καίω, κλαίω, n. κάω, κλάω; θέω, πλέω, πνέω, ῥέω, χέω.)

Cvičení LXXXIV.

(Sch. § 94. 3; 96. II. pozn. 1.; IV. fin. pozn. 2.; 101. 2; 103. pozn. 1.; 128. fin. 22; Nied. § 302. b, 326. 1—3; 349. 10.)

Οἱ πολέμιοι ἔκανσαν τὰς κόμας καὶ ἐδήλωσαν τὴν χώραν. — Ἐν τῇ Ἀττικῇ ὑπὸ τοῦ Μαρδονίου πάντα κατακεκομμένα καὶ κατακεκαυμένα ἦν. — Καὶ Σόλων ἀποβαλὼν νῆον ἔκλαυσε. — Ὀλίγοι τῶν ἀνθρώπων ἀδακρυτὴ εἰς Αἶδον¹ διέπλευσαν. — Ὁ μὴ πεπλευκῶς οὐδὲν ἑώρακε κακόν. — Ἐπὶ ῥιπὸς τὸ Αἰγαῖον οὐ διαπλευσεῖ. — Τῶν πλεόντων δὲ μὲν βορέαν εὐχεται ἐπιπνεῦσαι, δὲ δὲ νότον. — Εἰς τὸ γῆρας πολλὰ χαλεπὰ συρρεῖ. — (Ξενοφῶντι κινδυνεύοντι ἐν Καρδούχοις ἐδόκει ἐν πέδαις δεδέσθαι, αὐταὶ δὲ² αὐτῷ αὐτόματα περιρρηῆναι, ὥστε³ λυθῆναι.) — Οἱ τοῦ λύχνου χρεῖαν ἔχοντες ἔλαιον ἐπιχέουσιν. — Οἱ Μακεδῶνες ἐν Ἰνδοῖς ὄντες δάκρυσι προχυθεῖσιν⁴ ἐδήλωσαν καὶ⁵ ἡδονήν⁵ σιμισιν εἶναι τὴν ἀναχώρησιν. — (Πομπήιος οὐδὲν ἑαυτοῦ ἀνάξιον ποιήσας, ἀλλὰ στενάζας μόνον ἐφρονεῖθῃ. Οἱ δὲ ἀπὸ τῶν νεῶν ὡς ἐθεάσαντο τὸν φόνον, οἰμωγὴν ἐκχέαντες ἔφρυγον.)

84.

Vojínové mnoho ohňů před⁶ strážemi zapálivše, ulehli si⁷. — Někteří vypravují, že Perikles ztratil oba syny, Xanthippa i Parala, dlouho sice neslzel, ale konečně⁸ přece zaplakal a množství slz vyronil (vyřil), nikdy v ostatním životě ani neplakav ani slz neroniv (pf.). — Thúkydides vypravuje, že Themistokles, jsa vypověděn⁹ od Athéňanů, vypluv z Pydny do Asie, přišel v nebezpečení¹⁰ života. — Nepřátelé zrušivše smlouvy, začali válčiti¹¹. — (Někteří zaznamenali [napsali], že Alexander zamýšlel objeti¹² Arabii a zemi Aithiopiův a Libyi a Nomady nad¹³ pohořím Atlantským¹⁴ až ku Gadeíře a vnitř do moře [středozemního].) — Poraněnému¹⁵ vojínovi začala téci¹⁶ krev. — Thrákové Chersonésem obkličeni¹⁷ byli. — Jedni z vojínů přes¹⁸ řeku plovou, druzí už přeplovali, jimi doufají že přeplovou. — Jakmile by¹⁹ trubač zatroubil, vojínové ku branám poběhnou. — Mnohá města od nepřátel zapálena a vyhubena jsou.

¹ obyčejná ellipse subst. místního (dům, obydlí). — ² totiž *ἐδόκουν*. — ³ tak že ... — ⁴ *ἔγω*, aor. pass. = *ἐχούθην*. — ⁵ po cluti. — ⁶ *πρός* s gen. — ⁷ aor. pass. sl. *κοιμάω* = *uspávám, ukládám*. — ⁸ = *τέλος*. — ⁹ jsem vyronědén, vyobeován od někoho = *φρούγῳ ὑπό τινος*. — ¹⁰ viz enič. LIX. pozn. 8.; životá = *περὶ βίου*. — ¹¹ začali válčiti: aor. sl. *πολεμέω*. — ¹² (obeploviti) *περιπλέω*. — ¹³ *ἔτι* s acc. — ¹⁴ subst.: Atlanta. — ¹⁵ aor. pass. sl. *βάλλω*. — ¹⁶ začala téci: aor. *ρουήεω* sl. *ῥέω*. — ¹⁷ obkličuj = *περιέχω*. — ¹⁸ plovu přes řeku = *διανέω ποταμόν*. — ¹⁹ *ἔπει-
δαν τάχιστα* s conj.

Čtení i'.

Ἀλέξανδρος νικήσας τοὺς Θηβαίους ἐπέτρεψε τοῖς μετασχοῦσι τοῦ ἔργου συμμάχοις βουλευέσθαι περὶ τῶν νικηθέντων. Τούτοις οὖν βουλευομένοις ἐδόκει τὴν μὲν Καδμείαν φρουρᾶ κατασχεῖν, τὴν δὲ πόλιν κατακαῦσαι καὶ κατασκάψαι εἰς ἔδαφος καὶ τὴν χώραν κατανεῖμαι¹ τοῖς συμμάχοις, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας καὶ ὄσοι² ὑπελείποντο Θηβαίων (πλὴν τῶν ἱερέων καὶ ὄσοι³ ξένοι Φιλίππου ἢ Ἀλεξάνδρου ἢ ὄσοι πρόξενοι Μακεδόνων ἦσαν) ἀνδραποδίσαι. Καὶ τὴν δὲ⁴ Πινδάρου τοῦ ποιητοῦ οἰκίαν καὶ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Πινδάρου διεφύλαξεν Ἀλέξανδρος αἰδοῦ τῆ Πινδάρου. Ἐπὶ τούτοις⁵ Ὁρχόμενόν τε καὶ Πλαταιὰς ἐτείχισεν ὁ Ἀλέξανδρος.

¹ od *κατανέμω*. — ² demonstrativa před relat. se často vynechávají (jako v lat. a češt.): *καὶ τοσοῦτους Θηβαίων, ὄσοι ...* — ³ *καὶ τοσοῦτων, ὄσοι ...* — ⁴ *καὶ δὲ* = a i (a = *δέ*; i = *καί*). — ⁵ = potom.

Přídavná slovesní (adjectiva verbalia).

(Sch. § 90. 4; 91. fin.; 111.; Nied. § 308. 10; 319. 10; 328. 13; 339. 13.)

Cvičení LXXXV.

(Ve slovníčku jsou jen adj. na *τός*, nikoli na *τέος*; k těm hledati třeba příslušných sloves.)

*Τὸ κρυπτόν μὴ ἀνάφαινε. — Κόρυς παρῆν Χειρίσσορος Λακεδαιμόνιος μετὰ-
πεμπτος ὑπ' αὐτοῦ, ἑπτακοσίους ἔχων δολίτας. — Οἱ Θηβαῖοι Σπαρτοὶ καλοῦν-
ται. — Ὁ θεὸς αὐτὸς οὐχ ὁρατός. — Τὸ μέλλον¹ ἀόρατον. — Δημοσθένης
λέγει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους: Ἐν μὲν ταῖς ἐορταῖς οὐδὲν ἡμῖν ἀνεξέταστον οὐδ'
ἀόριστόν ἐστιν, ἐν δὲ τῆ τοῦ πολέμου παρασκευῆ ἅτακτα ἀδιόρθωτα ἀόριστα
ἔπαντα. — Οἱ ἐν τοῖς γελοίοις σπουδάζοντες ἐν τοῖς σπουδαίοις καταγέλαστοί
εἰσιν. — (Τοῖς ἀλαζόνων ἀνεκτός² ἐστιν ὁ τῶν πλησίων ἔλεγχος. — Οἱ ἀγα-
θοὶ εὐαπάτητοι³). — Ἐπὶ μὲν τὰ δεῖπνα τῶν φίλων βραδέως, ἐπὶ δὲ τὰς
ἀτυχίας ταχέως πορευτέον. — (Ἐξελεγκτέος ἡμῖν ὁ λόγος ἐστίν.) — Ἐνεκα
τῶν ἀγαθῶν ἔπαντα ἡμῖν πρακτέον ἐστίν⁴. — (Τοῖς μὴ λόγῳ βλαπτομένοις
οὐ λόγοις διακριτέα⁵ ἐστίν.)*

I tajné (věci) na jevo vyjdou⁶. — Vidouce viditelné a slyšice sly-
šitelné, poznáváme (je). — Věci neočekávané⁷ lekají. — Stareové poví-
davi⁸ snesitelní⁹ jsou. — Vojínům často horami⁹ jíti jest¹⁰. — Lidé mají
za to, že cnost jest věc připravitelná¹¹. — Zákonů se musí poslouchati. —

Špatný trestati se musí. — Jinochům v pokoře jest se cvičiti¹². — Vojinům stanoviště hájiti jest. — (Zákony určily, co jest nám činiti, čeho zanechati¹³.) — Athéňané ze všech obcí nejvíce obilí dováženého¹⁴ užívali.

¹ budoucnost. — ² od *ἀν-έχομαι*. — ³ *εὐπατήγος εἰμι* = jsem snadno oklamatelný = dávám se snadno oklamati. — ⁴ adj. na *τέος* mívají neosobní constr.: toto jest mi dělati = *ταῦτα μοι πρακτέον ἐστίν* (vedle osobní constr.: *ταῦτά μοι πρακτέα ἐστίν*). Při neosobní constr. jednání ve slovese obsažené jest důležitější. — ⁵ při subj. neurčitěm neutr. užívá se často plur.: *πολεμητέα ἐστίν* = musí se válčiti. — ⁶ na jevo vycházeti = *ἀναφαίνεσθαι*, pass. — ⁷ očekávám = *προσδοκάω*. — ⁸ povídavý jsem = *μακρολογέω*. — ⁹ *διά* s gen. — ¹⁰ *πορεύομαι*. — ¹¹ neut. sing. adj. verb. sl. *παρασκευάζω*. — ¹² jest mi v cnosti se cvičiti = *ἀσκητέον ἐστὶ μοι ἀρετῆν*. — ¹³ *ἐὰν τι* = zanechávati něčeho. — ¹⁴ od *ἐπεισάγω*.

Čtení ια'.

Ἐἴτε τοὺς θεοὺς ἴλεως εἶναι σοὶ βούλει¹, θεραπευτέον τοὺς θεοὺς· εἴτε ἐπὶ φίλων ἐθέλεις ἀγαπᾶσθαι, τοὺς φίλους εὐεργετητέον²· εἴτε ἐπὶ τίνος πόλεως ἐπιθυμῆς τιμᾶσθαι, τὴν πόλιν ὠφελητέον· εἴτε ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος πάσης ἀξιοῖς ἐπ'³ ἀρετῇ θανατάζεσθαι⁴, τὴν Ἑλλάδα πειρατέον εὖ ποιεῖν²· εἴτε γῆν βούλει σοὶ καρποὺς ἀφθόνοους φέρειν, τὴν γῆν θεραπευτέον· εἴτε ἀπὸ βοσκομημάτων οἶε¹ δεῖν πλουτίζεισθαι, τῶν βοσκομημάτων ἐπιμελητέον· εἴτε διὰ πολέμου δριμύς ἀξίεσθαι καὶ βούλει τοὺς τε φίλους ἐλευθεροῦν καὶ τοὺς ἐχθροὺς χειροῦσθαι, τὰς πολεμικὰς τέχνας ἀσκητέον· εἰ δὲ καὶ τῷ σώματι βούλει δυνατὸς εἶναι, τῇ γνώμῃ ἐπιχετεῖν ἐπιστέον τὸ σῶμα καὶ γυμναστέον σὺν πόνοις καὶ ἰδρώτι.

¹ Sch. § 83. pozn. 2.; Nied. § 298. 1. O inf. v. cvič. XLI. pozn. 5. — ² Slovesa naznačující dobrodinií nebo škození, předmět mívají v acc.: *εὐεργετῶ τινα* prokazují dobrodinií někomu. — ³ pro. — ⁴ *θανατάζομαι ἐπὶ τίνος* docházím podivení, vzbuzuji podivení u někoho.

Příklady ke slovesům na μι (I. třídy).

Cvičení LXXXVI.

(Praes. imperf. a aor. act. sloves *τίθημι* a *ἵημι*. Sch. §§ 115.; 116., sloup. 1. 2.; Nied. § 355. a, sloup. 2.; 365. 1.)

Εἰς τάξιν τινὰ ἕκαστος δημιουργὸς ἕκαστον τίθησιν, ὃ ἂν τιθῆ. — Οἱ Ἀρχάδες ἐν ταῖς ἐσιτάσεσιν τὰ αὐτὰ σιτία πᾶσι παρατιθέασιν. — Ἦν δὲ κῆρυξ (κῆρυξ) κατὰ τοὺς νόμους φωνῆν ἀφήσει, ταύτην κοινὴν τῆς πατρίδος δίκαιόν ἐστιν ἡγεῖσθαι. — Τοὺς κύνας τοὺς χαλεποὺς τὰς μὲν ἡμέρας δέουσι, τὰς δὲ νύκτας ἀφιᾶσιν. — Τῶν ἀγαθῶν τὸν πλοῦτον ὕστατον τίθει. — Νομίζω σε πολλὰ παριέναι, ἃ πράσσειν δεῖ. — Μὴ παρίει καλά. — Φίλιππος Ἀνθεμῶντα Ὀλυμπίοις ἀφίει¹. — Παιὶς τὸν πατέρα τιμῶν εὐδαίμονα ἂν τιθεῖ². — Οἱ νόμοι τοιοῦτοί εἰσιν, οἷοι οἱ τιθέντες³. — Οἱ ἀδελφοὺς παριέντες καὶ ἄλλοτριαν γεωργοῦσιν. — Ἀριστοτέλης τὴν εὐδαίμονιαν ἐκ πολλῶν ἀγαθῶν

συνεπίθει¹. — Οἱ διδάσκαλοι παρετίθεσαν τοῖς παισὶν ἀναγινώσκειν ποιη-
τῶν ἀγαθῶν ποιήματα. — Οἱ Μακεδόνες τοὺς βαρβάρους εἰς τὴν Ἑλλάδα
παρεῖσαν. — Ἀλέξανδρος αὐτὸς τὰ σημεῖα τῆ πόλει Ἀλεξανδρεῖα ἔθηκεν¹. —
Ὁ στρατηγὸς τὸν ἀρχιμάχων οἴκαδε ἀφῆκεν. — Ἀλέξανδρος ἐκέλευσε κοσ-
μῆσαι τῷ Κῦρῳ τὸν τάφον, καὶ τοῦ σώματος ὄσαπερ ἔτι σώα ἦν καταθεῖναι
εἰς τὴν πύelon καὶ τὸ πῶμα ἐπιθεῖναι. — Κῦρος τοῖς στρατιώταις οὐκ
ἐβούλετο ἐρεῖναι τὰς πόλεις διαρπάσαι. — Μὴ παρῆς τὸν καιρὸν. — Πιστο-
κελεύομαι σοὶ μὴ καταμελήσαι τούτων τῶν πραγμάτων, πρὶν ἂν τέλος ἐπι-
θῆς αὐτοῖς. — Ἀρεῖς τὰ φανερὰ μὴ δίωκε τάρανθ. — Λάκαινά τις πρὸς
τὸν υἱὸν λέγοντα, μικρὸν ἔχειν τὸ ξίφος, ἔλεξεν. Καὶ βῆμα πρόσθε. — (Συ-
νίμεν τὰ λεγόμενα. — Οὐ συνίμεν, ὃ τι ἔλεγες.)

86.

Pro⁶ strach menšiho nebezpečnosti mnozí vpuštějí se⁶ ve větší zlo.
— Někteří své činy⁷ vystavují na odiv⁸ jako obrazy. — Slunce dodává⁹
jasnosti¹⁰ měsíci. — Rychlost v konání¹¹ nedodávala⁹ nikdy dílu stále
jadrnosti ani krásy. — Arkadové při hostinách předkládali společná jídla
pánům i otrokům. — Cokoli bys kladl, všechno klad v řad nějaký! —
Nepokládejme bohatství za nejpřednější ze všech dobrých věcí! — Bratři
nepomíjejte bratrův (acc.)! — Kůž nepomíjíte, co vám je konati! — Ne-
sluší se bratrův pomíjetí a jiných přátel vyhledávati. — O bláhoví, co hli-
dáte poklady, skládající talenty vedle¹² talentů, (vy), jižto jeden obol ma-
jíce do Háda¹³ přijдете¹⁴? — Vidím prehlivé vylévající¹⁵ hněv ne na vinné,
nýbrž na nejbližší. — Blaženost sestavujeme z mnohonásobného dobra. —
Dobře jste své věci spořádali. — Alexander Athéňanům prosícím odeslal¹⁶
zajaté, kteří Peršanům pomáhali. — Korintané osvobodivše Hellény v Si-
cilli od Karthaginských, děkovně oběti obětovali¹⁷. — Vypravují, že z těch
zubů dračích (gen. subst.), jež zasil Kadmos, země vydala¹⁸ muže, jímž
dali¹⁹ jméno „Seti“. — Alexander Athéně Ilijské položil prý za oběť²⁰ do
chrámu své brnění. — Neopomíňme vhodné doby! — Pomíňvše svých
přátel, nehleďte jiných! — Učinitelé²¹ své rodiče blaženými² sami budete
blaženi. — Lykúrgos nedovoloval Spartanům vlast opustiti²². — Zbyteč-
ných řečí zanech²³!

¹ Sch. § 117. 5; Nied. § 360. b. — ² εὐδαιμονία τινα τίθημι = činím někomu blaženým. — ³ νόμους τίθημι = zákony dávám (jiným). — ⁴ Sch. § 117. 6; Nied. § 360. d. — ⁵ διά s acc. — ⁶ vpuštěm se = εἰσίστημι ἑμαυτὸν (εἰς τι). — ⁷ part. pf. pass. sl. πρόσσω. — ⁸ vystavuju na odiv = προστίθημι ἐπὶ θεῶν. — ⁹ dodávám něčeho = ἐντίθημι τι. — ¹⁰ neut. adj. — ¹¹ inf. s předl. ἐν. — ¹² ἐπὶ s acc. — ¹³ viz eviš. LXXXIV. pozn. 1. — ¹⁴ fut. sl. ἔχω. — ¹⁵ vylévám hněv = ἀφίημι τὴν ὀργὴν (εἰς τινα). — ¹⁶ odesílám = ἀφίημι. — ¹⁷ děkovně oběti obětuju = χαριστήρια ἀνατίθημι. — ¹⁸ vydávám = vysílám ἀνίημι. — ¹⁹ τίθημι ὄνομα δά-
vám jméno. — ²⁰ za oběť kladu = ἀνατίθημι. — ²¹ aor. — ²² = vlast opouštěti ἀποδημαῖν. — ²³ zanechávám řeči = ἀφίημι λόγον.

Cvičení LXXXVII.

(Praes. a impf. med. a pass. a aor. med. sloves τίθημι a ἵημι.)

Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων μέτρον εὐδαιμονίας τὰς τῆς γαστρὸς ἡδονὰς τίθενται¹. — Οἱ κόλακες πολλὰκις οὐ τυγχάνουσιν, οὐ μάλιστα ἐφίενται². — Ἀλέξανδρος τὸ τίμιον ἐν τῷ σπαρίῳ ἐτίθετο. — Μάριος ἀεὶ πολέμων ἐφίετο. — Δεῖ πρὸς στάθμῃ πέτρον τίθεσθαι, μὴ πρὸς πέτρῳ στάθμῃν. — Σφάλλονται οἱ μὴ τιθέμενοι τὰ δόγματα πρὸς τοῖς πράγμασιν, ἀλλὰ τὰ πράγματα πρὸς ταῖς ἐαντῶν ὑποθέσεσιν. — Μῶρόν ἐστιν ἀφέντα τὰ φανερὰ ἐφίεσθαι³ τῶν ἀφανῶν. — Σωκράτης τῶν τῆς ἀρετῆς φιλοτίμως ἐφιμεμένων ἔραστῆς ἦν. — Ὁ στρατηγὸς τοῖς συμμάχοις συνέθετο⁴, ἢ ἔδει. — Οὐδείς πώποτε ἐκὼν τυραννίδος ἀφεῖτο⁵. — Οἱ ἀμφὶ Κῦρον τοῖς Ἀσσυριοῖς ἐπιθέσθαι⁶ ἔθελον. — Αἰσχρὸν νῆ⁷ τὸν Δία, τῆς ἰδίας ἕνεκα ἡραθυμίας τοὺς συμμάχους εἰς δουλείαν προέσθαι⁸. — Ἀπόθεσθε τὴν βραδυτῆτα καὶ ἡραθυμίαν. — (Ἐφῶ τῆς ἀργῆς. — Κῦρος εἰ τῷ σπείσαιτο καὶ εἰ τῷ σύνθοιτο, οὐδὲν ἐψεύσατο.) — Κῦρος ἔλεγεν, διὸ οὐκ ἂν ποτε προοῖτο⁹, ᾧ φίλος ἐστιν. — Ὅσῳ ἂν πλείω τις παράθῃται τὰ περισσά, τοσοῦτω καὶ θάσσον κόρος ἐμπίπτει. — Μῆποτε μεθέμενοι¹⁰ τῶν οἰκείων λογισμῶν εἰς τὴν τύχην ἡμῶν αὐτοὺς ἀφῶμεν¹¹. — Οἱ στρατιῶται θέμενοι¹² τὰ ὄπλα ἀνεπαύοντο. — Τὰ ψευδῆ μάλιστα ἐξελέγγεται τοῖς ἀληθινοῖς παρατιθεμένοις. — (Οἱ Ἀθηναῖοι Ξέρξου εἰς τὴν Ἀιτικὴν ἐμβαλόντος τὴν μὲν πόλιν τῇ Ἀθηρᾷ παρακαταθέσθαι ἐψηφίσαντο, τοὺς δὲ παῖδας καὶ γυναῖκας εἰς Τροίξῃνα ὑπεξέθεντο.) — Οἱ πολῖται ἡσυχίαν ἔχοντες τὸν πόλεμον εἰς τὴ πατρίδα προσεῖντο¹³.

87.

Špatný klade si největší dobro v nečinnosti. — Někteří z mudrců nekladli si ani žití¹³ ani umírání¹³ za dobré¹. — Nerozvážliví jsou, kdož pro¹⁴ naději ku větším věcem¹⁵ menší z rukou si pouštějí⁷. — Barbarové nespravedlivě po cizím dychtili². — Olympia zdobila se mnohými věcmi, jež z veškerého Řecka za oběť se kladly¹⁶. — Chyby ne zcela (adv.) hanebné, příkládají-li¹⁷ se ku chvále, závist odnímají. — Nedychtíme³ po nepotřebných a zbytečných věcech! — Vypravují, že mnozí zvítězivše jedním vítězstvím¹⁸, po druhém dychtíce, i dřívější ztratili. — Zpozdilý jest, rozkoš pokládati¹ za míru blaženosti. — Helléni sotva se přidali k minění Themistoklea dobře radieho¹⁹. — (Démosthenes vytykal Athénanům, že²⁰ Filipovi vše vydali v šanc⁷). — Co právě²¹ jsem připověděl²², to myslím, že jsem vykonal. — Z Hellénských obcí Athény první prý zákony si daly²³. — Nesmime si vpustiti¹² válku do země. — Kleomenes, král Lakedaimonský, byl učitelem všech, vystaviv²⁴ svůj vlastní život za vzor skromnosti. — Všeteční, vydavše své vlastní v šanc⁷, starají se o cizi. — Vojínové obávají se, aby²⁵ v noci nepřátelů na ně útok neučinili⁵. — Helléni přecházejíce řeku, obávali se, aby²⁶ barbarové na ně útok neučinili⁵. — Nespravedlivě jednajícím²⁷ pokuta²⁸ se ukládá. — (Kdo by

dobrovolně od panovníctví upustil⁴?) — Nevydávej²⁹ v šanc⁷, komu jsi přítelem!

¹ τίθεμαι τι μέτρον = kladu si něco za míru. — ² ἐφίεμαι τινος = ženu se po něčem; dychtím po něčem. — ³ συντίθεμαι τινί τι = smlouvám (skládám) s někým něco. — ⁴ ἀφίεμαι τινος = spouštím se něčeho; upouštím od něčeho. — ⁵ ἐπιτίθεμαι τινι = (zasazuji někomu;) činím útok na někoho. — ⁶ viz evič. VI. pozn. 3. — ⁷ προίεμαι τι = (pouštím si něco pryč;) pouštím něco od sebe; sázím, vydávám něco v šanc. — ⁸ totiž τούτον. — ⁹ μεθήεμαι τινος = porouštím, upouštím od něčeho. — ¹⁰ ἀφίημι ἑμᾶντὸν εἰς τι = oddávám se něčemu (na něco). — ¹¹ τίθεμαι τὰ δπλα = skládám zbraň. — ¹² προσίεμαι = v pouštím si. — ¹³ subst. inf. — ¹⁴ διὰ s acc. — ¹⁵ gen. bez předl. — ¹⁶ viz předch. evič. pozn. 20. — ¹⁷ -λι = ἔάν s conj. — ¹⁸ acc. — ¹⁹ radím = podkládám = ἐποτίθεμαι. — ²⁰ ὅτι s ind. — ²¹ kdo právě = ὅσπερ. — ²² připovídám = podkládám = ἐποτίθεμαι. — ²³ dávám si zákony = τίθεμαι νόμους; srovnej evič. předch. pozn. 3. — ²⁴ stavím za vzor = τίθεμαι παράδειγμα. — ²⁵ μή s conj. (viz evič. LXXI. pozn. 5.). — ²⁶ μί s opt. — ²⁷ nespravedlivě jednám = ἀδικῶ. — ²⁸ ukládám pokutu = δίκην ἐπιτίθεμι. — ²⁹ v řečt. conj. aor.

Čtení ιβ'.

Γέρων καὶ Θάνατος.

Γέρων ποτὲ ξύλα κόφας ταῦτα φέρων πολλὴν ὁδὸν¹ ἐξάδιξε. Διὰ δὲ τὸν κόπον τῆς ὁδοῦ ἀποθήμενος τὸ φροτίον τὸν Θάνατον ἐπεκαλεῖτο. Τοῦ δὲ Θανάτου φανέντος καὶ πυνθανομένου, δι' ἣν αἰτίαν αὐτὸν παρακαλεῖται, ὁ γέρων λέγει. Ἰνα τὸν φρόγον τοῦτον ἄρας ἐπιθῆς ποι.

Ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι πᾶς ἀνθρώπος φιλόζωος ἐν τῷ βίῳ, κἄν² δυστυχῆ.

¹ v češt. instrum. — ² třebas, byt i.

Cvičení LXXXVIII.

(Ostatní časy všech rodů sloves τίθημι a ἵημι. Sch. § 118.; Nied. § 362. sloup. 2.; 365. fin.)

Ῥωμύλος ἠῤῥατο τῷ Διὶ φέρων ἀναθήσειν αὐτὸς τὰ ὄπλα τῶν νικηθέντων. — Πότε τὴν ἑφθυμίαν ἀρήσετε; — Πότερον μεταίθεσαι τὴν γνώμην ἢ ὀλιποτε μεταθήσει; — Ὀλιποτε τῶν ἀλλοτριῶν ἐφισόμεθα. — Οὐχ οἱ ἑνθρωποι, ἀλλ' οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις τοὺς τῶν πόλεων νόμους τεθείκασι¹. — Καιρὸν νυνὶ παρείκαμεν διὰ ἑφθυμίαν. — Ἐπὶ νέοις λόγοι ψευδεῖς συντεθειμένοι ἔχουσι πίστιν. — Οὐκ ἔστιν αἰὶ πραγμάτων ἀφείσθαι καὶ ἀναπαύσθαι. — Ἀρίων ὑπὸ δελφίνος κομισθεὶς ἐπὶ γῆν ἐξετέθη. — (Οἱ ἑσιώμενοι παρατεθεισῶν τῶν τραπεζῶν ἐστεφανωμένοι περὶ λόγους διατρίβουσι². — Μήποτε ὑφ' ἡμῶν παρεθείη, ἃ ἡμᾶς πράσσειν δεῖ. — (Οἱ Ἀθηναῖοι χρισόμενον ἐλαίῳ τὸ σῶμα ἄμεινον ἡγοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐλαίου διατεθήσεσθαι. — Οἱ πάντων ἕμα παθῶν καὶ νοσημάτων ἀφειμένοι εὔδαιμονοῦσιν.) — Ὑποθήκας δλίγας ἡμῖν ὑποθήσομαι. — Ἄ ἐν τῷ συμβουλεύειν ἐπόθοιο ἐν, ταῦτα μετατεθέντα τῇ λέξει ἐγκώμια γίνονται. — Οἱ πολῖται ἔλεγον, ὅτι οὐ διήσοιεν τοὺς πολεμίους διὰ τῆς χώρας. — Ὁ παρεθεὶς καιρὸς οὐκέτι ἔξει. — Τοῖς στρατιώταις οὐκ ἐφεθήσεται τὴν πόλιν διαρκῆσαι.

Dítky, ctíce rodiče své, učiní³ je šťastnými. — Vlasti nikdy nevydáme v šanc. — Spartanům byly zákony dány¹ od Lykúrگا. — Slovo se snadno vypustí⁴ ale nesnadno zadrží⁴. — Válkou všechno bude proměněno⁵. — Zajetí doufají, že budou propuštěni. — (Alexandrovi vyptávajícímu se⁶ po Indech zvěstovalo se, že nejbojovnější z nich své dítky a ženy do nejpevnějších měst si uložili⁷ a sami k boji se připravili⁸.) — Zlí⁹ psové ve dne¹⁰ uvázáni, v noci¹⁰ puštěni jsou. — Nepřátelé do země vpuštěni jsouce mnohá města vydrancovali. — Muž, spravující¹¹ dobře svůj dům, i společné záležitosti obce podobně spravovati bude. — Přátelé od nás nikdy v šanc vydáni nebudou. — (Kardúchové sestupovali¹² na rovinu, chtěce na poslední z Hellénův uderiti¹³.) — Těžko jest voliti nejlepší z mnohých věcí předložených. — (Některí hoši jsou rozpustili¹⁴. — Histiajos, oklamav Dareja, ze Sús propuštěn byl.)

¹ viz cvič. LXXXVI. pozn. 3. — ² διατρέβω περί τι = trávím čas něčím, zaměstknávám se něčím. — ³ viz cvič. LXXXVI. pozn. 2. — ⁴ gnóm. aor. (pass.) — ⁵ μετατίθημι. — ⁶ vyptávám se po něčem = πυνθάνομαι περί τινος. — ⁷ ukládám si něco = παρακατάθεμαι τι. — ⁸ pf. — připravuju se k boji = παρασκευάζομαι εἰς μάχην. — ⁹ zlý (zde) χαλεπός. — ¹⁰ acc. bez předl. — ¹¹ spravuju = pořádám. — ¹² sestupuju na... = καταβαίνω εἰς... — ¹³ udeřiti = útok učiniti. — ¹⁴ part. pf. pass. sl. ἀνίημι.

Čtení ιγ'.

Ὅτε Λαρεῖος σὺν τῇ δυνάμει ἐστρατοπεδεύκει ἐν Γανγαμήλοις, λέγουσιν, ὅτι Παρμενίων Ἀλεξάνδρῳ παρήγει νύκτωρ ἐπιθέσθαι τοῖς Πέρσiais ἀπροσδοκίτοις τε γὰρ καὶ ἀνατεταγαρμένοις καὶ ἄμα ἐν νυκτὶ φοβερωτέροις ἐπιθήσεσθαι. — Ὁ δὲ ἐκείνῳ ἀποκρίνεται, ὅτι αἰσχροὸν ἐστὶ κλέπειν τὴν νίην, ἀλλὰ φανερώς καὶ ἕνευ σοφίσματος δεῖ νικῆσαι Ἀλέξανδρον.

Cvičení LXXXIX.

(Praes. a imperf. všech rodů slovesa ἴστημι. Sch. § 116. 1, sloup. 4.;

Nied. § 355. a i b, sloup. 1.)

Τοὺς φίλους ὁμοίους ἐπιτηδευμάτων καὶ ἡθῶν συνάπτει καὶ συνίστησιν. — Κῦρος Βαβυλώνα πολιορκῶν πολλοὺς πύργους ἀνίστη. — Μὴ σαντὸν εἰς κίνδυνον καθίστη¹. — Οἱ στρατηγοὶ πρὸ τοῦ στρατοπέδου φυλακὰς καὶ ἡμερινὰς καὶ νυκτερινὰς καθιστᾶσιν. — Οἱ συκοφάνται καὶ τοὺς ἀναιτίους εἰς ἀγῶνας καθίστασαν². — Ἀναξίλας ὁ Λακεδαιμόσιος πρὸς τὸν Θανμάζοντα, διὰ τί οἱ ἔμποροι τοῖς βασιλεῦσιν οὐχ ὑπανίστανται³, καὶ ταῦτα ὑπὸ τῶν βασιλέων καθιστάμενοι, ἔλεξε· Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἐφορεῖουσιν. — Σύλλας ἀντανίστατο Μάριος ἀνὴρ πολέμων ἐφιέμενος. — (Μέγα μοι δοκεῖ εἶναι μηδαμῶς ἔπιστον ἐμαντὸν καθιστάναι, ὅ τι λέγω.) — Ξενοφῶν τῶν στρατιωτῶν τοὺς μαλακίζομένους καὶ οὐκ ἐθέλοντας ἀνίστασθαι, ἀλλὰ προιεμένους ἑαυτοὺς ἔπαισε καὶ ἐβιάσατο πορεῦεσθαι. — (Οἱ Λακεδαιμόνιοι Κίμωνα προήγοντο⁴ ταῖς τιμαῖς ἀντίπαλον τῷ Θεμιστοκλεῖ καθι-

στάντες.) — *Μήποτε ὑμᾶς αὐτοὺς ἔνευ ἀνάγκης εἰς κινδύνους καθίστατε.* — (*Φεῦγε τὸ μέλαν νέφος συνιστάμενον.* — *Ὀχλὶ ταῦτὰ παρίσταται πᾶσι γιγνώσκειν.*) — *Ῥπανιστώμεθα*³ τοῖς πρεσβυτέροις.

89.

Kdo chce jině vzdělávati, svou vlastní skromnost vystavuj za vzor⁵ ostatním! — Nerozváživí bez potřeby dávají se¹ do nebezpečství. — Mladší povstávají³ před staršími. — (Nevázanost, již někteří z jinochů mají⁶ za svobodu, ustanovuje⁷ jim zlé⁸ pány, žádosti.) — Agésiláos nevzdaloval se⁹ nikdy nebezpečství. — Kýros kázal ku zdem v Sardech mnohé stroje stavěti. — Helléni často strojili¹⁰ tělocvičné zápasy. — Themistokles pokoušel se odvracet¹¹ Jóny od Persánův. — Histiajos chtěl, aby¹² Jónové od krále (Perského) odpadali¹¹. — Lakedaimoňané zdržová-
ním se v cizině¹³ stávali se špatnějšími, ustupující¹⁴ od zákonův otcovských. — Alkibiades po¹⁵ nehodě Athéňanů v Sicilii, mnohé obce od nich odvraceje¹¹, Lakedaimoňanům pomáhal. — Jinoši nestavtež se na odpor¹⁶ zkušenějším! — Jinochu, starším z cesty ustupuj¹⁴!

¹ καθίστημι ἑμαυτὸν εἰς κίνδυνον = vydávám se do nebezpečství. — ² καθίστημι τινα εἰς ἄγωνα = uvádím někoho v (soudu) při. — ³ ἐπανίσταμαι τινι = povstávám před někým. — ⁴ προάγωμαι τινα = vynáším někoho (ποστού). — ⁵ vystavuju za vzor = καθίστημι παράδειγμα. — ⁶ viz eviě. LXXX. pozn. 8. — ⁷ ustanovuju = ἐφίστημι. — ⁸ = obtížné (χαλεπός). — ⁹ vzdaluju se něčeho = ἀφίσταμαι τινος. — ¹⁰ strojím (hry atd.) καθίστημι. — ¹¹ odvracuju (odstavuju) někoho od někoho = ἀφίστημι τινά τινος; odstupuju, odpadám od někoho = med.: ἀφίσταμαι τινος. — ¹² acc. c. inf. — ¹³ zdržování se v cizině = ἀποδημία; zde plur. — ¹⁴ ustupuju = ἐξίσταμαι (τινος). — ¹⁵ μετά s acc. — ¹⁶ stavím se na odpor = ἀντανίσταμαι.

Cvičení XC.

(Aor. [I. a II.] a fut. act. a med. slovesa ἵστημι. Sch. § 116. 2, sloup. 4., 118., sloup. 1. fin.; Nied. § 355. 3, sloup. 1., 362. 4. 5.)

Περικλῆς ἐν Σάμῳ ὀλιγαρχίαν καταλύσας κατέστησε δημοκρατίαν. — Ἐπει ἐτελεύτησε Λαρεῖος, κατέστη¹ εἰς τὴν βασιλείαν Ξέρξης. — Οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Πέρσας ἐν Μαραθῶνι νικήσαντες τρόπαιον ἔστησαν. — Οἱ Ὑρκάριοι ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων πρὸς τὸν Κύρον ἀπέστησαν. — Οἱ στρατιῶται δειπνήσαντες καὶ φρυλακὰς καταστησάμενοι καὶ πυρὰ πολλὰ πρὸ τῶν φρυλακῶν καύσαντες ἐκοιμήθησαν. — (Ἀλαξονείας καὶ φρυλαρίας ἀπολυθεῖς εἰς βίον ὑγαίνοντα καταστήσεις σαυτὸν.) — Μάρτυρά σε παραστήσομαι πρὸς τοὺς πολλοὺς, ὅτι οὐκ ἀλόγως μαινομαι. — Μὴ ἀποστής ἐμὲ νοθετεῖν. — Ὁ δεσπότης οὗς ἂν ἐπιτρόπους βούληται καταστήσαι, τούτους πάντα² διδάσκει. — Ἰστιαῖος ἐσήμηγεν Ἀρισταγόρῃ τῶν Περσῶν ἀποστήναι³. — Σθενελαΐδης, εἷς τῶν ἐφόρων, ἔλεξεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων. Ὅτω μὲν ἡμῶν, ὧ Λακεδαιμόνιοι, δοκοῦσι λελύσθαι αἱ σπονδαὶ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀδικεῖν, ἀναστήτω εἰς τοῦτο τὸ χωρίον, ὅτω δὲ μὴ δοκοῦσιν, εἰς ἐκεῖνο. Ἀναστάντες δὲ διέστησαν, καὶ πολλῶν πλείους ἦσαν, οἷς ἐδόκουν αἱ σπονδαὶ

λελύσθαι. — Τὸν θεῶν πόλεμον οὐτ' ἂν φεύγων τις ἀποφύγοι, οὐτ' εἰς ἐχθρὸν χωρίον ἀποσταίη. — Σήμηρον, ὅπου στῶ.

90.

Bůh člověka jediného z živočichů přímo (= přímého) postavil. — Když po⁴ pádu Elateje v sněmě Athéňanů nikdo nepovstával, ačkoli⁵ hlasatel často se tázal, kdo řečniti chce, konečně⁶ Démosthenes povstal, chtěje svým spoluobčanům raditi. — Alexander podle⁷ řecky Hydaspa zanechal Kratera s částkou vojska, majícího města od Alexandra založená vystavěti⁸. — Platón radil opilým v zrcadle se vzhlédati⁹; tak že upustil¹⁰ od takovéto ošklivosti. — Chijané, Samiané a Lesbiané, vidouce spravedlivost Aristeidovu a zpujnost Pausaniou, odstoupili od Lakedaimoniánů k Athéňanům. — Aristagoras odvrátil Jóny od Peršanův. — Udavatelé pro¹¹ zisk pokoušejí se jiné v nebezpečenství uvésti¹². — (Xerxes nastoupiv na vládařství¹, od Mardonía byl přemluven, aby¹³ proti Řecku do pole se vypravil.) — Vůdce rozkázal vojínům, aby¹³ se v řady postavili, a když se postavili, aby¹³ ho následovali, kamkoli¹⁴ by je vedl¹⁵. — (Kýros strážce si postaviv a vyzvědače předeslav, shromáždil vojiny a pobízěl¹⁶ je k statnému boji.) — Vstaň a následuj mne! — Když byl Kýros u¹⁷ Babylóna, rozestaviv¹⁸ veškero vojsko okolo města, sám se svými přátely je objížděl. — Kéž starší nikdy neustanou¹⁹ v napominání mladších (acc.)! — Athéňané se obávali, aby²⁰ neodpadli Potidajští, dajíce se přemluvití od Korinťanův. — Oznamte, kde se postaviti máme!

¹ co se týče významu, viz Sch. § 117. 7; Nied. § 362. 4. 5, sloup. 1.; 355. 3, sloup. 1. — ² διδάσκω τινά τι = učím někoho něčemu. — ³ řes.: aby —. — ⁴ μετά s acc. — ⁵ ačkoli . . . se tázal gen. part. — ⁶ τέλος (acc.) — ⁷ παρά s acc. — ⁸ ἀνίστημι. — ⁹ vzhlédám se v zrcadle = κατοπτρίζομαι. — ¹⁰ upouštím od něčeho = ἀφίσταμαι τινος. — ¹¹ διά s acc. — ¹² srov. cvič. LXXXIX. pozn. 2. — ¹³ inf. — ¹⁴ ὅπου s opt. — ¹⁵ vedu někoho (poroučejte mu) = ἡγοῦμαι τινος. — ¹⁶ pobízím někoho = παρακαλέομαι τινι; k statnému boji = inf. s adv. — ¹⁷ πρὸς s dat. — ¹⁸ rozestavuji okolo něčeho = περιίστημι περὶ τι. — ¹⁹ ustávám v práci = ἀφίσταμαι πράσσειν. — ²⁰ aby ne = μή s opt.

Čtení 18'.

Ἀγησίλαος, Φαρσαλίων κακουργούντων αὐτοῦ τὸ στράτευμα¹, πεντακοσίους ἵππευσι τρεψάμενος αὐτοὺς τρόπαιον ἔστησε. Καὶ τὴν νίκην ἐκείνην πάντων ὑπερηγάπησεν, ὅτι συστησάμενος τὸ ἵππικὸν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ τούτω μόνῳ τοὺς μέγιστον ἐφ' ἵππικῇ φρονοῦντας² ἐκράτησεν.

¹ viz 18' pozn. 2. str. 67. — ² μέγα φρονῶ ἐπὶ τινι = hrdy jsem na něco.

Cvičení XCI.

(Ostatní časy slovesa ἵστημι. Sch. § 118. 3—5, sloup. 1. fin. — 119.; Nied. § 362. 6—13, sloup. 1.)

Τὸ ἐνύπνιον μοι ἔτι πρὸ τῶν ὀρθαλιῶν ἔστηκεν¹. — Περὶ τὸν βασιλέα πολὺ ἀνθρώπων πλῆθος περιειστήκει. — Οἱ στρατιῶται πολλὸν χρόνον

περιέστασαν² περὶ τὴν τῶν πολεμίων πόλιν. — Ἡ βασιλέως φιλῶν ἡ ὑπὸ τοῦ Κύρου κατασταθεῖσα καὶ ὕστερον διέμενε. — Ξενοφῶν δτε ἐξ Ἐφέσου ὤρματο Κύρῳ συσταθῆσόμενος³, ἀετὸς αὐτῷ δεξιὸς ἐφθέργετο. — Τῶν ἀπίστων πάντες ἀφροσύνησιν. — Δεῖ πάντα λόγον ὡσπερ ζῆλον συνεστάναι⁴. — Ἡ χώρα τῶν πρὸς τοὺς πολεμίους ἀφροσύνησιν ὀλίγη ἐστίν. — Οἱ μὲν Εὐβοεῖς τῶν Ἀθηναίων ἀπέστησαν, Περικλῆς δὲ ἐπὶ τοὺς ἀφροσύνησιν⁵ τραπεζόμενος κατεστρέψατο τὰς μὲν ἄλλας πόλεις, Ἐστιάς δὲ πάντας ἀναστήσας ἐκ τῆς χώρας⁶ Ἀθηναίους κατήμισεν. — Δημοσθένης ἀνδρείως καὶ καθαρῶς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν ἀνθειστήκει Φιλίππῳ. — Ἐν πολλοῖς πολὺ διεστῶσας⁷ εὐρίσκομεν τὰς τε τῶν σπουδαίων γνώμας καὶ τὰς τῶν φιλῶν διανοίας. — Μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ἐν Ἀθήναις οἱ τριάκοντα κατεστάθησαν.

91.

Okolo Filipa stála¹ vždy moc (válečná) jako k⁵ boji připravená. — Z desíti vojevůdcův Athénských proti Peršanům ustanovených⁶ největší důstojnost měl Miltiades, slávy a moci druhý byl Aristides. — Co bylo od Kýra ustanoveno, to i od pozdějších králů se zachovávalo. — Nebude všechno vždy tak státi jako nyní. — Mnozí z Hellénův, obzvláště z Lakadaimonských, přišli⁷ do Sard, chtějíce býti ku Kýrovi uvedeni⁸. — Alexander byv za náčelníka Hellénův ustanoven, pomstil se nad Peršany⁹. — Archidámos byv tázán, kdo stojí v čele⁹ Spartanův, pravil: Zákonů a úřady dle¹⁰ zákonův ustanoveny. — Xenofón Athénský v Sardech ku Kýrovi byl uveden⁸. — (Muži přihodily¹¹ osud tíše¹² nésti sluší.) — Celá obec rozdvojena¹³ byla. — Vojín stojž, kde mu vůdce rozkázal, aby¹⁴ stál. — Občané poslouvejte představených¹⁵!

¹ viz Sch. § 133.; Nied. § 362. 6. 7, sloup. 1. — ² viz Sch. § 119., sloup. 1. Nied. § 373. 1. — ³ συνίστημι τινά τιμι (sestavuju, svádím někoho s někým;) uvádím někoho k někomu. — ⁴ ἀνίστημι ἐκ τῆς χώρας = (vystavuju), vypuzuju ze země. — ⁵ εἰς. — ⁶ jsem ustanoven = καθίστημι. — ⁷ imperf. sl. ἦζον. — ⁸ mstím se nad někým = τιμωροῦμαι τινα. — ⁹ v čele stojím = pf. act. sl. προΐστημι. — ¹⁰ κατὰ s acc. — ¹¹ part. pf. sl. παρίστημι. — ¹² κούρωσ (lehee). — ¹³ διίστημι = rozdvojuju. — ¹⁴ inf. — ¹⁵ pf. sl. ἐρίστημι.

Čtení ié'.

Ὅσον Σωκράτης ἐπὶ τῆς εἰς Ποτιδαίαν στρατείας ἐποίησεν, ἄξιον ἀκοῦσαι. Συννοήσας γὰρ αὐτόθι ξυθῆν τι εἰστήκει σκοπῶν, καὶ ἐπειδὴ οὐ προχώρει αὐτῷ, οὐκ ἀνεί, ἀλλὰ εἰστήκει ζητῶν. Καὶ ἦδη ἦν μεσημβρία, καὶ¹ ἀνθρωποι ἠσθάνοντο καὶ θανάμιζοντες ἄλλος ἄλλῳ ἔλεγεν, ὅτι Σωκράτης ἐξ ἑωθινοῦ φροντίζων τι ἔστηκεν. Τελευτῶντες² δὲ τινες τῶν Ἴωνων, ἐπειδὴ ἔσπερα ἦν, ἐφύλασσον αὐτόν, εἰ καὶ τὴν νύκτα ἐστήξοι. Ὁ δὲ εἰστήκει, μέχρι ἡλιος ἀνέσχευ.

¹ καὶ = tu. Dvě věty, z nichž první naznačuje čas neboli dobu (μεσημβρία ἦν), druhá to, co se v oné době dalo (ἠσθάνοντο), Řekové spojují rádi souřadné spojkami καὶ — καί; μέν — δέ a pod. — ² toto part. přeloží se adverb.: konečně.

Cvičení XCII.

(Praes. a imperf. všech rodů, aor. act. a med. slovesa *δίδωμι*. Sch. § 116., sloup. 3.; Nied. § 355., sloup. 3.)

Οἱ θεοὶ νίκην δίδασιν. — Οἱ Ἀρμένιοι τοῖς Μήδοις δασμὸν ἀπεδίδοσαν. — Ἡ ἀπολογία λαμπρὰν τῷ Δημοσθένει παρησίαν ἐδίδου. — Ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐδίδοτο λέγειν τῷ βουλομένῳ. — Οἱ πονηροὶ τοῖς δυνατοῖς φίλοι εἶναι βούλονται, ἵνα ἀδικοῦντες μὴ δίκην δίδωσιν.¹ — Τί ποιῶν χάριν σοι ἕπερ ἑμαντοῦ ἀποδοῖν ἂν; — Οἱ θεοὶ πολλὰ ἀγαθὰ ὑμῖν διδοῖεν. — Τοῖς Αἰγυπτίοις νόμος ἐστὶ τὸν νεκρὸν μηδαμῶς θηρίοις δίδου. — Πάντες ἀκούνται τοὺς θεοὺς τὰ μὲν φάσι ἀποτραπεῖν² τὰ γὰρ δὲ δοῦναι. — Τὰ δῶρα μέτρει τῇ προθυμίᾳ τοῦ δίδοντος, μὴ τῇ χρείᾳ τοῦ διδόμενου. — Πέλοψ μέγιστον ἴσχυσε τῶν ἐν Πελοποννήσῳ βασιλέων πολλὰς ἐκδόμενος θυματέρας τοῖς ἀρίστοις. — Οἱ στρατιῶται τοὺς πολεμίους τοὺς τὰ θπλα παραδόντας οὐ κατέκτανον. — Μιστάδος τῶν κτημάτων τοῖς δεομένοις. — Οἱ θεοὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἐρπετοῖς πόδας ἔδωκαν, ἰσθμῶπι δὲ καὶ χεῖρας προσέθεσαν. — Κύρος τῇ βασιλείᾳ τῷ πρεσβυτέρῳ νιῒ Καμβύσῃ παρέδωκεν.

92.

Často dávatá misto a doba směřlosti (acc.) proti³ silnějším. — Kýros vojinům zápasy strojil⁴ a odměny vítězícím dával. — Velmi jsi prospíval⁵ v dobrém. — Není (věc) vítězících zbraň odevzdávati. — Perikles praví Athénanům: Slušno, aby² od nás předkům se dávala čest památky; neb oni zemi odevzdali nám svobodnou. — Špatní chtěli vždy býti mocným přátely, aby⁶ nespravedlivě jednajíce nenesli pokuty¹. — Od Alexandra jiné⁷ se rozdávaly dary každému. — Bohové vítězství dali. — Lakedaimonka jakás podávajíc synovi štít, pravila: Dítě, buď ten, nebo na tom! — Alexander vystavěn Platajanům město, jež Thébané rozbořili, pravil, že vzdává díky Platajanům za⁸ šlechtnost a vysokomyslnost, poněvadž v Médské válce svou krajinu Hellénům odevzdaše nejhornlivějšími k válce se ukázali⁹. — Kéz Bůh zlé (od vás) odvrátí a dobré dá! — (Syrakúsští, válčící proti Diouýsiovi, byli chudi¹⁰ tak, že¹¹ i sochy prodali.) — Kdo nemá mnoho, nemůže¹² mnoho rozdati. — Vzdej díky dobrodinci! — Xenofón praví, že Kýros ze všech lidí nejvíce přátelům rozdal. — Příroda každému z nás dala dvě uši a jeden jazyk, aby⁶ více slyšel než mluvil. — Lidé hnevají se na ty, již nevzdávají¹³ díky. — (Na¹⁴ nás jest nic sebe nehodného nečiniti, ale příhody máme, jakékoli¹⁵ by nám dal Bůh. — Bohatému sluší ze svého jmění¹⁶ chudému ndělití.)

¹ pokutu nesu (dávám) = *δίκην δίδωμι*; srov. cvič. LXXXVII. pozn. 28. — ² aby ... acc. e. inf. — ³ κατά s gen. — ⁴ viz cvič. LXXXIX. pozn. 10. — ⁵ prospívám v něčem = *ἐπιδίδωμι ἐπὶ τι*. — ⁶ ἵνα s opt. — ⁷ dle lat.: „alius alio modo interpretatur.“ — ⁸ díky za něco = *χάρις τινός*. — ⁹ ukazuju se horlivým = *παρ-*

ἔχω ἐμαυτὸν πρόθυμον (εἰς τι). — ¹⁰ jsem chud = πέγομαι. — ¹¹ ὥστε s inf. — ¹² nemůžte rozdati: pot. opt. — ¹³ part. s členem. — ¹⁴ ἐπί s dat. — ¹⁵ ὅστις ὡν s conj. — ¹⁶ gen. bez předl.

Čtení 19'.

Λύκοι καὶ πρόβατα.

Οἱ λύκοι τοῖς προβάτοις πόλεμον συνήψαν. — Τῶν δὲ κυνῶν συμμαχοῦντων¹ τοῖς θρέμμασι καὶ τοὺς λύκους ἀποσοβούντων¹ οἱ λύκοι πρεσβευτὴν ἀποστείλαντες ἔλεγον πρὸς τὰ πρόβατα, εἰ βούλοιντο ζῆν ἐν εἰρήρῃ καὶ μηδένα πόλεμον ὑποπτεύειν, τοὺς κύνας αὐτοῖς ἐκδοῦναι². Τῶν δὲ προβάτων ὑπ' ἀνοίας πεισθέντων³ καὶ τοὺς κύνας ἐκδόντων³ οἱ λύκοι τοὺς τε κύνας δισπάραξαν καὶ τὰ πρόβατα ἄριστα διέφθειραν.

¹ Tyto gen. partic. přeloží se příčinnými větami: Poněvadž... — ² aby... — ³ tyto gen. partic. přeloží se časovými větami: Když...

Cvičení XCIII.

(Ostatní časy všech rodů slovesa δίδωμι. Sch. § 117. 6; 118.—; Nied. § 362., sloup. 3.)

Οἱ θεοὶ ἡμῖν πολλά τε καὶ ἀγαθὰ κτήσασθαι παραδεδώκασιν. — Ὑπὸ τοῦ θεοῦ γέγραπται, μέριμν δσον τοῖς στρατιώταις ἡ νίκη δέδοται. — Τὸ πρῶγμα τὸν ἔλεγχον δώσει. — Μέγα τὸ μικρὸν ἐστὶν ἐν καιρῷ δοθέν. — Πολλοὶ ὑπ' ὧν ζῶντο προδοθήσεσθαι, ὑπὸ τούτων ἐσώζονται, οἷς δὲ καὶ σφόδρα ἐπεποιθήσαν, ὑπὸ τούτων προδίδονται. — (Τοῖς γέρονσιν, ἐὰν μὴ μόνον ἔχουσιν ἡλικίαν ἀλλὰ καὶ δόξαν καὶ ἀρετὴν, δοτέον ἐστὶ μεγαλύνεσθαι.) — Κύρος γηράσκων ἤνευτο· Αἰτοῦμαι ὑμᾶς, ὦ θεοί, παισὶ μὲν καὶ παιρίδι δοῦναι¹ εὐδαιμονίαν, ἐμοὶ δέ, οἷόντι περ αἰῶνα δεδώκατε, τοιαύτην καὶ τελευταίην δοῦναι. — Πολλῆς δεδομένης² ἐξουσίας ἡγάδιον τῷ βουλομένῳ ἐξαμαρτάνειν. — (Τὰς Ἀριστείδου θυγατέρας ἰστοροῦσιν ἐκ τοῦ προτιμωμένου τοῖς νυμφίοις ἐκδοθῆναι.) — Οἱ ἀδικήσαντες δίκην δώσουσιν. — Φίλιππος λέγει· Τοὺς μέλλοντας προδιδόναι μάλιστα φιλῶ, τοὺς δ' ἤδη προδεδωκότας μάλιστα μισῶ. — Ἀνθρώποις τὰς ὑπὸ θεῶν τύχας δοθείσας ἀναγκαῖόν ἐστι φέρειν. — Τοῖς χρηστοῖς πολίταις ὑπὸ τῆς πόλεως δωρεαὶ δοθήσονται.

93.

Moudrým zákon míru dal (pf.). — Jónská města od krále Tissaféronovi byla dána, ale Kýros, bratr králův, žádal, aby² se jemu ta města dala. — Po Peloponnéské válce Lakedaimonským se vydaly lodi Athénianův. — Filosofové praví, že život lidský jest dluh mající býti splacen tomu, který nám jej půjčil. — Kýros pravil svým vojinům: Nebojím se, že⁴ bych neměl, co bych dal každému ze svých přátel, jestliže bychom zvítězili, nýbrž že bych neměl dostatečných mužův, jimž bych dal⁵. Ale z vás Hellénů každému i zlatý věnec dám. — Démosthenes praví, že ze všech státní jest jediné v Athénách popřáno⁶ za⁷ nepřátely mluvíti. —

Archimédes napsal, že jest možno danou silou pohnouti danou tíží. — Bohabojností nejvíce prospějete⁸ ve cnosti. — (Kýros k Egypťanům poslal vyslanec, tázaje se, zda-li⁹ chtějí za⁷ Assyrské, zradivši [pf.] je, umíratí čili jako dobří mužové se zachovati.) — Jedněm z vítězův¹⁰ odměny rozdány jsou, jiným budou rozdány. — Kterékoli¹¹ osudy od Boha byly by se slány¹², (ty) snášeti lidem nevyhnutelno jest.

¹ abyste . . . — ² přeloží se podmíněčnou větou. — ³ aby . . . acc. c. inf. — ⁴ že bych ne . . . μή οὐ s conj. — ⁵ conj. — ⁶ = dáno. — ⁷ ὑπέρ s gen. — ⁸ viz cvič. XCII. pozn. 5. — ⁹ zdali — čili = πότερον — ἤ. — ¹⁰ part. praes. sl. νικάω. — ¹¹ ὅστις ἔν s conj. — ¹² dány.

Cvičení XCIV.

(φημί, πίμπλημι, τιμωρημι, δίνημι, χρή. Sch. § 120. 8, 1, 2, 3, pozn. 2, 3; 121. 1, pozn. 4.; Nied. § 363. 1, 4, 5, 6; 372. 1. Dodat.)

Ἡ ἐμπειρία τέχνην ἐποίησεν, ὡς φησι Πῶλος ὀρθῶς λέγων. — Ἀνδρῶν ἐκέλευεν, ὡς φασί, τοὺς μὲν παῖδας ἀστραγάλοις, τοὺς δὲ ἄνδρας ὄρκοις ἔξαπατᾶν. — Κῦρος σπουδαίως ἐξεπίμπλη τὸ τῶν Περσῶν ἵπικτον. — Οἱ φιλάργυροι ὁμοίᾳ μοι δοκοῦσι πάσχειν, ὥσπερ εἴ τις πολλὰ ἐσθίων μηδέποτε ἐπιπίμπηται. — Παρμενίων συνεβούλευεν Ἀλεξάνδρῳ μὴ πίμπηραι τὰ Περσικὰ βασίλεια. — Σὺ ἡμᾶς¹ δίνης ἀεὶ νοθεύων. — Ἄ μάλιστα χρῆν (ἐχρήν) λέγειν, ταῦτα παρέλιπες. — Ἐάν σοι δοκῶ καλῶς λέγειν, φάθι. Φῆς ἢ οὐ; — Φημί. — Τίς φήσει τῇ εὐδαιμονίᾳ τὴν καλίαν ἐπιτρέπειν; — Τὸν νοσοῦντα¹ οὐ πάντα σιτία δήσει. — Οἱ σοφιστῶν φίλοι ἐμπλήκασιν τῶν Ἀθηναίων τὰ ὅσα διαβάλλοντες Σωκράτη. — Θεμιστοκλῆς τὸν δῆμον θράσους² ἐνέπλησεν. — Λᾶτις ὑπὸ Λακρίον ἐπέμφθη λόγῳ μὲν ἐπιθεῖναι δίκην Ἀθηναίοις, ὅτι Σάρδεϊς ἐνέπρησαν, ἔργῳ δὲ καταστρέψασθαι τοὺς Ἕλληνας. — (Ἀλέξανδρος ἔφη οὐ χρῆναι οὔτε τὸν βασιλέα³ ἄλλο τι ἢ ἀληθεύειν πρὸς τοὺς ὑπηκόους, οὔτε τῶν ἀρχομένων τινα ἄλλο τι ἢ ἀληθεύειν τὸν βασιλέα νομίζειν⁴). — Τὸ ὑπερμπίμπησθαι δύσφορόν ἐστιν. — Κῦρος ἐβοήθει προθύμως τούτοις, οἳ τοὺς φίλους αὐτοῦ δῆσαι τι ἐδόκουν. — Ἄρ' ἔν ὄναιτο ἄνθρωπος πολλὰ κεκτημένος, νοῦν μὴ ἔχων; — Ὡ νεανίαί, ἀκούσατέ μου, ἀκούοντες γὰρ δῆσεσθε. — Ἡ φιλοσοφία πολλῶν ἀποριῶν² ἐπὶ τῶν σοφιστῶν ἐνεπλήσθη. — Σοφίαν καὶ ἐπιστήμην φαίην ἔν κράτιστον εἶναι τῶν ἀνθρώπων πραγμάτων.

94.

Sofisté pravili, že ke⁵ všemu budou odpovídati. — Alexander nejlépe myslí vojínů povznášel a blahými nadějemi² naplňoval. — Alexander královský hrad v Persepoli zapálil, protože dříve i Peršané Athény rozbořili a svatyně zapalovali. — Příkladů by nejvíce prospívaly jinochům¹. — Chytří lidé i z protivníků mohou prospěch⁶ míti. — (Já pravím, že vy máte³ raději dobrovolně potřebné věci konati, než bezděky dáti se donutiti.) — Peršané ztrativše u Plataj Masistia, muže nejpřednějšího statečnosti

a mocí po⁷ Mardoniovi, veškeru rovínu naphňovali nářkem a kvílením². — Vyšehrad v Athénách od Peršanů byl zapálen. — Po⁷ bitvě u Plataj celá rovina mrtvolami prý naplněna² byla. — Kterého člověka řekneš že jsi učinil lepším? — Reete, zdali dobře činíme! Přisvěďujete-li čili ne? — Přisvěďujeme. — Největší prospěch bych z tebe měl⁶, kdybych⁸ od tebe ku enosti byl pobádán. — Kroisos ze svých dítek žádného prospěchu⁶ neměl. — Lékařové nenechávají vždy nemocného nasytiti se⁹, po čem touží. — Athéňané vyhnali muže, kteří se měli¹⁰ nejvíce ctíti. — Diogenes byv tázán, jaké víno rád pije, pravil: Cizí. — Co máme říci že jest sofista? Co bys řekl? — Hérodotos vypravuje, že Sardy od Jónů byly zapáleny. — Sókrates říkával, že¹¹ mají³ lidé nejvíce o enost¹² pečovati. — (Jest třeba¹³, abys¹⁴ ve spravedlnosti i skutkem i slovem se cvičil. — Blaha se dožijte¹⁵, o přátelē, za šlechetnost¹⁶ svou a pečlivost o nás!)

¹ *δύνημι τινα* = prospívám někomu. — ² *ἐμπιμπλημί τί τινος* = naplnuju něco něčím. — ³ *χρή ἐμὲ ἀληθεύειν* = já mám pravdu mluvíti. — ⁴ t. j. *ὄντε* — *τινὰ νομιζέειν χρήναι, τὸν βασιλέα ἄλλο τι ἢ ἀληθεύειν*. — ⁵ *πρὸς* s acc. — ⁶ mám prospěch z něčeho = *δύνημαι ἀπὸ τινος*. — ⁷ *μετά* s acc. — ⁸ *εἰ* s opt.; v hlavní větě opt. s *ἄν*. — ⁹ = naplniti se. — ¹⁰ máš se ctíti = *χρή σε τιμᾶν*. — ¹¹ inf. — ¹² gen. bez předl. — ¹³ part. slovesa *χρή* se sponou. — ¹⁴ acc. c. inf. — ¹⁵ opt.; blaha se dožiti = *θνασθαι*. — ¹⁶ gen. bez předl.

Cvičení XCV.

(Slovesa *ἐπίσταμαι, δύναμαι, ἄγαμαι, κρέμαμαι*. Depon. pass. Sch. § 120. 4—7 i pozn. 2.; Nied. § 363. 8—10, 12; 358., pozn. 1. Výjimka.)

Ὅνκ ἐπιχειροῦμεν πράσσειν, ἔ μὴ¹ ἐπιστάμεθα, ἀλλὰ παραδίδομεν τοῖς ἐπισταμένοις. — *Οἱ ἀπὸ πολέμου βιοτεύοντες οὐτ' ἐπίστανται γῆν ἐργάζεσθαι, οὐτ' ἂν δύναιντο.* — *Τὰ Καρδοῦχια ὄρη ἀπότομα ἐπὲρ Τίγρητος τοῦ ποταμοῦ κρέματα.* — *Λυκοῦργος ἀγασθεὶς καὶ ἀγαπήσας τὸ τῆς νομοθεσίας κάλλος καὶ μέγεθος ἐπεθύμησεν ἀθάνατον αὐτὴν ἀπολιπεῖν.* — *Ὅδδὲν ὄφελος ἐπιστηθῆναι τὰ μαθήματα, εἰ μὴ τις καὶ τὸν βίον ἠυθμιζοι πρὸς τὸ βέλτιον.* — *Ὅς ἂν μεγάλα δύνηται διαπράξασθαι γνώμη μᾶλλον ἢ ῥώμη, οὗτος μέγας ἀνὴρ ἐστίν.* — *Ὅ μῶρος οὐκ ἂν δύναίτο σιωπᾶν.* — *Τοῦτο ἐπίστω², ὅτι ἀποτελῶ, ἔ βούλει.* — *Κῦρος ὅταν τινὲ τῶν στρατιωτῶν ἀγασθῆ, μάλιστα αὐτὸν τιμᾶ.* — *Ὅνκ ἐστίν ἓνα ἄνδρα δυνηθῆναι ποτε πάντα πράξαι.* — *Λακεδαιμόνιος τις ἀκούσας, ὅτι Φίλιππος Ὀλυμπον κατέσκαψεν.* *Ἄλλ' οὐκ ἀναστῆσαι γε τοιαύτην, ἔφη, ἐκεῖνος ἂν δυνηθεῖ.*

95.

Nevymlouvej se říkáje: To já neumím! Neboť nikdo z těch, kteří³ nyní (to) umějí, dříve (to) neuměl. Cvičení vše může. — Blázní nemohou smíchů zadržeti. — Kdo by se neobdivoval⁴ statečnosti Athéňanův! — Zlaté rouno, visící na⁵ dubě v háji Areoně v Kolchidě, od draka nespícího bylo hlídáno. — Mnozí prohlašují veliké věci, nemohouce malých vy-

konati. — Lykúrgos oběti ve Spartě co nejlevnějši ustanovil, aby⁶ vždy snadně bohy ctíti mohli. — V zimě nebudou moci vojínové s nepřátely bojovati. — Jednomu nemoha prospěti, jak mnohým bys mohl? — Lakedaímonané se obávali, aby⁷ Athéňané k větší moci se nezmohli⁸. — Kýros zalíbil si⁴ Klearcha Lakedaímousského. — Nemohl-li⁹ bych potřebných věcí vykonati, slabým sice se objevím, ale jako špatný nemohl bych¹⁰ právem (adv.) posuzován býti. — Všechno umění dobrá věc býti se zdá. — Cviče se budeš umění mnoho, co jsi dříve neměl. — Uměj nehody mužně snášeti!

¹ viz eviē. LXVI. pozn. 1. — ² staž. z ἐπίστα-σο. — ³ z těch, kteří umějí = part. s členem. — ⁴ obdivuju se něčemu; zalibuju si něco ἔγχαμί τι. — ⁵ ἐκ. — ⁶ ἴνα s opt. — ⁷ aby ne = μή s opt. — ⁸ známám se k větší moci = δύναμαι ἐπι μέζον. — ⁹ -li = εἰάν s conj. — ¹⁰ pot. opt.

Čtení ιζ'.

Φασί τινες, ὅτι πρεσβύτης ἐν Ὀλυμπίᾳ συντελουμένου¹ τοῦ ἀγῶνος προθυμούμενος θεάσασθαι καθέδρας ἤπόρει. Πολλοὺς δ' ἐπιπορευόμενος τόπους ὑβρίζετο καὶ ἐσκώπτετο μηδενὸς αὐτὸν παραδεχομένου². Ὡς δὲ κατὰ τοὺς Λακεδαιμονίους ἦγεν, ἀνέστησαν πάντες οἱ παῖδες καὶ πολλοὶ τῶν ἀνδρῶν τοῦ τόπου ἐκχωροῦντες. — Τῶν δὲ Πανελλήνων ἐπισημειωσαμένων¹ κρότῳ τὸ ἦθος καὶ ὑπερεπαινούντων ὁ πρεσβύτης κινήσας πολλίον τε κέρη πολλίον τε γένειον καὶ δακρύσας. Οἴμοι τῶν κακῶν³, φησι, ὡς ἅπαντες μὲν οἱ Ἕλληνες ἐπίστανται τὰ καλά, χρῶνται δ' αὐτοῖς μόνοι Λακεδαιμόνιοι.

¹ když ... — ² tento gen. part. přeloží se indic. se spojku α. — ³ žel mi toho zlého!

Cvičení XCVI.

(Slovesa εἶμι, εἰμί, κεῖμαι, ἦμαι. Sch. § 121. 1—4; Nied. § 370. 1. 2; 372. 1. 2.)

Ὁ ἀνδρείος προθύμως εἰς τὸν κίνδυνον εἶσιν. — Οἱ ζῶντες κατὰ τὰς ἀρετὰς εὐδαιμόνες εἰσιν. — Ὅταν οἱ πολέμοι ἐξίωσι, τότε οἱ στρατιῶται εὐθὺς ἐπίασιν. — Οὐδὲν ἢ μάθησις, εἰ μὴ νοῦς παρῆ. — Ὅτω μὴ ἐν κοινωρία, φιλία οὐκ ἔν εἴη. — Ἐγὼ μετὰ φίλου κἄν¹ διὰ πυρὸς ἰοίην. — Πάντα ἴτω, ὅπη τῷ θεῷ φίλον. — Ἴσθι σώφρων, ὃ νεανία: ἢ γὰρ σωφροσύνη τὸν νεανίαν μάλιστα κοσμεῖ. — Μεγίστη χάρις τοῖς θεοῖς ἔστω, ὅτι πολλὰ ἀγαθὰ ἡμῖν ἔδωσαν. — Οἱ δειλοὶ κύνας τοὺς μὲν παριόντας διώκουσι τε καὶ δάκνουσιν, ἢν δύνωνται, τοὺς δὲ διώκοντας φεύγουσιν. — Οἱ μὲν φαῦλοι τοὺς φίλους παρόντας μόνον τιμῶσιν, οἱ δὲ σπουδαῖοι καὶ μακρὰν ἀπόντας ἀγαπῶσιν. — (Ἐν Σπάρτῃ εἴ τις φωραθεῖ ἁμαρτάνων, ἔδει τοῦτον βωμόν τινα τῶν ἐν τῇ πόλει κύλῳ περιεῖναι ψόγον ἔδοντα πεποιημένον εἰς ἑαυτόν). — Σωκράτης οὐκ ἀπῆε ἐπὶ τὴν ἄλλοδαπὴν τὴν πατρίδα καὶ τοὺς οἰκείους καταλιπών. — Οἱ ἡγεμόνες εὐξάμενοι τοῖς θεοῖς ἀπῆσαν (ἀπῆσαν) πρὸς τὰς τάξεις. — (Ἀντίγονος ὑποχωρῶν ποτε τοῖς πολεμίοις ἐπερχομένοις οὐκ ἔφη² φεύγειν, ἀλλὰ διώκειν τὸ συμφέρον ὀπίσω κείμενον.) — Οὐχ οἱ ἐγγύτατα τῶν

φίλων καθήμενοι μάλιστα τοῖς φίλοις τὴν ἀσφάλειαν παρέχουσιν, ἀλλ' οἱ τοὺς ἐχθροὺς μάλιστα ἀπελαύνοντες. — Οἷς ἀρετῆς μέγιστα ἄθλα κεῖται, τούτοις καὶ ἄνδρες ἄριστοι πολιτεύουσιν. — Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πᾶς ὁ δῆμος καθῆστο (ἐκάθητο). — Μὴ καθοίμεθα ἀμελήσαντες τούτων, ἀ δεῖ πράσσειν. — Πιστῶς διακεισόμεθα πρὸς ἀλλήλους. — Οἱ ἄνθρωποι πρὸς σὲ διακεῖσθαι δοκοῦσιν ἐννοικῶς. — (Ὅτε οἱ πολέμοι προσιόντες τοῖς Ἑλλησιν ἐπικείοντο, ἠγαγκάζοντο οἱ Ἕλληνες ἐπομένειν καὶ ἀμύνεσθαι αὐτούς.) — Σωκράτης λέγει Ἐφεξῆς ἦα πρὸς τοὺς δοκοῦντας εἶναι σοφούς. — Σαυτὸν γυνώσκων εὐδαίμων ἔση. — Τῆς χώρας ἡμῶν μεγάλη ὄρη πρόκειται.

96.

Rolnictví ty, kteří se s ním zabývají³, šlechtnými činí⁴. — Zli lidé s pláčem⁵ do Háda půjdou⁶. — Do Delf přicházeli lidé z veškerého Řecka, chtějíce tázati se⁷ Apollóna. — Při⁸ Kýrovi bylo mnoho Hellénův. — Sókrates ráno na⁹ procházky a na cvičiště chodil. — Xenofón pravil svým soudruhům ve výpravě¹⁰: Bez bitvy¹¹ domů jíti nám nelze; neboť jestliže¹² bychom my nešli proti nepřátelům, udeří oni na nás, až¹³ bychom odcházeli. — Bojácní vojínové nemají v bitvě platnosti (čísla); jsou pryč, byť i¹⁴ byli přítomni. — Každá řeč, při⁸ níž by nebylo¹⁵ skutků, byla by marná a prázdná. — Kdokoli veházel do svatyně v Delfech, toho pozdravoval bůh takto: Poznávěj sebe sama! — Buď pracovní! — Odejdi co nejrychleji! — Úřadové Lokrův, tázal-li se kdo, přicházející z cest¹⁶, zda-li¹⁷ co nového, potrestali ho. — Zvědavi obcházející slídí a pátrají po tajných řečech. — Themistokleovi říkával učitel: Hochu, z tebe¹⁵ nebude nic malého, nýbrž něco velikého buď dobrého nebo zlého! — Obecující s moudrymi sami budete moudří. — Hodující má užívat jídel předložených¹⁸, nemá žádat jiných, ani co vytykat. — Apelles byv tázán, proč vymaloval Náhodu sedící, pravil: Vždyť nestojí! — Zákony ku¹⁹ prospěchu utiskovaných²⁰ dány (uloženy) jsou. — Dlouho jsme seděli nic nedělající. — Neseďme opomíjející příhodné doby! — Obec Hellénské neměly se často k sobě vespolek po přátelsku. — Démosthenes Athénskému lidu vyčítal, že (prý) sedí²¹ nedbaje toho, co činiti třeba.

¹ = καὶ ἂν (rozdílné jest κἄν staž. z καὶ ἔάν). ἂν ku ἰολῆν ve větě hlavní! — ² οὐκ ἔφη φεύγειν = (zapíral, že utíká); pravil, že neutíká. Patří-li k οὐ φάναι závislý inf., v češtině negace k inf. se klade, ale v řečtině od φάναι se neodděluje. Srovnej lat. negare. — ³ zabývám se s něčím = σύνειμι τι (συνεῖναι). — ⁴ ta věc činí (poskytuje ze sebe) mne šlechtným = τοῦτο ἐμὲ γενναῖον παρέχεται. — ⁵ partic. verb. — ⁶ půjdou do Háda = κἄτειμι εἰς Ἁῖδου. — ⁷ tážu se boha = ἐπερωτῶ θεόν. — ⁸ jsem při někom = παρέιμι (-εῖναι) τινι. — ⁹ εἰς. — ¹⁰ jsem soudruh ve výpravě = συστρατεύομαι. — ¹¹ ἀμαχεῖ. — ¹² ἦν s conj. — ¹³ ὅταν (ὅτε ἂν) s conj. — ¹⁴ κἄν (καὶ ἔάν) s conj. — ¹⁵ v řečt. jest osobní const. — ¹⁶ z cest = ἐξ ἀποδημίας. — ¹⁷ μή. — ¹⁸ part. sl. κείμαι. — ¹⁹ ἐπί s dat. — ²⁰ pass. sl. ἀδικῶ. — ²¹ opt.

Čtení 17.

Οἱ Ἀθηναῖοι πολεμοῦντες ἐπὶ Ξέρξῃν ἔλεγον οὐ θεὸν εἶναι τὸν ἐπιόντα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἄνθρωπον, εἶναι δὲ θνητὸν οὐδένα οὐδὲ ἔσσεσθαι, ᾧ κακὸν οὐ συνῆν.

Τῶν Λακεδαιμονίων εἰσιόντων εἰς τὰ συσσίτια ἐκάστῳ δεικνύων ὁ πρεσβύτατος τὰς θύρας· Διὰ τούτων, φησὶν, οὐδεὶς ἐξέρχεται λόγος.

Παιδάργητος ὁ Λακεδαιμόνιος λέγοντός τινος, ὅτι πολλοὶ εἰσιν οἱ πολέμοι· Οὐκοῦν, ἔφη, ἡμεῖς εὐκλεέστεροι ἐσόμεθα· πλείους γὰρ ἀποκτενοῦμεν.

Ἀπολλοφάνης Κυζικηνὸς Φαρναβάζῳ ἐκ παλαιοῦ ξένος ὢν καὶ Ἀγησιλάῳ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον¹ ξενωθεὶς ἦγε τὸν Φαρναβάζον εἰς συγχείμενον χωρίον, ἔνθα δὴ Ἀγησίλαος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν χαμαὶ ἐν πόνε τινι κατακείμενοι ἀνέμενον· ὁ δὲ Φαρναβάζος ἦγεν ἔχων στολὴν πολλοῦ χρυσοῦ ἀξίαν. Ὑποτιθέντων δὲ αὐτῷ τῶν θεραπόντων ῥαπτὰ, ἐφ' ὧν καθίζουσιν οἱ Πέρσαι μαλακῶς, ἠσχύνθη ἐντροφῆσαι, ὁρῶν τοῦ Ἀγησιλάου τὴν φανυλότητα· κατεκλίθη οὖν καὶ αὐτὸς ὡσπερ εἶχε χαμαί.

¹ když byl totiž Agésiláos s vojskem Spartským v Asii, r. 396—394.

Cvičení XCVII.

(Aor. ἐβίωv, ἔδον, ἔφην, ἐπριάμην Sch. § 122. 6, 8, 9, 10; Nied. § 367. 2; 355. 3. a, sloup. 4.; 3. b, sloup. 1.; 369. a perf. οἶδα, ἔοικα, δέδια Sch. § 112. 3, pozn.; 119. 3, 4; Nied. § 373. 7, 8, 6.)

Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος εἶ ἐβίω. — Οἱ ὀργίλοι πολλάκις εὐχονται κατὰ τῆς γῆς δῆναι. — Ὡ στρατιῶται, ἀνδρείως μάχεσθε ὑπὲρ γῆς, ἐν ἧ ἔφυντε. — Ἔγωγε τὸν φίλον κλυτὴν τῆς ψυχῆς πριάμην. — Τὸ στράτευμα ὁ οὔτος ἐπέλιπε καὶ πρίασθαι οὐκ ἦν οὐδαμοῦ. — Κύρος τὴν στολὴν τὴν μηδικήν, ἣν ὁ πάππος αὐτὸν ἐνέδυσεν², ἐκδὸς Μήδῳ τινὶ ἔδωκεν. — Πάρις αἰτίος φῆναι λέγεται Τρωσὶ πάντων τῶν κακῶν. — Πολλοῖς ἀρκεῖ τὸ ἡδέως καταβιῶναι τὸν βίον ἄνευ λυπῶν. — (Κλέοβις καὶ Βίτων ἵποδύντες αὐτοὶ τῷ ζυγῷ τῆς ἀμάξης ἐκόμισαν τὴν μητέρα πρὸς τὸ τῆς Ἥρας ἱερὸν.)

Σωκράτης ἔφη· Ἔοικα τῶν ἄλλων αὐτῷ τούτῳ σοφώτερος εἶναι, ὅτι, ἂ μὴ οἶδα, οὐδὲ οἶμαι εἰδέναι, οἱ δὲ οἶονται τι εἰδέναι οὐκ εἰδότες. — (Ὁ συγγραφεὺς λοιπέτω τῷ τοῦ Ὀμήρου Διὶ ἀφ' ἕψηλοῦ ὁρῶντι τὰ γιγνώμενα.) — Μέγα τοῦτο κακόν, εἰ μὴ εἰδείη τις χωρίζειν τὰ ἱστορίας καὶ τὰ ποιητικῆς. — Βιβλίον μὲν ἔχεις ἀεὶ ἐν τῇ χειρὶ, τῶν δὲ ἀναγιγνωσκόμενων οἶσθαι οὐδέν. — Ἀλέξανδρος οὐδενὶ ἄλλῳ ἀνθρώπῳ ἔφκει. — Συνεῖσονται σοὶ πάντες, ὅσα ἔπραξας. — Οἱ θεοὶ σὺν ὑμῖν, ὡς τὸ εἰκόσ, ἔσονται. — Ὁ ὄρκω παρακρουόμενος τὸν μὲν ἐχθρὸν ὁμολογεῖ δεδιέναι, τοῦ δὲ θεοῦ καταφρονεῖν. — Οἱ ἄνθρωποι οὐκ ἂν εἰδῶσι φιλοῦντας³ αὐτούς, τούτους μισεῖν οὐ δύνανται. — Οἱ ἄνθρωποι ὃ δεδίασι, καὶ μισεῖν πεφύκασιν. — Μετὰ μικρὸν ἕκαστα εἴσῃ. — Οἱ φεύγοντες οὐκ ἤιδεσαν τὴν ὁδόν. — (Θεοὺς δέδιθι.)

Každému jest rozjímati, jakým způsobem by ten čas, který má⁴ prožiti, co nejlépe prožil⁵. — I do Sparty vnikla⁶ žádost zlata a stříbra. — Odkud zrodila se válka? Hádká zrodila válku. — Peršané za⁷ Kýra po prvé⁸ médský šat oblékli. — Málo lidí prožilo život svůj příjemně. — Zač⁹ jsi koupil knihu? — Už starodávni mudrci za to měli, že první lidé ze země se zrodili. — Démosthenes nazval Aischina příčinou nehod Athéňanům povstavších¹⁰.

Ty neznáš (nevíš) starosti bohatých, ale my je známe (víme). — Mnozí mluvívce nevědí, co myslí. — Kdybys¹¹ věděl, jak mnoho stříbra sofisté si vydělali, podivil bys se⁵. — Mnozí domnívají se, že všechno vědí, nevědouce nic. — Bojíme se špatné (haubebné) pověsti. — Všechno nebudete nikdy věděti. — Vidím některé z vás podobající se ulekáným. — Věz, že skromnost nejvíce sluší jinochu! — Athéňané obávali se velmi úkladů Filipových. — Sókrates, čeho nevěděl, nedomníval se, že ví. — Homéros praví, že Apollon rozhněvaný podobal se noci.

¹ viz cvič. XCVI. pozn. 1. — ² ἐνέδυσά τινά τι = oblekl jsem někoho v něco; ἐνέδιν τι = oblekl jsem něco. — ³ které by znali jako milující. — ⁴ mám = (zde) μέλλω. — ⁵ pot. opt. — ⁶ vnikám εἰσδύομαι (εἰς τι). — ⁷ ἐπί s gen. — ⁸ po prvé = πρῶτον. — ⁹ gen. sl. πόσος. — ¹⁰ aor. sl. φρούμαι. — ¹¹ εἰ s opt.

Čtení 19'.

Διονύσιος ὁ τῆς Σικελίας τύραννος λέγεται τοῦ μέλανος λεγομένου ζωμοῦ χάριν λακωνικὸν μάγειρον πρῆσθαι καὶ προστάξαι σκευάσαι αὐτῷ¹ μηδενὸς φειδόμενον ἀναλώματος· ἔπειτα γευσάμενος καὶ δυσχεράνας ἀποπτύσαι². Καὶ ὁ μάγειρος ἔφη· ὦ βασιλεῦ, τοῦτον δεῖ τὸν ζωμὸν γυμνασάμενον λακωνικῶς ἐν τῷ Εὐρώτῃ λελουμένον ἐποψᾶσθαι.

Λεωνίδα βουλομένου ἦδη τοῖς πολεμίοις ἐπιτίθεσθαι, οἱ πολέμαρχοι ἔφρασαν, ὅτι δεῖ προσμένειν τοὺς ἄλλους συμμάχους. Ὁ δέ· Οὐ γάρ, ἔφη, πάρεσιν οἱ μάχεσθαι μέλλοντες; ἢ οὐκ ἴστε, διὸ μόνοι πρὸς τοὺς πολεμίους μάχονται οἱ τοὺς βασιλέας αἰδούμενοι καὶ φοβούμενοι;

¹ totiž Διονυσίῳ ζωμόν. — ² ο ὕ ve πτώ v. Nied. § 311. a.

Slovesa na μι druhé třídy.

Cvičení XCVIII.

(Praes. a imperf. všech rodů. Sch. § 123.; Nied. § 355., sloup. 4.)

Τὸ ὕδωρ κατασβέννυσι τὸ πῦρ. — Φιλαργυρία οὐ σβέννεται ἀργυρίῳ οὐδὲ χρυσίῳ. — (Ἀλέξανδρος ἐκ Πισιδίας ἦει ἐπὶ Φρυγίας παρὰ τὴν λίμνην, ἣ ὄνομα Ἀσκανία, ἐν ἣ ἕλες πῆγνυται αὐτόματοι.) — Οἱ στρατιῶται ἐπεδείκνυσαν ἀλλήλοις τὰς πληγὰς καὶ ἐν χειρὶ καὶ ἐν τραχήλοις, ἔνιοι δὲ καὶ ἐν προσώποις. — Τοῖς ἐν Σπάρτῃ παισὶν ἐπεδείκνυντο οἱ εἰλωτες με-

φύσαντες εἰς ἀποτροπὴν πολυουίας. — Αἱ ἐχιδναὶ κτείνουσι καὶ ἀπολλύουσιν ἀνθρώπους μηδὲν χρώμενοι τοῖς ἀπολλυμένοις. — Τὰ πικρὰ τῶν φαρμάκων τοῖς γλυκέσι πολλάκις δεῖ μινύναι. — Δίκαιον ἀπόλλυσθαι τοὺς ἐπιποροῦντας. — Μὴ ἐπὶ μικροῖς σπαντὸν δξύθυμον δεῖναι. — Ὅστις ὀμνύοντι μὴ πείθεται, αὐτὸς ἐπιπορεῖν ἑαδίως ἐπίσταται. — Τοὺς φύσει δειλοὺς οὐδεμία παραίνεσις ἐπιπορωννοῖ ἀν. — Ὅπου ἂν ἀναγκασθῇ ἡ γῆ χερσεύειν, ἀποσβέννεται καὶ αἱ ἄλλαι τέχνη. — Μήδεια Ἰάσονι μέλλοντι καταζευγνύει ταύρους ἀμηγάνους φάρμακον ἔδωκεν. — (Σωκράτης λέγει μείζον κακὸν εἶναι, ἄνδρα ἀδίως ἐπιχειρεῖν ἀποκτείνουσαι ἢ ἀδίως ἀποκτείνεσθαι.)

98.

Nebezpečnosti ukazuje věrného přítele. — Oheň nehází se ohněm. — Nyti jest vám doba, okazovati¹ vzdělanost svou. — Oheň s vodou² míchati jest proti³ přírodě jednati. — Lidé starodávní rozptylujíce se hynuli. — Staří při⁴ velikých neštěstích trhali si⁵ šaty a bili se v prsa⁶ i v obličej. — (Na některých místech jediný zvuk lámaje se pět i více ohlasů vydává⁷.) — Mužové míchajíce vlastní chválu v cizí hanu², obtížnými se stávají. — Při⁴ maličkostech neukazujeme se prehlivými! — Při maličkostech nepřisáhej! — Lidé přísahají ruce k nebi zdvihajíce. — Náhodou jedni zachráněni, jiní zničeni bývají. — Penězochtivost marně bys basil. — Není snadno povzbuzovati bázlivé k boji. — Věz, že všechna řemesla zanikají⁸, kde zanedbávají rolnictví. — Nevystavuj své moudrosti na odív¹!

¹ okazuju svou moudrost = ἐπιδείννυμαι τὴν σοφίαν. — ² dativ bez předl. — ³ παρὰ s acc. — ⁴ ἐπὶ s dat. — ⁵ trhám si = καταρρήννυμαι. — ⁶ biju se v prsa = τύπτομαι τὸ στήθος. — ⁷ zde sl.: ἀπεργάζεσθαι. — ⁸ zanikám (zhasínám) = κατασβέννυμαι.

Ostatní časy všech rodů.

Cvičení IC.

(Sch. § 124. 10—16; Nied. § 368. 13—22.)

Ὅτε ἔστιν ἄλλος, ὅστις εἰς ἀνὴρ τοσαῦτα ἢ τηλικαῦτα ἔργα κατὰ πληθους ἢ μέγεθος ἐν Ἑλλήσιν ἢ βαρβάροις ἀπεδείξατο, ὅσα Ἀλέξανδρος. — Ὑπὸ τοῦ Λυκούργου τοῖς βασιλεῦσι συνεμίχθησαν οἱ γέροντες. — Κροῖσος ἐκέλευσε τοὺς οἰκέτας Σόλωνι ἀνοῖξαι τοὺς θησαυροὺς καὶ τὴν ἄλλην ἐπιδείξει κατὰσκηνὴν καὶ πολυτέλειαν. — Αἱ πύλαι τῶν τειχῶν ἀνερωγμένοι εἰσίν. — Ἀργεμίσιον ἔχει ναὸν οὐ μέγαν Ἀργεμίδος, καὶ δένδρα περὶ αὐτὸν πέρνυκε καὶ στήλαι κύκλω λίθου λευκοῦ πεπηγασιν. — Φίλιππος ἡγεμῶν αυτοκράτωρ συμπίσης τῆς Ἑλλάδος ἀποδείχθεις τῆς ἐπὶ τὸν Πέρσῃν στρατιᾶς μεγάλην δόξαν τοῖς Μακεδόσι προσέθηκεν. — Ἦι τὸ τεῖχος παρέρηκτο, ταύτη οἱ πολέμοι εἰσέβαλλον. — Εἰ μὴ φυλάξεις μικρά, ἀπολεῖς τὰ μείζονα. — Οἱ κακοὶ κακῶς ἀπολοῦνται. — Κῆρος ἔλεξε τοῖς Χαλδαίοις, ὅτι ἦμοι οὐκ ἀπο-

λέσαι ἐπιθυμῶν αὐτούς, ἀλλὰ εἰρήνην βουλόμενος ποιῆσαι. — Πολλοὶ πλοῦτον κατακτησάμενοι διὰ τοῦτον ἀπώλοντο. — Πολλοὶ δι' ἡδυνάθειαν ἀπολωλέκασιν ἑαυτούς. — Τί τοῦτου αἰτίον ἐστίν, ὅτι οἱ μὲν γεωργοῦντες φράσκουσιν ἀπολωλέκειν ὑπὸ γεωργίας, οἱ δὲ ἀφθόνως πάντα ἔχουσιν, ὄσων δέονται, ἀπὸ τῆς γεωργίας; — Οἱ ἀμφὶ Κλέαρχον Ἕλληρες καὶ τῶν Περσῶν οἱ κρᾶτιστοι ὤμοσαν μῆτε προδώσειν ἀλλήλους, σύμμαχοί τε ἕσσεσθαι, οἱ δὲ βάρβαροι προσώμοσαν καὶ ἠγγήσεσθαι ἀδόλως. — Δημοσθένης ἠτιᾶτο Φίλιππον, ὅτι τὴν εἰρήνην, ἣν διωμολόκει, ἔλυσεν. — Ἀλκιβιάδης οὐκ ἔφη δεῦσθαι Φαραβάζω, εἰ μὴ κάκεινος αὐτῷ δεῦται. — Ἐξευγμένον τοῦ Ἑλλησπόντου χειμῶν μέγας συνέκοψε καὶ διέλυσε τὴν γέφυραν. — Οἱ ἀμφὶ Λεωνίδα Ἕλληρες δοράτων καταεργάτων¹ τοῖς ξίφεσι κατέκοπτον τοὺς Πέρσας.

99.

Agésilas, byn tázan, proč Sparta jest neobežděna, ukázav (na) oběny ozbrojené, pravil: To jsou zdi Lakedaimonských! — Na² cestě ze Sard do³ Kolos u Majandra byl³ most ze sedmi loděk⁴ sestavený⁵. — Vězte, že s mnohými činy jest náhoda spojena (smíšená). — Vtipným dvěře Más otevřeny jsou. — Když quaestorové Scipiónovi staršimu ještě onoho dne nechtěli otevřítí pokladnice, pravil, že ji sám otevře, jako i zavřel, naplniv jí tolika penězi⁶. — Alexander předeslal vyzvědače, mající vyzvídati cesty, nejsou-li kde skryté (nezjevné) příkopy dělány (kopány) a koly upevněny. — Pořádek zachraňuje, ale nepořádek už mnohé zahubil (pf.). — Zahynulo (pf.) Ninive ani stopy nezanechavši. — Oidipa zničil osud. — Mnozí ve květu života zhylnuli. — Věz, že válka mnoho mužů zahubí. — Co mluvíš, jasně vyjev⁷! — Řekové a Peršané byli vyhlášeni nepřátelé. — Jídla stávají se příjemnějšími, přimisi-li⁸ se soli. — Nepřátelé přísahali, že zachovají (to), na⁹ čem mír učinili. — Farnabazos Kýra prosil, aby¹⁰ poslance Athěňanů propustil, dokládaje, že přísahal (pf.) Alkibiadovi, že je k moři odvede. — Kopí vojínů zlámána jsou. — Vypravuje se, že Darejos, táhna do pole proti Skythům, přes řeku Istros¹¹ most vystavěl⁵. — Nepřátelé mír přísahou stvrzený¹² zrušili.

¹ gen. abs. přeloží se časovou větou: když... — ² na ἐν; ze = ἐκ; do = εἰς. — ³ jsem u něčeho = ἔπειμι τινι (n. ἐπι τινι). — ⁴ dat. bez předl. — ⁵ stavím (most) = ζεύννμι. — ⁶ viz eviř. XCIV. pozn. 2. — ⁷ vyjevuju = ἐπιδεικνυμι. — ⁸ gen. abs. — ⁹ ἐπί s dat. — ¹⁰ prosím někoho, aby... = δέομαι τινος s násl. inf. — ¹¹ acc. bez předl. — ¹² přísahou stvrzuju = δυννμι.

Čtení κ'.

Καλόν ἐστι τὸ ὑπὸ Κικέρωνος περὶ τῶν Πομπηίου λεχθὲν εἰκόνων, ἃς ἀνηρημένας καὶ καταβεβλημένας δ Καῖσαρ ἐκέλευσεν ἀνασταθῆναι καὶ ἀνεστιάθῃσαν. Ἐφη γὰρ ὁ Κικέρων, ὅτι ταύτη τῇ φιλανθρωπίᾳ Καῖσαρ τοὺς μὲν Πομπηίου ἴσθησι, τοὺς δ' αὐτοῦ πῆγνυσιν ἀνδριάντας.

² *Ἀντίγονος* ἐπεὶ ποτε χειμῶνος ἐν τόποις σπανίζουσι τῶν ἐπιτηδείων ἠνάγκασε καταξέυξαι καὶ τῶν στρατιωτῶν τινες ἐλοιδοροῦν αὐτὸν ἀγνοοῦντες, ὅτι πλησίον ἐστί, τῇ βακτηρίᾳ τὴν σκηρὴν διαστείλας. *Ολιμώξασθε*, ἔφη, εἰ μὴ μακρότερον ἀποστάντες λοιδορήσετε ἡμᾶς.

Cvičení C.

(Sch. § 124. 1—9; Nied. § 368. 1—11.)

Δυκοῦργος παρέξευξε τῇ κατὰ πόλεμον ἀσκήσει τὴν φιλομουσίαν, ὅπως τὸ ἔργον πολεμικὸν τῷ ἔμμελεϊ κερασθὲν συμφωνίαν καὶ ἀρμονίαν ἔχοι. — *Καλλισθένης* ὁ Ὀλύμπιος Ἀριστοτέλους οἰκεῖος ὢν, ὅτι Ἀλεξάνδρῳ ἐπιβουλεύειν ἐδόκει, στρεβλωθῆναι καὶ κρεμασθῆναι λέγεται. — Ἀμύντας ὁ παρ' Ἀλεξάνδρου αὐτόμολος συνεβούλευσε Δαρείῳ μὴ ἀπολιπεῖν τῆς Συρίας πεδίου πάντῃ ἀναπεπταμένον καὶ τῷ πλήθει τῆς στρατιᾶς ἐπιτήδειον. — Τῶν ἀπὸ τοῦ Δαρείου στρατεύματος κατασκοπῆς ἕνεκα ἀπεσκεδασμένων τινὲς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου βιασθέντες ἐξήγγειλαν, ὅτι Δαρείος ἐπὶ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ κάθηται. — Ἀρτεμισία ἔφη πρὸς Ξέρξην· Οἱ Ἕλληνες οὐχ οἴοι τε¹ ἔσονται ἀντέχειν, ἀλλὰ διασκεδᾶς αὐτούς. — Πολλοὶ ψυχὰς πονηρὰς ἔχοντες ἠμφισομένοι εἰσὶ σώματα καλὰ². — (Τί ἂν κορέσεις φιλάργυρον;) — Οὐδ' ἄρ' οὐδὲν ἐστὶ τῶν ἀθυμούντων φρόνον κατασβέσαι λόγοις. — Περικλῆς τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἐν Χερσονήσῳ κατοικήσαντας ἔρωσε χιλλοὺς ἐποίκουσ κομίσας καὶ τὸν ἀδχένα ἐρύμασι διέῳσεν. — (Τῶν Ἀθηναίων δημοσίᾳ ταφᾶς ποιουμένων μία κλίνη κενὴ φέρεται ἐστρωμένη τῶν ἀφανῶν³. — Ἐὶ φερομένης τῆς γεωργίας⁴ ἔρρωνται καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι ἀπασαι.

100.

Timoleon měl povahu tak uspořádanou⁵, že⁶ ve všech jeho činech v každém věku okazovala se moudrost starce a mužnost mladíka. — Frixos zlaté rouno v Kolchidě v háji Areově na⁷ dub zavěsil. — Honby dílem⁸ na⁹ prostranných¹⁰ místech, dílem v uzavřených ohradách jsou. — Dvěfe rozevřeny jsou. — Bůh nepřátely rozpráší. — Nebezpečenstvím svírajícím Itálii všechno záští proti Mariovi¹¹ se rozptýlilo. — Agis, král Lakedaimonů, nikdy prý nebyl skvěleji oblečen ani ozbrojen než sprostí. — (Největšími poklady¹² neunasytíš lakomce. — Ve chrámě Apollónově v Delfech byl obecný krb, na němž hořel nezhasitelný oheň.) — Oheň na obecném krbě v Delfech zhasnouti nesměl. — Nenadále vítr se utišil¹³. — Cvičíte paměť sesilíme vlohly. — Hérakles kůži lva Kithairónského prý si oblekl (aor.).

¹ οἶός τέ εἰμι (s inf.) = jsem s to (abych . . .). — ² ἀμφιέννυμαι τι = oblékám si něco; oblékám se v něco. — ³ μία κλίνη τῶν ἀφανῶν κενὴ φέρεται, předch. gen. abs. τῶν Ἀθ. ποιουμένων přeloží se časovou větou: když . . . — ⁴ = (dobře-li se nese rolnictví;) jde-li to s rolnictvím dobře. — ⁵ κεράννυμι. — ⁶ tak že = ὥστε s acc. c. inf. — ⁷ ἐν. — ⁸ dílem — dílem = ὁ μὲν — ὁ δέ (sklonné!) — ⁹ ἐν. —

¹⁰ part. perf. pass. sl. ἀναπετάννυμι. — ¹¹ gen. bez předl. — ¹² gen. — ¹³ vitr se tiši (hasne) = πνεῦμα κατασβέννυται, pass.

Čtení za'.

Ἀλέξανδρος πρὸς τοὺς Μακεδόνας τοὺς συστρατεισαμένους ἔλεγεν ἴδτε· Ἐγὼ ὄρμηθεις ἐκ τῆς χώρας τῆς γε οὐδὲ ἡμᾶς αὐτοὺς βοσκοῦσθαι καλῶς εὐθὺς μὲν τοῦ Ἑλλησπόντου ὑμῖν τὸν πόρον ἀνεπέτασα· κρατήσας δὲ τῆ ἵππῳ τοὺς σατράπας τοὺς Δαρειοῦ τὴν τε Ἰωνίαν πᾶσαν τῆ ἡμετέρα ἀρχῇ προσέθηκα καὶ τὴν Αἰολίδα πᾶσαν καὶ Φρύγας ἀμφοτέρους καὶ Ἀνδούς· τὰ δὲ ἄλλα πάντα προσχωρήσαντα ἔχοντα ὑμῖν καρποῦσθαι ἔδωκα· καὶ τὰ ἐξ Αἰγύπτου καὶ Κυρήνης ἀγαθὰ, ὅσα ἀμαχεὶ ἐκτησάμην, ὑμῖν ἔρχεται· ἢ τε Παλαιστίνη καὶ ἡ κολίη Συρία¹ καὶ ἡ μέση τῶν ποταμῶν² ἡμέτερον κτήμια εἰσι· καὶ Βαβυλὼν καὶ Βάκτρα καὶ Σούσα ἡμέτερα· καὶ ὁ Ἀνδῶν πλοῦτος καὶ οἱ Περσῶν θησαυροὶ καὶ τὰ Ἰνδῶν ἀγαθὰ ἡμέτερα· ἡμεῖς σατράπαι, ἡμεῖς στρατηγοί, ἡμεῖς ταξίαρχαι. — Ὡς ἔμοιγε ἀντὶ τί περιέστιν ἀπὸ τούτων τῶν πόρων πλὴν ταύτης τῆς πορφύρας καὶ τοῦ διαδήματος τούτου; Κέκτημαι δὲ ἰδίᾳ οὐδὲν οὐδὲ ἔχει τις ἀποδεῖξαι θησαυροὺς ἡμοῦς πλὴν τούτων, ἡμετέρων κτημάτων, ἢ ὅσα ἕνεκα ἡμῶν φυλάσσεται.

¹ Coele Syria. — ² Mesopotamia.

Slovesa s rozmanitým rozšiřovaním.

Cvičení CI.

(Slovesa s rozšiřovacím v. Sch. § 126. 1—7; Nied. §. 347. a, 1—7.)

Παρμενίων ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐτάχθη τῶν πεζῶν τοὺς πολλοὺς καὶ τὴν ἵππον διαβιάσαι ἐκ Σηστοῦ εἰς Ἄβυδον· καὶ διέβησαν ἐν τριήρεσι μὲν ἑκατὸν πλοίοις δὲ πολλοῖς στρογγύλοις. — Οἱ θεοὶ αἰεὶ ἴσασιν, ὅ τι ἐξ ἑκάστου ἀποβήσεται. — Ὑπὸ τῶν τριάκοντα πολλοὶ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς παιριδος ἐξηλάθησαν. — Ὁ φθάσας τὸν μέλλοντα¹ κακὸν τι δοῦν ἐπηρεῖτο. — Ἐν Ἀθήναις ἕκαστος τῶν θεσμοθετῶν ἐν ἀγορᾷ ὤμνε, εἴ τι παραβαίῃ τῶν θεσμῶν, ἀνδριάντα χρυσοῦν ἀναθήσει ἐν Δελφοῖς. — (Ἀλέξανδρος Κλεῖτον ἀποκτείνας ἐν οἴῳ ὠδύρετο αὐτὸν τε Κλεῖτον ὀνομαστί ἀνακαλῶν καὶ Ἀνίκην τὴν Κλεῖτου μὲν ἀδελφὴν αὐτὸν δὲ ἀναθρεψαμένην, ὡς καλὰ αὐτῇ τροφεία ἀποτετικῶς εἶη². — Οἱ Κορίνθιοι ἀηγόρεον, ὅτι καταλεικότες τὴν ἐν Συρακούσαις τυραννίδα καὶ τὸν τύραννον ἐξεληλακότες καλοῦσι³ Συρακοσίους καὶ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν τὸν βουλούμενον οἰκεῖν τὴν πόλιν ἐλευθέρους. — Δαρεῖος τοὺς Ἀθηναίους τίσασθαι ἐβούλετο. — Παράδοξος Γέταις ἐφάνη ἡ τόλμα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅτι εὐμαρῶς Ἰστρον τὸν μέγιστον τῶν ποταμῶν διεβεβήκει ἐν μιᾷ νυκτὶ οὐ γεφυρώσας. — Οἱ ὑπὸ κινῶν τῶν λυσσόντων δηχθέντες οὐκ αὐτοὶ μόνοι λυσσῶσιν, ἀλλὰ κἄν⁴ τινες ἑτέροις ἐν τῇ μανίᾳ δάκωσι, τὸ αὐτὸ καὶ οὗτοι πάσχουσιν. — Φίλου φίλῳ συγκαμείν δεῖ. — Ἀκόμαι αὐταὶ μὲν τεμεῖν οὐ δύνανται, τὸ δὲ σίδηρον τμητικὸν ποιοῦσιν. —

Περιζήλης ἔλεγεν, ὡς δένδρα μὲν τμηθέντα καὶ κοπέντα φέεται ταχέως, ἀνδρῶν δὲ διαρραγέντων αἵθις τυγχάνειν οὐ ῥαδίον ἔστιν. — Ἡ Βαβυλωνία χώρα ὡσπερ ἡ Αἴγυπτος κατατέμνεται εἰς διώρυγας.

101.

Alexander maje přejíti Helléspont, na⁵ hrobě Prótesiláoné obětoval, poněvadž Prótesiláos prý první z těch, kteří spolu s⁶ Agamemnonem do⁷ Iliá se vypravili, vstoupil⁸ do⁷ Asie. — V ohni státi⁹ jest v nebezpečení býti. — Obeujíce se špatnými, sami stanete se¹⁰ špatnými. — Démóstheneš radil Athéňanům, aby¹¹ předejdouce Filípa k válce se připravili. — Kleístheneš Alkmaíonovec, vypudiv Peisistratovce, zrušil tyranství, a dav zákony, ústavu nejlépe uspořádanou¹² zařídil¹³. — Xenofón praví, že z Peršanů žádný vzdělaný není od úřadův a hodností vyloučen. — Kimón vyplatil těch padesát talentů, jimiž Athéňané jeho otce Miltiada pokutovali. — Nad křivopřisežnými Bůh se pomstí¹⁴. — Solón napsal zákon, v němž káže psa ukousnuvšího vydati svázaného. — Neumdleme přátelům dobré činíce! — Za¹⁵ umdlelé do boje jdou neumdlení. — Alexander kázal, aby¹⁶ se Béssovi¹⁷ zradivšímu Dareja nos a uši ufaly. — Tomyris, hlavu Kýrovi¹⁷ usekší, vhodila¹⁸ (ji) do měcha krví naphčeného. — Spartané vyslali vojsko, mající vypuditi Peisistratovce z Athén.

¹ μέλλω τι δοῦν = hodlám něco činiti. — ² tento opsaný opt., označující subjektivní mínění Alexandrovo, může se přeložiti indicativem (s přidaným „prý“). — ³ καλοῦσιν οἴκειν = zvou (vyzývají), aby... — ⁴ καὶ ἐάν i jestližeby. — ⁵ ἐπὶ s dat. — ⁶ spolu s... = ἅμα s dat. — ⁷ εἰς. — ⁸ = vystoupil. — ⁹ perf. sl. βαινω. — ¹⁰ sl. ἀποβαίνω. — ¹¹ aby se připravili = inf. — ¹² viz cvič. C. pozn. 5. — ¹³ ústavu zařizují = πολιτείας καθίστημι. — ¹⁴ instím se nad někým = ἀποτινομαί τινα. — ¹⁵ ἀντί s gen. — ¹⁶ acc. e. inf. — ¹⁷ gen. — ¹⁸ házím do... = ἐμβάλλω εἰς...

Čtení αβ'.

α) Τῶν Ἰνδῶν σοφιστῆς τις ἔφη πρὸς Ἀλέξανδρον· Ὁ βασιλεῦ Ἀλέξανδρε, ἄνθρωπος μὲν ἕκαστος τοσόνδε τῆς γῆς κατέχει, ὅσον περ τοῦτο ἔστιν, ἐφ' ὅτῳ βεβήκαμεν¹, σὺ δὲ ἄνθρωπος ὢν παραπλήσιος τοῖς ἄλλοις, πλήν γε δὴ ὅτι πολυπράγμων καὶ ἀτίσθαλος, ἀπὸ τῆς οἰκείας τοσαύτην γῆν ἐπεξέρχῃ πράγματα ἔχων² τε καὶ παρέχων ἄλλοις· καὶ οὐκ καὶ ὀλίγον ὕστερον τελευτήσας τοσοῦτον κατέχεις τῆς γῆς, ὅσον ἐξαρχεῖ ἐντεθάφθαι τῷ σώματι.

Ἐπεὶ οἱ Μακεδόνες ἐν Ἰνδοῖς ἦσαν, Κοῖνος ὁ Πολεμοκράτους πρὸς Ἀλέξανδρον ἔλεξε τοιάδε· Ὁ βασιλεῦ, ὁρῶς ὅσοι μὲν Μακεδόνων τε καὶ Ἑλλήνων ἅμα σοὶ ὠρμήθημεν, ὅσοι δὲ ὑπολείμεθα· οἱ πλείους νόσῳ ἀπολώλασιν, ὀλίγοι δὲ ἐκ πολλῶν ὑπολείπονται καὶ οἷτε τοῖς σώμασιν ἔτι ὡσαύτως ἐρρωμένοι ταῖς τε γνώμας πολὺ ἔτι μᾶλλον προκεκμηχότες.

Διογένης ἐρωτηθεὶς, τί τῶν θηρίων κάκιστα δάκει, ἔφη· Τῶν μὲν ἀγρίων σκυφοάντης, τῶν δὲ ἡμέρων κόλαξ.

Ἀγασίλαος ὁρῶν μὲν ἔλκομενον ὑπὸ παιδαρίῳ κρατοῦντος, ἔπει ὁ μῦς ἐπιστραφεὶς ἔδρακε τὴν χεῖρα τοῦ κρατοῦντος καὶ ἔφην, ἐπιδείξας τοῖς παρ-

οὔσιν ἔφη· Ὅταν³ τὸ ἐλάχιστον ζῶρον οὕτως ἀμύνηται τοὺς ἀδικοῦντας, τί τοὺς ἄνδρας προσήκει ποιεῖν λογιζέσθαι⁴;

¹ βέβηκα = kročil jsem, stojím; viz enič. Cl. pozn. 9. — ² πράγματα ἔχω = mám (zbytečnou) práci, zaměstknání; πράγματα παρέχω τινί = činím někomu (zbytečnou) práci, zaměstknání. — ³ ὅταν s conj., který se zde j. indic. přeloží. — ⁴ τί προσήκει λογιζέσθαι —

b) Κολοιδὸς καὶ κόρακας.

Κολοιδὸς τῷ μεγέθει τῶν ἄλλων κολοιδῶν διαφέρων ὑπερτροφῆσας τοὺς δημοφύλους ἦγε πρὸς τοὺς κόρακας, καὶ τούτοις ἤξιον συνδιαιτᾶσθαι. Οἱ δὲ ἀγνοοῦντες αὐτοῦ τό τε εἶδος καὶ τὴν φωνὴν παλόντες αὐτὸν ἐξέβαλον. Καὶ ὃς¹ ἀπελαθεὶς ἐπ' αὐτῶν ἦγε πάλιν εἰς τοὺς κολοιδούς· οἱ δὲ ἀγανακτοῦντες ἐπὶ τῇ ὕβρει οὐ προσεδέξαντο αὐτόν· οὕτω τε συνέβη αὐτῷ τῆς μέτ' ἀμφοτέρων διαίτης στέρηθῆναι.

¹ viz Sch. § 69. pozn. 1.; Nied. § 242. pozn. 1.

c) Κύων καὶ λαγῶς.

Κύων λαγῶν διώξας ἐκράτησε· καὶ ποτὲ μὲν ἔδακνε, ποτὲ δὲ σαίνων προσέχαιρε καὶ ἐφίλει. Καὶ ὁ λαγῶς ἔφη· Εἰ μὲν φίλος εἶ, τί δάκνεις; εἰ δὲ ἐχθρός, τί σαίνεις οὐράν;

Čvičení CII.

(Slovesa s rozšiřovacím an. Sch. § 126. 9—13; Nied. § 347. c, 16—21, 24.)

Κῦρος ἔφη· Ἦν πάντες ἀσθονταί, ὅτι πλεονεκτοῦσιν οἱ εὐτακτοί, πάντα καλῶς ἔξει. — Εἰ τις δοκεῖ σοι ἡμαρτημέναι, συμβουλεύω σοι αὐτὸν μὴ μιμεῖσθαι. — Ἐάν τις ῥήματι ἀμάρτη, ἀγανακτεῖς. — Πολλὰ ἐξημαρτηται εἰς τοὺς Ἕλληνας Λακεδαιμονίοις τε καὶ Ἀθηναίοις προσετηκόσι τῆς Ἑλλάδος. — (Μικρόν τι κατέδαρθον.) — Πολλοὶ πολλοὺς ἠΰξησαν, ὅφ' ὧν ἀβξηθέντων τὰ μέγιστα κακὰ ἔπασχον. — (Ἰκανὰ ἐν κινδύνῳ καὶ μικρὰ ἀμαρτηθέντα πάντα συνεπιτῶσαι.) — Οἱ Πελοποννήσιοι εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβαλόντες ἐδήωσαν τὰ τε πρότερον τετυμημένα, εἴ τι ἐβεβλαστήκει, καὶ ὅσα ἐν ταῖς πρὶν εἰσβολαῖς παρελέλειπτο. — Πανσανίας τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων συμμάχοις ἀπήχθετο. — (Ἀλκιβιάδης ἐνίστε τοῖς κόλαξιν ἐνδιδοὺς ἐαντὸν ἀπωλίσθαι τοῦ Σωκράτους.) — Ἐπεὶ ἤχθησαν παρὰ Ξενοφῶντα πρεσβῦται τινες, ἐρωτᾷ αὐτούς, εἴ που ἦσθηται ἄλλου στρατεύματος Ἑλληνικοῦ.

102.

Tissafernes napřed znamenav¹, že Milétané chtějí odpadnouti ku Kýroví, některé z nich zabil, některé vyhnal. — Arion praví: Znamenav jsem (pf.), že řízením božím byl jsem od delfína z moře vynesěn². — Užívaje správné rady nepochybně. — Když jednou ve Spartě kdosi, jsa trestán, pravil: Bezděky pochybil jsem, řekl (mu) trestající: Tedy bezděky buď i trestán! — (Eumenovi zadřímavšímu kdysi zdálo se, že vidí dva Alexandry připravující se k boji proti sobě³.) — Lidé činí rádi to, čím⁴ se

buď přátelům zavděčí nebo nepřátelům znelíbí⁵. — Nerovnost živobytí a povahy podobá se, že různici mezi Themistokleem a Aristeidem⁶ zvětšila. — Démosthenes praví: Filip z malého a nízkého velikým jest učiněn⁷. — Dvakráte ve válce chybiti nelze. — Jediným napravením (vyhojením) chyby zdá se mi býti, aby⁸, kdo chybil⁹, vyznal, že chybil a (toho) litoval. — (Jméno Kýrovo od prvního boje velikým bylo učiněno⁷. — Hleď, abys¹⁰ na cestě cnosti nevyklouzl!)

¹ napřed znamenám = *προαισθάνομαι*. — ² vynáším z něčeho = *κοιῶω ἐκ τινος*. — ³ připravují se k boji proti sobě = *παρασκευάζονται μάχεσθαι ἀλλήλοις*. — ⁴ acc. — ⁵ znelibuju se = *ἀπεχθάνομαι*. — ⁶ gen. bez předl. — ⁷ činím se velikým = *μέγας ἀξιάνομαι*. — ⁸ acc. c. inf. — ⁹ kdo chybil: part. s členem. — ¹⁰ aby ne = *μή* s conj.

Cvičení CIII.

(Pokračování. Sch. § 126. 15—17; Nied. § 347. d, 26—30, 33.)

Κακὸς ἐπιμελητὴς ἐστίν, ὃς ἂν παραλαβὼν ζῶα ἡμερώτερα ἀποδείξῃ ἀγριώτερα ἢ παρέλαβεν. — *Ξενοφῶν πορευόμενος ἐσχόπει τὰ ἐμπροσθεν καὶ τὰ ὀπίσθεν, ὡς μηδὲν αὐτὸν λάθοι.* — *Μὴ με ἀνάγκασε σοῦ ἐπιλαθέσθαι.* — *Πολλάκις ἀδελφῶν τὰ ἴσα λαχόντων ὁ μὲν τάρκουντα ἔχει καὶ περισσεύοντα, ὁ δὲ τοῦ παντὸς ἐνδέεται.* — (*Πυρὸς ἐστι θιγόντα καίειν.*) — *Οἱ φιλόπονοι καρπὸν τινὰ τῶν πόνων λήψονται.* — *Παρακελεύεσθε ἀλλήλοις εὐλαβεῖσθαι, ὅπως μὴ λήσετε διαφθαρέντες¹.* — *Κῦρος ἔφη πρὸς τοὺς στρατιώτας· Ὅταν² ὁ θεὸς ἀγαθόν τι διδῶ, οὐκ ἐπιλήσομαι ὑμῶν.* — *Κῦρος τοὺς εἰλημμένους Χαλδαίους οἴκαδε ἀφῆκεν.* — *Τὰ κτήματα παρὰ τῶν γονέων εἰς ἀόριστον παρειλήφμεν.* — *Δελιθέται δεῖ τοὺς ἐνεδρευόντας.* — *Ἐσπέρα μὲν ἦν, ἦκε δ'³ ἀγγέλλων τις ὡς⁴ τοὺς προτάμεις, ὡς Ἐλάτεια κατεῖληπται.* — *Οἱ συλληφθέντες πολέμιοι ἀνερωτώμενοι πάντα ἔλεγον τῷ στρατηγῷ.* — *Ὁ αἰτήσας ἔλαβεν⁵.* — *Ὁ Τίγρης πολλοὺς ἄλλοις ποταμοὺς παραλαβὼν καὶ ἐξ αὐτῶν ἀξήθεις εἰσβάλλει εἰς τὸν πόντον τὸν Περσικόν.*

103.

Průvodce slepého vzítí a rádce nerozumného, stejné jest. — Vojínové mají to za nehodu, že útek nepřátel jich tajný zůstal⁶. — Dobrodineců nikdy nezapomeňme! — Starcové mnoho zapominají. — Ta jest největší moudrost lidská, pilně vykonávatí, cokoli by kdo losem obdržel. — Od koho by se ti dostalo⁷ takového přátelství, jaké ti od bratra získati lze? — V ležení nepřátelském i mnoho koňů zajato jest. — Nedoufej, že oklamaje⁸ přítele věrného na vždy bezpečnosti dosáhneš (obdržíš)! — Nedoufej, že budeš skryt, něco hanebného učině⁸. — Ty jsi nás nezapomněl (pf.). — Domnívám se, že vás zcela tajno jest (pf.), že i z jiných umění mnoho umíte⁹. — Moudrosť obdržela losem (pf.) chudobu, jak staří praví. — (Solón praví: V důležitých věcech všem se zalíbíti¹⁰ jest těžko.) — Poslancům Samianů rozvkláčně mluvícím pravili Sparťané: První jsme zapomněli (pf.), pozdější jsme dobře nepojali pro¹¹ zapomenutí¹² prvního (acc.). — (Co jsi

mi přislíbil¹³, chopiv se¹⁴ pravice mé, to mi vykonej!) — Kdo milost přijal¹⁵, (po) všechem čas má¹⁶ býti pamětliv¹⁷, a kdo (ji) prokázal¹⁵, má¹⁶ (to) mítí v zapomenutí¹⁸.

¹ jak byste nebyli tajni (skryti) zahynouce; t. j. abyste tajně nezahynuli. — ² *ἔταν διδῶ* = až by dával. — ³ o spojení těchto vět viz čtení *ιε'* pozn. 1. str. 74. — ⁴ ku. — ⁵ gnóm. aor.: = kdo žádá, obdržel. — ⁶ t. j. „že nepřítel utekše tajnými zůstali“ (aor. sl. *λανθάνω*). — ⁷ řec.: od koho bys obdržel. — ⁸ aor. — ⁹ „že umíte“ v řec. part. — ¹⁰ libím se = *ἀνδάνω*. — ¹¹ *διά* s acc. — ¹² inf. pf. s členem. — ¹³ sl. *ἐπαγγέλλομαι*. — ¹⁴ chápu se = *θιγγάνω* (dotýkám se). — ¹⁵ part. s členem; milost přijímatí *χάριν λαμβάνειν*, — prokazovati *χ. διδόναι*. — ¹⁶ *δεῖ* s const. acc. c. inf. — ¹⁷ sl. *μνημονεύω*. — ¹⁸ pf. med. sl. *λανθάνω*.

Čtení κγ'.

*Ἀρταξέρξης*¹ ὁ *Ἐξέρξου Σατιβαρζάνην* αἰτούμενόν τι παρ' αὐτοῦ τῶν μὴ δικαίων, αἰσθόμενος ἐπὶ² τρισμυρίοις δαρεικοῖς τοῦτο ποιοῦντα, προσέταξε τῷ ταμίᾳ τρισμυρίους δαρεικοὺς κομίσει, καὶ διαδοὺς αὐτῷ· *Λαβέ*³, *ἔφη*, ὃ *Σατιβαρζάνη* ταῦτα μὲν γὰρ δοὺς οὐκ ἔσομαι πενέστερος, ἐκεῖνα δὲ πράξας ἀδικώτερος.

Οἱ *Ἀθηναῖοι* ἐν *Πλαταιαῖς* μάχεσθαι μέλλοντες παρηγγύων ἀλλήλοις ὡς⁴ οὔτε ὄπλα βελτίω λαβόντες οὔτε ψυχὰς ἀμείνους οἱ πολέμιοι τῶν⁵ ἐν *Μαραθῶνι* προσίασιν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν τόξα ταῦτα δ' ἐσθῆτος ποικίλματα καὶ χρυσὸς ἐπὶ σώμασι μαλακοῖς καὶ ψυχαῖς ἀνάνδροις· ἡμῖν δ' ὅμοια μὲν ὄπλα καὶ σώματα, μῆζον δὲ ταῖς νίκαις τὸ θάρσος, ὃ δ' ἀγῶν οὐχ ὑπὲρ χώρας καὶ πόλεως ὡς τοῖς *Σπαρτιάταις*, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἐν *Μαραθῶνι* καὶ *Σαλαμῖνι* τροπαίων.

Ἀριστείδης ἐν *Μαραθῶνι* μετὰ τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς ἀπολειψθεὶς φίλαξ τῶν αἰχμαλώτων καὶ τῶν λαφύρων οὐκ ἐψεύσατο τὴν δόξαν, ἀλλὰ χύδην ἀργύρου καὶ χρυσοῦ παρόντος⁶ ἐσθῆτός τε παντοδαπῆς καὶ χρημάτων ἕλλων ἐν ταῖς σκηναῖς ὑπαρχόντων⁶ οὗτ' αὐτὸς ἐπεθύμησε θιγεῖν οὗτ' ἄλλον εἴασε, πλὴν εἴ τινας ἐκεῖνον λαθόντες ὠφελήθησαν.

¹ constr. *Ἀρταξέρξης* προσέταξε — *αἰσθόμενος Σατιβαρζάνην* ποιοῦντα; (*αἰσθάνομαι* σε τοῦτο ποιοῦντα = znamenám, že to činíš). — ² za. — ³ o přízvuku viz Sch. § 131. 1; Nied. § 374. 1. a. β. — ⁴ ὡς zastupuje zde dvoutečku: — ⁵ gen. comp. — ⁶ překládá se větou přírouštěcí: *ἀέκοι* —.

Cvičení CIV.

(Pokrač. Sch. § 126. 18—20 a s ve. Sch. § 126. 8; 129. b, 3—f.; Nied. § 347. d, 28, 31, 32; b, 11, 14.)

Εἰ τέχνην τινὰ ἐμάθοιμι, εὐθὺς ἂν αὐτὸς ἔχοιμι τὰ ἀρκοῦντα παρὰ τῆς τέχνης. — “*Ὅσα ἐπυθόμεθα καὶ ἠσθήσθαι*⁹ δοκοῦμεν, ταῦτα πειρασόμεθα διηγείσθαι. — *Οἱ εὐγενεῖς παιδείας τυχόντες πρότον σιγᾶν, εἶτα λαλεῖν μανθάνουσιν.* — “*Ὁ μαθητὴς παρὰ τοῦ διδασκάλου πολλὰ μαθήσεται.* — *Ὁδὲ πάντες τῶν ἴσων τευξόμεθα.* — “*Ἄ νῦν οὐ σαφῶς πεπύσμεθα, ταῦτα*

ἕστερον πευσόμεθα. — Ἐγὼ οἶμαί σοι ἐντετυχηκώς ἐρμαίω ἐντετυχημένοι. — Τὰ θεῖα οὐκ ἂν μάθοις θεοῦ κρύπτουτος. — Λύσανδρος ὁ Λακεδαιμόνιος ἔλεγεν, ὅπου μὴ ἐφικνεῖται ἡ λεοντῆ, προσαιπτέον εἶναι ἐκεῖ τὴν ἀλωπεκῆν. — Λύσανδρος πυθόμενος Κύρον εἰς Σάρδεϊς ἀφίχθαι, ἀνέβη διαλεξόμενος αὐτῷ. — Ἄ ὑπέσχου μοι, οὐ ποιεῖς — Πάντα περανῶ, ὅσαπερ ὑπέσχημαί σοι πράξειν. — Γοργίας ὁ Λεοντῆνος εἰς Ἀθήνας ἀφίκετο πρεσβεύων. — Ἦν μὴ τις πρὸς τὸ τέλος τοῦ βίου ἀφικηται, οὐ μοι δοκεῖ εὐδαιμων εἶναι. — (Δημοσθένης Ἀντιφῶντα ἠλεγξεν ὑπεσχημένον Φιλίππῳ τὰ νεώρια ἐμπρόσθεν.)

104.

Hochším více chvilé jest učiti se než mužím. — Co umíš, evičením (pl.) uchovej; ale čemu jsi se nenaučil (pf.), to ziskej si vědomostmi! — Chei se dověděti, které ze všech zaměstknání jest nejlepši a nejsnazši k naučení¹ (se jemu). — Mnozi nabyvše bohatství domnívají se býti blaženými, pak-li² by ho pozbyli, mají za to, že jim není živu býti. — Vítězstvím nabyli jsme (pf.) i spásy. — Kéž všeho dobrého nabudeme! — Dověděli jsme se (pf.), jak s přátely nakládajice věrnými bychom je měli. — Vojínové jsouce posuzování dle³ činů, hodné odměny nabudou. — Kouaje cestu neustaň, až⁴ bys došel k⁵ cíli! — Nepřišli jste do divadla, nýbrž do školy, majíce se mnohým dobrým věcem učiti a svůj život napravovati. — K⁶ Alexandrovi přišli poslancové ode⁶ všech národů, kteří bydlili⁷ u Istra samostatni. — Kýros přislíbil, že⁸ každému z najatých vojnů dá pět min stříbra. — Nic nepřislíbíme, čeho nemůžeme vykonati. — Slávy bez namáhání bys nedošel, jak viš⁹.

¹ inf. — ² εἰ (δέ) s opt. — ³ ἐκ, ἐξ. — ⁴ ἔστε ἂν s conj. — ⁵ πρὸς s acc. — ⁶ παρά s gen. — ⁷ bydlím u řeky = προσοικῶ ποταμῷ. — ⁸ že dá ... = inf. — ⁹ ἤσθημαι = zpozoroval jsem = vím.

Čtení κδ'.

α) Ἀτέας ἔγραφε πρὸς τὸν Φίλιππον· Σὺ μὲν ἄρχεις Μακεδόνων ἀνθρώπων μεμαθηκότων πολεμεῖν, ἐγὼ δὲ Σκυθῶν, οἳ καὶ λιμῷ καὶ δίψει μάχεσθαι δύνανται. — Ἰσμηγιάν δὲ τὸν ἄριστον ἀθλητὴν λαβὼν αἰχμύλιτον ἐκέλευσεν ἀθῆσαι. Θαναμαζόντων δὲ τῶν ἄλλων αὐτὸς ὤμοσεν ἡδιδον ἀκούειν τοῦ ἵππου χρεμετίζοντος.

Λακαινά τις ἐκπέμψασα τοὺς υἱοὺς πέντε ὄντας ἐπὶ πόλεμον ἐν τοῖς προαστείοις εἰστήκει καρδοκοῦσα, τί ἐκ τῆς μάχης ἀποβήσοιτο. Ὡς δὲ τις πυθομένης ἀπήγγειλε τοὺς παῖδας ἔπαντας τετελευτημένοι· Ἄλλ' οὐ τοῦτο ἐπυθόμην, ἔφη, κακὸν ἀνδράποδον, ἀλλὰ τί πράσσει ἡ πατρίς. Φήσαντος δέ, ὅτι νικᾷ· Ἀσμένη τοίνυν, ἔφη, δέχομαι καὶ τὸν τῶν παίδων θάνατον.

Ἀνταλκίδας ὁ Λακεδαιμόνιος πρὸς τὸν Ἀθηναῖον ἀμαθεῖς ἀποκαλοῦντα τοὺς Λακεδαιμονίους· Μόνοι γοῦν, ἔφη, ἡμεῖς οὐδὲν μεμαθήχαμεν κακὸν παρ' ἡμῶν.

b) Κύων κρέας φέρουσα.

Κύων κρέας ἔχουσα ποταμὸν διέβαινε· θεασαμένη δὲ τὴν ἑαυτῆς σκιὰν κατὰ τοῦ ὕδατος ὑπέλαβεν ἑτέραν κύνα εἶναι μείζον κρέας ἔχουσαν· διόπερ ἀφεῖσα τὸ ἴδιον ὤρμησεν ὡς τὸ ἐκείνης ἀφαιρησομένη. Συνέβη δ' αὐτῇ ἀμφοτέρων στερηθῆναι τοῦ μὲν μὴ ἐφικομένη, διότι μηδὲ ἦν, τοῦ δ' ὅτι ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ παρεσύρη.

Πρὸς ἄνδρα πλεονέκτην ὁ λόγος εὐκαιρος.

Cvičení CV.

(Slovesa s rozšiřovacím sk. Sch. § 127. 1—6, 11, 12; Nied. § 348. 1—7, 16, 20, 25.)

Ἔνιοι φοβούμενοι, μὴ ληφθέντες ἀποθάνωσιν, ὑπὸ τοῦ φόβου προ-
αποθνήσκουσιν. — Ἄνδρες στρατιῶται, βούλομαι ὑμᾶς ἀναιμῆσαι, ὧν με-
μνημένοι εὐθυμότεροι ἔσεσθε. — Οἱ ἄνθρωποι τοῖς μὲν ζῶσι φθονοῦσι, τοὺς
δὲ ἀποτεθνηγότας ἐπαινοῦσιν. — Ἀσκληπιὸς τεθνεώτας μὲν ἀνίστη, νοσοῦν-
τας δὲ ἴατο. — Ἀναμνησθῶμεν τούτων, ἃ ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἔλεγον. — Καὶ
ὁ κακὸς τεθνήξει. — Μεμνησόμεθα, ὅτι ἡμεῖς τῶν κακῶν αἰτιοὶ ἐσμεν. —
Κροῖσος ἐνόμιζε τὸν Ἀπόλλωνα θύων ἐξιλάσασθαι. — Τῷ ἀνδραπόδῳ κρεῖσ-
σὸν ἐστι τεθάναι ἢ ζῆν. — Ἐν Σπάρτῃ λυσitelῆ γηράσκειν. — Οἱ γηρά-
σαντες μάλιστα ἐπιθυμοῦσι ζῆν. — Ἦν τις ἀποδρᾷ σε τῶν οἰκετῶν καὶ λάβῃς
αὐτόν, τί αὐτῷ χρῆσι; — Οἱ πελαργοὶ τοὺς γεγηρακότας γονέας τρέφουσιν.
— Κύρος ἔφη πρὸς τοὺς στρατιώτας· Οἱ πολέμιοι φοβούμενοι ἡμᾶς ἀποδε-
δράκασιν. — (Περικλῆς τοὺς ἐπετειοὺς καρποὺς ἀπαντας ἀθρόους ἐπίπρα-
σκεν, εἶτα δὲ τῶν ἀναγκαίων ἕκαστα ἐωνεῖτο. — Παρ' Ἀλέξανδρον ἀφίκοντο
Περσῶν τινες, οἳ ἠγγελλον Βῆσσον Ἀρταξέρξην τε καλεῖσθαι ἀντὶ Βῆσσου
καὶ βασιλέα φάσκειν εἶναι τῆς Ἀσίας.) — Ὁ προδότης ἑαυτόν τε καὶ τὴν
πατρίδα τοῖς πολεμίοις πέπρακεν. — Τί ἔν σοι ἀρέσειεν; — Πειρῶ ἀρέσαι
θεῶ, ᾧ μάλιστα ἀδεῖν σε δεῖ. — Ἦδὺ σωθέντα μεμνησθαι πόνων. —
(Ἐπὶ ἄν¹ εἰς τὴν γῆν ἐκβῆ ἐκ τοῦ ὕδατος ὁ κροκόδειλος καὶ ἐπὶ ἄν² χάνη, ἐν-
ταῦθα δὲ τροχίλος εἰσδύεται εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ.)

105.

Solón pravil, že po² Kleobiovi a Bitónovi, kteří zemřeli přivezše na³
voze matku ke⁴ svatyni, nejšťastnější jest Tellos Athénský, jenž blaženě
žil a pro⁵ vlast zemřel. — Chci vás upamatovati na to⁶, co jste mi při-
slibili. — Otroci, byvše prodáni, často do cizích zemí přicházeli. — Blázní
ani vidouce nepoznávají ani slyšíce nejsou pamětliví. — Athéňané chtíce
udobříti Minoa, ročně sedm mládencův a sedm panen za oběť⁶ do Kréty
posylali. — Nezemřelý zemřelým čest vzdávati má. — Thalés byv tázán,
co spatřil (asi)⁷ nejpodivnějšího⁸, odpověděl: Tyrana sestárnuvšího. —
Pánové hlídali otroky, aby⁹ někam neuprehli. — Jsa bohat, buď pamětliv
chudých! — Démosthenes praví: Tisíckrát¹⁰ lépe jest mrtvu býti než

lichotnictvím se zalibiti. — Žádny po smrti¹¹ nic (něco) s¹² sebou vzíti nemůže¹³. — Do jaké tmy uprehneš před bohem¹⁴? — Démostenes pravil: Nyní důvěra a jiné takové (vlastnosti) jako z trhu vyprodány jsou. — V neštěstí člověk brzy sestárne. — (Kdykoli¹ krokodilové z vody na zemi vyjdou, mají v obyčeji tlamu rozevřítí.) — Upamatuj se, že jsme pravili, že křivdící není blažený. — Přisvědčuju ti dokládajícímu¹⁵, že enost postačitelna jest ku blaženosti. — Kritón přemlouval Sókrata, aby¹⁶ z vězení uprchl.

¹ ἐπὶ (ἐπεὶ ἂν) kdykoli (s conj.). — ² μετὰ s acc. — ³ ἐπί s gen. — ⁴ πρὸς s acc. — ⁵ ὑπέρ s gen. — ⁶ acc. bez předl. — ⁷ opt. pf. — ⁸ podivný = παράδοξος. — ⁹ aby ne = μή s opt. — ¹⁰ v řečt. se říká 10.000kráté. — ¹¹ verb! — ¹² σύν. — ¹³ nemůže vzíti (odvésti) = pot. opt. — ¹⁴ přehlím před někým = ἀποδιδράσκω τινά. — ¹⁵ sl. φάσκω. — ¹⁶ inf.

Čtení ze'.

Λοχαγὸς δὲ Λακεδαιμόνιος ἀπαγγέιλαντός τινος αὐτῷ, ὅτι τῶν υἱέων ἐτεθνήκει ὁ ἕτερος· Πάλαι ἤδη, ἔφη, ὅτι ἀποθανεῖν αὐτὸν ἔδει.

Λακεδαιμόνιος τὴν τοξευθεὶς καὶ τὸν βίον ἐκλείπων ἔλεγεν· Οὐ μέλει μοι τοῦτο, ὅτι ἀποθάνομαι, ἀλλ' ὅτι ὑπὸ τοξότου καὶ μηδὲν πράξας.

Φίλιππος ὅτε ἐπέβαλεν εἰς τὴν Αἰωνικήν, καὶ ἐδόκουν πάντες ἀπολεῖσθαι, ἔφη πρὸς τινὰ Σπαρτιατῶν· Τί νῦν ποιήσετε, ὦ Αἰώνες; Τί γὰρ ἔλλο, ἔφη ὁ Λακεδαιμόνιος, ἢ ἀνδρείως ἀποθάνομεθα; μόνου γὰρ ἡμεῖς Ἑλλήνων ἐλευθεροὶ εἶναι καὶ μὴ ὑπακούειν ἄλλοις ἐμάθομεν.

Αἰκωνά τις χωλὸν υἱὸν ἐπὶ παράταξιν προπέμπουσα· Τέκνον, ἔφη, κατὰ βῆμα τῆς ἀρετῆς μέμνησο.

Φωκίων πρὸς ἕνα τῶν μελλόντων συναποθνήσκειν ὀδυρόμενον καὶ ἀγανακτοῦντα· Οὐκ ἀγαπᾷς, ἔφη, μετὰ Φωκίονος ἀποθάνομενος;

Cvičení CVI.

(Pokrač. Sch. § 127. 7—10, 13—15, 126. 14; Nied. § 348. 8—15, 18, 21, 24, 26—28, 31.)

Δίκαιον μὲν ἄνδρα ἐν χρόνῳ γινώσκει, κακὸν δὲ κλῆν¹ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ γινώσκει. — Ἀλέξανδρος τῶν τετρωμένων πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν. — Πολλὰ τῶν ἀνεγνωσμένων ἀληθῆ μὲν ἐστίν, ἀλλ' οὐχ ἡδέα. — (Οἱ Αἰγύπτιοι τοὺς νεκροὺς ταριχεύουσιν, ἵνα μὴ κείμενοι ὑπ' εἰλῶν καταβρωθῶσιν.) — Ὅποσοι τὸν θάνατον ἐγνώκασιν πᾶσι κοινὸν εἶναι καὶ ἀναγκαῖον ἀνθρώποις, οὗτοι εὐδαιμονέστερον ζῶσιν. — (Λεωνίδας Ξέρξου γράψαντος αὐτῷ· Πέμψον τὰ δπλα, ἀνέγραψε· Μολὼν λαβέ. — Τὸ μὲν ἀλῶναι Συρακούσας ὑπὸ Κορινθίων δίκαιον² ἀναθεῖναι τῇ τῶν μαχομένων ἀνδραγαθίᾳ καὶ τῇ δεινότητι τοῦ στρατηγοῦ, τὸ δὲ μήτ' ἀποθανεῖν τινα μήτε τραθῆναι τῶν Κορινθίων ἴδιον ἔργον αὐτῆς ἢ Τιμολέοντος ἐπεδείξατο τύχη.) — Κῦρος πολλὰ χρήματα εἰς τοὺς στρατιώτας ἀνῆλθωσεν. — Ὁ παῖς καὶ αἱ θυγατέρες τοῦ Ἀρμενίων βασιλέως ὑπὸ Κέρου ἐάλωσαν. — Πολὸν ἂν θᾶσον ὀλίγοι ὑπὸ πολλῶν τι-

τρωσκόμενοι ἀναλωθείσαν ἢ πολλοὶ ὑπὸ ὀλιγῶν. — Ἐν πολλὰ ἂν ἐξεύροι. — Παυσανίου θανατωθέντος ἐπιστολαὶ τινες ἀνευρεθεῖσαι εἰς ὑποψίαν ἐνέβαλον Θεμιστοκλέα. — Πολλὰ τέχνη ἐν ἀνθρώποις εἰσὶν ἐκ τῶν ἐμπειριῶν ἐδρημένα. — Οὐχ οἱ τὴν τέχνην διδάξαντες πονηροί, ἀλλὰ οἱ μὴ χρώμενοι ὀρθῶς. — Ὁ πατὴρ ἐσκοπεῖτο μετὰ τῶν φίλων, ὃ τι διδάξοιτό με. — Ἡρακλῆς ὑπὸ Αἴνου μουσικὴν διδαχθῆναι λέγεται. — Σὺ με ἀληθῆ λέγειν ἐδρῆσεις. — (Ἀσκληπιὸς πολλοὺς τῶν τεθνεώτων ἀναβιώσασθαι λέγεται. — Ἀθηναῖα ἐκ τῆς Διὸς κεφαλῆς ὀπλισμένη ἐξέθορον. — Ἀρχέλαος ὁ Μακεδὼν ἀπέσφαξεν Ἀλέξανδρον ξενισθέντα καὶ καταμεθυσθέντα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ.) — Σωκράτης ἔφη· Οἶμαι γέλωτα ὀφλήσειν παρ' ἑμαυτῷ¹⁵ γλιχόμενος τοῦ ζῆν. — Δημοσθένης λέγει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· Ὅσῳ χεῖρον, ἢ προσήκει, κέχρησθε τοῖς πράγμασι, τοσούτῳ πλείονα αἰσχύνῃν ὀφλήκατε.

106.

Thalés byv tázán, co jest nejtěžší, pravil: Poznati sebe sama; každý zajisté sobě lichotníkem jest. — Mnohé básně od vás přečteny jsou; reete, která se vám nejvíce zalíbila! — Mnoho vojnů bylo neschopných k boji³: jedni jsouce poraněni, jiní nesouce je, jiní přijavše zbraň od nesoucích. — Jen skromný pozná sám sebe. — (Aktajón od svých vlastních psů sežrán byl, ale mnozí od pochlebníkův a břichopásků vyjednání⁴ bývají.) — V bitvě u Issa zajata byla matka i žena Darejova, dvě dcery a jeden syn, nemluvně. — Darejos od⁵ Alexandra své manželky a matky a děti zajatých (acc.) požádal. — Mnozí peníze vynaložili, k čemu jich vynaložení nebylo třeba. — (Vy jste už dospělí poznati, co se mluví, a poznajíce vyjeviti, co se vám zdá.) — Od jedněch čas, od jiných život marně se vynaložil (pf.). — Ty jsi byl polapen ve lži⁶. — Odpust bezděky⁷ chybivšímu! — Hudba zdá se býti vynalezena pro⁸ rozkoš. — V bitvě mnozí byli poraněni. — Budeš-li hledati, nalezneš. — Kéž poznáte, že lze každému blaženým býti i beze zlata! — Věrného přítele nalezuuv, našel jsi poklad. — Solón praví: Stárnu vždy novému se přiučuju. — Chtíti moudřejšího poučiti, jest chtíti slunci světla přijčíti. — Nemírní ve spánku⁹ nenaučí se¹⁰ mnohým věcem. — Dareja dva ze satrapů poranivše opustili a sami utekli, když Alexander byl už blízko. — Slyšeli jsme, že Kroisos byl zajat od Kýra, a Kýros že zahynul od Tomyrie Massagetky. — Lehkomyslným se přibází, že všechno, cokoli by vynaložili¹¹, marně vynaložili. — Mnoho krásného lidmi jest vynalezeno, z čehož my se učiti máme. — (Pomocí¹² Asklépionou mnozí z mrtvých prý oživil. — Člověk žádný smrti vyhnouti¹³ nemůže). — Mnozí, chtějce zalibiti se, utřžili si (pf.) jen hanbu. — Nevychloubej se, abys¹⁴ u¹⁵ moudrých posměchu si neutržil!

¹ viz evič. XCVI. pozn. 1. — ² constr.: δίκαιόν ἐστιν ἀναθεῖναι τὸ ἀλῶναι Συρ... τῇ ἀνδραγ... — ³ neschopný k boji = ἀπόμαχος 2. — ⁴ = sežrání. — ⁵ παρά s gen. — ⁶ bývá polapen ve lži = ἀλίσκεται ψευδόμενος. — ⁷ neut. plur.

adj. ἀκούσιος. — ⁸ χάριν s gen. — ⁹ gen. bez předl. — ¹⁰ pass. sl. διδάσκω. — ¹¹ conj. s ἔν. — ¹² ῥημοσί μου = διὰ ἐμοῦ. — ¹³ sl. ἀλύσκω (τι). — ¹⁴ aby ne = μή s conj. — ¹⁵ η = παρά s dat.

Čtení κς'.

α) Λάκαινά τις τοῦ παιδὸς αὐτῇ ἀρικομένον ἀπὸ παρατάξεως τετρωμένου τὸν πόδα¹ καὶ σφόδρα ἀλγοῦντος. Ἐὰν τῆς ἀρετῆς, ἔφη, μεμνηῖ², ὦ τέκνον, καὶ ἄπονος ἔσῃ καὶ θαρρήσεις.

Φίλιππος Ἀθηναίους μακαρίζειν ἔλεγεν, εἰ καθ' ἕκαστον ἐναντὸν αἰρεῖσθαι³ δέκα στρατηγούς ἐδρίσκουσιν· αὐτὸς γὰρ ἐν πολλοῖς ἔτεσιν ἕνα μόνον στρατηγὸν ἐδρηκέναι, Παρμενίωνα.

Οἱ Ἴβυκον ἀποκτείναντες ἀδολεσχίᾳ ἐάλωσαν ἐν θεάτρῳ καθήμενοι. Γεράνων γὰρ παραφανεισῶν ἄμα γέλωτι πρὸς ἀλλήλους ἐψιθύριζόν, ὡς αἱ Ἴβύκου ἔκδικοι πάρεσιν. Οἱ δὲ καθεζόμενοι πλησίον ἀκούσαντες, ἤδη πολὺν χρόνον τοῦ Ἴβύκου ὄντος ἀφανοῦς καὶ ζητουμένου, ἐπελάβοντο τῆς φωνῆς καὶ προσήγγειλαν τοῖς ἄρχουσιν. Ἐλεγχθέντες δὲ οὕτως ἀπήχθησαν ὑπὸ τῆς αὐτῶν γλωσσαλγίας, ὥσπερ ἐρινύος, βιασθέντες ἐξαγορεῦσαι τὸν φόνον.

¹ τετρωμένος τὸν πόδα = poraněný na noze, s poraněnou nohou. — ² o tomto conj. viz Sch. § 89. pozn.; Nied. § 325. — ³ k volení, k volbě.

β) Γεωργοῦ παῖδες.

Γεωργοῦ παῖδες ἐστασιάζον· ὁ δ', ὡς πολλὰ παραινῶν οὐκ ἠδύνατο πείσαι αὐτοὺς λόγοις μεταβάλλεσθαι, ἔγνω δεῖν πρᾶγμα¹ τοῦτο πρᾶξαι. Καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ῥάβδων δέσμην κομίσει. Τῶν δὲ τὸ προσταχθὲν ποιησάντων τὸ μὲν πρῶτον² δοὺς αὐτοῖς ἀθρόας τὰς ῥάβδους ἐκέλευσε καταθραῦσαι· ἐπειδὴ δὲ καὶ περιβιαζόμενοι οὐκ ἠδύνατο, λίσσας τὴν δέσμην ἀνὰ³ μίαν αὐτοῖς ῥάβδον ἐδίδου· τῶν δὲ ῥαδίως κατακλώντων ἔφη· Ἄτὰρ οὐν καὶ ἡμεῖς, ὦ παῖδες, ἐὰν μὲν δημοφρονῆτε, ἀχειρωτοὶ τοῖς ἐχθροῖς ἔσεσθε· ἐὰν δὲ στασιάζητε, ἐνάλωτοι.

¹ πρᾶγμα jest subj., τοῦτο obj. k inf. — ² τὸ πρῶτον = za prvé. — ³ distrib. po-

Čvičení CVII.

(Slovesa s nestálým znakem ε. Sch. § 128. a; 129. fin. pozn. ῥιπτέω; Nied. § 349. 1—5, 8.)

Ἡ παιδεία πόρου πολλοῦ καὶ χρόνον μακροῦ καὶ δαπάνης οὐ μικρᾶς δεῖσθαι δοκεῖ. — Ἐδοξε τοῖς θεοῖς Ἴλιον ἀλῶναι. — Οἱ στρατιῶται τοὺς πολεμίους ἐώθουν. — Ἐν τῇ ἐν Πλαταιαῖς μάχῃ ἐώσαντο τοὺς μὲν Πέρσας οἱ Λακεδαιμόνιοι, τοὺς δὲ Θηβαίους οἱ Ἀθηναῖοι. — Ὁ πατὴρ τὰ χρήματα δώσει τῇ θυγατρὶ κἀκείνῳ, ὃς ἂν γήμη αὐτήν. — Τῶν Μακεδόνων πολλοὶ συνεστρατευμένοι ἦσαν Ἀλεξάνδρῳ πρὸ τῆς στρατιᾶς γεγαμηκότες. — (Οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς καιούργους ἀπὸ τῆς Ταρπητίας πέτρας ἐρρίπτουν. — Ἐπεὶ Κῦρος παρηγγέησεν ἐπανάγειν, Χρυσάνταν τὸν ταξίαρχον ὀνομαστὶ καλέσας¹, αὐτὸς ἀνατεταμένους τὴν μάχαιραν, ὡς παῖσων πολέμιον, ἐπήμους τε αὐτῷ

εὐθύς, ἀραίς τε, ὃ ἐμελλε ποιεῖν, τὸ κελευόμενον ἔπρασεν.) — Οἱ μνηόντες καὶ φαινόντες τοὺς σῦκα ἐξάγοντας ἐκλήθησαν συκοφάνται. — Οὐδείς πώποτε οὐδὲ τῶν ἐχθρῶν ἐτόλμησεν ἐπικαλέσαι ἐμοί. — Τὰ δεδογμένα ποιεῖν δεῖ. — Τὰ τυχηρὰ τῶν ἀγαθῶν Διὸς δῶρα κέκληται². — Μεγάλη ζημία ἐστίν, εἰ κακὸς κεκλήσομαι². — (Συβάρεως ἀλούσης³ ὑπὸ Κροτωνιατῶν Μιλήσιοι πάντες ἐξύρατο τὰς κεφαλὰς καὶ ἐν πένθει μεγάλῳ ἦσαν.) — Ὁ ἀληθινὸς φίλος ἐπὶ τοῖς τοῦ φίλου εὐτυχίμασι γεγηθὼς φανήσεται.

107.

Sókrates pravil Kritónovi: Co se mi zdálo (aor.) dříve pravdivým býti, že se nesměji křivdy oplácti⁴, totéž zdá se mi i nyní; ale tobě-li jinak se uzdálo (pf.), mluv a pouč mne! — Všichni radují se⁵, že nepřátelé ze země jsou vytištěni. — Xanthippos, vítěz⁶ nad Peršany u Mykaly, za manželku pojal Agaristu, deera Megaklea, bratra Kleisthenova. — Alexander města, jež založil, Alexandrie nazval. — Knihy Hérodotovy nazvány jsou Músy. — (Uzdálo-li⁷ by se nám, že někteří jsouce špatni, vychvalují se, neodjímejme jejich chvály svou vlastní chválou, nýbrž dokazující ukažme, že nepřislušně se chválí.) — Když vojínové posnídali, svolal Kýros setníky, chtěje (jim) rozkaz dáti. — Co čině byl Aristeides spravedlivým nazván? — Athéňané vytiskly Aigiňany z Aiginy, (nařknuvše je vinou⁸ Peloponnésské války). — Nesluší ženě vdáti⁹ se za nepřitele. — Neprávě nikoho nižším nenařkneme⁸.

¹ viz Sch. § 94. 1. b, pozn.; 113. fin. str. 104. — ² κέκλημαι = nazván jsem; nazývám se; k tomu významu patří fut. κεκλήσομαι. — ³ tento gen. abs. zastupuje větu časovou; když . . . — ⁴ opláctím křivdy = ἀνταδικῶ. — ⁵ perf. sl. γηθέω. — ⁶ verb. ! — ⁷ εἰάν s conj. — ⁸ nařkám někoho něčím = ἐπικαλῶ (ἐγκαλῶ) τινί τι; nařkám někoho vinou něčeho = ἐπικαλῶ (τινι) αἴτιον εἶναι τινος. — ⁹ žena se vdává za někoho = γυνή γαμεῖται τινι.

Čtení κζ'.

a) Δάκων τις τρωθεὶς ἐν πολέμῳ καὶ βαδίζειν οὐ δυνάμενος τετραποδιστὶ ὤδευεν. Αἰσχynomένῳ δ' αὐτῷ ἐπὶ¹ τῷ γελίῳ ἢ μήτηρ. Καὶ πόσῳ βέλτιον, ὃ τέκνον, ἔφη, μᾶλλον ἐπὶ² τῇ ἀνδρείᾳ γεγηθέναι ἢ αἰσχύνεσθαι ἐπὶ¹ γέλωτι ἀνοήτῳ;

¹ za. — ² z, ze.

b) Θεῶν γάμοι. Θεοὶ πάντες ἔγημαν, ἦν ἕκαστος εἰλήχει κλήρω. Πόλεμος παρῆν ἐσχάτῳ κλήρω, Ὑβριν δὲ μόνῃ κατέλαβε, καὶ ταύτης περισσῶς ἐρασθεὶς ἔγημεν. Ἐπακολουθεῖ δὲ αὐτῇ πανταχοῦ βαδιζούσῃ.

Cvičení CVIII.

(Pokrač. Sch. § 128. b, 5, 7, 8, 11, 13—17, 22; Nied. § 349. 9, 10, 22—25, 27, 29.)

Νῦν μὲν βούλει με σῶσαι, ὕστερον δὲ ἴσως οὐ βουλήσει. — Οἱ θεοὶ πάντα ἴσασι καὶ προσημαίνουσιν, ᾧ ἂν ἐθέλωσιν. — Τίς ἀνὴρ ἐθελήσει

ἐπιδειξάι ἐαυτὸν κακόν; — Ὁ τῶν Ἀσσυρίων βασιλεὺς εἴτε πεισθεὶς εἴτε βουληθεὶς συνθήκας ἐποίησατο Κύρω. — Τὸ πέρας, ὡς ἂν ὁ δαίμων βουληθῆ, πάντων γίγνεται. — Ἄρ' ἂν τί μοι ἐθελήσεις συμβουλευσαί; — Οἱ Λακεδαιμόνιοι μελλήσαντές ποτε εἰς τὴν Ἀργεῖαν στρατεύειν, ὡς αὐτοῖς τὰ ἱερὰ ἐν τοῖς ὄρκοις οὐκ ἐγίνετο¹, ἀνεχώρησαν. — Κύρος ἔφη πρὸς τοὺς στρατιώτας: Ἐγὼ μὲν ἤδη ὑμᾶς ἐπαινώ, ὅπως² δὲ καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινεστε³, ἐμοὶ μελήσει. — Οὐκ ἐπὶ πᾶσιν, ἔττα ἂν δέηπραχθῆναι, πάντας δεήσει παρεῖναι. — Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπικηρυκευσάμενοι καὶ δεηθέντες ἐποίησαντο συνθήκας Μίνω. — Οἱ τῶν πραγμάτων καιροὶ οὐ μενοῦσι τὴν βραδυεῖα. — Τῷ λατρευομένῳ λυσιτελεῖ ὑπομεῖναι τὴν ἀληθόνα. — Ὡς Ὁμηρος λέγει, διενείμαντο τὴν ἀρχὴν ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Πλούτων, ἐπειδὴ παρὰ τοῦ πατρὸς παρέλαβον. — Ὑμεῖς τὰ κοινὰ διενείματε καὶ ἡμεῖς πιστεύσομεν ὑμῖν καλῶς διανενημέναι. — (Τὸν Κατιλίαν οἱ πλείστοι τῶν συνηρηθῶτων πρὸς αὐτὸν ἐγκαταλιπόντες ἔρχοντο· καὶ μετὰ τῶν συμμενηθῶτων αὐτῷ διαγωνισάμενος πρὸς Ἀντώνιον αὐτὸς τε διεφθάρη καὶ τὸ στρατόπεδον.)

108.

Nevol všem se libiti! — Dobrý nevolí se nikdy křivditi jinému. — Kdy budete chtiti své povinosti konati? — Kdybychom⁴ se všichni uvolili zákonně poslouchati, blaženě bychom všichni dokonali⁵ svůj život. — (Homéros praví, že synové Alkéovi, Ótos a Efiáltos, jsouce ještě děti, umínili si⁶ Ossu vložit⁷ na Olymp a Pélion na Ossu. — Milí [a] ne odporni býti musí ti, kteří jsou na tom⁸, aby se stali⁹ našimi spojenci.) — Lakedaimonští byli na tom⁸ (aor.) aby zakopali Pausania (tam), kde zločince zakopávali; ale bůh v Delfech kázal ho pohřbiti (tam), kde právně¹⁰ zemřel. — Kdo poslouchá ve všem¹¹ Boha, tomu nebude nikdy líto¹² toho, co učinil⁸. — Skromnosti bude vám vždy potřeba. — Démades, obdržev pět talentů, přislíbil, že poprosí Alexandra za¹³ Démosthena a jiné řečníky. — Rodičům učí vděk¹⁴, začkoli by tě požádali¹⁵! — Nepochybiš, vyčkaje nejmoudřejšího rádece — času (acc.). — Perikles, vypudiv Aigiňany všechny, ostrov Aigínu mezi Athénské¹⁶ rozdělil. — Lidé mají jmění nestejnou měrou rozdělené. — Perikles vždy říkával spoluobčanům, že, co na něm jest¹⁷, Athéňané zůstanou nesmrtelnými po všechem čas¹¹. — Jakž by ti, kteří pevnosti opustivše utekli, nepřítel na rovině vyčkali? — (Když Lakedaimonští do Attiky vtrhli, Attičané do Athén už se sběhli¹⁸.)

¹ τὰ ἱερὰ γίγνεται (totiž καλὰ) = (oběti stávají se příznivými) oběti se daří. — ² (jak), aby. — ³ ἐπαινώ mívá častěji med. fut. než act. (v prose) v act. smyslu. — ⁴ εἰ s opt. — ⁵ pot. opt. — ⁶ sl. βούλομαι (v záv. ἐθέλω). — ⁷ vkládám něco na něco = ἐπιτίθημι τί τι. — ⁸ (ti, kteří ...) partic. s členem; jsem na tom = μέλλω s inf. — ⁹ inf. fut. sl. εἰμί. — ¹⁰ kde právně = οὐπερ. — ¹¹ acc. bez předl. — ¹² jest mi líto něčeho = μεταμέλει μοί τινος. — ¹³ ὑπέρ s gen. — ¹⁴ činím vděk = zavděčuju se. — ¹⁵ žádám tě za = δέομαι σού τι (τινος); conj. s živ. — ¹⁶ dat. bez předl. — ¹⁷ co na mně jest (quantum in me est) = ὅσον ἐπ' ἐμοί. — ¹⁸ plupf. sl. συρ-ρέω.

Čtení κη'.

Γάιος Φαβρίκιος¹, τοῦ Πύρρου παρακαλοῦντος² αὐτὸν εἶναι³ σὺν αὐτῷ καὶ τὴν μετ' αὐτὸν ἔχειν ἡγεμονίαν· Οὐδὲ σοί, ἔφη, τοῦτο λυσitelές ἐστιν. Ἦπειρωτῶται γάρ, ἐὰν ἀμφοτέρους γινώσιν ἡμᾶς, ἐπ' ἐμοῦ βασιλεύσασθαι⁴ μᾶλλον ἢ σοῦ ἐθελήσουσιν.

¹ const. Γάιος Φ... ἔφη. — ² gen. abs. — ³ aby byl. — ⁴ v češtině užije se raději activní const.: abych...

Cvičení CIX.

(Pokrač. Sch. § 128. 4, 9, 10, 12, 18, 19, 23; 129. b, 4; Nied. § 349. 13—18, 20, 21, 30—35.)

Τίς ἂν λιμῷ καὶ ἔλγει μάχοιτο; — (Τί ἐστι τοῦ ἀλέξασθαι δικαιοτέρον;) — Ἄρβηλα τοῦ χώρου, ἐν ᾧ τὴν ἐσχάτην μάχην Λαρεῖός τε καὶ Ἀλέξανδρος ἐμαχέσαντο, ἐξακοσίους σταδίους ἀπέχει. — Καῖσαρ διπερβάλλει πάντας τῷ¹ πλείστας μεμαχῆσθαι μάχας. — Δίκαι τε καὶ ἐγγλήματα ἐπ' ἀλλήλους σὺν οὐχίστατι ἐξ ἀνθρώπων. — Κρεῖσσον ἡμᾶς τὰ τῶν πολεμίων μείζω οὐχίστατι μείονα δρᾶν², ἢ μείω ἀκούσαντας ἰσχυρότερα εὐρίσκειν. — Κλεῖτος ἤχθετο τῇ Ἀλεξάνδρου εἰς τὸ βαρβαρικὸν μετακινήσει καὶ τοῖς τῶν κολακευόντων λόγοις. — Οὐ δικαίως μοι ἤχθεσθης. — Ἐροῦ τὸν ξένον. Τί ἔρωμαι; Ὅστις ἐστίν. Ἐρήσομαι. — Ἥρρησε τὰ καλά. — Καμόντες ἡδέως δεωπήσομεν καὶ καθευδήσομεν. — Μηδέν μοι ἀχθεσθῆς. — Οὐδεὶς σε τυπήσει. — (Μιλτιάδης εἶχε τὴν Χερσόνησον πεντακοσίους βόσκων ἐπιζούρους.) — Ὁ λαβὼν ἐχάρη τῷ δώρῳ. — (Οἱ Ἕλληνες οἱ Κύρω συστρατεύσασθαι ἐπηγγέλλοντο Ἀρσίου, εἰς τὸν θρόνον τὸν βασιλείον καθιεῖν αὐτόν. — Τὰ ῥόδα ἡδὲ δῶδεν. — Ἀστυάγης τὸν Ἀρπάγον υἱὸν σφάξας τὰ μὲν ὄπτησε, τὰ δὲ ἤψησε τῶν κρεῶν.)

109.

Statně budeme se brániti³ proti nepřátelům. — (Proti⁴ dvěma protivníkům bojovati jest těžko.) — Helléni při⁵ Salamíně s barhary pro⁶ vlast v rozhodný boj se dali⁷. — Kýros pravil svým poddaným: Jestliže⁸ by vám kdo křivdil, já za⁶ vás bojovati budu. — Tělo sice zemře, ale duše odejde pryč⁹ (jako) nesmrtelná a nestárnoucí. — Domníval jsem se, že nebudu smíti nic opominouti z toho, co bych měl¹⁰ vám poraditi. — Nikdo nevolí nic, než co by dobrým (acc.) býti se domyslíl¹¹. — (Sókrates pravil jednomu ze sofistů: Jestliže⁸ bys mne překonal¹², nerozmrzím se na tebe¹³ tak, jako ty rozmrzel jsi se na mne, nýbrž u¹⁴ mne za největšího dobrodince¹⁵ zapsán¹⁶ budeš.) — Rozmrzel bys se¹⁷, kdybych¹⁸ se tě zeptal, co chceš zvěděti? — Naopak mrzel bych se¹⁷, kdybych¹⁸ znamenal, že jsi zamlčel, co bys se byl chtěl zeptati. I ty zajisté nerozmrzíš se na mne, uslyše¹⁹ pravdu. — I velmi rád budu²⁰, vše uslyše¹⁹. — Zeptáte se toho, komu bude po vůli²¹ odpovídati; nebo ne každý rád odpovídá²². — Namahav se ve dne, přespíš celou noc. — (Vypravují, že Kambýses vskakuje na

koně, svým mečem ve stehno poraněn jest²³. — Po²⁴ smrti králově na²⁵ královský stolec syn jeho dosedne.)

¹ τῷ μεμαχῆσθαι: tím, že; srov. cvič. LXII. pozn. 8. — ² ἡμᾶς δοῦν = abychom viděli (k tomu sluší za doplňek praed. μέιονα, jako μείζω k οὐθέντας, k nimž jest společný obj. τὰ τῶν πολ.). — ³ bráním se proti někomu = ἀλέξομαι τινα. — ⁴ πρὸς s acc. — ⁵ ἐν. — ⁶ ὑπέρ s gen. — ⁷ δάνάμ se v rozhodný boj = διαμάχομαι. — ⁸ εἰν s conj. — ⁹ odcházím pryč = οἴχομαι ἀπιών. — ¹⁰ opt. — mám něco raditi = ἔχω τι συμβουλεύειν. — ¹¹ conj. s ἐν. — ¹² překonávám (řečí) = ἐξελέγω. — ¹³ dat. bez předl. — ¹⁴ παρὰ s dat. — ¹⁵ nom. — ¹⁶ fut. exact. (III.) — ¹⁷ opt. potent. — ¹⁸ εἰ s opt. — ¹⁹ aor. — ²⁰ jsem rád = χαίρω. — ²¹ jest mi po vůli = ἔστι μοι βουλομένω. — ²² rád odpovídám = χαίρω ἀποκρινόμενος. — ²³ pf. (τύπτω τινὰ εἰς μηρόν). — ²⁴ μετά s acc. — ²⁵ ἐπὶ s gen.

Čtení 29'.

a) Μέμνων δ' Ἀλεξάνδρω πολεμῶν ὑπὲρ Δαρείου, μισθοφόρον τινὰ πολλὰ βλάσφημα καὶ ἀσελγῆ περὶ Ἀλεξάνδρου λέγοντα τῇ λόγχῃ πατάξας· Ἐγὼ σε, ἔφη, τρέφω μαχοῦμενον ἀλλ' οὐ λοιδορησόμενον Ἀλεξάνδρῳ.

Ἀσωνίδας τοὺς ἡϊθέους βουλόμενος σῶσαι καὶ ἐπιστάμενος ἔντικτος οὐκ ἀνεξομένους¹, στυτάλας δοὺς καθ' ἕνα² αὐτῶν πρὸς τοὺς ἐφόρους ἔπειπε. — Καὶ τῶν τελείων δὲ τρεῖς ἐβουλήθη διασῶσαι· οἱ δὲ συννοήσαντες οὐκ ἠρέσχοντο λαβεῖν τὰς στυτάλας. Ὡν δὲ μὲν ἔφη. Οὐ κῆρυξ, ἀλλὰ μαχητὴς ἠκολούθησα· ὁ δὲ δεύτερος· Αὐτοῦ μένων κρείσσων ἂν εἴην· ὁ δὲ τρίτος· Οὐκ ὕστερος τούτων, πρῶτος δὲ μαχοῦμαι.

¹ praedic. part.; že ... etc. — ² po jednom.

b) Γεωργὸς καὶ παῖδες αὐτοῦ.

Γεωργὸς τις, μέλλων καταλύειν τὸν βίον, καὶ βουλόμενος τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας πείραν λαβεῖν¹ τῆς γεωργίας, προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ἔφη· Παῖδες ἐμοί, ἐγὼ μὲν ἤδη τοῦ βίου ὑπέξειμι, ὑμεῖς δ', ἄπερ ἐν τῇ ἀμπέλῳ μοι κέκρυπται, ζητήσαντες εὐρήσετε πάντα. Οἱ μὲν οὖν, οὐθέντες θησαυρὸν ἐκεῖ που κατορωρύχθαι, πᾶσαν τὴν τῆς ἀμπέλου γῆν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρὸς κατέσκαψαν· καὶ θησαυρῷ μὲν οὐ περιέτυχον, ἡ δὲ ἀμπελος καλῶς σαφείσα πολλαπλασίονα τὸν καρπὸν ἀνέδωκεν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ κάματος θησαυρὸς ἐστι τοῖς ἀνθρώποις.

¹ aby ...

Cvičení CX.

(Slovesa γίγρομαι, πέτομαι, πίπτω, ἔρδω. Sch. § 128. 6, 21; 129. b, 2, 7; Nied. § 349. 28; 350. 3, 4, 7.)

Ἄνευ ἀρχόντων οὐδὲν ἂν οὔτε καλὸν οὔτε ἀγαθὸν γένοιτο. — Ἥλιος ἔφη πρὸς τὸν Δία· Ἡμαρτόν, ὃ Ζεῦ πεισθεῖς τῷ νύφ¹ πολλὰ ἱκετεύοντι· οὐ γὰρ ἤλπισα τηλικούτων γενήσεσθαι κακόν. — Δίε ἐλπίδες ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωρούμεναι, ὁπότεν μάλιστα οἴηται τις ἐπιλήψεσθαι αὐτῶν, ἀναπτύμεναι οἴχονται². — (Ἐπὶ δεῖπνόν τις κληθεῖς ὑπὸ φίλου εἰς ὕστεραίαν· Μάλιστα

ἦξω, ἔφη, καὶ μεταξὺ ἀπὸ τοῦ τέγους κεραμῖς ἐμπροσθοῦσα ἀπέκτεινεν αὐτὸν οὐκ ἐπιτελέσαντα τὴν ὑπόσχεσιν.) — Ὁ κατὰ τῶν ἑαυτοῦ φίλων δολίας μηχανὰς συντιθεὶς αὐτὸς ἐν ταῖς ἐνέδραις ἐμπροσθεῖται. — Ἴσθι, ὅτι αἱ θορυβοὶ δοῦπον οὐχ ὑπομείναισσι ἀναπτήσονται. — Οὐκ ἀκούεις Θεμιστοκλέα³ ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα; — Τίς τίνος αἰτίος ἐστι, γενήσεται φανερόν. — Σοῦ τὰ ἔργα φανερὰ γενήσονται. — Οὐχὶ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ μόνον γεγενῆσθαι ἠγοῦμεθα, ἀλλὰ καὶ τῇ πατρίδι. — Φωκίωνα τεκμαίρομαι⁴ μὴ παντάπασι εἶναι γένους ἀτίμου καὶ καταπεπτωκότος. — Εἰ ἀγαθὰ ἡμῖν προσγένονται διὰ τὴν εἰρήνην, μάλα εὐφραϊνοίμεθα ἔν. — Λέγε τὰ κεφάλαια τῶν γεγενημένων. — Πῶς θρασευθέντες γενήσονται οἱ νεανῖαι ἄριστοι; — (Ἐκίστης ἡμέρας ἔρωτα σαυτὸν· Πῆ παραβῆν; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;)

110.

Bohatství mnohým příčinou nezhojitelných nehod se stalo. — Dionýsios dělal tragoedie zcela špatné a směšné, tak že⁵ Filoxenos často skrze⁶ ně do lomů přišel⁷, nemoha smích zadržeti. — Když Fineovi jídla se předložila, (tu) Harpyje přiletěvše uchvátily mu (je). — Jinoši budou-li sami o sebe se starati a představených poslouchati, dokonalými (muži) se stanou. — Mnohé naděje vám ještě odlitnou. — (Platón pravil že ti, kteří by se zdáli⁸ nenapravitelnými⁹ pro⁶ velikost svých hříchů, přijdou⁷ do Tartara, odkud nikdy nevyjdou.) — (Dějiny¹⁰ Hellénův a Peršanův od Hérodota sepsány jsou, aby, co¹¹ se stalo, z paměti lidské časem se nevytratilo¹².) — Pro⁶ tíži pštrosově litati nemohou. — Co dřive bylo velikým, z toho stalo se (pf.) mnoho malým. — Ohromný strach udeřil v nepřátely. — Nevím, jaký to jsem¹³ člověk; nemohu důkladně vyjeviti, co mám na mysli. — Moudrý vojevůdce nečeká, až¹⁴ by více nepřátel přibýlo¹⁵. — Thúkydides vypravuje, že na začátku¹⁶ Peloponnésské války přišel⁷ mor do Attiky. — (Co od předkův paměti hodného vykonáno¹⁷ bylo, vše budu vypravovati [praví Hérodot].)

¹ totiž *Φαέθοντι*. — ² *ἀναπετόμενος ὄλχομαι* = vzlétám pryč; viz eviř. CIX. pozn. 9. — ³ Neslyšíš o Themistokleovi, že...? — ⁴ O Fókiónovi domýšlím se, že nebyl... — ⁵ tak že = *ὥστε* s inf. — ⁶ *διὰ* s acc. — ⁷ přicházím (zde) = *γρᾶδᾶμ* = *ἐπιπίπτω*. — ⁸ conj. (aor.) s ἔν. — ⁹ zdám se nenapravitelným (nezhojitelným) = *ἀνιάτως ἔχειν δοκῶ*. — ¹⁰ neut. plur. pouhého členu. — ¹¹ co se stalo: partic. s členem. — ¹² vytrácím se z paměti lidské = *ἐξίτηλος γίνομαι ἐξ ἀνθρώπων*. — ¹³ pf. med. sl. *γίνομαι*. — ¹⁴ *ἕως ἔν* s conj. — ¹⁵ přibývá něčeho = *προσγίγνεται τι*. — ¹⁶ verb. (gen. abs.) — ¹⁷ sl. *ῥέξω*.

Čtení λ'.

a) Πλάτων ἤδη πρὸς τῷ τελευτᾷ γιγνόμενος¹ ἔμνει τὸν αὐτοῦ δαίμονα καὶ τὴν τύχην, ὅτι πρῶτον μὲν ἄνθρωπος, εἶτα Ἕλληνας, οὐ βάρβαρος, οὐδ' ἄλλογον τῇ φύσει θηρίον γένοιτο, πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι τοῖς Σωκράτους χρόνοις ἀπῆντησεν ἡ γένεσις αὐτοῦ.

Περικλῆς τοὺς ὑπὲρ πατρίδος τεθνηκότας ἐγκωμιάζων ἔλεγεν ἀθανάτους γεγονέναι καθάπερ τοὺς θεοὺς· οὐ γὰρ ἐκείνους² αὐτοὺς δοῶμεν, ἀλλὰ ταῖς τιμαῖς, ἃς ἔχουσιν, καὶ τοῖς ἀγαθοῖς, ἃ παρέχουσιν, ἀθανάτους εἶναι τεκμαιρόμεθα· ταῦτ' οὖν ὑπάρχειν καὶ τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθανοῦσιν.

Περὶ τὸν Ὑπαννιν ποταμὸν τὸν περὶ Βόσπορον τὸν Κιμμέριον γίνεται ἔξωρον πτερωτὸν τετράπου. Ζῆ δὲ τοῦτο καὶ πέτεται ἔξ ἑωθινοῦ μέχρι δελφῆς· καταφερομένου δὲ τοῦ ἡλίου ἀπομαραίνεται, καὶ ἅμα δυομένῳ ἀποθνήσκει βιώσαν ἡμέραν μίαν· διὸ καὶ καλεῖται ἐφήμερον.

¹ γίγνομαι πρὸς τινι = pŕicházim k něčemu. — ² θεοὺς.

b) Μυῖαι.

Ἐν τινι ταμείῳ μέλιτος ἐκχυθέντος μυῖαι προσπτᾶσαι¹ κατῆσθιον· διὰ δὲ τὴν γλυκύτητα τοῦ καρποῦ οὐκ ἀφίσταντο. Ἐμπαγόντων δὲ αὐτῶν² τῶν ποδῶν, ὡς οὐκ ἠδύνατο ἀναπτῆναι, ἀποπνιγόμενοι ἔφρασαν· Ἄθλια ἡμεῖς, αἱ διὰ βραχεῖαν ἡδονὴν ἀποκλύμεθα.

Οὕτω πολλάκις ἢ λιγυεῖα πολλῶν κακῶν αἰτία γίνεται.

¹ o tomto aor. viz Sch. § 122. pozn. 3.; Nied. § 364. 5. — ² gen. pŕivlastňovaci.

c) Ἀλώπηξ καὶ λέων.

Ἀλώπηξ θεασαμένη ἐγκάθειρτον λέοντα καὶ τούτου σταῖσα ἐγγὺς δεινῶς αὐτὸν ἔβριζεν. Ὁ δὲ λέων ἔφη πρὸς αὐτὴν· Οὐ σύ με καθυβρίζεις, ἀλλ' ἡ προσπεσοῦσά μοι ἀτυχία.

d) Κόραξ καὶ ἀλώπηξ.

Κόραξ κρέας ἀρπάσας ἐπὶ τινος δένδρου ἐκάθισεν¹. ἀλώπηξ δὲ θεασαμένη αὐτὸν καὶ βουλομένη τοῦ κρέως περιγενέσθαι, σταῖσα ἐπήγει αὐτὸν ὡς εὐμεγέθη τε καὶ καλόν, λέγουσα καὶ ὡς πρέπει αὐτῷ μάλιστα τῶν θρέων βασιλεύειν, καὶ² τοῦτο πάντως ἂν γένοιτο, εἰ φωνὴν ἔχοι. Ὁ δὲ παραστῆσαι αὐτῇ βουλόμενος, ὅτι καὶ φωνὴν ἔχει, βαλὼν τὸ κρέας μεγάλως ἐκεκράγει· ἐκείνη δὲ τὸ κρέας ἀρπάσασα ἔρη· Ὡ κόραξ, ἔχεις τὰ πάντα· οὐκ ἔστιν ἄλλο μόνον κτεῖσαι.

Πρὸς ἄνδρα ἀνόητον ὁ λόγος εὐκαιρος.

¹ o pŕimnožku viz Sch. § 112. 6; Nied. § 282. b. 5. — ² totiž ὡς.

Slovesa s rozličnými kmeny.

Cvičení CXI.

(Αἰρῶ, ἔρχομαι, τρέχω, φέρω, ἐσθίω, πίνω. Sch. § 129. a, 1—3, 6, 7; b, 6; Nied. § 350. 8, 10, 13, 14, 11, 6.)

Τόπος τὴν ἀρετὴν οἷτε ἀφαιρεῖται οἷτε δίδωσιν. — Διαβολή τε καὶ νόθος πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας ἤρξα, οἷμαι δὲ καὶ αἰρήσειν. — (Περικλῆς τοῖς Ἀθηναίοις ἐκέλευσε τὴν Αἴγιαν ὡς λήμην τοῦ Πειραιῶς ἀφε-

λεῖν.) — Χαιρερῶν εἰς Δελφοὺς ἐλθὼν ἐτόλμησε τοῦτο μαντεύσασθαι, εἴ τις τοῦ Σωκράτους εἴη σοφώτερος· ἀνείλεν οὖν ἡ Πυθία μηδένα σοφώτερον εἶναι. — Τί τὸν ἀγρὸν ἀπολιπὼν δεῦρο ἀνεκλήλυθας εἰς τὴν πόλιν; — Ἀλέξανδρος τὴν στρατιὰν ἐπὶ Θήβας ἐπαγαγὼν τοὺς μὲν τοξότας ἐκδραμῆν¹ ἐσήμηνεν εἶσω τοῦ χάρακος, τοὺς δὲ ὑπασπιστάς ἔτι ἕξω κατεῖχεν. — (Τοὺς ἀμαρτάνοντας ῥῆον ἂν φέρειν² δοκῶ ἢ τοὺς μισούντας.) — Πῶς ἐτόλμησας δεξιβεγκεῖν ταῦτα, ἀ οὐκ ἐβουλόμην ἐκφέρεισθαι; — Νικῆν, ὃ τι πᾶσιν ἡμῖν μέλλει συνοίσειν. — (Ὅτω συνενηρόχασιν οἱ αὐτοὶ καιροὶ καὶ³ τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς, οὐκ ἔνι τοῦτον εἶνουν εἶναι τῇ πατρίδι.) — Εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἂν μᾶλλον ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν. — Κροῦσος ἡγεμὼν καὶ στρατηγὸς πάντων τῶν Κύρου πολεμίων ἠρέθη. — Οὐδέεις οὐσίαν, ἣν αὐτὸς ἐκήσαστο, κατέγραγεν, ἣν δὲ παρ' ἄλλου παρέλαβεν⁴. — (Γοργίας λέγει· Πολλάκις ἔγωγε μετὰ τῶν ἱατρῶν εἰσελθὼν παρὰ τινα τῶν καμνόντων οὐχὶ ἐθέλοντα ἢ φάρμακον πιεῖν ἢ τεμεῖν ἢ καῦσαι παρασχεῖν⁵ τῷ ἱατρῷ, ἔπεισα τῇ ῥητορικῇ.) — Οἱ Ἴνδοι θερμότεροι ὄντες φύσει οἴνον πιόντες αὐτίκα ἐξεμάνησαν. — Πεινῶντες ἥδιον ἐδόμεθα, διψῶντες ἥδιον πιούμεθα. — Ὑπὸ ἀνθρώπων μαρῶν καὶ ἀλαστόρων, ὡς Δημοσθένης φησί, ἢ τῆς Ἑλλάδος ἐλευθερία προπέπεται Φιλίππῳ. — Κύρος πολὺ διενεγκῶν ἀνθρώπων τῷ⁶ πλείστας προσόδους λαμβάνειν πολὺ ἔτι πλέον διήνεγκε τῷ⁶ πλείστα δωρεῖσθαι. — Ἡ Ἀρετὴ ἔλεγε πρὸς Ἡρακλέα· Οἱ ἐμοὶ φίλοι, ὅταν ἔλθῃ τὸ πεπρωμένον τέλος, οὐ μετὰ λήθης ἄτιμοι κείνται, ἀλλὰ μετὰ μνήμης τὸν αἰεὶ χρόνον ἡμνούμενοι θάλλουσιν. — (Ἀλεξάνδρῳ πρὸς Ἀμμωνα πορευομένῳ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ πολὺ ἐγένετο, καὶ τοῦτο εἰς τὸ θεῖον ἀνηνέχθη.) — Οἱ στρατιῶται ἐκδεδραμηγότες ἐκ τῆς ἄκρας ἔπαιον τοὺς πολεμίους, οἱ προυδεδραμήκεσαν τοῦ ἄλλου στρατεύματος.

111.

Vzdělanosti nikdo by nemohl odníti úklady čimě. — Mnozí z filosofů stávají se směšnými, kdykoli⁷ k nějakému jednání přijdou. — Ganymédes od Dia do Olympa pryč odnesen⁸ byl. — Špatní lidé nuzně v stáří žijou, všechny rozkoše v mládí proběhše a obtiže k stáří si uloživše. — Lékaři nenechávají churavého ani všechno jisti ani všechno píti, čchokoli⁹ by si žádal. — (Jak chutný jest hladovému¹⁰ chleb k jídlu¹¹, jak chutná voda žízlivému¹⁰ k pítí¹¹! — Přešlého (pf.) času nehledej už! — Moudrý muž nehody snáže než jiní snese. — Bión pravil jinochovi projedšímu a propivšímu (pf.) své místnosti (statky): Amfiaráa pohltila země, ale ty zemi. — Kdo si vyvolil rozkoš místo slavného jména¹², ten nikdy nic krásného nevykonál. — Níkias Athéňany od výpravy do Sicílie odvracel, maje za to, že jest těžko vzítí Syrakúsy; však přece bezděky za vůdce vyvolen byl. — Chceš-li zdráv býti, vždy mírně jisti, mírně píti budeš. — Kdo by jistě napřed oznámil¹³, co se později přihodí (pass.)? — (Perikles, maje pohřební řeč¹⁴, pravil, že válkou mládež z obce jest vyrvána, jako by se jaro

z roku vyrvalo.) — (Když Xerxes z Řecka se vracel, Lakedaimoniánům přišla věštba, aby¹⁵ žádali od něho výplaty¹⁶ za Leónidu zabitého, a co jim dá, to aby¹⁵ přijali. I vyslali tedy posla, který veškerou vojsko barbarů zastihl¹⁷ v Thessalii, a přišed ku Xerxovi žádal výplaty. Ale Xerxes zasmán se pravil, ukazuje na Mardonía, který právě při něm stál¹⁸: Mardonios tu¹⁹ dá vám výplatu takovou, jaká vám přísluší. To pak řekl nedomnívaje se, že Mardonios sám v bitvě padne.) — Viz, aby²⁰ jazyk myšlénky (sing.) nepředběhl!

¹ aby . . . — ² inf. s *ἔν* zastupuje zde v závislosti pot. opt.; v hlavní větě by bylo: *φέρομι ἔν*. — ³ *καί* (zde ==) jako. — ⁴ z předchozího musí se domyslití: (ale) mnohý projedl jmění, (které a t. d.). — ⁵ *ἢ φράμακον πιεῖν ἢ τῷ ἰατρῷ παρασχέιν (ἑαυτὸν)*; na *παρασχέιν* závisejí zase inf. *ἢ τεμείν ἢ καῦσαι*, které se v češt. přeloží subst. s předl. — ⁶ tím, že . . . viz eviř. LXII. pozn. 8. — ⁷ *δταν* (*δτε ἔν*) s conj. — ⁸ = vznesen. — ⁹ acc. — kdokoli by (po hlavním čase): *δοτις ἔν* s conj.; (po hist. čase: *δοτις* s opt. bez *ἔν*). — ¹⁰ verbálně. — ¹¹ inf. (bez členu a bez předl.). — ¹² slavné jméno = *εὐζλεία*. — ¹³ napřed oznamuju = *προσημαίνω*. — ¹⁴ pohřební řeč mítí = *ἐπιτάφιον* (*λόγιον*) *λέγειν*. Tato řeč se dělá padlým pro vlast. — ¹⁵ inf. — ¹⁶ žádám výplaty od něko ho za něco = *αὐτῷ δίδην τινά τινος*. — ¹⁷ zastihl jsem ho v městě = *κατέλαβον αὐτὸν ἐν πόλει ὄντα*. — ¹⁸ stojím právě při někom = *τυγχάνω παρασχηγώς τινι*. — ¹⁹ *ἔδε*. — ²⁰ aby ne: *μή* s conj.

Čtení *κα΄*.

a) *Γοργίας ἐρωτηθεῖς, τίμη διαίτη χρώμενος εἰς μακρὸν γῆρας ἦλθεν. Οὐδὲν οὐποτε, ἔφη, πρὸς ἡδονὴν οὔτε φραγῶν οὔτε δράσας.*

Φίλιππος φροῦρίων τι βουλόμενος λαβεῖν ὀχυρόν, ὡς ἀπήγγειλαν οἱ κατάσκοποι, χαλεπὸν εἶναι παντάπασι καὶ ἀνάλωτον, ἠρώτησεν, εἰ χαλεπὸν οὕτως ἐστίν, ὥστε¹ μηδ' ὄνον προσελθεῖν χρυσίον κομίζοντα.

¹ [tak] aby . . .

b) *Γεωργὸς καὶ ὄφις.*

Γέρον τις γεωργὸς χειμῶνος ὦρα ὄφιν ἐδρῶν ὑπὸ κούρους πεπηγότα, τοῦτον ἐλείψας καὶ λαβὼν ὑπὸ κόλπον ἔθετο. Θερμανθεῖς δὲ ἐκεῖνος καὶ ἀναλαβὼν τὴν ἰδίαν φάσιν ἐπλήξε τὸν εὐεργέτην καὶ ἀνείλεν. Ὁ δὲ θνησκῶν ἔλεγε: Δίκαια πάσχω τὸν ποιηρὸν οὐκτείρας.

c) *Κώνωψ καὶ ταῦρος.*

Κώνωψ ἐπιστάς κέρατι ταύρου καὶ πολὺν χρόνον ἐπικαθίσας¹, ἐπειδὴ ἀπαλλάσσεσθαι ἐμελλεν, ἐπυθάνειτο τοῦ ταύρου, εἰ ἤδη βούλεται αὐτὸν ἀπελθεῖν. Ὁ δὲ ἐπιτυχῶν ἔφη: Ἄλλ' οὔτε ὅτε ἦλθες, ἔγνω, οὔτε ἐὰν ἀπέλθης, γνώσομαι.

¹ naseděn se; aor. znamená totiž buď začátek děje (jako *ἐπιστάς*) neb ukončení.

d) *Ἀλιεὺς καὶ ἰχθύς.*

Ἀλιεὺς καθεὶς τὸ δίκτυον ἀνήγαγε μικρὸν ἰχθύν. Τοῦ δὲ ἰκετεύοντος αὐτὸν πρὸς τὸ παρὸν¹ μεθεῖναι², ἐπειδὴ μικρὸς ὢν τυγχάνει³, ὕστερον δὲ

αὐξηθέντα¹ συλλαβεῖν² εἰς μείζονα ὠφέλειαν, ὁ ἄλιεὺς ἔφη· Ἄλλ' ἔγωγε εὐηθέστατος ἂν εἴην, εἰ τὸ παρὸν κέρδος ἀφείης ἕδηλον ἐλπίδα διώκοιμι.

¹ τὸ παρὸν přítomná, nynější doba; nynějšísek. — ² aby... — ³ μέγας ὢν τυγχάνω = jsem bráně veliký; srov. eniě. CXI. pozn. 18. — ⁴ totiž λχθύν.

e) Λέων καὶ μῦς.

Λέοντος κοιμημένου μῦς τῷ στόματι ἐπέδραμεν· ὁ δὲ ἔξαναστὰς καὶ συλλαβὼν αὐτὸν ἔμελλε καταθουήσασθαι. Ὁ δὲ μῦς ἐδέηθη αὐτοῦ μὴ φραγεῖν αὐτὸν λέγων, ὅτι σωθεῖς πολλὰς χάριτας αὐτῷ ἀποδώσει· ὁ δὲ γέλασας αὐτὸν ἀπέλυσε. Συνέβη οὖν τὸν λέοντα μετ' οὐ πολὺ¹ τῆς τοῦ μύδος χάριτι περισωθῆναι. Ἐπειδὴ γὰρ συλληφθεῖς ὑπὸ τιῶν κυνηγῶν κάλῳ ἐδέθη ἐπὶ τιμὴν δένδρω, τηρικαῦτα ὁ μῦς ἀκούσας αὐτοῦ στένοντος ἐλθὼν τὸν κάλων περιέτρωγε, καὶ λύσας ἔφη· Σὺ μὲν οὖν τότε μου κατεγέλασας, ὡς μὴ προσδοκῶν παρ' ἐμοῦ ἀμοιβὴν κομίσασθαι· νῦν δ' ἴσθι, ὅτι ἐστὶ καὶ παρὰ μου χάρις.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐν καιρῷ μεταβολῆς καὶ οἱ σφόδρα δυνατοὶ τῶν ἀσθενεστέρων ἐνδεεῖς γίνονται.

¹ za nedlouho...

f) Χελώνη καὶ λαγῶς.

Χελώνη καὶ λαγῶς περὶ δξύτητος ἤριζον· καὶ δὴ προθεσμίαν¹ στήσαντες καὶ τόπον ἀπηλλάγησαν. Ὁ μὲν οὖν λαγῶς διὰ τὴν φυσικὴν ἀκρότητα ἀμελήσας τοῦ δρόμου πεσὼν παρὰ τὴν ὁδὸν ἐκοιμᾶτο, ἡ δὲ χελώνη συνειδυῖα ἑαυτῇ τὴν βραδυτῆτα² οὐ διέλιπε τρέχουσα³, καὶ οὕτω κοιμώμενον τὸν λαγῶν παραδραμοῦσα εἰς τὸ βραβεῖον τῆς νίκης ἀφίκετο.

Ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις φύσιν ἀμελοῦσαν ὁ πόνος ἐνίκησεν.

¹ προθεσμίαν ἴσθημι = lhůta ustanovuju. — ² σύνουδα ἐμαντῶ τι = jsem sobě něčeho svědom. — ³ διαλείπτω πράσσων = přestávám pracovatí, činím přestávky v práci.

Coniēni CXII.

(Πάσχω, ὀρώ, ἐπ-, ἐρ-. Sch. § 129. b, ὅ, — a, 4, 8; Nied. § 348. 19; 350. 12, 9.)

Κρεῖσσον πάντα θαρσοῦντα¹ ἡμῖν τῶν δεινῶν πάσχειν ἢ πᾶν χρεῖμα φοβούμενον μηδὲν παθεῖν. — Ἄ πέπονθα, οὐκ ἔχω πρὸς σέ εἰπεῖν. — Ὁ ἰδὼν οἶδεν. — Ἐγὼ ὑμῖν ἔσομαι, καὶ ὅ τι ἂν δέη², πείσομαι. — Ἀγαθὸς τοξότης ἀκριβῶς θῆρεται τὸν σκοπόν. — Ἐπιθυμῶ σου ἀκοῦσαι, ὅ τι ποτὲ ἐροῖς. — Οὐδεὶς οὕτω λόγος ὠφέλησε ἡθελίς, ὡς πολλοὶ σιωπηθέντες· ἔστι³ γὰρ εἰπεῖν ποτε τὸ σιγηθέν, οὐ μὴν σιωπῆσαι γε τὸ λεχθέν, ἀλλ' ἐκκέχεται καὶ διαπεφοίτηεν. — Φωκίων ὁ Ἀθηναῖος ὑπ' οὐδενὸς οὔτε γελῶν ὤφθη οὔτε δακρύων. — Λέγε ἐξ ἀρχῆς ἀναλαβὼν τὰ εἰρημένα. — Νῦν μοι δοκεῖς πᾶν καλῶς εἰρηκέμαι. — (Ὁρᾶτε, μὴ πάθητε εὐτυχοῦντες, ἀπερ πολλοὺς λέγουσιν ἐν θαλάσῃ πεπονθέναι⁴, διὰ τὸ εὐτυχεῖν οὐκ ἐθέλοντας παύσασθαι πλέοντας ἀπολέσθαι.) — Περιόψει με, ὦ φίλε; — Εἰρήσεται ὑπ' ἐμοῦ τὰ λεχθησόμενα. — Ἀπειρηκέμαι⁵ μοι δοκεῖς. — Κύρος προεῖπε

τοὺς στρατιώταις μηδένα ἀδικεῖν. — Βλέπον πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἰδέ, ὡς ἀναρίθμητοι ἀστέρες αὐτὸν κοσμοῦσιν. — Εἰπέ μοι, τί μᾶλλον πρέπει τῷ νεανίᾳ ἢ σωφροσύνη.

112.

Kýros sestárnuv pravil svým synům: Přešlý čas dařilo se mi tak⁶, jak jsem si přál, a bázeň, abych⁷ během⁸ času něco nemilého⁹ neviděl nebo neuslyšel nebo neutrpěl, nenechala mne hrdým býti ani rozpustile se veseliti. — Mnoho měl¹⁰ bych vám říci. — Poslechneme tě, jestliže¹¹ bys nám ukázal, že o¹² krásných a dobrých věcech mluvití budeš. — Povím vám tedy, co jsem sám viděl, nikoli co jsem slyšel (aor.). — Bláhový, kdo nic zlého ještě neutrpěn (pf.), domnívá se, že nikdy nic neutrpí! — Uvidíš mnohé, kteří raději bohatými býti chtějí i při¹³ největších trampotách, než blaženými bez bohatství. — Dobře jest řečeno, že hned na¹⁴ začátku neobjevuje se už i konec. — Břichopáskové mnoho snědše, mnoho vypíňše, mnoho lživého napovídavše¹⁵ — umírají. — Od nespolehlivých všechno bude marně řečeno¹⁶. — V Athénách vyvážení fiků zapověděno bylo. — Otcí nikdy v ničem dobrém¹⁷ neodmluv! — Vyřčené nelze³ nazpět vzítí¹⁸. — Dobře jste nyní pověděli (pf.), že závidějící nejvíce se těší, má-li¹⁰ koho politovati. — Spatřili jsme (pf.) nyní muže, jehož spatřiti (aor.) dřívě jsme (si) žádali. — Z urozených Peršanů nikdo nebyl spatřen jdoucí pěšky dobrovoňě. — Nenech¹⁹ zlé vytrpěti těch, od kterých jsi mnoho dobrého zakusil²⁰! — Vojínové, dlouhý čas bojovavše, unavili se!

¹ *ἄρασῶ τι* = odvažuju se něčeho. — ² totiž *πάσχειν*. — ³ ἔστι při inf. = lze. — ⁴ inf. *πεπονημένοι* vysvětluje se určitěji následujícími *ἀπολέσθαι*; domysli si zde: totiž (že totiž zašli *πλέοντας*! a proč zašli? *ὅτι ἐθέλοντας παύσασθαι*; pro *ὅτι ἐθέλ...*? *διὰ τὸ εὐτυχεῖν...* protože... viz eviě. LXII. pozn. 8.). — ⁵ praes. *ἀπαγορεύω*. — ⁶ daří se mi dobře: *εὖ πράσσω*. — ⁷ aby ne = *μή* s opt. — ⁸ = v přicházejícím čase. — ⁹ = obtížného; acc. — ¹⁰ mám co psátí = *ἔχω τι γράφειν*. — ¹¹ *ἐάν* s conj. — ¹² *περὶ* s gen. — ¹³ = majíce největší trampoty; mám největší trampoty = *ἐσχάτας λύπας λυποῦμαι*. — ¹⁴ hnedna = *ἔμα* s dat. — ¹⁵ = řekše. — ¹⁶ fut. ex. (III.) — ¹⁷ acc. bez předl. — ¹⁸ беру nazpět = *ἀναλαμβάνω*. — ¹⁹ nechávám tě zlé trpěti = *περιορῶ σε κακὰ πάσχοντα*. — ²⁰ zakouším od někoho = *πίσχω ἐπὶ τινος* (ti).

Čtení λβ'.

a) Ἀλέξανδρος Ἀναξάρχου περὶ κόσμων ἀπειρίας ἀκούων ἐδάκρυε, καὶ τῶν φίλων ἐρωτῶντων, ὅ τι πέπονθεν· Ὁδὴ ἄξιον, ἔφη, δακρύειν, εἰ κόσμων ὄντων ἀπειρίων ἐνδὸς οὐδέπω κύριοι γεγόναμεν;

Ἀειρώιδας λέγοντός τινος· Ἀπὸ τῶν διστευμάτων τῶν βαρβάρων οὐδὲ τὸν ἥλιον ἰδεῖν ἔστιν· Ὀνοῦν, ἔφη, χαρίεν, εἰ ὑπὸ σιμῶν αὐτοῖς μαχεσόμεθα.

Πύρρος ἀκούσας, διτι νεανίσκοι πολλὰ βλάσφημα περὶ αὐτοῦ πίνοντες εἰρήκασιν, ἐκέλευσεν ἀχθῆναι πρὸς αὐτὸν ἀπαντας. Ἀχθέντων δὲ τὸν πρῶτον ἠρώτησεν, εἰ ταῦτα εἰρήκασιν περὶ αὐτοῦ· Καὶ ὁ νεανίσκος· Ταῦτα, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ. Πλείονα δ' ἢ τούτων εἰρήκουμεν¹, εἰ πλείονα ὄνον εἶχομεν.

¹ Znamená-li podmínečná [hypothetická] věta opak skutečnosti, bývá v předvětví *εἰ* s ind. histor. času, a v záněti ind. histor. času s *ἔν*, jako zde: kdybychom byli měli [*εἰ εἴχομεν*], byli bychom řekli [*εἰρήκειμεν ἔν*]; ale neměli jsme, tedy jsme neřekli [vice].

b) *Λέων καὶ λαγώς.*

Λέων ἐπιτυχὸν λαγῶ κοιμωμένῳ τοῦτον ἡμελλε καταφαγεῖν· μεταξὺ δὲ θεασάμενος ἔλαρον παριούσαν ἀφείς τὸν λαγῶν ἐκείνην ἐδίωκεν. Ὁ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν ψόφων ἐξαναστὰς ἔφυγεν· ὁ δὲ λέων ἐπὶ πολὺ διώξας τὴν ἔλαρον, ἐπειδὴ καταλαβεῖν οὐκ ἔδυνήθη, ἐπανήλθεν ἐπὶ τὸν λαγῶν· εὐρῶν δὲ καὶ τοῦτον πεφευγῶτα ἔφη· Ἄλλ' ἔγωγε δίκαια πέπονθα, ὅτι ἀφείς τὴν ἐν χερσὶ βορὰν ἐλπίδα μείζονα προύκρινα.

c) *Λύκος καὶ γέρας.*

Λύκος ποτὲ λαιμῶ ὄστουν ἐπάγη· τῇ δὲ γεράνῳ μισθὸν παρέξιεν εἶπεν, εἰ ἐξανασπάσαι ἐκ τοῦ λαιμοῦ αὐτοῦ τὸ ὄστουν. Ἡ δὲ ἐκβαλοῦσα τὸν μισθὸν ἐπέζητει. Γελάσας οὖν ὁ λύκος καὶ τοὺς ὀδόντας θήξας· Ἀρκεῖ σοι, εἶπεν, ἀντὶ μισθοῦ τοῦτο καὶ¹ μόνον, ὅτι ἐκ λύκου στόματος καὶ ὀδόντων ἐξεῖλες κεφαλὴν σώαν μηδὲν παθοῦσαν.

¹ Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας δολίους, οἵτινες ἐκ κινδύνων διασωθέντες τοῦτο παρέχουσι τοῖς εδεργέταις ἀντὶ χάριτος, τὸ μὴ βλάψαι αὐτούς.

¹ V češtině přeloží se καὶ před τοῦτο: i (už) to jedině.

d) *Κάμηλος.*

Ὅτε πρῶτον κάμηλος ὤφθη, οἱ ἄνθρωποι φοβηθέντες καὶ τὸ μέγεθος καταπλαγέντες ἔφευγον. Ὡς δὲ χρόνου προϊόντος συνείδον αὐτῆς τὸ πρῶον, θαρρήσαντες προσῆλθον. Ἀισθόμενοι δὲ κατὰ μικρὸν τὸ ζῶον ὡς χολὴν οὐκ ἔχει, εἰς τοσοῦτον καταφρονήσεως ἤλθον, ὥστε καὶ χαλινὸς αὐτῇ περιθέντες παισὶν ἐλεύνην δεδώκασιν.

¹ Ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι τὰ φοβερὰ τῶν πραγμάτων ἢ συνήθεια μεγάλως καταπραῖνει.

e) *Δημάδης ὁ ῥήτωρ.*

Δημάδης ὁ ῥήτωρ δημηγορῶν ποτε ἐν Ἀθήναις τῶν πολιτῶν οὐ πάντων αὐτῷ προσεχόντων ἐδεήθη ἐπιτρέψαι αὐτῷ Ἀισώπειον μῦθον εἰπεῖν. Τῶν δὲ προτραπιαμένων αὐτὸς ἀρξάμενος ἔλεγε· Δημήτηρ καὶ χελιδὼν καὶ ἔγχευς τὴν αὐτὴν ἐβάδιζον ὁδόν· γενομένων¹ δὲ αὐτῶν κατὰ τινα ποταμὸν ἢ μὲν χελιδὼν ἀνέπτυ, ἢ δὲ ἔγχευς κατέδυ. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐσιώπησεν. Ἐρομένων δὲ αὐτῶν· Τί οὖν ἢ Δημήτηρ ἔπαθεν; ἔφη· Κεχόλωται θυμῷ, οἵτινες τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐάσαντες Ἀισωπειῶν μῦθων ἀντέχεσθε.

¹ ἐγενόμην κατὰ πόλιν = došel jsem k městu.

Přidavek rozmanitého čtení.

I. Bajky.

α'. Ἀλώπηξ καὶ βότρυς.

Ἀλώπηξ λιμώσσοσα ὡς ἐθεάσατο ἐπὶ τινος ἀναδενδράδος βότρυας κρεμαμένους, ἐβουλήθη αὐτῶν περιγενέσθαι, καὶ οὐκ ἐδύνατο· ἀπαλασσομένη δὲ πρὸς ἑαυτὴν εἶπεν· Ὀμρακέες εἰσιν.

Ὅτινα καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι, τῶν πραγμάτων ἐφικέσθαι μὴ δυνάμενοι δι' ἀσθένειαν, τοὺς καιροὺς αἰτιῶνται.

β'. Ὄνος καὶ λεοντῆ.

Ὄνος δορὰν λέοντος ἐπενδὺς λέων ἐνομίζετο πᾶσι¹· καὶ φυγὴ μὲν ἦν ἀνθρώπων, φυγὴ δὲ ποιμνίων· Ὡς δὲ ἀνέμου πνεύσαντος² ἡ δορὰ περιηρέθη καὶ γυμνὸς ὁ ὄνος ἦν, τότε πάντες ἐπιδραμόντες ξύλοις καὶ ῥοπάλοις αὐτὸν ἔπειον.

γ'. Ἴππος καὶ ὄνος.

Ἀνθρωπὸς τις εἶχεν ἵππον καὶ ὄνον. Ὀδονόντων δὲ¹ ἐν τῇ ὁδῷ εἶπεν ὁ ὄνος τῷ ἵππῳ· Ἄρον ἐκ τοῦ ἐμοῦ βάρους, εἰ θέλεις εἶναι με σὺν. Ὁ δὲ οὐκ ἐπέισθη· ὁ δὲ ὄνος πεσὼν ἐκ τοῦ κόπου ἐτελεύτησε. Τοῦ δὲ δεσπότητος πάντα ἐπιθέτος αὐτῷ² καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ ὄνου δορὰν, θρηγῶν ὁ ἵππος ἐβόα· Οἴμοι τῷ παναθλίῳ, τί μοι συνέβη τῷ ταλαιπώρῳ; μὴ θελήσας γὰρ μικρὸν βάρους λαβεῖν, ἰδοὺ³ ἔπαντα βαστάζω καὶ τὸ δέσμα.

δ'. Λέων καὶ γεωργός.

Λέων εἰς ἔπαυλιν γεωργοῦ εἰσῆλθεν· ὁ δὲ συλλαβεῖν βουλόμενος τὴν ἀγέλιαν θύραν ἔκλεισε. Καὶ ὄς¹ ἐξελθεῖν μὴ δυνάμενος πρῶτον μὲν τὰ ποιμνία διέφθειρεν, ἔπειτα δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς βόας² ἐτράπη. Καὶ ὁ γεωργὸς φοβηθεὶς περὶ αὐτοῦ τὴν θύραν ἀνέωξεν. Ἀπαλλαγέντος δὲ τοῦ λέοντος ἡ γυνὴ θεασαμένη αὐτὸν στένοντα εἶπεν. Ἀλλὰ γε σὺ δίκαια πέπονθας· τί γὰρ τοῦτον συγλαῖσαι ἐβούλου, ὃν καὶ ἀπὸ μακρόθεν σε ἔδει τρέμειν;

ε'. Ἀηδῶν καὶ ἰέραξ.

Ἀηδὼν ἐπὶ τινος ὑψηλῆς δρυὸς καθημένη κατὰ τὸ σῆνηθες ἦδεν· ἰέραξ δὲ αὐτὴν θεασάμενος, ὡς ἠπόρει τροφῆς, ἐπιπτάς συνέλαβεν· ἡ δὲ μέλλουσα

β'. ¹ πᾶσι, jako ἐπὶ πάντων. — ² tento gen. part. (abs.) přeloží se subst. verb. s příslušnou předložkou (při zavanutí větru).

γ'. ¹ totiž αὐτῶν; partic. jest tempor. — ² totiž τῷ ἵππῳ. — ³ ἰδοὺ imperat. se seslabeným přízvukem (m. ἰδοῦ) jako: ecce, hle! interj.

δ'. ¹ v. Sch. § 69. pozn. 1.; Nied. § 242. pozn. 1. — ² acc. plur. βόας (m. att. βοῶς) u epických básníků zcela obyčejný, vyskytá se v próse teprv u pozdějších spisovatelův.

ἀναιρεῖσθαι ἐδεῖτο μεθεῖναι¹ αὐτὴν λέγουσα, ὡς οὐχ ἱκανή ἐστιν ἰέρακος γαστέρα αὐτῇ πληρῶσαι· δεῖν² δὲ αὐτὸν, εἰ τροφῆς ἀπορεῖ, ἐπὶ τὰ μείζονα τρέπεσθαι. Καὶ ὃς ὑποτυχῶν εἶπεν· Ἄλλ' ἔγωγε ἀπόπληκτος ἂν εἴην, εἰ τὴν ἐν χερσὶν ἐτοίμην βορὰν ἀφείς τὰ μηδέπω φαινόμενα διώκοιμι.

δ'. Λύκος καὶ ἀμνός.

Λύκος θεασάμενος ἄρα ἀπὸ τινος ποταμοῦ πίνοντα, τοῦτον ἐβουλίθη μετὰ τινος εὐλόγου αἰτίας καταθουήσασθαι. Διόπερ στὰς ἀνωτέρω ἡτιᾶτο αὐτὸν ὡς¹ θολοῦντα τὸ ὕδωρ καὶ πίνειν αὐτὸν οὐκ ἐῶντα. Τοῦ δὲ λέγοντος, ὡς ἄκροισ τοῖς χεῖλεσι πίνει, καὶ ἄλλως οὐ δυνατόν (αὐτοῦ ἐστῶτος² κάτω) ἐπάνω ταράσσειν τὸ ὕδωρ, ὁ λύκος ἀποτυχῶν ταύτης τῆς αἰτίας ἔφη· Ἄλλὰ πέρυσι τὸν πατέρα μου ἐλοιδόρησας. Εἰπόντος δὲ ἐκείνου, μηδέπω τότε γεννηθῆναι, ὁ λύκος ἔφη πρὸς αὐτόν· Κἂν³ σὺ ἀπολογιῶν εἰπορῆς, ἐγὼ σε οὐχ ἤσσον κατέδομαι.

Ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι οἷς πρόθεσις ἐστιν ἀδικεῖν, παρ' αὐτοῖς οὐδὲ δικαία ἀπολογία ἰσχύει.

ε'. Βάτραχοι αἰτουῦντες βασιλέα.

Βάτραχοι λυπούμενοι ἐπὶ τῇ ἐαυτῶν ἀναρχίᾳ πρέσβεις ἔπεμψαν ἐπὶ τὸν Δία δεόμενοι βασιλέα αὐτοῖς παρασχεῖν¹. Ὁ δὲ συνιδὼν αὐτῶν τὴν ἐδήθειαν ξύλον εἰς τὴν λίμνην καθῆκεν. Καὶ οἱ βάτραχοι τὸ μὲν πρῶτον καταπλαγέντες τὸν ψόφον εἰς τὰ βάθῃ τῆς λίμνης κατέδυσαν· ὕστερον δέ, ὡς ἀκίνητον ἦν τὸ ξύλον, ἀναδύντες εἰς τοσοῦτον καταφρονήσεως ἤλθον, ὥστε² ἐπιβαίνειν καὶ ἐπικαθέξασθαι αὐτῷ. Ἀναξιοπαθοῦντες δὲ τοιοῦτον ἔχειν βασιλέα, ἦγον ἐκ δευτέρου πρὸς τὸν Δία καὶ παρεκάλουν ἀλλάξαι¹ αὐτοῖς τὸν ἄρχοντα· τὸν γὰρ πρῶτον λίαν εἶναι³ ῥωχελῆ. Τότε δ' ἔδωκεν αὐτοῖς βασιλέα ἔγχελυν. Ἰδόντες δὲ αὐτοῦ τὴν ἐδήθειαν, οὐκ ἀπεδέξαντο αὐτόν. Ἦλθον οὖν ἐκ τρίτου πρὸς τὸν Δία, ὅπως καὶ τοῦτον ἀλλάξῃ. Καὶ Ζεὺς ἀγανακτήσας ὕδραν ἔπεμψεν, ἥτις ἓνα καθ' ἓνα τῶν βατράχων ἤσθειεν.

II. Průrovnědi, anekdoty, krátké příběhy.

α'. Τί πρεσβύτατον; θεός, ἔφη Θαλῆς· ἀκίνητον γάρ ἐστιν. Τί μέγιστον; τόπος· τᾶλλα μὲν γὰρ ὁ κόσμος, τὸν δὲ κόσμον οὗτος περιέχει. Τί κάλλιστον; κόσμος· πᾶν γὰρ τὸ κατὰ τάξιν¹ τούτου² μέρος ἐστίν. Τί σο-

ε'. ¹ aby ... — ² že ...

δ'. ¹ ὡς θολοῦντα καὶ οὐκ ἐῶντα = jako kalící (jehně) a nenechávaníci; jako by kalilo a nenechávalo. — ² causal: poněvadž ono ... — ³ v. civič. LXXVIII. pozn. 2.

ε'. ¹ aby ... — ² ὥστε = tak že. — ³ že ...

II. α'. ¹ πᾶν τὸ κατὰ τάξιν = všechno dle pořádku; každá věc pořádná. — ² τούτου (τοῦ κόσμου) závisí na slově μέρος (nikoli na slově τάξιν!). — Co je v té

φώτατον; χρόνος· τὰ μὲν γὰρ εὗρηκεν (οὗτος) ἤδη, τὰ δὲ εὗρήσει. Τί κοινό-
τατον; ἐλπίς· καὶ γὰρ οἷς ἄλλο μηδέν³, αὐτὴ πάρεστιν. Τί ὠφελιμώτατον;
ἀρετὴ· καὶ γὰρ τὰλλα τῷ χρῆσθαι καλῶς ὠφέλιμα ποιεῖ⁴. — Τί βλαβερώ-
τατον; κακία· καὶ γὰρ τὰ πλεῖστα βλάπτει παραγενομένη. Τί ἰσχυρότατον;
ἀνάγκη· μόνον γὰρ ἀνίκητον.

β'. Ἀριστοτέλης ἐνοχλούμενος ὑπὸ ἀδολέσχου καὶ κοπτόμενος ἀτόπιος
τισὶ διηγήμασι, πολλάκις αὐτοῦ λέγοντος· Οὐ θαυμαστόν, Ἀριστοτέλες;
Οὐ τοῦτο, φησί¹, θαυμαστόν, ἀλλ' εἴ τις πόδας ἔχων σε ὑπομένει.

γ'. Ἀριστιππος οὐκ ἀκόμψως ἀλλὰ καὶ πάνν ἀστείως ἐπέσκηψε τῷ
λόγῳ πατέρα νοῦ καὶ φρενῶν κενόν. Ἐρωτήσαντος γὰρ τινος αὐτόν, πόσον
αἰτιοῖ μισθὸν ὑπὲρ τῆς τοῦ τέκνου παιδείσεως· Χιλίας, ἔφη, δραχμάς. Τοῦ
δὲ εἰπόντος· Ὡς ὑπέροπλον τὸ αἴτημα· δύναμαι γὰρ ἀνδράποδον χιλίων
πρίασθαι, Ἀριστιππος εἶπε· Τοιγαροῦν δύο ἕξεις ἀνδράροδα, καὶ τὸν υἱὸν
ταὶ ὄν ἂν πρίη.

δ'. Πρὸς τὸν μακαρίζοντα Λάμπιν τὸν Αἰγινήτην¹, διτι ἐδόκει πλου-
σιώτερος εἶναι ναυκλήρια πολλὰ ἔχων, Λάκων τις εἶπεν· Οὐ προσέχω εὐδαι-
μονία ἐκ σχοινίων ἀπηρητημένη.

ε'. Τῶν Σπαρτιατῶν τῶν ἐν Πλαταιαῖς μαχεσαμένων Καλλικράτης, ὃς
ἀνὴρ κάλλιστος τῶν τότε Ἑλλήνων καὶ μέγιστος εἰς τὸ στρατόπεδον ἦλθεν,
ἔξω τῆς μάχης τοξευθεὶς ἔπεσε, καὶ θνήσκων οὐκ ἔφη τὸν θάνατον ὀδύρε-
σθαι, καὶ γὰρ ἔλθειν οἴοτο ἐπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀποθανούμενος, ἀλλ' ὅτι
θνήσκει τῇ χειρὶ μὴ χρησάμενος.

ς'. Πανσανίας μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς κατὰ Μήδων γενομένην νίκην
τοῖς ἀμφ' αὐτόν¹ ἐκέλευσε τὸ προητοιμασμένον περσικὸν δεῖπνον παραθεῖ-
ναι· τούτου δὲ θαυμαστὴν πολυτέλειαν ἔχοντας· Νῆ τοὺς θεοὺς, ἔφη, λίχνος
ἦν Πέρσης, διτι τσοαῦτα ἔχων ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἦλθε μάζαν.

ζ'. Πρεσβευτὴς ἐκ Περσῶν παραγενομένος εἰς Λακεδαιμόνα ἐμακρη-
γόρει· ὡς δ' ἐπαύσατο λέγων καὶ ἠρώτα τὸν Ἄγιν, τί δὴ τοῖς Περσῶσι ἀπαγ-
γεῖλαι· Τί δ' ἄλλο, ἔφη, ἢ διτι σὺ μὲν μόλις ἐπαύσω λέγειν, ἐγὼ δ' ἐσιώπων;

η'. Ἄγις ἐπὶ τὴν στραγγάλην πορευόμενος, ὡς εἶδε τινα τῶν ὑπηρετῶν
δακρύνοντα· Παῦσαι με, εἶπεν, ὦ ἄνθρωπε, κλαίων· καὶ γὰρ οὕτως παρανό-
μως καὶ ἀδίως ἀπολλύμενος κρείσσων εἰμὶ τῶν ἀναιρούντων. Καὶ ταῦτ'
εἰπὼν παρέδωκε τῷ βρόχῳ τὸν τράχηλον ἐκουσίως.

θ'. Ἀλέξανδρος, ἐπεὶ τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς τις, ἔχων πέτραν ἄληπτον
δοκοῦσαν εἶναι, ἐνεχείρισεν ἑαυτὸν μετὰ τῆς πέτρας αὐτῷ, καὶ τῆς δυνάμεως

větě subj. a eo praed. — ³ domysli si τούτοις. Proč jest zde μηδέν a proč ne οὐ-
δέν? — ⁴ τὰλλα ποιεῖ (ἢ ἀρετὴ) ὠφέλιμα τῷ χρῆσθαι (αὐτοῖς, τοῖς ἄλλοις) καλῶς
(tím, že . . .) viz eni. LXII. pozn. 8.

β'. ¹ Ἀριστοτέλης φησί . . .

δ'. ¹ Λάμπιν τὸν Αἰγ. jest obj. slov. μακαρίζοντα.

ς'. ¹ dat. τοῖς ἀμφ' αὐτόν závisí na infinitivu παραθεῖναι (nikoli na indicativu
ἐκέλευσε!).

ἐκέλευσεν¹ ἄρχειν καὶ προσέθηκε χώραν εἰπών· Φροεῖν μοι δοκεῖ ὁ ἄνθρωπος ἀνδρὶ μᾶλλον πιστεύσας ἑαυτὸν ἢ ὄρνυφ' τότῳ.

ι'. Ἀσίσμαχος ἐν Θράκῃ κρατηθεὶς καὶ διὰ δῖψαν ἑαυτὸν καὶ τὸ στρατεύμα παραδοὺς ὡς ἔπιεν αἰχμάλωτος γενόμενος· Ὡς θεοί, εἶπεν, ὡς μικρᾶς ἡδονῆς ἕνεκα δοῦλον ἔμαυτὸν ἐκ βασιλέως πεποίηκα.

ια'. Ἀριστείδης λέγεται διώκων ἐχθρὸν ἐν δικαστηρίῳ, μετὰ τὴν κατηγορίαν οὐ βουλομένων ἀκούειν τοῦ κινδυνεύοντος τῶν δικαστῶν, ἀλλὰ τὴν ψῆφον εὐθὺς αἰτούντων ἐπ' αὐτόν, ἀναπηδήσας τῷ κρινόμενῳ συνικετεύειν¹, ὅπως ἀκουσθεῖν² καὶ τύχοι τῶν νομίμων. — Πάλιν δὲ κρίνων ἰδιώταις δυοῖν, τοῦ ἐτέρου λέγοντος, ὡς πολλὰ τυγχάνει τὸν Ἀριστείδην ὁ ἀντίδικος λελυπηγώς³. Ἄγ' ὦ γὰθέ, φάναι⁴, μᾶλλον, εἴ τι σὲ κακὸν πεποίηκε· σοὶ γάρ, οὐκ ἔμαυτῷ δικάζω.

ιβ'. Ἐπεὶ ὁ δῆμος εἰς Ἀθήνας πανταχόθεν συνῆλθε τὸν Ἀριστείδην ἔξοστρακιῶν, λέγεται τινα¹ τῶν ἀγραμμάτων καὶ παντελῶς ἀγροίκων ἀναδόντα τῷ Ἀριστείδῃ τὸ ὄστρακον ὡς ἐνὶ τῶν τυχόντων² παρακαλεῖν, ὅπως Ἀριστείδην ἐγγράψαι. Τοῦ δὲ θαυμάσαντος καὶ πυθομένου, μή³ τι κακὸν αὐτὸν Ἀριστείδης πεποίηκεν· Οὐδὲν, εἶπεν, οὐδὲ γινώσκω τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐνοχλοῦμαι πανταχοῦ τὸν Δίκαιον ἀκούων. Ταῦτα ἀκούσαντα τὸν Ἀριστείδην ἀποκρίνασθαι⁴ μὲν οὐδέν, ἐγγράψαι δὲ τοῖνομα τῷ ὄστράκῳ καὶ ἀποδοῦναι. Τῆς δὲ πόλεως ἀπαλλασσόμενος ἤδη, τὰς χεῖρας ἀνατείνας πρὸς τὸν οὐρανὸν ἠῤῥατο, μηδένα καιρὸν Ἀθηναίους καταλαβεῖν⁵, ὃς ἀναγκάσει τὸν δῆμον Ἀριστείδου μνησθῆναι.

ιγ'. Περικλῆς καταστρεψάμενος Σάμον ὡς ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ταφᾶς τε τῶν ἀποθανόντων κατὰ τὸν πόλεμον¹ ἐνδόξους² ἐποίησε, καὶ τὸν λόγον³ εἰπών· ὥσπερ ἔθος ἐστὶν ἐπὶ τῶν σημάτων, ἐθαυμαστώθη. Καταβαίνοντα δ' αὐτὸν ἀπὸ τοῦ βήματος αἱ μὲν ἄλλαι γυναῖκες ἐδεξιοῦντο καὶ στεφάνοις ἀνέδουν καὶ ταινίαις, Ἑλληνική δὲ ἡ Κίμωνος ἀδελφῆ προσελθοῦσα πλησίον· Ταῦτ', ἔφη, θαυμασιὰ, Περικλείς, καὶ ἄξια στεφάνων, οἷς ἡμῖν πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἀπώλεσας πολίτας οὐ Φοῖνιξι πολεμῶν οὐδὲ Μήδοις, ὥσπερ οὐμὸς ἀδελφὸς Κίμων, ἀλλὰ σύμμαχον καὶ συγγενῆ πόλιν καταστρεφόμενος.

9' ¹ Ἀλέξανδρος καὶ ἐκέλευσε (Ἰνδῶν βασιλέα) ἄρχειν τῆς δυν. . . (= veleni vojsku), καὶ προσέθηκε (αὐτῷ) χώραν.

ια'. ¹ Ἀριστείδης λέγεται συνικετεύειν τῷ κρίν. — ² totiž ὁ κρινόμενος (κινδυνεύων). — ³ τυγχάνω πολλὰ σε λυπῶν = právně velmi tě rmoutím. — ⁴ domysli si z předešlého Ἀριστείδης λέγεται.

ιβ'. ¹ λέγεται τινα τῶν ἀγ. παρακαλεῖν (τὸν Ἀριστ.) = povídat se, že jeden z . . . vyzýval (Aristeida), ὅπως ἐγγρ. . . , obyčejnější bývá inf. (ἐγγράψαι). — ² εἰς τῶν τυχόντων = jeden z nahodilých. — ³ μή v nepřímých otázkách = zdaž, jestliže snad. — ⁴ totiž λέγεται; viz 1. — ⁵ aby . . .

ιγ'. ¹ κατὰ τὸν πόλεμον ἀποθανόντων. — ² attr. k ταφᾶς. — ³ λόγον ἐπιτάφιον (rohřební řeč).

ιδ'. Περικλῆς πολλὰς ναῦς ἐπλήρου, καὶ πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς δολίτας καὶ ἱππέας ἀναβιβασάμενος ἔμελλεν ἀνάγασθαι μεγάλην ἐλπίδα τοῖς πολίταις καὶ φόβον οὐκ ἔλασσον τοῖς πολεμίοις ἀπὸ τὸσαύτης ἰσχύος παρασχών. Ἦδη δὲ πεπληρωμένων τῶν νεῶν καὶ τοῦ Περικλέους ἀναβεβηγμένος ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ τριήρη, τὸν μὲν ἥλιον ἐκλιπεῖν¹ συνέβη καὶ γενέσθαι σκότος, ἐκπλαγῆναι δὲ πάντας ὡς πρὸς μέγα σημεῖον. Ὁρῶν οὖν ὁ Περικλῆς περίφοβον τὸν κυβερνήτην καὶ διηπορημένον, ἀνέσχε τὴν χλαμύδα πρὸ τῆς ἕψεως αὐτοῦ καὶ παρακαλύψας ἠρώτησε, μή² τι δεινὸν ἢ δεινοῦ τινος οἴεται σημεῖον· ὡς δ' οὐκ ἔφη· Τί οὖν, εἶπεν, ἐκεῖνο τούτου διαφέρει, πλὴν ὅτι μείζον τι τῆς χλαμύδος ἐστὶ τὸ πείσοιός τὴν ἐπισιόησιν;

ιε'. Ὑπατεύοντι Φαβρικίῳ προσέπεμψεν ἐπιστολὴν ὁ τοῦ Πύρρου λατρὸς ἐπαγγελόμενος, εἰάν κελεύη, φαρμάκοις τὸν Πύρρον ἀποκτενεῖν. Ὁ δὲ Φαβρίκιος τὴν ἐπιστολὴν πρὸς Πύρρον ἔπεμψεν αἰσθῆσθαι κελεύσας, ὅτι καὶ φίλων κάκιστός ἐστι κριτῆς καὶ πολεμίων. Ἐπεὶ δὲ φράσας τὴν ἐπιβουλὴν ὁ Πύρρος τὸν μὲν λατρὸν ἐκρέμασε, τῷ δὲ Φαβρικίῳ τοὺς αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων ἀπέδωκεν, οὐκ ἐδέξατο δωρεάν, ἀλλ' ἴσους ἀντέδωκε, μὴ¹ δόξῃ λαμβάνειν μισθόν. Οὐδὲ γὰρ χάριτι ἐμήνυσε τὴν ἐπιβουλὴν, ἀλλ' ὅπως μὴ δοκοῖεν Ῥωμαῖοι δόλῳ κτείνειν, ὡς² φανερώς νικᾶν οὐ δυνάμενοι.

ις'. Βούλις καὶ Σπερθίας Ἀακεδαιμόνιοι ἐπορεύθησαν ἐθελονταὶ πρὸς Ξέρξην βασιλέα ἐπὶ τιμωρίᾳ, ἣν ὤφειλεν ἡ Ἀακεδαιμίων κατὰ χρησμόν, ὅτι κήρυκας πεμφθέντας ὑπὸ τοῦ Πέρσου ἀπέκτειναν. Ἐλθόντες πρὸς τὸν Ξέρξην ἐκέλευον, ᾧ βούλεται τρόπῳ, διαχρήσασθαι αὐτοὺς ὑπὲρ Ἀακεδαιμονίων. Ὡς δ' ἐκεῖνος ἀγασθεὶς ἀπέλυσε τοὺς ἄνδρας καὶ ἤξιον μένειν παρ' αὐτῷ· Καὶ πῶς ἂν, ἔφρασαν, δυναίμεθα ζῆν ἐνταῦθα, πατρίδα καταλιπόντες καὶ νόμους καὶ τούτους τοὺς ἄνδρας, ὑπὲρ ὧν τὸσαύτην ἠλθομεν ὁδὸν ἀποθανούμενοι; Ὑδάρονος δὲ τοῦ στρατηγοῦ ἐπὶ πλέον¹ δεομένου καὶ λέγοντος τεύξεσθαι αὐτοὺς τῆς ἴσης τιμῆς τοῖς μάλιστα φίλοις² τοῦ βασιλέως, ἔφρασαν· Ἄγροεῖν ἡμῖν δοκεῖς, ἡλίικον ἐστὶ τὸ³ τῆς ἐλευθερίας, ἧς⁴ οὐκ ἂν ἀλλάξαίτο τις⁵ νοῦν ἔχων τὴν Περσῶν βασιλείαν.

ιζ'. Ἀντιόχος¹ ἔν τινι κνηγεσίῳ τῶν φίλων καὶ θεραπεύοντων ἀποπλαγηθεὶς εἰς ἔπαυλιν πενήτων ἀνθρώπων ἀγνοούμενος εἰσῆλθε· καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ἐμβαλὼν λόγον περὶ τοῦ βασιλέως ἤκουσεν, ὅτι τᾶλλα χρηστός ἐστι, φίλοις δὲ μοχθηροῖς ἐπιτρέπων τὰ πλεῖστα παρορᾷ, καὶ πολλὰκις ἀμελεῖ τῶν ἀναγκαίων διὰ τὸ² λίαν φιλόδηρος εἶναι. Τότε μὲν οὖν ἐσιώπησεν,

ιδ'. ¹ ἡ σελήνη ἐκλείπει = měsíc se zatmnívá. — ² viz ib' pozn. 3.

ιε'. ¹ μὴ δόξῃ = aby se ne ... — ² viz bajka č' pozn. 1. str. 108.

ις'. ¹ ἐπὶ πλέον (u větši míře) ještě více. — ² τῶν φίλων τῆς ἴσης τιμῆς σοι = dostává se mi stejné cti, jako tobě. — ³ τὸ τῆς ἐλευθερίας = cena svobody. — ⁴ za níž. — ⁵ v češt. negat. nikdo.

ιζ'. ¹ Antiochos VII. Sidétes, král Syrský. — ² διὰ τὸ εἶναι = poněvadž jest (viz eviě. LXII. pozn. 8.).

ἕμα δὲ ἡμέρα τῶν δορυφόρων παραγενομένων ἐπὶ τὴν ἔπαυλιν φανερός γενόμενος εἶπεν· Ἄλλὰ ἀπ' ἧς ἡμέρας ἕμας ἀνείληφα, πρῶτον ἐχθὲς ἀληθινὸν λόγον ἤκουσα περὶ ἑμαυτοῦ.

III. Delší články souvislé.

1. Návrh Aristeidův po bitvě Salamínské.

Μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Ξέρξης μὲν περίφοβος γενόμενος εὐθὺς ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἠπειγέτο, Μαρδόnius δὲ τοῦ στρατοῦ τὸ δοκιμώτατον ἔχων περὶ τριάκοντα μυριάδας ὑπελείπετο καὶ φοβερὸς ἦν¹ ἀπ' ἰσχυρᾶς τῆς περὶ τὸ πεζὸν ἐλπίδος ἀπειλῶν τοῖς Ἑλλησι καὶ γράφων τοιαῦτα· Νενικήκατε θαλασσίους ξίλοις χερσαίους ἀνθρώπους οὐκ ἐπισταμένους κόπην ἐλαύνειν· ἀλλὰ νῦν πλατεῖα μὲν ἡ Θεσσαλῶν γῆ, καλὸν δὲ τὸ Βοιωτικὸν πεδῖον ἀγαθοῖς ἵππεῦσι καὶ δολίταις ἐναγωνίσασθαι². Πρὸς δὲ Ἀθηναίους ἔπεμψεν ἰδίᾳ γράμματα καὶ λόγους παρὰ βασιλέως τὴν τε πόλιν αὐτοῖς ἀναστήσειν ἐπαγγελλομένους καὶ χρήματα πολλὰ δώσειν καὶ τῶν Ἑλλήνων κυρίους καταστήσειν, εἰ μὴ πολεμήσειαν αὐτῷ. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πυθόμενοι ταῦτα καὶ δεῖσαντες ἔπεμψαν Ἀθήναζε πρέσβεις δεόμενοι τῶν Ἀθηναίων, διπῶς³ παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας εἰς Σπάρτην ἀποστείλωσι, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις τροφὰς παρ' αὐτῶν λαμβάνωσιν· (ἰσχυρὰ γὰρ ἦν ἀπορία περὶ τὸν δῆμον ἀπολωλεκότα καὶ τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν.) Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τῶν πρέσβων ἀκούσαντες, Ἀριστείδου ψήφισμα γράψαντος, ἀπεκρίναντο θαυμαστὴν ἀπόκρισιν, τοῖς μὲν πολεμίοις συγγνώμην ἔχειν φάσκοντες, εἰ πάντα πλούτου καὶ χρημάτων ὧνα νομίζοιεν, ὧν κρεῖσσον οὐδὲν ἴσασιν, δορῖζεσθαι δὲ Λακεδαιμονίοις, οὐ τὴν πενίαν καὶ τὴν ἀπορίαν τὴν νῦν παρούσαν Ἀθηναίους μόνον δρῶσι, τῆς δ' ἀρετῆς καὶ τῆς φιλοτιμίας ἀμνημονοῦσιν, ἐπὶ σιτίοις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀγωνίζεσθαι⁴ παρακαλοῦντες. Ταῦτα γράψας⁵ Ἀριστείδης καὶ τοὺς πρέσβεις εἰς τὴν ἐκκλησίαν παραγαγὼν Λακεδαιμονίοις μὲν ἐκέλευσε φράζειν, ὡς οὐκ ἔστι χρυσοῦ τοσοῦτον πλῆθος οὐθ' ὑπὲρ γῆν οὐθ' ὑπὸ γῆν, ὅσον Ἀθηναῖοι δέξαιτο ἂν πρὸ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας. Τοῖς δὲ παρὰ Μαρδονίου τὸν ἥλιον δείξας· Ἄχρῃς ἂν οὗτος, ἔφη, ταύτην πορευήται τὴν πορείαν, Ἀθηναῖοι πολεμήσουσι Πέρσας ὑπὲρ τῆς δεδρωμένης χώρας καὶ τῶν ἡσεβημένων καὶ κατακεκαυμένων ἱερῶν. Ἐτι δὲ ἀρὰς θέσθαι τοὺς ἱερεῖς ἔγραψεν⁶, εἰ τις ἐπικηρυκέσαιο Μήδοις ἢ τὴν συμμαχίαν ἀπολίποι τῶν Ἑλλήνων.

1. ¹ φοβερὸς ἦν ἀπειλῶν καὶ γράφων, — a προὐ ἀπειλῶν καὶ γράφων? ἀπ' ἰσχυρᾶς τ. ἐλπίδος (pro svou silnou naději) τῆς περὶ τὸ πεζὸν (skládánu v pěší vojsko své). — ² ἐναγωνίσασθαι jest doplněk ku slovu καλόν (k čemu krásná, dobrá?). — ³ misto ὅπως ἀποστείλωσι byl by v klass. próse inf. Plútarchos, z jehož spisů tyto články jsou vyňaty, má někdy tuto constr. (někdy i Hérodotos). — ⁴ aby bojovali (Athéňané); k boji. — ⁵ γράφειν ve sněmu = navrhovati, předkládati.

2. Příběh před bitvou Platajskou.

Μαρδόσιος παρὰ τὸν Ἀσωπὸν ποταμὸν καταστρατοπεδευσάμενος, ᾧ πλεῖστον ἐδόκει διαφέρειν¹, τῶν Ἑλλήνων ἀπεπειράτο, τὴν ἵππον ἀθρόαν αὐτοῖς ἐφείς· καὶ τῶν Ἀθηναίων ἀνασχομένων καὶ συμβαλόντων ἦν ἀγὼν καρτερός, ἐν ᾧ οἱ Πέρσαι ἐνικήθησαν. Μετὰ δὲ ταύτην τὴν ἵππομαχίαν ἀμφοτέρωι μάχῃς ἔσχοντο² χρόνον πολὺν· ἀμυνομένοις γὰρ οἱ μάντιες νίκην προύφαινον ἐκ τῶν ἱερῶν ὁμοίως καὶ τοῖς Πέρσαις καὶ τοῖς Ἑλλησιν, εἰ δ' ἐπιχειροῖεν, ἦσαν. Ἐπειτα Μαρδόσιος, ὡς αὐτῷ μὲν ἡμερῶν δλίγων τὰ ἐπιτήδεια περιῆν, οἱ δ' Ἕλληνες αἰεὶ τινων ἐπιρροόντων³ πλειονες ἐγίγνοντο, δυσανασχετῶν ἔγνω⁴ μηκέτι μένειν, ἀλλὰ διαβάς ἕμα φράει τὸν Ἀσωπὸν ἐπιθέσθαι τοῖς Ἑλλησιν ἀπροσδοκῆτως· καὶ παράγγελμα τοῖς ἡγεμόσιν ἐσπέρας⁵ ἔδωκε. Μεσοῦσης δὲ μάλιστα τῆς νυκτὸς⁶ ἀνῆρ ἵππον ἔχων ἀτρέμα προσεμίγηεν τῷ στρατοπέδῳ τῶν Ἑλλήνων· ἐντυχὼν δὲ ταῖς φυλακαῖς ἐκέλευεν προσελθεῖν αὐτῷ Ἀριστείδην τὸν Ἀθηναῖον. Ὑπακούσαντος δὲ ταχέως ἔφησεν· Εἰμί μὲν Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδόνων βασιλεὺς, ἦρω δὲ κινδύνων τὸν μέριστον εὐνοία τῇ πρὸς ὑμᾶς αἰρόμενος⁷, ὡς μὴ τὸ αἰφνίδιον ἐκπλήξειεν ὑμᾶς χεῖρον ἀγωνίσασθαι⁷. Μαχεῖται γὰρ ὑμῖν Μαρδόσιος αἰφρον, οὐχ ὑπ' ἐλπίδος χρηστῆς οὐδὲ θάρσους, ἀλλ' ἀπορίας τῶν παρόντων, ἐπεὶ καὶ μάντιες ἐκείνιν ἀπαισίους ἱεροῖς καὶ λογίοις χρησμῶν εἰργοῦσι μάχῃς, καὶ τὸν στρατὸν ἔχει δυσθυμία πολλή καὶ κατάπληξις. Ἄλλ' ἀνάγκη⁸ τολμῶντα πειραῖσθαι τῆς τύχης ἢ τὴν ἐσχάτην ὑπομένειν ἀπορίαν καθεζόμενον. Ταῦτα φράσας ὁ Ἀλέξανδρος ἐδεῖτο τὸν Ἀριστείδην αὐτὸν⁹ εἰδέναι καὶ μνημονεύειν, ἐτέρῳ δὲ μὴ κατεπειν. Ὁ δ' οὐ καλῶς ἔχειν ἔφη ταῦτα Πανσανίαν¹⁰ ἀποκρύψασθαι, ἐκείνῳ γὰρ ἀνακεῖσθαι τὴν ἡγεμονίαν¹¹, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους ἄρρητα πρὸ τῆς μάχῃς ἔδοξεν ἔσεσθαι, νικώσης δὲ τῆς Ἑλλάδος οὐδένα τὴν Ἀλεξάνδρου προθυμίαν καὶ ἀρετὴν ἀγνοήσειν¹¹. Λεχθέντων δὲ τούτων ὁ τε βασιλεὺς τῶν Μακεδόνων ἀπήλυνεν ὀπίσω πάλιν, ὁ τε Ἀριστείδης ἀφικόμενος ἐπὶ τὴν σκιρῆν τοῦ Πανσανίου διηγέτο τοὺς λόγους· καὶ μετεπέμποντο τοὺς ἄλλους ἡγεμόνας καὶ παρήγγελλον ἐν κόσμῳ τὸν στρατὸν ἔχειν¹² ὡς μάχῃς ἐσομένης¹³.

2. ¹ (τούτῳ) ἀπεπειράτο. — ² μάχῃς ἔχομαι = zdržuju se boje. — ³ οὐβῆ. řečený gen. abs. znamenající příčinu (nikoli gen. comparat.): poněvadž... — ⁴ uznal (za nutné). — ⁵ gen. temp. za večera; večer; násl. Μεσοῦσης etc.: když byla práně (μάλιστα, nejnvýše) půlnoc. — ⁶ κίνδυνον αἰφροναι = nebezpečenství podnikám (beru na sebe). — ⁷ (tak), abyste... — ⁸ (totiž ἐστὶ Μαρδόσιον...). — ⁹ aby sám (pro sebe)... — ¹⁰ ἀποκρύπτομαι τινά τι = (ukrývám) zatajuju někomu, před někým něco. — ¹¹ (totiž: ἔφη Ἀριστείδης.) — ¹² aby měli. — ¹³ jako (ὡς) při nastávající bitvě (jako by bitva měla nastati).

IV. Malé vŕňiatky básnické.

A. Disticha.

1.

Οὐκ ἔραμαι πλουτεῖν οὐδ' εὐχομαι, ἀλλὰ μοι εἴη
ζῆν ἀπὸ τῶν δλίγων μηδὲν ἔχοντι κακόν.

2.

Χρήματα μὲν δαίμων καὶ παγκάκῳ ἀνδρὶ δίδωσιν,
Κύρῳ¹ ἀρετῆς δ' δλίγοις ἀνδράσι μοῖρ' ἔπεται.

3.

Οὔτε τινὰ προύδωκα φίλον καὶ πιστὸν ἐταῖρον,
οὔτ' ἐν ἐμῇ ψυχῇ¹ δούλιον οὐδὲν ἔμι².

4.

Ἐχθρὸν¹ μὲν χαλεπὸν καὶ δυσμενεῖ ἔξαπατήσαι,
Κύρνε· φίλον δὲ φίλῳ ῥάδιον ἔξαπατᾶν.

5.

Ἐν πυρὶ μὲν χρυσὸν τε καὶ ἄργυρον ἴδριες ἄνδρες
γυγνώσκουσ', ἀνδρὸς δ' οἴνος ἔδειξε¹ νόον.

6.

Μὴ μοι ἀνὴρ εἴη γλώσση φίλος, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ·
χερσὶν τε σπεύδοι χρήμασί τ', ἀμφοτέρα¹.
μηδὲ παρὰ κρητῆρι λόγῳισιν² ἐμὴν φρένα³ θέλω, γοι,
ἀλλ' ἔρδων φαίνοιτ' εἴ τι δύναιτ' ἀγαθόν.

7.

Τοὺς ἀγαθοὺς ἄλλος μάλα μέμφεται, ἄλλος ἐπαινεῖ·
τῶν δὲ κακῶν μνήμη γίγνεται οὐδεμία.

IV. A. 2. ¹ Κύρῳ = Κύρνε. Κύρνος, mladý přítel básníka Theognida Megaršana, často se jmenuje v jeho gnómičkých elegiích, z nichž tato disticha jsou vyňata.

3. ¹ ἐν ἐμῇ ψυχῇ ... = att. ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ ... — ² ἔμι = ἔνεστι; viz Sch. § 18. 5; Nied. § 95. a, β.

4. ¹ ἔχθρὸν, mascul. obj. k ἔξαπατήσαι; χαλεπὸν (neut.) praedikát k ἔξαπατήσαι.

5. ¹ aor. gnóm.

6. ¹ ἀμφοτέρα acc. vztahu, jímž se opakuje předešlé χερσὶν τε χρήμασί τε. — ² λόγῳισιν. — ³ = τὴν ἐμ. φρ., viz 3. pozn. 1.

8.

Οὐδένα θησαυρὸν παισὶν καταθήσῃ ἀμείνω
αἰδοῦς, ἦτ' ἀγαθοῖς ἀνδράσι, Κύρῳ, ἔπεται.

9.

Ἐλπίς ἐν ἀνθρώποισι μόνῃ θεὸς ἐσθλή ἔνεστιν,
ἄλλοι δ' Οὐλυμπόνδ'¹ ἐκπρολιπόντες² ἔβαν³.
Ῥιχτετο μὲν Πίστις μεγάλη θεός, ῥιχτετο δ' ἀνδρῶν
Σωφροσύνη· Χάριτές τ', ὦ φίλε, γῆν ἔλιπον.

10.

Οὐδὲν Κύρῳ ὀργῆς ἀδικώτερον, ἢ τὸν ἔχοντα
πημαίνει, θυμῷ δειλά¹ χαρίζομένη.

11.

Θεοῖς¹ εὐχου, θεοῖσιν γὰρ ἔπι² κράτος. Οὗτοι ἄτερ θεῶν
γίγνεται ἀνθρώποις οὐτ' ἀγάθ' οὔτε κακά.

B. Jamby.

1.

Οὐδεὶς ἀνάγκης μεῖζον ἰσχύει νόμος.
Πρὸς τὴν ἀνάγκην πάντα τᾶλλ' ἔστ' ἀσθενῆ.

2.

Τὸν μὴ λέγοντα τῶν δεόντων μηδὲ ἐν
μακρὸν νόμιζε, κἂν¹ δὴ εἴτη συλλαβάς.
Τὸν δ' εὖ λέγοντα μὴ νόμιζ' εἶναι μακρὸν,
μηδ' ἂν² σφόδρ' εἴτη πολλὰ καὶ πολὺν χρόνον.

9. ¹ Οὐλυμπόνδε = att. Ὀλυμπόνδε. — ² totiž γῆν. — ³ ἔβαν = att. ἔβησαν.

10. ¹ δειλά χαρίζεσθαι = bídnými díky, bídným vděkem se zavděčovatí.

11. ¹ θεοῖς, θεῶν čte se zde srážkou neboli slučkou (synizésis) jednoslabičně, θεοῖσιν dvouslabičně; v. Sch. § 13. 1. c; Nied. § 38. — ² ἔπι = ἔπεστι. (v. 3. pozn. 2.)
překládej: ἐπὶ θεοῖς ἐστι κράτος.

B. 2. ¹ v. civič. LXXVIII. pozn. 2. — ² = ἦν, ἐάν, v. civič. LXV. pozn. 5.

Seznamy slovíček ku jednotlivým cvičením.

III.

(Seznamy tyto jsou tak sestaveny, že napřed jsou řaděna slova, o nichž v každém cvičení se jedná, ať jsou v řeckém nebo českém cvičení; potom ostatní slova, a to napřed podstatná jména, pak slovesa, konečně příslovky a spojky.)

πειρα, ας, ἡ	zkouška	γλῶσσα, ἡς, ἡ	jazyk
ἐμπειρία, ας, ἡ	zkušenost	μηχανή, ἡς, ἡ	stroj
ἀλήθεια, ας, ἡ	pravda	σοφία, ας, ἡ	moudrost
στρατιά, ᾶς, ἡ	vojsko	σωφροσύνη, ἡς, ἡ	mírnost
μῦα, ας, ἡ	moucha	δικαιοσύνη, ἡς, ἡ	spravedlnost
ἡδονή, ἡς, ἡ	rozkoš	ἀρετή, ἡς, ἡ	cnost
λύπη, ἡς, ἡ	zármutek	κόρη, ἡς, ἡ	dívka
ἐπιστολή, ἡς, ἡ	psaní; list	ἀδελφή, ἡς, ἡ	sestra
εἰρήνη, ἡς, ἡ	mír	ᾠδή, ἡς, ἡ	zpěv
μάχη, ἡς, ἡ	boj, bitva	πέτρα, ας, ἡ	skála
δεινή, ἡς	hrozná	διάνοια, ας, ἡ	myslénka
κακή, ἡς	zlá	συλλαβή, ἡς, ἡ	slabika
παιδεύω	vzdělávám	προσέγω	přivádím; přivázím
συλλέγω	shromažďuju	ἔχω	mám
δάκνω	kousám	ἐγχομαιᾶω	velebím
τίκτω	plodím; rodím	εὐφραίνω	obveseluju
γράφω	píšu	καί	a, i
κολάζω	krotím	ἐνίστε	adv., někdy

IV.

χαρά, ᾶς, ἡ	radost	μελέτη, ἡς, ἡ	cvik; cvičení
Καρία, ας, ἡ	Karia	μεγάλη, ἡς	veliká
Ἀσία, ας, ἡ	Asia	δύμη, ἡς, ἡ	síla
χώρα, ας, ἡ	krajina; země	διαβολή, ἡς, ἡ	ponulva
φιλία, ας, ἡ	přátelství	πολλή, ἡς	mnohá
ἐχθρα, ας, ἡ	nepřátelství	αἰτία, ας, ἡ	příčina
ἐνδεια, ας, ἡ	nedostatek	Σπάρτη, ἡς, ἡ	Sparta
ὕγεια, ας, ἡ	zdraví	βουλή, ἡς, ἡ	rada
θάλασσα, ἡς, ἡ	moře	γερονσία, ας, ἡ	gerusia (senatus)
μέριμα, ἡς, ἡ	starost	ἀρχή, ἡς, ἡ	začátek
ψυχή, ἡς, ἡ	duše	ἑσπέρα, ας, ἡ	večer
πενία, ας, ἡ	chludoba	ᾠρα, ας, ἡ	doba
Ἄρα, ας, ἡ	(častěji v plur.) dvéře	ἡμέρα, ας, ἡ	den
πύλη, ἡς, ἡ	(obyč. v plur.) vrata	Ἀρτεμισία	Artemisia
παιδεία, ας, ἡ	vzdělanost	βασιλεία, ας, ἡ	královna
τιμή, ἡς, ἡ	čest	βασιλεία, ας, ἡ	království
τέχνη, ἡς, ἡ	řemeslo; umění	πηγή, ἡς, ἡ	zdroj

εὐπορία, ας, ἡ
σπουδή, ἤς, ἡ

hojnost
pilnost

μέλισσα, ἤς, ἡ
οἶκία, ας, ἡ

včela
dům

γίγνομαι
φθείρω
ἔρχομαι

stávám se
ruším; hubím
ubírám se; jdu; při-
cháším

λέγω
ἄρχομαι
δέομαι
πολλάκις
οὔτε — οὔτε

nazývám
začínám
potřebuju
adv., často
ani — ani

κλείω
πιστεύω

zavírám
důvěřuju; věřím

V.

μαθητής, οὔ, δ
ἡλικιώτης, ου, δ
ψεῖστης, ου, δ
πρεσβύτερος, ου, δ
νεανίας, ου, δ
ποιητής, οὔ, δ
θηραπευτής, οὔ, δ
κριτής, οὔ, δ
δικαστής, οὔ, δ
Πυλάδης, ου
Ὀρέστης, ου

žák
vrstevník
lhář
kmet; stařec
jinoch; mladík
básník
ctitel; služebník
sudič; soudce
soudce
Pylades
Orestes

τεχνίτης, ου, δ
Ἀτρείδης, ου
δεσπότης, ου, δ
ναυτής, ου, δ
κυβερνήτης, ου, δ
ἔτησια, ων, οἱ
στρατιώτης, ου, δ
Πausanias, ου
προδότης, ου, δ
Ἄιδης, ου

řemeslník
Atreovec
pán
plavec
kormidelník
pasatni (stálí) větrové
vojín
Pausanias
zrádce
Hádes (Plútón)

Μῦσα, ἤς, ἡ
δίκη, ἤς, ἡ
θαναστή, ἤς
τροφή, ἤς, ἡ
Τροία, ας, ἡ
ἀνδρεία, ας, ἡ
ἀδικία, ας, ἡ
θεραπεύω
κρίνω

Músa
právo; soud
podivu hodná
výživa
Troja
mužnost; udatnost
nespravedlnost
ctím
(tříbím;) soudím; po-
suzuju

δικάζω soudím; δίκη δ. soud soudím;
nález nalézám

παρ-έχω
χαίρω
βλέπω
περιμένω
ἄρχω
πράττει
θύω
ἀκούω

poskytuju; dávám
zdráv jsem
hledím
vyčkávám
vládnu
sluší
obětuju
slyším; poslouchám

VI.

γῆ (= γέα) γῆς, ἡ země
χρυσῆ (= χρυσέα), zlatá
ἤς
συκῆ (= συκέα), ἤς, ἡ fik (strom)
μῦα (= μνάα), ἄς, ἡ mina (asi 35 zl.)

Ἑρμῆς (= Ἑρμέας), Hermés (Mercurius);
οὔ hermovka
Ἀθῆνᾶ (= Ἀθη- Athéna (Minerva)
νάα), ἄς
βορρᾶς (= βορρέας), severice
ᾶ, δ

ἐργάτης, ου, δ
πέδη, ἤς, ἡ
ἐλαία, ας, ἡ
ῥίζα, ἤς, ἡ
πολιτής, ου, δ
Πέρσης, ου, δ

dělník; rolník
pouto
oliva
kořen
měřfan; občan
Peršan

Ἀθῆναι, ὧν, αἱ
λύρα, ας, ἡ
εὐρετής, οὔ, δ
Καλλίας, ου
Ἀττική, ἤς, ἡ
στῆλη, ἤς, ἡ

Athény
lyra
nálezcce
Kallias
Attika
sloup

σκάπτω	koru	φρυτεύω	sázím
πιέζω	tlačím	ἐκατόν	(indekl.) sto
καθίζω	zasahuju	πόρρω	adv., daleko
λαμβάνω	beru; dostávám	μάλιστα	adv., nejvíce
θύω	obětují	εἶ	adv., dobře
λέγω	mluvím; pravím	τέ (encl.) = que, a, i; τέ — καί i — i.	
ἐργάζομαι	vzdělávám		

VII.

φίλος 3.	milý; přátelský; ὁ φίλος přítel	ἄγγελος, ου, ὁ	posel
πιστός 3.	věrný	σύμμαχος, ου, ὁ	spojenec
θησαυρός, οὔ, ὁ	poklad	ἀπόστολος, ου, ὁ	(odeslaný); osadník
χαλινός, οὔ, ὁ	uzda	νῆσος, ου, ἡ	ostrov
θεός, οὔ, ὁ	bůh	παντοῖος 3.	všelijaký; rozmanitý
σίτος, ου, ὁ	pokrm	καρπός, οὔ, ὁ	plod; ovoce
οἶνος, ου, ὁ	víno	ἐγκέφαλος, ου, ὁ	mozek
πλοῦτος, ου, ὁ	bohatství; bůh bohat-	νόμος, ου, ὁ	zákon
	ství	ἄρτος, ου, ὁ	chléb
τυφλός 3.	slepý	δοῦλος, ου, ὁ	otrok; sluha
χρῶς 3.	chromý	Διονύσιος, ου	Dionýsios
ἄνειρος, ου, ὁ	sen	τύραννος, ου, ὁ	panovník
θαυμαστός 3.	podivu hodný	λόγος, ου, ὁ	řeč; slovo
ἱερόν, οὔ, τό	svatyně; oběť	φάρμακον, ου, τό	lék
καλός 3.	hezký; dobrý	ἄετός, οὔ, ὁ	orel
ὁδός, οὔ, ἡ	cesta	γεωργός, οὔ, ὁ	rolník
δένδρον, ου, τό	strom	κολοῖος, οὔ, ὁ	kavka
χαλεπός 3.	obtížný; těžký	ἄμπελος, ου, ἡ	réva
Ἀθηναῖος, ου, ὁ	Athénan	κακός 3.	zlý; špatný
διδάσκαλος, ου, ὁ	učitel	ἀγαθός 3.	dobrý
στέφανος, ου, ὁ	věnec	ἀδελφός, οὔ, ὁ	bratr
ἄθλον, ου, τό	odměna	ἐταῖρος, ου, ὁ	druh

κεφαλή, ἡς, ἡ	hlava	διδάσκω	něm
Συρακούσαι, ὧν, αἱ	Syrakúsy	λαμβάνω viz VI.	
ἔσθίω	jím	σώζω	chráním
ἐπαινέω	chválím	χαίρω	zdráv jsem (viz V.)
πέμπω	posílám	αἶ	adv., vždy
ἐκπέμπω	vyšílám	μόνον	adv., jen
φυλάσσω	hlídám; zachovávám	ἄλλα	ale
θηρέω	honím	οὔτε	ani

VIII. (Některé významy hledej v VII.)

πρόγονος, ου, ὁ	plur. předkové	κοινωνός, οὔ, ὁ	účastník; účastný
ἔπαινος, ου, ὁ	pochvala; chvála	ἀγαθόν, οὔ, τό	dobro; prospěch (viz
ἄξιος 3.	hoden	οἰκονόμος, ου, ὁ	hospodář [VII.]
πάνος, ου, ὁ	namahání; práce	οἶκος, ου, ὁ	dům
ἄψον, ου, τό	přikusek; zákusek	οὐρανός, οὔ, ὁ	nebe
κινδύνος, ου, ὁ	nebezpečení	ὄφθαλμός, οὔ, ὁ	oko; očko

ἦπιρος, ου, δ	spánek	λύκος, ου, δ	vlk
δᾶρον, ου, τό	dar	πρόβειον	(obyč. v plur.) brav
ἄνθρωπος, ου, ὁ	člověk (plur. lidé)	βασίλειον, ου, τό	(obyč. v plur.) královský hrad
μυρός 3.	početilý; substant.		
ὄνος, ου, δ	osel [masc. pošetilec	χρῶνος, ου, δ	čas
Ἴλιον, ου, τό	Ilion (Troja)	ἥλιος, ου, δ	slunce
κακόν, οὔ, τό	zlo, nehoda (v. VII.)	μέτρον, ου, τό	míra
πόλεμος, ου, δ	válka	Αἰγαῖος 3.	Aigajský
βάσανος, ου, ἡ	zkušební kámen	Βουκέφαλος, ου, ὁ	Búkefalos
τρόπος, ου, δ	povalha	Ἴκμις, ου, δ	kúm
ἔργον, ου, τό	skutek; dílo; čin	Ἀλέξανδρος, ου	Alexandros
ἄλιον, ου, τό	zbraň; zbroj (obyč. v plur.)	θέατρον, ου, τό	divadlo
στρατηγός, οὔ, ὁ	vojevodce	πέτρον, οὔ, τό	pětro
κάτοπτρον, ου, τό	zrcadlo	ἄλλοιως 3.	eizi
νόσος, ου, ἡ	nemoc	πολλοί 3.	mnozí

παραμυθία, ας, ἡ	přimluva; potěcha	ἐπιβουλεύω	úklady strojím; uklá-
φρουρά, ᾶς, ἡ	hlídka; stráž		dám
ἐπιπικνέω	přičinuju, namáhám	φρίδομαι	šetřím
ἐθέλω	chci [se	ἐῤχομαι	modlím se
οἰκέω	spravuju	δέομαι	potřebuju
γινώσκω	poznávám	ἀγᾶλλομαι	chlubím se
ἀσκέω	pěstuju	σαφηνίζω	označuju
λάμπω	lesklý jsem	ᾶς	coň-, jako

IX.

νοῦς (= νόος), νοῦ, δ	mysl; rozum	κανοῦν (κάνεον), οὔ, κοῦ	kosť
εἴηους (εἴηους) 2.	dobromyslný; příznivý	τό	
ἀπλοῦς (ἀπλόος) 3.	jednoduchý; prostý	δοστοῦν (δοστέον), οὔ, κοσ	kosť
δύσνοος (δύσνοος) 2.	zlomyslný	τό	
πλοῦς (πλόος), πλοῦ, δ	plavba	χρῦσοῦς (χρῦσεος) 3.	zlatý
		φουρικοῦς (φουρικόος) 3.	nachový
ἐχθρός, οὔ, δ	protivník; nepřítel	σκληρός 3.	tvrdý
ἀκινδυνός 2.	bezpečný	παραπλήσιος 3.	podobný
πίθηκος, ου, δ	opice	ἐπικίνδυνος 2.	nebezpečný
σάδαλον, ου, τό	treпка	κατασήμεμαι	tím; prachnívím
ῥόδον, ου, τό	růže	ἀναφαίνω	objevuju
μεστός 3.	plný	φεύγω	ubíhám

X.

λεώς, δ	lid	Ἀνδρόγεωσ	Androgeos
νεώς, δ	chrám	Μίνωσ	Minos
ἴλεωσ 2.	milostivý	ἀγήρωσ 2.	nestárnoucí; nepoml-
ἀνάπλεωσ 2.	naplňený		jejší
κάλωσ, δ	lano	λαγώσ, δ	zajíc
ταώσ, δ	pán		

ἱερός 3.	svatý, posvátný (srov.	ἀπάτη, ἡς, ἡ	klam
ἰστῖον, ου, τό	plachta	καλλονή, ἡς, ἡ	krása
κέρκος, ου, δ	ocas	ἀποβλέπω	polhlížím
υἴος, οὔ, δ	syn	ἐπιλαμβάνομαι	chytám se
θάνατος, ου, δ	smrt	τρέφω	živím

XI.

ἦλιξ, ικως, δ	soudruh	αἰξ, γός, ἡ	koza
κόλαξ, ακος, δ	lichotník; pochlebník	μύριμηξ, ἡκος, δ	mravenec
κόραξ, ακος, δ	krkavec	ἰέραξ, ακος, δ	jestřáb
Αἰθιοψ, οπος	Aithiop	κύλιξ, ικος, ἡ	pohár
γλαῦξ, κός, ἡ	sova	Κύκλωψ, ωπος, δ	Kyklóp
κῆρυξ (κῆρυξ), σκος, δ	hlasatel	κώνωψ, ωπος, δ	komár
φύλαξ, ακος, δ	hlídač; strážce	θριξ, τριχός, ἡ	vlas; srst
φλόξ, γός, ἡ	plamen	πέριδιξ, ικος, δ, ἡ	korotev
ἀλώπηξ, εκος, ἡ	liška	γρύψ, υπος, δ	noh (báječné zvíře)

μακρόβιος 2.	dlohověký	τέρω	těším
ἔλαιον, ου, τό	olej	κοιίζω	nesu; nosím
ἔριφος, ου, δ, ἡ	kůzle	καταλείπω	zauechávám
τυρός, οὔ, δ	starý, starodávný	αἰξω	množím; velikým čí- ním
παλαιός 3.	starý, starodávný	διώκω	pronásleduju
Ἰνδός, οὔ	Ind	δρύσσω	hrabu; vyhrabuju
χρῶσός, οὔ, δ	zlato	σέβομαι	ctím
Αἴγυπτιος, ου	Ěgyptan	περιφέρω	okolo nosím
δεῖπνον, ου, τό	hostina	νομίζω	myslím; mám za to
φιλόπονος 2.	pracovitý	κράζω	krákám
ἀργίος 3.	divoký	ἀλλάσσω	měníím
ἄκρα, ας, ἡ	tvrz	ἀγρεύω	chytám (lovím)
κυνηγέτης, ου, δ	myslivec	γάρ	conj., neboť (= enim)
γνώμη, ἡς, ἡ	smýšlení		

XII. (Viz i v předeh.!)

θώραξ, ακος, δ	brnění	Φοίνιξ, ικος	Foiničan
τέτιξ, ιγος, δ	cvrček; křís	ἔνυξ, υχος, δ	pazour; dráp
γύψ, γυπός, δ	sup	Ἄραβ, αρος	Arab
σάρξ, σαρκός, ἡ	maso	πτέρουξ, υγος, ἡ	křídlo
βήξ, βηχός, ἡ	kašel	Θραξ, Θρακός	Thrák
ψόν, οὔ, τό	vejce	στεγάζω	kryju; pokrývám
φορτικός 3.	obtížný; odporný	συνκρίνω	přirovnávám
χαλκοῦς (χάλκεος) 3.	kovový	διαρρέω	protékám
Νεῖλος, ου, δ	Nil	μέν — δέ	(sice) — ale (však)
Καμβύσης, ου	Kambýses		v češtině často jen
παραπλήσιος 3.	podobný		silným přízvukem
ὠφέλιμος 2., 3.	prospěšný; užitečný		předcházejícího
μακρός 3.	dlouhý		slova se vyjadřuje
Φίλιππος, ου	Filippos; Filip		μέν)
δομή, ἡς, ἡ	vůně; puch; čich		

XIII.

ἐλπὶς, ἰδος, ἡ	naděje	ποῦς, ποδός, ὁ	noha
ὄρνις, ἰθος, ὁ, ἡ	pták	ἄρχων, οντος, ὁ	vrelmí; vládece
ταχυτής, ἦτος, ἡ	rychlost	γέρον, οντος, ὁ	stařec
ἰσότης, ἦτος, ἡ	rovnost	Ἰλιάς, ἄδος, ἡ	Ilijská (Trojská)
ἀσπίς, ἰδος, ἡ	štit	λέων, οντος, ὁ	lev
χάρις, ἰτος, ἡ	dík; vděčnost	πᾶς (πᾶσα), neut.	všechn; každý
κόρυς, υθός, ἡ	přílbice	πᾶν, παντός	libezný; přijemný
ἔρις, ἰδος, ἡ	hádká; sváda	χαρίεις, neut. χα-	
ἐλέφανς, αντος, ὁ	slon	ρίεν, εντος	
παῖς, παιδός, ὁ, ἡ	dítě; ὁ παῖς hoch; ehlapec	πατρις, ἰδος, ἡ	vlast
νύξ, νυκτός, ἡ	noc	Ἄϊας, αντος	Ajas
ὀδούς, ὀντος, ὁ	zub	Ἑλλάς, ἄδος, ἡ	Hellas; řecko
		φροντίς, ἰδος, ἡ	péče; starost

ψυχρός 3.	studený; chladný	δρεῖλω	dlužen, povinen jsem (χάρις díky; vidě- ností)
Θεόκριτος, ου	Theokritos	ποιέω	číním; dělám
Πυθαγόρας, ου	Pýthagoras	πορεύομαι	postupuju; v pocho- du jsem
ζῷον, ου, τό	zvíře	σφῶω	zachraňuju; zachová- vám (viz VII.)
ἱερός 3.	svatý; zasvěcený	ἔσω	škrábu
φοβερός 3.	strašný; hrozný	βαίνω	kráčím; chodím
τάφος, ου, ὁ	hrob	καταισχύνω	zhanobuju
Ῥοίτειον, ου, τό	Rhoitejon	ἤδομαι	těším se
ἀναγίδιμος 2.	nesčíslný	νέμω	pasu
κοῦφος 3.	lehký	θερμαίνω	ohřívám
μάχηρα, ας, ἡ	dýka; veliký nůž		
ἐπικουρία, ας, ἡ	pomoc		
περιπέτομαι	oblétuju		
ὀνομάζω	jmenuju		

XIV.

· χοῦμα, ατος, τό	věc; zboží; plur. pe- nize	· μέλι, ἰτος, τό	med
· κτήμα, ατος, τό	jmění; statek	· γάλα, ατος, τό	mléko
· πρᾶγμα, ατος, τό	práce; skutek; čin	· οὖς, τό	ucho
· ὄνομα, ατος, τό	jméno; slovo	· ὀδόν, τό	dřevo; kopí
· μάθημα, ατος, τό	učení (se); umění	· γόνυ, τό	koleno
· ποίημα, ατος, τό	báseň	· κέρας, τό	roh; křídlo
· διάδημα, ατος, τό	vínek; koruna	· ἕρας, ατος, τό	kouec; cil
· δῆγμα, ατος, τό	uštíknutí	· ἔπας, αντος (j. πᾶς)	veškereň
· παράδειγμα, ατος, τό	příklad; vzor	· γράμμα, ατος, τό	písmě
· σῶμα, ατος, τό	tělo	· νᾶμα, ατος, τό	tekutina
		· θαῦμα, ατος, τό	div
		· τέρας, ατος, τό	zázrak
· βραδυτής, ἦτος, ἡ	váhavost	· καιρός, οὔ, ὁ	příhodná doba; pří- ležitost
· φάλαγξ, αγγος, ἡ	šik	· ἄπιστος 2.	nospolehlivý
· τέκνον, ου, τό	dítě		

ἕκαστος 3.	jednotlivý; každý	ἀπαλλάσσω	zbavuju
ἰσχυρός 3.	silný	ἀπομνημονεύω	z-; připomínám
ξένος, ου, ὁ	host	μένω	očekávám
βίος, ου, ὁ	život	αἰσθάνομαι	pozoruju; znamenám
ἐλαφρός, ου, ὁ	jelen	προσπίπτω	připadám; padám
ἄγγεῖον, ου, τό	nádoba	ἀποβάλλω	odhazuju; ztrácím
ἄλλος 3.	jiný; ὁ ἄλλος ostatní	εἰδίσκω	nalézám
ἀριστερός 3.	levý	πάρειμι	tu jsem
κεφαλαλγία, ας, ἡ	bolení hlavy	διηγέομαι	vypravuju
συκοφάντης, ου, ὁ	udavač	ἔνειμι	nalézám se
ἰκέτης, ου, ὁ	prosebník	δράω	vidím
τοξότης, ου, ὁ	střelec; lučištník	κάμπτω	ohýbám
εὐρετής, ου, ὁ	vynalezce	ἀνατείνω	rozvinuju
σκοπέω	ohledávám; pozoruju	στρέφω	obracím
ἀναγινώσκω	čtu	ἀλλά	ale; nýbrž

XV.

χειμών, ὠνος, ὁ	zima	ἕίς, ἕϊνός, ἡ	nos
μήν, μηνός, ὁ	měsíc	ἄκτις, ἴνος, ἡ	paprsek
Βαβυλών, ὠνος, ἡ	Babylón	ἀηδών, ὄνος, ὁ, ἡ	slavík
Ἐλευσίς, ἴνος, ἡ	Eleusis	δαίμων, ὄνος, ὁ	bůh; božstvo
χιτών, ὠνος, ὁ	oblek; šat	Ποσειδῶν, ὠνος	Poseidón (Neptunus)
ἀλεκτρύων, ὄνος, ὁ	kohout	Ἀπόλλων, ὠνος	Apollón
ἀλαζών, ὄνος, ὁ	chlubič; tlachal	ἄφρων, ὄνος 2.	nerozumný
σῶφρων, ὄνος 2.	rozumný; mírný	ἡγεμών, ὄνος, ὁ	náčelník; vůdce
Ἕλλην, ἡρος	Hellén; Řek	εἰκών, ὄνος, ἡ	obraz
ἀγών, ὠνος, ὁ	zápas; zápasní hra	Σόλων, ὠνος	Solón
λειών, ὠνος, ὁ	louka	αἰών, ὠνος, ὁ	věk
Μακεδών, ὄνος, ὁ	Makedon	χελιδών, ὄνος, ἡ	vlastovka
γείτων, ὄνος, ὁ	soused	χῆρ, χηρός, ὁ, ἡ	husa
δελφίς, ἴνος, ὁ	delfín	εὐδαίμων, ὄνος 2.	blazený

γέλως, ὠτος, ὁ	smích; posměch	λάλος 2.	štěbetavý
λαμπρότης, ἡτος, ἡ	oslava	φθονερός 3.	závistivý
πορφυρεός(=πορφυρεός) 3.	nachový	πᾶς 3.	celý
Μηδικός 3.	Mědský	ἡσυχία, ας, ἡ	tichost
κοινός 3.	společný	φωνή, ἡς, ἡ	hlás
καρτερός 3.	silný; prudký	διάγω	trávím
βλαβερός 3.	škodlivý; škodný	ἐγείρω	budím
φιλόανθρωπος 2.	vřidný; lidomil	ἀφλισκάνω	utržuju si
Τροϊζήμιος 3.	Troizénský	ἀσφραλίνομαι	čichám
Ἀσκληπιός, ου	Asklépios (Aesculapius)	ἕδω	zpívám
ἀγέλη, ἡς, ἡ	stádo	ἐξοπλίζω	vystrojuju
δικαίος 3.	spravedlivý	ταράσσω	lekám
ἔπος, ὄπος, ὁ	dudek	πάρειμι	obcuju
		διαφερόντως	adv., obzvlášť
		ἡδέως	adv., příjemně

XVI.

χείρ, χειρός, ἡ	ruka	σωτήρ, ἦρος, ὁ	ochránce; spasitel;
ἦρ, ἦρος, τό	jaro	πῦρ, πύρος, τό	osvoboditel
ἄήρ, ἔρος, ὁ	vzduch	ῥήτωρ, ὄρος, ὁ	ohel
αἰθήρ, ἔρος, ὁ	nadvzduší	φῶρ, φωρός, ὁ	řečník
ἄσπερ, ἔρος, ὁ	hvězda	ἄλς, ἄλός, ὁ	krádece
θῆρ, θηρός, ὁ	zvěř; zvíře; plur. zvěř, i		síl (obyčejně v plur.)

στράτευμα, ατος, τό	vojsko	δοκιμάζω	zkoumám; zkouším
ἄπειρος 2.	nekonečný, nesmírný	διαγιγνώσκω	rozeznávám
παράδεισος, ου, ὁ	zvěřinec	ἀνατείνω	vyzdvihnuju
χρῦσιον, ου, τό	zlato	συμβουλεύω	radím
βιβλίον, ου, τό	spis; kniha	πέτομαι	létám
ἐλεύθερος 3.	prostý	διώκω	honím
Κρόνος, ου	Kronos (Saturnus)	φραίνω	objevuju
ἐκκλησία, ας, ἡ	sněm	κλέπτω	kradu
ἄσπερ, ἡς, ἡ	srp	ἔμα	adv., zároveň s dat. (s něčím)
νίξω	myju		
ἐλαύνω	táhnu		

XVII.

πατήρ, ὁ	otec	γαστήρ, ἡ	žaludek
μήτηρ, ἡ	matka	ἀνήρ, ὁ	muž
Δημήτηρ, ἡ	Déméter (Ceres)	θυγάτηρ, ἡ	dcera

σίτος, ου, ὁ	obilí	Περσεφόνη, ἡς, ἡ	Persefona (Proserpina)
Κόρινθος, ου, ἡ	Korinthos	χαρακτήρ, ἦρος, ὁ	ráz
Κάδος καὶ ἀγαθός	dokonalý	καλέω	nazývám
ἀξιωματιμόνεντος 2.	paměti hodný	ἐθίζω	zvykám
τροφός, ου, ὁ	živitel, ἡ živitelka	κρατέω	vládnu (v řečt. s gen.)
δειλός 3.	bázlivý; zbabělý	ἐνεμι	jsem v (něčem)
ἄνδρος 2.	nemužný	ἐπιμέλομαι	starám se; pečuju (v řečt. s gen.)
παράσιτος, ου, ὁ	cizopásek	δουλεύω	otročím
ἔθλιος 3.	nešťastný	κοσμέω	zdobím
πειθαρχία, ας, ἡ	poslušnost	ἀνάνδρος	adv., nemužně
ἐπιπράγία, ας, ἡ	zdar; štěstí	ἀνδρείως	adv., mužně
γεωργία, ας, ἡ	rolnictví	ἀνδρείως	interj., běda
μητρικά, ἄς, ἡ	macecha	φῆ	
εὐσέβεια, ας, ἡ	zbožnost		

XVIII.

ψεῦδος, ους, τό	lež	ὀλιγαρχίης, ἔς	spokojený
θράσος, ους, τό	drzost; smělost	ἀσαφής, ἔς	nejasný
ψύχος, ους, τό	zima; mráz	τείχος, ους, τό	zeď; hradba
θάλπος, ους, τό	teplo; horcko	σθένος, ους, τό	síla
ἕρος, ους, τό	hora	Ἀντισθένης, ους	Antisthenes
ἀληθής, ἔς	pravdivý	αὐτάραχης, ἔς	postačitelný

ἵκνος, ους, τό	šlapěj; stopa	διαπρεπής, ἐς	vynikající; výtečný; δ. εἰμι vynikám
κράτος, ους, τό	moc; κατὰ κράτος moci; vši moci	μέγεθος, ους, τό	velikost
Σωκράτης, ους	Sókrates	κάλλος, ους, τό	krása
δυστυχής, ἐς	nešťastný	άνθος, ους, τό	květina
εὐτυχής, ἐς	šťastný	κέρδος, ους, τό	zisk
ἐπιφανής, ἐς	znamenitý	θάρος, ους, τό	léto
κλέος, ους, τό	sláva	πάθος, ους, τό	vášeň
Θεμιστοκλής, ἐους	Themistokles	ἔτος, ους, τό	rok
Νεοκλής, ἐους	Neokles	ἦθος, ους, τό	mrav
Περικλής, ἐους	Perikles	εὐγενής, ἐς	urozený
εὐκλείης, ἐς	slavný	Ἀστυάγης, ους	Astyages
Καλλικλής, ἐους	Kallikles	γέρας, τό	pocta
τριήρης, ους, ἡ (ναῦς)	trojřadová loď	γῆρας, τό	stáří (gen. γῆρας z γῆρας etc.)
πληθής, ἐς	plný	κρέας, τό	maso (obyč. pl.)
ἄλλος, ους, τό	háj		
γένος, ους, τό	rod		

λιμήν, ἐνος, δ	přístav	στήλη, ἡς, ἡ	sloup
Κιθαιρών, ὠνος, δ	Kithairón	ἐπιγραφή, ἡς, ἡ	nápis
χιών, ὄνος, ἡ	snih	βλάβη, ἡς, ἡ	škoda
ἐναντίος 3.	protivný; odporný; opak	Εὐφράτης, ου, δ	Eufrátes
λογισμός, οὔ, δ	úvaha; rozvaha	Μανδάνη, ἡς	Mandane
ἄκνος, ου, δ	ostýchavost	ναυμαχία, ἀς, ἡ	lodní boj
φιλόσοφος, ου, δ	filosof; mudřec	δυσχέρεια, ἀς, ἡ	nepohodlí
μέτριος 3.	mírný	ἀνέχομαι	snáším
πεδίον, ου, τό	rovina; pláň	ζητέω	hledám
θεμέλιον, ου, τό	základ	σημαίνω	oznamuju
βέβαιος 2., 3.	pevný; stálý	σιτουδάζω	mluvím vážně, oprav- dově
ποταμός, οὔ, δ	řeka	παίζω	žertuju
ἐμπειρος 2.	zkušený	διαλύω	rozpojuju; seslabuju
πυκνός 3.	hustý	ἔπω	vařím
ἀνδρείος 3.	mužný; statný	ῥέω	teku
Πυθαγόρειος, ου, δ	Pýthagorovec	ἀδξάνω	rozmnožuju
Ἀρμένιος 3.	Armenský	δεῖ (= δέει)	potřebí jest
ἄμαθία, ἀς, ἡ	nevědomost	ἀγαν	adv., příliš
εὐδαιμονία, ἀς, ἡ	blaženost	ἤ	conj., čili (v ot.)

XIX.

γένεσις, ἐως, ἡ	přívod	νέκυσ, υος, δ	mrtvola
ἰχθύς, υος, δ	ryba	βραδύς 3.	zdlouhavý; váhavý
δησις, ἐως, ἡ	prospěch	ἄκυσ 3.	rychlý; bystrý
ἕβρις, ἐως, ἡ	zrupnost	οἶς, ολός, ἡ	ovce
δύναμις, ἐως, ἡ	moc	πῆχυς, ἐως, δ	loket
βότρυς, υος, δ	hrozen	μῦς, μυός, δ	myš
τάξις, ἐως, ἡ	postavení; řada	γλυκύς 3.	sladký
ἄστυ, εος n. ἐως, τό	hlavní město	ὄψις, ἐως, ἡ	pohled
πέλεκυς, ἐως, δ	sekera	δρῦς, δρῦός, ἡ	dub
δξύς 3.	ostrý; bystrý	ἡδύς 3.	příjemný

τέτων, ονος, δ	tesař	προσαγορεύω	nazývám; jmenuju
κακόν, οὔ, τό	zlo; neštěstí	καταλείπω	opouštím; zanechávám; nechávám
κόρος, ου, δ	sytosť	διαρπάζω	drancuju
Ολύμπιος 3. i 2.	Olympský	θάπτω	pohrobuju; pochovávám
Λυδός, οὔ, δ	Lýdian	μεταδιώκω	dolháním; pronásleduju
ἐργαζόμενος 3.	pracující	ἀνατρέπω	vyvracím
αἰλουρος, ου, ἡ	kočka, δ — kocour	εἶ	conj., -li; jestliže
ἀνεμος, ου, δ	vitr		
παροιμία, ας, ἡ	opilství		
νήχομαι	plouvám		

XX. (Viz i seznam ku eviř. XIX.!)

ἰσχίς, ὄος, ἡ	síla	πράξις, εως, ἡ	čin; práce
Σάρδις, εων, αἶ	Sardy	στάσις, εως, ἡ	postání; různé
πόλις, εως, ἡ	město; obec; stát	μίμησις, εως, ἡ	nápodobování; následování
σῦς, σός	svině	ἦδρις 2.	vědomý; znalý
ὄσος	zrak (oko)	μάθησις, εως, ἡ	učení (se)
δύμις, εως, ἡ	výčitka; kárání	ἄσκησις, εως, ἡ	cvičení
μέμψις, εως, ἡ	přirozenost; vloha	ἄρις, εως, δ	had
φύσις, εως, ἡ	odpočinek	ἀρόπολις, εως, ἡ	vyšehrad
ἀνάπανσις, εως, ἡ			

Ἀριστοτέλης, οὐς	Aristoteles	ἀσθένεια, ας, ἡ	slabost
Πάν, Πανός	Pán (bůh)	σωτηρία, ας, ἡ	spása
ἀγέλης, ἔς	nepřijemný	παιδεία, ας, ἡ	vzdělání
χαρακτήρ, ἡρος, δ	ráz	Ὀλυμπία, ας, ἡ	Olympia
Ἑλληνίς, ἴδος, ἡ	Hellénská	ἐκκόπτω	vykopávám; porážím; vyvracím
Ἀττικός 3.	Attický; δ — Attičan	ἠρεῖω	honím; stíhám
καθαρός 3.	čistý	οἰκτεῖρω	želím; lituju
ἀνθρώπινος 3.	lidský	ἀπέχομαι	zdržuju se
ἄγκιστρον, ου, τό	udice	διαφθείρω	ničím
δίκτυον, ου, τό	síť	ἐπιθυμέω	toužím; žádám
πολέμος 3.	nepřátelský	δεικνύω	ukazuju
ἄργυρος, ου, δ	stříbro	ἀποκτείνω	zabíjím
ἀγρός, οὔ, δ	pole	ταράσσω	plaším
ἄπειρος 2.	nezkušený	λείχω	lízám
σῆνον, ου, τό	fík	πορίζω	dávám
εὐδόχιμος 2.	slavný	δέομαι	potřebuju
Λύδια, ας, ἡ	Lýdia		

XXI.

Θησεύς, ἔως	Théseus	σκυτεύς, ἔως, δ	švec
βασιλεύς, ἔως, δ	král	κναφεύς, ἔως, δ	valchář
Αἰγεύς, ἔως, δ	Aigeus	χαλκεύς, ἔως, δ	kovář
ἱππεύς, ἔως, δ	jezdec	νομεύς, ἔως, δ	pastýř
Ἀχιλλεύς, ἔως	Achilleus	γραῦς, γραός, ἡ	stařeňa
γονεύς, ἔως, δ	rodič	βοῦς, βοός, δ, ἡ	hovado (býk; vůl; kráva); pl. skot
ἐρμηνεύς, ἔως	vykladač; tlumočník		

Πειραιεύς, έως Πηλεύς, έως	Peirajeus Péleus	ήλιεύς, έως, ό Όδυσσεύς, έως	rybář Odysseus
Μυρμιδών, όνος, ό Πατροκλής (obyč. Πάτροκλος), έους	Myrmidon Patrokles	ήμαξα, ης, ή πόα, ας, ή καταφρονέω χορεύω έλλω περιάγω έκπλέω ήλιεύω ήλω είπω πλέω	vůz tráva opovrhuj tančím vleku; táhn loním vyplouvám rybářím opěvuj ustupuj pluji
Σίγειον, ου, τό δημιουργός, ό βουκόλος, ου, ό πεζός 3. Όμηρος, ου Κύρος, ου πελαργός, ού, ό έφορος, ου, ό άροτρον, ου, τό	Sigejon řemeslník pastýř pěší Homéros Kýros čáp efor oradlo		

XXII.

Πειθώ, ούς, ή αϊδώς, ούς, ή Αργώ, ούς, ή Πυθώ, ούς, ή	přemlouvání; i bo- hyně přemlouvá- ní; Přemlva stydlivost; i j. bohyně Argó Pýthó (Delfy)	Αητώ, ούς Ηχώ, ούς, ή ήρωας, ωος, ό Τρώας, Τρωός, ό Γοργώ, ούς, ή	Létó (Latona) ozvěna hérós; hrdina Trojan Gorgó; Gorgona
χειλος, ους, τό Ίάσων, ονος ανάθημα, ατος, τό δυσμενής, ές Άρτεμις, ιδος σώφρων 2. Λακεδαιμόνιος 3. άπόγονος, ου, ό τόπος, ου, ό	ret Jáson obětní dar nepřátelský Artemis (Diana) skromný Lakedaimonský potomek místo	πολλαπλοῦς (-πλόος) 3. μόνος 3. Δαναοί, ών, οί θεά, άς, ή Αϊνέας, ου ήητορική, ής, ή Ηρα, ας παράγω	muhoňasobný jediný Danaové bohyně Aineas řečnietvi Héra (Juno) svádím; klamů

XXIII.

ήπαρ, ατος, τό φρέαρ, ατος, τό ύδωρ, ατος, τό μάρτυς, υρος, ό κύων, ό, ή γυνή, ή	játra studně voda svědek pes žena	Πνύξ, ή πρέσβυς, ό άμνός, ού, ό, ή	Pnyx v pl. poslancové jelmé (obyčejně jen v nom. sing.; ostat- ní pády od km. άμν, gen. άμνός etc.)
κλησις, εως, ή αίμα, ατος, τό βαθύς 3. πολυάιματος 2. έφθός 3.	volání; zavolání krev hluboký krevnatý vařený; τό έφθόν vařivo	έποζύγιον, ου, τό ξένος, ου, ό άστος, ού, ό κόσμος, ου, ό έσθλος 3. ψυχρός 3.	soumar cizinec měřan ozdoba šlechtný studený

βάτραχος, ου, ὁ	žába
σιγή, ἤς, ὁ	mlčenlivost
χολή, ἤς, ἡ	žluč
χειροῦλίη, ἤς, ἡ	žerna
ἐπιμελητής, οὔ, ὁ	správce
ἐπιλείπτω	mizím; vysychám
σκενάζω	přípravuju
ἄγω	ženu
ἄληθεύω	mluvím pravdu
ἐπομνύω	přisáhám
ἑπακούω	poslouchám

ἐπιρρίπτω	předhazuju
σώζω	opatruju
φασέω	dobré mysli jsem
ἔξεστι(ν)	jest volno (dovoleno)
ὑβρίζω	tupím
διαχωρίζω	odděluju
χαίρω	raduju se
προσῆκει	přísluší
φνιάσσω	střehu; opatruju
ὄτι	conj., že
οὐδ	adv., kde

XXIV.

Ζεὺς	Zeus (Jupiter)
ναῦς, ἡ	loď

ὄρνις, ὁ, ἡ	pták
-------------	------

συνήθης, ἐς	společný
πλήθος, ους, τό	množství
σύμπας 3.	veškeren
παράσημον, ου, τό	odznak
πιδάλιον ου, τό	kormidlo
δύλον, ου, τό	náradí
Δαρείος, ου	Darejos.
Κύπριος 3.	Kyperský
Φοινίκιος 3.	Foinickéý
ποικίλος 3.	rozmanitý
πρωῖρα, ας, ἡ	předek; čelo (lodí); přída

ναυμαχία, ας, ἡ	boj lodní; bitva moř- ská
συμβολή, ἤς, ἡ	sražení
Ἀργοναύτης, ου, ὁ	Argonauta
ἱκετεύω	snažně prosím
δοκέω	zdám se
καταδύω	ponořuju
συβάλλω	srážím se
ἐκβαίνω	vystupuju
ὑπερβάλλω	převyšuju

XXV.

σῖτος, ὁ	jidlo
λαγώς, ὁ	zajíc
σκότος, ὁ a τό	tma
νῖος, ὁ	syn
πῦρ, τό	oheň

ὄνειρος, ὁ	sen
δένδρον, τό	strom
στάδιον, ου, τό	hon
δάκρυον, τό	slza
Μίνως	Minos

Ἀλωεύς, ἕως	Alóeus
κιτῆσις, εως, ἡ	vydobývání
ποτόν, οὔ, τό	nápoj
ἱκανός 3.	dostatečný
ἀδριαιος 2.	neurčitý
στρατόπεδον, ου, τό	ležení
θαλάσσιος 3.	mořský
τρόφιμος 3., 2.	živný
Ἑρμος, ου, ὁ	Hermos
Ὀτος, ου	Ótos
Ἐφιάλης, ου	Efiáletes
κρηπός, ου, ὁ	zahradá
καρκίνος, ου, ὁ	rak
δσμή, ἤς, ἡ	čich

ἐνδοξία, ας, ἡ	dobrá pověst
φυλακή, ἤς, ἡ	stráž
μαντική, ἤς, ἡ	věštba
ἐπιτρέπω	odevzdávám
παραλαμβάνω	přijímám
ἀσπάζομαι	objímám; vítám
καίω	zapaluju
ἐπιτελέω	vy-; naplňuju
ἀνευρίσκω	vyhledávám
θανμάζω	obdivuju se
διατρέφω	liším se
κινέω	polybuju
νύκτωρ	adv., v noci

XXVI.

οἶκος, ὁ	dům	Νεμέα, ας, ἡ	Nemea (v N. Νεμέασι)
Ὀλυμπία, ἡ	Olympia	θύρα, ἡ	dvéře (θύραζε ven, foras, θύρασι venku)
Πυθῶ, ἡ	Pýthó	ἐκεῖ	adv., tam (na otázku kde? ἐκεῖθεν od tamtud)
Ἴσθμός, οὔ, ὁ	Isthmos	Θῆβαι, ὦν, αἱ	Théby
Ἀθήναι, αἱ	Athény		
χαμαί	na zemi		
πῶρῳ	adv., daleko		
ἄλλος 3.	jiný		
Ἐλευσίς, ἡ	Eleusis		
ἕως, ἕω, ἡ	ráno		

μετριότης, ητος, ἡ	mírnost	στρατεύω	táhnu do pole; στρατεύομαι (med.) vypravuju se do pole
Βυζάντιον, ου, τό	Byzantion	οἴχομαι	odešel jsem
Ἐλευσίνιος 3.	Eleusínský	ἀπέρχομαι	odcházím
αἰχμάλωτος 2.	zajatý	δεῦρο	adv., sem
ἀπολείπω	zanechávám		
κομίζω	beru; nesu		
παίζω	hraju (si)		

XXVIII.

(Ku evič. XXVIII. — 39. jen významy adjectivní, o nichž hlavně se jedná, jsou ve zvláštních seznamech těchto a to ve evič. XXVIII. napřed nestaž. adj. 3., pak adj. 2.; potom staž. adj. 3. i 2., pak adj. att. sklonění, všecka ta napřed v příkladech řeckých, potom v českých (28). Ostatní významy v těch evič. žákovi, nezná-li jich, bude hledati ve slovníčku na konec přidaném. — Substantinovaná adjectiva, jako „φίλος přítel“ i v seznamech k adjectivům přidána jsou.)

φοβερός 3.	strašný	ἐχθρός 3.	nepřátelský; ὁ ἐχθρός nepřítel
δεινός 3.	hrozný	ψυχρός 3.	studený
φίλος 3.	milý; přátelský; subst. masc. přítel	θερμός 3.	teplý
πιστός 3.	věrný; k víře podobný	ξηρός 3.	suchý
κακός 3.	zlý; špatný; τὸ κακόν zlo	ὕγρος 3.	mokrý
ἴσος 3.	stejný; rovný	ἐλεύθερος 3. (i 2.)	svobodný
ὁμοιος 3.	podobný; rovný	κύριος 3.	mocný; subst. masc. pán; fem. paní
ἀγαθός 3.	dobrý; τὸ ἀγαθόν dobro	μέτριος 3.	mírný
μόνος 3.	jediný	σπουδαίος 3.	vážný; opravdový
ἔνιοι 3.	někteří	παντοδαπός 3.	rozmanitý
ἀναγκαῖος 3., 2.	nutný	ἀγέλαστος 2.	bez úsměchu
βέβαιος 3., 2.	stálý	ἄδηλος 2.	nejasný
σοφός 3.	moudrý; ὁ σοφός mudřec	ἄφρονος 2.	závistivý prostý; nezávistivý
οἰκέτιος 3.	domácí; vlastní	ἀνόητος 2.	nesmyslný; nerozumný
μακρός 3.	dlouhý	παράδοξος 2.	nepodobný (k víře, k pravdě)
ἐναντίος 3.	protivný; opačný	σύμμετρος 2.	souměrný; přiměrný

ἄκαιρος 2.	nevčasný; nevhodný
ἄπλοῦς (= ἄπλοος) 3.	jednoduchý
ἄπλοος (= ἄπλοος) 2.	neplavný
ἐθνος 2.	dobromyslný
ἀγήρωσ 2.	nestárnoucí; nepomí- jející
ἐμπλεωσ 2.	plný; doplněný
σὺμπλεωσ 2.	přeplněný
σῶσ 2. = σῶωσ 3.	zachráněný; zdravý
καλός 3.	krásný; hezký
μωρός 3.	hloupý; subst. masc. hlupák; blázen

κωφός 3.	hluchý
ἐπιτήδειος 3., 2.	potřebný; τὰ ἐπιτή- δεια potřebné věci (potřeby)
ἐρημος 3., 2.	pustý
ἐγγειος 2.	pozemský
οὐράνιος 3.	nebeský
ἀκρατος 2.	nemíchaný
καλός καὶ ἀγαθός 3.	dokonalý
ἄπειρος 2.	nezkušený
ἀξιόχρεωσ 2.	hodnověrný
πλέωσ	plný

XXIX.

βραχύσ 3.	krátký
ἡδύσ 3.	příjemný; rád
ταχύσ 3.	rychlý
ὀξύσ 3.	ostrý; bystrý; náhlý
γλυκύσ 3.	sladký
εὐθύσ 3.	přímý
ἡμισυσ 3.	poloviční; polovice
εὐρύσ 3.	široký
τραχύσ 3.	drsnatý; ježatý

μέλασ 3.	černý
τάλασ 3.	ubohý
χαρίεισ 3.	libezný
πᾶσ 3.	všechn; každý; celý;
ἐπᾶσ 3.	subst. neut. celek
ἐκῶν 3.	dobrovolný
ἄκων 3.	bezděčný
ἀστεροειδῶσ 3.	hvězdnatý

πικρός 3.	trpký
δορφανός 3., 2.	osiřelý
ἀχάριστος 2.	nevděčný

εὐδιδιοσ 3.	jasný
λάλοσ 2.	žvatlavý

XXX.

ἀσθενήσ 2.	slabý; nemocný
σαφής 2.	jasný
ἀσφαλής 2.	bezpečný; jistý
ὕγιήσ 2.	zdravý
ἀληθής 2.	pravdivý
ἐναγής 2.	prokletý
εὐγενής 2.	urozený
ἀκρατής 2.	nemirný
δυστυχήσ 2.	nešťastný
εὐτυχήσ 2.	šťastný
εὐκλεής 2.	slavný
εὐώδησ 2.	vonný
ψευδήσ 2.	lživý
προπετής 2.	prudký
πλήρησ 2.	plný
ἐπιλήσιμων 2.	zapomenlivý
εὐδαιμων 2.	blažený
σώφρων 2.	rozumný; skromný

ἄφρων 2.	nerozumný
πέπων 2.	zralý
μνήμων 2.	pamětlivý
εὐελπισ, ιδοσ 2.	blahonadějný
δίπληχυσ, εοσ 2.	dvouloketní
ἄρσην, ενοσ 2.	mužský
φυγάσ, ἀδοσ, ὀ, ἦ	uprchlý; vyhnaný;
	subst. vyhnancee
ἐπίχαρισ, ιτοσ 2.	libezný; lahodný
πένης, ητοσ, ὀ	chludý
φιλογέλωσ, ωτοσ,	rád se smějící; smí-
ὀ, ἦ	šek
ἐθελοντής, οὔ, ὀ	dobrovolný
τριπληχυσ, εοσ 2.	tříloketní
δύσελπισ, ιδοσ, ὀ, ἦ	těžkonadějný
ἄχαρισ, ιτοσ 3.	nevděčný; neut. = nevděk

λοχυρός 3.	silný	στυγνός 3.	zasmušilý
παράνομος 2.	nezákonný; nedovolený	χαλεπός 3.	příkrý; nevlídný
ἄδικος 2.	nespravedlivý	ἄμμος 3.	hrubý
πονηρός 3.	špatný; zlý	ἀργός 2., 3.	nečinný
ἄθλιος 3.	bídny	θρασύς 3.	drzý
φρόνιμος 2.	rozumný	γεραίός 3.	starý
πολεμιστήριος 3.	válečný	κενός 3.	prázdný
θήλιος 3.	ženský; zženštilý	αὐτόνομος 2.	samostatný

XXXI.

μέγας, μεγάλη, μέγα	veliký	παῖος, πραεῖα (πρα-	libý; laskavý; mírný
πολύς, πολλή, πολύ	mnohý	εἶα), πραῖον	

ἄνους 2.	bez vína (bezviný)	ἱλαρός 3.	veselý
ἀμήχανος 2.	nemožný	ὀλίγος 3.	málo; skromný
πολεμικός 3.	válečný; τὰ πολεμικά věci válečné	χρήσιμος 3., 2.	užitečný

XXXII.

βαρὺς 3.	těžký	πλησίον	blízko
σφοδρὸς 3.	prudký	εἶ	dobře
ὀρθός 3.	pravý; správný	ἔνω	vzlíuru
δίκαιος 3.	spravedlivý	κάτω	dolů
ἑῤῥδιος 3.	snadný	βραδύς 3.	váhavý
ταχύ	(acc. neut. sing.) brzy	κακόνοος 2.	zlomyslný
ικανός 3.	dostatečný	συνετός 3.	rozvážlivý

XXXIII.

κοῦφος 3.	lehký	ὑψηλός 3.	vysoký
εὐμορφος 2.	sličný	σεμνός 3.	ctihodný
δύσμορφος 2.	ohyzdný	δσιος 3.	svatý
τίμιος 3., 2.	vzácný	δειλός 3.	bázlivý
βλαβερός 3.	škodlivý	θαρσαλέος 3.	smělý
ἅλος 3.	celý	μισθοφόρος 2.	nájemný
ἀπαισθητος 2.	nečitlivý	πλούσιος 3.	bohatý
τυφλός 3.	slepý	ἀνδρείος 3.	mužný
ἄπιστος 2.	nespolehlivý	Ἀμμώνιος 3.	Ammónský
πιθανός 3.	přemluvný		

XXXIV.

πρέσβυς, εως, ὀ	starý	εὐρύς 3.	široký
φιλόανθρωπος 2.	vlídný	βαθύς 3.	hluboký
φιλομαθής 2.	učení milovný	σπουδαῖος 3.	pilný
ἐπιφανής 2.	znamenitý	λειτουργής 2.	užitečný
ἐπιεικής 2.	příhodný; slušný	ἐπιμελής 2.	bedlivý

XXXV.

γεραῖος 3.	starý	πῖων 2.	tučný (stupň. πῖοντερος, πῖοτατος)
παλαιός 3.	starodávny; starožitný	πρώϊος 3.	časný
ἤσυχος 2.	tichý	θῦσιος 3.	pozdní
φίλος 3.	přátelský; milý	πλησίον	blízko
ἄκρατος 2.	čistý	προὔργου	prospěšný
ἔρρωμένος 3.	silný	εὐδιδος 2.	jasný
εὖνους 2.	příznivý	ποικίλος 3.	rozmanitý
ἄπλοῦς 3.	prostý	σαφής 2.	zjevný
κακόνους 2.	nepříznivý	σφαλερός 3.	pochybný
λάλος 2.	žvatlavý	αἰδήμων 2.	stydlivý
σώφρων 2.	rozumný	ἐπίχαρις 2.	vděk
εὐδαίμων 2.	blažený	κλέπτῆς 2.	zlodějský

XXXVII.

ἀγαθός 3.	dobrý (mocný)	μέσος 3.	prostřední
δυνατός 3.	mocný („mocnější“ zde: κρείσσων, „nejmocnější“ κράτιστος“)	ὑβριστής, οὐ, δ	zrupný
		εὐχάριστος 2.	vděčný
		ἀκμαῖος 3.	čerstvý

XXXVIII.

μικρός 3.	malý	ἔξ, — ἔσχατος	nejzadnější; nejkrajnější; poslední
δλίγος 3.	málo; skrovný	κάτω	dole (superl. i adj. κατώτατος 3.)
πολύς 3.	mnohý	ἔγγυς	blízko (comp. i neut. ἐγγύτερον)
ῥάδιος 3.	snadný	ὑστερος	pozdější
μακρός 3.	dlouhý		
ἀλγεινός 3.	bolestný		
πρό	před		

XXXIX.

πόρρω	daleko; dlouho	ἔξω	(ze)vně
εἶσω	vnitř		

LVI.

(Ku cvič. LVI—87. V seznamech jsou významy jen těch sloves, k nimž se vztahuje pravidlo pokaždé ve cvičení prakticky probírané.)

διαλύω	rozlušťuju; rozpouštím	δουλεύω	otročím
ἐπιβουλεύω	úklady strojím	κολακεύω	pochlebuju; lichotím
συμβουλεύω	radím	ἀκούω	slyším
ἀριστεύω	vynikám	παίω	biju
βουλεύω	radím	πρωτεύω	první, v čele jsem
παιδεύω	vychovávám; vzdělávám	ἀγορεύω	řečním
πιστεύω	důvěřuju; věřím	βασιλεύω	kraluju
		θύω	obětuju
		μηγίω	hnévám se

ψαύω
ὑπακούω
ἀπαγορεύω
φονεύω

dotýkám se
poslouchám (s gen.)
zapovídám
zabíjím; vraždím

κελεύω
θεραπεύω
ἰδρύω

kážu
ctím (i v 61.)
stavím

LVII. (Viz i v předch.!)

στρατεύω

táhnu do pole; med.
vypravuju se do
pole; výpravu ko-
nám

πορεύομαι

cestuju; v pochodu
jsem; postupuju

μαντεύομαι

věštím

χρίω
σείω
θραύω
ἀπολύω

mazám
klátím
lámu

εἰρωνεύομαι

posměvačný jsem

ἀλαζονεύομαι

vychloubám se

odlučuju; zbavuju;
odmítám (med. od-
mítám od sebe)

παύω

končím; med. pře-;
ustávám

μνημονεύω
ἰσχύω

připomínám
nabývám síly

LVIII. (Viz i ve dvou předch.!)

καλύω

kazím; překážím

δοπιτεύω

podezření mám

κατακλείω

zavírám; obkličuju

καταλύω

zrušuju

ἐπιτεύω

přikyvnuju; přísvěd-
čuju

ἀληθεύω

mluvím pravdu

ἀνανεύω

odkyvnuju; odepírám

δακρύω

slzím

καταθύω

obětuju

παύω

zastavuju (viz i v
předcház. cvič.)

LIX. (Viz i ve třech předch.!)

λούω

koupám

ἀπολαύω

zakouším; požívám

ἐκλύω

zproštjuju; vysvobo-
zuju

γέυομαι

kým; med. vypra-
vuju se do pole s
někým

συστρατεύω

táhnu do pole s ně-

θεραπεύω

okouším
pečuju (o něco, acc.)

LX. (Viz i ve čtyřech předch.!)

κινδυνεύω

v nebezpečnosti
jsem; nebezpečen-
ství podnikám

πταίω

klopýtám; klesám

ἐκκρούω

pozabavuju

μυθεύομαι

bájím

λύω

ruším

φντεύω

sázím

ἱκετεύω

snažně prosím

ἀναπαύω

zastavuju; med. pře-
stávám

στρατοπεδεύω

táborem ležím

LXI. (Viz i v pěti předch.!)

τοξεύω

(z luku) střelím

νεανισκέομαι

žiju po mládenecku;
trávím mládenectví

προσαγορεύω

nazývám

διαπαιδεύω

veskrz, dokonale
vzdělávám, vcho-
vávám; pass. nále-
žitý čas jsem vy-
chováván

ἀπολύω

(viz v LVII)
potlačuju (viz i v
LVIII)

καταλύω

ἀποκινδυνεύω

vydávám v nebezpe-
čenství

στρατοπεδεύομαι

táborem se kladu

LXII.

ἀποτελεντάω	končím se; konečně přecházím (v něco)	ἔάω φοιτάω ἀφοράω ἐφοράω ζάω πεινάω διψάω νικάω ἀνιάω βοάω ἔστιάω	nechávám chodím pohlížím dohlížím žiju lačním; hladovím žízním vítězím; překonávám rmoutím křičím hostím
ἀγαπάω	miluju		
ἔράω	milovný jsem; miluju (s gen.)		
τιμάω	ctím		
γελάω	směju se		
σιγάω	mlčím		
ἔρωτάω	tážu se		
ἔξαπατάω	podvádím; klamu		
τολιμάω	odvažuju se		

LXIII. (Viz i v předch.!)

δράω	jednám	ἀτιάομαι	viním
κτάομαι	získávám si; doby- vám si	ἡσσάομαι	podléhám; porážen jsem
πειράομαι	snažím se; pokouším se	χασμάομαι	zívám
δαπανάω	vynakládám; vydá- vám	δράω μηχανάομαι χράομαι	vidím vymýšlím si užívám (s dat.); na- kládám (s někým)
λάομαι	léčím; hojím	ἀκροάομαι	poslouchám
θεάομαι	divám se; vidím; po- zoruju	πλανάομαι	bloudím

LXIV. (Viz i ve dvou předch.!)

τελεντάω	končím; skonávám	σνλάω	olupuju.
----------	------------------	-------	----------

LXV. (Viz i ve třech předch.!)

πειράομαι	zkouším; zakouším (viz i v LXIII)	δρμάω	hrnu; pouštím; med. pouštím, hrnu se; vycházím
προτιμάω	ctím před (někým)	θεάομαι	patřím (v. i v LXIII)

LXVI.

ποιέω	číním	ἐπαινέω	chválím
φιλέω	miluju	ἀγανακτέω	mrzím se
μισέω	nenávídím	λοιδορέω	laju; haním
πολεμέω	válčím	εὐτυχέω	šťasten jsem
παρακαλέω	přivolávám; vyzý- vám	ὁμολογέω	přisvědčuju; uzná- vám
φοβέω	straším; lekám	λνπέω	rmontím
ζητέω	vyhledávám	φθονέω	závidím
χωρέω	obsahuju; objímám	δοκέω	zdám se
ἐπινοέω	mám na mysli	ἐννοέω	dobromyslný jsem
ὀμιλέω	obcuju	καλέω	žvatlám; mluvím
σκαπέω	pozoruju; uvažuju	ἐπιορκέω	křivě přísahám

ἀδικέω	křivdím
ἐπισκοπέω	dohlížím
πωλέω	prodávám
ἐπιθυμέω	toužím; žádám
ἄγνοέω	neznám; nejsem znalý
εὐπορέω	mám hojnost, dostatek
φρονέω	myslím
πλέω	pluju
ἀφαιρέω	odjímám
δεῖ	jest třeba; τὸ δεόν πο-

ἀναδέω
δυστυχέω
ἐλεέω
ἀμελέω
ἐπιχειρέω
εὐδοκίμῶ
ἀπορέω
βοηθέω
εὐδαιμονέω

třebná věc; vhodná doba
ovazuju; ovijím
nešťasten jsem
lituju
zanedbávám
jmu se
slovutný jsem
na rozpacích jsem
pomáhám
blažen jsem

LXVII. (Viz i v předch. I)

ἀδικέω	(viz v předch. cvič.)	ἐπιμελέομαι	starám se; pečuju
ἡγέομαι	pass. snáším křivdu	οἰκέω	obývám
πονέω	mám za to; domnívám se	δέομαι	potřebuju
ὠφελέω	mám namahání; pracuju	αἰδέομαι	mám v uctivosti
ἀπιστέω	prosπívám; pass. mám prospěch	ὀλιγωρέω	zlehčuju
	nedůvěřuju; pass. nemám důvěry (u někoho)	κοσμῶ	zdobím
		φοβέομαι	bojím se (v. v předch. evič. act.)
		μιμέομαι	následuju

LXVIII. (Viz i ve dvou předch. I)

νοθετέω	napominám	ἀπορέω	mám nedostatek (viz i v LXVI. fin.)
κωσπετέω	prosπívám	εὐεργετέω	dobrodínce jsem; dobře činím
ἀσκέω	cvičím (se)	παραινέω	přimlouvám; radím
ἐπισχεύομαι	přislibuju	θεωρέω	spatřuju
ἀποδημέω	v cizině jsem; (aor. odejít z domova)	ἀριθμέω	počítám
ἐπιδημέω	doma jsem; (aor. přijít domů)	ἀπονοστεύω	navracuju se
νοσέω	jsem nemocen; (aor. onemocněti)	καταπατέω	rozdupuju
ἐπικρατέω	přemáhám; převládám	πονέω	namáhám se; namahání podstupuju

LXIX. (Viz i ve třech předch. I)

μιμέομαι	napodobuju (viz i v LXVII. fin.)	δέω	vážu; pontám
κηλέω	okouzľuju	διηγέομαι	vypravuju
μετρέω	měřím	κρατέω	přemáhám
ἀπολογέομαι	hájím se	ἔραθμέω	lehkomyslný jsem
διανοέομαι	roz-; uvažuju	προαδικέω	napřed křivdím; pass. napřed bezprávím
κατηγορέω	obviňuju; žaluju		

LXX.

ξίζω	mám za hodno; žá- dám	ζηλώ	(horlivě) následuju
καταδουλώ	zotročuju; podma- ňuju; v med. — si	στεφανώ	věním
μημίδω	trestám	δολώ	obelstívám
ταπεινώ	ponižuju; pokořuju	δουλώ	zotročuju; pass. stá- vám se otrokem; otročím
δηλώ	objevuju; u-; doka- zuju	ξηγώ	mrznu
πανορθώ	na-; opravuju	μαστιγώ	bíčuju
πλασσώ	zkracuju	στρεβλώ	mučím
μειώ	u-; zmenšuju	ύψώ	povyšuju
αναντιόμαι	odporuju	έλευθερώ	osvobozuju
		έξισώ	vyrovnávám

LXXI. (Viz i v předch. l)

εμπεδώ	věrně zachovávám	μισθώ	pronajímám; med. na- jímám si
χειρόσομαι	podrobuju si; překo- návám	άμαυρώ	zatemňuju
άλλοτριώ	odečuju	τυφλώ	oslepuju
βιώ	žiju	κατακηρώ	voskem napouštím
κακώ	trýzním; zohavuju	ερημώ	opouštím; pustoším
δχυρώ	opevňuju	κυκλώ	obklopuju
βεβαιώ	pó-; dotvrzuju	δμοιώ	rovnám

LXXII.

Zde slovesa už nejsou seřaděna v pořádku tom, ve kterém jdou za sebou věty řecké a české, nýbrž rozdělena jsou dle znaku kmenového tak, že vytčena jsou napřed v a) slovesa hrdehí, potom v b) retní, v c) zubní.)

α) διώκω	pronásleduju	ανοίγω	otvírám
διείρω	odděluju	β) άποβλέπω	pohlížím
(σμιγγω	myju)	επιτριβω	potírám; lubím
φύλασσω	střežu, hlídám	τρέρω	živím; chovám
πρέσσω	konám, πρ. κακώς mám se zle, πρ. εδ mám se dobře	κόπτω	biju; sekám
παράσσω	matu; znepokojuju	βλάπτω	škodím
λέγω	mluvím	(βάπτω	namáčím)
διαλέγομαι	rozmlouvám	άποτρέπω	odvracím
άποδέχομαι	přijímám	γράφω	píšu
έξελέγω	1. u-; osvědčuju; 2. překonávám	επτομαι	dotýkám se
πρεύγω	utíkám; ubíhám	θάπτω	pořehubuju; pochlová- vám
άρχω	první jsem; vládnu	τρέπω	obracím
	p a s s. poddán	c) (άντω	vykonávám; konám)
	jsem; m e d. začí- nám	ήδομαι	těším se
άπαλλάσσω	1. vzdaluju; odstra- ňuju; pass. vzda- lju se; 2. zbavuju	πείθομαι	poslouchám
	svádím	(άρδω	ovlažuju)
		(κοιμίζω	uspávám; tiším)
		εργάζομαι	vzdělávám
		συσκευάζω	(spolu) strojim, vy- pravuju
συνάγω		(προσεθήω	navykám)

μετριάζω	mírný jsem	(εικάζω	při-; srovnávám)
φροντίζω	pomyšlím	δβριζώ	zhrdám
παίζω	žertuju	δνομάζω	jmenuju; nazývám
ψεύδομαι	lhu; klamu	διαχωρίζω	odděluju
σχίζω	štípu; štípám		

LXXIII.

ἐπάγω	přivádím	καταλείπω	zanechávám
διαφεύγω	utíkám	ἀπολείπω	opouštím; dep. med. i pass. zůstávám
ἄγω	vedu		zpět
ἐγκαταλείπω	zanechávám (v něčem τινί)	ἐξάγω	vyvádím
τρέπω	obracím	ἀπάγω	odvádím
ἀνατρέπω	vyvracím; zničuju		

LXXIV. (Viz i sezn. ku cvič. LXXII. a, b, c.)

α) εἶχομαι	přeju, žádám si	τρέφω	chovám; vychovávám
δέχομαι	beru si; přijímám	ἀποκαλύπτω	odhaluju
ἐπέχομαι	modlím se	α) κολάζω	trestám
δρέγω	vztahuju; podávám	πειθω	přemlouvám; pře- svědčuju; med. dá- vám se přemluvití;
λήγω	přestávám		poslouchám; τινί někoho
μεταλλάσσω	pro-; zaměňuju		
καταπράσσω	vymáhám; do-; vy- konávám	τειγίζω	obezdívám; ohrazuju
φυλάσσομαι τι	střežu se něčeho	νομίζω	myslím; mám za to
διαφυλάσσω	zachovávám	χαρίζομαι	zavděčuju se
β) συγγράφω	spisuju	σώζω	chráním; zachraňuju
μεταπέμπτομαι	obesílám si	εὐδαιμονίζω	blahoslavím
ἀποκρύπτω	odkryvám, med. - si; zatajuju	ἀφανίζω	vy-; zahlazuju
μέμφομαι	kárám; zlehčuju	ἐργάζομαι	vykonávám
ῥίπτω	házím	ἀναγκάζω	nutím
καταστρέφωμαι	podmaňuju si	ὀρίζω	určuju
σκέπτομαι	uvažuju (si); (prs. ra- ději σκοπέω)	λογίζομαι	rozmýšlím si, se
διασκέπτομαι	rozvažuju (si)		

LXXV. (Viz i ku cvič. LXXII., LXXIV. a, b, c.)

α) ἐκφεύγω	ubíhám; znikám; τὸ něčeho	β) ἀναγράφω	zapisuju; zaznamenávám
τήκω	tavím; prf. act. tajú	κρύπτω	kryju; skrývám
συμφεύγω	sbíhám se	κλέπτω	kradu
προστάσσω	ukládám	ἀπολείπω	zanechávám (viz i LXXIII)
τάσσω	řadím; stavím	ὑπολείπω	po-; zanechávám
ἐπιτάσσω	přičiňuju; přistavuju	ἀνατρέπω	vyvracím
ἐκπλήσσω	zarážím; zděšuju	ἀναστρέφω	vzhůru točím, obracím
διαλλάσσω	smíruju		

ε) μετασκευάζω	přestrojuju; předělávám	καταφρεύομαι	selhávám (prf. i ve význ. pass.)
ξοστρακίζω	vypovídám (ostrakismem)	ἄθροίζω ὀπλίζω παρασκευάζω	shromazďuju strojím; zbrojím připravuju

LXXVI. (Viz i ku cviř. LXXII., LXXIV., LXXV. a, b, c.)

a) ἀπάγω	odvádím	ε) ἕδω	zpívám; opěvuu
ἐπιτάσσω	ustanovuju; nařizuju	ἤδομαι	těším se; pass.
διαπράσσω	do-; vykonávám	κομίζω	nesu; přináším
b) καταλείπω	zanechávám	διαρπάζω	roz-; uchvacuju
ἀπορρίπτω	odhazuju	ἄρπάζω	uchvacuju
κατακόπτω	porážím; porubuju	ψεύδομαι	obelhávám

LXXVII.

κράζω	křičím; prf. má význam praes.	παραπλάζω	stranou zaháním; matu
οἰμύζω	běduju	πλάσσω	utvořuju; vymýšlím
στενάζω	stenám	πέσσω	peku
ἐπαλαλάζω	zavyskuju	συναρμολόζω (-τω)	sjednocuju; spojuju
ἀνακράζω	vykřikuju	τίκτω	plodím
μαστίζω	šlehám	νίζω	myju
τρίζω	evřím	ἐκνίζω	smývám
σαλπίζω	troubím	ἀλαλάζω	alala křičím; výskám
κλάζω	lukám; bukám; skřechám		

LXXVIII.

καταφαίνω	zjevuju	παροξύνω	1. popuzuju; 2. ponoukám; povzbuzuju
ἀποφαίνω	vyjevuuju; med. vyjevuuju něco svého	λημναιομαι	porušuju
σφάλλω	viklám; porážím	κρίνω	soudím; rozhoduju
ἐπαγγέλλω	prohlašuju; med.—o sobě	διαφθείρω	niřím; lubím
ἀνατέλλω	vycházím	σπείρω	seju; osívám
καταδύνω	zapadám	κοιλαίνω	dlabu
παραγγέλλω	velím; rozkazuju	ἀποστέλλω	odesylám; vysylám
περαινώ	vy-; dokonávám	σημαίνω	oznamuju; dávám
πεπταίνω	činím zralým; pass. zraju; uzrávám	ἐγείρω	znamení budím

LXXIX. (Viz i sezn. ku cviř. předch. l.)

ἀγγέλλω	zvěstuju	προσημαίνω	napřed oznamuju
διαπεραίνω	ku konci vedu; dokonávám	ἀποκτείνω	zabíjím
αἴρω	zdvihám; povznáším; med. dobývám si	εὐφραίνω	obveseluju
		ἀνοδύρομαι	kvílím
		κερδαίνω	získávám

ἀμύνω	odrážím; med. — od sebe	ἐπιπέλλω πέλλω	ukládám posílám
-------	-------------------------	-------------------	--------------------

LXXX. (Viz i sezn. ku dvěma předch. evič.)

ἀπαγγέλλω	zvěstuju	παρεκτείνω	roztahuju podle ně- žeho
ἀποκτείνω	zabíjím; hrdla odsu- zuju	τραχύνω	drážďím; durďím
ἐπέλλω	ukládám; poroučím	ἀναφαίνω	ob-; vyjevuju
κρίνω	uznávám za . . . (viz i v LXXVIII)	ἐκαθαίρω	vyčišťuju
κατασημαίνω	zaznamenávám	διακρίνω	rozsuzuju; odlučuju
φαίνω	jevím	διαφθείρω	porušuju; kazím
σπείρω	roztrušuju (viz i v LXXVIII)	μιαίνω	poskvřňuju
ἀποτείνω	rozvlačuju; šířím	ἀνατείνω	natahuju
		διασπείρω	roztrušuju; rozpty- ľuju

LXXXI. (Viz sezn. i ku evič. LXXVIII.—LXXX.)

αἰσχύνομαι	styďím se (pass. i dep. pass.)	παραβάλλω	přirovnávám
κατακρίνω	odsuzuju	ἐπιτείνω	napínám; pass. vy- nasnažuju se (na něco)
μαίνομαι	šilený jsem; blázním; v šilenství upadám	ἀνεγείρω	probuzuju
σφάλω	mýľím (viz i v LXXVIII)	ἐκτείνω	roztahuju
		ἀποκρίνομαι	odpovídám.

Úlohy z bajeslovi Řeckého pro opakovací evičení ve tvaroslovi.

(1. Českých slov v závorce [] netřeba do řečtiny překládati. — 2. Vlastní jména, nejsou-li v pozn. ani ve slovníku česko-řeckém, hledej zde ve slovníku řecko-českém, jako známá už slova: Nyx, Hémera, Pontos, Hestia = ἔστια etc.)

I.

O původu všehomíra, bohův a lidí Hésiodos bajeslovně¹ vyprauje asi takto: Ze začátku bylo nejdřívě Chaos a Gaja², jež měla³ býti bezpečným sídlem všech [tvorův], a Tartaros a Eros⁴, nejkrásnější a nejmocnější bohů nesmrtelných. Z Chaa pak povstalo Erebos⁵ a Nyx, z této pak Aither⁶ a Hémera. Z Gaje pak vznikl Úranos hvězdnatý, jež první zavládl vším mírem, a Horstvo vysoké a Pontos. Úranovy pak a Gajiny dítky byly nejprvé titánové a titánky, potom [kolooci] Kyklópové a Stornuí⁷, kteří, nabývajíce převeliké síly⁸, znelibili se otcí svému a svrženi byli do hloubi země, nebo, jak jiní praví, do Tartara, jež od země tak jest daleko⁹, jako země od nebe. — Titánů bylo 6, nejstarší Ókeanos (ale Homer praví, že Ókeanos

jest původ bohů), nejmladší pak a nejhroznější Kronos; titánek bylo 6 nebo 7, mezi nimi Rhea¹⁰ a Téthys¹⁰. — Kronos Úrana svrhnuv a pojav za manželku Rheu, měl dítky Hestiu, Démétu a Hérú, po těch pak Háda neboli Plútóna, jenž od básníků nazýván jest i Zeus podzemní, a Poseidóna; ale poněvadž mu bylo usouzeno¹¹, že od vlastního dítěte bude zbaven¹² vlády, všecky tyto dítky pohltil. Však nejmladšího Dia skryla matka na ostrově Krétě, Kronovi pak místo něho podala¹³ kámen zavitý¹⁴. Zeus pak, vychován byv, Krona donutil pohlcené dítky vydati¹⁵ a proti němu začal válčiti¹⁶. — Když pak, maje Kyklópy, jež vysvobodil, za spojence, přemohl Krona i titány, sám obdržel vládu na nebi i na zemi, Poseidón pak na moři a Plútón v podzemí; ale moc Diova byla největší; Homér pak jeho právě nazývá i nejstarším synem Kronovým.

¹ hajesl. vypravuju = *μυθολογέω*. — ² Γῆ. — ³ sl. *μέλλω*. — ⁴ δ' *Ἐρως*, *ωτος*. — ⁵ τὸ *Ἐρεβος*. — ⁶ *Αἰθήρ*, *έρος*, zde masc. — ⁷ δ' *Ἐκατόγχειρ*, *ρος*. — ⁸ nabývám veliké síly = *μέγα ισχύω*. — ⁹ dle: *τοσοῦτον ἀπειναι τινος*. — ¹⁰ *Ρέα*, *ας*. — *Τηθύς*, *ύος*. — ¹¹ usouzeno jest = *εἴμαρται*. — ¹² dle: *ἀφαιροῦμαι τί τινα* nebo *τινος*. — ¹³ sl. *ἐγγειορίζω*. — ¹⁴ řec. lépe act. (zavinuvši) sl. *σπαργανόω*. — ¹⁵ sl. *ἔξιμείω*. — ¹⁶ zač. válčiti: jedním slovem a or.

II.

(Dítky) Diovy a Hériny byly: Kulhavý Héfaiistos, hrozný Arés a Hébe, služebnice bohů, později manželka Hérakleova. — Z hlavy pak Diovy zrodila se dcera Athéna. — (Dítky) Diovy a Létojiny byly Artemis a Apollón, jenž naučiv se věštbě, přišel do Delf, kde tehdy Themis¹ titánka věštby dávala. — Když pak Pýthón drak zabraňoval mu přistoupiti, zabiv ho, ujal věštírnu. — Zeus a Déméter měli dceru Persefonu, již Plútón uchvátiv učinil si [svou] manželkou a panovnicí zemřelých. — [Syn] Diův a Maje², dcery Atlantovy, byl Hermés, posel bohův. — O Afrodité pak se má za to, buď že jest dcera Diova a Dióny³ (jež se pokládá za dceru buď Ókeanovu neb Úranovu), nebo že povstala z pěny mořské.

Za nejpřednější všech bohů pokládáni byli Zeus, Athéna a Apollón, po nich pak Héra, Hestia, Déméter, Artemis, Afrodíta, Héfaiistos, Ares, Hermes. Tito bohové, bydlíce často na Olympu, nazývají se i Olympští; k nim přicházel⁴ i Poseidón; ale podzemní Plútón nikdy mezi ně na Olymp nepřicházel.

Japeta titána (synové) byli: Atlas, jenž drží nebe, Prométheus a Epimétheus.

¹ viz *Θέμις* 2. — ² *Μαΐα*, *ας*. — ³ *Διώνη*. — ⁴ sl. *φουτᾶν*.

III.

Prométheus ze země a z vody utvořil prý lidi a¹ dal jim i oheň, jež v metlovce ukryv Diovi tajně¹ odňal; když pak Zeus to znamenal, Héfaiistovi poručil, aby² Prométhea přibil³ na horu Kaukasos. Tam pak

každého dne orel přilétaje, užíral⁴ jemu laloky⁵ [jater], jež přes noc opět narůstávaly⁶. — Tak Prométheus za oheň ukradený splácel⁷ pokutu mnoho let, až⁸ od Héraklea byl osvobozen.

Prométheův (syn) byl Deukalión, jenž kraluje ve Fthii⁹, pojal za manželku Pyrrhu, [dceru] Epimétheovu. Když tehdy Zeus pokolení lidské¹⁰ chtěl vyhladiti, Deukalión dle rady¹ Prométheovy zhotoviv si¹¹ archu a potřeby všelijaké [v ní] si uloživ, s Pyrrhou do ní vešel. Zeus pak mnoho deště s nebe vyliv, největší část Hellady zaplavil, tak že¹² zahynuli všichni lidé kromě několika, kteří na nejvyšší hory utekli. — Deukalión pak v arše 9 dní a nocí jsa hnán, přistál u Parnássa¹³ a tam, když deště už konec vzaly, vystoupiv, Diovi obětoval. — Deukaliónův syn byl Hellén, po němž celý národ prý nazván.

¹ constr. part. — ² const. inf. — ³ přiblížím *προσηλώω* (*τινά τινα*). — ⁴ sl. *νέμομαι*. — ⁵ *δ λοβός*. — ⁶ sl. *αὐξάνομαι*. — ⁷ splácím pokutu za něco = *τινω δίκην τινός*. — ⁸ *μέχρι*. — ⁹ *Φθία, ας*. — ¹⁰ gen. subst. — ¹¹ *τεκταίνομαι*. — ¹² *ὥστε* s acc. c. inf. — ¹³ *δ Παρνασσός, η. -ασσός*.

O potomcích Ajolových.

IV.

Ajolos, [syn] Hellénův, měl syny: Kréthea, Sisyfa, Salmónea, Athamanta a jiné ditky.

a) Krétheus pojal za manželku Týroji, (dceru) Salmóneovu, jež dříve Poseidónovi porodila dvojčata Peliu a Nélea. Založiv město Iólkos, zanechal syny Aisona v Iólku, pak Feréta, od něhož Fery v Thessalsku založeny byly. — Když pak ve Ferách kraloval Ferétův syn Admétos, do služby¹ se mu dal Apollón. — Ten vyžádal od sudie, aby² Admétos byl zbaven smrti, uvolil-li by se někdo za něho dobrovolně zemřítí³. A když přišel Admétovi den smrti, zatím⁴, co⁴ i otec i matka se zdráhali za něho skonati, zemřela za něho manželka jeho Alkéstis, dcera Peliova. Ji pak opět odeslala Persefona, nebo, jak někteří praví, Hérakles, dav se s Hádem do boje, zpět ji přivedl.

b) Sisyfos, nejlstivější všech lidí, založil Efyru, jež později nazývala se Korinthos. Pro jakési provinění⁵ po smrti⁴ v Hádu trestán byl takto: Neustále⁶ válel převeliký kámen vzhůru, jenž, na vrchol⁷ byv přiválen, vždy nazpět spadal. — Sisyfův syn byl Glaukos, toho pak [syn] Bellerofontes, jenž do Lycka přišed i Chimairu zabil i proti nepřátelům co nej-udatněji bojoval. Jeho syn byl Hippolochos; toho pak syn Glaukos Mladší, se Sarpédonem vévodě Lyčanům, u Troje bojoval proti Danaům.

¹ do služby se dávám; ve službě jsem = *ἠπτεύω*. — ² po sl. vybízetí, napominati, přemlouvati, raditi, poroučeti, prositi, žádati a pod. překládá se české aby s conj, řecky obyč. inf-em. — ³ umírám za někoho = *ἐπεραποθνήσκω τινός* i *ἀποθνήσκω ὑπέρ τινος*. — ⁴ constr. partic. — ⁵ = pochybení. — ⁶ neustále valím = *διατελῶ κυλινδων*. — ⁷ *τὸ ἄκρον, ου*.

V.

e) Salmóneus z Thessalska do Élidy se přestěhoval¹.

Syn dcery jeho Týroje, Néleus, odebrav se do Messénska, město Pylos založil. Četní synové jeho usmrceni byli od Héraklea; jediný Nestor byl zachráněn a u Gerénských vychován.

d) Athamas vládl v Orchomenu Bojótském. Z první manželky Nefely měl syna Frixu a dceru Hellu; a když opět se oženil² s Inojí, dcerou Kadmovou, narodily se mu dívky Learchos³ a Melikertes³. Ino pak úklady činic dítkám Nefeliným, když země nevydávala⁴ plodův, Athamanta přemlouvala, by Frixu Dioví obětoval; tak že neúroda přestane. Athamas, jsa zároveň⁵ i od obyvatelů⁶ země donucován, Frixu postavil na oltář Diův. Ale božská⁷ Nefele syna i dceru uchvátila a dala jim zlatorouného berana, na němž nesení jsouce, povětrím přešli⁸ moře i zemi. — A když se dostali nad moře prostřed mezi Sígejem a Chersonésem, Hella sklouzla⁹ do hlubiny a po její smrti⁶ bylo po ní moře to nazváno mořem Helliným (Helléspontem). — Frixos pak přišel do Kolchidy, nad níž králem byl Ajétés, syn Héliův, bratr Kirčín. Ten přijav ho, dal mu dceru svou Chalkiipu¹⁰ [za manželku]. Frixos pak zlatorouného berana obětoval Dioví a kůži jeho dal Ajétovi, jenž ji zavěsil na dub v háji Areově.

¹ κατοικίζομαι, pass. — ² ženiti se s někým = γαμῆν τινα (pojímati za manželku). — ³ Λεαρχος, οὔ, Μελικέρτης, οὔ. — ⁴ vb. ἀναδίδωμι. — ⁵ zároveň donucují = συναγκάζω. — ⁶ verb., part. — ⁷ bohyně. — ⁸ sl. ἐπερβαίνω. — ⁹ sl. δλισθάνω. — ¹⁰ Χαλκιάπη.

O Argonautech.

VI.

V Iólku vládl po Krétheovi Pelias, odňav vládu Aisonovi, nevlastnímu¹ bratrovi mladšímu. Tomu králi, věštby² se dotazujícimu, bůh dal³ výrok, aby se uchránil⁴ jednotrepčáka. — Nejprve sice nepoznával smyslu⁵ věštby; ale později [jej] poznal. Konaje⁶ totiž při moři obět Poseidónovi, obeslal si i mnohé jiné i Jásona, syna Aisonova. Ten pak od práce⁷ rolnické pospišiv k oběti, přecházejce řeku Anauros⁸ ztrativ jednu z obou trepek v proudu, vyšel jednotrepký. Pelias ho spatřiv a přirovnav⁹ věštbu onu, tázal se přistoupiv, co by učinil, maje zvěři, kdyby mu bylo věštěno, že od někoho z občanů bude usmrcen. Jáson pak odpověděl: Rouno zlaté poroučel bych mu přinéstí. To Pelias uslyšev, rozkázal mu ihned vyjítí pro zlaté rouno. Toto pak v Kolchidě bylo hlídáno od draka nespícího¹⁰. Tam Jáson vyslán byv, přivolal si Arga, syna Frixova, z Kolchidy do Hellady poslaného; a ten dle rady¹¹ Athéniny zhotovil loď padesátiveselní¹² nazvanou po zhotoviteli¹¹ Argo. Potom uložil bůh Jásonovi, věštby² se dotazujícimu, aby¹³ k plavbě výtečníky Hellénska sebral. I sešlo se 50 reků, většinou Minyjů slavného rodu Ajolova, z Thessalska, Bojótska a Messénska. Ti všichni plující na lodi Argoji nazývali se Argonautové.

¹ *δμομήτριος* 3. — ² věštby se dotazuju = *μαντεύομαι; χρωμαι*. — ³ výrok dáti (o věštbě a pod.) *ἀνελείν (θεοπίσαι)*. — ⁴ chráním se někoho = *φυλάσσομαι τινα* (zde inf.). — ⁵ v řečt. věta relat.: co věštba myslí (*ροεῖν*). — ⁶ oběť konati = *θυσίαν θύειν* nebo *ποιεῖσθαι*. — ⁷ práce roln. = *γεωργία*. — ⁸ *Ἄναυρος*. — ⁹ sl. *συμβάλλω*. — ¹⁰ *ἕκπνος* 2. — ¹¹ constr. partic. — ¹² *πεντηκόντορος* 2. — ¹³ v. IV. pozn. 2.

VII.

Argonauté z Iólka pustivše se na moře, nejdříve přistali na ostrově Lémnu, potom v Asii u Dolianů, jimž kraloval Kyzikos. Ten je napřed laskavě přijal; ale když [za] noci odtud vypluvše a na protivné větry narazivše¹, nazpět se vrátili, tu Doliané, domnívající se, že to vojsko nepřátelské, v noci bitvu svedli nepoznávající s nepoznávajícími. Zabivše pak Argonauti mnohé, mezi nimi i krále Kyzika, a [za] dne to poznavše, oželeli jich, ostrřihavše si hlavy, a Kyzika s velikou² nádhrou² pobřbili.

Odtud dále³ plujice Propontidou do Bospora Thráckého, mnoho nehod zakusivše, dostali se do krajiny Salmydésské⁴ před branou (vchodem) do Ponta Euxeinského⁵, kde bydlel věštec Fineus. Byl prý syn Béliův neb Agénorův jsa zraku zbaven⁶, jak jedni pravi, od bohů, že předpovídal lidem [věci] budoucí, jak druzí [pravi], od Boree, otce manželky jeho Kleopatry⁷, že své vlastní dítky Pléxippa⁸ a Pandiona⁸ oslepil, dav se přemluvití macechou jejích Idaji⁹, dcerou Dardanovou; ale jak jiní [vypravují], od Poseidóna, že dětem Frixovým plavbu z Kolehidy do Hellady oznámil. Poslali pak bohové i harpyje na něho; ty jsouce okřídleny, kdykoli jemu byla předložena jídla, s nebe sletěvše, většinu [jidel] uchvacovaly, něco málo, plné zápachu, zanechávající, tak aby¹⁰ Fineus ničeho užití nemohl.

¹ narážím na něco = *περιπίπτω τινί*. — ² adv. sl. *πολυτελής*. — ³ *πρόσω* nebo *πρόσω*. — ⁴ adj. *Σαλμυδήσσιος* 3. — (subst. *ή Σαλμυδησσός*). — ⁵ *Πόντος Εὐξείνος (Εὐξείνος)*. — ⁶ dle frase: *διαφθείρω τινὰ ἀφ'θαλμῶν* neb *ἕμματα*. — ⁷ *Κλεοπάτρα, ας*. — ⁸ *Πλήξιππος, ου. Πανδίων, ονος*. — ⁹ *Ἰδαία, ας*. — ¹⁰ *ὥστε* s inf., neg. *μή*.

VIII.

Když¹ Argonauté chtěli se dověděti zpráv² o plavbě své, Fineus pravil, že jim bude radou³, jestliže by ho zbavili harpyji. Byli pak mezi Argonautami synové Boreovi Zétos⁴ a Kalais⁴; ti, jsouce okřídleni, příslibili, že harpyje od stolu Fineova odeženou. Předložena tedy jídla, když pak harpyje přiletěvše je uchvacovaly a špinily, tu oba Boreovci, vytasivše meče své, pověťtím je pronásledovali až k malým ostrovům daleko na západ od Messény. Tam umdlevše harpyje přísáhaly, že Fineovi nebudou už nikdy ubližovati; a tak nic zlého nezakusivše, od Boreovců propuštěny byly. Ty pak ostrovy, od nichž Boreovci, pronásledující harpyje, se obrátili, nazvány byly Obrátky⁵.

Fineus, zbaven byv harpyjí, plavbu Argonautům oznámil a o srážejících⁶ skalách radu [jim] podal³. Byly pak to převeliké skály, jež silou

větrů na sebe vespolek narážejíce, průchod mořem zavíraly; okolo nich pak byl⁷ rachot silný⁸ a rozprostírala se⁷ mhla silná⁸. Řekl jim tedy Fíneus, aby⁹ dříve skalami propustili holubici, a jestliže by tu spatřili zachráněnou, aby⁹ sami přepluli; pak-li by tu zahubenou [spatřili], aby⁹ neusilovali do moře Euxeinského plouti. Toto uslyševše pustili se na moře, a když byli blízko oněch skal, pustili z přědy holubici; té pak, když proletávala, srážkou skal uražen byl konec¹⁰ ohonu. Vyčihavše tedy rozstoupení¹ skal, vši silou¹¹ veslujíce, propluli, tak že¹ vršek hlavice [kormy] byl uražen. A od té doby vždy jsou rozstouplé skály ony dříve srážející⁹.

¹ const. part. — ² místo českého subst. řecky jen člen neutr., zde plur. — ³ jsem radou; dávám radu = *ὑποτίθεται*. — ⁴ Ζῆτος, ov. Κάλαις, ἰδος. — ⁵ Στροφαδες (fem.; dříve prý se nazývaly Πλωται). — ⁶ αἱ συμπληγάδες. — ⁷ rach. jest a mhla se rozpr.: v řečt. zeugma = *πάταγος καὶ οὐμίγη φέρεται*. — ⁸ = mnohá. — ⁹ v. IV. pozn. 2. — ¹⁰ τὸ ἄκρον. — ¹¹ adv. sl. *ἕντος*.

IX.

Propluvše podle krajin, jež později nazývaly se Bithýnie¹, Paflagonie a Pontos¹, k řece Fásidu v Kolchidě dospěli. Když² loď byla ku přístavu³ doplavena, Jáson šel k Ajétovi a vyloživ, co mu bylo uloženo od Pelie, vyzýval ho, by⁴ mu dal rouno zlaté. Ajétes mu připověděl, zapřáhne-li [Jáson] sám divoké býky, kteří měli kovové nohy a z tlam soptili oheň, a zaseje-li dračí⁵ zuby; měl totiž Ajétes darem⁶ od Athény polovici zubův, jež Kadmos zasil v Thébách. Když² tedy byl na rozpacích⁷, jak by mohl vykonati, co mu uloženo, kouzelnice Médeja, dcera Ajétova, nabídla se jemu bez vědomí⁸ otcova, že mu přispěje, chtěl-li by ji míti za ženu a do Hellady pluje ji odvésti. Když pak Jáson přísáhl, dala mu masť, poroučejíc, aby⁴ maje býky zapřáhnouti, ji namazal i tělo své i štít i kopí; tak když bude namazán, že nebude mu ublíženo ani ohněm ani železem. Též mu vyjevila, že při zasívání² dračích zubů vyvstanou ze země mužové, proti němu jsouce ozbrojeni; ty jakmile by spatřil, aby⁴ házel do prostřed kameny, a když by o ně vespolek se potýkali, aby je zabíjel. Jáson, uživ rady Medéjiny, všecko s dobrým zdarem⁹ vykonal. Ale Ajétes nedával mu rouna, chtěje loď Argoji spáliti a všecky plavce¹⁰ zabiti. Však Médeja předšedši ho v noci zavedla Jásona k rounu a uspavši draka hlídajícího svými kouzly, majíc rouno s Jásonem k lodi utekla; provázal ji pak její bratr Absyrtos¹¹.

¹ ἡ Βιθύνια; ἡ Παφλαγονία; ὁ Πόντος. — ² constr. partic. — ³ k přístavu doplavuju = *καθομιζω*. — ⁴ viz IV. pozn. 2 — ⁵ gen. subst. — ⁶ zde partic. = obdržev. — ⁷ verb. *ἀπορεῖν*. — ⁸ = tajně = *κρύφα* s gen. — ⁹ s dob. zdarem, zde part. sl. *κατορθοῦν*. — ¹⁰ sl. *ἐμπλέω* part. s členem. — ¹¹ *Ἀψυρτος*.

X.

S těmi tedy Argonauté ještě v noci pustili se na moře. Ajétes pak zrána poznav odvážné¹ skutky Médejiny, ihned vydal se² na pronásle-

dování Argoje. Tu Médeja, spatřivši otce už na blízku³, bratra Absyrta usmrtila a rozsekavši házela ho do hlubiny; Ajétes pak, sbíraje údy syna svého, v pronásledování se opozdil. Proto se obrátiv nalezené údy synovy pohřbil. Potom mnohé svých poddaných vyslal hledat⁴ Argoje vyhroživ jim, nepřivedou-li mu Médeje, že sami utrpí to, co ona měla utrpěti. Ti rozptýlivše se jiný jinam, nemohouce Médeje nalézt, usadili se jedni u Keraunských hor, jiní na ostrovech Absyrtských⁵. — Argonauté pak dopuštěním Dia, jenž pro usmrcení⁶ Absyrta na ně se rozhněval, velmi daleko bloudíce, přemnohá nebezpečí podnikali⁷; ale konečně⁸ přepluvše moře Aigajské⁹ a Euripos, do Iólka dojeli vykonavše plavbu ve 4 měsících.

Ale Pelias, domnívaje se, že Argonauti už se nenavráti, Aisona, svého¹⁰ bratra, otce Jásonova¹⁰ zabití chtěl. Ten pak, vyžádav si, by sám se odpravil¹¹, oběť konaje¹², beze strachu¹³ nasrkav se krve býči¹⁴ zemřel. Matka pak Jásonova, zlořečivši Peliovi, oběsila se, zanechavši dítěto Promacha¹⁵.

¹ odv. skutky = part. perf. pass. (s členem) sl. *πολύμω*. — ² sl. *ὄρμα* s inf. — ³ = už blízko jsoucího. — ⁴ part. fut. — ⁵ *αἱ Ἀψυρτίδες νῆσοι* malé jakési ostrůvky u Illyrského pobřeží sev. od Keraunských skal. — ⁶ part. — ⁷ zde sl. *ἔποδύομαι*. — ⁸ acc. *τέλος*. — ⁹ *τὸ Αἰγαῖον (πέλαγος)*. — ¹⁰ spojení: *μὲν — δέ*. — ¹¹ sl. *ἀναιρέω*. O constr. v. IV. pozn. 2. — ¹² v. VI. pozn. 6. — ¹³ beze str. srkám krev = *ἀδράς σπῶμαι αἷμα*. — ¹⁴ gen. subst. — ¹⁵ *Πρόμαχος*.

XI.

Jáson, odevzdav rouno zlaté Peliovi, odpluv se svými druhy na Isthmos, loď Argoji obětoval Poseidónovi. Vrátiv se do Iólka, Médeju vyzval, aby¹ hledala, jak by Pelias jemu splatil² pokutu za to, v čemž rodičům jeho ublížil. Tu ona dcery Peliovy přemluvila, by otce svého rozsekaly a vyvařily, nabízejíc se, že ho učiní opět mladým. I daly se přemluvit; ale Médeja nevykonala, co přislíbila. Akastos pak, [syn] Peliův pohřbiv otce, vyhnal Jásona i Médeju z Iólka. Ti pak přišedše do Korintha, 10 let stále³ šťastni byli. Ale když Kreon, král Korintský, svou dceru Glauku zasnuboval Jásonovi, Médeja pohaněvši nevděčnost Jásonovu a vyzvavši [ku pomoci] bohy, při nichž⁴ Jáson dříve přísáhl, nevěstě⁵ poslala roucho zakouzlené, jež Glauka oblekší i s otcem jí pomáhajícím shořela ohněm prudkým. Médeja pak, své dívky zabivši, na voze od okřídlených draků taženém⁶, ježž prý obdržela od Héliá, do Athén utekla. Tam vдавší se za krále Aigea⁷ úklady činila synovi jeho Théseovi; ale byvši postižena, z Athén byla vyhnána. Potom navrátila prý se opět do Kolchidy, jsouc nepoznána, a zastihnuvši Ajétu od bratra Persy⁸ královské vlády zhaveného, zabivši tohoto, otcí prý opět vládu odevzdala. — Jak Médeja skonalá, bajepřavci⁹ nevykládají.

¹ v. IV. pozn. 2. — ² splácím pokutu = *δίκην δίδωμι*. — ³ jsem stále šťasten: *διατελῶ εὖτυχῶν*. — ⁴ accus. bez předl. — ⁵ fem. part. fut. med. sl. *γαμέω*. — ⁶ sl. *ἔγω*. — ⁷ *Αἰγέας*. — ⁸ *Πέρσης, ου*. — ⁹ *μυθολόγος* (srov. I. pozn. 1.).

O Perseovi a předcích jeho.

XII.

Epafo¹, jehož rodiče byli Zeus a Jó, kraluje Egyptanům, pojal za manželku Memfidu, deeru Nílovu, po níž prý nazval město, jež sám založil, Memfidu. Deera jeho byla Libyja, po níž celá země pojmenována. Synové Libyjini a Poseidónovi byli Agénor a Bélós, z nichž Agénor do Foinieka se odebrav, stal se tam králem², Bélós pak v Egyptě zůstav, měl syny Aigypta³ a Danaa, Kéfea a Finea. Agyptovi narodilo se 50 synů, Danaovi pak 50 deer. Když pak oba bratři začali různice⁴, Danaos, obávaje se 50 synův Agyptových, na radu⁵ Athéninu první zhotovil loď, a uloživ si tam svých 50 deer, na moře se pustil. Nejdříve přistal na ostrově Rhodu, potom přišel do Arga, kdež mu tehdejší král Gelánor království odevzdal. A poněvadž byla krajina tu⁶ bez vody⁶, dcery Danaovy byly vyslány hledat⁷ pramenův. I našly [jich] mnoho přispěním⁸ Poseidónovým u Lery. — Brzy pak synové Agyptovi, přípluvše do Arga, vyzývali Danaa, by od protivnictví ustal, žádajíce, by⁹ jim své dcery zasnoubil. Danaos pak, nedůvěřuje nabídnutím jejich, zároveň i zpomínaje⁹ zlým za útěk svůj, svolil¹⁰ sice k sňatkům¹⁰, ale dcerám dal dýky, aby¹¹ ženichy své zabili. Ty pak uposlechně otce, usmrtily je spící; jediná Hypermnéstra svého ženicha Lynkeu zachránila. Proto ji Danaos napřed zavřev hlídal, ale později osvobodiv ji vdal za Lynkeu.

¹ *Ἐπαφος*. — ² stal se králem = aor. sl. βασιλεύω. — ³ (δ) *Αἴγυπτος*. — ⁴ začali různici = aor. sl. στασιάζω. — ⁵ constr. part. — ⁶ jsem tu bez vody = *ἔνυδρος ἀπέρχω*; constr. part. — ⁷ v. X. pozn. 4. — ⁸ v. IV. pozn. 2. — ⁹ zpomínám zlým za něco = *μνησικακέω περί τινος*. — ¹⁰ svoluju k sňatku = *δμολογῶ τὸν γάμον*. — ¹¹ Věty účelné mívají spojky *ἵνα, ὡς, ὅπως* s conj. po hl. čs., se stídním opt. po vedl. čs.

XIII.

Lynkeus po Danaovi Argem vládna, měl syna Abanta. Tomu narodili se dvojčata Akrisios a Proitos, kteří, dospěvše, válčili o království. Akrisios zvítěziv zůstal králem v Argu. Tomu dal bůh věštbu, že z dcery jeho Danae pojde syn, jenž ho usmrtí. Akrisios věštbu té se uleknuv, upravil pod zemí komnatu, v níž Danau zavřel. A když tam narodil se Perseus, o němž se pravilo, že jest syn Diův, Akrisios deeru svou i s dítětem uloživ ve skřini, hodil do moře. Když pak dostala se skříně k ostrovu Serifu, Diktys, vytáhnuv [ji], vychovával Persea. Ale bratr Diktyův, Polydektes, kraluje v Serifu, chtěje Persea, když dospěl, odloučiti od matky, uložil mu, aby přinesl hlavu Gorgoninu. Perseus tedy jsa nucen poslouchati, návodem¹ Athéniným a Hermeovým dostal se napřed ku Grajám; ty pak přinutil, aby mu okázaly² cestu vedoucí³ k nymfám, které měly křídlaté trepky a kabelu a přilbici, již maje někdo na hlavě, sám sice vidí, koho chce, ale od jiných není viděn.

¹ sl. *ἐπιτίθεμαι*. — ² sl. *ὑφηγοῦμαι*. — ³ sl. *φέρω*.

XIV.

Perseus dostav se k nymfám těm, vyžádal si oněch tři [věci]. Ihned trepky [k nohám] si podvázal, kabelu na sebe vhodil¹ a přilbici na hlavu si dal². Dostav pak i od Hermea srp ocelový, letě brzy k Ókeanu dospěl a zastihl Gorgony, any³ spaly. Byly pak tři: Stheno, Euryale a Medúsa; všechny měly hlavy otočeny⁴ šupinami dračími, zuby převeliké, ruce kovové a peruti zlaté, jimiž litaly; ti pak, kteří⁵ je spatřili, ihned zkameněli. Medúsa jediná byla smrtelná; proto Perseus pro hlavu její byl vyslán. Přistoupiv tedy s Athénou k ní spící, jsa odvrácen a hledě do zrcadla lesklého štítu Athénina, v němž spatřoval obraz Medúsin, ufal jí⁵ hlavu. Hned, jak hlava byla ufata, z Gorgony vyskočil Pégasos, křídlatý kůň, a Chrysaor, později otec Géryonův. Perseus vloživ si do kabely hlavu Medúsinu, nazpět kráčel; ale obě nesmrtelné Gorgony, probudivše se, pronásledovaly sice jeho, však pro přilbici nemohly ho spatřiti. Tajně⁶ tedy Perseus uběhl a přišel do Aithiopie, kde vládl Kéfeus, synu Béliův.

¹ na sebe házím (ohazuju) něco = περιβάλλομαι τι. — ² dávám si na hl. = επιτίθεμαι τῆ κ. — ³ constr. part. — ⁴ otáčím = περισπειράω. — ⁵ v řečtině raději gen. — ⁶ tajně ubíhám = λανθάνω φεύγων.

XV.

V Aithiopii nalezl Perseus Andromedu, dceru Kéfeovu a Kassiepejnu předloženou na pospasy¹ potvoře² [mořské] proto, že Kassiepeja opovážila se v hádku³ vejíti s Néreoynami o krásu; ty pak rozlučovaly se, a Poseidón, s nimi se rozzlobiv⁴, poslal do země zhoubnou onu potvoru. Když pak Ammón věštil zbavení nehody, bude-li Andromeda obětována, Kéfeus, donucen byv od Aithiopanů, ke skále přivázal dceru svou. Tu spatřiv Perseus, Kéfeovi přislíbil, že potvoru odklídí, jestliže hodlá Andromedu zachráněnou jemu dáti za manželku. Když pak Andromeda za těch podmínek⁵ byla osvobozena, Fineus, bratr Kéfeův, úklady činil Perseovi; ale byl ihned zkameněn od Persea, jenž mu ukázal hlavu Gorgony Medúsy. — Přišed pak s Andromedou do Serifa, Perseus zkamenil i krále Polydekta a bratra jeho Diktya ustanovil králem. Toto vykonav, odevzdal Hermeovi přilbici, též trepky a kabelu, jež Hermes zase doručil nymfám, hlavu pak Gorgoninu obětoval Athéně, jež ji ve střed⁶ štítu svého vložila. Potom s matkou Danaou a manželkou Andromedou do Arga spěl, aby navštívil Akrisia. Ten pak, obávaje se věštby, opustiv Argos, do Thessalska odešel. Ale náhodou⁷ tehdy Teutamias⁸, král Larisský, při smrti⁹ otce svého tělocvičný zápas pořádal, a Perseus, chtěje v zápas jíti¹⁰, dostavil¹¹ se tam, a mrštví kotoučem do nohy Akrisiovy, hned ho zabil. Poznav pak, že věštba byla naplněna, stydě se navrátiti se do Arga, království tam odevzdal Megapenthovi, synu Proitovu, sám pak v Týrntě kraluje, vystavěl¹² ještě Mideju a Mykény. Dítky se mu narodily, dříve než¹³ do Hellady přišel,

Perses, jehož při Kéfeovi zanechal (od toho prý posli králové Perští), pak v Mykénách kromě jiných i Alkajos, Sthenelos a Élektryón. Z dítek jejich nejznamenitější byli: Alkajův [syn] Amfitryón, Sthenelův Eurystheus a Élektryónova dcera Alkména.

¹ předloženo jest něco na pospasy = *παράκειται τι βορά* (act. *παράτιθημι τι βοράν*). — ² potvora (moř.) = *τὸ κῆτος, οὐς*. — ³ vešel jsem v h. s někým = *ἤρσα τινι*. — ⁴ s někým se rozzlobuju = *συνοργίζομαι τινι*. — ⁵ za tou podmínkou = *ἐπὶ τούτω*. — ⁶ střed štítu = *μέση ἡ ἀσπίς*. — ⁷ náhodou činim = *τυγχάνω πρόσσων*. — ⁸ *Τενταίλας, οὐ*. — ⁹ part. (při = *ἐπὶ* s dat.) — ¹⁰ v zář. jdu = *ἀγωνίζομαι*. — ¹¹ sl. *παραγιγνομαι*. — ¹² ještě stavim = *προσταιγίζω*. — ¹³ *πρίν* s inf. (po verbu posit.).

O Hérakleovi.

XVI.

Syn Alkménin a Diův byl Hérakles, jenž nejprve dle otce pěstounova se nazýval Alkajos neb Alkajovec; pěstoun jeho (totiž) byl manžel Alkménin Amfitryón, po němž básníci ho nazývají i Amfitryónovcem. Naroděn a vychován byl s bratrem Ifikleem, synem Amfitryónovým a Alkméniným, v Thébách, kdež Amfitryón u krále Kreonta bydlel. Předčil pak velikostí a silou přede všemi lidmi způsobem neobyčejným¹; a tak pomocí² Dionou přestál všechna nebezpečství, jež mu, pokud⁴ žil, Héra ze zlosti strojila. Když⁴ mu bylo osm měsíců³, Héra vyslala k loži jeho dva převeliké draky. Zatím⁴, co Alkména křikem přivolávala Amfitryóna, Hérakles povstav oba draky oběma rukama škrtě zahubil. Jsa osmnáctiletý, byv od Amfitryóna poslán ke stádům [na pastvě], zabil Kithairónského lva, kůži jeho si oblekl a tlamy za přilbici užíval. Když⁴ pak se vracel do Théb, poslové⁵ od Ergína, krále Mynyjů v Orchomenu, setkali se s ním byvše vysláni, aby od Thébanů přijali daň 100 volů. Těmto⁶ poslům⁵ Hérakles uší a nosy uřezav⁷ a ruce svázav, kázal, aby toto donesli Erginovi a Mynyjům za daň. Pro tu potupu Erginos rozmrzev se, učinil výpravu proti Thébám, ale Hérakles ho zabil, Mynyje pak obrátil (na útěk) a donutil dvojnásobnou daň dávat⁸ Thébanům. V boji tom Amfitryón udatně bojuje skonál.

¹ způsobem neob. *θανασίως ὡς* (v řečtině raději na začátku věty). — ² *σύν*. — ³ dítěti jest 8 měsíců *ὁ παῖς ἔστιν ὀκτάμηρος* (2.). — ⁴ (zatím, co přív. . .) constr. part. — ⁵ sl. *ὁ κῆρυξ, υκος*. — ⁶ v. XIV. pozn. 5. — ⁷ useknuv. — ⁸ sl. *ἀποδίδωμι*.

XVII.

Za odměnu [vítězství] Hérakles od Kreonta, krále Thébského, dceru Megaru [za manželku] obdržel, z níž se mu narodily tři dítky. Avšak po krátkém čase přihodilo se, že pro závist Héřinu zšlel a své vlastní dítky do ohně vhodil. Nabyv¹ pak opět zdravého rozumu, za pokutu si uložil² vyhnanství. A když se dotazoval v Delfech, kde má se usaditi, Pýthia mu odpověděla, po prvé nazývajíce ho Hérakleem, aby v Týryntě bydlel, slouže

Eurystheovi, synu Sthenelovu, králi v Mykénách, a vykonal³ 10 zápasův od něho uložených; a když zápasy budou všechny vykonány³, že se stane nesmrtelným. To uslyšev Hérakles, do Týrynta se odebral. Nejdříve tedy jemu Eurystheus uložil, aby přinesl kůži Nemejského lva. Bylo pak to zvíře neporazitelné. Hérakles do Nemeje přišel a lva vyhledav, nejdříve [šípem naň] střelil; potom pak svou palicí napřahnuv pronásledoval ho. Když pak lev utekl do jeskyně dvoubráné⁴, jeden z obou vechodů zahradil⁵, druhým pak přistoupiv ku zvěru, obloživ ruku okolo šíje, podržel škrtě, až jej zadával, a položiv na ramena, nesl do Mykén k Eurystheovi. Ten pak zhroziv se statečností Hérakleovy, a jak někteří praví, strachem i do sudu zalez, zapověděl mu budoucně⁶ do města vcházeti a poručil, aby vykonání⁷ ostatních zápasů svých vždy před branou oznamoval.

¹ nabytí zdravého rozumu = aor. sl. *σωφρονέω*. — ² za pokutu ukládám = *δίκην ἐπιτίθημι*. — ³ sl. *ἐπιτελέω*. — ⁴ *ἀμφίστομος* 2. — ⁵ sl. *ἀποικοδομέω*. — ⁶ *τὸ λοιπὸν*. — ⁷ constr. part.

XVIII.

Za druhý zápas Eurystheus Hérakleovi uložil, aby zabil hadici Lerenskou. Ta z bahniště Lerenského vycházejíc, stáda i krajinu hubila. Měla pak převeliké tělo s¹ 9 hlavami, z nichž 8 bylo smrtelných a 1 nesmrtelná. Přišel s Joláem, synem Ifikleovým, do Lernity, hadici našel ve skryšii a zasáhnuv² střelami ohnivými³ ji donutil vyjíti. Svou palicí usekaje [ji] hlavy, pořiditi nemohl ničeho; nebo když jedna hlava se usekávala, dvě jiné vyrůstaly. Pomáhal pak hadici rak převeliký, kousaje Héraklea do nohy⁴; toho zabiv, přivolal si i on pomocníka Joláa, jenž hlavněmi připaloval místa, z nichž hlavy nové vznikaly. Tím způsobem Hérakles vyhladiv hlavy smrtelné, usekl hlavu nesmrtelnou a zakopav [ji], vložil [na ni] těžkou skálu. Tak zahubiv hadici, zlučí její své šípy napustil⁵. — Avšak zápasu toho Eurystheus nepočítal mezi 10 uloženými, poněvadž přemohl hadici jen pomocí⁶ Joláovou.

Za třetí zápas uloženo Hérakleovi, aby laň Kerynejskou⁷, jež, jsouc zlatorohá⁸, Artemidě byla zasvěcena, živou do Mykén přivedl. Tu Hérakles nechtěje ani poraniti ani zabiti, celý rok honil po všelijakých krajinách. Když pak zvíře to undlévajíc uteklo k řece Ladónu, postřeliv je, ano⁹ řeku přejíti hodlalo, zachytil a vloživ na ramena, přes Arkadii živé do Mykén dovedl.

¹ part. sl. *ἔχω*. — ² zasahují střelou = *βάλλω βέλει*. — ³ part. prf. pass. sl. *πυρώ*. — ⁴ pouhý acc.; předch. Hér. může býti v řeči. i v gen. — ⁵ sl. *ῥάπτω*. — ⁶ pomocí boží = *σὺν τοῖς θεοῖς*. — ⁷ *ἡ Κερυνίτις, ἰδος (ἢ Κερύναια* hora a ms. ve střed. Achajsku, již od Heliky). — ⁸ *χρυσόκερω* 2. — ⁹ constr. part.

XIX.

Za čtvrté uloženo Hérakleovi Erymantského kanec živého polapiti. Zvíře to, vybihajíc od hory, již nazývají Erymanthos, celou krajinu vákol

pustošilo. Hérakles vyplašiv kance s křikem ze skrýše, velnal do hlubokého¹ sněhu a dohoniv ho za smečku chytil a do Mykén přivedl.

Za páté Eurystheus Hérakleovi poručil, aby sám za² jediný den² vyčistil dvůr Augejův. Byl pak Angejas král v Élidě, maje velmi mnoho stad dobytka³. K tomu Hérakles přišed, nevyjeviv nařízení Eurystheova, ujišťoval, že mu všechen hnůj vyklidí za jeden den², dá-li mu desátek svého dobytka³. Angejas pak, pokládaje to za nemožné, přislíbil. Tu Hérakles, bera si⁴ Augejova syna Fýlea za svědka, částku zdi dvoru rozebral, řeku Pénejos neb Alfejos neb obě průlivem tam⁵ svedl a výtok učiniv druhým východem, hnůj vyklidil. Ale Angejas dovědév se, že na rozkaz⁶ Eurystheův to vykonáno, nedával mu mzdy a ještě zapíral, že mu nepřislíbil dáti mzdy, dokládaje, že hotov jest dáti se⁷ souditi. Když⁶ pak soudcové už zasedali, Fýleus byv od Héraklea vyzván, svědčil⁸ proti svému otcí. Angejas pak rozhněvav se, dříve než byl nález⁹ vydán, z Élidy vyhnal i Fýlea i Héraklea. Ten pak tehdy sice ustoupil; ale později vykonav ostatní zápasy, proti Élidě se vypravil, a zabiv Augeju i dítky jeho tam bydlící, království odevzdal Fýleovi, jehož zpět přivedl¹⁰. Zároveň pak v Olympii Diovi závody ustanovil.

Eurystheus ani tohoto pátého zápasu, poněvadž byl za mzdu vykonán, mezi 10 uložených nepřijal.

¹ = mnohého. — ² v jediném dni. — ³ stádo dobytka (ἡ) βοσκημάτων ποιμνῆ. — ⁴ беру si za svědka = μαρτύρομαι. — ⁵ tam svádím = ἐπάγω. — ⁶ constr. part. — ⁷ dávám se souditi = κρίνομαι. — ⁸ svědčiti proti někomu = καταμαρτυρεῖν τινός i κατὰ τινός. — ⁹ nález vydati = τὴν ψῆφον ἐξενεγκεῖν. O constr. v. XV. pozn. 13. — ¹⁰ zp. přivádím (vyllmance) κατέγω.

XX.

Za šesté Hérakles měl¹ vyplašiti a vyhladiti Stymfálské ptáky. Bylo totiž blízko města Stymfála v hustém lese jezero Stymfálské, okolo něhož se živilo ohromné² množství hrozných ptáků lidojeďů s železnými perutmi. Když tedy Hérakles byl v nesnázi, jak by z lesa ptáky vyhnal, od Athény obdržel kovové klapačky, jež jí dal Héfaistos. Na ty³ tluka plašil ptáky; ti pak rachotu nevydrževše se strachem vzlétali a tak Hérakles všechny postřílel.

Za sedmé obdržel⁴ nařízení, přivesti do Mykén býka Krétského, o němž někteří praví, že od Poseidóna z moře byl vydán⁵, když Mínos připověděl, že bude Poseidónovi obětovati to, co z moře se objeví. Ale spatřiv krásu býka toho, odeslal prý ho k svým stádům, Poseidónovi pak za obět dal býka jiného. Proto Poseidón rozhněvav se, býka prý zdivočil. Pro toho Hérakles do Kréty přišed, dostav od Mínoa dovolení, s býkem se pustil⁶ do zápasu a překonav ho, přivedl k Eurystheovi. Když býk opět byl od Héraklea v Mykénách puštěn, po celé Lakedaimonii a Arkadii pobloudil a přešed přes Isthmos, dostal se do Marathóna v Attice⁷, kde

pustošil krajinu celou, až byl opět chycen od Thésea a obětován Poseidónovi neb Athéně.

¹ mám (rozkaz) = *κλεόμαι*, zde aor. — ² *πάμπολυς* 3. — ³ pouhý acc. — ⁴ zde sl. *ἔχω*. — ⁵ v. V. pozn. 4. — ⁶ pouštím, dávám se do zápasu = *διαγωνίζομαι*; s někým *τινί*. — ⁷ pouhý gen.

XXI.

Za osmý zápas uloženo Hérakleovi, aby koně Diomédy do Mykén přivedl. Byl pak Diomédes tento syn Areův, král Bistonův, národa Thráckého velmi bojovného, a měl koně lidojedy. Přípluv tedy tam Hérakles s těmi, kteří dobrovolně ho provázeli, násilím přemohl správce koní a přivedl koně samy k moři. Když pak Bistonové se zbrání proti němu vyšli, koně odevzdal ku hlídání¹ Abdérovi, synu Hermeovu; ale toho koně k sobě strhše² zahubily. Hérakles pak s Bistony do zápasu se dav³, krále Dioméda zabil a ostatní donutil k útěku⁴. Potom podle hrobu Abdérova zahubeného město Abdéry založil. Koně pak přived do Mykén, odevzdal Eurystheovi. Tu byvše od Eurysthea puštěni, dostavše se na horu Olymp, od zvěři zahynuli.

Za deváté Hérakles byl vyslán pro pás Hippolytin, po němž zatoužila dcera Eurystheova Adméta. Hippolyta kralovala Amazónkám, jež bydlely okolo řeky Thermódonta cvičíce se ve statečnosti. Měla pak pás Areův za znak⁴ své přednosti⁵ mezi všemi. Hérakles tedy, přibrav si pomocníky dobrovolné, na jedné lodi vyplul, a mnohá nebezpečí podniknuv, veplul do přístavu u Themiskýry, města Amazonek. Hippolyta, dověděvši se, pro co Hérakles přišel, dostavivši se k lodi jeho, slibovala dobrovolně mu vydati pás; ale Héra, připodobnivši se jedné z Amazonek chodíc k ostatním pravila: královnu vaši chtějí cizinci uchvátiti! Ty pak ihned se zbrání běžely k lodi; a když Hérakles je ozbrojené spatřil, domněv se, že ze lsti se to stalo, královnu zabil a vzav si pás, ostatní Amazonky na útěk dohnal⁶.

¹ pouhý inf. — ² strhuju k sobě = *επισπῶμαι*. — ³ dle XX. pozn. 6. — ⁴ *τὸ σύμβολον*, ov. — ⁵ zde infin. s členem; mám přednost mezi některými = *πρωτεύω τινῶν*. — ⁶ na út. doháním = *ἀποτρέπομαι*.

XXII.

Hérakles, pluje z Themiskýry, u pobřeží Trojanského¹ přístal. Přihodilo pak se, že tehdy pro hněv Apollónův a Poseidónův město Troja přišlo do neštěstí². Bohové tito dva totiž, chtěce hrdošti Láomedonta krále zkusiti, připodobnivše se lidem, nabídlí se, že za mzdu Pergamos vystavějí. Když pak jej vystavěli, Láomedon mzdy jim nedal. Proto Apollón seslal mor, Poseidón pak [mořskou] potvoru³, jež lidi na rovině uchvacovala. Když pak věštby hlásaly, že bude zbavení nehod, předložil-li král dceru svou Hésionu na pospasy³ potvoře, tu on ji vystavil⁴ na skály blízké moře. Ji Hérakles spatřiv vystavenou⁴, přislíbil, že ji zachráni, obdržel-li

od Láomedonta koně, jež Tróovi dal Zeus náhradou⁵ za unesení syna jeho Ganyméda. Když pak Hérakles vysvobodil Hésionu, zahubiv potvora, Láomedon mzdy mu vydati nechtěl. Tu Hérakles sice odplul, maje pás Hippolytin Eurystheovi odevzdati; ale později, dokončiv⁶ svou službu u Omfalý, proti Troji vyplul, sebrav voj nejstatečnějších mužů, mezi nimiž byl i Telamón Salaminský, syn Ajakův, bratr Péleův. Tehdy první Telamón prolomiv zeď, do Troje vcházel. Ale jak Hérakles ho spatřil, vytasiv meč, šel na něho, nechtěje, aby⁷ kdo jiný za přednějšího byl pokládán. Telamón to spozorovav, skládal kameny ze zdi, a když Hérakles se optal, co by chtěl činiti, pravil, že připravuje oltář Hérakleovi Vítězoslavu⁸. Ten pak pochtiv ho, že první vzal město, dal mu za [přední] odměnu Hésionu, otce pak jejího a všechny jeho syny zastřelil, kromě Podarka; toho Hésiona vykoupila⁹, davši za něho¹⁰ závoj, a odtud prý Podarkes nazván Priamos (Vykoupený).

¹ gen. pl. subst. — ² přijít do neštěstí: aor. sl. ἀτυχεῖν. — ³ v. XV. pozn. 1. a 2. — ⁴ sl. ἐκτίθημι; prf. pass.: ἐκκειμαι. — ⁵ náhrada za unes.: ποινή ἀρπαγῆς. — ⁶ dokončuju službu u . . . = ἐπιτελῶ τὴν λατρείαν τινός. — ⁷ constr. infin. — ⁸ ὁ καλλίνικος bylo příjmě Hérakleovo. — ⁹ sl. πρῶτα. — ¹⁰ dávám za někoho něco = ἀντιδίδωμι τινός τι.

XXIII.

Za desáté Hérakles měl¹ přivést z Erytheje krávy Géryonovy. Byla pak Erytheja ostrov v Óceanu blízko Ibérie, na němž bydlel Géryones, syn Chrysaorův, maje tělo tří mužů srostlé, tak že mu byly 3 hlavy, 6 ruk a tolikéž² noh. Pěkrásných jeho krav pastýřem byl Eurytión, hlídačem Orthros, pes dvouhlavý. Hérakles tedy cestuje tam skrze Libyi, přišel ku hranicím Európy a Libyje, dva sloupy jeden naproti³ druhému za znamení cesty své postavil. Když pak přepluv dostal se na Erytheji, Orthros, ho ucítiv, hrnul se naň; ale Hérakles svou palicí udeřil⁴ ho a pastýře Eurytióna, přicházejícího⁵ psovi na pomoc, zabil. Ale Menoites, jenž pásal tam krávy Hádovy, zvěstoval Géryonovi, co⁶ se stalo. Ten pak zastihnuv Héraklea, jak⁷ odváděl stádo, dal se do boje, a byv postřelen, zemřel. Hérakles pak, maje krávy, vracel se Ibérií a po dlouhém čase došel do Mykén. Eurystheus, krávy ty obdržev, obětoval je Héře.

Když⁷ těchto deset zápasů bylo vykonáno, Eurystheus dva nepřijav, Hérakleovi uložil za jedenácté, aby přinesl tři zlatá jablka od Hesperoven. Ta posla z oněch jablek, jež Héra vdavši se darovala Diovi; byla pak kdesi u Hyperboreů (dle některých v Libyi) hlídána jsouce od nesmrtného draka, jenž měl 100 hlav a užíval hlasů rozmanitých; s tím i Hesperovny jich hlídaly. Hérakles, místa toho hledaje, přišel k řece Éridanu, k nymfám Divovým a Themidiným⁸, jež mu vyzradily Nérea. Toho polapiv ve spánku⁷, spoutal, ačkoli⁷ všelijaké podoby vyměňoval, a nevyprostil ho dříve, než⁹ se od něho dověděl, kde jsou Hesperovny a jablka jejich.

¹ dle XX. pozn. 1. — ² ἴσοι (πληθός). — ³ κατανατιζού s gen. nám. vespól. — ⁴ sl. παίω. — ⁵ přicházím na pomoc = βοηθῶ. — ⁶ constr. part. — ⁷ constr. part. — ⁸ v. II. pozn. 1. — ⁹ πρίν s ind. (po verbu negat.).

XXIV.

Potom Hérakles procházel Libyji, nad níž kraloval tehda syn Poseidónův Antajos, jenž nutě zápoliti cizince, všechny se světa sprovázel¹. Hérakles, nucen jsa dáti se s ním do zápasu², pozdvihnuv si ho a ve výšce³ přelomiv⁴, zabil ho. Pokud⁵ totiž Antajos dotýkal se země, stával se silnějším; proto i někteří praví, že byl synem Gajiným. — Odtud Hérakles přešel do Egypta, nad nímž kraloval syn Poseidónův Búsiris, jenž cizince na oltáři Diově obětoval podle věštby. Když totiž v Egyptě 9 let byla neúroda, věštec Thrasios⁶, z Kypra zavítav, pravil, že neúroda přestane, budou-li každý rok muže cizince Diovi obětovati. Tu Búsiris onoho věštec prvního zabiv, všechny přichozí⁷ cizince zabijel. Když tedy i Hérakles, byv zajat, k oltáři byl přiváděn, přetrhnuv pouta, Búsirida i syna jeho zabil.

Potom Asii procházejce, ku Kaukasu došel. Tam osvobodil Prométhea, zastřeliv orla, jenž ujídal jater jeho. Prométheus pak osvobozen byv, Hérakleovi poradil, aby sám nechal pro jablka, ale přejma od Atlanta kouli nebeskou, aby toho poprosil, by je utrl. Atlas dav se přemluviti, utrl sice od Hesperoven 3 jablka, ale nechťeje už koule nebeské držeti, pravil, že sám donese jablka Eurystheovi. Tu Hérakles, předstíraje, že si vezme podložku [na hlavu], žádal, aby Atlas jen zatím kouli přejal. To Atlas uslyšev, položil jablka na zemi a podržel kouli. Však Hérakles, zdvihnuv si je, k Eurystheovi spěchal. Ten pak je zase daroval Hérakleovi, od něhož Athéna je dostavši, opět donesla k Hesperovným; nebylo totiž dovoleno⁸, aby někde jinde byla uložena.

¹ sprovázím se sv. = ἀναίρω. — ² v. XX. pozn. 6. — ³ adj. μέτεωρος 2. — ⁴ sl. κλάω. — ⁵ constr. part. — ⁶ Θράσιος. — ⁷ part. sl. παριέναι s členem. — ⁸ δσιος 3.

XXV.

Za dvanácté pak uloženo Hérakleovi, aby Kerbera z Háda přivedl živého. Ten měl 3 hlavy psí¹, ohon dračí a na líbětě hlavy všelijakých hadův. Aby tedy Hérakles mohl vejíti do Háda, napřed se odebral do Eleusiny k Eumolpovi, synu Poseidónovu a knězi Démétrinu, chtěje býti zasvěcen² do tajností. Ale poněvadž tehdy nebylo cizinci volno býti zasvěcovánu, stav se přijatým³ synem Pyliovým⁴, tajností spatřil. Potom dostav se k Tainaru v Lakónsku, sestupoval k Hádovi. Když pak ho uzřely duše zemřelých, upřebly všechny kromě Meleagra a Medúsy. Proti té vy-tasiv meč, od Hermea, jenž ho provázel, poučen byl, že jest to lichá⁵ podoba. Potom chtěje duším poskytnouti krve, jednu z krav Hádových zabil a pastýře Menoitu, jenž se mu protivil, sice přemohl, ale na žádost Persefoninu opět propustil. Od Plútóna pak dovoleno mu Kerbera odvésti, pře-

může-li ho beze zbraně. Tu Hérakles našel a polapiv Kerbera, nepustil ho, ačkoli⁶ byl kousán od draka, jenž byl na ohonu Kerberově, a škrťe ho přiměl⁷ k tomu, aby s ním z Háda vyšel. Když pak ho ukázal Eurystheovi, opět ho do Háda odvedl.

Tak Hérakles 12 zápasů místo 10 dokonal. Když pak v šílenosti⁸ zabil milého Ifita, syna Euryta, krále v Oichalii, chtěje býti zbaven nemoci, již byl pro tu vraždu stížen⁹, 3 leta sloužil Omfale, deceři Jordanově¹⁰, jež kralovala Lýdům. Potom vrátiv se do Hellady, mnoho měst a králů v bitvách překonal a konečně¹¹ přišel do Kalydóna, Déjaneiru, dectu Oinceovu, pojal za manželku; s tou odešel do Tráchina ku příteli svému Kéykov¹², u něhož byl pohostinu¹³. — Zemřev došel nesmrtelnosti a byv smíšen s Hérou, dectu její Hébu za manželku obdržel¹⁴.

Od Hylla, syna Hérakleova a Déjaneirina, rod svůj odvozovali¹⁵ Hérakleovci ti, kteří později ovládli Argem, Lakedaimonem a Messénskem.

¹ gen. subst. (pl.) — ² zasvěcují někoho do tajnosti = *μνέω τινά τὰ μυστήρια*. — ³ adj. verb. sl. *τίθημι*. — ⁴ *Πύλιος*, ov. — ⁵ lichá podoba (= *κενόν*) *εἰδωλον*. — ⁶ *καίπερ* s part. — ⁷ sl. *παίρω* s úsl. infin. — ⁸ part. (verb. *μαίνομαι*). — ⁹ sl. *κατέχω*. — ¹⁰ *Ἰάροθανος*, ov. — ¹¹ v. X. pozn. 8. — ¹² *Κήνξ*, υκος. — ¹³ *ξενίζω* hostím. — ¹⁴ sl. *ἔχω*. — ¹⁵ (řecky lépe: vztahovali) *ἀναφέρειν εἰς* . . .

O Kadmovi a jeho potomcích.

XXVI.

Kadmos, syn Agénorův, bratr Foiníkův a Kilikův¹, hledaje na rozkaz² otcův sestry Evrópy, do Delf přišel, chtěje se dotazovati³ o ní. Bůh pak mu odpověděl, aby⁴ o sestru se nestaral, ale aby jda za krávou, která by měla znamení měsíce, založil město tam, kde by umdlevši padla. Cestuje tedy Fóckem, náhodou⁵ krávu takovou našel, jaká mu byla věštbou poznamenána, a šel neustále⁶ za ní; ona pak, procházejíc Bojótskem, uložila⁷ se tam, kde později bylo město Théby. Kadmos, chtěje krávu tu obětovati Athéně, vyslal ze své družiny⁸ některé, aby² z pramene Areova nabrali vody. Ale drak, o němž praví někteří, že z Area posel, hlídaje pramene, většinu vyslaných zahubil. Tu Kadmos, rozmrzev se, draka zabil a na radu² Athéninu zuby jeho zasil. Když² pak tyto byly zasety, ihned vznikli ze země mužové ozbrojení, jež nazváni byli „Seti“. Ty jak² spatřil Kadmos, kameny vhodil na ně, a oni domnívajíce se, že od jednoho na druhého⁹ kameny se házejí, vespolek do boje se dali; zachráněno bylo jen 5 [totiž] Echion, Údajos, Chthonios, Hyperénor a Pelór. Kadmos pak za ty, kteří padli, 8 let Areovi sloužil. Po této službě když Kadmeji založiv stal se králem, Zeus dal mu za manželku Harmonii, dectu Areovu a Afrodítinu a všichni bohové, opustivše nebe, při svatbě byli hoštěni¹⁰. — Od Kadma prý i písmena byla vynalezena, nebo z Foinícka přinesena.

¹ *Κίλιξ*, υκος. — ² constr. part. — ³ v. VI. pozn. 2. — ⁴ constr. inf. — ⁵ náhodou nacházím = *τυγχάνω εὐρίσκων*. — ⁶ dle IV. pozn. 6. — ⁷ sl. *κατακλίνω*. —

⁸ něčí družina = *οἱ μετὰ τινος*. — ⁹ nám. vespólná. — ¹⁰ při svatbě hoštěn jsem = *γάμον ἐδώξομαι*.

XXVII.

Kadmovi i Harmonii narodily se dcery Autonóa, Ino, Semela, Agáua a syn Polydóros. Autonóa, vdavši se za Aristaja, měla syna Aktajóna, jenž prudce honě [zvěř] od Artemidy prý byl proměněn v jelena a od svých vlastních psů sněden. Inoji pojal za manželku Athamas. Semelin a Diův syn byl bůh Dionýsos, vynalezce révy. Agáuu pak měl za manželku Echíon, jeden ze Spartů; syn jeho Pentheus, od Kadma království obdržev, nepřipustil, aby¹ Dionýsos od lidí za boha byl ctěn; za to byl rozsápán od své matky, jež v šílenosti² pokládala ho za zvěra. Polydóros pak obdržev království po Pentheovi, vzal³ za manželku dceru Nyktea, syna Sparta Chthonia. Od něho ujal vládu syn Labdakos; ten smýšleje stejně⁴ jako Pentheus, brzy zahynul, žanechav jednoročního syna Laja. Za jeho dětinství⁵ vládl Lykos, bratr Nykteův; ale i později nechtěl odevzdati království Lajovi, až byl sám zahuben z příčiny této: Antiopa, dcera Nykteova, porodivši Diovi syny Zéthá a Amfíona, od Lyka a manželky jeho Dirky snášela mnoho zlého. Když pak synové její, byvše vychováni od pastýřův, už dospěli, zabili Lyka, a Dirku uvázavše za rohy býka, vlekli, až zemřela, ku prameni, jenž po ní nazván Dirka. — Zéthos pokud byl u pastýře, nejvíce o stáda se staral, Amfíon pak, jemuž Hermes dal lyru, ve zpěvu⁶ při hře na struny se cvičil. Když pak Lyka sprovodili⁷ se světa a Laja vyhnali, jenž utekl do Peloponnésa k Pelopovi, vládu sami ujavše, při Kadmeji vystavěli město, při čemž⁸ lyry Amfíonovy kameny samy⁸ následovaly.

¹ constr. inf. — ² viz XXV. pozn. 8. — ³ sl. ἔχω. — ⁴ smýšlím stejně jako ty = *φρονῶ ἴσα σοί*. — ⁵ constr. part. („když byl dítětem“). — ⁶ cvičím se ve zpěvu při hře na struny = *ἀσκέω κιθαρῳδίαν*. — ⁷ v. XXIV. pozn. 1. — ⁸ sl. ἀυτόματος 3.

XXVIII.

Zéthos měl za manželku Thébu, dle níž prý město nazváno Théby, Amfíon pak Niobu, sestru Pelopovu, dceru Tantalá, krále Lydského, jenž byl syn Diův. Ta porodivši 6 synův a 6 dcer (nebo jak někteří vypravují, 7 nebo 10 synův a tolikéž¹ dcer), chlubila se, že počtem² dítek jest šťastnější, než Léto. Tato pak zamrzevši se dítky své Apollóna a Artemidu proti nim vybidla. Ihned zastřelila Artemis Niobiny dcery v domě, Apollón pak její syny, když³ měli honbu na Kithairóně; zachráněni byli ze synů jediný Amfíon a z dcer jediná Chlóris, již pojal za manželku Néleus. Nioba sama opustivši Théby, odebrala se k otcí svému Tantalovi a tam na Sipyhu proměněna od Dia na svou prosbu³ v kámen a prolévá slzy ve dne v noci⁴, oplakávajíc smrti svých dítek. — Po smrti Amfíonově Lajos vrátiv se z Peloponnésa, království v Thébách přejal a za manželku vzal⁵ dceru

Thébana Menoikea, již někteří nazývají Jokastu, někteří Epikastu. Když pak mu bůh věštil, že syn jeho stane se otcovrahem, dítě, které se mu narodilo, provrtav [mu] kotníky, odevzdal pastýřovi, aby⁶ je pohodil. Ale pastýř, přišed na Kithairón, dal dítě pastýři Korinskému, ten pak je odevzdal králi Polybovi a manželce jeho Meropě nebo Periboji. Ti přijavše dítě, nazvali je Oidipús, protože nohy [mu] nabotnaly⁷. Když⁸ pak vzrostl, smoutě se z⁸ podezření o původu svém, tajně z Korinta odešel. Avšak divným⁹ osudem přihodilo se, že nevědomky¹⁰ zabiv Laja, otce svého, pojal za manželku svou matku Jokastu. Z nich pošly nešťastné dítky Polyneikes, Eteokles, Antigona a Isména, jejichž zálibou¹¹ vyhynul rod Labdakoců bohům odporný.

¹ viz XXIII. pozn. 2. — ² v řečt. acc. — ³ constr. part. (mám honbu = *κυνηγετέω*). — ⁴ *νόκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν*. — ⁵ sl. *ἔγωμαι*. — ⁶ constr. inf. (pohazuju *ἐπιθῆμι*). — ⁷ sl. *οἰδάω* n. *οἰδέω*. — ⁸ *ἐπί* s dat. — ⁹ divný osud = *θεία μοῖρα*. — ¹⁰ = neznaje. — ¹¹ pass. sl. *διαφθείρω*.

B. Příklady pro cvičení ve skladbě.

O shodě vůbec a o členu (Sch. § 140.—148.; Nied. 470—480; 488; 495; 663—675; St. 470—481; 487, 489, 586*).

Cvičení 1.

Buď mírný; míra při¹ všem jest (věc) nejlepší. — Nevčasný smích často veliké zlo jest. — Lidé bezděky² chybují. — Dobrovolně² posloucháme. — Mluvil jsem poslední. — Matka ráno (ranní) přišla. — Vy jděte dříve, my přijdeme později². — Vojsko pátého dne odtrhne³. — Kýros už za soumraku⁴ nazpět odtáhnuv táborem se položil. — Vy jste muži dobrodinci⁵. — Ninive a Babylón a Ilion, města znamenitá, zašla. — Klearchos Lakedaimonský pravil: Muži vojínové! Vy jste mi i vlastní i přátely i spojenci⁶! — O rado, slyšte⁷ mne (gen.)! — Filip, král Makedonský, velmi byl povýšen⁸. — Konejme každý své⁹ povinnosti! — Vojínové scházeli se, jiný od jinud. — Mnozí svou urozenost¹⁰ lehkomyšlnostmi a špatnostmi zhanobují. — Zapomněli jste i ty i ostatní. — Nejpanovitější pokolení (pl.) jsou (sing.) Skythové a Thrákové a Peršané, praví Isokrates. — Bohatství nestálá jsou. — Lakedaimonští jinochové snadně zimu i horko¹⁰ snášeli. — Co¹¹ jest sofista a co řečník? — (Zdaž) jest sofista a řečník totéž čili něco podobného (nom.)? — Otčina jest věc nejvzácnější¹². — Vlohy (sing.) bez učení (se) jsou cosi slepého, učení bez vloh cosi nedostatečného, a cvičení bez obou cosi nekonečného¹³. — Kolik¹³ vás tam bylo¹⁴? — Dvacet nás tam bylo¹⁴. — Město Massilii několik obchodníků založilo. — V některých zemích vína mnoho jest. — Tré¹⁵ z bratří zemřelo, a šestero¹⁵ jich dospělo (věkem)¹⁶. — Není ho tu¹⁷. — Není učitele mocnějšího než nutnost. — Protivníků máme na mále¹⁸. — Celá polovice¹⁹ čísel jest lichá.

¹ ἐπί s dat. (pl.) — ² adj. praed. — ³ odcházím pátého dne = ἀπέρχομαι πεμπταῖος. — ⁴ za soumraku = σκοταῖος β. — ⁵ Nied. § 482. pozn. 2. — ⁶ v řečt. nom. — ⁷ Sch. § 140. 4; Nied. § 476. b; St. 477 b. — ⁸ = byl veliký zvětšen. — ⁹ pouhý člen. — ¹⁰ plur. — ¹¹ Sch. § 140. 5—6; Nied. § 477. a; St. 478. a. — ¹² věc vzácná = cosi vzácného = τίμιον. — ¹³ kolik lidí? = πόσοι ἄνθρωποι; — Všecky základní a neurčité číslovky (několik a pod.) pokládají se v řečtině za adjec-

* K těmto cvičením jest potřebí zákům věděti napřed hlavní pojem vět kladných (affirmativních) a záporných (negativních), rodů slovesných (act. med. pass.), ze způsobů ve hlavních větách indic., imperat., conj., opt. žadací a opt. možnosti.

tiva (i nesklonné); nemusí tedy slovo příslušné býti v gen. — ¹⁴ tam býti; tu býti = *παρεῖναι*. — ¹⁵ v řečt. zákl. čisl. při nom. — ¹⁶ dospívám věkem = *ἡβῶ* (-άω). — ¹⁷ = non adest. (Nied. § 470. pozn. 2.) — ¹⁸ na mále = málo. — ¹⁹ Nied. § 638. c, pozn. 3. a. fin.

Cvičení 2.

-Kýros proti¹ Lýdům nenadále postoupil; tu z nich jiní² se divili, jiní už poznávali, co se děje³; jiní křičeli, jiní se zbrojili, jiní zbraň odhazovali a nejvíce (jich) utíkalo. — Obtížné nelíbí se způsobům obecného lidu⁴. — I největší boháči⁵ nejsou vždy blaženi. — Spodek⁶ domu, lodí a ostatních takových (věci) nejpevnější jest. — Bůh v Delfech pozdravoval přichozího⁷ slovy⁸: „Poznej se“ místo⁹ „Buď zdráv“^{8!} — Průpovědi¹⁰: „Poznej se“ a „Buď skromným“ a „Nic¹¹ přilíš“, zdají se býti totéž. — Rozumné muže poučují nehody bližních. — Každý obává se o¹² své domácí¹³. — Z toho, co jest v nás¹⁴, vzdělanost jediná věc¹⁵ stálá. — Při¹⁶ jasném počasi věci¹⁷ proti bouři připravovati sluší. — Zlá rada rádci¹⁸ nejhorší. — Kýros, král Perský (gen. subst.), předešlou¹⁹ blaženost Kroisa, krále Lýdského, uvažoval. — Nynější král jest syn tehdejšího krále. — Namáhání v čas²⁰ veliká dobra poskytuje. — Buď pamětliv i toho, co jest na budoucí čas²¹ života! — To²² není pravá blaženost! — Ten není blažený! — Poznávati sebe, to jest skromnost! To²³ jest má řeč. — Kdo jsou ti mužové? — To jsou dokonalí muži. — Veliké (jest) všechno²⁴ vrtkavé. — Ister dělí u prostřed²⁴ Evrópu. — Dům otevř na konci²⁵ předměstí jest.

¹ *ἐπί* s acc. — ² Sch. § 141. 1; Nied. § 674. b; St. 586. 4. b. — ³ „co se děje“ v řečt. part. s členem. — ⁴ obecný lid; množství (lidí); většina = *οἱ πολλοί*. Sch. § 142. pozn. 1.; Nied. § 638. p. 3. a; St. 579. 2. — ⁵ pouhý superl. adi. — ⁶ *τὰ κάτωθεν*. — ⁷ přichozí = *ὁ εἰσιών*. — ⁸ „slovy“ přeloží se zde pouhým členem neutr. sing. Sch. § 143.; Nied. § 672. c; St. 591. c. — ⁹ *ἀντί* s gen. — ¹⁰ průpověď (zde) = *τὸ*. — ¹¹ *μηδέν* (proto že třeba domysleti si zde imperat.). — ¹² *περὶ* s gen. — ¹³ domácí = *οἱ οἴκοι* (ti doma). — ¹⁴ to, co jest v nás = *τὰ ἐν ἡμῖν*. — ¹⁵ srov. cvič. 1. pozn. 12. — ¹⁶ *ἐν* s dat.; — jasné počasi = *εὐδία*. — ¹⁷ věci proti bouři = *τὰ πρὸς τὸν χειμῶνα*. — ¹⁸ part. s členem. — ¹⁹ předešlý = *ὁ πρόσθεν*. — ²⁰ v „čas“ jako attrib. *ὁ ἐν τῷ καιρῷ*. — ²¹ to, co je na bud. čas = *τὰ εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον*. — ²² Sch. § 140. 6; Nied. § 478.; St. 479. — ²³ Sch. § 148. 1. a; Nied. § 683. γ; St. 486. 3. — ²⁴ hora u prostřed = *τὸ ὄρος μέσον*; nebo: *μέσον τὸ ὄρος*, Sch. § 148. 2; Nied. § 486. pozn.; St. 486. 1.— — ²⁵ *ἔσχατος*.

O pádech.

I. O accusativu.

Cvičení 3.

(Sch. § 152. 1; Nied. 515—517; St. 497; 498. 1. 2.)

Zlého zisku neber! — Dobrým dobře číň! — Škoditi dobrodincům přemrštěnost šílenosti jest. — Lidé tíže potupu než škodu nesou. — Athé-

ňané spojencům maloměstským křivdili, s jedněmi zpupně nakládajíce¹, nad druhými se hrozně mstíce. — Jsme dostateční přátely zvelebovati a nepřátelům se brániti². — Ty nám mnoho (pl.) prospíváš³, ustavičně napomínaje (nás). — Vojsko Alexandrovo krajinu Illyrii drancovalo⁴. — Rodičům vždy budeme povděční⁵. — Svým dobrodincům díky vzdávej! — Vysokomyslný má za to, že⁶ nikomu není vděčností povinen. — Peršané za⁷ Kýra nepřátelům více zlého činili než sami trpěli. — Čemu sám necheeš⁸, toho nečiň jinému! — Kteří tobě lichotí, těm braň se² tak, jako těm, kteří tě klamou; neb obojí křivdí tobě. — O zemřelém⁹ nemluv zle! — Lakomci, jedny věci čítajíce a měříce, jiných hlídajíce a zakopávající, práce a zaměstknání¹⁰ mají, a přece nejedí více, než mohou snést. — Tyto a více jiných prací mi naděláš¹⁰! — Darmotlachové přátelům ubližují, protivníky zvelebují, sami sobě škodí. — Buďte zticha¹¹!

¹ nakládám s někým zpupně (tupím někoho) = *ὕβριζω τινά*. — ² bráním se někomu (odháním někoho od sebe) = *ἀλέξομαι τινά*. — ³ prospívám někomu = *δύνημι τινά*. — ⁴ drancovati = *ἄγειν καὶ φέρειν* (přirodně: vésti [živé] a nésti, bráti [neživé]). — ⁵ jsem povděčen = *χάριν ὀφθα, ἔχω*. — ⁶ „že není povinen“ inf.; vděčností povinen jsem = *χάριν ὀφείλω*. — ⁷ *ἐπί* s gen. — ⁸ ne = *μή* (proto že jest myšlénka podmíněčná); chei tomu = *βούλομαι τούτο*. — ⁹ mluvím o někom (nazývám někoho) = *λέγω τινά*. — ¹⁰ mám práce a zaměstknání (nepotřebné) = *πράγματα ἔχω*; dělám někomu práci (nepotřebnou) *παρέχω πράγματα τινί*. — ¹¹ zticha býti (ticho zachovávat); v pokoji, v míru žití *ἡσυχίαν ἔγειν*.

Cvičení 4.

(Sch. § 152. 2. 3; Nied. 518—521; St. 498. 3—5.)

Getové Alexandra nečekali, ale před ním do pustin přehali. — Ubíhejme společností špatných lidí! — (Předešel jsem tebe do města). — Dočkaje času, rádece nejmoudřejšího, nepochybiš. — Rozumných nejsou tajny úskoky špatných. — Čeho lidé se hrozí, toho i nenávidějí. — Varuj se pomluv! — Jeleni strachují se psů, lvové kohoutů, slonové sviň. — Každý člověk stydlivý a pořádný chrání se opilství. — Kýros slitoval se¹ nad Kroisem, uvažuje předešlou blaženost jeho. — Alexander byv tázán, po kom více touží, po otci Filipovi či učiteli Aristotelovi, pravil: Po Aristotelovi. — Dějepis učí, toho následovati², onoho se varovati. — Kteří hlavní věci³ opomíjejíce maličkosti³ vysvětlují, ti růží nevidouce trní se obdivují. — Jinochové, učte se mnohým potřebným věcem! — Nedostává⁴ se nám času. — Čemu nerozumíš⁵, toho nečiň! — Nejobtížněji jest vítěziti sobě. — Solón zvítězil nad Megarskými.

¹ slitovati se nad někým = *οἰκτιραὶ* n. *οἰκτιραὶ τινά*. — ² následovati někoho (říditi se, spravovati se někým) = *μιμῶσθαι τινά* (napodobovati někoho). — ³ hlavní věc = *τὸ κεφάλαιον*; — maličkost = *τὸ μικρότατον*. — ⁴ nedostává se mi něčeho; schází, dochází mi něco = *ἐπιλείπει μέ τι* (opouští mě něco). — ⁵ o negat. viz cvič. 3. pozn. 8.

Cvičení 5.

(Sch. § 153.; Nied. 523—528; St. 501.)

-Kimón Athénský nejkrásnějšími vítězstvími nad barbary zvítězil. — Athéňané z Hellénů v největších zápasech zápasili¹ a nejvíce bojů bojovali za² Hellénsko. — Timón největším bohatstvím zbohatnuv, nepřitelem lidí se stal. — Hrozné úklady stroji³ nám nepřítel. — Kdož by se zaměstknával⁴ takovým zaměstknáním, jimž by v největší nebezpečenství přišel⁵? — Pravou blažeností blaženi jsme. — Miltiades zvítězil bitvou u⁶ Marathóna. — Athéňané Peršanům odpověděli podivu hodnou odpovědí: Dokud⁷ slunce touto cestou choditi⁸ bude, dotud budeme s vámi⁹ bojovati. — Kýros ujei svému Kyaxarovi pravil: Potrestaje mne, čímkoli¹⁰ chceš, to mi přece učíš vděk: Měj mě rád¹¹! — Gorgias praví: Tragoedie jest klam, jimž (acc.) klamající spravedlivější jest než neklamající. a jimž oklamáný moudřejší jest než neoklamáný¹². — Agésiláos s¹³ vojskem šel touže cestou, kterou právě¹⁴ Xerxes (šel), když táhl proti¹⁵ Hellénsku. — Vítězové¹⁶ v Olympských hrách věnčili se. — Nejbidnější jest, kdo největší¹⁷ křivdy učinil. — Žádný zákon nemá větší moci¹⁸ než nutnosť. — Vojínové, znikše velikého nebezpečí, ustanovili¹⁹ za zachránění své bohům obět obětovati²⁰. — Zdržující se okamžitých²¹ rozkoší, později mnohonásobu radosti míti²² budete.

¹ zápasím v zápase = *ἀγωνίζομαι ἀγώνα*. — ² *ὑπέρ* s gen. — ³ úklad strojití = *ἐπιβουλὴν ἐπιβουλεύειν*. — ⁴ potent. opt. — ⁵ opt. bez *ἄν*; přicházím v nebezp. = *κινδυνεύω κινδυνόν*. — ⁶ *ἐν*. — ⁷ *ἕως ἄν* s conj. praes. — ⁸ cestou choditi = *πορείαν* nebo *ὁδὸν πορεύεσθαι*; *ὁδὸν ἔλθειν*. — ⁹ pouhý dat. — ¹⁰ acc. — ¹¹ mám rád = *στέργω*. — ¹² ne = *μή*. — ¹³ = maje. — ¹⁴ který právě, kdo právě = *δοτερό*. — ¹⁵ *ἐπι* s acc. — ¹⁶ partic. s členem. — ¹⁷ substant. (křivdy) se vynechá; adj. se užívá v neut. — ¹⁸ mám velikou moc = *ἰσχύω μέγα*. — ¹⁹ ustanovuju = *δοκεῖ μοι*. — ²⁰ za zachránění obět ob. = *σωτήρια θύειν*. — ²¹ *παραιτίκα* s členem. — ²² mám velikou radost = *πολλὰ εὐφραίνομαι* (pass.).

Cvičení 6.

(Sch. § 154.; Nied. 529—532; St. 499—502.)

-Rodiče učte své ditky skromnosti! — Vojevůdce na zajatých vyzvídal potřebné věci¹. — Samiané Athéňanům chtěli odniti² vládu nad mořem³. — Čeho lidé od Boha žádají, (to) není vždy dobré. — Země těm, kteří (ji) vzdělávají⁴ nejlépe, nejhojnějším dobrým odměňuje. — Sofisté od svých žáků vymáhali si veliké peníze. — Xenofón své spolubojovníky upamatoval na nebezpečenství jejich předků. — Vojínové přemoženým zbraň odňali². — O čem tážete se vespolek? — Sofisté odpovídali, cokoli kdo se jich tázal. — Mnozí, majíce špatné duše, oblečení jsou v těla krásná. — Jako Médové od⁵ Peršanů vlády nad Asií³ byli zbaveni⁶, tak i Peršané měli⁷ od⁵ Makedonů této vlády zbaveni býti⁶. — (Osle obleknuv si lví kůže, nerozumná zvířata strašil.) — Spravedlnost život člověka činí

u velikém štěstí⁸ božským, nespravedlnost zvířecím. — Athéňané berné jmenovali přispěvky. — Jinochům co nejlepšími vzory se osvědčujeme⁹! — Kdo jest sofista? Koho tím jménem nazýváme¹⁰? — Aristides ode všech krásnou chválou se chváí. — Odpůrci nejhorší věci¹¹ jeden o druhém povídají. — K čemu mě vyzýváš¹², pokusím se učiniti. — (Hudbu vynalezli pro¹³ rozkoš. — Vůdcové vojska často krokem¹⁴ vedou.)

¹ potřebná věc = τὸ δέον. — ² odjímám někomu něco = ἀφαιροῦμαι τινά τι. — ³ pouhý gen. — ⁴ (zde) = pěstují; — constr. partic. — ⁵ πρὸς s gen. — ⁶ dle pozn. 2. — ⁷ mám býti = χροί με εἶναι. — ⁸ ve v. št. attrib. slova „člověka“. — ⁹ = prokazujeme se. — ¹⁰ nazývám tě jménem = ὀνομά σε ὀνομάζω. — ¹¹ = nejkrásnější. — ¹² vyzývám někoho k něčemu = προκαλοῦμαι τινά τι. — ¹³ (gratia) χάριν. — ¹⁴ βιάθηρ.

Cvičení 7.

(Sch. § 155.; Nied. 533—536; St. 503.)

-Lakedaimoňané, kteří Athéňanům proti¹ Peršanům spěchali² na pomoc, ve třech dnech 1200 honův ušli. — Lakedaimoňští mnohá léta s Athénskými³ válčili. — Ister převelikou částku⁴ Evropy probíhaje, nejbojovnější národy odděluje. — Mnozí žvatlavi dlouhý⁵ čas poplakali, že jiným smích způsobili⁶. — Velbloud žije mnohem⁷ více let než 50. — Zajetí ruce mají svázány⁸. — Sókrates praví, že každý jest v tom⁹ dobrý, v čem právě¹⁰ moudrý (jest), ale v čem neumělý, v tom i špatný. — Thalés byv tázán, kdo je blažený, pravil: Zdravý na těle, vzdělaný na duši. — Lépe tělem než duší býti nemocen. — Děluici jsou nízeí myslí. — Nic jiného nechci se tebe zeptati než to, o čem sám na rozpacích jsem¹¹. — Lépe jest v jednom umění velmi zhblým býti, než ve více málo zbhlým. — Lev pravil býku: Divím se tvé krásě, jaké jsi postavy¹², jaké hlavy, jak velikých nohou! ale jak veliké to na¹³ hlavě nosíš břímě!

¹ πρὸς s acc. — ² spěchám na pomoc = βοήθω. — ³ pouhý dat. — ⁴ převeliká část Asie = πλειστον Ἀσία. — ⁵ mnohý. — ⁶ sm. pús. γελ. παρέχω. — ⁷ mnoho. — ⁸ mám nohy svázány δεδεμένος εἰμὶ τὴν πόδε. — ⁹ jsem dobrý v něčem = ἀγαθός τί εἰμι. — ¹⁰ v. cvič. 5. pozn. 14. — ¹¹ býti na rozpacích; nevěděti si rady = ἀπορεῖν; o, v něčem τι. — ¹² jaký jsi postavou etc. — ¹³ ἐπὶ s gen.

Úloha I.

Snad by se nám času nedostalo, kdybychom¹ chtěli mluvit o nesnázích² a nebezpečenstvích, jichž Helléni starodávni uehružili se a uběhli, přemnoho let proti³ Peršanům válku vedoucí⁴. Směli jsouce⁵ ve (své) mužnosti ani se nezalekli⁶ moci nepřátelské ani neukřivdili těm, kteří jim nepřekáželi. Sami věrně⁷ zachovávali přísahy, mužů pak, kteří skrze bohy křivě přísáhli, nejvíce nenáviděli, domnívajíce se, že takoví dopouštějí⁸ se nejhorších dopuštění. — Avšak ačkoli vždy budeme se diviti jejich enostem, jichž potomci jejich často nenásledovali, přece nás tajny nezůstanou i vady⁹ jejich takové, jakými mnohé zvyky dobré se zkazily. Válčice

totiž někdy proti sobě vespolek, pomstou nejhroznější pomstili se nad těmi, nad kterými právě zvítězili, žádného nepolitovavše.

¹ *εἰ* s opt. — ² pouhý acc. — ³ *πρός* n. *ἐπί* s acc. — ⁴ sl. *πολεμῆω*. — ⁵ sl. *θαρσέω* s acc. — ⁶ sl. *ἐκπλήσσομαι*, pass. s acc. — ⁷ věrně zach. = *ἐμπεδόω* s acc. — ⁸ *ἁμαρτάνω ἁμαρτήμα*. — ⁹ sl. *πονηρία*.

II. 0 genitivu.

Cvičení 8.

(Sch. § 157. 1—3. pozn. 1—4; 158. A. 1; Nied. 539—543; St. 505—509.)

Alexander, (syn) Filipův¹, vládu Peršanů v Asii zrušil. — Xanthippos, otec Perikleův, nad vojevůdci královými¹ u² Mykaly zvítězil. — Náhoda zahrává³ se záležitostmi⁴ lidskými¹. — Nevidíš své vlastní⁵ duše, která jest vládkyně⁶ těla. — Já chci tvým⁷ přítelem se státi. — Ne svoji⁸, ale boží¹ jsme. — Duše do Hádova⁸ jdou, nemajíce nic jiného než vzdělanost. — Moudrý nemá nikdy prázdné⁹ chvíle všeho zaměstnání. — Základ příjemného stáří jest zachovalost těla v mládí. — Pythagoras praví: Réva nese trojí¹⁰ hrozny, první (hrozny) rozkoše, druhé opilství, třetí zpupnosti. — Násilí dává jmění⁴ slabších mocnějším. — Rodiče dívky své k učitelům⁸ pro vzdělání posílají. — Sofisté rádi chodili do Athén v Attice¹¹ ale do Sparty v Lakónsku¹¹ přicházeti nebylo jim volno. — Řeči své máme sami v moci⁶, ale jednání naše často má osud v moci. — Orel jest pták Diovi zasvěcený. — Slavnosti všem jsou obecný. — Není téhož (muže) mnoho mluvití a vhodné mluvití. — Dvakrát v též věci¹² pochybiti nepřipadá¹³ na muže moudrého. — Mám za vlastnost¹⁴ dobrých mužů zvelebovati přátely. — Sofisté první brali mzdu za vyučování¹⁵. — Obcování se špatnými zkáza cnosti jest. — Vojsku potřebné věci jsou ještě na mnoho dní. — Nespravedlivě jmění si nebudeme přisvojovati¹⁶. — Staň se svým pánem¹⁷! — Otroci nejsou svými.

¹ v řečt. subst. gen. poss. — ² *ἐν*. — ³ zahrávám s něčím = *παίζω τι*. — ⁴ pouhý člen neutr. — ⁵ gen. pron. pers. refl. (miluju svou vlastní duši = *φιλώ τὴν ἑμῆναι ψυχὴν*). — ⁶ adject. *κύριος*. — ⁷ pron. pers. gen. poss. — ⁸ dle Sch. § 157. 3. pozn. 2.; Nied. § 539. pozn. 3. a; St. 505. b, pozn. 1. a. — ⁹ prázdnou chvíli mám = *σχολὴν ἔγω*. — ¹⁰ *τριπλοῦς*. — ¹¹ pouhý gen. — ¹² „věc“ se zcela vynechá; předch. slovo jest v řečt. neutr. a zde acc. — ¹³ připadá na někoho; náleží, sluší někomu = *ἔστι κινός*. — ¹⁴ vynechá se. — ¹⁵ = obcování. — ¹⁶ přisvojuju si něco = *ποιῶμαι τι ἑμῆναι*. — ¹⁷ stávám se svým pánem = *γίγνομαι ἑμῆναι*.

Cvičení 9.

(Sch. § 157. 3. pozn. 5.—7.; 158. C, c; 159; 169. 1. 2; Nied. 545—549; 553, 554; St. 512—517, 520, 521, 531, 532.)

a) Lakedaimoňané, dobyvše Messénska, dvě pětiny Peloponnésa drželi¹. — Aristeides, (syn) Lýsimacha Athéňana, nejspravedlivější všech

Hellénů byl. — Všeho jmění nejstálejší jest moudrost. — Polovice vojínů příkopy dělá a polovice jich jest ozbrojena. — Démosthenes praví: Vizte, Athéňané, kam v prostopášnosti došel Filip! Ba ani tu ve zpupnosti nestanul². — K tomu stupni³ bláznovství nebo šílenosti jste už dospěli! — Sudé a liché jak se má ve množství, k tomu hledí⁴ počtářství. — Jinoši, ubíhejte nezbednosti, jak z vás každému stačí⁵ nohy. — Jak jste ve vzdělanosti? — Někteří z druhův Odysseových, lótu pojedše, do vlasti se vrátiti nechtěli. — Málo vojínův okusilo dobrých věcí. — Kolik z lidí dle⁶ rozumu žije, tolik jich jest účastno moudrosti. — Všude na zemi jest zákon ctíti rodiče. — Kýros, jsa pachole, rozdával masa i všem služebníkům. — O jinochu, jsi dostatečně účasten skromností? — Ze všech cností Aristeidových nejvíce obdivujeme se jeho spravedlnosti.

b) Z Tarsa vojínové s Kýrem mladším nechtěli jíti ku předu⁷. — Strážníci hrad královský střehou ve dne v noci⁸. — Mravenci v létě⁸ shromažďují potravu, z⁹ níž v zimě žijou. — Gorgias pravil: Mnoho⁸ let už netázal se mne nikdo nic nového. — Agésiláos zrána⁸ vstav, z Orchomena v Arkadii ještě téhož dne do Mantineje přišel.

¹ Držím tři pětiny země = *νέμομαι χώρας τῶν πέντε τὰς τρεῖς μοίρας*. — ² aor. II. sl. *ἴστημι*. — ³ k tomu st. = *εἰς τοῦτο*. — ⁴ hleděti k něčemu = *ἐπισκοπεῖν τι*. — ⁵ = jak každý jest v nohou. — ⁶ *κατά* s acc. — ⁷ *τοῦ πρόσω*. — ⁸ gen. — ⁹ *ἀπό*.

Cvičení 10.

(Sch. §§ 161.; 158. A, 3; Nied. 550—551; St. 515—518.)

- Rádi zpomínáme starých dějů. — Příjemněji jest dobrých věcí raději pamětlivu býti než zlých. — Nezáleží želvě na muchách. — Co jest nám po¹ mínění množství? — Rodiče, posylajíce dívky k učitelům, nařizují jim, aby mnohem více pečovali² o zvedenost dítek než o umění³. — Osel hladový⁴ kyje nedbá. — Sókrates sám těla nezanedbával a zanedbávajících (těla) nechválil. — Obchodnictví lidi zkušenými ve mnohých věcech činilo. — Řekl-li⁵ by kdo, že jest zběhlý v kterémkolivěk umění, v němž není, lidé se mu vysmějí nebo se rozmrzí. — Vojevůdcové berou si průvodce znalé všech cest i způsobilé k ostatním věcem. — V písmech nezkušený nevidí vida. — Mužnost jest cnost, již stávají se muži způsobilými ku krásným činům v nebezpečenství. — Špatní (lidé) pamětlivi jsou špatných a zapomenlivi dobrých, a pro vlastní svůj prospěch málo dbají⁶ prospěchu obecného. — Hněv často páchá věci, jichž litovati třeba⁷. — Kroisos moudrostí Solónovou pohrdal. — Athéňané byli nejzkušenější v zápasech na⁸ moři.

¹ jest mi po něčem = záleží mi na něčem. — ² inf. = ³ sl. *τὰ γράμματα*. — ⁴ part. sl. *πεινῆν*. — ⁵ *ἐάν* s conj. — ⁶ málo dbáti = *δλιγορεῖν*. — ⁷ *μεταμέλομαι* (*μεταμέλει μοί*) *τινος*. — ⁸ *κατά* s acc.

Cvičení 11.

(Sch. §§ 160.; 158. A, 2. C. a; Nied. 552; St. 518, 519.)

-Hanebno jest směřovati ku příjemnému bez dobrého. — Ne každý cíle dosáhne. — Vy toužíte po vzdělání a já jiné vzdělávám. — Země dychtí po dešti. — Pokuste se o díky! — Jste-li milovní chvály, o sebe málo dbáte¹ nesmíte. — Kdo starých přátel zapomíná, nových snadno nedojde. — Vzdělanosti buďte žádostivi tak, jako potřeb² k živobytí. — Vždy se držím téhož mínění. — Práví, že³ medvěd nedotýká se mrtvoly. — (Lakedaimoňanům nebylo volno, chopiti se sprostého řemesla.) — Špatní lidé přichytí se tebe, nebudeš-li se mítí na pozoru⁴. — S⁵ Bohem začínej každé dílo! — Závist nejvíce hodných (mužů) se dotýká. — Blažený, komu se dostalo⁶ šlechetného přítele! — Nic není obtížnějšího než souseda špatného a lakotného dostatí. — Po slávě bažící mají⁷ býti následovníky (mužů) hodných. — Starší začni řeč! — Opak mužnosti jest zbabělost. — Když Spartan jakýs pravil: Nepřátelé jsou už tu blízko nás, řekl Leónidas: Tedy i my blízko nich.

¹ v. cvič. 10. pozn. 6. — ² potřeby k živ. = τὰ περὶ τὸν βίον. — ³ constr. acc. c. inf. — ⁴ mám se na pozoru = ἐπιλαβοῦμαι. — ⁵ σύν. — ⁶ dostává se mi (dostávám) = τυγχάνω. — ⁷ v. cvič. 6. pozn. 7.

Cvičení 12.

(Sch. §§ 162., 164., 158. B, 1; Nied. 555—559; St. 507, 510, 511, 523, 527.)

Proč stávají se špatnými mnozí z těch, kteří pocházejí¹ z hodných předkův? — Jsa mlad, slyš starší! — Peršané mnohým (věcem) válečným se naučili od² Kýra. — Čemu sami nerozumíme, toho chceme se dovědětí od jiných³. — Řeč protivníkovy často páchne zlomyslností. — Kýros Médy učinil poddanými⁴ Peršanům. — Šťastnější jsou ti, kteří mají vzdělanost a cnost, než ti, kteří mají veliké jmění stříbra a zlata. — Obydlí lidská jsou udělána buď z kamení nebo ze dříví nebo z cihel. — Nepřátelé prehájíce zanechali množství vozů mnohými věcmi naplněných. — Tábor Kýrův byl pln smělostí, síly, tížžádosti a ochotnosti. — Sókrates, byv tázán, jak by se kdo stal bohatým, odpověděl: Byl-li⁵ by chud žádostmi. — Jinoši jsou potřebni rady starších. — Kimón Athénský, zvítěziv nejkrásnějším vítězstvím nad barbary, město naplnil hojnou kořistí a penězi. — Ve válce není potřebí prehájícech, ale trvajících. — Obec mír zachovávající má hojnost⁶ všeho. — Všichni máme společné spásy potřebí. — (Antisthenes praví: Ku⁷ blaženosti cnost je samostačitelna, ničeho nepotřebující než Sókratovské síly. — Vlastnost⁸ boží jest ničeho nepotřebovati, a nejbližších boha, potřebovati co nejméně.)

¹ pocházeti z něčeho = εἶναι τινος. — ² učím se od někoho něčemu = μαθησάμενος τινός τι. — ³ pouhý gen. (dle pozn. 2.) — ⁴ ὑπήκοος 2. (s gen.) — ⁵ εἰ s opt. — ⁶ mítí hojnost = εὐπορεῖν. — ⁷ πρὸς s acc. — ⁸ (= vlastní) ἴδιον.

Cvičení 13.

(Sch. §§ 167., 166., 158. B, 2, 3; Nied. 560—563; St. 524—526, 530.)

Neprávě viniš mne z nevděčnosti. — Melétos a Anytos pohnali Sókrata z neznabožství, a Athéňané odsoudili ho na smrt. — Alkibiades uslyšev, že smrt na něho uznali občané, pravil: Ale já jim ukážu, že žiju. — Hádky příčinou¹ veliké škody jsou. — Nezávidíme bohatým bohatství. — Aristeidovi nejvíce se obdivovali pro (jeho) spravedlnost. — Pro enosti lidé jsou blahoslaveni více po smrti² než za živa³. — Lituje lakomých pro (jejich) velmi obtížnou nemoc. — Solón neblahoslavlil Kroisa pro (jeho) bohatství. — (Mluvil-li kdo k libosti, poslouchal ho lid Athénský rád a divil se jemu pro moc³ řečnickou.) — Lakedaimonští na Athénské horlili pro bitvu u Marathóna. — (Syrakúsané obdivovali se Timoleontovi pro vítězství, jímž zvítězil nad Karthagiňany.) — Agésiláos, dovědév se o vítězství Lakedaimoňanův u Korinthu, nezaradoval se, ale hluboce⁴ zasténav, pravil: Běda Hellénska, ztrativšího sama sebou⁵ tolik mužů, kteří⁶ všichni vespolek⁷ mohli barbarům zvítěziti! — Sofisté moudrost prodávali za stříbro. — Za namahání prodávají nám všechno bohové. — Řemeslníci ze mzdy slouží, kdokoli by jich potřeboval⁸. — Cnost není věc prodajná za bohatství a peníze. — Správce dobrý a spravedlivý za mnoho stojí⁹. — Epainetos Lakedaimonský praví lháře býti vinny všemi chybami a nespravedlnostmi. — (Bůh jest příčina¹ dobrého, ale ne příčina zlého. — Vězte, že válka jest původ¹ mnoha zla.) — Lakomeci nejsou hodni přátelství.

¹ jsem příčinou, původem něčeho = αἰτία ἐμὴ τινοῦ, — nejsem př. něčeho = ἀναίτιός ἐμὴ τινοῦ. — ² partic. — ³ moc. řeč. = δύναμις τῶν λόγων. — ⁴ hluboce sténám = βαρὺ στενάζω. — ⁵ gen. s předl. δ' αὐτό. — ⁶ = kolik. — ⁷ ὁμοῦ. — ⁸ conj. s ἔν. — ⁹ za mnoho státi; veliké ceny býti = πολλοῦ ἕξιον εἶναι; — za nic nestáti = οὐδενὸς ἕξιον εἶναι.

Cvičení 14.

(Sch. §§ 165., 158. B, 1. *κερός* etc.; Nied. 564—565; St. 528.)

Agésiláos nerad vzdálil se Asie, uvažuje, jakých naději, jakých cti se zbavuje. — Perikles uměním řeči velmi ode všech dřívějších se lišil. — (Mnozí mají za to, že nevděčná přízeň nic se nelíší od nepřátelství. — Jak lékařství zbavuje nemoci, tak pokuta zbavuje nespravedlnosti.) — Mardonios některé obce v Peloponnésu od spolku s Hellény odvracoval. — Lakedaimoňanův odstoupili mnozí ze spojenečův. — Hodní otcové brání synům společnosti zlých lidí. — Kdo by zastavil žvatlavého v řeči? — Když Prótagoras přestal řeči své, všichni přítomni se divili moudrostí jeho. — Jinoši Spartští nešetřili životů svých v bitvách. — Zklamání¹ jsme v nadějích. — (Lidé, kteří v síle své zeela² se zklamali², jmou se konati věci, kterých [vykonati] nemohou, a všech prospěchů pozbývajíce, mnoho zlého trpí.) — Jinochu prostému všech cností nic krásného není vlastní. — Země obydlenná (jest) poklad veliké ceny³, ale lidí prostá za nic nestojí³. — Alexander

z Indie šel cestou obtížnou a nemající⁴ věci potřebných. — Hory nyní prázdný vojínů jsou. — (Démostenes byl bez⁵ dítek mužských.) — Démokritos praví: Cizími příklady vdělávaje sebe, nezakusíš⁶ zlého. — (Všecka řeč bez⁷ jednání stává se marnou.) — Vojínové někdy daleko od vlasti své na stráži býti musí. — Mnozí dobře sice běží ale z⁸ cesty.

¹ klamu se v něčem = *ψεύδομαι τιος*. — ² zcela se klamu = *διαψεύδομαι* (constr. jako v poz. 1.). — ³ v. eviř. 13. pozn. 9. — ⁴ adj. *ἄπορος* 2. — ⁵ adj. *ἄπειρος*. — ⁶ adj. *ἀπαθής* 2. — ⁷ adj. *ἄμοιρος* 2. — ⁸ *ἐκτός*.

Cvičení 15.

(Sch. § 158. B. 4; 163; Nied. 566—567; St. 529, 522.)

Naši předkové nebyli nic špatnější nás. — Démokritos praví: Mužný jest nejen mocnější nepřítel, ale i rozkoší. — Není lepšího rádce nad čas. — Každý miluje sebe více (než) bližního. — Bídňěji jest obcovati s nezdravou duší než s nezdravým tělem. — Athéňané sami na¹ zachránění všech Hellénů dvakráte tolik² poskytl, než ostatní obce Hellénské. — (Mnoho vědomostí jest nad mnoho peněz.) — Mužnost není jiné od vědomosti věci nebezpečných. — Kýros pravil: Co mám zbytečného nad to, co³ mi dostačuje, tím nedostatky přátel vyhojuju. — Solón ctil přátelství nad⁴ přibuzenství a libost nad nutnost. — Všichni jsme poddáni⁵ smrti. — Kteří věci nečasné konaji, ti opozdí se i v tom, co mají v rukou. — (Kdo žaludkem vládnouti⁶ neumí⁷, ten mnoho zlého má.) — V bitvě u Plataj Athéňanům vévodil Aristides. — (Vášně překonáváme úvahou a evičením.) — Nejvíce pokoušej se jazyk na uzdě míti⁸. — Satrapové vládli i vzdělávajícím zemi i ozbrojeným. — Themistoklea zmocnil se prudce pud po slávě. — Mnohým jazyk běží před⁹ myšlenkou. — Mírnosti na⁹ venkově dáváme předek¹⁰ před rozmařilostí v městě. — V nepřítomnosti¹¹ Solónově různili se všichni v Attice: V čele¹² Pedieťů stál Lykúrgos, v čele Paralťů Megakles, syn Alkmaiónův, a Peisistratos v čele Diakriův. — Vojínové poslouchající etění budou před¹⁰ jinými. — Buďte střídmi v jídle, v pití i ve spánku!

¹ *εἰς*. — ² *διπλάσιος* 2. — ³ constr. part. (s členem). — ⁴ = více než —. ⁵ comp. *ἥσσων*. — ⁶ = přemáhati. — ⁷ neg. *μή*. — ⁸ běžeti před — = *προτρέχειν*. — ⁹ *ἐν*. — ¹⁰ = ctím před — = *προτιμῶ*. — ¹¹ gen. partic. — ¹² v čele stojím = *προέστηκα*.

Úloha II.

Už starodávni Řekové z drzosti nejhlupejší obviňovali žvatlavé jinochy, kteří starajice se o všelijaké činy jiných lidí často zpomněli si i na takové věci, na jaké zapomněli dávno mužové vážní. Jedni z moudrých podivili se jim pro žvatlavost, jiní se jim vysmáli, jiní uslyšeše je mluvící hned utekli. Ale žvatlaví dychtíce po rozmluvách všude obcházeli, a dočkla-li¹ se jich někde i nejmenší řeč, hned jako nádoby hlaholem naplněné hlaholili, přidrževše² se těch, kteří se ještě neodvrátili od nich. Tu někteří

pokusivše se o napomenutí žvatlavých promluvili k nim asi takto: Přátelé, ustaňte ve žvatlavosti a oddejte se³ mlčenlivosti, které se dostává mnohých věcí dobrých, jichž vy jste zbaveni. Neboť kteří poddáni jsou⁴ žádostem jiným jako⁵ lakomství, ti svůj díl⁶ berou v tom, po čem právě se ženou⁷; ale žvatlavi odženuce od sebe posluchače připravují⁸ se sami o pověst, kterou i za největší (cenu) by si chtěli koupiti.

¹ -li = εἰ s opt. — ² sl. ἔρχομαι s gen. — ³ sl. ὀρέγεσθαι. — ⁴ sl. ἡσπασθαι. — ⁵ ὡς. — ⁶ svůj d. beru = μετέχω. — ⁷ sl. ἐφίεμαι. — ⁸ ἐξίστασθαι s gen.

Úloha III.

Xenofón, chtě zbaviti Řecké vojsko Kýra zemřelého všech nebezpečení, k setníkům¹, kteří právě byli v čele² vojska, promluvil takto: Uznejte³ za svou povinnost o spásu všech vojínů se postarati! Vy zajisté, zkušenosti vynikše⁴ nad ostatní, zakusili jste života příjemnějšího, uznání⁵ byvše za hodny vši cti a účastní jsouce více prospěchů⁶, pokud Ariajos byl spojencem našim. Tedy i nyní, když odstoupil od nás, prvními staňte se ve statečnosti a povzbudte vojíny, kteří zůstávajice za jinými ve dne i v noci naplnění jsou strachem. Ať nepamatují jen na to, v čem byli sklamáni⁷, ale raději ať po tom dychtí a toho se chápou, co přísluší⁸ ku spásu společné. V bitvě ať všichni se zasadí⁹ o vítězství a nikdo ať nevyhýbá¹⁰ smrti; nebo často ten, který zdržuje se nebezpečností, vejde do Hádova.

¹ λοχαγός (v An. Xen.). — ² prf. act. sl. προ-ίστημι n. ἐφ-ί-. — ³ uznávám, kladu za svou pov. νομίζω, τίθεμαι ἐμαντοῦ — — ⁴ sl. διαφέρειν. — ⁵ za hodna uznávám = ἀξιόω. — ⁶ sl. ἀγαθόν. — ⁷ sl. ψεύδεσθαι. — ⁸ sl. εἶναι. — ⁹ sl. ἀντιποιεῖσθαι. — ¹⁰ sl. ἀποτρέπεσθαι (v II. aor. pass.).

III. O dativu.

Cvičení 16.

(Sch. §§ 170., 171.; Nied. 569—580; St. 534—538, 542—545.)

Dítkám chybujeícím odpuštění dáváme¹. — Bohu se modlete! — Lakodaimoňané hněvali se na Élidany. — Jinochy mnoho chybujeící a málo napravujeící haníme. — Sókrates byl dobrý rádce pro život lidský. — Otcům péče² jest o dítky. — Anaxagoras tázajícimu se: Tobě nic nezáleží na vlasti? pravil ukázav k nebi³: Mně velmi záleží na této vlasti. — Bude vám někdy líto nynějších skutkův⁴. — Vojíny Kýrovy otrok jakýs dovedl v noci⁵ na⁶ vyšehrad v Sardech. — Vždy jen na jednu věc pozor míti sluší. — V dobrém muži nepovstává⁷ nikdy žádná závisť. — Představení⁸ domlouvají chybujeícím. — Jinochům sluší zavděčovati se mužům hodným a odporovati vrstevníkům zlým. — Kdož by dítkám byl příznivější a více přátelský, než rodiče a učitelé? — Veškero bohatství ustupuje⁹ cnosti. — Sókrates pravil: Ničím jiným se nedávám přemluvití¹⁰ než řečí,

kteřá se mi jako nejlepší jeví. — Ve Spartě nejvíce poslouchali zákonův a úřadův. — Hellénům v Evropě mnoho záleželo na Hellénech v Asii. — Ať¹¹ se mi špatně neporadíte! — Řemesla jsou zdroje bohatství. — Ty jsi nám mnoho zavínil¹²! — Kýros všechny národy si podmanil, které ze Syrie vykročivšimu až k¹³ moři červenému bydlí. — Oheň jest nám nápomocen ve tmě⁵, nápomocen v zímě⁵, a z krátka řečeno¹⁴ nic důležitějšího z věcí k¹⁵ živobyti potřebných lidé nepřipravují bez ohně. — Mnozí pro¹⁶ svou sílu o větší věci se pokoušejíce¹⁷ do nemalých nehod upadají. — Duše tělu představena jest, a ne tělo samo sobě. — Slonové někdy přistupují k poraněným a vytahují jim snadně a bezpečně šípy i hroty. — Lakedaimoňané na Korintany velmi směle doléhali. — Hrozný strach udeřil¹⁸ v nepřátely. — S domácími nakládej mírně! — S přátely hezky zacházeti¹⁹ sluší muži dokonalému. — Žebrákům darův záviděti nebudeme.

¹ odpuštění dávám = *συγγνώμην ἔχω*. — ² jest mi péče = *μέλει μοι*. — ³ pouhý acc. — ⁴ verb. ! — ⁵ gen. — ⁶ *εἰς*. — ⁷ povstávati v něčem = *ἐγγίγνεσθαι τινι*. — ⁸ partic. s členem. — ⁹ sl. *ἀπείκειν*. — ¹⁰ dávám se přemluvíti; poslouchám = *πέλομαι*. — ¹¹ *δπως* s neg. *μή*. — ¹² zavínil jsem = *νίνην* js. — ¹³ až ku = *μέχρι* s gen. — ¹⁴ zkr. řeč. = *συνελόντι εἰπεῖν*. — ¹⁵ *πρός* s acc. — ¹⁶ *διὰ* s acc. — ¹⁷ *ἐπιχειρεῖν τινι*. — ¹⁸ = vpadl. — ¹⁹ nakládati.

Cvičení 17.

(Sch. § 172.; Nied. 581, 582; St. 539, 540.)

Aristeides se spojenci Athéňanů vliďně obcoval. — Za učení¹ (se) jde později rozumění². — Proti Bohu bojovati věc hrozná jest. — Démosthenes pravil Athéňanům: Válčiti máte s Filipem nejen nálezky a psanými, ale i skutky. — Thrasybúlos Athénský nesvorné³ Thráky vespolek smířil a učinil je spojenci Athéňanům. — (Nejpříjemnější básně a písňe připodobňují se zpěvům labutí a slavíkův.) — Co jest větším znamením neumělosti, než když někdo s moudrými nesouhlasí, nýbrž velmi prudce (s nimi) se potýká⁴? — V penězích jest i špatným podíl⁵, ale ve spravedlnosti nemožno jim podílu dostati⁶. — Kdo se zlými ve spolku jest⁷, s nimi v nebezpečství upadá. — Ty míšiš lež⁸ s pravdou⁹. — Ajas a Odysseus o zbraň Achilleovu vespolek se vadili⁹. — Často rozdvojili se i ti, kteří dřívě vespolek obecjíte ve všem vždy se shodovali, a často smluvili se vespolek i ti, kteří dřívě nejdělsí čas vespolek válčili.

¹ jdu za někým = *ἔπομαι, ἀκολουθῶ τινι*. — ² subst. inf. — ³ = různici se. — ⁴ potýkám se (slovy) = *διαφέρομαι*, pass. — ⁵ je mi podíl v něčem *μέτεστί μοι τινος*. — ⁶ dostávám podíl = *μεταλαμβάνω*. — ⁷ jsem ve spolku s někým; tovaryšim se s někým = *συγκοινωνῶ τινι*. — ⁸ adj. neut. — ⁹ vadím se = *ἐρίζω*.

Cvičení 18.

(Pokračování.)

a) Nejsem si ničeho zlého vědom¹. — Za živobyti Aristeida² při³ Athéňanech mnoho spojenců bylo. — Pausanias ku spojencům choval se⁴

drze a urputně, ale s barbary rozmlouval o⁶ zradě. — Z dobrých a zlých věcí nic nepřichází⁶ lidem samo o⁷ sobě, nýbrž vždy s něčím seřaděno; tak⁸ jde spolu⁹ s nespravedlným bohatstvím a mocností (plur.) nesmyslnost a nezvedenost, s nedostatkem (plur.) a s nízkostí (plur.) pokora a mírnost. — Přátelům radovati se spolu¹⁰ s radujícími se a truchlití spolu¹⁰ s truchlícími přísluší. — I přátelé s přátely prou se z¹¹ dobromyslností, ale protivníci s protivníky se hádají. — V Attice často občané mezi sebou se různili. — Sofisté rozmlouvali jen s těmi jinocy, kteří jim peníze dávali.

b) Víme, že naděje všem jest společna. — Vězte, že, jako vlk podoběn jest psovi, tak i lichotník i břichopásek podoběn jest příteli. — (Zdaž) jest příjemné totéž s dobrým¹ a trapné se zlým? — Nemají² špatní vojínové míti totéž co dobří. — Vy jste se zrodili³ i vychovali v též zemi, ve které i my. — Kimón byl jmenovec⁴ svého děda. — Při⁵ svítání vojsko odtáhlo. — Hanebné jest spolu se špatným. — Nesvorní bratři mají se k⁶ sobě vespolek podobně jako⁷ nepřátelé. — Nejsou všichni týmž způsobem vychováni, jako my.

a) ¹ je si vědom, svědom něčeho = *σύνοιδέ τι ἔαντιφ.* — ² s gen. partic. — ³ jsem při někom = *πάρειμι τι.* — ⁴ chovám se k někomu = *προσφέρομαι* (pass.) *τι.* — ⁵ *περὶ* s gen. — ⁶ přicházeti = *παράγλυνοθαί.* — ⁷ *κατὰ* s accus. — ⁸ (jako, ku př.) = *ὡς.* — ⁹ jdu spolu = *συνακολουθῶ.* — ¹⁰ spolu se raduju = *συνήδομαι*; spolu truchlím = *συλλυποῦμαι.* — ¹¹ *διὰ* s acc.

b) ¹ pouhý dat. — ² v. cvič. 6. pozn. 7. — ³ aor. *φῆναι.* — ⁴ *δμώνυμος.* — ⁵ *ἔμα.* — ⁶ *πρός* s acc. — ⁷ pod. jako = *δμοίως* s dat.

Cvičení 19.

(Sch. § 173. a. b; Nied. 585—590; St. 553—555, 541.)

Démosthenes praví: Ne kameny ani cihlami já město obezdlil, ale chtěl-li¹ bys mé obezdlení viděti, najdeš i zbraň i koně i spojence. — Mhla zakrývá temnotou krajinu. — Kdo by zlé zlým hojil? — Zlost liší se od šílenosti jen časem. — Z čeho to znamená² pravíš? — Všichni přemluvíti se dávají věci užitečnou. — K čemu³ by kdo užil muže silného neskromného⁴? — Všichni lidé stávají se více opatrnými berouce si⁵ příklad (plur.) z druhých. — Někteří mluví jen svárlivostí jsouce puzeni⁶. — Vojínové Alexandrovi zkušeností předčili velmi nad Peršany. — Agésiláos pravil: Vůdci přísluší ne změkčilostí a rozmařilostí, ale otužilostí a mužností nad sprosté vynikati. — Kterí úmyslem nešťěstí nějaké učinili, odpuštění hodni nejsou žádného. — Bůh skutkům spravedlivým se těší. — Athéňané mrzeli se nad občany majícími jméno a slávu nad⁷ obecnostvo (množství). — Zasmušilce všecko mrzí⁸. — Co mají dítky, to jest užíváním sice jejich, ale jméním⁹ otcovo. — (Mladí radost mají¹⁰ z chvály starších, a starší chlubí se ctí mladých. — Moudří a neučení nejvíce řečmi liší se vespolek.) — Témuz se raduju a týmž se soužím s přítelem. — Cokoli by dal¹¹ Bůh, na tom měj dosti¹²!

¹ ἔάν s conj. — ² znamenám z něčeho = *τεκμαίρομαι τινι*. — ³ acc. — ⁴ ne = *μή*. — ⁵ — užívající druhých za příkl. — ⁶ pudím (poháním) = *προσάγω*. — ⁷ ὑπέρο s acc. — ⁸ v řeči. constr. osobní! — ⁹ sl. *πῆσις*. — ¹⁰ = raduji se. — ¹¹ conj. s ἔν. — ¹² mám dosti na něčem; přestávám na něčem = *ἀγαπῶ τινι*.

Cvičení 20.

(Sch. § 172. c. pozn.; 173. c; 174.; Nied. 583, 584, 591, 592.)

Každým způsobem rozumnějšího poslouchej! — Skromný všechno tiše¹ koná. — Lstivý tajně² o přítele ukládá³. — Ne zdáti se, ale byti dobrým i soukromně i veřejně muži přísluší. — Sókrates pravil sofistům: Nevímť já v skutku, je-li to pravdivé, co mluvím, nýbrž zkoumám to společně⁴ s⁵ vámi. — Nutno všechno bedlivě ohledati a ne⁶ slepě⁷ mimo pouštěti⁸. — (Megabyzos, vůdce Peršanů, pěšky⁴ přešel na⁹ ostrov Prosópitidu, odvrátiv¹⁰ vodu jinam⁴.) — Města i s lidmi¹¹ podobají se nejvíce mraveniskům. — Alexander, pronásleduje Peršany, jal některé živé i s koňmi¹¹. — V Marathóně¹² Athéňané a Platajané sami bojovali s barbary. — Agésiláos, byv z Asie nazpět povolán¹³, rychle táhl ku¹⁴ Korinthu. V onom roce¹⁵ dvakráte Isthmické hry se provozovaly¹⁶ a někteří dvakráte zvítězili. — (O velikých panathénajích¹⁵ říza plná vyšívání dovážela se na vyšehrad v Athénách. — Faidón se sešel¹⁷ se Sókratem v onen den, kterého jed pil u vězení.)

¹ ἡσυχῆ. — ² λάθρα. — ³ úklady strojí. — ⁴ dat. adj. fem. — ⁵ μετὰ s gen. — ⁶ μή. — ⁷ maně (na zdař bůh) ἐλεῖ. — ⁸ mimo p. = *παρήμι*. — ⁹ εἰς. — ¹⁰ odvracuju (vodu) = *κατατρέπω*. — ¹¹ dle Sch. § 172. fin.; Nied. § 583. b; St. 550 b. — ¹² pouhý dat. — ¹³ volám nazpět = *ἀποκαλώ*. — ¹⁴ ἐπί s acc. — ¹⁵ pouhý dat. — Tato věta spojí se s předcházející spojkou *καί*. — ¹⁶ provozovati se (o hrách) = *γυμνασθαι*. — ¹⁷ scházím se s někým = *παράγινομαι τινι*.

Úloha IV.

Ve svatém háji v Olympii chrám Díty jest. Sedí (tu) na¹ stoli Zeus ze zlata² a slonové kosti³ utvořený, na hlavě přileží mu věnec napodobující ratolesti olivy. V pravici nese bohyni vítězství⁴, i tu ze slonové kosti a zlata; v⁵ levici boha jest žezlo kovy všemi jako kvítím ozdobené⁶, na⁷ žezle sedí pták orel. Ze zlata i střevice jsou bohovi a roucho též. — V⁸ rouchu pak zvířátka a z květin lilie vdělány⁸ jsou. Stolec pestrý je zlatem a kameny, pestrý ebenem a slonovou kostí. — Udržujť pak tento stolec nejen nohy, ale i sloupy podobné⁹ nohám. V⁸ podstavku pod¹⁰ nohama Diovýma jsou udělání⁸ zlatí lvové a válka Thésca proti¹¹ Amazonkám. Když¹² Feidias toto skvostné dílo¹³ dokonal, Zeus mu dal znamení¹⁴, že jest mu to dílo po chuti¹⁵.

¹ ἐν. — ² gen. — ³ slonová kost = slon. — ⁴ bohyně vítězství = *Νίκη*. — ⁵ jsem v něčem = *ἐνείμι τινι*. — ⁶ ozdobuju jako kvítím = *ἀνθίζω*. — ⁷ ἐπί s dat. — ⁸ dělám v něčem něco = *ἐμποιώ τινί τι*. — ⁹ = stejné. — ¹⁰ ὑπό s dat. — ¹¹ *πρός* s acc. — ¹² = jak. — ¹³ τὸ ἀγαλμα. — ¹⁴ dávám znamení = *ἐπισημαίνω*. — ¹⁵ sl. *ἴδομαι*, part. pass. dat.

IV. O pádech praedicativních.

Cvičení 21.

(Sch. §§ 140. 1. 5. 6; 154. 2. 3; 173. pozn.; Nied. 475. pozn. 2. a; 509, 510, 529, 530, 576. pozn. 2., § 580. pozn. 1.; St. 476, 494, 499, 544 f, 534 i.)

Dítky rodičům jsou někdy hanou. — (Ostrakismos nebyl kárání ničemnosti, nýbrž nazýval se sice snížením trochu důtklivé¹ honosivosti a moci, však byl vlnidnou potěchou závidi.) — Platón spravedlnost podporu obce pojmenoval. — Sókrates společníky své lepšími činil. — Syřané ryby měli za bohy². — Lidé zvířat užívají ku³ mnohým věcem jako pomocníkův. — Démosthenes praví: Čím více věcí necháme se zmocniti nepřátely, tím obtížnějšími a mocnějšími budeme je mítí⁴. — Alexander blahoslavl Achillea, že dostalo se⁵ mu Homéra za hlasatele pro³ pozdější památku. — Často synové dobrých otců špatnými se stávají a špatných otců dobrými. — Všichni mají⁶ se obci užitečnými prokazovati. — Spánek za bratra smrti se pokládá. — Solón od Athénauů zákonodárcem vyvolen byl. — Řeka Tigris teče mnohem níže⁷ Eufráta. — 30 tyrannů v Athénách na mnohé nesouzené uznalo smrt. — Sókrates ukazoval se zdržlivějším skutky než řeči. — Zrádcevé sebe za nejprvnější prodávají. — O jakých to mužích mluvíš? — Alexandrovi k radosti bylo⁸ statné muže záchrániti. — Jest nám po vůli⁸ a ku potěšení⁸ dobře (se) tázajícímu odpovídati. — Nepřátelé s nepořízenou⁹ vedli¹⁰ válku.

¹ trochu důtklivý = compar. — ² mám někoho za něco *νομίζω, ἡγοῦμαι τινά τι*. — ³ *εἰς*. — ⁴ mám = *χορῶμαι*. — ⁵ v. cvič. 11. pozn. 6. — ⁶ v. cvič. 6. pozn. 7. — ⁷ adj. praed. — ⁸ part. (— radujícímu se; pod.: jest mně něco po vůli — *βουλομένῳ*). — ⁹ (jako) nepořízenou. — ¹⁰ = válčili.

O předložkách (Sch. § 176.; Nied. 595; St. 557).

I. Předložky s jedním pádem.

Cvičení 22.

(Předložky s dat. a acc. Sch. §§ 179., 177.; Nied. 601—604; St. 566, 574, 564, 577. fin.)

Arkadové ve středozemí bydlí. — Epameinondas praví: Smrt ve válece jest prý nejkrásnější. — Časem svým¹ i já tobě prospěšným státi se mohu. — S pomocí boží² všechno dokonáme. — Věrných přátel nezískáš si nijak (s) násilím, ale dobrodiním. — Achajští vyslance poslali do Lakedaimona. — Aristeidés v celém živobytí více na obec vynaložil než na sebe. — Nezdržlivost jazyka mnohé uvrhne v největší nehody. — Lidé přísahají natahující k nebi ruce. — Jinochům přísluší, zachovalost a skromnost (za nácestné ku stáří si ukládati. — Moudrý vždy vhod mluví. — Nehlásej všeho přede³ všemi! — Pozdější Spartané ve mravech svých předků

nesetrali. — Dokonalí mužové uznávají nejlepší pro obec⁴ a pronášejí veřejně⁵ co nejlepšího každý ví. — Při⁶ zvířatech pozorujeme hnutí a činy, mnohé srdnatosti (plur.) a mnohé strachů. — S nesčíslným namáháním stávají se krásné věci. — U Plataj Thébané jedini z Hellénů po straně⁷ Peršanů bojovali. — Satrapa Tithraustes Tímokratovi Rhodskému k 50 talentům dal. — Poslancové Perštů⁸ k⁹ Alexandrovi do Tyra přišli. — Themistokles přišel do Asie, králi⁹ (Perskému) list poslal. — V moci¹⁰ boží, nikoli v lidské¹⁰ dobrý konec všech věcí jest. — Poslanci Olyntští přišli¹¹ do Athén, žádajíce od Athéňanův pomoci.

¹ předl. *ἐν* (s v ý m se nepřeloží). — ² = s bohy. — ³ *εἰς*. — ⁴ = ve společně. — ⁵ pronáším veřejně = *εἰς μέσον φέρω*. — ⁶ ve. — ⁷ bojuju po straně něčí = *συμμάχομαι τινι*. — ⁸ gen. subst. — ⁹ *ὧς*. — ¹⁰ u Boha, u lidí. *ἐν* —. — ¹¹ = byli tam. — *παρῆν εἰς* — přišel jsem do —.

Cvičení 23.

(Předložky s gen. Sch. §§ 178., 175., 3.; Nied. 596—600; St. 561, 562, 565, 572, 577.)

Platajané místo zdi vozy beze spřeže v cesty Thébanům stavěli. — Ku Koróněji scházeli se přívrženci¹ Agésiláovi od Kéfisa, přívrženci¹ Thébanův od Helikóna. — Není hodno od pohledu ani milovati koho ani nenáviděti. — Lidé mají za to, že cnost není od přírody, ani sama sebou², nýbrž že přichází³ ze cvičení a horlivosti. — Já se pokusím ze začátku všechno vám vyložit. — Athéňanům veškera spása na moři závisela⁴. — Z hněvu často veliká škoda povstává. — Každého ze skutků pozoruj! — Moudrý připodobňuje věci jednotlivé správně a ne od cíle. — Aithiopové žili z prosa a ječmene, z něhož i nápoj sobě dělali. — Budoucnost musí se znamenati z minulosti⁵. — Od zkoušky všechno lidem rádo⁶ se stává, ale nic samo sebou². — Šlechtní vojínové vyměňují si skonání za⁷ spásu živých. — Mnozí mladíci uměli Iliadu celou i Odysséu z paměti⁸ odříkat⁹. — Dle¹⁰ řeči Sókratovy Perikles nebyl užitečný Athéňanům. — Jedni z podezření, jiní z pomluvy učinili nezhojitelná zla věrným přátelům. — Ze spravedlivá a zjevna boj bráti¹¹ sluší.

¹ řec. = ti s Agésiláem; ti s Thébany. — ² sám sebou = *ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου*, i adj. *αὐτόματος* 2. — ³ přibývá. — ⁴ závisím na něčem = *ἠρτημαι ἐκ τινος*. — ⁵ *τὸ γεγενημένον* (plur.). — ⁶ rád se stávám = *φιλῶ γίγνεσθαι*. — ⁷ místo. — ⁸ od úst. — ⁹ říci. — ¹⁰ ze —. — ¹¹ boj beru = *μάχην ποιοῦμαι*.

Cvičení 24.

(Pokračování.)

Alexander vyzvědače odesýlal před vojskem. — Z dobrého a krásného nic bez namáhání a starosti bohové nedávají lidem. — Chairefón hned z mládí¹ byl soudruh Sókratův. — Musí se² nejen do budoucnosti hledět, nýbrž i před tím rozmýšlet. — (Platajané objevili se ze stejna Athéňanům. —

Sláva a bohatství bez rozumu nejsou stále jmění.) — Mnozí kromě neštěstí nutných sami jiná si vynalézají. — (Před nebezpečenstvím musí se² přípravy konati³.) — I nejšťastnější neví, zůstane-li takovým štěstí až do večera. — Káratí sluší nejen pro⁴ (věci) předešlé, ale i pro příklad budoucnosti. — Lidé buď ze⁴ zpučnosti nebo ze zisku čini bezpravi. — Lakedaimonských odstoupili všichni spojenci mimo Fliáské. — Kýros dovalčiv odesílal spojence dobrovolníky každého domů, leč kteří tam zůstati chtěli. — Žádný krásný skutek neděje se krom enosti. — Arkadové prostřed hor bydleli.

¹ z mladého. — ² musí se = *δεῖ*. — ³ med. — ⁴ *ἐνεκα*.

II. Předložky se dvěma pády.

Cvičení 25.

(Sch. § 180. 1—3; Nied. 605—610; St. 563, 568, 575.)

Xerxes s vojskem plul skrze pevninu (pevninou), Athós překopav, a pěšky šel skrze moře, Helléspont spojiv. — Dobří vojínové za dobrým vojevůdcem jdou i skrze oheň i skrze každé nebezpečství. — Alkibiades stejně dobrými¹ i zlými cestami kráčel. — Sókrates obhajoval se týmiž řečmi¹, jimiž právě¹ mluvíval² i na náměstí. — Některé z krajín jsou nebydlitelné pro horko, jiné pro zimu, jiné pro vodu, jiné pro nedostatek vody³. — Cicero svým řečem proti⁴ Antóniovi dal nápis⁵ Filipovských. — Lýsandros Athény po moři i po zemi⁶ obléhal. — Alexander s Thébany nejprve chtěl ve⁷ přátelství raději vejíti než v nebezpečství. — Do Athén pro velikost města všechno z celé země přicházelo⁸. — Soudečň jest, souditi po zákonech. — Démosthenes praví Athénským: Jiné zachránili jste často i všechny (vesměs) i po jednom⁹ v řadě¹⁰, ale své vlastní jste ztratili. — Sókrates celý svůj život¹ pečoval o enost. — Řeka Halys teče z Armenského pohoří skrze Kappadoky. — Pro rozkoše máme zármutky¹¹ mnohé. — Solón byv tázán, proč neurčil trestu¹² proti⁴ těm, kteří¹³ otce bijou, pravil: Proto že¹⁴ jsem se nedomníval, že¹⁵ i takoví někteří budou. — Alexander po Eufrátu a po Tigrétu plouti a vpád těchto řek do moře spatřiti chtěl.

¹ v řečt.: skrze (dobré . . .). — ² mluvívám = *εἶωθα λέγειν*. — ³ ned. vody = *ἡ ἀνυδρία*. — ⁴ *κατά* s acc. — ⁵ dávám nápis něčemu = *ἐπιγράφω τι*. — ⁶ v řečt.: i po zemi i po moři. — ⁷ *διὰ* s gen. — ⁸ přicházeti = *ἐπιπέμπεσθαι*. — ⁹ každém. — ¹⁰ řada = *μέρος*. — ¹¹ mám zármutek = *λυποῦμαι*. — ¹² (τὸ) *ἐπιτιμῶν*. — ¹³ const. partic. s členem. — ¹⁴ *ὅτι*. — ¹⁵ constr. inf.

Cvičení 26.

(Pokračování a Sch. § 177. 2; Nied. 611; St. 560.)

Kýra všichni Peršané měli v¹ ústech i v řeči i ve zpěvích. — Xenofón pravil vojínům svým: Bil jsem mnohé muže pro nepořádek, kteří chtěje

skrže vás chránění býti, své řady opustivše loupežili. — Sókrates kázal oběti obětovati dle možnosti. — Řeč jest stín činu dle Démokrita. — Hérakleitos pravil: Za zákony (jest) třeba tak bojovati, jako za zdi, proto že bez zákonů nemůže obec zachráněna býti, ale beze zdi může. — (Athéňané mnohá hrozná a veliká nebezpečství podnikli, jiná za svou vlastní zemi, jiná za svobodu jiných.) — Jsa šťasten nesmyslejší nad člověka! — Démokritos pravil: Chudých ubíhají největší zla, jimž bohatí každodenně² obcují. — Každý mluv za sebe! — Athéňané v nebezpečstvích po moři lišili se od ostatních Hellénův. — Nepřátelé prechali dle³ síly⁴. — (Sókrates pravil: Za chodícími po⁵ slunci jde dle nutnosti stín, a za kráčejiícími po⁵ slávě jde závist.) — Kýros bohům obětoval na⁶ každý den. — Nepovstává teplo a zima zároveň v⁷ téměř místě a v⁷ téměř čase. — Athéňané pro nedbalost svou mnoho ztratili za⁷ války s Filipem.

¹ *διὰ* s gen. — ² *καθ' ἡμέραν*. — ³ *ἀνά* s acc. — ⁴ = moci. — ⁵ = skrže. — ⁶ *ἀνά* s acc. — ⁷ *πο* —, *κατά* s acc.

III. Předložky se třemi pády.

Cvičení 27.

(*ἀμφί, περί, μετά*. Sch. §§ 181. 1. 4; 180. 4; Nied. 612—620; St. 559, 571, 569.)

Čas okolo zimy Kýros trávil v Babylóně a okolo jara v Súsách. — Okolo celé Sicílie Foiničané bydleli. — Peršané na¹ hlavě měli tiary. — O důležitých záležitostech dobře raditi se sluší. — Alexander mírně nakládal s Athéňany, ale požadoval Démosthena a Lykúruga s jejich soudruhy². — Co byli okolo Kýra², vesměs touž zbraň měli s Kýrem. — Mnoho³ si vážíme (toho), že⁴ žádnému ani z přátel ani z protivníků nekřivíme. — Více³ si vážím dobré pověsti než velikého bohatství. — Nevzdělání věcí nejdrahocennějších nejméně³ si váží. — Při skonání⁵ Filipa bylo Alexandrovi⁶ okolo 20 let⁷. — Z Tegejanův prešlo do Sparty okolo 800. A potom⁸ Lakedaimonští bojovali mezi⁹ nimi proti Mantinejským. — Rozumní mužové před jednáním¹⁰ se radí, nerozumí po jednání. — Život s⁹ bezpečnosti jest nejpříjemnější. — O králi Perském, nazývaném velikým, Agésiláos pravil: A čím jest on větší mne, není-li spravedlivější? — Udatní mužové skonavše neleží bezectní v⁹ zapomenutí, nýbrž v⁹ památce věčně¹¹ se opěvují. — Mužové jsou skromní s mužností, a mužni se skromností. — Tyřané kameny, a co kdo v¹² rukou měl, házeli na Makedony. — Nikdo v⁹ hněvu bezpečně neradí se.

¹ okolo. — ² něčí soudruhové = *οἱ ἀμφί τινα*. — ³ nad mnoho = *περί* s gen. — ⁴ constr. inf. (s neg. *μή*). — ⁵ gen. partic. — ⁶ = byl Alex. — ⁷ číslovky úhrnkem znamenající mají obzvl. při předložkách atributivní postavení. — ⁸ *πο* *μετά* s acc. — ⁹ *μετά* s gen. — ¹⁰ plur. — ¹¹ = věčnost, zde pouhý acc. — ¹² *μετά* s acc.

Cvičení 28.

(*ἐπί, ὑπό*, Sch. § 181. 2. 6; Nied. 627—632; St. 567, 576.)

Ostrov Lade u Miléta leží. — Búsiris, král Egyptský, cizince obětoval na oltáři Diově. — Všecko stříbro a zlato i na zemi i pod zemí nemá ceny¹ cnosti. — Kroisos byv přemožen od Kýra, do² Sard prechal. — Alexander vojiny stárim³ neužitečné k válce domů² odeslal. — Athéňané, jsouce obléháni od Lakedaimonských, umírali od hladu. — Vojínové z ležení vycházejí jedni pro vodu, jiní pro dříví a jiní pro ostatní potřebné věci. — Mnohé z Hellénských obcí pod Thráckem bydlících svou mysl⁴ obracely k Athéňanům. — (Mardonios po prvé⁵ proti⁶ Athénám se vypraviv, plul podle⁷ Thrácka.) — Závist jest zármutek nad⁸ cizím štěstím. — Neučí se všichni pro⁸ řemeslo, nýbrž mnozí jen pro vzdělání. — Messéne byla pod Lakedaimoňany. — Athéňané moře pod svou moc si připravili⁹. — Zpozdili jsou v moci¹⁰ toho, kdo¹¹ chce. — Nač jsou rodiče nejvíce hrdi¹²? Na dobré syny. — Derkyllidas a Tissafernes, sešedše se, vzájemně se vypyťovali, s jakými výminkami¹³ by mír učinili¹⁴. — Mnozí z mudrců mudrují za⁸ mzdu. — Pozdější Peršané mnohem změkčilejší byli, než za¹⁵ Kýra. — Xenofón praví: Z bitev za našich časů¹⁶ nebylo jiné (takové), jaká (byla) u Koróneje. — Třeba jest chváliti muže, kteří ve své době¹⁵ stali se hodnými. — Jest na¹⁷ tobě přijíti ke mně, kdykoli¹⁸ bys chtěl. — Nepřátel nelze pojmáti pod¹⁹ zákony. — Chudí od nedostatku jsou nuceni býti skromnými. — Plavci často nemohou pro³ větry vyplouti. — Na jakých vědomostech si zakládáš¹³? — Ještě žádné stádo nepovstalo proti svému pastýři. — Raduju se nad tvým štěstím. — Mnozí, majíce bohatství, často starostí³ noci probdívají, a ztrativše bohatství zármutkem³ nemohou spáti. — (Jako železo od rezu, tak závistivý od vlastního mravu šířán jest.)

¹ mám cenu něčeho = *ἀντάξιός εἰμι τινος*. — ² ku *ἐπί* s gen. — ³ s předl. *ὑπό* s gen. — ⁴ obracím svou mysl = *τὸν νοῦν προσέχω (τινί)*. — ⁵ pouhý acc. — ⁶ *ἐπί* s acc. — ⁷ *ὑπό* s acc. — ⁸ *ἐπί* s dat. — ⁹ připravuju si pod svou moc = *ὑπὸ ἔμμαντι ποιούμαι*. — ¹⁰ v moci = pod tím, *ὑπό* s dat. — ¹¹ constr. partic. (s členem). — ¹² jsem hrd na něco; zakládám si na něčem = *μέγα φρονῶ ἐπί τινι*. — ¹³ s jak. vým. = na čem; *ἐπί* s dat. — ¹⁴ potent. opt. (med.) — ¹⁵ *ἐπί* s gen. — ¹⁶ za nás, dle pozn. 15. — ¹⁷ *ἐπί* s dat. — ¹⁸ *ὅποτεν* s conj. — ¹⁹ pojímám pod něco = *ὑπολαμβάνω ὑπό τινι*.

Cvičení 29.

(*πρός, παρά*, Sch. § 181. 5. 3; Nied. 621—626; St. 573, 570.)

Proti nutnosti vše ostatní slabé jest. — S rozumem trestající nemají jen k¹ tomu mysl, že se chybito, ale i k tomu, aby² se opět nechybito. — Pohlížejíce³ i na zadní i na přední věci dobře užíváme toho, co v⁴ rukou máme. — Více dobrého dostáváme od⁵ Boha než od lidí. — Démostenes praví: Při⁶ obecnstvu (množství) není vždy svobody mluvení⁷ o všem. — K⁸ Sókratovi i do vězení chodili jeho přátelé. — Pokora jest

cnosť, skrze niž se lidé ku⁸ svým vlastním žádostem tak chovají⁹, jak zákon káže. — Řeky u¹⁰ pramenů jsou neveliké. — Co jest nad nás, nic není dle¹¹ nás. — Mně (není) nic po jiných, nýbrž jen po vás. — Sókrates praví: Bláhový, kdo vystřihaje se nevážnosti u lidí, činí něco mimo¹² znamení¹³ od⁵ bohů. — Mnozí mluví proti¹² svému vlastnímu mínění. — Pythagorští (filosofové) mírnosť ku zvířatům učinili cvičením ve¹⁴ vřidnosti¹⁵. — Od⁵ muže moudrého přijmej rady! — Labuť v čas¹⁶ smrti zpívají. — Mimo čas něco činiti někdy nebezpečno jest. — V nebezpečných dobách vojínům věc důležitá ku spáse jest sláva vůdce a důvěra. — Filip mnoho konal proti míru. — O důležitých věcech nesluší řeči činiti¹⁷ ani k nepřátelství ani k libosti. — Dokonalí mužové mluví vždy k nejlepšímu, ne k nejpříjemnějšímu. — Alkibiades mimo jiné¹⁸ i v řečnictví velmi zběhlý byl.

¹ *πρός* s dat. — ² *ἵνα* s conj. — ³ pohlížím na něco = *ἀποβλέπω πρὸς τι*. — ⁴ v. cvič. 27. pozn. 12. — ⁵ *πρός* s gen. — ⁶ *παρά* s dat. — ⁷ svob. mluvení = *παρηγορία*. — ⁸ *παρά* s acc. — ⁹ chovám se nějak = *ἔχω πως*. — ¹⁰ *πρός* s dat. — ¹¹ = k nám *πρός* s acc. — ¹² *παρά* s acc. — ¹³ partic. — ¹⁴ *πρός* s acc. — ¹⁵ adj. neut. — ¹⁶ *παρά* s acc. — ¹⁷ med. — ¹⁸ *πρός* s dat.

Úloha V.

Když Chrýseovna přišla¹ v moc Agamemnonovu, Chrýses, otec její, požádal jí od něho, chtě za velikou (cenu) si ji vykoupiti. Ale od Agamemnona, jenž nepřijal od něho nic, mimo nadání hanebně byv zapuzen, pomodlil se Apollónovi, v² jehož ochraně jako kněz byl. Od boha pak toho rozhněvavšího se ze zpupnosti té mor na všechny Achaje byl uvalen³. Po tom Achilleus vida, že Achajové už o poslední (věci) jsou v nebezpečenství, domluvil⁴ se s věstcem Kalchantem a přinutil Agamemnona vydati otcí Chrýseovnu na⁵ záchránění všeho vojska. Avšak Agamemnon, zakládaje si na své moci, kázal hlasatelům, aby⁶ násilím odvedli Briseovnu k němu. Pro toto bezprávi Achilleus přestav bojovati proti Trojanům, matku svou Thetidu vyslal k Diovi prosit⁷, aby⁶ Achajové přicházeli¹ v moc Trojanův, až⁸ by Agamemnon uznal chybu svou, Achilleus pak ode všech byl poctěn. Ale poněvadž Héra bojujíc na straně⁹ Achajů nechtěla přisvědčiti o prosbě Thetidě, i bohům vespolek nastala sváda¹⁰, jež prostřednictvím¹¹ Héfaištovým způsobem žertovným byla přerušena.

¹ constr. *γίνεσθαι ἐπὶ τινι*; sl. moc vynechá se. — ² *πρός* s gen. os.; sl. ochrana se vynechá. — ³ sl. *ἐμπίπτω*. — ⁴ sl. *διαλέγομαι*. — ⁵ *ἐπί* s dat. — ⁶ constr. inf. — ⁷ part. fut. c. obj. — ⁸ *ἕως* s opt. — ⁹ *μετά* s gen. — ¹⁰ *τὸ νεῖκος*. — ¹¹ *διὰ* s acc.

O rodech slovesných.

I. Activum.

Cvičení 30.

(Sch. § 194.; Nied. 688—691; St. 596.)

— Přivětivě¹ měj se ke všem, ale obeuj s nejlepšími! — Peršané pozdější chovali se ku přátelům nedůvěrně, k nepřátelům nemůžu. — Athénští a Lakedaimonští počínali si² vespolek ctizádostivě. — Zle jest³ každému lékaři, není-li nikomu zle. — Kýros zaměstknával se⁴ s koňmi, s vozy, se stroji (válečnými). — Dobře se nám daří⁵. — Alexander pravi: Královské jest, dobře čině býti ve zlé pověsti⁶. — Cnostmi i obce i rodiny mají dobré bydlo⁷. — (Řeči někdy z prostřečnosti v pokornou prosbu⁸ se končí.) — Mnozí z Athéňanů byli u vyhnanství⁹, žádného bezpravi se nedopustivše¹⁰. — Themistokles z Athén vyhnán byv¹¹, v Argu meškal. — Kdo jinými pohrdá, toho i jiní v pohrdání berou¹². — Athéňané v¹³ lodnictví (pl.) mnohem předčili zkušenosti (nad) jiné. — Efesos od Sard jest vzdálen¹⁴ cestu tři dnů. — Nejlepší mužové v bitvě zahynuli¹⁵. — Kýros často neočekávaně udeřil¹⁶ na místa nepřátelská. — Lakedaimoňané (s) velkým vojskem do Attiky vtrhli, když jaro se objevovalo¹⁷. — Každého dne k lepšímu prospíváme. — Ister v pěti ústech vylévá se¹⁸ do moře. — Lýsandros nie nepovolil¹⁹ protivníkům. — Spravedlivý muž neustupuje¹⁹ ani hrozcím ani lichotcím. — Sókrates mnohými vlastnostmi lišil se od lidí svého věku²⁰.

¹ příjemně. — ² chovali se, měli se k sobě vespolek. — ³ jest mi zle = mám se zle. — ⁴ zaměstknávám se s něčím = *ἔχω ἀμύρι τι*. — ⁵ dobře se mi daří = *εὖ πράσσω*. — ⁶ jsem v dobré pověsti, mám dobrou pověst = *καλῶς, εὖ ἀκούω*. — ⁷ mám dobré bydlo = *εὖ οἰκῶ*. — ⁸ pok. prosba = (*ῥ*) *ἱκεσία*. — ⁹ jsem u vyhnanství; jsem vyhnán = *φεύγω*. — ¹⁰ dopouštím se bezpravi = *ἀδικοῦ*. — ¹¹ vyháním z města = *ἐκβάλλω ἐκ τῆς πόλεως*; jsem vyháněn z města = *ἐκπίπτω (ἐκ) τῆς π.* — ¹² v pohrdání беру = pohrdám. — ¹³ *περὶ* s accus. — ¹⁴ sl. *ἀπέχειν*. — ¹⁵ prf. act. intr. — ¹⁶ sl. *προσβάλλειν*. — ¹⁷ *εὐποραίνειν*, intr. — ¹⁸ sl. *ἐκδιδόναι*, intr. — ¹⁹ *ἐνδιδόναι*, intr. — ²⁰ lidé mého věku = *οἱ κατ' ἔμῃ*.

Cvičení 31.

(Pokračování.)

Vojínové cvičí se v tom, co patří k válce¹. — Často učí se synové řemeslu od otců. — Blaženějšími nyní býti se zdáme než dřive. — Divíme se krátkomluvným Sparfanům. — Alkibiades zdráhal se ze Sicílie do Athén odejiti. — Xerxes shromáždív všechny vojíny z Asie, odvázil se sám za vůdce se postavití. — Nepřátelé na útěk² se dávali. — (Jezdectvo³ Athéňanův a Korinťanů, vidouc vojsko Lakedaimonských silné, neblížilo se mu, nýbrž ustupovalo. — Slonové klanějí se slunci vycházejícímu.) — Obce Hellénské v Asii klonily se k Hellénsku. — Čím se zaměstknáváš? V jakém umění se cvičíš? — Nepřátelům zachtělo se⁴ našeho jmění. — Jinochům

chce se⁴ chvály. — Nejvíce mrzí nás⁵ ti, kteří jen k libosti mluví. — Nikdy se mi s prací nestýská⁶. — Zastesklo se mi⁶ po rodičích vzdálených⁷. — Pro⁸ básnictví epické⁹ obdivujeme se nejvíce Homérovi, a pro tragoedii Sofokleovi. — Když Perikles z Peirajea do Peloponnésa vyplul, slunce zatmělo¹⁰ se. — (Sókrates Athéňanům hrdlo pokutou propadl¹¹. — O bohatství pečuje, ale své duše zanedbává, ode všech právem vinu na se miti budeš¹².)

¹ to, co patří k válce = τὰ ἀμφὶ τὸν πόλεμον. — ² dávám se na útěk = ὀρμῶ εἰς φυγὴν. — ³ jezdcové. — ⁴ osobní constr. ! — ⁵ mrzí mne něco, stýská se mi s něčím = δυσχεραίνω τι. — ⁶ stýská se mi po něčem = ποθῶ τι. — ⁷ v. eviř. 30, pozn. 14. — ⁸ ἐπὶ s dat. — ⁹ bás. ep. = ποιήσεις ἐπῶν. — ¹⁰ měsíce se zatmívá = ἡ σελήνη ἐκλείπει. — ¹¹ hrdlo pokutou propadám někomu (= smrti hodným uznávám jsem od někoho) = θανάτου δίκην ἀφλισκάνω ὑπὸ τινος. — ¹² mám na se vinu od někoho = αἰτίαν ἔχω ὑπὸ τινος.

II. Medium.

Cvičení 32.

(Sch. § 195.; Nied. 692—701; St. 597, 598.)

Žvatlaví, chtějí se zavděčiti, obtěžují. — Nejmocnější v jednotlivých věcech stávají se ti, kteří vždy k jednomu se obracejí. — Za přítele vezmu si¹ stejně smýšlejšího² se mnou. — Athéňané zbavivše³ Tímothea vojevůdcovství, Ifikrata za vojevůdce si vyvolili. — Nedělej si zlato ani stříbro měrou blaženosti! — Nikdy jsem tě neobelhal. — Vojinové postavivše si stráž, spali. — Sofisté prohlašovali o sobě, že⁴ ke všemu budou odpovídati, cokoli by se kdo tázal⁵. — Muže bedlivé jinochům za příklad (pl.) vydávají⁶. — Staří měli za to, že Ister začíná od Keltů. — Kam se berete, o lidé, kteří o peníze a jmění všechnu snahu máte⁷, ale o syny, jimž to zanecháte, málo pečujete? — Někteří hned z mládí chytají se⁸ zlého a jedinou rozkoš váží si za smrt. — Rozumní rodiče své syny ve všem dobrém učiti dávají. — Řečnictví užívají jako jiného zápasnictví. — Mnozí své spoléčníky chtějí raději za otroky než za přátely miti⁹. — O důležité věci jest třeba radu vzíti¹⁰ společně s moudrými muži. — Kroisos chtěl se pomstiti nad Kýrem za¹¹ Astyaga.

¹ беру, volím si = αἰροῦμαι. — ² smýšlím stejně s někým = ταῦτά τι νηγνώσκω. — ³ zbavuji = παύω. — ⁴ constr. inf. — ⁵ opt. — ⁶ sl. παρέχομαι. — ⁷ snahu mám (dělám si) = σπουδὴν ποιῶμαι. — ⁸ chápou se. — ⁹ mám = χρωμαι. — ¹⁰ radu vzíti společně s někým o něco = ἀνακρινώσασθαι τινι ὑπὲρ τινος. — ¹¹ ὑπέρ.

Cvičení 33.

(Pokračování.)

Platajanům nebylo po vůli¹ od Athéňanův odstupovati. — Dělník veškeru naději svého živobytí klade si ve své ruce. — Diogenes tázavšímu

se, jak by nejnázce ubránil se² protivníkům, odpověděl: Stana se dokonalejším mužem. — Neodvracuj od sebe³ věrných přátel! — Pěši od jezdců na rovině snadno se jímají⁴. — Timoleon svou manželku a dívky z Korinthy do Syrakús si obeslal. — Prótagoras přišel do Athén, mnoho peněz si vydělal, okazuje svou moudrost. — Jinoši kupovali si vědomosti za veliké⁵ peníze od sofistův. — Lehkomyslní vypůjčující si peníze na⁶ veliké úroky, snadno i jmění původního⁷ ustupují⁸. — Ifikrates pravil Harmodiovi, potomku onoho starodávného Harmodia, jemu pro⁶ neurozenost nadávajícímu: Rod můj ode mne začíná, ale tvůj v tobě přestává. — Zeus Tantala a Sisyfa trestal v Hádu. — Xerxes učinil si cestu skrze moře a plavbu skrze zemi. — Hostě přísluší přijímati, a to⁹ ochotně. — Kýros vojínům pravil: Kdo sebe miluje, ten boj se¹⁰ mnou proti nepříteli! — Foibidas Lakedaimonský, udeřiv¹¹ na Olyntany, statně bojuje zahynul. — Sókrates soudcům pravil: Za svědka své moudrosti, je-li jaká, uvedu¹² vám Boha v Delfech. — Sókrates nikdy nevymáhal si mzdy od svých společníkův (žákův). — (Melétoš podával Sókrata na smrt¹³. — Král Spartský táhna s vojskem do pole¹⁴ na hranicích nepřátelské země¹⁵ Diovi a Athéně si obětoval.) — Kroisos lva ze zlata dal uliti¹⁶ a poslal (jej) do Delf.

¹ v. cvič. 21. pozn. 8. — ² bráním se někomu = *ἀντιποιμαίνω τινα*. — ³ odvracuju od sebe = *ἀποστρέφομαι*. — ⁴ jímám, chytám se = *ἐλάσσομαι*. — ⁵ mnohé. — ⁶ *ἐπί* s dat. — ⁷ neut. plur. adj. *ἀρχαῖος*. — ⁸ odstupuji. — ⁹ = a ty. — ¹⁰ *μετά* s gen. — ¹¹ udeřiti; útok učiniti = *ἐπιθεσθαι*. — ¹² v. cvič. 32. pozn. 6. — ¹³ podávám někoho na něco = *τιμῶμαι τινί τιος*. — ¹⁴ táhnu (vytrhuju) do pole = *ἐξορῶμαι*. — ¹⁵ nepř. země = *ἡ πολεμία*. — ¹⁶ = obraz lva udělati.

Úloha VI.

Pausanias Lakedaimonský dříve před Themistoklem akryval¹ zradu svou; ale když ho viděl z Athén vypuzeného², ku společnému jednání³ ho vyzýval, okazuje psaní královo a popuzuje ho proti Řekům jako špatným a nevděčným. Avšak Themistokles toho společenství zeela⁴ se odrekl⁵, ale nikomu toho jednání neudal, očekává, že Pausanias ustane sám, nebo že tato věc jinak zjevnou se stane. Avšak Themistokles neušel⁶ podezření. Leóbotos Athénský polnal⁷ ho ze zrady, i Sparfané ho spolu obviňovali⁸; a on nejsa přítomen, písemně⁹ se obhajoval.

¹ ukrývám (si) něco před někým = *ἀποκρύπτωμι τί τινα*. — ² vyhnaného; v. cvič. 30. pozn. 11. — ³ ku společenství jednaného (pl. neut.). — ⁴ adv. — ⁵ odřici se něčeho = *ἀπελπισθαι τι*. — ⁶ ujíti = *φυγεῖν*. — ⁷ polkáním někoho z něčeho; žaluju na někoho z něčeho = *γράφωμι τινά τιος*. — ⁸ spolu oby. = *συνεπειπίωμαι*. — ⁹ skrze písmo.

III. Passivum.

Cvičení 34.

(Sch. § 196.; Nied. 702—705; St. 599.)

Závistivý rmoutí se ne méně cizí pohodou, než vlastní nehodou. — Lysandros vychován byl v chudobě. — Kdo sebe sám chváli, nejvíce jest v opovržení¹. — Jinoši radujte se majíce užitek² z řeči! — Démosthenes po prvé vystoupiv³ přišel Athéňanům v posměch⁴ pro nezvyklost řeči. — Xenofón praví, že⁵ vládnoucí musí býti ve všem zdržlivější než poddaní⁶. — Démosthenes pozůstav⁷ po otcí sedmiletý v hojnosti, od poručníkův utrpěl bezpraví⁸. — Od rodičů nejvíce dobrodiní se nám prokazuje⁹. — Semiramidě úklady se činily¹⁰ od syna Ninya. — Zpomeňte si raději na to, v čem se vám dobře vedlo¹¹, než na to, v čem jste škodu vzali¹²! — Ve Spartě každý by se byl zastyděl, vzíti (si) špatného za soudruha. — Théseus, který vlastní mnoho dobrého byl učinil a všechny nepřátely její zahubil, i u pozdějších obdivování došel¹³. — Athéňané Filipovi často oklamati se dali¹⁴. — Vzdělání všude ve vážnosti se má¹⁵. — Hellas Římanům k podrobení se dostala¹⁶.

¹ verb. pass. — ² mám užitek, prospěch = ἀφελούμαι. — ³ vystoupiti (jako řečník) = παρελθεῖν; παριέναι. — ⁴ přicházím v posměch = καταγελάωμαι. — ⁵ constr. inf. — ⁶ jsem poddán = ἔρχομαι. — ⁷ byv zanechán od . . . — ⁸ trpím bezpraví = ἀδικοῦμαι. — ⁹ prokazuje se mi dobrodiní = εὐεργετοῦμαι. — ¹⁰ činí se mi úklady = ἐπιβουλεύομαι. — ¹¹ dobře se mi vede = εὖ πάσχω. — ¹² škodu brátí = βλέπτεισθαί. — ¹³ docházím u tebe obd. = θαναμάζομαι ὑπὸ σοῦ. — ¹⁴ dávám se ti klamati = ἐξαπατῶμαι ὑπὸ σοῦ. — ¹⁵ = váženo (etěno) bývá. — ¹⁶ někomu k podrobení se dostávám = ὑπὸ τινος δουλοῦμαι.

Cvičení 35.

(Pokračování.)

(V nehodách objevila by se věrnost spojenců více než v pohodách.) — Vzdělaná pole stojí¹ za mnoho peněz. — Žvatlaví chtějí býti milováni, v nenávisti² jsou, domnívajíce se, že se jim obdivují³, v posměchu⁴ jsou. — Je-li obci něco ve⁵ stavitelství konati, stavitelé obesylají se jako rádcové. — Přemožení v moci⁶ vítězů⁷ jsou. — (Themistokles, jsa pomlouván od protivníkův a obviňován ze zraedy psal, že chtěje raději vládnouti než poddaným býti, nikdy barbarům sebe a Řecka by nevydal⁸. Ale lid nedal se od něho přemluvití. — Dionýsios byv tázán v Korintě, čeho zažil⁹ z Platónovy moudrosti, odpověděl: Nezdám se ti žádného prospěchu míti¹⁰ nesa takto proměnu osudu? — Často lidé rozhněvavše se větší zlo utrpěli, než učinili. — Jinoši hanou [pl.] se trápí a chválou [pl.] se honosí¹¹. — Jinochem nečinným se pohrdá. — (Postarali jsme se [o to], aby¹² hodní lidé našeho přátelství se nezastydli. — Epameinondas uvolil se, že¹³ přivede¹⁴ Achajské ku straně Thébanův.) — Argejtí nepostavili se Peršanům na odpor¹⁵. — Řeči od Démosthena mluvené více odvážnosti a smělosti měly

než psané. — Zlé věci nebudou bráti dobrého konce¹⁴. — (Anacharsis jsa od jakéhos Attičana haněn¹⁵, že je Skytha, pravil: Mně sice jest hanou otčina, ale ty otčině.)

¹ za mnoho státi = πολλοῦ γίγνεσθαι. — ² verb. pass. — ³ περί s gen. — ⁴ v. eviě. 28. pozn. 10. — ⁵ partic. s členem. — ⁶ vydávám (od sebe) = ἀποδίδομαι. — ⁷ zažítí, zakusítí = ἀπολαῦσαι. — ⁸ v. eviě. 34. pozn. 2. — ⁹ zvětšuji se. — ¹⁰ ὡς s opt. — ¹¹ constr. infu. — ¹² aor.; — přivádím ku straně něčí = προσάγωμαί τι. — ¹³ stavím se na odpor, protivuju se = ἐναντιοῦμαι: dep. pass. — ¹⁴ beru konec = τελοῦμαι. — ¹⁵ jsem haněn; dělají se mi výčítky = ὀνειδίζομαι.

O č a s í c h.

Cvičení 36.

(Praes. a imperf. Sch. § 198.—200.; Nied. 710—713, 719; St. 601, 602.)

Rodiče dítky někdy¹ napomínají, někdy hrozi, někdy, jak přísluši, kárají. — Rada Areopažská² jedny napomínala, jiným hrozila, jiné, jak příslušelo, kárala. — Při vině stávají se mravy zjevnými. — (Athénští obléhali Aiginské po moři i po zemi.) — Na vrcholu štěstí lidé nejvíce hrdnou. — (Orfeus pěje hýbal kameny i stromy. — Euripides juemuje ptáky hlasatele bohů.) — Ve válece často rychlost více vymáhá než síla. — Kýros etil své poddané jako své děti, a poddani měli ho v uctivosti³ jako otce. Dokud žil, všechno řídilo se jediným jeho míněním; ale po jeho skonaní různili se jeho synové, odstupovaly obce a národy, a všecko obracelo se k horšímu. — Aristippos Thessalský, jsa utiskován od domácích⁴ povstalec, jde ke Kýrovi a žádá ke 2000 najatých vojinův⁵ od něho. — O nejstarších Lakedaimonských doslycháme, že⁷ nejvíce poslouchali zákonů. — Themistokles, vítěz⁸ nad Peršany, jsa u vyhnanství⁹, piše Artaxerxovi asi¹⁰ takto: (Já) Themistokles přicházím¹¹ k tobě, jsa promíslebován od Hellénů pro tvé přátelství; ty jsi mně tedy dobrodínim povinen¹².

¹ někdy — někdy = τοτὲ μὲν — τοτὲ δέ. — ² rada Ar. = ἡ Ἀρειῶν παράου βουλή. — ³ mám v uctivosti = σέβουμαι. — ⁴ oíχοι (loc.). — ⁵ najatí voj. = ξέροι. — ⁶ nejdávnějších. — ⁷ constr. acc. c. inf. — ⁸ partic. s členem (jsem vítěz = νικῶ). — ⁹ v. eviě. 30. pozn. 9. — ¹⁰ σχεδόν τι. — ¹¹ = přišel jsem (jsem tu), praes. — ¹² jsem někomu něčím povinen = πικρὸ ἔμοῦ τί τι ὀφείλεται.

Cvičení 37.

(Aor. a fut. Sch. § 201.—203.; Nied. 724—733, 717; St. 607, 608.)

Pýthagoras mladíkům ustanovil¹ pětileté mlčení. — Peršané Themistoklea, který je v námořní bitvě pro Řecko přemohl², největších darů za hodna uznaly³. — Démades stal se slovuťným⁴, praviv, že Drakón zákony krví⁵ napsal. — Všeho se mi odnechtělo⁶. — Špatného muže nikdy přitelem si neučiním! — Znakčile vychovávání znamená vítězných nikdy nad nepřátely dělati⁷ nebudou. — Mladici dobří přibudouce k zlým, mnohem

rychleji přiberou⁸ nešlechtnosti než udělí cnosti. — Někdy nemoc zničí⁸ nejsilnější muže nejrychleji. — Zrupnost lásku rozlučuje⁸. — Poznat⁸ vlk vlka. — Čeho umění neposkytne⁸, to často náhoda podaruje⁸. — Proč mi neukážeš⁹ přítele svého, přivolaje⁹ (ho) sem?

¹ ustanovuju = *τάσσω*. — ² v nám. bitvě někoho přemáhati = *καταναυμαχῆν τινα*. — ³ za hodna uznávati = *ἀξιολοῦν*. — ⁴ jsem slovuťným = *εὐδοκίμῳ*. — ⁵ *διά* s gen. — ⁶ odnechtívá se mi něčeho = *ἀχθομαι τινι*. — ⁷ = stavěti. — ⁸ aor. gnóm. — přibírám = *μεταλαμβάνω*. — ⁹ aor.

Cvičení 38.

(Pokračování.)

Athéňané nejen svou vlast zachránili, ale i Hellénsko veškero osvobodili a památku své statečnosti nesmrtelnou učinili. Nejdříve okázali svou statečnost (pl.) na těch, kteří od Dareja byli vysláni. Později u Salamíny svou vlastní slávu chtěli zachovati a celému světu¹ zjevno učiniti, že i dříve udatností a ne náhodou zvítězili. — Sofisté hleděli² svým společníkům jen se zavděčiti, nic nedbajice³, budou-li jejich řečmi lepšími či horšími; ale Sókrates vždy k tomu směřoval, jak⁴ by duše jinochův staly se co nejlepšími. — Kýros kdykoli⁵ postupuje pohledl na některé v řadách, někdy⁶ řekl⁷: O mužové, jak příjemno spatřiti vaše obličejce! Někdy⁶ zase u jiných pravil⁷: Pomyslete, že nynější zápas není jen o dnešní vítězství ale i o předešlá a o veškero blaho! A opět u jiných, ku předu jda⁸, řekl⁷: O mužové, od této chvíle⁹ nebude váu bohy obviňovati; neb odevzdali vám mnohé a dobré k vydobytí¹⁰; ale vy, mužové, buďte statní!

¹ všem lidem. — ² pokoušeli se. — ³ nic nedbám = *οὐδὲν φροντίζω*. — ⁴ *ὅπως* s ind. fut. — ⁵ *ὅποτε* s opt. — ⁶ v. cvič. 36. pozn. 1. — ⁷ ind. aor. s *ἔν*. — ⁸ ku předu jíti = *προιέμαι*. — ⁹ tato chvíle = *τόδε*. — ¹⁰ inf.

Cvičení 39.

(Perf. a plqpf. a fut. ex. Sch. § 204.; Nied. 715, 716, 718, 723, 727—733; St. 604n.)

Vojinové Kýrovi, vzavše¹ Sardy, pravili: Nyní zvítězili jsme velikým vítězstvím; všechno jsme si už podrobili, a všeho budeme míti hojnost. — Xenofóntem Athénským sepsána jest výprava² Kýrova ze Sard. — Démóstheneš praví: Mrtvým býti tisíckrát³ lépe, než lichotnictvím něco učiniti! — Co jest na nás⁴, jsme ztraceni⁵, ale co jest na Bohu, zachráněni jsme. — Jiní stali se (prf.) z žebráků rychle boháči a z bezejmenných a neslavných slavnými a známými, jiní ze slavných neslavnými, ze zásobných nezásobnými. — Toho mluvíti nechceme, čehož nevíme. — Od bohů jest usouzeno⁶, aby⁷ války byly mezi lidmi. — Athéňané když vládli největšímu počtu⁸, tenkrát nejvíce protivníků měli⁹. — Každý se stydí nazývati se¹⁰ zlým. — Nerozumní bojí se smrti. — Dobrá jest země svou přírodou¹¹, ale byvší zanedbána, pustne. — Za štěstím chodivá¹² lehkomyšlnost. — Hněvající se podobni jsou¹³ šíleným. — Nejlépe jest důvěřovati¹⁴ sobě

samému. — Někteří z nejdávnějších filosofů měli za to, že země ve vodě leží. — (Foibidas Lakedaimonský, tálma proti Olynthu, vyšehrad v Thébách obsadil. Lakedaimonští mrzeli¹⁵ se sice na něho, že učinil [plqpf.], co nebylo uloženo mu od obce; však přece uzdalo se jim Kadmeje Thébanům nevydávati, ale stříci, jak byla obsazena [plqpf.]). — Peršané Tissaferna obviňovali, že jsou od něho zrazeni. — Kdekoli jest bezeectí špatným uloženo¹⁶, tam volí si mužové raději¹⁷ smrt, než bezeectný život. — Vojevůdci sešli se na smluveném místě. — Co si pamatují, to vám budu vypravovati. — Nezpomenu si na všechno, co jsem slyšel. — Všechno vykonajíce, odpočineme si¹⁸. — Řeči sofistů zdály se býti překrásné složený a dobře uspořádány¹⁹. — Žítí²⁰ jest opak smrti²⁰ jako bdění²⁰ opak spaní²⁰.

¹ vzítí město = *ἐλεῖν πόλιν*. — ² *ἡ ἀνάβασις*. — ³ Řek říká: desettisíckrátě. — ⁴ co jest na mně = *τὸ ἐπ' ἐμοί*. — ⁵ jsem ztracen, zničen = *ἀπόλωλα*. — ⁶ *εἰμαρται*; *εἰμαρμένον ἐστίν*. — ⁷ constr. acc. c. inf. — ⁸ veliký počet = *πολλοί*. — ⁹ mám (vydobył jsem si) = *κέρτημαι*. — ¹⁰ nazývám se (jsem nazván) = *κέκλημαι*. — ¹¹ svou přírodou býti, od přírody býti, mítí povahu = *περικέμαι*. — ¹² chodívám za . . . = *ἐλωθα ἀκολουθεῖν*. — ¹³ jsem podoben; podobám se = *εἶμι*. — ¹⁴ prf. act. intr. sl. *πείθω*. — ¹⁵ *χαλεπαίνω τιμί*. — ¹⁶ sl. *ἐπιτεῖσθαι*. — ¹⁷ volím raději než = *προαιρουμαι ἀντὶ* . . . — ¹⁸ fut. ex. — ¹⁹ uspořádají = *διατίθεται*. — ²⁰ inf. se členem.

Úloha VII.

Památka mužů v pravdě¹ moudrých trvalá² bude na věky². Sókrates co znamenitého pověděl nebo vykonal, to všechno sice v paměti⁴ mítí nebudeme; ale aspoň některé z těch (věci), kterých mudrci po něm žijící nejvíce si vážili, na paměti mějme! Sókrates říkával⁵, že každý člověk má⁶ jen to jmění, čemu právě se naučil. A tak smýšleje⁷ sám nikdy neustal se učiti. Přátelé, kteří pamatovali si některé skutky jeho, o něm vypravovali, že, kdykoli jda něco si zamyslí, vždy se zastavil a na témž místě velmi dlouho stál přemýšleje. Měl pak tu povahu⁸, že nikomu nedůvěřoval⁹ více než sobě. Uče jiné k tomu směřoval, jak¹⁰ duše zaků jeho mají se státi lepšími, nehledě¹¹ se zavděčiti jinochům, jako sofisté. Maje¹² pak nespravedlivě zemřítí, nebyl myslí nevrlejší než dříve.

¹ *ὡς ἀληθῶς*. — ² sl. *καταλείπω*, fut. ex. pass. — ³ = na vždy. — ⁴ v paměti mám = prf. med. sl. *μνησθῶ*. — ⁵ v. evč. 39. pozn. 12. — ⁶ mám jmění = prf. sl. *πείσμαι*. — ⁷ sl. *διέκειμαι*. — ⁸ v. evč. 39. pozn. 11. — ⁹ v. evč. 39. pozn. 14. — ¹⁰ *διπῶς* s ind. fut.; sl. mají už se nepřekládá. — ¹¹ = nepokoušeje se. — ¹² sl. *μέλλω* s inf. fut.

Úloha VIII.

Ostrakismos v Athénách dál se takto: Ohradilo se¹ místo na náměstí do kola¹ prkny nebo tyčkami a ponechalo se vchodů deset, jimiž² občané vcházeli dle kmenů. Každý totiž vzav střeptinu, napsav kterého z občanů chtěl odstraniti³, nesl (ji) na ono místo kolem ohrazené, a archontové, veškerou množství střeptin rozčítavše, občana od 6000 napsaného vypověděl (ze země) na 10 let; ale vypověděný svého (jmění) užíval⁴.

¹ ohrazuju do kola = περιφράσω ἐν κύκλῳ. — ² διά s gen. — ³ odstraňuju (přestavuju) = μεθίστημι. — ⁴ užívatí něčeho = καρποῦσθαι τι.

O způsobech ve hlavních větách.

Cvičení 40.

(Sch. § 205.—209.; Nied. 736—738; 741; 744—747; 750; 754; 755; St. 610, 613, 615—617.)

Skromní nečiní nikdy nic nespravedlivého ani bezbožného; ale zlí činí sice, však hledí¹ býti skrytými. — Nevědomého učme, ale nelajme (mu)! — Jak vždy totéž mluvíš! — Co mám říci? Mám pravdu mluvití? — Raději přijmej spravedlivou chudobu, než bohatství nespravedlivé! — O sobě nehlašej chvalořeči! — Kéz² válka vzdálena³ jest a obec mir zachovávajíc⁴ všeho má hojnost! — Kdo by s přátely bojoval? — Bez dostatečné potraviny vojínové by nemohli bojovatí. — Liška medvědu pravila: Kéz² ty mrtvé jíš a ne živých! — Nikdo nemluv o tajnostech nikomu! — Co bychom mluvili o lidech nehodných řeči? — Špatného zisku nechťej nikdy vzítí! — Nic dobrého by se nevykonalo od neposlouchajících⁵ vyššího⁶. — Nemějte řeči za spolehlivější než skutky! — Nebyl by snadno kdo nalezl mužliv ani zdravějších ani tělem (plur.) užitečnějších nad Sparty. — Kéz v ničem (acc.) svým přátelům neublížíme! — Kéz jsi nebyl ublížil příteli svému! — Platón praví: Chtěl bych raději přítele dobrého, než zlato Darejovo. — Barbarem nebyl bych chtěl býti. — Zda jest nespravedlivé bohatství věc dobrá? Nikoli, nýbrž spravedlivé. — Zda nepatří⁷ skromnost ku krásným vlastnostem? Ovšem. — Má-li se věc jinak čili tak⁸? Ne jinak. — Tedy urputniku by nikdo nemohl státi se věrným přítelem? Tak⁹ jest. — Snad není¹⁰ to těžko, smrti zniknouti, ale mnohem těžší věc, zniknouti nešlechetnosti.

¹ pokoušejí se. — ² ἐξῆς (Sch. § 205. fin.; Nied. 827; St. 643). — ³ vzdáleni býti = ἀπέλθαι. — ⁴ sl. ἔχειν. — ⁵ neg. μὴ. — ⁶ mocnějšího. — ⁷ patřiti k některým = εἶναι τινῶν. — ⁸ Sch. § 205. 2, pozn. 2.; Nied. § 826. b, α; St. 642, II, 1. — ⁹ = toto. — ¹⁰ snad ne = μὴ οὐ s conj. Sch. § 214. 2, pozn. 4.; Nied. § 829. α; St. 644. 4. a, pozn.

O způsobech ve složených větách.

I. Ve větách vyjadřovacích, vysvětlovacích, příčinných a nepřímě tazacích.

(Sch. § 211., 212.; Nied. 881, 883, 885—888; St. 654, 655.)

Cvičení 41.

- Sókrates praví: O smrti budme blahé naděje¹ a rozvažujme toto (jako) pravdivé, že dobrému člověku není žádného zla ani zjičímí ani skonav-

šimu, a že bohové o něho pečují. Mně aspoň jest jasno, že lépe jest mi už mrtvu než živu býti. — Sókrates znelíbil se mnohým, že se pokoušel jim dokázati, že by se domnívali sice býti moudrymi, ale že by (jiní) nebyli. — Anacharsis byv tázán, co jest v člověku dobrého i zlého, pravil: Jazyk. — Přísluší nám ohledávati, jsou-li² díla vykonaná³ dobrá či zlá. — Zpomeňte si, proč se mužové dobří ctí, a zlí nectí. — Já zeela⁴ na to nehledím⁵, kdo co řekl, nýbrž (na to), mluvili se pravda čili nie⁶. — Mnozí pravili sice, že by ze všech pokladů nejplatnější byl přítel zjevný a dobrý, ale starali se o vše více než o získání přítele. — Vidim vás na rozpacích⁷, jakou cestou k životu byste se obrátili. — Hérakles na rozpacích byl⁷, má-li² se cestou cnosti či nešlechtnosti obrátiti. — Sókrata obžalovali soupeřové, jako by v bohy, v něž obec věří, nevěřil⁸, nýbrž jiná nová božstva uváděl, a mládež kazil. — Démosthenes pravil Athénským: Oznam mi někdo, odkud jinud mocným⁹ stal se Filip než od nás!

¹ jsem bl. nad. o něčem = *εἰς ἐπιπέδον*. — ² Sch. § 212.: Nied. § 826. b, β; St. 642. II, 2. — ³ dílo vykonané = *τὸ πεπραγμένον*. — ⁴ adv. — ⁵ to neohledávám. — ⁶ ne. — ⁷ na rozpacích jsem = *ἀποροῦν*. — ⁸ věřím v Boha = *νομίζω θεόν*. — ⁹ silným.

Cvičení 42.

(Pokračování.)

-Sókrates říkával, že by nebylo krásnější cesty k slovnosti než (cesta)¹ cnosti. — Všichni, vim, že chcete býti zachráněni. — Peršané honice (zvěř), dva dni počítali za jeden, ježto měli jídla jen na jeden den. — Nemám, co bych ti odpověděl. — Často nevíme, co činíti². — Perikles, jsa poručník Alkibiadův, nevěděl si s ním rady³. — Tissafernes pomlouvá Kýra u jeho bratra Artaxerxa, jako by jemu úklady strojil. — Agésilaos zvěstoval Tissafernovi, že by mu byl velmi povděčen⁴, poněvadž krivě přísahav sám si bohy získal za protivníky a Hellénům učinil je spojenci. — Alexander Thébanům přidal ještě chvíli⁵, chtěli-li by, změníce své mínění⁶, vyslance k němu poslati. — Cicero o řečech Démosthenových tázán byv, kterou by měl za nejkrásnější, pravil: Nejdelší. — (Vojinové vidouce prach zdvíhající se⁷, poznávali, že by bylo blízko vojsko nepřátelské. — V Thapsaku pravil Kýros vůdčím Hellénům, že ta výprava bude⁸ proti králi.) — Zkoumejte, máte-li⁹ skromnost, čili nie. — Za rozepře¹⁰ Pompeja a Caesara pravil Cicero: Poznávám, před kým prehnouti mám, nepoznávaje, ku komu mám prehnouti. — (Ágis, král Lakedaimonský, člověku špatnému, tázajícímu se často, kdo by byl nejlepší ze Spartanů, pravil: Nejnepodobnější tobě. — Cicerónovi tázavšímu se Boha v Delfech, jak by se stal nejslovnějším, odvětila¹¹ Pýthia: Učině si svou povahu a ne minění obecnstva [množství] voditelkyní života.) — Z řečeného na jevo vyšlo¹², kdo komu¹³ úklady strojil.

¹ v řečt. pouhý člen. — ² co bychom činili. — ³ neměl, k čemu by potřeboval. — ⁴ v. evič. 3. pozn. 5. — ⁵ chvíli (času) přidávati = *τριβὴν ἐνδιδοῖναι*. — ⁶ mínění své měniti = *μεταγινώσκειν*. — ⁷ prach se zdvíhá = *(ὁ) κοιορτός μετεωρίσσεται* (pass.). — ⁸ je to subjektivní mínění Kýrovo. — ⁹ v. evič. 39. pozn. 9. — ¹⁰ gen. partic. (když se různili P. a C.) — ¹¹ odvětití (při věštbě) = *ἀνελεῖν*. — ¹² = zjevno se stalo. — ¹³ Sch. § 212. 2. pozn. 1.; Nied. § 845. b.

Úloha IX.

Mardonios Xerxa k výpravě do Řecka pobádaje, že nikdo se mu nepostaví¹ na odpor. Po Mardoniovi Artabános pravil asi toto: O králi, třeba dobře rozvážiti, máš-li Mardonía poslechnouti a proti Hellénům sám se vypraviti, čili raději nehodami svého otce dáti se odvrátiti od výpravy té. Otec tvůj domníval se, že Skythy podmaní si snadno, poněvadž (prý) neobjevili se býti mužnými; ale brzy poznal, že v mínění svém velmi se zmýlil². Donucen byv totiž co nejrychleji z Evropy odtáhnouti, rozjímal, kolik mužů přestatných marně ztratil a do jakého nebezpečení sám byl by upadl. Že pak Helléni udatností mnoho vynikli nade Skythy, kdož by to nevěděl? Od Mardonía sice hanebně pomluveni byli, že (prý) špatně válčí; ale všichni víme, jaká nehoda zastihla Mardonía samého blízko Hellady a co později učinili Helléni Dátidovi a Artafernovi. Poněvadž tedy naše vojska už dříve poražena byla od Hellénů, nijak nelze domyslití se³, že bychom my Helladu snadno podrobili.

¹ stavím se na odp. = *ἐναντιόομαι*. — ² sl. *ψεύδομαι*, pass. — ³ sl. *συμβάλλομαι*, med.

II. Ve větách žadacích (účelných a pod.).

Cvičení 43.

(Sch. § 213.; 214.; Nied. 889—892; St. 657.)

Proto máme dvě uši a jedna ústa, abychom více slyšeli a méně mluvili. — Kýros vnukal všem vojínům velikou ctižádost, aby každý jemu nejlepším se jevil. — Křivdící kárá se, aby ani on opět neukřivdil někomu, ani jiný vida ho káraného. — Lakedaimonští střehli měst spojencův, aby nezahlýnuli ti, jimž důvěřovali, a neodpadli ti, jimž nedůvěřovali. — Sókrates staral se, jak by jinoši co nejlepšími a nejrozumnějšími se stali. — (Leótychides, král Lakedaimonský, vyptávajícimu se, proč Spartané málo pijou¹, pravil: Aby neradili se jiní o ně, ale oni o jiné.) — Cvič se namaháním dobrovolným (pl.), abys mohl i bezděčné (pl.) podnikati! — Já jsem vám² nekázal toho činiti, abyste se trápili, nýbrž abyste z toho něco dobrého měli. — (Mnohé jsou chvály dávných mužů statných, aby mladí horlivě³ jimi se řídili⁴ a sami takovými se stali. — Helléni k hostinám zvali šašky, aby společníci byli veselé myslí⁵. — Statní vojínové pokoušejí se (o to), jak by slavně⁶ zvítězíce se zachránili, nebo slavně zemřeli. — (Lykúrgos

zakázal často proti týmž výpravy činiti, aby se neučili válčiti.) — Mějte se na pozoru⁷, abyste od lhářů nebyli oklamáni! — Tantalos v Hádu tráví věčný čas⁸, strachuje se, by dvakrát nezemřel. — Keltové báli se, aby nebe někdy na ně nespadlo⁹. — Obávám se, že nezastaneš¹⁰ namáhání, jež podnikáš.

¹ málo piju = *ὀλιγοποτῶ* (-έω). — ² acc. — ³ partic. sl. *ζυλοῦν*. — ⁴ v. cvič. 4. pozn. 2. — ⁵ jsem veselé mysli = *εὐφραίνουμαι*. — ⁶ krásně. — ⁷ na pozoru se mítí = *εὐλαβεῖσθαι*. — ⁸ = věč. č. *ὁ αἰεὶ χρόνος*. — ⁹ nespadlo. — ¹⁰ sl. *γέρω*.

Úloha X.

Themistokles dlouho čekal, zdaž by Peršané si usmyslili¹ Hellény obklíčiti u Salamíny; všichni pak Athéňané měli se na pozoru, aby od Peršanů nebyli bojem překvapeni². Ale Peloponnésští jen o to se starali, aby Peloponnésos byl zachráněn. Aby tedy všechny obce nebyly zahubeny nesvorností, Eurybiades, jenž byl vyvolen za vůdce³ loďstva, všechny vojevůdce svolal, aby vyjevili mínění svá. Když pak větší⁴ počet jich dokládal, že by bylo třeba odtrhnouti k Isthmu, Themistokles obávaje se, aby tam nebyli snáze od Peršanů přemoženi, Sikinna tajně vyslal ku Xerxovi, majícího oznámiti, že Helléni od Salamíny chtějí utéci. Aby tedy nerozprášili se do svých vlastí, že musí Xerxes co nejrychleji útok učiniti na lodi jejich. Xerxes tedy dav se přemluvití ihned kázal Peršanům vtrhnouti na Hellény, aby už nemohli utéci.

¹ sl. *βούλομαι*. — ² sl. *καταλαμβάνω*. — ³ vůd. loď. *ναύαρχος*. — ⁴ vět. poč. pl. masc. sl. *πολύς*.

III. Ve větách podmínečných, vymínečných a připouštivých.

Cvičení 44.

(Sch. §§ 215.—220.; Nied. 898—906; St. 659—662.)

—Nejednám-li v něčem správně, nechybují dobrovolně, nýbrž nevědomostí. — Kdyby byly prodajny lidem řeči, nikdo nechtěl by mnoho mluvití. — Nemluví-li věci vám příjemných, netěším se. — Alexander pravil: Kdybych nebyl Alexandrem, byl bych Diogenem. — Darejos Alexandrovi dával 10.000 talentův a polovici příjmův Asie. Tu pravil Parmenión: Já bych to vzal, kdybych byl Alexandrem; a Alexander: I já, při Diovi¹, kdybych byl Parmeniómem. — Nikdy vypravování² o Perských válkách nebyla by tak dlouhý³ čas vytrvala⁴, kdyby ty dějiny⁵ nebyly nad ostatní velmi vynikly. — Potrestali-li rodiče své děti, k (jejich) prospěchu (= dobrému) je potrestali, ne ze svévole (= zpučnosti). — (Kdyby mnoho štěbetati bylo znakem rozumnosti⁶, vlašťovice jmenovaly by se nás mnohem rozumnější.) — Themistokles obdržev od Artaxerxa mnoho darů, svým dětem pravil: O dítky, zahynuli bychom, kdybychom nebyli (už) zahynuli. — Cheeme-li očima viděti, světla potřebujeme. — (Kleomenes, král Lakedaimonský,

uslyšev mudrlanta o mužnosti mluvícího, zasmál se; a byv od něho tázán, proč se směje, pravil: Proto že i vlaštovice kdyby o mužnosti mluvila, též bych se smál, ale kdyby orel (mluvil), velmi bych byl ticho⁷). — Nalezl-li jsi věrného přítele, nejkrásnější poklad jsi našel. — Dobře z Hellénů kdosi řekl, že by ani Sparta dvou Lysandřův, ani Athény dvou Alkibiadů nebyly snesly. — Jestliže kdo, maje pole, maje dělníky, země nechává ladem ležeti, hany jest hoden. — (Themistokles, od kohosi byv tázán, chtěl-li by býti Achilleem či Homérem, pravil: A ty chtěl bys býti vítězem⁹ v Olympijských hrách, či ohlašujícím vítěze?) — Démosthenes pravil žvatlajícímu: Kdybys tak mnoho myslil, nežvatlal bys tak mnoho. — Peršané srazivše se¹⁰ s jedinými Athéňany, stejně zničeni byli, jako kdyby proti celému světu¹¹ byli válku začali¹². — Křivdíš-li bratru svému, kdo z cizích bude ti důvěřovati?

¹ Sch. § 153. fin.; Nied. § 527. a, pozn. 1.; St. 641. 7. — ² řeči. — ³ tak dl. = tolik. — ⁴ vytrvávati = διαμένειν. — ⁵ partic. sl. πρόσσω. — ⁶ rozumnost = τὸ φρονεῖν. — ⁷ v. cvič. 3. pozn. 11. — ⁸ constr. acc. c. inf. — ⁹ v. cvič. 5. pozn. 16. — ¹⁰ sraziti se s někým = συμβαλεῖν πρὸς τινα. — ¹¹ v. cvič. 38. pozn. 1. — ¹² aor. sl. πολεμῶ.

Cvičení 45.

Solón dal¹ zákon: Jestliže by kdo neživil svých rodičů, bezectný buď. — Bylo-li by zle² ovčím, větším dílem³ viníme ovčáka. — Hrozné bych činil, jestliže bych neposlechl otce. — Sókrates pravil soudcům: Jestliže byste mne usmrtili, neuděláte mně větších škod⁴ než sobě. — Nedostalo⁵ by se nám času, kdybychom se dali do vypočítání⁶ všech bojův Hellénů za vlasť. — Pittakos dal¹ zákon tento: Jestliže by kdo v čemkoli pochybil opilý, tomu buď trest dvakrátě větší než střizlivému! — Kdyby někdo věrné sluhy od tebe odvracel, byl bys mu za to povděčen? — (Pyrrhos dvakrátě zvítěziv nad Římany, pravil: Jestliže bychom ještě jednou bitvou nad Římany zvítězili, jsme ztraceni.) — Žvatlaví nemají víry⁷, byť i⁸ pravdu mluvili. — Lépe voliti si zisk hotový, třeba⁸ byl malý, než očekávaný, třeba se zdál býti velikým. — (Archidámidas Lakedaimonský pravil muži, chválicímu Charilla, že ke všem byl stejně vlidný: A jakž by kdo spravedlivě se chválil, kdyby i ku špatným byl vlidný? — Aristides uložil kletbu⁹, jestliže by kdo z Hellénů k Peršanům se přihlásil¹⁰ nebo spolek Hellénův opustil.) — Pokoušel-li by se kdo vosy vybihající honiti, od mnohých jest píchán¹¹; pakli by k nim ještě vnitř¹² jsoucím oheň přinesl, neutrpí nic, nýbrž všechny zničí. — Nedivil bych se, kdyby nešlechtník¹³ dobrodinci svému místo děkův úklady strožil. — Pýthia odvětila¹⁴, že Kroisos, vypravil-li by se do pole proti Peršanům, velikou říši rozboří¹⁵.

¹ sl. τίθημι. — ² v. cvič. 30. pozn. 3. — ³ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. — ⁴ dělám veliké škody = μεγάλη βλάβη. — ⁵ v. cvič. 4. pozn. 4. — ⁶ dáti se do vypočítání

něčeho = *καταριθμῆσασθαι* τι. — ⁷ víry nemítí = *ἀπιστεῖσθαι*. — ⁸ byt i, třeba(s) = *ἔξω (καὶ ἕκω)*. — ⁹ kletbu ukládati = *ἀρῆς τιθεσθαι*. — ¹⁰ přihlašuju se = *ἐπισημαίνεσθαι*. — ¹¹ sl. *τύπτω*. — ¹² *ἔνδον*. — ¹³ *ὁ πονηρὸς*. — ¹⁴ v. eviř. 42. pozn. 11. — ¹⁵ sl. *καταλύω*.

Cvičení 46.

(Pokračování.)

Přiházelo-li by se něco zlého, jiný jiného obviňuje; pakli něco dobrého, každý příčinu sobě samému příkládá¹. — Člověk byt i v nesčíslná neštěstí upadal, přece volí život² místo smrti². — Aby³ bohatým byl, moudrý není. — Sókrates pravil Gorgiovi: Pokládal-li bys to za zisk, dáti se (důvody) překonati⁴ jako já, bylo by hodno rozmlouvatí, pakli ne, nechatí (toho). — Chtěl-li bys při nás býti, dobře⁵; pakli ne, jeť volno odejíti. — Jak byste se mi líbili, leč⁶ byste co nejvíce mne poslouchali? — (Jestliže bys pravdu mluvil, shodneme se; pakli ne, poučíme tebe.) — Kdybych vás nepřesvědčil, nic jsem nevykonal⁷. — Budeme-li štěstí skromně užívati, mohli bychom snad bezpečně v blaženosti⁸ stárnouti. — Nepoehybil bys v této věci, bude-li ti na ni záležeti. — Kýros dary přijímal od svých přátel a nic nezamítal⁹, ani kdyby mu byl někdo jen zbraň dával. — Agésiláos pravil: Nemůžeš býti u spravedlivých v dobré pověsti¹⁰, leč⁶ bys nejlepší mluvil a nejkrásnější konal. — Spravedlivý třeba soukromě někoho nenáviděl, přece bude si pravdy více vážiti než protivnictví, a třeba někoho miloval, přece neušetří chybuujícího. — Byl-li by kdo před Kýrem nebezpečenství podnikl¹¹ nebo něco jiného krásného nebo dobrého jemu vykonal, ten byl po každé¹² od něho poctěn. — (Styděl-li by se kdo mluvití, co právě myslí, mneen jest opačné mluvití. — Máš-li i ty, jako já, nepravé mínění za veliké zlo lidem, velmi bys se mi zalíbil. — Ve Spartě kdykoli u někoho zlato nebo stříbro se nalezlo, vlastník¹³ trestán býval. — Sókratovi každý nápoj chutný byl, protože nepíval, leč by žiznil.)

¹ sl. *ἀνατίθηναι*. — ² inf. s členem. — ³ = byt i. — ⁴ překonávám důvody = *ἐλέγγω*. — ⁵ „dobře“ v řeči. zcela se vypouští. — ⁶ leč } *ἐί*. — ⁷ vykonávám = *ἀνίω, ἀνίτω*. — ⁸ blažení jsouce. — ⁹ zamítati = *ἀπωθεῖσθαι*. — ¹⁰ jsem v dobré pov. = *εὐδοξιμῶ*. — ¹¹ podnikám neb. = *διακινδυνεύω*. — ¹² *ἐξέστωτε*. — ¹³ *ὁ ἔχων*.

IV. Ve větách vztažných.*

Cvičení 47.

(Sch. § 221. [srv. 188.]; Nied. 912—917; 891. [srv. 676, 677]; St. 665—667. [srv. 592].)

Čím mocnější těla jest duše, tím hodnější snahy¹ jsou závody duševní² než tělesné². — Kde jest onen muž, jenž s tebou dlouho oboeval, a ty se jeho³ moudrosti velmi divil? — Kdokoli dítky dobře vzdělává, toho chválí

* Sem sluší též věty znamenající závisle způsob (jak) a místo (kde, kam, odkud atd.).

a ctí otcové jejich. — Není žádného, kdo sebe nemiluje. — Kteří by dobrovolně největší bezpraví činili⁴, ti stávají se nespravedlivými. — Obchodníci cestují tam, kdekoli by slyšeli, že jest nejvíce zboží, a koupivše ho, co⁵ nejvíce mohou, vezou je tam, kde by slyšeli, že se nejvíce cení. — Agésiláos cokoli by byl chtěl mítí od vojinů brzy uděláno, do toho pouštěl se⁶ sám. — Co právě bys chtěl mítí zamlčeno, toho nikomu nepověz! Neb od koho požádáš důvěrné⁷ mlčenlivosti, které bys sám sobě nezachoval⁸? — Nejvíce slovutným byl bys, kdybys nečinil toho, co jiným činícím bys domlouval. — Dobré tím více těší, s čím větším namaháním⁹ by ho kdo dosáhl. — (Kýros velmi byl žádostiv¹⁰ slyšeti vojiny, co by koli řekli, a kázal upřímně mluvití, co by koli kdo uznával¹¹. — Kdo bohů nezanedbává, doufá, že¹² dosáhne, čeho by potřeboval.) — Pečuj (o to), jak¹³ bys se co nejvíce podobným stal dokonalým mužům! — (Nikoho není, jenž¹⁴ by od společníků svých raději škodu bráti, než užitek mítí chtěl. — Není nikoho, koho by¹⁴ Filip, maje s ním jednání¹⁵, nebyl obloučil.) — Hleď, jak¹³ by tvé přátelství co nejdleší čas vytrvalo! — Kdo jest tak pošetilý, jenž by¹⁴ si přál (= chtěl), aby válka do naší země přišla? — (Antiochos Arkadský¹⁶, jenž za vyslance ku králi Artaxerxovi byl poslán, domů přišed zvěstoval, že by měl král pekařů, lahůdkářů, česníkův a vrátných v plné hojnosti¹⁷, ale mužů, kteří by mohli s Hellény bojovati, že by u něho nebylo.) — Stáda jdou, kamkoli by je pastýři hnalí¹⁸.

¹ hozen snahy = ἀξιολοπούδαστος 2. — ² subst. plur. — ³ Sch. § 191.; Nied. 927; St. 668. G. — ⁴ činím největší (nejkrajnější) bezp. = τὰ ἔσχατα ἀδικῶ. — ⁵ kolik. — ⁶ chápal se. — ⁷ substantivované neut. adj. — ⁸ neprokázal. — ⁹ verb. part. — ¹⁰ žádostiv býti = ἐπιθυμῆν. — ¹¹ poznával. — ¹² constr. inf. — ¹³ ὅπως s ind. fut. — ¹⁴ neurčitá relat. ὅστις a podobná s ind. po záporu překládají se česky obyč. conjunctivem. — ¹⁵ mám jednání = χρωμαί. — ¹⁶ Arkad. — ¹⁷ adj. πλουτήτης 2. — ¹⁸ žena = εὐθύνω.

Cvičení 48.

(Pokračování.)

—Nechť¹ se mi nestane, co chci, ale co mi prospívá! — Začátek řeči učiním odtud, odkud by vám vše mohlo býti nejjasnější. — (Nenašel bys ze všeho nic dobrého, při čemž není i něco zlého. — Kdokoli svým vlastním domácím škodí, což by ten učinil cizím?) — Jakékolivěk bylo zaměstknání lidí, takové bylo vždy i jejich smýšlení. — (Chairefón, přítel Sókratův, byl prudký, do čehokoli by se byl pustil².) — Kdekoli mužové by ctili³ bohy, ve válečných věcech se cvičili a představených poslouchali, jak by tu nebylo vše plno dobrých nadějí? — Cokoli bych se tázal, nezdrahejte se odpovídati, abychom věděli, v čem bychom souhlasili. — Sókrates praví: Hledím, jak⁴ bych objevil svou duši soudeci co nejzdravější. — Jen abyste⁵ hejřice nezahynuli! — Ať⁶ se neobjevíme hanebnými! — (Kdo by poznával, že by neuchoval⁶ přátelství s dokonalým mužem, leč⁷ by

sám byl dokonalý, tomu přísluší o cnost se starati.) — Není možná⁸, aby⁹ věrní přátelé stejně nesmysleli⁹ a přízně opravdové k sobě neměli! — (Kýros pravil Peršanům: Jen abychom⁵ nepřinutili nepřátely, třebaš nechtěli, statnými se státi!) — Kýros vodil Kroisa, kamkoli sám postupoval, leč¹⁰ myslil¹¹, že mu v něčem bude užitečným, leč (to) měl tak za bezpečnější. — Staří domnívali se, jací právě by byli představeni, takoví že budou i ostatní.

¹ nechť s indic. = opt. přání. — ² pouštím se do něčeho = ὀργῶ ἐπὶ τι. — ³ čím = σέβουμαι. — ⁴ v. cvič. 47. pozn. 13. — ⁵ Sch. § 221. II, 3, fin.; Nied. § 738. fin.; St. 610. fin. — ⁶ nehovávati (zadržovati) κατέχειν. — ⁷ = ne-li (jestliže ne). — ⁸ οὐκ ἔστιν. — ⁹ aby nesmysleli = jak nebudou smýšleti; — stejně smýšlím = ὁμοροῶ. — ¹⁰ leč — leč = εἴτε — εἴτε. — ¹¹ myslím = νομίζω.

V. Ve větách časových.

Ovičení 49.

(Sch. § 223.; Nied. 907—911; 879; St. 663, 664.)

(Když Helléni s Kýrem táhnoucí¹ přišli do Kilikie, zdálo se jim už zjevno býti, že by ta výprava byla proti králi.) — Lhal-li by kdo často, takový konečně² ani když by pravdu mluvil, nemá víry³. — I soukromným i obcím přísluší dobrého si dobývati, dokud by byli nejsilnější, aby měli, až by jednou slabými se stali, pomoe z předešlých namáhání⁴. — Kdykoli by byl král vyšel, strážníci odtud⁵ i odtud seřadění postupovali. — Jakž jen⁶ by začali vojínové každý zvlášť o svou spásu se raditi, byli by všichni přemoženi⁷. — Jakž rychle⁸ by dítě pochopovalo, co se mluví, i rodiče i jiní zápasí (v tom), jak by se stalo co nejlepší. — Diogenes vpytávajícímu se, ve kterou hodinu⁹ se má¹⁰ snidati, pravil: Jsi-li bohat, kdykoli bys chtěl; jsi-li chud, kdykoli bys měl. — Starší napominají a učí mladší od útlého dětinství¹¹ začávk, až dokud¹² by žili. — Nelze přemoci nepřátel obce, dříve než by se potrestali v obci samé lidé oněm sloužící. — Themistokles pravi: Nejdivější hřibata stávají se nejlepšími koňmi, když by se jim dostalo¹³ příslušného vychování. — Nečii si žádného přítelem, dříve než bys vyzvěděl, jak zacházet¹⁴ s dřívějšími přátely. — Když bys měl nejvíce (statků), tenkrát nejvíce (lidí) tobě záviděti a úklady strojiti budou. — O tom¹⁵ nijak nejsem přesvědčen, že žije duše, dokud by byla ve smrtelném těle; ale jakmile⁸ by se od něho odloučila, že jest mrtva. — (Solón pravil Kroisovi, že nikoho neblahoslaví, dříve než by se dověděl, že šťastně¹⁶ skončil svůj věk.) — Kýros, kdykoli některý z přátel onemocněl, navštěvoval (ho) a poskytoval všechno, čeho bylo třeba, a lékařům díky činil¹⁷, kdykoli který vyhojil některého.

¹ táhnu s někým = συστρατεύομαι τινι. — ² partic. sl. τελευτᾶν. — ³ mám víru = πιστεύουμαι. — ⁴ předešlá namáhání = partic. sl. προπορεύειν. — ⁵ ἐνθεν. —

⁶ jakž jen (jak mile) = *ἐπειδὴ*. — ⁷ sl. *ἡσᾶσθαι*. — ⁸ jakž rychle; jakž brzo; jak mile = *ἐπειδὴ τάχιστα (Ἰᾶσσον)*. — ⁹ dat.; hodina = *ῥα*. — ¹⁰ má se = *χρή*. — ¹¹ od útlého dět. = *ἐκ παιδων μικρῶν*. — ¹² až dokud = *μέχρι οὗ*. — ¹³ osob. constr. (v. cvič. 11. pozn. 6.) — ¹⁴ sl. *χρήσθαι*. — ¹⁵ pouhý accus. — ¹⁶ krásně. — ¹⁷ v. cvič. 3. pozn. 5.

Úloha XI.

Poslové vyslaní od Hellénů do Syrakús pravili tyranu Gelónovi: Pokud by všechny obce Hellénské vzájem si pomáhali, ani od nejčtetnějšího vojska Peršanů přemoženy by nebyly. Ale jakmile by jedny druhé opustily a zradily, všechny od barbarů podrobeny budou. Ty tedy i o sebe nejlépe bys se postaral, kdybys s Hellény se spojil¹. — Jim pak odpověděl Gelón: Když já požádal vás, abyste mi sehnali pomoc proti Karthagiňanům, tehdy jste mne od sebe odstrčili; nyní pak ani já bych se neodvážil vojsko a loďstvo vám poslati dříve, než bych byl od vás vyvolen za náčelníka všech Hellénů bojujících. — Na to pravil posel Lakedaimonských: Od té (chvilě), co bychom náčelnictví nad Hellény zbaveni² byli tyranem, zhanobíme památku starodávného krále Agamemnona. — Když pak i Athéňané odepřeli³ náčelnictví loďstva odevzdati Gelónovi, poslové všichni s nepořízenou odešli.

¹ spojuju se *συντίθεμαι*. — ² *ἀφαιρέω*. — ³ odepírám *ὄφρημι*.

O infinitivu.

Cvičení 50.

(Pouhý infin. [beze zvláštního podmětu] jako předmět nebo podmět:

Sch. § 227. 1, b; — 2; Nied. 767, 762; St. 621. 1, a; 620. 1.)

Služebníka nevěrného ani darmo vzíti bych nechtěl. — Téhož člověka nemůžeš mítí¹ i přítelem i lichotníkem. — Kýros Kroisa sobě přivéstí kázal. — Čemu nerozumím (o tom) nerodím² mluvití marně. — Bůh vše vynikající rád² zkračuje a nenechává nikoho býti hrdým. — Nevšimnouce si³, co kdo řekne, pokuste se jen vyzkoumati, co jest pravda. — Těžko jest často vynalézti řeči rovny velikosti skutků. — Jinochům sluší učiti se moudrosti. — Zdáte se potřebi mítí skromnosti. — Stejně hanebno jest nemítí žádného přítele a mnoho přátel vyměňovati. — Přísluší nedůvěřovati špatným, jako důvěřovati hodným. — Agésiláa právem lze nazvati mužným. — Co má⁴ býti dobře posouzeno, to třeba posouditi vědomostí, nikoli množstvím. — Chcete-li ochotně⁵ poslouchati, začnu vypravovati. — Neodpírejte⁶ nám dáti odpovědi⁷! — Rmoutiti rodiče a přátele pokládáme za věc nejnespravedlivější. — Lékař zapovídá užívati⁸ všech jídel.

¹ sl. *χρῶμαι*. — ² rád něco činim = *φιλῶ τι ποιεῖν*. — nerád něco činim = nerodím něco činiti = *ὄφ φιλῶ τι ποιεῖν*. — ³ nevšímám si = *ὄφ χαίρειν*. — ⁴ sl. *μέλλω* s inf. fut. — ⁵ ochotně chei = *προθυμοῦμαι*. — ⁶ odpírám = *φθονῶ*. — ⁷ = odpovéděti. — ⁸ při inf. *μή*. Sch. § 227. 1. a, pozn. 5; Nied. § 779. a; St. 626, 3. a.

Cvičení 51.

(Constr. acc. c. infin. — Sch. § 226. 1, 2, pozn. — Nied. 763, 764, 769; St. 619. 1; 620. 1; 621. 2, pozn. 2.; o neg. Sch. 227. 1. a, pozn. 4.; Nied. 778, 779; St. 626. 1.)

Všichni praví tě býti skromným. — Chijané a Samiané a Lesbiané Aristeida přemlouvali, aby přejal náčelnictví a přivedl¹ je k Athénianům, pravice i o jiných spojencích, že chtí odstoupiti od Spartanů. — Lysias praví, kdo nekárá zlých, ten že chce, aby dobrým se dělo bezpravi. — Za hodno máme², abyste i vy konali to, proč jiné ctíte. — Společná nebezpečnoství působí, že spojenci mají se přátelsky k sobě vespolek. — Spravedlivě, abychom se lišili od ostatních vším dobrým. — Dobří svou povahu musí spolehlivější prokazovati nad přísahu. — Nespravedliví mají³ pokutu dáti. — Ísokrates Hellény poučuje, jak zrušice nepřítelství proti sobě vespolek mají³ se obrátiti proti barbarům. — Sókrates Hippiovi pravil: Ne-pochybuj, že ty jsi⁴ moudřejší než já. — Nesmíme⁵ žádati², aby nám přátelé ve všem se zavděčovali. — Přeju si, abyste vy byli ne méně šťastni než já⁶.

¹ v. cvič. 35. pozn. 12. — ² za hodno mám; žádám = ἀξιῶ. — ³ χορή. — ⁴ neg. při inf.: μή οὐχί, srv. cvič. 50. pozn. 8. — ⁵ nemusíme. — ⁶ acc. pron. refl.

Cvičení 52.

(Constr. osobní [nom.] při infin. — Sch. § 226. 2; 227. 1, a, pozn. 2. 3. 6; 227. 2, pozn. 2.; Nied. 765; St. 620. 2; 621. 2, pozn. 1.)

Čas pry¹ svědkem nejpravdivějším jest. — Kdo by nechtěl býti od jiných za dobrého pokládán? — Prótagoras přisvědčoval, že jest sofistou. — Kdo má u tebe přisvědčení², že jest blažen? — Povinen³ jsi mluvit, co myslíš. — Právo⁴ máme od tebe pravdu slyšeti. — Sofisté domnívali se býti nejmodřejšími. — Nedomnívej se, že vypravuje věci pravdivé budeš nás obtěžovati. — Doufej, že rodiče ctě dobře se mítí budeš. — Lakedaimonští pravili, že nikdy nedopustí⁵, aby zbaveni byli Messénska. — Athénané dali se přemluvit, aby zvolili Théradena za poslance samostatného. — Kýros přátelům svým pravil: Vězte, že obdrželi jste od bohů vše, čehož abyste si dobyli dříve jste si přáli. — Nepřislibuj, že učiníš to, k čemu⁶ sám nedomníváš se ještě⁷ býti dostatečným! — O Athénách se přisvědčovalo, že² byly městem v Řecku nejstarším, největším a u všech lidí nejslovutnější. — Chtěl-li bys, abys milován byl⁸ od přátel, vždy věrně a příznivě k nim se měj!

¹ λέγεται při subj. χρόνος. — ² u někoho přisvědčení mám; o mně přisvědčuje někdo = δημολοῦμαι παρὰ τινος, že — řec. inf. — ³ δίκαιος. — ⁴ pr. mám = δίκαιός εἰμι. — ⁵ med. ἐφίεσθαι. — ⁶ pouhý acc. — ⁷ ne-jestě = οὐπω. — ⁸ zde constr. acc. c. inf.

Cvičení 53.

(O jiných constr. praed. i o inf. určovacím. Sch. § 226. 3; 227. 3, 4; 228. pozn. 2.; Nied. 774. Vz. b, β, pozn. 2., 770, 771; St. 619, 3; 623.)

Prospěšno vám bylo skromnými (adj.) býti. — Chudému nejméně přísluší býti zpupným. — Důvěřujeme řečem vašim, že jsou pravdivy, byt i nebyly příjemny na poslech¹. — Ze všech živočichů lidé nejschopnější² jsou, aby napřed se opatřili³ proti hladu a žizni, proti zimě i horku (pl.). — Bohu všechno⁴ přesnadno vykonati. — Sofisté pokládáni byli za nejběhlejší ve mluvení¹. — Ágis byv tázán, kolik jest Sparťanův, odpověděl: Kolik jich dostatečno, aby odráželi nepřitele. — Mnozí z vás ani velici nejsou ani na pohled¹ silní. — Důležité věci rozvažovati máme⁵ se staršími; nebo my ještě mladí jsme, abychom⁶ rozhodli věci takové. — Zvířata, nad lidi mnohem silnější, nám jsou tak v područí⁷, že jich užíváme, k čemukoli bychom chtěli. — Nespravedliví vše činí, jen aby⁶ nedali pokuty. — Před⁸ vtržením Archidáma Lakedaimonského do Attiky Perikles všechny své polnosti⁹ Athéňanům odevzdal. — Bez náčelníka nic ani dobrého ani krásného státi se nemůže, zkrátka řečeno¹⁰, nikde, ale nejméně ve věcech válečných. — Z potřebného, tak říkáje¹⁰, nic jsi nepověděl. — Kroisos od boha potrestán byl, jak lze se domyslit¹¹, že sebe pokládal za nejblaženějšího všech lidí. — V zákonech Drakontových skoro (málem)¹² všem chybujícím jeden trest určen, smrt. — Sókrates pravil soudcům svým: Já jsem přesvědčen, že o své vůli¹³ nikomu jsem neukřivdil¹⁴. — Nikdy nedomníval jsem se, že od tebe úmyslně¹³ budu oklamán.

¹ inf. — ² *ικανός* s inf. — ³ napřed opatřuju se proti = *προσφύλασσομαι* τι. — ⁴ subj. — ⁵ *χρή*. — ⁶ *ὥστε* s inf. — ⁷ adj. *ὑποχείριος*. — ⁸ *πρὶν* s inf. v. Sch. § 223. 4; Nied. 910. 2; St. 664. 1. — ⁹ pole. — ¹⁰ inf. aor. act. (zkrátka, slovo říci). — ¹¹ *ὡς εἰκάσαι*. — ¹² *δλίγου δεῦν*. — ¹³ o své vůli; úmyslně: *ἐκὼν εἶναι*; *ἐκὼν* ovšem se skloňuje! — ¹⁴ neg. *μή*.

Cvičení 54.

(Infin. s *ἔν*, Sch. § 234.; Nied. 777; St. 625.)

Sókrates v nehodách obce takovým se prokázal, že, kdyby byli tože mínění vždy měli všichni, nebyli by Athéňané nikdy žádné nehody zakusili¹. — Mám za to, že by největší zrůst řemesla brala², kdyby nectili více těch, kteří první dílo začali, než ty, kteří každé nejlépe provozovali³. — (Arriános praví: Jaké byly úvahy Alexandrový, nemohu já sice určitě uhodnouti⁴; ale toho, zdá se mi, že bych i sám dotvrdil, kdyby byl Alexander veškery Asie dobyl⁵ a veškeru Libyi a Evrópu k ní připojil⁶, že by ještě nebyl dal pokoje⁷.) — Domnívám se, že, s věrnými přátely se radě, v ničem bych nepochybil. — Pokusím se, abych vám to na srdce vložil⁸, čím⁹, (doutám, že byste se stali dobrými pěstovateli¹⁰ krásného a vznešeného. — Arátos všechny Peloponnésské chtěl přivésti v jeden sbor¹¹, maje za to,

že jen tak by se stali nepodmanitelnými zevnějším nepřátelům.) — Alexander pravil, že Indy si podrobě, celou Asii by už měl. — Kdy myslíš, že bys víru¹² měl u nepřátel? — Thébané, radíce se, jak by nadvládí v Hellénsku obdrželi, domyslili se, kdyby poslali ku králi (Peršanů vyslance), že by v něm více získali¹³. — Beze svornosti myslím, že by ani obec dobře řízena, ani dům dobře spravován nebyl. — (Zdá se mi, že by ani jeden z lidí za dobrodiní boží hodnými¹⁴ díky odměniti se¹⁵ nemohl.)

¹ zakouším = *χωμαί*. — ² zrůst beru = *ἐπίδοσιν λαμβάνω*. — ³ provozuju = *ἐξεργάζομαι*. — ⁴ hádám = *συμβάλλω*. — ⁵ dobývám = *καταλαμβάνω*. — ⁶ připojuju = *προστίθημι*. — ⁷ dávám pokoj = *ἀτρεμῶν μένω*. — ⁸ kladu na srdce = *ἐποτίθεμαι*. — ⁹ *διά* s gen. — ¹⁰ dělníky. — ¹¹ sbor = *σύνταξις*. — ¹² v. cvič. 49. pozn. 3. — ¹³ více získati = *πλεονεκτεῖν*. — ¹⁴ sl. *ἄξιος*. — ¹⁵ odměňuju se za něco = *ἀμίσβομαι τι*.

Cvičení 55.

(Infín. se členem; Sch. § 228.; Nied. 775—776; St. 624.)

— Vítěziti ne jiným, ale sám sobě, to jest ze všech vítězství nejprřednější a nejlepší. — Thales, byv tázán, co jest nesnadno¹ pravil: Poznání sebe sama; a co jest přesnadno¹: Radění jinému. — Mám to za mnohem větší opatrnost, raději se přiznávati než zapíratí. — Překonej zlost dobrým uvažováním! — Jednání, jsouc pořádkem² pozdější než mluvení, přednější jest svou platností³. — Já míním, že vrchní⁴ nemá lišiti se od poddaných lehkomyšlným jednáním⁵, nýbrž pracovitostí⁵ a prozřetelností⁶. — Kdyby bylo mítí tak příjemno jako brátí, velmi by se lišili blažeností bohatí od chudých. — (Při otálení⁷ zjinačují se mnohým často i nejkrásnější přípravy. — Bůh snad to učinil, že zároveň s mocí⁸ i smýšlení lidské se povyšuje⁸.) — Poslušensství⁹ objevuje se největším dobrem k vykonávání⁵ dobrých věcí a k uchraňování (jich). — Ze všech cností Aristeidových občané pozorovali nejvíce jeho spravedlnost, proto¹⁰ že nejtrvanlivější a nejobecnější užitek poskytovala. — Pro¹¹ čichání jest nám nos učiněn a pro kousání ústa. — Bohatství¹² člověka záleží¹³ více v užívání než ve jmění¹⁴. — Pro nynějšek¹⁵ ukončme¹⁶ zábavu! — Ani důvodu ani výmluvy už vám nezbyvá, že¹⁷ nechcete činiti, čeho třeba¹⁸.

¹ nesnadný = *δύσκολος* 2; přesnadný = *εὐκολος* 2. — ² řadou. — ³ mocí. — ⁴ vrchní = *ἀρχων*; poddaný = *ἀρχόμενος*. — ⁵ inf. — ⁶ jsem prozř. = *προνοῶ*. — ⁷ otálím = *μέλλω*. — ⁸ zvětšuje. — ⁹ jsem poslušen = *πειθαρχῶ* (-έω). — ¹⁰ *διά* s acc. — ¹¹ *ἐνεκα*. — ¹² infín. sl. *πλουτέω*. — ¹³ záleží něco v něčem = *ἔστι τι ἐν τινι*. — ¹⁴ infín.; mám = *κέκτημαι*. — ¹⁵ = nyní býti. — ¹⁶ sl. *διὰλύω*. — ¹⁷ infín. závislý na sl. důvodu. — ¹⁸ part. sl. *δεῖ*.

Úloha XII.

a) Vypravují, že Semíramis, připravivši sobě hrobku, dala (na ni) napsati¹, kterýkoli král by potřeboval peněz, aby rozebera ten pomník, vzal, co by chtěl. Tedy Darejos, rozebrav prý pomník, peněz nenašel, ale na

druhé písmo přišel² oznamující toto: Kdybys nebyl zlý muž a penězi nenasyteluý, schránkami mrtvých bys nehybal.

b) Práví, že Alexander, zajav manželku Darejovu a matku jeho, dopustil¹ jim královské obsluhy, i aby se nazývaly královnou. Když po prvé s Héfaistiómem jediným ze soudruhů do jejich stanu vešel, tu prý matka Darejova, rozpakuje se, který z obou by byl král [neb oba prý byli touž ozdobou odění]², k Héfaistiónovi přistoupila a poklonu učinila jemu³, proto že větším se jí objevil. — Když pak Héfaistión ustoupil, a kterási z její družiny⁴ na Alexandra ukázavši, pravila, že to jest král, ona prý zastyděvši se svého pochybení⁵, ustupovala, však Alexander (prý) řekl, že nechybila; neb i onen že jest Alexander.

a) ¹ act. dle Sch. § 194. 2; Nied. 691; St. 596. 4. — ² sl. *ἐντυγχάνω* (*τινί*).

b) ¹ sl. *συγχωρῶ*. — ² sl. *στέλλω*. — ³ poklony činím (někomu) = *προσκυνῶ* (*τινα*). — ⁴ v. cvič. 27. 2. — ⁵ dat.

O participiu.

Cvičení 56.

(Part. attrib. Sch. §§ 229.; 230.; Nied. 783—784; St. 628.)

Věz, že měřítko řeči není mluvící, ale poslouchající! — Ber si¹ předešlé za příklad budoucího! Nebo měl-li bys předešlé v paměti², poradíš se lépe o budoucí. — S upřímností³ radícího nesnadno najdeš! — (Jinoši větším dílem⁴ nadějí jsou živi; naděje zajisté jest budoucnosti, ale památka minulosti⁵ a jinochům jest budoucnost dlouhá⁶, ale předešlost krátká). — Xenofón praví, že by ani bojovní nemohli žítí, kdyby nebylo vzdělávajících zemi. — Kdo ze⁷ zjištnosti baží po vzdáleném⁸, ten často i přítomné ztrácí. — Lidé nepoznávající skutečnosti⁹ domýšlejí se toho, co jest jim nejvíce po chuti¹⁰. — Agésiláos Iónům nařídil, aby poslali k němu do Efesa muže ku společné výpravě¹¹. — Patrně, že to¹² není množství, co ve válkách bitvy vyhrává¹². — Řemeslo jest vše, jež činí¹² bohatými ty, kteří ji rozumějí¹², ale chudými ty, kteří ji nerozumějí. — (Stejně obtížno jest chváliti ty, kteří převýšili¹² cnosti jiných, jako ty, kteří nic dobrého nevykonali¹³. — Kdo¹² zamýšlí¹⁴ o rolnictví správně se starati, ten musí se učiti, i co činiti jest třeba a jak jest třeba (to činiti), i kdy každé; nebo kdyby mužům nerozumějícím rolnictví uzdalo se rolničiti, zdá se mi, že by podobní byli lékařům obcházejícím a dohlížejícím na nemocné, ale nevědoucím nic, co by prospělo nemocným.) — Dílo udavačů bylo, obviňovati i ty, kteří ničeho se nedopustili¹⁵. — Vůdové před vojskem vysílají muže k ohledání cest¹¹. — Není (věci) kohokoli¹⁶, v nebezpečnosti poraditi to, co nejvíce prospěti má¹⁴.

¹ čiň si. — ² mám v paměti = pamatuju si. — ³ dobromyslností. — ⁴ v nejvíce věcech; acc. — ⁵ partic. sl. *παροίχομαι*. — ⁶ mnohá. — ⁷ *διά* s acc. — ⁸ v. cvič. 30. pozn. 14. — ⁹ = skutečného; jsoucího. — ¹⁰ rozkoší. — ¹¹ muže ku spo-

lečné výp. = mající spolu se vypraviti (význ. evič. 49. pozn. 1.). — ¹² „to, co vyhrává“ partic. (V takových případech musí zůstatí člen i při praedie.) Vyhrávám bitvu = činím vítězství. — ¹³ neučinili. — ¹⁴ sl. *μῆλλω*. — ¹⁵ nepochybili. — ¹⁶ kdokoli = *ὁ ἐπιτυχών*.

Cvičení 57.

(Part. praed. Sch. § 233.; Nied. 786—792; St. 629, 630.)

Lha nikdo netají se dlouhý čas. — Před lidmi snad se ukryješ¹ něco neslušného učině, ale neukryješ se před Bohem ani něco mysle². — Někteří varují se sice nepřátel, ale tajně připadají³ přátelům mnohem horším nad nepřátely. — Démosthenes ve shromáždění, třebaš ho lid často vyzýval, nevystoupil, nebyl-li by právě⁴ býval připraven. — Kroisos měl dva syny, z nichž jeden byl ustavičně⁵ hluchoněmým, a druhý stav se výborným ve květu života⁶ zahynul. — Užitečno jest (to) i proti jiným, spatřili nespravedlivého potrestaného. — Vždy mne nalezneš pravdu mluvícího, a ještě nikdy nebyl jsem postižen ve lži⁷. — Alexander zpozorovav některé z přátel při žertování nežertující, pokáral je. — Poznal jsem některé podobou (pl.) velmi hezké (jsoucí), ale smýšlením ohavné. — Xenofón praví: I bůh raduje se, jak se podobá, často malé velikým čině a veliké malým. — Rádi⁸ tážeme se moudrých mužův. — Kteří bližním strojí úklady, často sami dříve⁹ v nehody upadají. — Kdekoli se lidé domnívají, že mužové vynikající neobdrží odměny, patrnó¹⁰, že tam nebudou tíživostivě vespolek si počínati¹¹. — Kýrovi skoro všechno bylo ukončeno¹², čehokoli si přál. — Sókratovi událo se¹³ státi se předsedou¹⁴ v národní hromadě¹⁵, když národ vojevůdce, nepohřbivší¹⁶ padlých v námořní bitvě u Arginás, souditi chtěl.

¹ = utajíš. — ² uvažuje. — ³ skrytě, tajně připadám = *λαθάνω ἐπιπίτων*. — ⁴ činím právě něco = *τυγχάνω ποιῶν τι*. — ⁵ činím ustavičně něco = *διατελῶ ποιῶν*. — ⁶ v dospělosti. — ⁷ jsem postižán v klamu = *ἀλλοτριζομαι ἐπατηῶν*. — ⁸ verb. fin. — ⁹ verb. *φθάνω*. — ¹⁰ patrnó, že nie nečiníš = *δῆλος εἶ οὐδέν ποιῶν*. — ¹¹ = se míti. — ¹² ukončuju = *ἀποτελῶ*. — ¹³ událo se mi sejítí se s přítelem = *ἔτυχον συγγενόμενος τῷ φίλῳ*. — ¹⁴ *ἐπιστάτης*. — ¹⁵ = v národě. — ¹⁶ sl. *ἀναιροῦμαι*.

Cvičení 58.

(Pokračování.)

Aristeides tajně odňal od Lakedaimonských náčelnictví nad Hellén-skem, nikoli zbrani, ani loďmi, ale laskavostí. — Viděl jsem více lidí snášejších srdnatě nouzi a nebezpečenství, než snášejších skromně štěstí. — Lev osla řvoucího¹ uslyšev pravil: Věz, že i já bych se zastrašil, kdybych tebe jako osla neznal². — Proti nepřátelům stávají se ti srdnatějšími, kteří by si byli vědomi, že³ se dobře vycvičili ve válečných věcech. — Společníci Sókratovi radovali se jemu zkoumajícímu⁴ ty, kteří mněli se býti moudří. — Sókrates jinochu jednomu pravil: Nestyděl bys se před Hellény za sofistu se vydávati⁵? — Mnozí z těch, kteří se obdivují cnostem předkův, jeví

se ve svých činech zcela na opak⁶. — Kýros sestárnuv pravil: Nikdy nepocítil jsem stáří své slabším se stávající, a nevím, že⁷ bych byl se čeho ujal⁸ nebo po něčem zatoužil, čeho jsem nedosáhl⁹. Nebo přátely spatřil¹⁰ jsem mnou blaženými učiněny, nepřátely ode mne podrobeny, a vlast, dříve zanedbávanou, nyní zanechám přede všemi jinými v Asii otěnu¹¹. — Epameinondas pravil Sparfanům, na Thébany velmi naříkajícím: Ti zajisté¹² učinili konec vaší krátkomluvnosti¹³! — Přestaňte sebe chváliti¹⁴! — Athéňané odvážili se¹⁴ odplouti na ostrov Salaminu a na to hleděti¹⁵, jak⁷ země jejich se hubí¹⁶, jak svatyně se loupí a chrámy zapalují. — Na kterých místech by kdo v neštěstí byl přišel¹⁷, těm se s nejmenším potěšením¹⁸ blíží⁷. — Že mlčel⁷, nikdo ještě nelitoval¹⁹, ale že žvatlali, už mnozí (litovali).

¹ řváti = *δγῶσθαι* (o oslu). — ² kdybych nevěděl tebe osla jsoucího. — ³ dle Sch. § 233. fin.; Nied. 791. pozn. 3.; St. 630. a, pozn. — ⁴ vyzvídajícímu. — ⁵ prokazovati (partic. praedic.). — ⁶ = jeví se čínice všechno opačné. — ⁷ constr. part. — ⁸ sl. *ἐπιχειρέω*. — ⁹ nedosahuju = *ἀτυχέω*. — ¹⁰ *ἐπιδεδῆν*. — ¹¹ v. evič. 15. pozn. 10. — ¹² *μέντοι*. — ¹³ činím konec tvé krátkomluvnosti = *παύω σὲ βραχυλογουῦντα*. — ¹⁴ aor. *τλήσκει*. — ¹⁵ *ἐφορᾶν τι*. — ¹⁶ sl. *πορφείν*. — ¹⁷ nešťastným se stal. — ¹⁸ verb. fin. — ¹⁹ litovati = *μετανοεῖν*.

Cvičení 59.

(Part. appos. n. určovací spojitě. Sch. § 231.; Nied. 794—801; 812; St. 631, 632, 637.)

Věrné přátele maje myslí, že poklady máš. — Perikles, učiniv město z velikého největší a nejbohatší, a stav se sám mocí vyšším¹ mnohých králův a tyranův, ani jednou drachmou neučinil větším to jmění, jež otec jemu zanechal. — Kdož by od nepřátel buď utíkajících se odvracel, nebo zbraň odevzdávajících nebral? — Na nepřátely roztroušeny musí se udeřiti². — Athéňané starodávni mnoho dobrého si dobyli nejsouce lehkomyšlni, nýbrž namáhající se a nebezpečnosti podnikající. — Mlčíme mnoho říci majíce a od nikoho nejsouce zdržováni³. — Muž spravedlivý je ne bezprávi nečinící, nýbrž kdo, moha bezprávi činiti, nechce. — (Dějepisec buď přítel pravdy, ani záštim ani přátelstvím nic nepřidáváje⁴ ani nešetře, ani nelituje, ale jasně vypravuje, co se dalo.) — Hannibal pravil, že se více bojí Fabia nebojujícího než Marcella bojujícího. — Co čínice nebo co mluvící mohli bychom prospěti přátelům? — Co učinice zavděčili bychom se tobě? — Čin veliké, neslibuje velikého! — Thérámenes, opustiv Athény obléhány, přišel jako vyslanec do Sparty, dlouhý čas meškal tam, dobře věda o Athéňanech, že hlady umírají. — Sókrates odsouzen jsa, pravil soudečům: Nyní už čas⁵ odejítí, mně, majícímu zemřítí, a vám majícím žítí. Ale kteří z nás obou k lepšímu jdou, to nikomu není zjevno, leč bohu. — Kdo by, maje dostatek⁶ všeho, hanebné skutky konal, co myslíš, že by ten činil, maje nedostatek⁶? — Themistokles pravil Simónidovi Kejskému,

žádajícímu něčeho nespravedlivého od něho, když⁷ vévodil: Ani ty nestal bys se dobrým básníkem, zpíváje proti nápěvu, ani já hodným vrelním⁸, zavděčuje se proti zákonům. — Řemeslníci nerozumějice řemeslu, i mnoho se namáhajice, v nedostatku⁹ žijou. — Agésiláos, odcházaje z Asie, máje přispěti vlasti, pravil spojencům: Nikoli, nezapomenu¹⁰ vás, nýbrž opět přijdu, abych⁷ učinil, čeho vám potřebí. — Někteří otcové, milujice své dívky, málem by¹¹ je na ramenách nosili. — Kým, jakého umění znalecem tebe nazývajice, nazývali bychom (tě) správně? — (Kdo jsi, že¹² mně domlouváš?)

¹ ἐπέστρεφος. — ² v. eviř. 33. pozn. 11. — ³ sl. *ζωλίζω*. — ⁴ přidávám; ulěluju = *νέμω*. — ⁵ doba. — ⁶ dostatek mítí = *εὐπορεῖν*; ned. m. = *ἀπορεῖν*. — ⁷ constr. part. — ⁸ v. eviř. 55. pozn. 4. — ⁹ v ned. žiju = *ἐπὶ πόρῳ βιοτεύω*. — ¹⁰ *ὄβ μῆ* s con. aor. — ¹¹ *μόνον ὄβ* s ind. Sch. § 236. 6, b; Nied. 835 a; St. 644, 10, a. — ¹² = kdo jsa (bez že).

Cvičení 60.

(Part. absol. n. určovací nespojitě. — Sch. § 232.; Nied. 802, 803; St. 633, 634.)

Chabrias říkával¹, že jest hroznější vojsko jelenů vedením² Iva, než lvů vedením jelena. — Když² jednou při jídle řeč se přihodila³ o smrti, která jest nejlepší, pravil Caesar: Neočekávaná. — Agésiláos pravil, že není žádného prospěchu mužnosti, není-li² při ní spravedlnosti. — Nikdo v pravdě⁴ vzdělaný sám o sobě chvalořečí nehlásá, ale byť² ho i druhý velebil, zarděl by se. — Proti vůli⁵ Lakedaimoňanů Themistokles vystavěl hradby v Athénách. — (Když ve Spartě bratři svářili⁶ se vespolek, Lakedaimoňané potrestali otce, že syny nechává býti nesvornými⁷. — Co činicim uběhl vám⁸ tento čas? — Kritón Sókratovi pravil: Není spravedlivo, abys sebe zradil, ježto² ti volno jest, zachrániti se. — Lidé sebe chválicí máme za nestydaté, ježto² jim přísluší, štítiti se, byť i od jiných byli chváleni. — (Když po svedení⁹ bitvy u Dyrhachia Pompejus, jsa vítěz, nepokročil, ale ustoupil do ležení (zpět), Caesar pravil: Dnes jest vítězství u nepřátel, ale umějíceho vítěziti nemají.) — Athéňané k radě² Themistokleově město opustili a na lodí se utekli. — Když² vojínové zvolna¹⁰ do Dyrhachia z Brundusia se převáželi¹¹, Caesar, tajně¹² do loďky vstoupiv, jal se mořem plouti¹³. A při potápění² se loďky, učiniv se vesláři zjevným, vykřikl: Důvěruj štěstí, poznaje, že Caesara vezeš¹⁴. — Démétrios Athéňany zachránil, ano² mu bylo volno, zničiti je. — Alkibiades k loďnmu boji ku Kyziku vyplul za velikého¹⁴ deště¹⁵. — O enost dobrých, ale ne o špatnosti zlých horliti¹⁶ máte, obzvláště¹⁷ proto, že² vám přísluší býti nejlepšími nad ostatní lidí.

¹ viz eviř. 39. pozn. 12. — ² constr. partic. (vedu = *ηγούμενα*). — ³ vpadla. — ⁴ = pravdivě. — ⁵ proti mé vůli stalo se to = *ἐμοῦ ἄζωτος τοῦτο ἐγένετο*. — ⁶ svářím se s někým = *διαφέρομαι* (pass.) *πρὸς τινα*. — ⁷ různiti se. — ⁸ gen. — ⁹ bitva se svádí = *μάχη γίνεται* (constr. partic.). — ¹⁰ váhavě. — ¹¹ sl. *χοιμίζω*. — ¹² *λάθρῳ*. — ¹³ mořem pluju = *πέλαγος διαπλέω*. — ¹⁴ pouhý dat. neut. zl. *πολύς*. — ¹⁵ part. sl. *βειν*; zde gen. — ¹⁶ *ἀμιλλᾶσθαι πρὸς τι*. — ¹⁷ *ἕλλως τε καὶ* —.

Cvičení 61.

(Part. se slovi doplňovacími. Sch. §§ 231., 1—4, 232., 2, fin.; Nied. 796, pozn. 2.; 798—800; St. 632, 1, pozn. 2.; — 3, 4, 5.)

Sókrates někdy mluvě zároveň se usmíval¹ a pohlížel na své společníky. — Fliasští Proxena Pellénského javše živého, majíce všeho na mále², přece³ ho propustili bez výkupného. — Všechno čin jako nechtěje nikoho tajným býti! Nebo byt se i na okamžik⁴ ukryl, později spatřen budeš. — Sókrates pravil: Já nemluvě totiž⁵ k libosti, nebudu míti, co bych mluvil před soudem. — Nepřátelé najímají si cizí (vojny), jakoby⁶ za ně lépe bojovati měli, než oni sami. — Za kralování Kýrova Peršané všude se obávali nepřislušné konati, právě jako⁶ v jeho přítomnosti, a nepřislušné mluvití, jako by on to slyšel. — Leónidas před⁷ bojem poručil prý vojínům, aby se nasnídali jako majíce v Hádú obědvati. — (Mardonios hnal se⁸ proti Lakedaimonským s mnohým křikem a hlukem barbarů, jako by⁶ neměla nastati⁹ bitva, nýbrž jako by chtěli Hellény prchající roztrhati¹⁰). — Mnozí měli za to, že mocnější jsou i lepší, jako by mocnější a lepší totéž bylo. — (Xerxes byv u Salamíny v loděch přemožen, v rychlosti nazpět s vojskem ustoupil, jako by mu už nebylo moci dostatečné.) — Taž se, cokoli chceš, jak⁶ já budu pravdu mluvit! — Špatný lékař byl by ten, který by nemocnému¹¹ uprostřed¹² nemoci¹³ nic neradil, ale po jeho smrti¹⁴ přijda rozkládal by domácím, co učině by se byl uzdravil¹⁵. — (Právem haníme ty, kteří, ač¹⁴ nerozumějí tomu, o čem se radíme, tu přece¹⁶ jmou se o tom mluvití a jiné poučovati.)

¹ usmívám se = *επογελῶ*. — ² mám na mále něčeho = *σπανίζομαι* (-ζω) *τινος*. — ³ ač — přece = *καίπερ*. — ⁴ *παρὰντίκα*. — ⁵ *ὅτε*. — ⁶ constr. part. právě jako = *ὡσπερ*. — ⁷ *πρὶν* (inf.). — ⁸ *ἐπιφέρουσά τι*. — ⁹ diti se. — ¹⁰ roztrhuju = *ἀναρριάζομαι*. — ¹¹ sl. *νοσῶ*. — ¹² zadržuju tě uprostřed vypravování = *ἐπέχω σε μεταξὺ διηγούμενον*. — ¹³ sl. *ἀσθενῶ* (-έω). — ¹⁴ particip. constr. — ¹⁵ = zdravým se stal. — ¹⁶ = potom.

Cvičení 62.

(Part. s *ἔν*. Sch. § 234.; Nied. 811; St. 636.)

-Oběnané nyní poznávají, že¹ by obec byla zachráněna bývala, kdyby každý svou povinnost byl konal. — Vida, že¹ bys se rozmrzel, kdybych tě ještě zkoumal, přestanu se tě tázati. — Kdo by se objevil dřívějším přátelům dobře čině, patrnó jest², že by i pozdějším dobře činil. — Nenašel bys snadno člověka, jenž³ by štěstí i neštěstí slušně (krásně) nesl. — Jestliže by kdo z Athéňanů nectil rodičů, tomu obec pokutu ukládá a necechává ho úřadu zastávati⁴ ježto³ by ani obětí za obec zbožně neobětoval aniž co jiného řádně⁵ vykonal. — Sókrates, ačkoli³ by od soudců snadno (z obžaloby) byl propuštěn, kdyby byl snažně prosil a jim lichotil a k libosti mluvil, nic z toho nenčinil. — Dokázáno⁶ jest, že bys pro zisk i přitele

svého zradil. — Vůdce zapověděl vojínům na plen vycházeti, porozuměv⁷, že by od nepřátel zahynuli, kdyby se rozptýlili. — Démosthenes náleží⁸ k těm řečníkům, kteří⁹ by nevystoupili, kdyby nebyli právě⁹ připraveni. — (Zjevn⁹, že byste Boha krásněji nectili než tak jednajíce, jak sám velí¹⁰. — Kromě trestu, který⁹ by tě očekával¹¹, kdybys pro zisk otěčinu zradil, i u všech dobrých lidí v opovržení bys přišel¹².)

¹ constr. partic. (srv. cvič. 58. pozn. 2.). — ² srv. cvič. 57. pozn. 10. — ³ constr. partic. — ⁴ úřad zastávám ἄρχω. — ⁵ δικάζω. — ⁶ osobní constr. = překonán jsi. — ⁷ sl. καταμαρτυρεῖν. — ⁸ sl. εἰμί s gen. — ⁹ sl. τυγχάνω. — ¹⁰ = káže. — ¹¹ = který by ti nastoupil (sl. ἐπίστημι). — ¹² v. cvič. 34. pozn. 1.

Úloha XIII.

Když¹ Kojští rybáři síť hodili² do vody a cizinci z Miléty, jak se praví, koupili lov, dokud¹ ještě nebyl zjevný, tu se při tažení¹ objevila trojnožka zlatá, kterou prý Helena, plující z Troje, tam³ spustila, upamatovavši se na jakousi dávnou věštbu. Když¹ pak nastal nejdříve odpor⁴ cizincům proti rybářům o trojnožku, a potom i obce tento spor přejaly, dospěvši⁵ až k válce, tu Pýthia vyjevila⁶ oběma stranám⁷, aby nejmoudřejšímu dali trojnožku. I byla nejdříve poslána k Thalétovi Milétskému, ježto¹ Kojští dobrovolně jemu jedinému darovali to, oč proti všem Milétským válku začali⁸. — Že pak Thalés Bianta vyhlášoval⁹ za moudřejšího sebe, k Biantovi přišla a od toho byla opět k jímému jako moudřejšímu odeslána. Potom tak obcházejíc a zpět se posílajíc¹⁰ po druhé k Thalétovi přišla, a konečně¹¹ byvši přenesena¹² z Miléty do Théb, Apollónovi se posvětila. Avšak někteří vypravují, že poprvé ta trojnožka poslala se do Priény k Biantovi, a po druhé do Miléty Thalétovi odesláním¹ Biantovým, a tak že skrze všechny zase k Biantovi kolem došla¹³, a konečně¹¹ do Delf byla odeslána.

¹ constr. part. — ² házeti (sváděti) κατάγειν. — ³ αὐτόθι. — ⁴ (ἡ) ἀντιλογία. — ⁵ aor. verba προέρχομαι. — ⁶ vyjeviti = ἀνελεῖν. — ⁷ obě strany = ἀμφοτέρω. — ⁸ pouhý aor. sl. πολεμέω. — ⁹ vyhláším = ἀποφαίνομαι. — ¹⁰ zpět posílám = ἀναπέμπω. — ¹¹ acc. subst. — ¹² přenáším = κοιμίζω. — ¹³ kolem docházím = obcháším.

Úloha XIV.

Tegejané s Athéňany u Plataj začavše hádku¹, žádali, aby, jako vždy, jelikož² Lakedaimoňané pravé křídlo mají, oni levé měli, velmi³ vychvalující (při tom) své předky. Za nevole⁴ Athéňanů (nad tím) Aristeides, vystoupiv pravil: Abychom Tegejanům odporovali⁵ strany⁶ urozenosti a zmužlosti, tomu nynější doba nedovoluje⁷; ale vám, o Sparťaně, a ostatním Hellénům pravíme, že udatnosti místo ani neujímá, ani nedodává⁷; a kterékoli stanovisko byste nám určili⁸, pokusíme se, jeho chránice a ozdobující, bychom nehanobili zápasů dříve vedených⁹. Přišli jsme zajisté, majíce s nepřátely bojovati, a ne se spojenci se rozdvíjet¹⁰, majíce sebe statnými

muži osvědčovati, a ne své otce chváliti. I tento zápas osvědčí¹¹ i obec i vůdce i sprostého, čeho Hellénům jest hoden. — Toto Helléni uslyševše, druhé křídlo Athéňanům odevzdali.

¹ pouhý aor. sl. ἐρίζω. — ² constr. part. — ³ mnoho (plur.). — ⁴ nevoli míti = ἀγωνακτεῖν. — ⁵ sl. ἀντίφημι. — ⁶ περί s gen. — ⁷ nedává. — ⁸ vzdali. — ⁹ dle cvič. 5. pozn. 1. — ¹⁰ různiti. — ¹¹ ukáže.

Úloha XV.

Cajus Julius Caesar, ubíhaje Sully, od mořských loupežníkův¹ okolo ostrova Farmakúsy chycen² byl. Tu nejprve, požádán byv za výkupné dvacetí talentů, vysmál se jim, jako nevědoucím, koho by byli zajali, a sám přislíbil jim dáti 50. Potom rozeslav z těch, kteří okolo něho byli, každého³ do jiného města pro⁴ peníze, jsa mezi nejvražednějšími muži s jedním přítelem a dvěma služebními sám zanechán, vedl si⁵ tak pohrdavě, že jim poroučel, aby byli tiši⁶, kdykoli⁷ by odpočíval. Čtyřicet dní bez⁸ dvou s nimi žertoval s velikou neohrožeností, právě jako životní stráží obklopený⁹ a ne hlídáný. I básně a řeči nějaké spisuje, za posluchače je měl¹⁰ a ty, kteří se jim nedivili, nevzdělance a barbary jmenoval, i se smíchem často jim vyhlazil, že je oběsí. Oni pak z toho měli radost, přičítajice tuto prostofekost jeho žertovnosti. Když už vykupné tu bylo z Miléta, a on, dav je, byl propuštěn, ihned ozbrojiv lodi, z přístavu Milétských proti loupežníkům vyplul, a dostihnuv je u ostrova ještě na kotvách stojící, většiny jich se zmocnil. Tu peníze učiniv si kořistí, loupežníky pověsil¹¹ na koly, jak jim právě, zdaje se žertovati, na ostrově často připověděl.

¹ mořský loup. = πειρατής, οὔ. — ² sl. ἄλλοκομαι. — ³ jiného. — ⁴ ἐπί s acc. — ⁵ měl se. — ⁶ mlčeli. — ⁷ δόξαίς. — ⁸ verb. δέω. — ⁹ živ. stráží obklopuju = δορυφορέω. — ¹⁰ sl. χοῦσθαι. — ¹¹ věším na kůl = ἀνασταυρώω.

Úloha XVI.

Když Athéňané s Megařany o ostrov Salaminu dlouhou válku vedouce¹ umdleli a zákon vydali, aby nikdo ani návrhu nečinil² ani o tom opět nemluvil, že má obec o Salaminu se zasazovati³, sice⁴ že bude trestán na hrdle (smrtí), Solón, těžce nesa tu neslávu a vida mnohé z jinochů, ani⁵ začátku k válce potřebují, neosmělujice se⁶ sami začítí pro onen zákon, učinil si záminkou⁷ pominutí smyslův⁸; i roztrousila se zpráva⁹ z jeho domu po městě, že jest pomatený¹⁰. Tu složiv skrytě¹¹ elegické verše¹² a naučiv se jim tak, že je z paměti¹³ odříkával¹⁴, nenadále vyskočil na náměstí, dav si čepičku na hlavu¹⁵. A po sběhu¹⁶ velikého davu na kámen hlasatele vystoupiv, odříkal¹⁷ elegii, která je nadepsána¹⁸ Salamis, a má 100 veršů velmi libezně¹⁹ udělaných. Tedy, když²⁰ ta báseň pronesena¹⁹ byla, a přátelé Solónovi začali ji chváliti, a nejvíce Peisistratos občany měl k tomu²⁰, aby se dali přemluvíti mluvícím, oni, zrušivše zákon, chápali se

zbraně²¹, postavivše si Solóna v čelo²², a vedením⁵ jeho vypudili Megarské ze Salaminy.

¹ válčice. — ² činím návrh = γράρω. — ³ zasazují se o něco = ἀντιποιοῦμαι τινος. — ⁴ ἦ. — ⁵ part. constr. — ⁶ sl. θαρσέω. — ⁷ činím si něco zámlinkou = σκῆπτομαι τι. — ⁸ smysl = (ὁ) λογισμός. — ⁹ řeč. — ¹⁰ pomatený jsem = παρακηνητικῶς ἔχω. — ¹¹ κρύφα. — ¹² eleg. verš = (τὸ) ἐλεγείον. — ¹³ v. evič. 23. pozn. 8. — ¹⁴ mluvil. — ¹⁵ dávám si na hl. = περιτίθεμαι. — ¹⁶ odříkati = projíti = διεξελθεῖν. — ¹⁷ v. evič. 25. pozn. 5. — ¹⁸ příjemně. — ¹⁹ vyzpívána. — ²⁰ míti k tomu = παρορμᾶν. — ²¹ války. — ²² stavím v čelo = προϊστημι.

Úloha XVII.

Když Kroisos, setkav se¹ s Kýrem v bitvě, byl přemožen, ztratil město a za živá² byv chycen³, měl⁴ býti upálen. Jakmile po upravení hranice⁵ byl svázaný na horu uveden⁶, tu u přítomnosti⁷ Kýra a před očima⁷ všech Peršanů, pokud⁸ jeho hlas dosáhl⁹, třikráte vzkřikl: O Solóne! Tedy Kýros, podiviv se, poslal (muže), mající se zeptati, kdo z lidí nebo z bohů jest ten Solón, jehož jediného vzývá ve svých nehodách. A Kroisos, ničeho nezatajiv¹⁰, pravil: Byl to jeden z mudrcův u Hellenů, jehož jsem si obešlal, ne jako bych chtěl⁷ něco uslyšeti nebo se přiučiti, čehož jsem byl potřebným, nýbrž aby se mi stal obdivovatelem a odešel jako svědek oné mé blaženosti, již pozbyti bylo arci¹¹ větší zlo, než nabyti¹² dobro. Neboť jen lichá¹³ řeč a pověst bylo to dobro oné blaženosti, ale skutkem končí se mi proměny její ve hrozné pohromy¹⁴ a v nezhojitelné nehody. A tyto nynější věci z tehdejších znamenaje, kázal mi on hleděti na konec života a nezakládati si¹⁵ na nestálých domněnkách. — Když toto Kýrovi bylo doneseno¹⁶, on, jsa totiž¹⁷ moudřejší nad Kroisa, vida řeč Solónovu v tomto příkladě utvřenu¹⁸, nejen Kroisa propustil, ale i, dokud⁸ žil, ho ustavičně ctil⁷. Tak Solón obdržel¹⁹ slávu, jednou řečí jednoho z králů zachrániv, druhého poučiv.

¹ setkávám se = συμβάλλω. — ² živý. — ³ sl. ἀλίσκομαι. — ⁴ mám = μέλλω. — ⁵ hranice se upravuje = (ἡ) πύρα γίνεται. — ⁶ na horu vedu = ἀναβιβάζω. — ⁷ constr. part. — ⁸ ἐφ' ὅσον. — ⁹ dosahuju = ἐξικνοῦμαι. — ¹⁰ neukryv si. — ¹¹ ἄρα. — ¹² nabývám = λαμβάνω. — ¹³ marná. — ¹⁴ pohroma = πᾶθος. — ¹⁵ zakládám si = ἱρασίνουμαι. — ¹⁶ donášim ἀναφέρω. — ¹⁷ ἔτε. — ¹⁸ silnou. — ¹⁹ aor. sl. ἔχω.

Úloha XVIII.

Prvním tyranem v Sicilii stal se Falaris, zmocniv se násilím Agrigenta. Když i Himerané zvolili si Falarida za vojevůdce samostatného a zamýšleli¹ jemu i stráž tělesnou² dáti, básník Stésichoros, rozloživ³ jim ostatní [důvody], pověděl bajku tuto: „Statečný kůň dlouhý čas krásnou louku sám ve své moci měl⁴. Když⁵ pak přišel jelen a kazil pastvu, kůň, chtěje se nad ním pomstíti, člověka se otázal takto: „Zdaž⁶ bych mohl s tvou pomocí⁵ potrestati jelena? Člověk pak odpověděl: Budeš moci jelena zahubiti,

přijmeš-li uzdu a dovolíš-li, abych já s⁵ kopími na tebe se posadil⁷. A když kůň svolil, člověk, posadiv⁷ se naň, jelena sice zahubil, ale zároveň koně v porobu uvedl. Tak za pomstění⁸ nad jelenem kůň přišel v porobu člověkoví. Vizte tedy i vy Himeřané, abyste, ehtice nad nepřátely se pomstítí, nezakusili téhož, čeho zakusil kůň. Uzdu zajisté už máte, zvolivše si Falarida za vůdce samostatného; dáte-li mu ještě stráž, od něho budete uvedeni v porobu.“ Avšak ani touto bajkou Stésichoros neodvrátil poroby od svých občanů; pozdě [teprv] litovali⁹ Himeřané, že⁵ neposlechli básníka svého [spolu-] občana.

¹ sl. μέλλω. — ² gen. subst. — ³ sl. διαλέγομαι (dep. pass.) — ⁴ mám ve své moci = κατέχω. — ⁵ constr. part. — ⁶ ἄρα. — ⁷ řec. dle constr. ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸν ἵππον. — ⁸ subst. infin. (s předl. ἀντί). — ⁹ sl. μεταμέλομαι.

O přídavných slovesných.*

Sch. § 235.; Nied. 814, 815; St. 638.

Cvičení 63.

Thales vypyťavajícimu se, kdo je blažený, pravil: Tělem zdravý a duší vzdělaný. — Hodným (lidem) směšná jest hana špatných. — Ze všech věcí dají se jedny penězi koupiti, jako¹ dům, jedny časem a péčí, jako vzdělanost. — Každému jest krotiti své žádosti. — Zda musí se příjemné pro dobré konati, či² dobré pro příjemné? — Nesmí se žiti nejvíce vážiti. — Nám více jest varovati se křivdění než snášení křivdy³. — Sókrates praví, kdo chce býti blaženým, ten že musí po skromnosti jíti⁴ a v ní se evičiti, ale nezvedenosti že musí ubíhati, co má síly⁵ v nohou. — Zda dívky, jsouce nezvedeny, jednou dobrými by se staly? — Cnosti dá se dobytí péčí a evičením. — Jest nám zkoumati, jaké věci znaje Themistokles stal se dostatečným, aby osvobodil vlast. — Žití je sice příjemno; ale jak dlouhý čas, toho musí, aspoň kdo je v pravdě⁶ muž, nechatí a nesmí na životě příliš lpěti⁷, nýbrž na to hleděti, kterým způsobem by ten čas, jež má prožiti, co nejlépe prožil. — Řečnictví jest nám vždy jen ku spravedlivému použití. — Zdá se mi, kteříkoli chtějí (tomu), aby přátelství, jež by si udělali, co nejdelší⁸ čas trvalo, ti že musí vespolek poučiti se o příčinách hádek a válek. — Já nijak nepoznávám, že by se chybných nesmělo nikdy už k ničemu užiti; vidím zajisté, že nikdo v celém světě⁹ není ustavičně¹⁰ nechybným. — Mocní¹¹, byť i nespravedlivě jednali¹², mnohým závistí hodní¹³ býti se zdají. — Dětem jest poslouchati rodičův.

¹ οἶον. — ² O dvojité otázce v. Sch. § 205. 2. pozn. 2.; Nied. 826, b; St. 642, II. — ³ snáším křivdu = ἀδικοῦμαι. — ⁴ jdu po něčem = διώκω τι. — ⁵ jak se

* Adj. verb. na τός (I) a τός (II) překládají se v češtině těmito způsoby: I. ἐπαινετόν ἐστιν: 1. pochválené jest. 2. a) chvalné, chvalitebné jest (ἀρετόν ἐστιν viditelné jest); b) dá se chváliti. 3. hodno jest pochvaly. II. τοῦτο ἡμῖν ἐπαινετόν ἐστιν: 1. to nám jest chváliti. 2. to jest třeba, dlužno nám chváliti; to musí se od nás chváliti, musíme chváliti (οὐκ ἐπαινετόν není proč chváliti; nesmí se chváliti).

má s gen. — ⁶ adverbium. — ⁷ Ipěti na životě = *φιλοψυχεῖν*. — ⁸ nejvíce. — ⁹ svět = lidé. — ¹⁰ v. cvič. 57. pozn. 5. — ¹¹ mocný jsem = *μέγα δύναμαι*. — ¹² = křivdili. — ¹³ verb. *ζῆλω*.

Zvláštnosti vztažných vět.

(Sch. § 189.—191.; 188., pozn. 2; Nied. 918—922; St. 668.)

Cvičení 64.

Není nutno bohům, starati se, o koho by nechtěli. — Co nyní kouáš, opak jest toho, co chceš¹. — Mnozí nevědí nic z toho, co mluví. — Kýros na² každý den obětoval těm bohům, jež by byli magové řekli. — Lidé rádi se rádi s mužem (tak) hodným, jako³ jsi ty. — Xenofón pravil vojínům Hellénským⁴: Ať⁵ jste mi hodni svobody, již máte vydobyton, a pro niž já vás blahoslavím! Nebo vězte, že bych já volil svobodu místo všeho jiného, co mám. — Hrozné se mi (to) zdá býti, nebude-li kdo z toho, v čem už často chybil, nikdy trestán a bude-li etěn z toho, co teprv učiniti má. — Mou duši tím, co (si) vykonává, jako skutečnou poznáváte⁶. — Každý bude jiné zkoumati⁷ nejlépe v⁸ tom, čemu by se byl i sám naučil. — (Sókrates jednomu ze sofistů pravil: Nejkrásnější ze všech věci jest zkoumání o tom, co ty právě⁹ mně vyčítáš, (totiž) jakým asi¹⁰ má muž býti, a čím se zaměstknávati.) — Agésiláos nejvíce těšil se tomu, že nad Thessalskými, zakládajícími si¹¹ nejvíce na jezdecktví¹², zvítězil jezdecktvem¹², jež sám sebral. — (Řemeslníci zdaji se jaksí ukrývati (si věc) nejvhodnější¹³ z toho řemesla, jež každý má.) — Sofisté z moudrosti více peněz si vydělali, než kterýkoli řemeslník z kteréhokoli řemesla chceš¹⁴. — (Mnozi, chtěie býti pány¹⁵ všeho, pozbyli¹⁶ i co měli. — Jedni¹⁷ mají za to, že druhé¹⁷ překonají¹⁸, když by uvedli¹⁹ více svědků těch řečí, které by sami mluvili.) — Satrapové každoročně²⁰ králi berně odváděli²¹.

¹ „Konám opak toho, co chceš“ v řečtině může se pronésti trojím způsobem: a) *πράσσω ἐναντία τούτων, ἃ ἐθέλω*. b) *πράσσω ἐναντία τούτων, ὧν ἐθέλω*. c) *πράσσω ἐναντία ὧν ἐθέλω*. — ² *ἀνά* s acc. — ³ rozmlouvám rád s muži tak dobrými, jako jste vy = *ἡδέως διαλέγομαι οἷσις ἐμῖν ἀγαθοῖς ἀνδράσιν*. — ⁴ subst. — ⁵ *ὅπως* s ind. fut. — ⁶ sl. *καταφωρέω*. — ⁷ vyznídati. — ⁸ *περὶ* s gen. — ⁹ *δί*. — ¹⁰ *τις*. — ¹¹ v. cvič. 28. pozn. 12. — ¹² jezdecktví = *ἡ ἵππική (τέχνη)*: jezdeckvo = *τὸ ἵππικόν*. — ¹³ vhodný = *ἐπικαιρίος* 2. — ¹⁴ kterékoli řemeslo (chceš: *ἥτις βούλει τέχνη*. — ¹⁵ sl. *κύριος*. — ¹⁶ sl. *ἀποτυγχάνω*. — ¹⁷ jeden — druhý = *ἕτερος* — *ἕτερος*. — ¹⁸ v. cvič. 46. pozn. 4. — ¹⁹ prokázali. — ²⁰ dle: každodenně = *ἄσας ἡμέρας* (t. j. *τοσαύτας ἡμέρας, ὅσαι ἦσαν*). — ²¹ sl. *ἀποφέρειω*.

Cvičení 65.

(Pokračování.)

Začátek zkázy vzal¹ občanský život² Lakedaimonánů, co³ zrušivše náčelnictví Athéňanů, sami se zlatem a stříbrem obohacovali⁴. — Kýros

nebyl takový, aby⁵ si byl peníze dělal⁶, nýbrž více těšil se dávaje, než vydobýváje si. — Xenofón praví: Naše země má tu přirozenou vlastnost, že⁷ poskytuje největšího příjmu. — Kýros měl za to, že nejša sám, jakým býtí má, není s to⁸, aby jiné pobádal ku šlechtným⁹ činům. — Zjev mi, je-li možná¹⁰, aby kdo, jsa sám nedbalý, jiné činil bedlivými! — Není možná¹⁰ odvracetí od pochybení, jestliže by kdo chybujeím nedomlouval. — (Athéňané ty vojevůdce, kteří v námořské bitvě¹¹ u Arginús zvítězili, smrtí potrestali, protože pravili, že pro bouřku nebyli s to, aby padlé pochovali. — Lakedaimoňané s Athéňany, pokud¹² my víme, učinili mír, na tom, aby¹³ Athéňané dlouhé zdi a Peirajeus strhli, a všechny lodi mimo 12 vydajíce, a vyhnance do vlasti uvedouce¹⁴, téhož s Lakedaimoňany za přítelce a za nepřítelce měli, a jich po moři i po zemi následovali, kamkoli by [je] vedli.) — Není ničeho, nad co¹⁵ by nebylo věci nerozumnější, než domnívatí se býtí znalým toho, čeho kdo nezná. — Není, kde bych já byl řekl, že se musí dáti nic nečinícím to, (co jest) oučel, kteří¹⁶ chtějí pracovati. — Xenofón praví: Bylo, kdy se Lakedaimoňané báli, aby se neobjevilo, že¹⁶ mají peníze; ale nyní znám¹⁷ leckteré¹⁸ honosící se¹⁹ bohatstvím. — Podivně jaksi²⁰ stali se někteří z bohatých chudými. — Ku podivu (jest), jak mnoho²¹ peněz sofisté dostali jinochy vyučujíce.

¹ vzítí = *σχεῖν*. — ² ἡ πολιτεία. — ³ ἐξ οὗ. — ⁴ naplňovali. — ⁵ aby = jaký s inf. — ⁶ dělám si peníze = *χρηματίζομαι*. — ⁷ mám tu přirozenou vlastnost, že... = *πέφυκα οἷος* s inf. — ⁸ jsem s to, abych něco učinil = *οἴσστε εἰμί τι ποιῆσαι*; (negace ku hlavní větě se přidá: Kýros neměl za to, že — jest s to). — ⁹ dokonalým. — ¹⁰ jest možná, možno = jest s to. — ¹¹ verbálně (*φανμαχῶν*). — ¹² jak mnoho; tato relativní věta přejme v řečtině constr. acc. c. inf. — ¹³ na tom, aby; s tím, aby; s tou výminkou, aby = *ἐφ' ᾧτε* s acc. c. inf. — ¹⁴ uváděti (o vyhnancích) *κατάγειν; καθιέναι*. — ¹⁵ není nikoho, nad něhož nebyl bys moudřejší = *οὐδενός δτου οὐ σοφώτερος ἔν εἴης*. — ¹⁶ constr. part. — ¹⁷ vím. — ¹⁸ leckteří = *ἕστιν οἷ-*. — ¹⁹ sl. *καλλωπιζομαι*. — ²⁰ *φανμασίως ὄσ-* (v. Sch. § 190. B. — fin.; Nied. 921. b, pozn. fin.) — ²¹ *φανμαστός ὄσος* (obě sl. se skloňují společně tak, že první assimiluje se druhému.

Úloha XIX.

Podivno¹ s jakou honosivostí sofisté leckdy² se vychloukali přemnohým z těch, které³ chtěli si přilákati⁴ za žáky. A z těch leckteří² připovědém⁵, jež jim sofisté připovídali⁶, mnohem více důvěřovali, než napomenutím přátel svých, jež³ ctili nejvíce. Mezi sofisty pak nebylo nikoho, s nímž⁶ by Prótagoras nebyl chtěl dáti se⁷ v zápas. Byl to muž, o němž Platón praví, že leckde² odvažoval se touž věc dokázati i za pravou i za nepravou, maje všecko za nezjevné takovému člověkoví, jakým⁸ byl on. Kdyby jinoši od něho vyučení, od nichž mzdu podivně⁹ jaksi vymáhal, byli pravého vzdělání došli, jisto¹⁰ (jest), že Athéňané všichni byli by si učení jeho více vážili než čehokoli¹¹ (chceš). Avšak poněvadž i o něm i o jiných sofistech se objevilo, že učí proto¹², aby sami se stali bohatými,

Sókrates je přirovnal¹³ ku kramářům, kteří neznají, co ze zboží, jež by prodávali, by prospělo neb uškodilo, užíval-li by ho kdo.

¹ assimil. pádu se sl. jakou v. cvič. 65, 21. — ² dle Sch. § 188. b, pozn. 2.; Nied. 922 i pozn. 1, 2; St. 668, 5. — ³ Sch. § 190 1, 2; Nied. 920, a; St. 668, 2. — ⁴ προσάγεσθαι, med. — ⁵ připovídám επαγγέλλομαι; připověd τὸ ἐπαγγέλημα. — ⁶ dle Sch. § 190. 3. med.; Nied. 921. b; St. 668, 4. — ⁷ pouhé sl. ἀγωνίζομαι. — ⁸ dle Sch. § 190. 4; Nied. 920, b; St. 668, 2, pozn. 2. — ⁹ v. cvič. 65, 20. — ¹⁰ δῆλον ὅτι. — ¹¹ v. cvič. 64, 14. — ¹² ἐφ' ᾧτε s inf. — ¹³ constr. παραβάλλομαι τι πρὸς τι.

O řeči nepřímé.*

(Sch. § 224.; Nied. 928—931; St. 669.)

Úloha XX.

Spartané vedením Leónidy k Thermopylám táhmonci vyzývali Lokry Opúntské, aby s nimi proti Xerxovi se vypravili; oni že by jako přední voj¹ jen přicházeli a ostatní ze spojenců že by každý den se očekávali²; moře že by měli ve stráž, hlídané od Athéňanův a Aigíňanův a jiných spojenců; proto že by jim nebylo nic hrozného; že zajisté není³ bůh ten, který⁴ jde⁵ proti Hellénsku, nýbrž člověk, a smrtelníka žádného že není, aniž ho kdy bude, jemuž, jakmile se narodil, nic zlého se nepřimísilo, největším pak že největší zla povstávají; že by tedy měla⁶ i toho, který⁴ proti nim válku zdvihl⁷, nehoda dostihnouti. — Těmito slovy Lokrové byvše přemluveni, do Tráchína přispěli.

¹ πρόδρομοι. — ² očekávám se = προσδοκίμιός εἰμι. — ³ constr. inf. — ⁴ constr. partic. — ⁵ jdu proti ... = ἐπειμι ἐπὶ ... — ⁶ měl bych = dlužen jsem. — ⁷ sl. ἐκφέρω.

Úloha XXI.

Když¹ Xerxes Thessalskem a Bojótskem táhl proti Attice, Athéňané nálezem² ustanovili návrat občanům (střepinami) vypověděným. Toto prý učinili nejvíce obávající se Aristeida, aby, přidaje se sám k nepřítelům, nepřevědli i mnohé z Athéňanů na stranu Perskou. Avšak brzy se objevilo, že¹ nepravým směrem³ pohlíželi na muže toho. Aristeides zajisté, pobádaje už před usnesením tím Hellény, aby si chránili svobody, obzvláště⁴ po usnesení tom skutkem i radou ve všem podporoval⁵ Themistoklea, čině tohoto největšího odpůrce⁶ svého pro⁷ společnou spásu nejslavnějším. Když

* Osoba první a druhá přímé řeči proměňuje se v nepřímé řeči ve třetí; ale v té příčině Řekové dosti často přecházejí z nepřímé řeči ve přímou. Sloveso hlavní věty přímé řeči, je-li I. v indic. má v nepřímé řeči trojí constr. 1. buď stojí v indicat.; 2. nebo přechází v opt.; nebo v infin. II. Optat. přání zůstává i v nepřímé řeči. III. Optat. potent. 1. buď zůstává neproměněn; 2. nebo přechází v inf. s ἄρ. IV. Imperat. (a conj. zastupující imperat.) přechází v infin. V. Conj. přechází: 1. buď v opt.; 2. neb inf. (Zcela jinak v latině!) — Závislé věty přímé řeči ponechávají si (v modech) touž constr. i v nepřímé řeči, jen že po histor. časích místo conj. s ἄρ (i bez ἄρ) obyčejně zastupuje opt. střídný (bez ἄρ).

totiž pozoroval, jak¹ barbarské loďstvo, uslyševši, že strana⁸ Eurybiadova opustiti chce Salaminu, v noci na moře se dalo⁹ a Hellény obkličovalo, Aristeidés sám, dokud¹ ještě nikdo napřed¹⁰ nevěděl o obkličování, odvažlivě přepluv z Aigíny k Salamině, ihned vyvolal si Themistoklea ze společné porady¹¹ Hellénův a pravil: „Máme-li¹² oba zdravý rozum, ustaneme už v té marné a pacholecké rúznici a začátek¹³ si učiníme se spásitelnou a krásnou ctižádostí, zápasice¹⁴ vespolek, abychom Hellady zachránili, ty jsa vojevůdcem, já jsa pomocníkem¹⁵ a společným rádcem. Vždyť i nyní, jak se dovidám, ty chápeš se nejlepších úmyslův¹⁶, pobízeje Hellény, aby co nejrychleji v úžinách svedli boj lodní, a zdá se, že (zatím), co¹ spojenci proti¹⁷ tobě jednají, nepřátelé tobě pomáhají¹⁷. Nebo kolem už moře naplněno loďmi nepřátelskými, tak že i ti, kteří¹ nechtějí, budou musiti statnými muži se státi a do boje rozhodného¹⁸ se dáti, poněvadž nikde už není ponecháno cesty k útěku.“

Na to pravil Themistokles: „O Aristeidě¹⁹, nijak bych nechtěl, abys ty stal se v té (věci) lepším nade mne! Pokusím se, abych zápase¹⁴ s tebou vrehu došel skutky svými. Už klamem ode mne nastrojeným (my) Helléni loďmi Perskými jsme obkličeni. Avšak vejda do porady¹¹ sám Eurybiadovi zvěstuj, že nemožno, abychom (my) Helléni byli zachráněni, nedávaje se do boje lodního²⁰. Nebo kdybych já jim to řekl, neuvěřili by muč.“

Tedy Aristeidés, vešed do shromáždění²¹ i Eurybiada i ostatní vůdce poučil o tom, co právě od Peršanů bylo učiněno.

¹ constr. part. — ² ustanovuju nálezem návrat = *ψηφίζομαι κάθοδον*. — ³ pravým směrem pohlížím na někoho = *ὀρθῶς στοχάζομαι τινος*. — ⁴ *καὶ δὴ καὶ*. — ⁵ podporuju skutkem i radou někoho v něčem = *συμπράσσω καὶ συμβουλεύω τινί τι*. — ⁶ největší odpůrce = superlativ sl. *ἐχθρός*. — ⁷ *ἐπί* s dat. — ⁸ strana něčí = *οἱ περί τινα*. — ⁹ na moře se d. = *ἀνέγομαι*. — ¹⁰ napřed vím o něčem = *προοιδά τι*. — ¹¹ spol. porada = *τὸ συνέδριον*. — ¹² mám zdr. rozum = *σωφρονῶ*. (Celá řeč Aristeidova i násl. Themistokleova přeloží se do řečtiny nepřímě; kde by pron. pers. 3. os. bylo poněkud nejasné, tam se užije raději vlastního jména.) — ¹³ začátek si činím = *ἄρχομαι*. — ¹⁴ zápasím s někým = *ἐμιλλῶμαι τινι* nebo *πρός τινα* (s násl. inf.). — ¹⁵ jsem pom. a spol. rádcem = *ὑπουργέω καὶ συμβουλεύω*. — ¹⁶ sl. *λογισμός*. — ¹⁷ jednám proti = *ἀντιπράσσω τινί*; op.: pomáhám někomu *συνεργῶ τινι*. — ¹⁸ do boje rozh. se dávám = *διαμάχομαι*. — ¹⁹ voc. nemá místa v nepř. řeči a musí se přizpůsobiti vazbě nepřímé. — ²⁰ pouhé verb. *ναυμαχέω*. — ²¹ sl. *δὸ σὺλλογος*.

Úloha XXII.

Když po odchodu¹ Xerxově loďstvo² Hellénů přezimovalo v Pagasách, vypravují, že Themistokles, řečně³ před Athéňany, pravil, že má něco jim prospěšného a spásitelného, ale tajného. A když⁴ Athéňané mu kázali, aby to Aristeidovi jedinému oznámil, a schválil-li⁵ by on to, aby (to) vykonal, tedy Themistokles (prý) Aristeidovi oznámil, že zamýšlí⁶ lodí ostatních Hellénů zapáliti; tak že zajisté Athéňané budou nejmocnějšími a pány⁷

veškerých obcí Hellénských. Ale Aristéides, vystoupiv před⁸ lidem, že pravil, nad ten čin⁹, jež obmyšlí⁶ Themistokles, že není nic ani užitečnějšího Athéňanům, ani nespravedlivějšího. Tedy že Athéňané Themistokleovi poručili, aby v tom ustal.

¹ vzdálení se; constr. part. — ² ὁ στόλος. — ³ řečniti před = δημυγορεῖν ἐν... — ⁴ constr. part. — ⁵ schvaluju = δομικάζω. — ⁶ rozvažuje. — ⁷ sl. κέρως. — ⁸ εἰς-. — ⁹ jednání.

Úloha XXIII.

Thukydidés praví, že Themistokles, jsa pronásledován od Athéňanů, plul z Pydny do Asie, aniž¹ kdo z plujících věděl, kdo by byl; ale když¹ koráb větrem se hnal² k ostrovu Naxu, tenkráté od Athéňanův obléhanému, Themistokles, uleknuv se, sám sebe že vyjevil³ kormidelníkovi, a dilem⁴ prose, dilem⁴ hroze a říkáje⁵, že by ho u Athéňanů žaloval, jako by nikoli neznaje ho, ale penězi hned ze začátku dav se přemluvití, ho na koráb byl vzal, že ho donutil, aby mimo ostrov plul a u Asie zadržel⁶. Tak že Themistokles přišel do Efesa.

¹ constr. part. — ² ženu se (dolů) = καταφέρομαι. — ³ vyjevju = ἀναδείκνυμι. — ⁴ τὰ μὲν — τὰ δέ. — ⁵ mluvě. — ⁶ zadržuju u místa = λαμβάνομαι τοῦ τόπου.

Úloha XXIV.

Kteří s Alexandrem výpravy konali, ti praví, že Alexander, přišed do Tarsa, zatouživ po vodě, v potu¹ hodil sebou do řeky Kydna, a onemocněl. Ostatní lékařové že nedomnívali se, že by byl k živobytí², ale Filip Akarnánský, který¹ jako lékař byl s³ Alexandrem a v lékařství⁴ nejvíce měl důvěry, že chtěl Alexandra lékem očistiti, a ten⁵ že mu kázal, aby očistil. A co¹ Filip lék připravoval, (v tom) že Alexandrovi bylo dáno psaní od Parmenióna, aby se chránil Filipa; nebo že doslychá, že tento lékař od Dareja penězi jest porušen s tou výminkou⁶, aby Alexandra usmrtil lékem. — Tu král, přečet psaní, a ještě v⁷ ruce je maje, že sám vzal koflík, v němž byl lék, psaní pak že dal Filipovi, aby četl. A zároveň že Alexander pil a Filip četl list od Parmenióna. Ale Filip že se nezalekl psaním, nýbrž Alexandra vyzval, aby mu i v ostatním důvěřoval, cokoli by mu přikázal⁸; poslouchaje zajisté, že bude zachráněn. Alexander pak že dokázal Filipovi, jak věrným jest mu přítelem, a ostatním okolo sebe, že jest stálý proti⁹ podezřivosti¹⁰ i silný k úmrtí¹¹.

¹ constr. part. — ² jsem k živobytí = βιώσιμος (2) εἶμι. — ³ jsem s... = σύνειμι. — ⁴ τὰ ἀπὸ τῆς λατρικῆς. — ⁵ καὶ δεῖ; acc. καὶ τόν. — ⁶ v. eviě. 65. pozn. 13. — ⁷ μετὰ s acc. pl. — ⁸ přikazuju = ἐπαγγέλλομαι. — ⁹ εἰς... — ¹⁰ podezřivost = τὸ ὑποπτον. — ¹¹ inf. se členem.

Úloha XXV.

Citarník Aríon vypravoval Periandrovi, jak podivně byl od delfinů zachráněn. Umínv si¹ totiž z Itálie do Korinthu k Periandrovi odplouti,

když koráb Korintský se objevil, vstoupiv² naň, že pustil se na moře; a když mírným větrem plul³, že znamenal, jak⁴ plaveové o jeho bezživoti ukládají⁵, potom že se dověděl od kormidelníka tajným udáním⁴, že by jim bylo umíněno⁶ v této noci⁷ to učiniti. Jsa tu zbaven⁸ vši pomoci, a nevěda si rady⁹, že byl jakýmsi božským pudem pohán¹⁰, aby své tělo ozdobil, vezma sobě ještě za živa¹¹ ozdobu závodní za polhřebni, i aby svůj život konečně dozpíval¹² a nestal se v¹³ tom méně spanilým¹⁴ než labutě. Tedy vystrojiv se, ohlásiv¹⁵ plavecům, že mu přišlo na mysl¹⁶, zapěti¹⁷ píseň¹⁸ Pýthickou pro spásu svou a lodi a spolu plujících¹⁹, že vstoupil²⁰ na kormu, a pěl píseň¹⁸; a když⁴ ještě nebyl v prostředku²¹, že zapadalo slunce do moře a objevovalo se Peloponnésško. Když⁴ pak plaveové už nečekali noci, ale ku vraždě se měli²², spatřiv meče obnaženy a kormidelníka už se zahalujícího, tu vyskočiv²³ že mrštil sebou co možná nejdále od korábu. Ale dříve než²⁴ celé tělo se pohrouzilo, že byl delfiny podskočivšími²⁵ vznesen. Tu nejdříve že se lekl; ale vida je, ani⁴ velmi laskavě se k němu mají, že nabyl myslí²⁶; a když znamenal, že koráb zůstav zpět²⁷ rychle ku předu²⁸ se žene, že mu nebylo ani tolik bázně strany²⁹ smrti, ani touhy po živobytí, jako³⁰ ctižádosti se v něm vzbudilo³¹ strany zachránění, aby se objevil mužem bohumilým a pojal³² pevně³³ mínění o bozích. Zároveň pak vida nebe hvězdami přeplněno, a měsíc, an⁴ světlý³⁴ a čistý vychází, ano⁴ moře všude nezvlněno³⁵ stálo, že rozjímal na své mysl³⁶, že není jedno oko spravedlnosti, ale že všemi věcmi vůkol dohlíží Bůh na to, co⁴ se děje po moři i po zemi. Toto uvažuje že byl nesen až ku břehu, kamž ho delfinové, jako do přístavu člun, bezpečně přivedli³⁷. Tak že zcela znamenal, že řízením božským stala se ta plavba.

¹ poznav. — ² vstupuju = *ἐπιβαίω*. — ³ užívali. — ⁴ constr. part. — ⁵ ukládám o bezživoti někoho = *ἐπιβουλεύω ἀνελεῖν τινα*. — ⁶ uzdalo se. — ⁷ dat. — ⁸ prost. — ⁹ v. eviř. 7. pozn. 11. — ¹⁰ že užil. — ¹¹ žije. — ¹² vyzpíval. — ¹³ *κατά* s acc. — ¹⁴ nespanilý = *ἀγενής* 2. — ¹⁵ ohlásiti = *προειπεῖν*. — ¹⁶ přichází mi na m. = *ἐπέρχεται μοι (με)*. — ¹⁷ projíti. — ¹⁸ píseň = *(ὁ) νόμος*. — ¹⁹ spolu pluju = *συμπλέω*. — ²⁰ postavil se. — ²¹ jsem v prost. = *μεσῶ (-ὄω)*. — ²² mří se = *δριῶν*. — ²³ vyskočiti = *ἀναδραμεῖν*. — ²⁴ dříve než = *πρίν* s inf. — ²⁵ podskočiti = *ὑποδραμεῖν*. — ²⁶ nabyti myslí, aor. sl. *θαροσεῖν*. — ²⁷ zůstávám zpět = *ἀπολείπομαι*, pass. — ²⁸ *πύρρω*. — ²⁹ *πρός* s acc. — ³⁰ kolik. — ³¹ vzbuzuje se = *ἐγγιγνεται*. — ³² pojímám = *λαμβάνω*. — ³³ stálé. — ³⁴ světlý = *εὐφραγής* 2. — ³⁵ nezvlněný = *ἀκύμαντος* 2. — ³⁶ rozjímal na (v) myslí = *διαροῦμαι πρὸς ἐμαντόν*. — ³⁷ přivádím = *κατάγω*.

Úloha XXVI.

Kněží Egyptští vypravují o Sethónovi, knězi Héfaistově¹ v Egyptě, že, stav se králem, málo si vážil bojovníkův, a domnívaje se, že jich nikdy nebude potřebovati, že jim odňal i polnosti², které³ jim byly dány od králů dřívějších. Ale když Sanacharib⁴, král Arabův a Assyřanů, proti Egyptu výpravu učinil, bojovníci (prý) nechtěli za krále do boje se dáti.

Tu Sethón, jsa v nesnázi, vešel do chrámu, nařikal (prý), čeho zakusí, nepřispěje-li mu bůh. A když³ tak si stýskal, spánek (prý) na něho přišel⁵ a ve snu zdálo (prý) se mu, že bůh, přistoupiv k němu, dodával⁶ (mu) mysl, že nezakusí nic nemilého, postaví-li⁷ se proti vojsku nepřátelskému; pomocníci zajisté že mu od boha budou poslání. Tedy probudiv se, spolehnuv na sen, přibral si (prý) z Egyptanův, kteří ho následovati chtěli, a položil se táborem u Pélúsia. Z bojovníků pak (prý) nikdo se nedostavil⁸; jen kramáři, překupníci a podobní lidé (prý) ho následovali. A s těmi když⁹ tam přišel Sethón, tu (prý) myši v noci na nepřátele se vyhrnuvše, pohryzaly⁹ jim i luky i touly i držadla štítův, tak že mnozí z nepřátel, jsouce zbraně zbaveni¹⁰, druhého dne¹¹ zahynuli na útěku². Tak (prý) mimo¹² nadání byl zachráněn král ten pomocí³ myši.

¹ Eg. Ftha či Ptah, bůh ohně. — ² = pole. — ³ constr. part. — ⁴ *Σαραζάριβος* (Senacherib). — ⁵ přicházeti na někoho = *ἐπέρχεσθαι τινα*. — ⁶ dodávám mysl (někomu) = *θαράσσω (τινί)*. — ⁷ stavím se proti někomu = *ἀντιτάσσομαι τινι*. — ⁸ sl. *παράγλυομαι*. — ⁹ *κατεσθίω*. — ¹⁰ sl. *γυμνοῦν*. — ¹¹ druhý den = *ἡ δευτέραία*. — ¹² *παρά* s acc.

Slovníček Řecko-český.

(Zájmena osobní a přivlastňovací, číslovky určité a příslovky se zakončením *ωσ* ani ve slovn. řecko-českém ani v česko-řeckém zaznamenány nejsou. — Obyčejné zkráceniny jsou: v. = viz; srv. = srovněj; evič. = evičení; t. = totiž; act., med., pass., dep. pass. (deponens passivum t. j. medium s passivním aoristem v medialním významu), prs. (praesens), prf. (perfectum), aor., sg. (singularis), pl. (pluralis), 3. (adjectivum trojího zakončení), 2. (adj. dvojího zak.), praep. (praepositio), subst. = substantivum, substt. = substantivované (ku příkladu u přídavných: substt. neut. = substantivované neutrum); os. = osoba; ob. = obec; m. = místo; ms. = město; ř. = řeka; kr. = král; výpr. = výprava; jm. = jméno; nár. = národ; Řec. = Řecký; Ath. = Athénský; Att. = Attický; Spart. = Spartský; Dan. = Danajský; Thr. = Thrácký; Troj. = Trojský, a jiné.

<p>A.</p> <p>¹ <i>Ἀβδηρα</i>, <i>ων, τά</i> Abdéry, ms. v Thrácku u ústí řeky Nesta (starověký Kocourkov).</p> <p>² <i>Ἀβυδος</i>, <i>ου, ἡ</i> ms. v Asii při Helléspontě, naproti Séstnu.</p> <p><i>ἀγαθός</i>, 3. dobrý; substt. neut. dobro; prospěch.</p>	<p><i>ἀγαλλομαι</i> pyšním se; honosím se.</p> <p><i>ἔγωμαι</i> po-, obdivuju se; <i>τι</i> něčemu; <i>τινί</i> zalibuju si v něčem; dep. pass.</p> <p>³ <i>Ἀγαμέμνων</i>, <i>ορος</i> kr. Mykénský (v Argolidě), hlavní vůdce výpravy Danajské proti Troji.</p> <p><i>ἔγαν</i> příliš; <i>ὁ ἔγαν</i> (neskl.) přílišný.</p>	<p><i>ἀγανατέω</i> nevrlý, mrzut jsem; mrzím se.</p> <p><i>ἀγαπῶ</i> 1. rád mám; miluju. 2. spokojen jsem.</p> <p><i>ἀγγέλλω</i> zvěstuju; hlásám.</p> <p><i>ἄγγελος</i>, <i>ου, ὁ</i> zvěstovatel; posel.</p> <p><i>ἀγέννητος</i> 2. neplozený; nenarozený.</p> <p><i>ἀγήρωσ</i> (<i>ἀγήραος</i>) 2. nestár-</p>
--	---	---

noucí; nepomíjející; nepomíjitelný.
Ἀγροίλαος, ου kr. Sparta-
 ní ve 4. století.
Ἀγροίπολις, ιδος jm. ně-
 kolika Spartanův.
Ἄγρις, ιδος jm. několik
 kr. Spart.
ἄγνωρα, ας, ἡ kotva.
ἄγνωεω neznám; nejsem vě-
 dom, znalý; *οὐκ ἄ.* není
 mi nevědomo, neznámo.
ἄγνοια, ας, ἡ neznalost; ne-
 známost; nevědomost.
ἄγνώμων, ονος 2. neuznalý;
 nesoudný.
ἄγορά, ᾶς, ἡ 1. hromada;
 sbor. 2. a) shromaždiště;
 náměstí. b) trh.
ἀγορεύω veřejně mluvím;
 řečnám; povídám.
ἀγραμματος 2. (bez písma)
 necvičený v písmě; ne-
 umějící psátí (a čísti);
 nezdělaný.
ἀγρεύω lapám; lovím.
ἄγριος 3. (2.) 1. a) rolní;
 polní. b) venkovský. 2.
 divoký; syrový.
ἀγροῦκος (ἄγροικος) 2. ven-
 kovský. 2. sedlský; spro-
 stácký.
ἀγρός, οὔ, ὁ a) role; pole;
 polnost. b) venkov.
ἄγω vedu; ženu.
ἄγων, ᾶνος, ὁ závod; zá-
 pas; boj.
ἀγωνίζομαι zápasím; bo-
 juju.
ἀδικεῖν beze slz.
ἀδελφή, ἡς, ἡ sestra.
ἀδελφός, οὔ, ὁ bratr.
ἄδηλος 2. nejasný; nezje-
 vný.
Ἄιδης, ου Hádes (Plútón);
 Hádiv (j. m.).

ἀδικέω nespravedlivě je-
 dnám; bezpraví činím;
 křivdím; pass. křivdu
 mám, snáším; přicházím
 k úrazu; trpím.
ἀδικία, ας, ἡ nesprave-
 divost; nespravedlnost;
 křivda.
ἄδικος 2. nespravedlivý;
 nespravedlný.
ἀδιόρθωτος 2. nezpřímený,
 neupravený.
ἀδολέσχης, ου, ὁ tlachal;
 darmotlach.
ἀδολεσχία, ας, ἡ tlacha-
 vost; žvatlavost.
ἄδολος 2. bezelstný.
ἀδύνατος 2. 1. (pass.) ne-
 možný. 2. (act.) nemocný;
 slabý.
ἄδω (ἀείδω) [ἀφείδω] pěju;
 opěvám; zpívám.
ἀεί [ἀφεί] vždy a) ustavičně,
 b) pokaždě.
ἄετός, οὔ, ὁ orel.
ἀηδής [ἀφηδής] 2.—1. ne-
 sladký; nepřijemný. 2.
 nerád.
ἀηδών [ἀφηδών], ὄνος, ἡ, ὁ
 slavík.
ἄηε [ἀφῆε], ἀέρος, ὁ, ἡ
 vzduch; povětrí.
ἄθάνατος 2. nesmrtelný.
Ἄθηνᾶ, ᾶς Athéna (Mi-
 uerva).
Ἄθῆναι, αἱ Athény.
Ἄθηναῖος 3. Athénský;
 subst. masc. Athéňan.
ἄθλιος 3. bídný.
ἄθλον (ἄεθλον), ου, τό od-
 měna.
ἄθροίζω, ἄθ- shromaždu-
 ju.
ἄθροος, ἄθ- 3. hromadný
 (v hromadě; do hroma-
 dy); shromážděný.

ἄθυμέω málomyslný jsem;
 málomyslním.
ἄθυμος 2. málomyslný.
Ἄϊας, αντος Ajas Salamin-
 ský, jeden z vůdčí Dan.
 ve výpr. proti Troji.
Ἄϊγαῖος 3. Aigajský; (Ai-
 gejský); masc. (t. *πόντος*)
 a neut. (t. *πέλαγος*) Ai-
 gajské moře.
Ἄϊγνα, ἡς, ἡ cce. ostrov
 v Sarónském zálivu.
Ἄϊγινήτης, ου, ὁ Aigiňan;
 Aigínský.
Ἄϊγύπτιος 3. Egyptský;
 subst. masc. Egyptan.
Ἄϊγυπτος, ου, ἡ Egypt.
αἰδέομαι (v násl.) štítím se;
 dep. pass.
αἰδομαι (jen v. prs. a to
 zřídka) = *αἰδέομαι*.
αἰδώς, οὔς, ἡ stud; stydli-
 vost.
Αἰθίοψ, οπος Aithiop
 (Mouřenín).
αἰλουρος, ου, ὁ kocour; ἡ
 kočka.
Αἰνέας (Αἰνείας), ου je-
 den z předních Trojanů
 za času Trj. války.
Αἰολίς, ιδος, ἡ Ajolis;
 Ajolsko, část západn. po-
 moří malé Asie sev. od
 řeky Herma.
αἰρέω jimám; беру; chvá-
 tám; zachvacuju; med.
 беру si; volím;
αἰρω zdvíhám; vznáším;
 med. a) zdvíhám si; b)
 vydobývám si.
αἰσθάνομαι 1. pozoruju;
 znamenám (svými smy-
 sly). *τινός* i *τι* něco. 2.
 cítím (v sobě).
αἰσθησις, εως, ἡ 1. pozo-
 rování. 2. citění; cit.

αἰσχροῦς 3. hanebný.
 αἰσχρῆ, ἡς, ἡ 1. hanba; hanbivost. 2. stud, stydlivost.
 αἰσχρόνομα 1. hanbím se. 2. stydím se (někoho: v acc.; dep. pass., i pass.
 Αἰσώπειος 2. Aisópský.
 αἰτέω žádám; τινά τι někoho za něco, od někoho něčeho.
 αἰτήμα, ατος, τό žádání; žádost.
 αἰτία, ας, ἡ 1. příčina. 2. vina; obvinění.
 αἰτιάομαι viním; obviňuju.
 αἰτιος 3.—1. původ; původce; příčina. 2. vinen.
 αἰφνίδιος 2. nenadálý; náhlý; substt. neutr. nenadálost; náhllost.
 αἰχμάλωτος 2. (kopím) zajatý.
 αἰών [αἰών], ὦνος, ὁ 1. věk; život. 2. věčnost.
 αἰωρέω [αἰωρέω] vlaju; vzuáším.
 αἰνήτος 2. nepohnutý; nezměněný; nezměnný; nezměnitelný.
 ἀκόλαστος 2. nekáraný (nekárný); nezvedený.
 ἀκολουθέω následuju; provázím.
 ἀκολουθος, ου, ὁ průvodce.
 ἀκομπος 2. nekloudný; nezpůsobný; neslušný.
 ἀκόνη, ἡς, ἡ brus.
 ἀκούσιος [ἀφεκούσιος] 2. (nesamovolný); bezděčný.
 ἀκούω slyším; poslouchám (km. ἀκοῖς).
 ἀκρα, ας, ἡ vrch; tvrž.
 ἀκρασία, } ας, ἡ nezdrželivost; nemírnost.

ἀκρατος 2.—1. nemíchaný; nemíšený; 2. čistý (na př. νοῦς) (rozd. jest ἀκράτης).
 ἀκριβής 2.—1. zevrubný; důkladný; 2. šetrný; sporný.
 ἀκρόπολις, εως, ἡ vyšehrad.
 ἄκρος 3. vrchní; vysoký.
 ἄκων [ἀέκων, ἀφέκων], ὄντος 3. bezděčný; bezděky.
 ἀλαζονεία, ας, ἡ 1. chloubba; chloubictví. 2. tlachavost.
 ἀλαζονεύομαι 1. chloubím, vychloubám se. 2. tlachám.
 ἀλαζών, ὄνος, ὁ 1. chloubič. 2. tlachal.
 ἀλαλάζω alala křičím; houkám; výskám; povyk vedu (km. ἀλαλαγ).
 ἀλάστωρ, ορος, ὁ zlosyn.
 ἀλγεινός 3. bolestný.
 ἀλγέω bolest mám; bolí mne.
 ἀλγηδών, ὄνος, ἡ činění bolesti; bolest.
 ἀλείρω mažu; mastím.
 ἀλεκτρών, ὄνος, ὁ kohout.
 Ἀλεξάνδρεια, ας, ἡ Alexandria, jm. mnohých měst od Alex. Vel. založených, z nichž nejznamenitější byla Egyptská A.
 Ἀλέξανδρος, ου Alexander.
 ἀλέξω bráním.
 ἀλέω melu (km. ἀλες).
 ἀλήθεια, ας, ἡ (neutajenost) pravda.
 ἀληθεύω pravdu mluvím; pravdomluvný jsem.
 ἀληθής 2. (neutajený) pravdivý.

ἀληθινός 3. opravdový.
 ἄληπτος 2. nevzatý; nedobyty; nedobyitelný.
 ἄλιεύς, ἑως, ὁ rybář.
 ἄλισσομαι [φαλίσσομαι] stihán, lapán, jímán, dobyván jsem.
 Ἀλκείτας, ου Makedon, bratr a spoluvládce Perdikky II.
 Ἀλκιβιάδης, ου Athénan.
 ἄλλά (jinak); ale; (po neg. i:) nýbrž.
 ἀλλάσσω jinačím; měním.
 ἀλλαχῆ jinady; jinde.
 ἀλλήλων (gen.) jeden druhého; sebe vespolek; mezi sebou; vzájemně.
 ἀλλοδαπός 3. (od jinud;) cizokrajný; cizozemský; substt. fem. cizina.
 ἄλλοθεν od jinud.
 ἄλλος (alius); 3. (neutr. ἄλλο) jiný; ὁ ἄλλος ostatní.
 ἄλλοτε jindy.
 ἀλλότριος 3. (jinému patřící;) cizí.
 ἄλογος 2.—1. nemluvný. 2. nerozumný.
 ἄλος, ἑλός, ὁ (sal) sůl (obyč. v pl.).
 ἄλιφτον, ου, τό ječmenná mouka; ječ. chléb (obyč. v pl.).
 ἀλωπεκῆ (—έα), ἡς, ἡ (δορά) liščí kůže; liščina.
 ἀλώπηξ, εως, ἡ liška.
 ἄμα zároveň; spolu; τινί s něčím; při —.
 ἀμαθής 2. neučený.
 ἀμαθία, ας, ἡ neučenost; nevědomost.
 ἄμαξα, ἡς, ἡ vůz.
 ἀμαρτάνω chybnuju.
 ἀμαχεί bez hitvy; bez boje.
 ἀμῶς žnu.

ἀμείνων, ονος 2. hodnější; lepší.

ἀμελέω nedbalý jsem; nedbám; zanedbávám.

ἀμῆ γέ πη aspoň v nějakém směru; aspoň nějak.

ἀμήχανος 2. (beze stroje; bez prostředků) 1. (pass.) nemožný; nepřekonatelný (proti komu není strojů, prostředků). 2. (act.) nevědoucí si rady a pomoci (kdo neví, jak z konopty); bezradný.

Ἄμμων, ωνος Ammón.

ἀμνημονέω nepamětliv jsem, nepamatuju.

ἀμνός, ὄ, ῆ jehně; ὄ beránek; ῆ beruška (gen. οβύς etc.).

ἀμοιβή, ῆς, ῆ výměna; odměna; odplata.

ἀμπελος, ου, ῆ 1. vinný keř; réva. 2. vinnice (vinice); vinnohrad.

Ἀμύντας, ου jm. několika kr. Mak.

ἀμύνω bráním; zabraňuju. med. br. se; τί něčemu.

ἀμφί (praep. s gen. a acc.) s acc. ob; okolo (z obou stran).

ἀμφι-έννυμι oblékám.

ἀμφίλογος 2. obojetný; pochybný.

ἀμφότερος 3. obojí; oba.

ἀνά praep. s acc. na (s acc.) po (s loc.).

ἀνα-βαίνω 1. vzhůru kráčím; vystupuju; postupuju (vzhůru, do vnitř). 2. jdu (někam) tam.

ἀνάβασις, εως, ῆ postup; postupování; tažení (vzhůru, do vnitř).

ἀνα-βιβάζω (kážu vzhůru

kráčet); vzhůru vedu; ve-; uvádím.

ἀναβιώσκειαι 1. obživám.

2. trans. (s aor. -βιώσασθαι) obživuju; křísím.

ἀνα-βοάω vzkřikuju.

ἀνα-γινώσκω (zase poznávám;) čtu.

ἀναγκάζω nutím.

ἀναγκαῖος 3. (2) nutný; potřebný.

ἀνάγκη, ῆς, ῆ nutnost; potřeba.

ἀν-αγορεύω vy-, ohlašuju (veřejně).

ἀνα-γράφω 1. na-, zapisuju; zaznamenávám. 2. odepisuju.

ἀν-άγω 1. vzhůru vedu. 2. na moře pouštím; med. a pass. — se; odplavuju.

ἀναδεδραῖος, ἀδος, ῆ réva (při stromě).

ἀνα-δέω 1. navazuju. 2. ovazuju; ovívám; ovínuju.

ἀνα-δίδομι vzdávám; vy-; podávám.

ἀνα-δύομαι (s prf. act. a s aor. II. act.) vynořuju se; vylézám.

ἀνάθημα, ατος, τό (vyložené; vystavené) 1. obětní dar. 2. ozdoba.

ἀν-αιρέω 1. vztímám; vztáším; pro (-náším); vynáším (o věštbě: vy-; odpovídám). 2. odnáším; odnímám; odstraňuju. 3. uchvacuju; hubím; se světa provázím.

ἀνάιτιος 2. nevinný.

ἀνα-καλέω (vz-) vyzývám; vyvolávám; volám.

ἀνά-κειμαι vložen, uložen jsem.

ἀνα-κράζω vz-; vykřikuju; bukám.

ἀνα-λαμβάνω 1. vzbírám (aor. vztí). 2. беру zpět; беру zase; začínám, 3. zaujímám.

ἀνακλίσκω 1. vynakládám 2. utrácím; učím.

ἀνάλωμα, ατος, τό 1. náklad, 2. útrata.

ἀν-άλωτος 2. nedobyty; nedobytný.

ἀνα-μένω očekávám; čekám; trvám.

ἀνα-μιμνήσκω (vzpomínám;) upomínám (aor. upamatovati).

ἄνανδρος 2. nemužný; zbabělý.

ἀνα-νεύω (odkývuju) odepírám.

Ἀνάξαρχος, ου Abdéran, společník Alexandra Vel.

Ἀναξίλας, α (ου) Anaxilas, Spartan.

ἀναξιοπαθέω 1. nehodně trpím, snáším. 2. nelibě, těžce nesu.

ἀνάξιος 2. i 3. nehodný.

ἀνάπαυσις, εως, ῆ přestávka; odpočínutí; odpočinek.

ἀνα-παύω 1. zastavuju. 2. upokojuju. med. — se; přestávám; odpočívám.

ἀνα-πειάννυμι 1. rozestírám; rozprostírám. 2. rozvírám; otvírám;

ἀνα-πέτομαι vzlétám; vzletuju.

ἀνα-πηδάω vzkakuju; vy-skakuju.

ἀναρίθμητος 2. nesčítaný; nesčíslný.

ἀναρχία, ας, ῆ bezvláď; nezákonnost; nepořádek.

ἀνάσκητος 2. necvičený.
ἀνα-στρέφω 1. vzhůru to-
 čím, obracím; převracím.
 2. zpět obracím; otáčím.
ἀνα-τεράσσω vzbuzuju; po-
 buťuju; znepokojuju; ve
 zmatek uvádím.
ἀνα-τείνω napínám; nata-
 huju; vztaľuju; vyzdví-
 huju.
ἀνα-τίθημι 1. kladu na (ně-
 co; k. p. na oltář); obě-
 tuju. 2. příkladám; při-
 pisuju.
ἀνα-τρέπω 1. vzhůru obra-
 cím; vy-; převracím. 2.
 zničuju.
ἀνα-τρέφω vy-; odchová-
 vám.
ἀνα-φαίνω vy-; zjevuju.
ἀνα-φέρω 1. vzhůru beru,
 nesu; vynáším; vytahuju.
 2. vztaľuju; potahuju.
ἀνα-χωρέω nazpět jdu; po-
 stupuju zpět.
ἀναχώρησις, εως, ἡ jítí na-
 zpět; zpáteční pochod.
ἀνδάνω líbím se.
ἀνδραγαθία, ας, ἡ mužská
 statnost, hodnost; ušlech-
 tilost.
ἀνδραποδίζω porobuju.
ἀνδραποδον, ου τό parob;
 porobek (porobený, ne-
 volný služebník).
ἀνδρεία, ας, ἡ mužnost;
 udatnost.
ἀνδρείος 3. mužný; udatný.
ἀνδριάς, άντος, ό socha,
 sloup (s obrazem muže).
Ἀνδρος, ου, ἡ Kykladský
 ostrov, jihových. od Eu-
 boje.
ἀνεκτός 2. (snesený) snesi-
 telný.
ἀνεμος, ου, ό vání; vítr.

ἀνεξέταστος 2. nevyzkou-
 maný; neprozkoumaný;
 nevyšetřený.
ἀν-έρχομαι 1. vzhůru jdu.
 2. nazpět jdu; vracím se.
ἀν-ερωτάω vyztaľuju, vy-
 ptávám se.
ἄνεν (praep. s gen.) bez.
ἀν-εργόσω vyhledávám;
 vynalezám.
ἀν-έχω 1. vznáším; povzná-
 ším. 2. zadržuju; med.
 vydržuju; suáším. 3. vzní-
 kám; vycházím.
ἀνής, άνδρός, ό muž.
Ἀνθημοῦς, οἴντος, ό ms.
 v Chalkidice sev. od
 Olyntha.
ἀνθ-ίστημι 1. (prs., fut. a
 aor. I. act.) naproti sta-
 vím. 2. (praes. a fut. med.
 s II. aor. act.) naproti
 se stavím; odporuju. 3.
 (perf. act.) naproti stojím;
 na odpor jsem.
ἄνθος, ους, τό květ; kvě-
 tina.
ἀνθρώπιος } 3. lidský.
ἀνθρώπινος }
ἄνθρωπος, ου, ό člověk;
 pl. lidí.
ἀνία, ας, ἡ 1. trápení. 2.
 smutek.
ἀνίαιρός 3. 1. traplivý; tra-
 pný. 2. smutný.
ἀνιών trápím; rmoutím.
ἀν-ίημι vzpouštím; vy-;
 upouštím.
ἀνίκητος 2. nepřekonaný;
 nepřemožený; nepřemo-
 žitelný.
ἀν-ίστημι 1. (act. bez perf.
 a s fut. a aor. I.) vy-;
 postavuju; *τινά* činím,
 aby někdo vstal: a) kážu
 vstáti. b) křísím. 2. (v ce-

lém med.) vystavuju si.
 3. (prs. a fut. med.; aor.
 II. act.) vstávám; povstá-
 vám. 4. (perf. act.) vstal
 jsem; stojím.
ἀνόητος 2. nesmyslný; ne-
 rozumný.
ἄνοια, ας, ἡ nesmyslnost;
 nerozum.
ἀν-οίημι otvírám.
ἀνόσιος 2. nesvatý; bez-
 božný.
Ἀντακίδας, ου Spartan.
ἀν-αν-ίστημι 1. (act. bez
 prf., s fut. a aor. I.) sta-
 vím na odpor. 2. (v celém
 med.) stavím si na odpor.
 3. (prs. a fut. med., aor.
 II. act.) stavím se na od-
 por. 4. (perf. act.) stojím
 na odpor.
ἀν-έχω (naproti držím;) o-
 depirám; med. držím,
 přidržuju se.
ἀντί (praep. s gen.) místo;
 za (s acc.).
Ἀντιγόνη, ης deera Théb-
 ského kr. Oidipa.
Ἀντίγονος, ου, jm. několi-
 ka kr. Mak.
ἀντι-δίδωμι místo (něco-
 ho), za (něco) dávám; za
 výměnu dávám.
ἀντίδικος, ου, ό odporník
 (právní); soupeř.
ἄντιζος (ἀντιζός) neskl.
 1. naproti. 2. zpřima
 (tváří v tvář); zjevné.
Ἀντίοχος, ου jm. mnohých
 kr. Syrských.
ἀντικαλος 2. odporný;
 subst. masc. odpůrce;
 sok.
Ἀντισθένης, ους Athénan,
 žák Sókratův, výtečný
 filosof.

ἀντι-τάσσω naproti stavím, řadím.
 ἀντι-τείνω 1. proti (něčemu) pnu. 2. opírám se.
 Ἀντιφῶν, ὄντος jm. několika Attičanův.
 Ἀντώνιος, ου jm. mnohých Římanův.
 ἄνω vzhůru; na hoře.
 ἄνωθεν shůry; shora.
 ἀξιόλογος 2. hoděn řeči; slavný.
 ἄξιος 3—1. hoděn. 2. za (s acc.).
 ἀξιώω 1. mám, uznávám za hodno. 2. žádám (za hodné).
 ἀξίωμα, ατος, τό hodnost; vážnost.
 ἄξων, ονος, ὁ osa; náprava (u kola).
 ἀόρατος [ἀφόρατος] 2. neviděný; neviditelný.
 ἀόριστος 3. neobmezený; neurčitý.
 ἀπ-αγγέλλω zvěstuju.
 ἀπ-αγορεύω 1. zapovídám. 2. a) odřikávám. b) unavuju se.
 ἀπ-άγω odvádím.
 ἀπαιδέυτος 2. nevzdělaný.
 ἀπαισιος 2. nepřihodný; nepřiznivý.
 ἀπ-αιτέω požaduju.
 ἀπ-αλλάσσω (odjinačuju) 1. odstraňuju; odlučuju; zbavuju. 2. med. loučím se; odebrám se (τινός: od někoho).
 ἀπ-αντάω potkávám; setkávám se.
 ἀπ-αρτάω zavěšuju.
 ἄσπας, αντος 3. veškeren; celý.
 ἀπειλέω hrozím; vyhrožuju.

ἀπ-επιμ (-εἶναι) odejdu; odcházím.
 ἀπ-επιμ (-εἶναι) pryč, vzdálen jsem.
 1. ἀπειρία, ας, ἡ nekonečnost; nesmírnost.
 2. ἀπειρία, ας, ἡ nezkušenost.
 1. ἀπειρος nekonečný; nesmírný.
 2. ἀπειρος 2. nezkušený.
 ἀπ-ελαύνω 1. od-; zaháním. 2. odtaluju; odjíždím.
 ἀπ-έρχομαι odebíráám se; odcházím.
 ἀπ-εχθάνομαι stávám se protivným; znelibuju se.
 ἀπ-έχω 1. tr. zdržuju; med. — se. τινός něčeho. 2. intr. vzdálen jsem.
 ἀπήγη, ης, ἡ vůz.
 ἀπιστέω nedůvěřuju; nevěřím. pass. nemám důvěry, víry (u někoho).
 ἀπιστος 2.—1. (komu se nedůvěřuje) nespolehlivý. 2. nedůvěrný.
 ἀπλοῦς (ἀπλόος) 3. jednoduchý; prostý.
 ἀπό (praep. s gen.) od; ze; z.
 ἀπο-βαίνω 1. od-; vycházím. 2. pocházím.
 ἀπο-βάλλω 1. odhazuju. 2. ztrácím.
 ἀποβίωσις, εως, ἡ (odžítí) dožítí; skonání.
 ἀπο-βλέπω (odhlížím); pohlížím.
 ἀπόγονος 2. pošlý; později narozený; substt. masc. potomek.
 ἀπο-δείκνυμι 1. o-; vykazuju. 2. oznamuju; o-; vyhlašuju; osvědčuju. 3. ustanovuju; činím (někoho něčím).

ἀπο-δέχομαι přijímám (pro sebe od jiného).
 ἀποδημέω (vzdálen) od lidu jsem; v ciziuč, na cestách jsem (aor. odejítí z domova).
 ἀπο-διδράσκω pryč utíkám; prechám (τινέ).
 ἀπο-δίδωμι odevzdávám; vzdávám; odvádím. — med. aor. a fut. prodati.
 ἀποθνήσκω umírám.
 ἀπο-καλέω 1. odvolávám. 2. nazývám; nadávám (převzdávám).
 ἀπο-κηρύσσω 1. vyhlašuju. 2. vyděduju.
 ἀπο-κρίνομαι (dávám svůj úsudek); odpovídám.
 ἀπόκρισις, εως, ἡ odpověď (srn. předch.).
 ἀπο-κρύπτω ukrývám. med. uk. si; zatajuju.
 ἀπο-κτείνω zabíjím; usmrčuju.
 ἀποκτείννυμι = ἀπο-κτείνω.
 ἀπο-λείπω opouštím; zanechávám; dep. pass. zpět zůstávám (někdy i med.).
 ἀπο-ολισθάνω 1. u-; vyklouzávám. 2. odchyluju se.
 ἀπο-όλλυμι 1. (act. s prf. I.) a) zničuju; zahubuju; ničím; hubím. b) ztrácím. 2. med. hynu; zacházím (k tomu patří též prf. II. act. ἀπόλωλα jsem zničen, ztracen).
 Ἀπόλλων, ωνος bůh Apollón (Apollo).
 ἀπολογέομαι (vymlouvám se); hájím (se řeči); zastávám se; jsem obhájecem.

- ἀπολογία, ας, ἡ (vymlouvání); hájení, zastávání (sebe i jiného).
- ἀπο-λύω 1. odlučuju; odmítám; med. odm. od sebe. 2. zbavuju; osvo- bozuju.
- ἀπο-μαραίνομαι pass. u- mořuju se; zhasínám; va- dnu.
- ἀπονος 2. bez namáhání; beze strasti.
- ἀπο-πειράομαι pokouším se. τινός ο někoho, ο něco.
- ἀπο-πλανᾶω odchyľuju; odháním. pass. i zablu- zuju.
- ἀπο-πλέω odplouvám; plu- ju od (někud).
- ἀπόπληκτος 2. (poražený); měchem udeřený; poma- tený.
- ἀπο-πνίγω zadušuju; za- lykám.
- ἀπο-πνύω vyplívám.
- ἀπορέω 1. prostředků ne- mám; nedostatek mám, s gen. něčeho; nemám něčeho. 2. na rozpacích jsem; nevím si rady.
- ἀπορία, ας, ἡ 1. nedosta- tek; nouze. 2. a) nesná- ze; nesnadnosť. b) ne- shoda.
- ἀπο-ρρήγνυμι od-; přetr- huju. (prf. act. ἀπέρρωγα jsem od-; přetržen).
- ἀπο-σβέννυμι 1. (act. bez prf., s aor. I. a fut.) zha- šuju; udušuju. 2. (med. s aor. II. act. a s prf. act.) zhasínám; zanikám.
- ἀπο-σκεδάννυμι odštěpu- ju; odlučuju.
- ἀπο-σοβέω od-; zaplašuju.
- ἀπο-στέλλω odesýlám; po- sýlám.
- ἀπο-στερέω olupuju; zba- vuju.
- ἀπο-σφάττω (σφάζω kmen σφραγ) zabíjím.
- ἀπο-τείνω 1. od-; roztahu- ju. 2. šířím; rozvlačuju.
- ἀπο-τελέω 1. ukončuju; dodělávám. 2. dělám.
- ἀπο-τίθημι odkládám. med. odkl., skládám se sebe.
- ἀπο-τίνω act. odplácím; vyplácím; med. dávám si vyplatiti; mstím se.
- ἀπότομος 2. (odseknutý); příkrý.
- ἀπο-τρέπω odvracím; pryč obracím.
- ἀποτροπή, ἡς, ἡ odvrácení; odvracování.
- ἀπο-τυγχάνω 1. nedosahu- ju; chybuju se. 2. pozby- vám.
- ἀπο-φαινώ ob-; vyjevuju. med. (něcosvého) o sobě.
- ἀπό-φασις, εως, ἡ záporněd; zápor (negatio).
- ἀπο-φύγω od-; ubíhám.
- ἀποφθεγμα, ατος, τό přu- pověd.
- ἀπο-χωρέω odstupuju; od- cházím.
- ἀποφθνημος 2. neochotný; nehorlivý.
- ἀπροσδόκητος 2.—1. (pass.) a) neočekavaný. b) nenadálý. 2. (act.) ne- očekávající.
- ἄπτω 1. týkám. med. -se; dotýkám se. 2. týkám světlem; zapaluju; roz- žehám.
- ἄρα, ἄς, ἡ 1. vyzývání. 2. kle- ní; proklínání; kletba.
- ἄρα (num.) zdaž. — ἄρα (postposit.) tedy.
- Ἀραβία, ας, ἡ Arabia.
- Ἄραβ, ἄραβ Arab.
- Ἀρβήλα, ων, τέ ms. v sev. Assyrii.
- Ἀργεῖος 3. Argejský; Ar- gický). subst. fem. Ar- gejsko; Argolis.
- ἀργός [ἀ-φεργός] 2. i 3. ne- činný.
- ἀργύριον, ου, τό stříbro; peníze (stříbrné).
- ἄργυρος, ου, ὁ stříbro.
- Ἀργώ, σῆς, ἡ Argó (lof Ar- gonautův).
- ἀρέσκω (činim příhodně); líbím se.
- ἀρετή, ἡς, ἡ 1. výtečnost; výbornost. 2. udatnosť. 3. cnost.
- Ἄρης, εως Ares (Mars).
- Ἀρταῖος, ου Pers. vudec Kýra ml.
- ἀριθμός, οῦ, ὁ počet.
- Ἀρισβη, ἡς, ἡ ms. Trj.
- Ἀρισταγόρας, ου panovník Milétský ok. r. 500. zeť Histiajův.
- Ἀριστείδης, ου Athénan.
- ἀριστεύω výtečný jsem; vynikám.
- Ἀριστιππος, ου Kyrénan. zák Sokratův, výtečný filosof.
- ἄριστος 3. výtečný; výbor- ný; nejlepší.
- Ἀριστοτέλης, ους Athénan. největší filosof a učenec Řecký.
- Ἀρίων, ἴσος Méthymnan. proslulý básník a citar- ník, přítel Periandra, ty- rana Korinského.
- Ἀρκάς, ἄδος, ὁ Arkad (oby- vatel Arkadie).

ἔρκεω dostačuju.

ἔρμα, ατος, τό vůz (obyč. v pl.).

Ἐρμῆος 3. Armenský.

Ἐρμόζω i *ἔρμόττω* (km. *ἔρμος*) 1. (tr.) ladím; pojím. 2. (intr.) sluším; hodím se.

ἔρμονία, ας, ἡ spojitost; souměrnost.

ἔρμόττω = *ἔρμόζω*.

ἔρμ- v. *ἄρμός*.

ἔρνεόμαι odepírám; zapírám; dep. pass.

ἔρπαρή, ἡς, ἡ loupežení; loupež.

Ἐρπάρως, ου Méd. z 6. stol., ochránce Kýřřův.

ἔρπάζω uchvacuju; loupežím.

ἔρρη, ἡς, ἡ srp.

ἔρρητος 2.—1. nevyřknutý; nevyřknutelný. 2. tajný.

Ἐρταξέρξης, ου jm. někoka kr. Pers.

Ἐρτεις, ἰδος Artemis (Diana).

Ἐρτεισία, ας panovnice Halikarnasská, moudrá rádkyně a rekovná bojovnice ve výpr. Xerxově.

Ἐρτεμίσιον, ου, τό předhorí v sev. Euboji se svatyní Artemidinou.

ἔρρι právě.

ἔρριος 3.—1. spojitý. 2. příslušný; vhodný; pravý; adv., právě.

ἔρρχαῖος 3. (začáteční) 1. první. 2. dřevní; starý; starožitný.

Ἐρχέλαος, ου kr. Mak. ku konci 5. stol.

ἔρρη, ἡς, ἡ (přednost) 1. začátek. 2. a) vláda; vla-

dařství. b) (země, již se vládne) říše.

ἔρχω activ. přední jsem (začínám); vrchní jsem; vládnou. med. začínám. (v. cvič. LXXIV. pozn. 1.). pass. poddán jsem (*ἔρχόμενος* poddaný). *ἔρχων, οντος, ὁ* 1. vrchní; vůdce; vládce. 2. archont (v Athénách).

ἔρχωμα, ατος, τό koření.

ἔσβεῶ 1. bezbožný jsem. 2. hanobím; przním.

ἔσκλης 2. nezbedný; prostopášný; opovázlivý.

ἔσθενεια, ας, ἡ nestálost; slabost.

ἔσθενής 2. nestálý; slabý; nemocný.

Ἄσία, ας, ἡ Asia.

Ἄσκανία, ας, ἡ solné jezero v malé Asii na hranicích Pisidie a Frygie.

ἔσκέω 1. cvičím. 2. pěstuju; provozuju (cvičím se; *τι* v něčem).

ἔσκησις, εως, ἡ cvičení.

Ἄσκληπιός, οὔ Asklépios (Aesculapius).

ἔσμενος 3. [*σφάσμενος*] slavený) rád; vesel.

ἔσπάζομαι 1. objímám. 2. vítám; pozdravuju.

ἔσπάλαξ, ατος, ὁ krtek.

Ἄσσύριος 3. Assyřský.

ἔσσειος [*φασσειος*] 3. i 2.—1. městský. 2. vtipný.

ἔσσηρ, ἔρος, ὁ hvězda.

ἔσσηραλος, ου, ὁ 1. obrtel; obrtlík. 2. kostka.

ἔσση, [φάσση], εως, τό (hlavní) město.

Ἄσσηνης, ους kr. Médský, děd Kýřřa st.

ἔσσηλεια, ας, ἡ nevrta-

vost; bezpečnost; jistota.

ἔσσηλης 2. nevrtkavý; bezpečný; jistý.

Ἄσσηπος, οὔ, ὁ ř. v Bojótsku.

ἔσσητέω nepořádný jsem.

ἔσσητος 2. nespořádaný; nepořádný.

ἔσση [*ἔσση*, *ἔσση*] 1. avšak. 2. a.

ἔσσηθαλος 2. odvážlivý; zpurpný.

Ἄσσης, ου kr. Skythů za Filipa Mak.

ἔσση (praep. s gen.) bez.

ἔσσητος 2. nectný; bezecný.

ἔσσηπος 2. nemístný; nevhodný; neočekávaný.

ἔσσημα (*ἔσσημας*) neskl. 1. (netřesavě;) nepohnutě. 2. tiše; klidně.

Ἄσσηπος, ου, ἡ Atropos; Atropa (Neodvratitelná) moira n. parka.

Ἄσσητιος 3. Attický; fem. substt. Attika; substt. masc. Attičan.

ἔσσηης 2. (nedosahující cíle); nešťastný.

ἔσσηία, ας, ἡ nehoda; neštěstí.

ἔσση zase; opět.

ἔσση opět.

ἔσσηιος 3. i 2. dvorní; dvorský.

ἔσση pískám.

ἔσση, ἡς, ἡ dvůr.

ἔσσητης, οὔ, ὁ pištěc.

ἔσσηος, οὔ, ὁ piškala.

ἔσσηνω ke zrostu pomáhám; zvětšuju; rozmnožuju; povyšuju. pass. i:

rostu; prospívám.

ἔσση množím; činím velkým (viz *ἔσσηνω*).

ἀβριον zítbra.
ἀντίκα ilmed; na místě.
ἀντόθι tu; na témtž místě.
ἀντοζράτωρ, *ορος*, *ὄ*, *ἦ* samovládny; (neobmezený); samostatný.
αὐτόματος 2. i 3. sám od sebe (samohybný).
αὐτόμολος 2. (sám přiběhlý) přeběhlý; zběhlý. substt. masc. zběh.
αὐτόνομος 2. svézákonný; samostatný.
αὐτός 3. (neutr. *αὐτό*) 1. sám. 2. on. 3. *ὁ αὐτός* týž; teutýž.
αὐτοῦ 1. zde. 2. tam (na ot. kde?).
αὐχὴν, *ένος*, *ὄ* 1. hrdlo. 2. úžina.
ἀφ-αιρέω odjímám; ujímám; odebíráám.
ἀφανής 2. nezjevný; neobjevený (nenalezený).
ἀφανίζω (činím nezjevným); vyhlazuju.
ἄφθονος 2.—1. bez záští; záští prost. 2. hojný.
ἀφ-ίημι 1. vy-; po-; propouštím; ponechávám; odkládám. med. spouštím se; upouštím. 2. odesýlám; vysýlám. (*φωνήν* vydávám); 3. ostavuju; sprošřuju. med. spr. se.
ἀφ-ικνέομαι přicházím (od někud); docházím.
ἀφ-ίστημι 1. (act. bez prf., s I. aor. a fut.) odstavuju; odvracuju. 2. (v celém med.) odstavuju, odvracuju si. 3. (praes. a fut. med.; aor. II. act.) odvracuju se; odstupuju (odpadám); ustupuju; ustávám. 4. (prf. act.) od-

stoupil jsem (odpadl jsem).

ἄφρων, ονος 2. nerozumný.
ἀχάριστος 2.—1. nevděčný. 2. neodměněný.

ἀχειρωτος 2. nepodrobený; nepodrobitelný.

ἄχθομαι mrzím se; *τινί* nad něčím; dep. pass. a pass.

Ἀχιλλεύς, *έως* syn Pélea, kr. Myrnidonského (v Thess. Fthii) a Né-reovny Thetidy, nejuda-tnější rek Dan. ve výpr. Trj.

ἀχρεῖος 2. neužitečný.

ἄχρι, *ἄχρις*, 1. až (s conj. s *ἔν* nebo s opt. bez *ἔν*: až by; dokud by) 2. praep. s gen.) až ku.

B.

Βαβυλών, ὄνος, *ἦ* ms. v Assyrii nad dol. Eufrátem.

Βαβυλώνιος 3. Babylónský.

βαδίζω vykračuju; kráčím.

βάθος, ους, *τό* hloub; hloubka.

βαίνω kráčím: stoupám; chodím.

βακτηρία, *ας*, *ἦ* (chůda) hůl; berlá.

Βάκτρα, *ων*, *τά* ms. Perské krajiny Baktriany.

βάλανος, ου, *ἦ* 1. žalud. 2.

vše žaludovité ovoce, jako: ořech, datle (daktyl) a podobné.

βάλλω házím; vrhám.

βανασιζός 3. sprosřácký.

βαρβαρικός 3. barbarský; cizinský, substt. neutr.: cizinství.

βάρβαρος 2. (breptavý) 1.

cizořečný; cizomluvný. 2. cizl.

βάρος, ους, *τό* 1. tíže; těřcha. 2. břímě.

βάσανος, ου, *ἦ* zkušební kámen.

βασίλεια, ας, *ἦ* královna; králová.

βασίλεια, ας, *ἦ* 1. kralováni. 2. království.

βασίλειον, ου, *τό* (obyč. pl.) královské sídlo; -ý hrad.

βασίλειος 2. i 3. královský.

βασιλεύς, έως, *ὄ* král (zvláště kr. Perský).

βασιλεύω kraluju.

βασιλικός 3. královský.

βαστάζω 1. podstavuju; podpírám. 2. nesu.

βάτραχος, ου, *ὄ* zába.

βέβαιος 3. i 2. stálý; pevný.

βεβαιόω 1. činím stálým.

2. potvrzuju; dotvrzuju.

βελτίων, ονος 2. (více povůli); dokonalejší; lepší.

βῆμα, ατος, *τό* 1. krok. 2. stupeň; řečníště.

Βῆσσος, ου zpronevěřilý satrapa Pers. kr. Dareja III.

βία, ας, *ἦ* síla; násilí.

βιάζομαι 1. (intr.) užívám násilí; násilně jeduám. 2. (tr.) a) činím (něco) násilně; b) nutím (někoho) násilně.

βίαιος 3. (2.) silný; násilný.

βιβλίον, ου, *τό* knížka; kniha.

βιβρώσχω žeru; tvávím.

βίος, ου, *ὄ* život; živobytí.

βιοτεύω život trávím, vedu; živ jsem.

βίωω žiju (obyč. v aor. II., fut. a prf.).

Βισάλται, οἱ nář. Thr. by-
dlíci u Strýmonskeho zá-
livu.

Βίτων, *ωνος* Argejan, pro-
slulý svou synovskou lá-
skou k matce.

βλαβερός 3. škodlivý; ško-
dný.

βλάβη, *ης*, *ή* škoda.

βλάπτω 1. kazím. 2. matu.
3. škodím; pass. беру
škodn.

βλαστώνω 1. pučím. 2. vzni-
kám.

βλάσφημος 2. potupný.

βλέπω vidím; hledím.

βλώσκω jdu.

βοάω volám; křičím.

βοηθέω (na zavolání spěju);
přispívám; pomáhám.

βοηθός 2. (na volání spěcha-
jící); pomocný. substt.
masc. pomocník.

βόθρος, *ου*, *δ* důl; jáma.

Βοιώτιος 3. Bojótský;
substt. fem. Boiótia;
Boiótsko.

βορά, *ας*, *ή* žrádlo; pokrm;
potrava.

βορέας, *ου* staž. =

βορρᾶς, *ᾶ*, *δ* boreas; (buria)
sev. vítr; sever; severice.

βόσκημα, *ατος*, *τό* 1. pa-
stva. 2. dobytek na pa-
stvě.

βόσκη pasu; krmím; živím.

Βόσπορος, *ου*, *δ* úžina moř-
ská 1. mezi Pontem Eu-
xeinem a Propontidou
(Thrácký B.). 2. *δ* *Κιμ-
μέριος* B. Kimmerský B.
mezi jezerem Majótským
a Pont. Eux.

βοτάνη, *ης*, *ή* píce; bylina.

βότρυς vos, *δ* hrozen.

βουλεύω radím.

βουλή, *ης*, *ή* 1. vůle. 2 rada.

βούλημα, *ατος*, *τό* 1. vole-
né; vůle; 2. úmysl.

βούλησις, *εως*, *ή* (uvolení
se;) úmysl.

Βούλις, *ιος* vlastimilovný
Spartan 5. stol.

βούλομαι volím (si); chei.
dep. pass.

βοῦς, *βοός*, *ός*, *ή* [*βοφός*] ho-
vado (hýk; vůl; kráva).
v pl. i: skot.

Βούσιρις, *ιδος* v předh. do-
bě kr. Egypt.

βραβεῖον, *ου*, *τό* cena (při-
souzená, přířknutá).

βραδύς 3. váhavý; zdlouha-
vý; volný.

βραδυτής, *ητος* (*βραδυτης*,
ητος), *ή* váhavost.

βραχύς 3.—1. krátký. 2.
malý.

βρόχος, *ου*, *δ* 1. smečka. 2.
opraf.

βρώμα, *ατος*, *τό* žrádlo;
pokrm.

Βυζάντιον, *ου*, *τό* Byzan-
tium; Byzance.

βωμός, *ός*, *δ* (stupeň; vý-
stupek;) oltář.

Γ.

Γαδρωσολί, οἱ Gad-; Gedro-
sové, obyvatelé jižního
pomoří Pers.

Γάζα, *ης*, *ή* jm. několika
měst, z nichž nejdůleži-
tější G. Palacstínská.

Γαζαῖος 3. Gazský.

Γάιος, *ου* Gaius, Caius.

γαμέω act. pojímám (za)
manželku; žením se. med.
vdávám se.

γάμος, *ου*, *δ* sňatek; svatba.

γάρ 1. nebo; zajisté. 2. to-
tiž. 3. (v otázce) pak.

γαστήρ, *γαστρος*, *ή* břicho;
žaludek.

Γαυγάμηλα, *ων*, *τά* ms.
Assyrské (výchl. od Ni-
nive).

γέ (enclit. postp.) 1. -že; -ž.
2. aspoň. 3. arci.

γελάω směju (se); (km. *γε-
λασ*).

γελοῖος 3.—1. směšný;
(nent. substt. směš-
nost). 2. žertovný.

γέλως, *ατος*, *δ* smích; po-
směch.

γέμω bobtním; pln jsem.

γενεά, *ας*, *ή* 1. narození. 2.
pokolení (koleno).

γένειον, *ου*, *τό* brada.

γένεσις, *εως*, *ή* zrození; pü-
vod.

γεννάω rodím; plodím.

γένος, *ους*, *τό* rod.

γεραιός 3. starý (poety ho-
den).

γεραιώω 1. poctou dařím. 2.
slavím; velobím.

γέρανος, *ου*, *ή* jeřáb; žerav.

γέρας, *εως*, *τό* pocta; podar;
odměna.

γέρων, *οντος*, *δ* stařec.

Γέτης, *ου* Geta; Get.

γεύω (act. dávám chutnati,
okoušetí). med. chutnám;
okouším.

γέφυρα, *ας*, *ή* 1. hráz. 2.
most.

γεφυρόω přehrazuju. 2. mo-
stem spojuju; dělám most.

γεωργέω vzdělávám zemi;
rolničím.

γεωργία, *ας*, *ή* vzdělávání
země; rolnictví; orba.

γεωργός 2. vzdělávající ze-
mí. substt. masc. rol-
ník.

γη (*γέα*, *γάα*), *ης*, *ή* země.

γηθέω raduju se (perf. ve význ. prs.).
 γῆρας, ρως, τό stáří.
 γηράσκω stárnu.
 γίγνομαι 1. rodím se. 2. děju, stávám se.
 γινώσκω 1. poznávám. 2. součím.
 γλαυξ (γλαύξ), γλανκός, ἡ sova.
 γλίχομαι 1. lepím se. 2. lpím; τινός na něčem.
 γλυκός 3. sladký; lahodný.
 γλυκύτης, ητος, ἡ sladkost; lahodnost.
 γλώσσα, ης, ἡ jazyk.
 γλωσσαλγία, ας, ἡ (týrání jazyka) jazykotepectví; štěbetavost; žvatlavost.
 γνώμη, ης, ἡ 1. a) poznání; mínění; úsudek. b) průpověď. c) úmysl. 2) mohutnost poznavací; rozum; duše.
 γονεύς, έως, ὁ rodič (otec).
 Γοργίας, ου Leonfan, proslulý sofista.
 Γοργώ, οῦς, ἡ (v pl. i Γοργόνες) Gorgona, strašlivá nestvíra ženská.
 γοῦν (γὲ οὔν) aspoň tedy; alespoň.
 γράμμα, ατος, τό 1. písmě (písmeno). 2. v plur. a) písmo; psaní. b) písemnictví.
 Γραντικός, οῦ, ὁ ř. v Mýsi, vylévající se do Propontidy.
 γραφή, ἡς, ἡ 1. písemnost. 2. žaloba (právní).
 γράφω píšu.
 γρύψ, υπός, ὁ noh (báječné zvíře: křídlatý lev s ptáčí hlavou).
 γυμνάσιον (obnažuju; cvičím).

γυμνός 3. nahý.
 γυνή, γυναικός, ἡ žena.
 γύψ, γυπός, ὁ sup.

Δ.

Δαίδαλος, ου myth. Athéňan za Thésea, jeden z nejprvnějších umělcův.
 δαίμων, ονος, ὁ, ἡ božství; božstvo.
 δάκνω kousám.
 δάκρυον, ου, τό slza.
 δακρύω slzím.
 δάκτυλος, ου, ὁ prst.
 δαπανάω 1. vnuakládám; vydávám (peníze). 2. utrácím.
 δαπάνη, ης, ἡ 1. náklad. 2. útrata.
 δαρείκος, οῦ, ὁ darejk (zlatý peníz Pers. jmen. po Darejovi, obnáš. 20 drachem n. 20 stříb. dvacetníků).
 Δαρείος, ου kv. Pers.
 δασμός, οῦ, ὁ daň.
 Δάτις, ιδος Dátis, Pers. vůdce za Dareja I.
 δέ (postposit.) 1. tu; tož (obzvl. v závěti). 2. a; ale.
 δέδια 1. ulekl jsem se; bojím, strachuju se; τί něčeho. (srv. δέιδω).
 δέϊ viz 1. δέω.
 δέιδω lekám se; τί něčeho (prs. neob.; přf. δέδοικα ulekl jsem se; bojím se).
 δεικνύμι i: δεικνύω ukazuju.
 δειλη, ης, ἡ (parno) popolední; odpolední.
 δειλός 3.—1. házlivý; zbabělý. 2. bidný.
 δέϊνα kdosi.
 δεινός 3.—1. hrozivý. τό

δεινόν hrůza; věc hrozivá. 2. zběhlý; výtečný.
 δεινότης, ητος, ἡ 1. hrůza. 2. zběhlost; výtečnost.
 δειπνέω obědvám; oběduju; večeřím.
 δειπνον, ου, τό jídlo (oběd; večeře); hostina.
 δεισιδαιμονία, ας, ἡ (lekání se božstva;) pověra.
 δεκάδαρχος, ου, ὁ desátník (decurio).
 δεκάς, άδος, ἡ (desátek; desítka (desatero)).
 δελφίς, ινος, ὁ delfin; pliskavice.
 Δελφοί, ὦν, οί Delfy ve Fókcu.
 δένδρον, ου, τό drvo; strom.
 δεξιόομαι za pravici беру; vítám; pozdravuju.
 δεξιός 3. pravý; δεξιά pravice.
 δέομαι 1. δέω 2.
 δέον, οντος, τό (part. prs. neut. sl. 1 δέω) 1. nutné (nutná věc, doba); potřeba; (potřeba). 2. povinnost.
 δέος, ους, τό bázeň; hrůza.
 δέσμα, ατος, τό (sedřená) kůže.
 δέσμη, ης, ἡ svazek.
 δεσμοτήριον, ου, τό vazba; vězení; žalář.
 δεσπότης, ου, ὁ pán; panovník.
 Δευκαλίων, ονος syn Prométheův, otec Hellénův.
 δεῦρο sem.
 δέχομαι (chápu si; беру si; přijímám).
 1. δέω (fut. δέησω etc.) 1. act. nutný jsem; obyč. neosobn. δέϊ je nutno, třeba, (za)potřebí; musí

- se. (δέον v. zvl.) 2. dep. pass. a) mám nutno, (za)potřebí; potřebuju. b) prosím; aor. pass. dáti se v prošení.
2. δέω (fut. δήσω) vážu; poutám.
- δή (postp.) 1. už. 2. právě.
- δηλος 3.—1. jevný; zjevný. 2. jasný. 3. zřejmý; patrný.
- δηλώ 1. jevím; objevuju. 2. ukazuju.
- Δημάδης, ου řečník Athl., odprárcé Démostenův.
- δημηγορέω (lidu mluvím) řečím.
- Δημήτηρ, Δημήτριος, ή Dé-méter; Démétra (Ceres).
- δημιουργός 2. (pro lid činný) substt. masc. řemeslník; umělec.
- δημοκρατία, ας, ή démokratia; lidovláda.
- δημος, ου, δ lid; národ.
- Δημοσθένης, ους Athéňan, nejvýtečnější řečník Helénův.
- δημοσίη veřejně (viz násl.).
- δημόσιος 3.—1. národní. 2. obecní; veřejný (v. předch.).
- δησώ (δηΐω) plením; hubím.
- διά (praep.) 1. s gen.) skrze. 2. (s acc.) skrze; pro (za příčinou).
- διαβαίνω překračím; přecházím.
- διαβάλλω osočuju; očerňuju; pomlouvám.
- διάβασις, εως, ή překročení; přechod.
- διαβιβάζω (pobádám ku překročení;) převádím.
- διαβολή, ής, ή (převrzení; překroucení;) pomluva.
- διάγω 1. převádím. 2. trávim (čas).
- διαγωνίζομαι zápas (si) svádím; v zápas jdu.
- διάδημα, ατος, τό (obvázané;) vínek; koruna.
- διαδίδωμι rozdávám; udílím.
- διαδικάζω act. rozsuzuju rozepři. med. dávám si rozepři rozsouditi; mám rozepři (právní).
- διαζώννυμι 1. přepasuju. 2. ohrazuju.
- δίαίτα, ης, ή živobyti.
- διάκειμαι 1. rozložen jsem. 2. mám se; chovám se.
- διακρίνω rozsuzuju.
- διαλέγομαι rozmlouvám (si); τινί, (πρός τινά) s někým. dep. pass.
- διαλύω 1. rozlučuju; rozpojuju; rozluskuju; ruším; vyvracím; rozpouštím. 2. seslabuju.
- διαμείβω za-; vyměňuju.
- διαμένω přetrvávám; trvám.
- διανέμω roz-; poděluju.
- διανοέομαι přemýšlím si; obmýšlím (si); roz-, uvažuju (u sebe) dep. pass.
- διάνοια, ας, ή 1. smýšlení 2. duše.
- διαπεραίνω (zcela) dokonávám; ukončuju.
- διαπλέω přeplovávám.
- διαπορεύομαι cestuju, táhnu skrze—. dep. pass.
- διαπορέω na rozpacích, v nesnázi jsem. dep. pass.: na rozpaky přicházím.
- διαπράσσω vykonávám;
- vymáhám. med. — si; i jinému, úsilovně.
- διαπρεπής 2. výtečný; vynikající.
- διαπράττω 1. rozehvacuju; rozebírám; drancuju. 2. rozbořuju.
- διασκεδάννυμι 1. rozštěpuju. 2. rozptyluju; rozprašuju.
- διασκεπτομαι 1. prohlížím (si). 2. rozjímám si.
- διασπαράσσω roztrhluju.
- διασπάω rozpínám; roztahuju.
- διαστέλλω 1. rozstrojuju. 2. rozděluju; rozevirám.
- διαστρέφω přetáčím; překrucuju.
- διασώζω zachraňuju.
- διατελέω dokonávám; dokončuju.
- διατίθημι 1. rozkládám. 2. pořádám; srovnávám; spravuju.
- διαφέρω 1. (tr.) rozebírám; roznáším. 2. (intr.) liším se; rozeznávám se; τινός τινι od někoho, vynikám nad někoho něčím.
- διαφθείρω 1. porušuju. 2. kazím; ničím.
- διαφουτάω 1. rozcházím se; rozšiřuju se. 2. obcházím; procházím se.
- διαφιλιάσσω ostříhám; zachovávám.
- διαχράομαι 1. ustavičně, stále potřebuju; spotřebuju; vypotřebuju (ve fut.). 2. (potřebováním) stírám; vyhlazuju.
- διδασκαλείον, ου, τό učiliště; škola.
- διδάσκαλος, ου, δ učitel.

- διδάσκω učím; po-; vyučuju; τι něčemu.
 δίδωμι 1. dávám. 2. přejí; dovoluji.
 διηγέομαι 1. rozkládám; vysvětluju. 2. vypravuju.
 διήγημα, ατος, τό 1. (rozklad; výklad. 2. vypravování; povídka.
 δι-ίημι propouštím.
 δι-ίστημι 1. (act. bez prf., s I. aor. a fut.) rozestavuju. 2. (v celém med.) rozest. si. 3. (prs. a fut. med.; aor. II. act.) roz. se; rozestupuju (se). — 4. prf. act. stojím od (jiného); vzdálen jsem od —; rozdílný, rozdíloven jsem.
 δικάζω soudím.
 δίκαιος 3.—1. pravý; spravedlivý; spravedlný. adv. právě; právem; spravedlivě. 2. a) oprávněný. b) povinen.
 δικαιοσύνη, ης, ή spravedlivost; spravedlnost.
 δικαστήριον, ου, τό 1. soudnice. 2. soud.
 δικαστής, ος, δ soudce.
 δίκη, ης, ή 1. právo. 2. pře. 3. pokuta.
 δίκτυον, ου, τό síť.
 διά (διὰ δ) pročež.
 Διογένης, ους 1. ze Sinópy, filosof podivín ze 4. stol. 2. z Laerty (v Kilikii) spisovatel Řec. z 2. stol. po Kr.
 Διομήδης, ους Týdeovec, kr. Argejský, jeden z hl. rekv Dan. ve výpr. Tr.
 Διονύσιος, ου starší a mladší, tyranové Syrakúsští.
 Διονύσος, ου Dionýsos (Bacchus).
 διόπερ (διὰ δπερ) pročež pravě; pročež.
 δι-ορίζω sesilněně δρίζω.
 δίψα, ης, ή žízeň.
 διαψάω žízním.
 δίψος, ους, τό = δίψα.
 διώκω poháním; pronásleduju; jdu za (něčím τι).
 διώξις, εως, ή pohánění; pronásledování.
 διώρυξ, υχος, ή průkop; průplav.
 δόγμα, ατος, τό mínění.
 δοκέω 1. [a] jsem platen] b) zdám se. 2. a) (za platné) uznávám. b) míním.
 δόκιμος 2.—1. platný. 2. znamenitý.
 δόλιος 3. i 2. lestný; lstivý.
 δόλος, ου, δ lest.
 δολώω lstím; přelstívám; obelstívám.
 δόξα, ης, ή 1. mnění; mínění. 2. pověst; jméno; sláva.
 δοξάζω mínění mám; tuším; domýšlím se.
 δορά, ᾶς ή, κήζε (odřená, stažená).
 δόρυ, δόρατος, τό dřevce; kopí.
 δορυφόρος 2. (dřevce, kopí nesoucí). 1. kopívník. 2. životní strážný (v pl. ž., osobní stráž).
 δουλεία, ας, ή otroctví; práce.
 δουλεύω otročím; sloužím.
 δούλιος 2. otrocký.
 δούλος, ου, δ otrok; sluha (nevolný).
 δούπος, ου, δ šum; šumot; chřest.
 δραχμή, ης, ή drachma, stříbrný peníz řec.-att.
 dr. platila asi stříbrný dvacetník (35 n. kr.).
 δράω jednám.
 δρεπανηφόρος 2. kosíře, srpy nesoucí; kosní, o voze válečném.
 δρέπανον, ου, τό (δρεπάνη, ης, ή) kosť; srp.
 δρόμος, ου, δ běh.
 δρυς, δρύος, ή 1. dřevo; dřev. 2. dub.
 δύναμαι mohu. dep. pass. δύναμις, εως, ή 1. moc. 2. moc válečná; vojsko.
 δυνατός 3.—1. (pass.) možný. 2. (act.) mocný.
 δυσ-ανασχετέω těžce snáším, nesu.
 δυσθυμία, ας, ή málomyslnost.
 δύσκολος 2. nespokojený; mrzutý. subst. masc. mrzout.
 δυσμένεια, ας, ή zlomyslnost; nepřátelství.
 δυσμενής 2. zlomyslný; nepřátelský. subst. masc. zlomyslník; nepřítel.
 δυστυχέω nešťasten jsem.
 δυστυχής 2. nešťastný.
 δύσφορος 2. těžko snesitelný; obtížný.
 δυσχεραίνω nevrlý, mrzut jsem; zlobím se.
 δυσχερής 2.—1. nesnadný. 2. nevrlý; omrzlý; mrzutý.
 δῶω 1. (act. s I. aor. a fut.) nořím; pohřizuju; sponštim. 2. (med. s aor. II. act.) a) ponořuju, pohřizuju, propadám se; zapadám. b) zacházím. c) oblékám si. — prf. act. má nejčastěji 2. význam; malo kdy 1.

δωρεά, ἄς, ἡ dar; podar.
δωρέω a med. dariuju.
δῶρον, ου, τό dar.

E.

ἔαρ [Ἔσαρ], ἔαρος (ἦρ,
ἦρος), τό jaro.

ἔάω nechánám.

ἔγγραφος 2. napsaný; pí-
semní.

ἐγ-γράφω vřisuju; napí-
suju.

ἐγγύς blízko, neskl.

ἐγγύτερος 3. bližší.

ἐγείρω budím.

ἐγκάρθειρκτος 2. uzavře-
ný.

ἐγ-καλύπτω zahaluju.

ἐγ-κατα-λείπω zanechá-
vám v (něčem τινί).

ἐγκλημα, ατος, τό nařknutí;
obvinění; obviňování.

ἐγκράτεια, ας, ἡ zdrželi-
vosť.

ἐγκομιμάζω vychvaluju; ve-
lebím.

ἐγκώμιον, ον, τό chvalo-
zpěv; chvalořeč.

ἐγ-χαράσσω vřívám.

ἐγ-χειρίζω 1. doručuju; 2.
vzdávám.

ἐγγελυς, υος, ἡ (δ) úhoř.

ἐγχώριος 3. i 2. tuzemní;
domáci.

ἐγ-γε 1. jáz; jáť; já aspoň.
2. (v odpovědi) aři; ano.

ἔδαρος, υος, τό 1. pšda. 2.
dno.

ἔθ- [σφεθ] kmen k perf.

ἔωθα jsem zvyklý (ἔω-
θα καλεῖν obyčejně zv);
znávám.

ἔθελοντής, οῦ, δ dobrovol-
ný; dobrovolník.

ἔθέλω (θέλω) chci (mám
náklonnosť).

ἐθίζω [σφεθίζω] 1. (tr.) na-
vykám. 2. (pass.) zvy-
kám; navykám.

ἔθνος (φέθνος), υος, τό ná-
rod.

ἔθνος (σφεθνος), υος, τό
zvyk.

εἰ (proclit.) 1. -li; (jestli);
jestliže; kdy(by). 2. -li;
zdali.

εἶδος [φεῖδος], υος, τό ro-
doba.

εἶθε kéž.

εἰλή (jen podobou) 1. bez
příčiny (podstatné); ne-
podstatně. 2. slepě; na
zdař bůh.

εἰκός, ότος, τό (neutr. part.
perfect. εἰκοια) podobno;
slušno.

εἶλω [φεῖλω] ustupuju; po-
voluju.

εἰκών, όνος, ἡ podobizna;
obraz.

εἰλως, ωτος, δ i εἰλώτης,
ου helót; porobenec
(Spart.).

εἶμι jdu; pšjdu.

εἰμι [εἰμι] jsem.

εἰτερ právě-li; v právdě-li;
v skutku-li.

εἶπον řekl jsem (aor. ku
φρμί a ve složeninách i
k ἀγορεύω, srv. εἶω).

εἶργω [φέργω vřu] 1. a) za-
virám; obklíčuju. b) sví-
rám. 2. a) odřikuju; od-
háním. b) zdržuju.

εἰρήνη [φεῖρήνη], ἡς, ἡ 1.
úmluva. 2. míř.

εἰς (praep. s acc.; proclit.)
ve, na (s accus.) do, ku,
před (s accus. a s instr.)
proti; po (distrib. s loc.).

εἰσ-βάλλω 1. (tr.) házím
v (něco), do (něčeho).

2. (intr.) vřadám; činím
útok.

εἰσβολή, ἡς, ἡ vřád; útok.
εἰσ-δύομαι vnikám; vlé-
zám.

εἰσ-εἰμι (-έναι) vejdu;
vchlázím.

εἰσ-έρχομαι vchlázím; při-
chlázím.

εἶσω vnitř (do vnitř; uvnitř).
εἶτα potom.

εἴτε—εἴτε 1. (v otázce) -li
(zdali) — či. 2. (podmíne-
čně rozlučovaci) leč —
leč, — anebo; buďže —
buďže; buďže — nebo.

ἐκ, ἐξ (praep. s gen.; proclit.)
ze; od.

ἐκαστος 3. jednotlivý; kaž-
dý; jeden každý.

ἐκάστοτε po každé.

ἐκάτερος 3. (jeden) každý
z obou.

ἐκ-βαίνω vykročuju; vystu-
puju.

ἐκ-βάλλω vyhazuju; vyvr-
huju; vyháním.

ἐκ-δίδωμι vydávám; vdá-
vám.

ἐκδικος 2. práva vymáha-
jící. subst. fem. msti-
telka právní (čes. při
masc.: právní zástupce,
mstitel).

ἐκ-δύω 1. (act. s I. aor. a
fut.) a) vřnořuju. b) svlé-
kám (slíkáám). 2. med.
s aor. II. act. a perf.
act.) a) vřnořuju se; zni-
kám; unikám. b) svlékám
si (se).

ἐκεῖ tam (na ot. kde?)

ἐκεῖνος 3. (neutr. ἐκεῖνο)
onen; on.

ἐκεῖσε tam (na ot. kam?)

ἐκ-θρῶσκω vyskakuju.

ἐκ-καλύπτω odhaluju.
 ἐκκλησία, ας, ἡ (vyzváání);
 shromáždění; sněm.
 ἐκ-λείπω vy-; popouštím.
 ἐκ-λύω 1. vylučuju. 2. spro-
 štíju; vysvobozuju.
 ἐκ-μαίνω zběsňuju; v šile-
 nosf uvádím. pass. i vztě-
 kám se.
 ἐκ-μανθάνω vy-, naučuju
 se; τὶ něčemu.
 ἐκ-νίζω (-νίπτω) 1. vymý-
 vám. 2. vymazuju; vy-
 hlazuju.
 ἐκούσιος [Ἑκ-] 3. i 2. do-
 brovolný.
 ἐκ-πέμπω vy-; odesýlám.
 ἐκ-πίμπλημι vy-; doplňuju.
 ἐκ-πλέω vy-; odplouvám;
 plíju od (někud).
 ἐκ-πλήσσω 1. vyrážím. 2.
 zarážím.
 ἐκ-πορίζω vy-; poskytuju.
 ἐκ-προ-λείπω napřed, dří-
 ve opouštím.
 ἐκ-τίθημι vykládám; vy-
 stavuju.
 ἐκ-τρέχω vyběhám.
 ἐκ-φέρω 1. vynáším; vydá-
 vám. 2. pronáším.
 ἐκ-φεύγω vy-; od-; ubíhám
 (aor. zniknouti; vynik-
 nouti; vynázuouti).
 ἐκ-φοβέω zastrašuju.
 ἐκ-χέω 1. vylévám. 2. vy-
 pouštím.
 ἐκ-χωρέω vykračuju; vy-
 stupuju.
 ἐκών [Ἑκών], όντος 3. sa-
 monvolný; dobrovolný (do-
 brovolně).
 ἐλαία (ἐλάα), ας, ἡ olíva.
 ἔλαιον, ου, τό olej.
 ἐλασσώ zkracuju; uskrov-
 ňuju; u-; zmaluju (malým
 činím); zmenšuju.

ἐλάσσω (ἐλάττων), ονος
 2. menší; méně.
 Ἐλάτεια, ας, ἡ ms. v sev.
 Fókidě, znamenité svou
 polohou jako brána Bo-
 jótska.
 ἐλαύνω 1. ženu; vedu. 2.
 jedu. 3. tálnu.
 ἔλαφος, ου, ό, ἡ jelen; laň.
 ἔλεγχος, ου, ό osvědčení;
 překonání; důkaz.
 ἐλέγω pro-; dokazuju;
 (důkazy) překonávám;
 usvědčuju.
 ἐλεέω lituju; slitovávám,
 smilovávám se; τινά nad
 někým.
 Ἐλένη, ης manželka Mene-
 láova.
 ἔλευθερία, ας, ἡ svoboda.
 ἔλευθερίος 2. svobodnický;
 svobodný.
 ἔλεύθερος 3. svobodný.
 ἔλευθερώ osvobozuju.
 Ἐλευσίς, ἵνος, ἡ znamen.
 m. v jihozápadní Attice.
 ἔλεφος, αντος, ό a) slon. b)
 sloň (slonová kost).
 ἐλκύνω [Ἑλκύνω] (km. ἔλκυσ)
 vleku; tálnu.
 ἔλκω [Ἑλκω] vleku; tálnu.
 Ἐλλάς, άδος, ἡ Hellas;
 Hellénsko; Řecko.
 Ἐλλην, ηρος Hellén; Řek.
 Ἐλληνικός 3. Hellénský,
 Řecký.
 Ἐλλησποντος, ου, ό (Ἐλ-
 λης πόντος) Helléspont,
 úžina mořská mezi Aigai-
 ským moř. a Proponti-
 dou.
 ἐλπίζω [Ἑλπίζω] naději
 mám (aor. nadíti se); dou-
 fám.
 Ἐλπίνη, ης sestra Kimó-
 na Ath.

ἐλπὶς [Ἑελ-], ἴδος, ἡ naděje;
 čáka.
 ἐμ-βαίνω vkračuju; vstu-
 puju.
 ἐμ-βάλλω 1. tr. a) vřazuju;
 prohazuju; vtrhuju. b)
 podávám. c) vnukám;
 vštěpuju. 2. intr. vpadám;
 vtrhuju.
 ἐμβολή, ης, ἡ vřád; vtrže-
 ní; útok.
 ἐμμελής (οδμέλος) skladný;
 ladný. neutr. substt.
 skladnost; ladnost.
 ἐμπειρία, ας, ἡ zkušenost.
 ἐμπειρος 2. zkušený.
 ἐμ-πήγνυμι upevňuju,
 pass. i vřznu.
 ἐμ-πίμπλημι 1. naplňuju.
 2. nasycuju.
 ἐμ-πίπτω 1. v-; u-; připa-
 dám. 2. přicházím (ná-
 hle).
 ἐμπλεως 2. naplněný.
 ἐμ-ποιέω 1. utvořuju; vdě-
 lávám. 2. vzbuzuju; vnu-
 kám.
 ἐμπορίον, ου, τό obchodní,
 trhové místo; tržiště.
 ἔμπορος, ου, ό 1. pocestný.
 2. obchodník.
 ἐμπροσθεν z předu.
 ἐμπίλος 2. (v kmenu; v ro-
 dě;) domácí; občanský.
 ἐμψυτος 2. vrozený; vští-
 pený.
 ἐν (praep. s dat.; proelit.)
 ve (s loc.); u; na (s loc.);
 mezi (s inst.).
 ἐν-αγωνίζομαι zápasím v,
 na (něčem).
 ἐναντιόομαι protivím se;
 odporuju. dep. pass.
 ἐναντιος 3. protivný; od-
 porný; opak.

ἐναργής 2. světlý; jasný; zřejmý.
 ἐνδεής 2. potřebný (něčeho).
 ἐνδεα, ας, ἡ potřebnost; nedostatek.
 ἐν-δέω (fut. — δεήσω) 1. act. potřebný, nedostatečný jsem. 2. dep. pass. potřebuju; nedostatek mám; nedostává se mi.
 ἐν-δίδομι 1. dávám v (uěco); odevzdávám. 2. povoluju.
 ἐνδοξος 2. slovitný; slavný.
 ἐν-δύω 1. (act. s aor. I. a fut.) a) vnořuju. b) oblékám. 2. (med. s aor. II. act. a perf. act.) a) vnořuju se; vnikám. b) oblékám si (se).
 ἐνέδρα, ας, ἡ záloha; osídlo.
 ἐνεδρεύω zálohy činím, strojím; čihám.
 ἐν-εἰμι (-εἶναι) jsem v (něčem); ostávám. ἔνεστι (ἐνι) při inf.: volno jest.
 ἐνεκα (praep. s gen. často postposit.) pro; k vůli.
 ἐνθα 1. tam. 2. (rel.) kde.
 ἐνθα-περ kde právě.
 ἐν-θάπτω pochovávám v (něčem).
 ἐνθενδε odtud.
 ἐνι v. ἐνεἰμι.
 ἐνιαυτός, οὔ, ὁ rok.
 ἐνιοι 3. — 1. někteří (=sunt, qui; jsou, kteří).
 ἐνίοτε někdy (=jest, kdy).
 ἐν-ίστημι 1. (act. bez prf., s I. aor. a fut.) v-; nastavuju. 2. (v celém med.) — si. 3. (prs. a fut. med. aor. II. act.) v-, dostavuju se; nastupuju. 4. (prf. act.) nastoupil jsem; dostavil jsem se.

ἐν-οικέω bydlím; obývám.
 ἐν-οχλέω obtěžuju.
 ἐνταῦθα zde; tu.
 ἐν-τέλλω a med. nařizuju; poroučím; ukládám.
 ἐντιμος 2. — 1. ctěný. 2. počestný.
 ἐν-τρονράω rozměřilý jsem (v něčem); hejřím.
 ἐν-τυγχάνω zastihuju; τινί někoho; potkávám (se), setkávám se s někým.
 ἐνύπνιον, ου, τό vidění (ve snách,) noční; sen.
 ἐξ-αγγέλλω zvěstuju.
 ἐξ-αγορεύω vypovídám.
 ἐξ-άγω vynádím; vynáším; vynáším.
 ἐξ-αιρέω vyjímám; vynáším.
 ἐξ-αμαρτάνω pochybuju; chybuju; dopouštím se.
 ἐξ-ανα-σπάω vytahuju (vzhůru).
 ἐξ-αν-ίστημι 1. (act. bez prf., s I. aor. a fut.), (vzhůru vystavuju;) postavuju. 2. (v celém med.) post. si. 3. (prs. a fut. med., aor. II. act.) vystávám; povstávám. 4. (prf. act.) povstal jsem (vzhůru); stojím (zpřima).
 ἐξ-απατάω oklamuju; podvádím.
 ἐξ-αρκέω vystačuju.
 ἐξ-εἰμι (-εἶναι) vyjdu; vycházím.
 ἐξ-εἰμι (-εἶναι) viz i ἐξ-εστι.
 ἐξ-ελαύνω vyháním; vypuzuju.
 ἐξ-ελέγω 1. pro-; odkazuju; usvědčuju; překonávám (důkazy); vyvracím.

ἐγ-εργάζομαι vykonávám, provádím (si).
 ἐξ-έρχομαι vycházím; odebirám se.
 ἐξ-εστι volno jest.
 ἐξ-ετάζω zpytuju; zkoumám.
 ἐξ-έτασις, εως, ἡ 1. vyzvědáni; zkoumání. 2. přehlídka (vojska).
 ἐξ-ευρίσκω vynalezám.
 ἐξ-ιλιάσκομαι usmiřuju, smiřuju si.
 ἐξ-ισώω vyrovnávám.
 ἐξ-ίστημι 1. (act. bez prf., s I. aor. a fut.) (vystavuju;) odstavuju. 2. (v celém med.) — si. 3. (prs. a fut. med.; aor. II. act.) (odstavuju se;) od-; ustupuju. 4. (perf. act.) od-, ustoupil jsem.
 ἐξ-ιτηλος 2. (srv. ἐξίεναι) vyšlý; zmizelý.
 ἐξ-οστρακίζω (střepinami) vypovídám; z obce vylučuju. (aor. vyobeovatí).
 ἐξουσία, ας, ἡ volnost.
 ἐξω ven; vně.
 ἐξ-ωνέομαι vykupuju si.
 ἔοικα 1. podoben jsem; podobám se. 2. zdám se.
 ἐορτή, ἡς, ἡ slavnost.
 ἐπ-αγγέλλω o-; prohlašuju. med. — o sobě; nabízím se.
 ἐπ-άγω přivádím.
 ἐπ-αινέω chválím.
 ἔπαινος, ου, ὁ pochvala; chvála.
 ἐπ-ακολουθέω následuju; provázím; τινί někoho.
 Ἐπαμεινώνδας, ου Théb-ský vojevůdce.
 ἐπ-αν-άγω 1. nazpět vedu. 2. nazpět táhnu; couvám.

ἐπ-αν-έρχομαι zpět přicházím; vracím se.
 ἐπ-αν-ορθώω 1. zpřimuju. 2. na-; opravuju.
 ἐπ-άνω nahoru; nahore.
 ἐπ-αράσσω přirážím; přitloukám.
 ἐπ-αρκέω přispívám (v hájení); pomáhám.
 ἐπαυλις, εως, ἦ 1. nádvoří. 2. dvorec.
 ἐπεὶ 1. když. 2. poněvadž (jeličkož).
 ἐπείγω tlačím; pudím; ženu. med. pádím; krapím; spěchám.
 ἐπειδὴν s conj. když už by-; jak jen by-.
 ἐπειδὴ 1. když už; když právě; jak jen. 2. (jeličkož); poněvadž.
 ἐπ-εἰμι (-ιέναι) jdu, půjdu k, proti (někomu).
 ἐπεί-περ když, že právě.
 ἔπειτα potom.
 ἐπ-εν-δύομαι navlékám si; oblékám si.
 ἐπ-εξ-έρχομαι (vycházím někam); procházím.
 ἐπ-έρχομαι 1. přicházím. 2. procházím; probíhám.
 ἐπ-ερωτάω dotazuju se.
 ἐπέτειος 2. (3) (ἐπ' ἔτος; na rok;) roční; každoroční.
 ἐπί (praep.) 1. (s dat.) při; na (sloc.); ku; nad (s instr.) 2. (s gen.) při; proti; za (s acc.). 3. (s acc.) na (s acc.); do; po; ku; proti.
 ἐπι-βαίνω při-; vykračuju; vystupuju.
 ἐπι-βάλλω 1. (tr.) a) přihazuju. b) ukládám. 2. (intr.) dorážím, útok činím.

ἐπι-βουλεύω 1. ob-; zamýšlím. 2. úklady strojím, činím; ukládám; τινί o někom.
 ἐπιβουλή, ἦς, ἡ prorada; úklad.
 ἐπι-δείκνυμι 1. o-; ukazuju. 2. vyjevuju.
 ἐπι-διμέω mezi lidem, doma jsem (aor. přijíti domů).
 ἐπιείκεια, ας, ἡ 1. přilidnost; způsobnost; slušnost. 2. přívětivost.
 ἐπι-ζητέω pohledávám; požaduju.
 ἐπι-θρμέω dychtím; toužím; žádám (horlivě, toužebně).
 ἐπιθυμία, ας, ἡ tužba; žádost.
 ἐπι-θαθίζομαι sedám si na (něco τινί).
 ἐπι-θαθίζω 1. na-; usazuju. 2. intr. — se.
 ἐπι-θαλέω 1. přivolávám. 2. porokuju; domlouvám.
 ἐπι-ζειμαι doléhám; dorážím.
 ἐπι-ζηρούμαι vy-; prohlasuju (hlasatelem); vyjednáвам, smlouvám hlasatelem); τινί s někým: aor. ve vyjednávání se dáti.
 ἐπίκουρος 2. — 1. pomocný. 2. najatý voják.
 ἐπι-λαμβάνω přichycuju; chytám; chápu. med. — se.
 ἐπι-λανθάνομαι zapomínám (s gen. obí).
 ἐπι-λείπω 1. tr. zanechávám. 2. (intr.) selhávám; vycházím (někomu; vace, mizím.

ἐπίμαχος 2. (k boji; k vybojování); dobytelný.
 ἐπιμέλεια, ας, ἡ péče; starost.
 ἐπι-μέλομαι (ἐπιμέλομαι) eliovám se starostlivě, pečlivě; starám se; pečuju. dep. pass.
 ἐπιμελήτης, οῦ, ὁ starosta; správce.
 ἐπι-μύθομαι starám se; pečuju (ost. časy od ἐπιμελέομαι).
 ἐπι-ορκέω křivě přísahám.
 ἐπι-πέτομαι přiletuju.
 ἐπι-πλέω pluju k (něčemu).
 ἐπι-πνέω věju k (něčemu); zavívám.
 ἐπι-προείπομαι postupuju, jdu k (něčemu).
 ἐπι-προέπει přisluší.
 ἐπι-ρρέω 1. přitékám. 2. přilýbám.
 ἐπι-ρρώνυμι 1. sesiluju; utvrzuju. 2. zimuju; povzbuzuju.
 ἐπι-σημειόομαι dívám znamení své k (něčemu); poznamenávám si; vyznamenávám.
 ἐπι-σώζω 1. nakládám. 2. ukládám.
 ἐπισκόπις, εως, ἡ přitmení.
 ἐπι-σκόπιω 1. ustipuju. 2. nabírám; týráu (ustěpaeně).
 ἐπιστάμαι 1. rozumím; umím. 2. vím; znám. dep. pass.
 ἐπιστάτης, ου, ὁ (přistavený) představený.
 ἐπιστήμη, ἦς, ἡ 1. umění. 2. vědomost.
 ἐπιστολή, ἦς, ἡ (poslání) psaní.

- ἐπι-στρέφω přitáčím; obra-
cuju.
- ἐπι-τάσσω ustanovuju;
ukládám.
- ἐπι-τείνω napínám; vypí-
nám. pass. i vynasnažu-
ju se.
- ἐπι-τελέω 1. dokonávám.
2. vyplňuju.
- ἐπιτήδειος 3. i 2.—1. pří-
ležitý; příhodný; způsob-
ný. 2. potřebný; subst.
neutr. plur. potreby;
potřebné věci.
- ἐπιτήδευμα, ατος, τό za-
městknání.
- ἐπι-τίθημι příkládám;
vkládám; ukládám. med.
v. cvič. LXXXVII. pozn.
5.; srv. pozn. 28.
- ἐπι-τρέπω 1. obracuju. 2.
ođevzdávám; svěřuju; do-
voluju.
- ἐπι-τρέχω 1. přibíhám; vbi-
hám. 3. přebíhám (part.
prs. act. i — zběžně).
- ἐπι-τριβω 1. potírám; zti-
rám. 2. kazím; hubím.
- ἐπίτροπος 2. (komu se ně-
co svěřilo) mající správu.
subst. masc. správce.
- ἐπι-τυγχάνω 1. do-; zasa-
huju. 2. potkávám se;
τινί s někým; přicházím;
τινί na něco.
- ἐπιφανής 2.—1. zjevný;
patrný. 2. značný; zna-
menitý.
- ἐπι-χειρέω (kladu ruku) 1.
jmu se; začínám. 2. útok
činím.
- ἐπι-χέω přilévám.
- ἐποίκος, ου, ὁ osadník.
- ἐπομαι [σπομαι sequor]
jdu za, s (někým: dat.)
následuju.
- ἐπι-οψάομαι příkusuju si;
zajídám.
- ἐπιριάμην(aor.) koupil jsem;
τινός za něco (v ostatn.
čas. sl. ἀνέομαι).
- ἐρ kmen k 1. ἐρῶ. 2. ἡρόμην.
ἐράμαι pass. = ἐράω.
- ἐραστής, οῦ, ὁ milovník.
- ἐράω 1. dychtím; τινός po
něčem; jsem žádostiv ně-
čeho. 2. milovný jsem;
miluju (něco).
- ἐργάζομαι [ἔργ-] 1. konám;
přisobím. 2. vzdělávám.
3. provozuju.
- ἐργάτης [ἔργ-], ου, ὁ dělník,
rolník.
- ἔργον [ἔργον], ου, τό sku-
tek; čin; dílo.
- ἔρδω, ἐρδω [ἔρδω] činím;
konám.
- ἐρίζω hádku, svádu mám;
hádám, vadím se (srv.
ἔρις).
- ἐρινός, ὄος, ἡ 1. lútie; lí-
tie (furia, bohyně po-
msty). 2. pomsta.
- ἔρις, ἰδος, ἡ hádka; sváda.
- ἔρμαιον, ου, τό (trefa!) ná-
lez; nenadálý zisk.
- Ἐρμόλαος, ου Mak. za Ale-
xandra Vel.
- ἐρπετόν, οῦ, τό 1. plaz; ze-
měplaz. 2. živočich.
- ἔρρω [ἔέρρω] pryč jdu; mi-
zím.
- ἔρρω, ατος, τό tvrz.
- ἔρχομαι jdu; přicházím;
beru, ubírám se.
- ἐρῶ řeknu; povím; promlu-
vím; mluvití budu (aor.
εἶπον, prs. obyč. φημί).
- ἔρωδιός, οῦ, ὁ volavka.
- ἔρωτάω tážu (se).
- ἔσθής [ἔσθ-], ἡτος, ἡ šat;
šatstvo; odění.
- ἔσθίω jím.
- ἔσθλος 3. šlechtný; hodný.
- ἔσπερα [ἔσπ-] večer (ἔσπέ-
ρας gen. temp. — za ve-
čera; večer).
- ἔστία [ἔσ-] ας, ἡ 1. a) ohni-
sko; krb; b) domácnost.
2. (bohyně) Hestia (Ve-
sta).
- ἔστιασις [ἔσ-], εως, ἡ uho-
stění; hostina.
- ἔστιάω [ἔσ-] hostím (tr.)
pass. hoduju.
- Ἐστιαίος [Ἐστιαίος], εως,
ὁ Hestian, Hestijský
(Ἐστίαια, pozd. Ὠρεός,
ms. v sev. Euboji).
- ἔσχατος 3. (superl. k ἐξ) 1.
nejzadnější (extremus);
nejkrajnější; poslední. 2.
nejvyšší; největší.
- ἑταῖρος, ου, ὁ druh; sou-
druh.
- ἕτερος 3. vterý; druhý; je-
deu z obou (alter). ἕτερος
ἑτέρω jeden druhému.
- ἑτησίαι [ἔσ-], ων, οἱ stálí,
(roční, pasátní) větrové.
- ἔτι ještě; dále.
- ἔτοιμος (ἔτοίμος) 3. i 2.
hotový.
- ἔτος [ἔ-], ους, τό rok; léto.
εἰ statně; dobře; blaze.
- εὐ-άλωτος 2. snadno lape-
ný, zajatý; snadný k po-
lapaní, zajetí.
- Εὐβοεύς, εως, ὁ Eubojský;
Eubojan.
- εὐ-γενής 2. 1. urozený. 2.
ušlechtilý; šlechtný.
- εὐδαιμονέω blažen jsem.
- εὐδαιμονία, ας, ἡ blaženost.
- εὐ-δαίμων, ονος 2. blažený.
- εὐδοκιμέω proslulý, slou-
vný jsem; (aor. proslou-
ti).

εὐδοξία, ας, ἡ dobré jméno; slovnutnost; sláva.
εὐεργεσία, ας, ἡ 1. dobrodiní. 2. dobročinnost.
εὐεργετέω dobročinný, dobrodinec jsem; dobře činím; *τινά* někomu.
εὐεργέτης, ου, ὁ dobrodinec.
εὐ-ζωνος 2.—1. dobře, pěkně opásaný; podkasáný. 2. hbitý; čerstvý.
εὐήθεια, ας, ἡ 1. dobro, prostosrdčnost; prostota. 2. bláhosť.
εὐ-ήθης 2.—1. (dobromravný;) dobro-; prostosrdčný; prostý. 2. bláhový (dobrák).
εὐ-θυμος 2.—1. dobré mysli. 2. srdnatý.
εὐθὺς adj. 3. přímý (v. i násl.).
εὐθὺς adv. 1. přímo; zpřímá. 2. ilned (v. i předch.).
εὐκαιρος 2. vhodný; příhodný.
εὐ-κλής 2. slavný.
εὐλαβέομαι mám se na pozor; varuju se; *τί* něčeho. dep. pass.
εὐλή, ἡς, ἡ červ.
εὐ-λογος 2. (dobrého rozumu;) rozumný; důvodný.
εὐμαρής 2.—1. pohodlný. 2. snadný.
εὐ-μεγέθης 2. hezky, velmi veliký.
εὐνοια, ας, ἡ dobromyslnost; příznivost; náklonnost.
εὐνοικός 3. příznivý.
εὐνομία, ας, ἡ zákonost (zákonitost).
εὐ-νους (εὐνοος) 2. dobromyslný; příznivý.
εὐ-πιστος 3. lehkověrný.

εὐπορέω hojnost (v hojnosti) mám; dostatek mám.
εὐπορία, ας, ἡ 1. snadnost. 2. hojnost; dostatek.
εὐπραγία, ας, ἡ (dobré) da-
εὐπραξία, ας, ἡ ření (se); štěstí.
εὐρίσκω nalézám; nacházím.
Εὐρυβιάδης, ου Spartan, náčelník Řec. loďstva ve válce proti Xerxovi.
Εὐρώπη, ἡς, ἡ Evrópa.
Εὐρώτας, ου, ὁ hl. ř. Lakédaimonska.
εὐσέβεια, ας, ἡ zbožnost.
εὐ-τακτος 2. uspořádaný; pořádný.
εὐ-τελής 2.—1. (snadno zaplacený;) laciný. 2. chatrný; nepatrný.
εὐτυχέω šťasten jsem.
εὐτύχημα, ατος, τό zdar; štěstí.
εὐ-τυχής 2. šťastný.
εὐτυχία, ας, ἡ (blahá náhoda;) pohoda.
εὐφραίνω 1. veselím; obveseluju. 2. těším.
εὐ-φρής 2. (dobré přirozenosti;) vtipný; schopný.
εὐχομαι 1. přeju si. 2. modlím se. 3. slibuju.
εὐ-ώνυμος 2.—1. dobrého jména. 2. (eufémicky) levý.
ἐφ-ελκύω } přivlékám;
ἐφ-έλκω } med. k sobě.
ἐφεξής (adv., srv. *ἐπέχω*) souřadně (jeden vedle druhého; jeden po druhém); řadou; po pořádku.
Ἐφεσος, ου, ἡ Iónské ms. v Malé Asii (u prostřed Ións. pomorí).
ἐφ-ηβος, ου, ὁ junák (junák; mládenec).

ἐφ-ήμερος 2. na den; substt. neutr. jepice.
Ἐφιάλης, ου zrádný Řek.
ἐφ-ίημι 1. připouštím; ponechávám; dovoluju. 2. ženu k, proti (něčemu); med. v. cvič. LXXXVII. pozu. 2.
ἐφ-ιζνέομαι docházím.
ἐφ-ίστημι 1. (act. bez prf., s aor. I. a fut.) při-; předstávaju. 2. (v celém med.) — si. 3. (prs. a fut. med.); aor. II. act.) — se; přistupuju. 4. (prf. act.) stojím při (někom); představen jsem.
ἐφ-οράω po-; dohlížím.
ἐφορεύω dozorství mám; eforém jsem.
ἔφορος, ου, ὁ dozorce; efor.
ἐχθές (χθές) včera.
ἐχθρα, ας, ἡ protivnictví; nepřítelství (srv. násl.).
ἐχθρός 3. (srv. předch.) protivný; nepřátelský; substt. masc. protivník; nepřítel.
ἐχίδνα, ἡς, ἡ zmije; užovka.
ἐχίτρος, ου, ὁ jezelek.
ἐχυρός 3. (= *δχυρός*) pevný.
ἐχω 1. a) jímám; držím (aor. ob-; zadržeti); b) mám. 2. (s adv.) mám se (*ὡς ἐχω* jak se mám; jak jsem).
ἐψω vařím.
ἐωθινός 3. ranní; neut. substt. ráno; ranní doba.
 1. *ἕως* neskl. až; dokud.
 2. *ἕως, ἕω, ἡ* zora; svítání; ráno. *ἕωθεν* od rána; z rána; ráno.
 Z.
ζάω žiju; živ jsem.
ζευγνυμι pojím; mostem

opatřuju; most dělám (přes něco τι).

Ζεύς [Διεύς], Διός Zeus (gen. Dia) (Jupiter).

ζηλώω 1. horlím. 2. (horlivě) následuju; τινά někoho.

ζημία, ας, ή trest; pokuta.

ζητέω 1. hledám; pátrám. 2. hledím (snažím se).

ζυγόν, οῦ, τό (jugum) jho.

ζωγραφία, ας, ή malířství.

ζωγράφω živého (zaživa) chytám, zajímám.

ζωμός, οῦ, ὁ polívka; jídla.

ζῶον, ου, τό živočich; zvíře.

H.

ἦ (rel.) kady (kudy); kde.

ἦ 1. a) nebo; či. b) nebolí. 2. než.

ἡβάζω dospívám (věkem jako jinoci).

ἡγεμονία, ας, ή náčelnictví.

ἡγεμών, ὄνος, ὁ vůdce; náčelník.

ἡγέομαι 1. vedu (si); v čele jsem. 2. mám za to; míním.

ἦδη už (juz).

ἠδομαι [σφῆ-] těším se. pass.

ἡδονή [σφῆ-], ἡς, ή (sladkost) 1. příjemnost, rozkoš. 2. choutka; pochoutka.

ἡδοναίεια, ας, ή rozkošnost; rozkošnictví.

ἡδύς [σφῆ- suavis] 3. (sladký) 1. příjemný. 2. rád; s chutí.

ἠθός [σφῆ-], οῦς, τό zvyk; mrav; způsob; povaha.

ἠϊθέος, ου, ὁ mládenec (nezženatý).

ἡμιστα nejméně (srv. ἡσ-σων).

ἦμω jsem tu; přišel jsem; přicházím.

ἡλικία, ας, ή věk.

ἡλικιώτης, ου, ὁ vrstevník; souvěký; spoluvěký.

ἡλίος 3. (rel.) jak vysoký; jak veliký.

ἡλιξ, κος, ὁ, ή spoluvěký. substt. masc. soudruh (družec); fem. družice; družka.

ἡλιος, ου, ὁ 1. slunce. 2. bůh slunce.

ἡμέρα, ας, ή den.

ἡμερινός 3. denní.

ἡμερος 2. (3.) krotký.

ἡμισυς 3. půl; polovice.

ἡμιτελής 2. dopola ukončený; polovičitý.

Ἡπειρώτης, ου Epeirótan (obyv. Epeira).

ἦ-περ kady, kde právě.

ἦρ = ἔαρ.

Ἥρα, ας, ή Héra (Juno).

Ἡρακλῆς (Ἡρακλῆς), ἑους Hérakles (Hercules).

ἠρόμην (aor.) dal jsem si říci; optal, otázel jsem se (srv. ἐρώ. — prs. ἐρωτάω).

ἠρώς, ωος, ὁ hérós; hrdina; rek.

ἦσσα (ἦττα), ἡς, ή (podlehnutí) porážka.

ἡσάομαι (ἦττ-) podléhám; porážen jsem. pass. (srv. násl.).

ἡσων (ἦττων), ὄνος 2.—1. nižší; menší (ἦσων méně; οὐχ ἦσων nieméně; přece). 2. poddaný.

ἡσυχία ας, ή tichost; klidnost; nepohnutelnost;

ἡσυχίαν ἔγω ticho jsem; mír zachováám.

ἦσυχος 2. tichý.

Ἡφαιστίων, ὄνος vojevůdce Mak.

Ἡφαιστος, ου Héfaiastos (Vulcanus).

Θ.

Θάλασσα (Θάλαττα), ἡς, ή moře.

Θαλάσσιος (Θαλάττιος) 3. mořský.

Θαλῆς (gen. obyč. Θάλαω) i Θάλης, ἠτος Thales Milétský, ze sedmi mudrcův.

θάλλω květu.

θάλλος, οῦς, τό teplo; horko; parno.

θάνατος, ου, ὁ smrt.

θανάτω usmrcuju; smrtí utráám.

θάπτω pohřbuju; pochovávám.

θαρσ- = θαρσ-.

θαρσέω (držý jsem), 1. smělé) dobré mysli jsem. 2. zmužuju, osměluju se.

θάρασος, οῦς, τό drzost; smělost.

Θάσιος 3. Thasský (Θάσος ostrov v sev. Aig. moři naproti ústí řeky NESTA).

θάσσων (θάττων) compar. k ταχύς.

θαυμάζω divím se; obdivuju se (něčemu: acc. — fut. med., někdy i act.).

θαυμάσιος 3. divný; obdivný.

θαυμαστός 2. podivu hodný.

θαυμοστώ činím podivu hodným.

Θέαμα, ατος, τό 1. podívání; podívána. 2. divadlo.
Θεάομαι [θεφα-] 1. dívám se. 2. pozoruju; vidím.
Θέατρον, ου, τό divadlo.
 1. *Θεῖος* 3. božský. neut. subst. božství; božstvo.
 2. *Θεῖος*, ου, ὁ strýc; ujec.
Θέλω vábím.
Θέλω = *ἐθέλω*.
Θέμις, *Θέμιστος*, ἡ (obyč. jen. v nom. sg.) ustanovení; právo; dovoleno (fas.). 2. (gen. obyč. *Θέμιδος*) bohyně Th.
Θεμιστοκλής (-κλήης), ἔους Athéňan.
Θεόκριτος, ου Theokritos Syrakússký, básník bukolický v 3. stol.
Θεός, οῦ, ὁ bůh, ἡ bohyně.
Θεραπεύω 1. ctím. 2. sloužím (svobodně; někomu: acc.); pečuju (o něco: acc.); pěstuju.
Θεράπων, οντος, ὁ sluha; služebník (svobodný).
Θερμαίνω ohřívám; otepľuju.
Θερμός 3.—1. horký; teplý. 2. ohnivý.
Θέρπος, ους, τό (horko; teplo;) léto.
Θεσμοθέτης, ου, ὁ zákonodárce.
Θεσμός, οῦ, ὁ ustanovení; zákon.
Θεσσαλός (*Θετταλός*), οῦ Thessal; Thessalský.
Θήβαι, αἱ Thébý Bojótské.
Θηβαῖος 3. Thébýský; subst. masc. Théban.
Θήγω trů; brousím.
Θήρα, ας, ἡ hon (na zvěř); lov.

Θηρέω honím; stílám.
Θηρίον, ου, τό zvíře.
Θησαυρός, οῦ, ὁ poklad.
Θηγάτω dotýkám se.
Θηήσω mru (prf. *τέθηκα* umřel jsem; mrtev jsem).
Θηητός 3. smrtelný.
Θολόω kalím.
Θουκυδίδης ου Attičan, nejslavnější dějepisec Řec.
Θούριοι, οἱ Thurii, osada Ath. na pobřeží Tarentského zálivu, na m. dřívějšího ms. Sybaridy.
Θράκη, ης, ἡ Thrácko, Thrákia.
Θράξ, *Θραξός* Thrák.
Θράσος (*Θάσος*), ους, τό drzost; smělost.
Θρασύβουλος, ου Athéňan, vítěz nad 30 tyrany.
Θρασύς 3. drzý; smělý.
Θρέμμα, ατος, τό 1. schovanec. 2. mlád. 3. brav (ovč).
Θρηγέω lkám; kvílím; úpím.
Θρίξ, *τριχός*, ἡ vlas.
Θρόνος, ου, ὁ stolec; trůn.
Θρόπτω oslabuju.
Θυγάτηρ, *θυγατρός*, ἡ dcera.
Θυμός, οῦ, ὁ 1. srdce. 2. mysl.
Θύρα, ας, ἡ 1. veřej (křídlo u dveří); dveře (častěji v pl.). 2. dvůr (královský), obyč. pl.
Θυρωρός, οῦ, ὁ (hlídač dveří); vrátný; ἡ vrátná.
Θυσία, ας, ἡ oběť.
Θύω obětuju.
Θώραξ, ακος, ὁ brnění.

I.

ἰάομαι léčím; hojím.
Ἰάσων, ονος Jáson z Jolka

(ms. Thessalského na Paggaském pobřeží), náčelník Argonauti.
ἰατρεύω lékářím; léčím. pass. dávám se léčiti.
ἰατρός, οῦ, ὁ lékař.
Ἰβυκος, ου Řek z Rhégia (v jihozáp. Itálii), lyr. básník v 6. a 5. stol.
ἰδίω [σφιδίω] pro sebe; soukromně; zvlášť (v. násl.).
ἴδιος [σφιδίος] 3. (2.) svůj vlastní; zvláštní (v. i předch.).
ιδιώτης, ου, ὁ 1. soukromník. 2. sprostý.
ἴδρις [φιδρις], ιος 2. vědomý; znalý.
ἰδρύνω [σιδ-] 1. sázím; kladu. 2. zakládám; stavím.
ἰδρώς [σφιδ-], ὠτος, ὁ pot.
ἰέραξ, ακος, ὁ 1. jestřáb. 2. sokol.
ἱερεύς, ἔως, ὁ obětník; kněz.
ἱερόν, οῦ, τό oběť. 2. svatyně (v. násl.).
ἱερός 3. svatý; posvátný; zasvěcený (v. předch.).
ἱκανός 3. dospělý; dostatečný.
ἰκετεύω 1. útočím se bern. 2. skroušeně, snažně prosím.
ἰκέτης, ου, ὁ 1. přichází (za útočím se prosící); skroušeně, snažně prosící; prosebník.
Ἰλεως (*Ἰλαος*) 2. (smířlivý) milostivý.
Ἴλιον [φί-], ου, τό; *Ἴλιος*, ου, ἡ Ilion (Troja).
Ἰλλύριος [*Ἰλλυριός*] 3. Illyrský. subst. masc. Illyr.
ἴνα (relat.) 1. kde. 2. aby (s conj. po hlavních ča-

sích; s opt. bez *ἔν* po histor. času).

¹*Ἰνδικός*, 3. Indský (Indický).

²*Ἰνδός*, *οὔ*, *ὁ* Ind (obyv. i.ř.).
ἵππεύς, *έως*, *ὁ* koňák; jezdec.

ἵππικός 3. jezdecký.
substt. neut. jezdeckto.
substt. fem. jezdecktví.
ἵππομαχία, *ας*, *ἡ* boj jezdecktva.

ἵππος, *ου*, *ὁ*, *ἡ* 1. kňh. 2. *ἡ* jezdeckto.

³*Ἰσθμός*, *οὔ*, *ὁ* úžina zemská mezi Korint. a Sarónským zálivem.

⁴*Ἰσμηρίας*, *ου* vojevůdce Thébský.

ἴσος (*ἴσος*) [*ἴσος*] 3. stejný; rovný (adverb. 1. stejně; rovnč. 2. snad).

¹*Ἰσός*, *οὔ*, *ἡ* ms. v Kilikii.
ἴστημι 1. (act. bez perf., s I. aor. a fut.) stavím. 2. (v celém med.) stavím si. 3. (praes. a fut. med., aor. II. act.) stavím se; stoupám; zastavuju se; (aor. i stanouti). 4. (prf. act.) stojím (postavil jsem se).

²*Ἰστιάος*, *ου* ku konci 6. stol. vládce Milétský, tehán Aristagorův.

ἰστίον, *ου*, *τό* plachta.

ἰστορέω [*ἴτ-*] 1. zvidám; vyzvidám. 2. vím. 3. vypravuju.

ἰστορία [*ἴτ-*], *ας*, *ἡ* 1. vyzvidání; zkonmání. 2. vědomosť; věda. 3. vypravování; dějepis.

¹*Ἰστρος*, *ου*, *ὁ* Ister (Istros).
ἰσχυρός 3. 1. silný; tuhý. 2. prudký.

ἰσχύς, *ύος*, *ἡ* síla; tuhosť.

ἰσχύω silen, mocen jsem (aor. síly· nabyti); prospívám.

²*Ἰταλία*, *ας*, *ἡ* Italia.

ἰχθύς, *ύος*, *ὁ* ryba.
ἴχνος, *ους*, *τό* šlapěj; stopa; sled.

³*Ἴων* (*Ἰάων*), ⁴*Ἴωνος* Jón.
⁵*Ἴωνία*, *ας*, *ἡ* Jónia, Jónsko; záp. pomoří Malé Asie, jižně od Ajolska.

K.

καγῶ = *καί ἐγώ*.

Καδμεία, *ας*, *ἡ* vyšehrad Théb., od Kadma prý založený.

καθάπερ (*κατὰ ἄπερ*) dle čehož právě; jako právě; jakož.

καθαρός 3. čistý; upřímný; řádný.

καθέδρα, *ας*, *ἡ* sedadlo.

καθ-έζομαι 1. sedám si. 2. sedím.

καθ-είργνυμι zavírám.

καθ-εῶδα spím.

καθ-ημαι jsem posazen; sedím.

καθ-ίζω 1. tr. posazuju; sázím. 2. intr. sedám (si).

καθ-ίημι spouštím.

καθ-ίστημι 1. (act. bez prf. s I. aor. a fut.). a) postavuju; stavím. b) ustanovuju. c) činím (s acc. obj. a praed.). 2. (v celém med.) — si. 3. (prs. a fut. med.; aor. II. act.) stavím se; nastupuju. 4. (prf. act.) postavil jsem se; nastoupil jsem; jsem ustanoven; jsem stálý; jsem.

καθ-υβρίζω potupuju.

καί i; a.

καιρός, *οὔ*, *ὁ* hod; (pravý)

čas; příhodná doba, chvíle; přiložitost.

Καῖσαρ, *αρος* Caesar.

καίω i *κῶω* pállm; zapaluju; rozžehám. (km. *καΐ*, *καυ*).

κακία, *ας*, *ἡ* zlost; nešlechtnost; špatnost (srv. *κακός*).

κακοήθεια, *ας*, *ἡ* zlomyslnost; nemravnosť.

κακόν, *οὔ*, *τό* zlo; neštěstí; špatnost; vada (srv. *κακός*).

κακό-νους (-*νους*), *ου* 2. zlomyslný; nepřiznivý.

κακοποιία, *ας*, *ἡ* zločinnost; zločinství.

κακός 3. zlý; špatný (v. i *κακόν*).

κακουργέω zle činím, jednám.

κακούργος 2. zločinný. substt. masc. zločinec.
κακῶ zle činím; trýzním; plním.

κάλαμος, *ου*, *ὁ* (*ἡ*) třtina.

καλέω zvu; nazývám; jmenuju (o význ. perf. a fut. pass. v. evič. CVII. pozn. 2.).

Καλλικράτης, *ους* Spartan.

Καλλιस्थένης, *ους* Olynfan, Řec. dějepisec, společník Alexandra Vel.

κάλλος, *ους*, *τό* krása.

καλοκάγαθία, *ας*, *ἡ* dokonalosť; šlechtnosť (srv. násl. ve 3.).

καλός 3.—1. krásný; hezký. 2. (o oběti) příznivý. 3. *καλός* *καί* *ἀγαθός* (*καλός* *καγαθός*) dokonalý.

κάλωσ, *ω*, *ὁ* láno; provaz.

κάματος, *ου*, *ὁ* namahání.

- Καμβύσης*, ou prvorozenec
Κύρα st.
- κάμηλος*, ou, ή, ό velbloud;
fava.
- κάμνω* 1. úsilně pracuju,
namáhám se. 2. a) umdlé-
vám. b) churavím; chu-
rav, nemocen jsem.
- καραδοκέω* hlavu nastrku-
ju; čekám.
- Καρδούχιος* 3. Kardušský.
- Καρδοῦχοι*, οί Kardúcho-
nί, nár. Médúm a Perša-
nίm přibuzný; bydlící
v jižní Armenii na vých.
pobřeží Tigréta (Kurdo-
vé).
- κάρη*, τό hlava (básn.).
- καρπός*, οῦ, ό plod: a) ovo-
ce. b) obilí.
- καρπώω* plod, ovoce nesu.
med. užívám.
- καρτερία*, ας, ή mohutnost;
pevnost; vytrvalost.
- καρτερός* 3. mohutný; sil-
ný; pevný; vytrvalý.
- Καρχηδόσιος* 3. Karché-
donský; Karthaginský.
- Κασσιέπεια*, ας manželka
Kéfea, kr. Aithiop., ma-
tka Andromedina.
- κατά* (praep.) 1. (s gen.).
a) se (s genit.). b) pod
(s acc. a instr.). c) proti.
2. (s acc.). a) po (s loc.).
b) ku; proti. e) o (s loc.);
dle; ve (*κατά τάχος* v ry-
chlosti; *κατά βῆμα* co
krok; za každým kro-
kem).
- καταβαίνω* 1. dolů krá-
čím; sestupuju. 2. jdu
někam.
- καταβάλλω* shazuju; svr-
huju; uvrhuju. pass. i
padám (dolů).
- κατα-βιβρώσκω* sžírám;
stravuju. .
- κατα-βιόω* prožívám.
- καταγέλαστος* 2. vysmíva-
ný; směšný.
- κατα-γελάω* vysmívám, po-
smívám (se).
- κατ-άγνυμι* zlamuju; pře-
lamuju.
- κατ-αγορεύω* (vyprovidám;
mluvím proti někomu);
udávám; vyzrazuju.
- κατα-δαρθάνω* zadřímá-
vám.
- κατα-δουλόω* zotročuju;
podmaňuju. med. — si.
- κατα-δύνω* klesám; pohrou-
žím se; zapadám; zachá-
zím (jen v prs.; ostatní
časy od *κατα-δύομαι*).
- κατα-δύω* 1. (act. s I. aor.
a fut.) ponořuju; pohrou-
žím; potápím. 2. med.
s II. aor. act. a s perf.
act.)— se; zapadám (srv.
předch.).
- κατα-ζεύγνυμι* 1. zapřahám
(do jha); ujařmuju. 2. za-
uvazuju (dobytek po prá-
ci). 3. zastavuju; poklá-
dám.
- κατα-θινάω* act. a med.
1. požívám. 2. stravuju;
sžírám.
- κατα-θραύω* 1. sdreuju. 2.
zlomuju; přelamuju.
- κατα-καίνω* zabíjím.
- κατα-καίω* po-; za-; spaluju.
- κατά-κειμαι* u-, položil jsem
se; u-, položen jsem.
- κατα-κλάω* s-; zlomuju.
- κατα-κλείω* 1. zakličuju;
zavírám. 2. obkličuju.
- κατα-κλίνω* 1. skláním. 2.
pokládám.
- κατα-κοιίζω* donáším.
- κατα-κόπτω* 1. porážím;
pobíjím. 2. porubuju;
posekávám.
- κατα-κτάομαι* vydobývám
si.
- κατα-λαμβάνω* 1. zajímám
(aor. i vžití). 2. za-; do-
stihuju. 3. obsazuju.
- κατα-λείπω* opouštím; za-
nechávám.
- κατα-λέω* kamenuju.
- κατα-λύω* 1. rozlučuju. 2.
zrušuju. 3. skončuju.
- κατα-μεθύσκω* opojuju.
- κατ-αμελέω* zanedbávám.
- κατα-μίγνυμι* směšuju.
- κατα-νέμω* rozděluju.
- κατ-ανύτω* do-; vykoná-
vám.
- κατα-πέμπω* se-; dosýlám.
- κατα-πίπτω* dolů padám;
spadám; klesám.
- κατάπληξις*, εως, ή zaraže-
nost; sklíčenost.
- κατα-πλήσσω* 1. za-; porá-
žím. 2. lekám. pass. le-
kám se; τὶ něčeho.
- κατα-πράσσω* 1. vykoná-
vám; vypláuju. 2. vydě-
lávám; nabývám.
- κατα-πράνω* zmiráuju.
- κάταρσις*, εως, ή přistava-
dlo (*καταίρω* přistávám
[s lodí]).
- κατα-σβέννυμι* 1. (act. bez
prf. s I. aor. a fut.) uha-
šuju; udušuju. 2. (med.
s prf. act. a s II. aor. act.)
shasívám; zanikám.
- κατα-σκάπτω* 1. skopá-
vám; podkopávám. 2.
rozbořuju.
- κατα-σκευάζω* připravuju;
při-; vystrojuju (srv.
násl.).
- κατα-σκευή*, ής, ή 1. při-

prava; přístroj. 2. nářadí.
κατασκοπή, ἦς, ἡ zvědy; vyzvědy.
κατάσκοπος, ου, ὁ vyzvědač.
κατα-στρατοπεδεύω po-, rozkládám polem, tábořem. med. — se.
κατα-στρέφω podtáčím; podvracím. med. — si; podmaňuju si.
κατα-τέμνω roztínám; rozděluju.
κατα-τίθημι ukládám.
κατα-φαίνω vy-; zjevju.
καταφανής 2. zjevný.
κατάφρασις, εως, ἡ připověď; přísvědčení; tvrzení (affirmatio).
κατα-φέρω 1. dolů беру, nesu. 2. skláním.
κατα-φρονέω pohrdám; opovrhuju; tivos něčím.
καταφρόνησις, εως, ἡ pohrdání; opovrhování.
καταφυγή, ἦς, ἡ útočiště.
κατ-εἶπον aor. ku *κατ-αγορεύω*.
κατ-εσθίω jím (z něčeho); sjídám; snídám; sžírám.
κατ-έχω 1. za-; udržuju. 2. zaujímám; obsazuju.
κατηγορέω mluvím proti (někomu *τινός*); obviňuju; žaluju.
κατηγορία, ας, ἡ nařknutí; obvinění; žaloba.
Κατιλίνας, ου Catilina.
κατ-οικέω obývám (aor. usaditi se).
κατ-οικίζω u-; osazuju.
κάτοπτρον, ου, τό zrcadlo.
κατ-ορύσσω zakopávám; zahrabuju.
κάτω dolů; dole.

Κάτων, ωνος Cato.
κατώτερος 3. dolejší (v. *κάτω*).
καῦμα, ατος, τό 1. a) zapálení; zánícení. b) požár. 2. parno; vedro.
κεῖμαι 1. po-, uložen jsem; ležím. 2. ustanoven jsem (j. prf. pass. ku *τίθημι*).
Κεῖος 3. Kejský (*Κέως* Keos, ostrov Kykl. jihovýchl. od Attiky).
κελεύω 1. pobádám. 2. kážu; rozkazuju (km. *κελευσ*).
κενός 3. prázdný.
κέντρον, ου, τό 1. bodec; osten; žabadlo (žihadlo). 2. bod.
κεραμῖς, ἴδος (ἴδος), ἡ cihla krycí; taška.
κεράννυμι 1. mísím. 2. pořím; pořídám.
κέρας, ατος i ως, τό 1. roh; paroh. 2. krajní voj; křídlo; bok.
κέρδος, ους, τό zisk.
κεφάλαιον, ου, τό hlavní věc.
κεφαλή, ἦς, ἡ hlava.
κηρός, οῦ, ὁ (cera) vosk.
κῆρυξ (κῆρυξ), τκος, ὁ hlásatel; posel (obecný; bříř).
Κικέρων, ωνος Cicero.
Κιλικία, ας, ἡ pomoršská krajina Malé Asie záp. od Syrie.
Κιμμέριος 3. Kimmerský (*Κιμμέριοι* Kimmerové, bydlící ok. jezera Majótského).
Κίμων, ωνος vojevůdce Ath., syn Miltiádův.
κινδυνεύω jsem v nebezpe-

ženství; podnikám neb. (aor. přijít v neb.).
κινδυνος, ου, ὁ nebezpečení.
κινέω hýbám.
κλάζω zvučím; hukám (km. *κλαγγ*).
κλαίω plačů; oplakávám (km. *κλαF, κλαυ*).
Κλέαρχος, ου Lakedaimončan, vůdce Hellénských vojáků u Kýra ml. *
Κλειτός, ου soudruh Alex. Vel.
κλειώ kličím; zavírám; zamykám (km. *κλει i κλεισ*).
Κλέοβις, ιος Argejan, zbožný bratr Bitónův.
κλέος [κλέFος], ους, τό sláva.
κλέπτω kradu.
κλήρος, ου, ὁ 1. los. 2. podíl.
κληροῦχος 2. podíl mající substt. masc. a) podílník. b) osadník.
κλίση, ἦς, ἡ (na co se klouí) 1. lenoška. 2. máry.
Κλωθώ, οῦς, ἡ Klótho (přádelnice) moira n. parka.
κλέφας, φους, τό šero.
κοίλος 3.—1. dutý. 2. hluboký.
κοιμάω ukládám (ku spaní); uspávám. pass. a) lehám si, pokládám se (ku spaní). b) ležím; spím.
κοινός 3. společný; obecný (*κοινή* společně).
Κοῖνος, ου vůdce Mak. za Alexandra Vel.
κοινωνία, ας, ἡ 1. sdílnost. 2. společnost.
κοινωνός, οῦ, ὁ účastník; účastný.
κολάζω kárám; trestám.

κολακεία, ας, ἡ lichoceni; pochlebování.
 κολακεύω lahodím; lichotím; pochlebuju. τινά někomu.
 κόλαξ, ακος, ὁ liehotník, pochlebník.
 κολοίδος, οῦ, ὁ kavka.
 κόλιπος, ου, ὁ 1. hadra. 2. záhyb.
 κομίζω 1. nesu; vezu; bern. med. nesu, odnáším si; dostávám. 2. nosím; přenáším; přináším.
 κόπος, ου, ὁ 1. tlačení; otloukání. 2. unavení.
 κόπτω 1. a) tluku; biju. b) roubám; sekám. 2. týrám; navím; unavuju.
 κόραξ, ακος, ὁ krkavec.
 κορέννυμι sytím.
 Κορίνθιος 3. Korintský. substt. masc. Korinfan.
 Κόρινθος, ου, ἡ Korinth.
 κόρος, ου, ὁ sytosf.
 κοσμέω zdobím; ozdobuju.
 κόσμιος, ου, ὁ 1. a) pořádek. b) mír (svět); vesmír. 2. ozdoba.
 κορίζω krákám; bukám; křičím (km. κραγ prf. act. ve význ. prs.).
 Κράτερος, ου vůdce Mak.
 κρατέω 1. mocen jsem; vládnu. 2. krotím; přemáhám.
 κράτιστος 3. nejmocnější; nejvyšší; nejlepší.
 κράτος, ους, τό moc, vláda.
 κρέας, κρέως, τό maso (obyč. v pl. kusy masa).
 κρείσσω (κρείττω), ονος mocnější; vyšší; lepší.
 κρέμαμαι 1. věším se. 2. visím. dep. pass.
 κρεμάννυμι věším.

Κρής, ητός Kréfan.
 κρητήρ (ion.—att. κρατήρ), ἥρος, měsidlo; měsčeka (konev; džbán).
 κρίνω 1. třibím. 2. soudím; uznávám za (něco). 3. rozhoduju.
 κριτής, οῦ, ὁ sudíř; posuzovác; soudce.
 Κρίτων, ωνος Athéňan, věrný přítel Sókratův.
 Κροῖσος, ου bohatý kr. Lýdský za Kýra st.
 κροκόδειλος, ου, ὁ krokodil.
 Κρόνος, ου, ὁ Kronos (Saturnus).
 κρότος, ου, ὁ 1. tleskot. 2. dupot.
 Κροτωνιάτης, ου Krotóňan.
 κρός, ου, τό mráz.
 κρυπτός 3. skrytý; tajný.
 κρύπτω kryju; ukrývám.
 κρύφα skrytě, tajně.
 κτάσμαι získávám, dobývám, zjednávám si (o význ. perf. evič. LXV. pozn. 1.).
 κτείνω ubíjím; usmrcuju.
 κτήμα, ατος, τό jmění; statek.
 κυβερνήτης, ου, ὁ kormidelník (správce veslárů).
 Κύδνος, ου, ὁ ř. v Kilikii.
 Κυζικηνός 3. Kyzický (Κύζικος ms. na púlostránku Propontidy u Malé Asie).
 κύκλος, ου, ὁ kruh; kolo.
 κυκλώω (uvádím v kruh); obklopuju; obkličuju.
 κυνηγέσιον, ου, τό 1. myslivectvo; lovectvo. 2. lovectví; honba.
 κυνηγός, οῦ, ὁ (voditel psů) myslivec; lovec.

Κυρήνη, ης, ἡ znamenitá řecká osada v Africe na sev. pobřeží.
 κύριος 3. (2) mocný. substt. masc. pán; vládce; fem. paní; vládkyně.
 Κύρος, ου 1. starší, první kr. Pers. 2. mladší, bratr kr. Pers. Artaxerxa.
 κύων, κυνός, ἡ, ὁ pes.
 ζωλιώ 1. ruším; kazím; překážím; zavazím.
 κόμη, ης, ἡ ves; dědina.
 κώνωψ, ωπος, ὁ komár.
 κόπη, ἡς, ἡ 1. jilec; rukověť. 2. veslo (κόπη; ἐλεύειν veslem táhnouti).

A.

λαγχάνω obdržuju (losem); dostávám.
 λαγώς, ὡ, ὁ zajíc.
 Λαέρτιος 3. Laërťský (Λαέρτη pevné m. v Kilikii).
 λαίμος, οῦ, ὁ jícen; hrdlo.
 Λάκαινα, ης, ἡ Lakonka (Lakedaimonka).
 Λαικεδαίμονιος 3. Lakedaimonský; Lakedaimoňan.
 Λαικεδαίμων, ονος, ἡ Lakedaimon (krajinna i ms.).
 Λάκων, ωνος, ὁ Lakón (Lakedaimonský).
 Λακωνικός 3. Lakónský (Lakedaimonský). substt. fem. Lakónsko (Lakedaimonsko).
 λαλέω 1. žvatlám; štěbetám. 2. povídám; mluvím.
 λαμβάνω 1. jimám; chytám; беру (πεῖραν λαμβάνω zkouška činím). 2. dostávám.
 Λάμπης, ιδος Lampis, bohů Aigínský.

- λαμπρός 3. stkvělý; světlý; jasný; lesklý.
- λανθάνω 1. (act.) tajný jsem; *τινά* někoho; skryt jsem. 2. (med.) zapomínám.
- Λανίκη, ης Lanika (dle některých Hellanika) kojná Alexandra Vel., sestra Kleitova.
- λάφυρον, ου, τό (obyč. v pl.) vzatek; kořist; lup.
- λάχανον, ου, τό zell; zelenina; zelenina.
- λέγω 1. mluvím; pravím; povídám. 2. zvu; nazývám.
- λείπω, (linquo) pouštím; opouštím; ostavuju. pass. zpět, v zadu zůstávám.
- λέξις, εως, ή a) mluvení. b) výpověď; výraz.
- λεοντή, (λεοντέα totiž δορά), ης, ή lvoná (lví) klíže; lvonina.
- Λεοντίος Leontský; Leontínský (Λεοντίοι, οί Sicilské ms. sev. záp. od Syrakús).
- λευκός 3. [lux] 1. třpytivý; stkvělý. 2. bílý.
- λέων, οντος, δ lev.
- Λεωνίδας, α (ου) slavný kr. Spart.
- λήγω (1. tr. končím; tiším). 2. (intr.) u-, přestávám.
- λήθη, ης, ή zapomenutí; nepaměť.
- λήμη, ης, ή sliz, hnůj v očích.
- ληστής, οῦ, δ loupežník.
- λίαν 1. chutně; ochotně. 2. tuze; velmi.
- λίθος, ου, δ kámen (ή dráhy kámen).
- λιμήν, ένος, δ 1. záliv; zátoka; chobot. 2. čerpadlo; přístav.
- λίμνη, ης 1. bahník (balmítý rybník). 2. jezero.
- λιμός, οῦ, δ hlad (obyč. jáko bída).
- λιμόςσω (-τω) hladovím; lačním.
- Λίθος, ου báječný jinoch záhy zesnulý.
- λιχνεία, ας, ή (lízavost); mlsnost.
- λίχνος 3. i 2.—1. (lízavý) mlsný. 2. lakotný.
- λογίζομαι myslím si; rozmýšlím si (se).
- λόγιον, ου, τό výrok (λόγιον χρησμοῦ výrok věšty).
- λογισμός, οῦ, δ ú-, rozvaha.
- λόγος, ου, δ 1. řeč; slovo; báje. 2. zodpovídání; počet.
- λόγη, ης, ή sudlice; kopí.
- λοιδορέω laju; haním; nadávám (přezdívám) (v act. *τινά*; v med. *τινί*).
- λοιδορία, ας, ή láni; nádivka (přezdivka).
- λοιπός 3. (reliquus) ostatní.
- λούω myju; koupám.
- Λοχᾶγος, οῦ Spartan.
- Λυδία, ας, ή krajina v Malé Asii (hl. ms. Sardes).
- Λυδός, οῦ, δ Lýd (obyv. Lýdie).
- λύκος [Flυκος], ου, δ vlk.
- Λυκοῦργος, ου zákonodárce Spart.
- λυπέω rmoutím.
- λύπη, ης, ή zármutek.
- Λύσανδρος, ου Spart. vojevůdce za Pelopon. války.
- Λυσίμαχος, ου vojevůdce Alexandra Vel., později kr. Mak.
- λυσιτελέω prospěšný, užitečný jsem; prospívám.
- λυσιτελής 2. (1. dávky zapravující). 2. prospěšný; užitečný.
- λυσσάω (λυττώω) vztekly jsem; zuřím.
- λύτρον, ου, τό výbava; výkupné.
- λύχνος, ου, δ lampa.
- λύω (solvo) 1. a) loučím. b) rozrojuju; rozvazuju; uvolňuju. 2. ruším.
- λύων, ονος 2. žádanější; milejší; lepší (superlativ λῦστος 3).

M.

- μά (slůvko přísazné s acc.) věru; pro; skrze (*ματὸς Θεούς* pro, skrze bohy!).
- μάγειρος, ου δ kuchař.
- μάζα ης ή 1. hnětka; hnětinka. 2. ječmenný chléb.
- μάθημα, ατος, τό učení (se); umění.
- μάθησις, εως, ή učení (se).
- μαθητής οῦ, δ učeň; učedník; žák.
- μαίρω act. a) běsným, šíleným činím (běsniti). b) zblazňuju. pass. a) běsným, šíleným jsem (běsněti); zuřím; vztekám se. b) zblazňuju se; blázním.
- μακαρίζω blahoslavím.
- Μακεδονία, ας, ή Macedonia, -donsko.
- Μακεδών όνος, δ Makedon, Makedoňan.
- μακρόν (acc. sg. fem.) daleko.
- μακρηγορέω rozvlastuju řeč; rozvláditě, obšírně mluvím.
- μακρός 3.—1. dlouhý; da-

leký. 2. obšírný; rozvlá-
čitý.
μάλα (comp. μάλλον, sup.
μάλιστα). 1. rád. 2. vel-
mi.
μαλακίζω act. činím ma-
látným, změkčilým, roz-
mařilým. pass. stávám
se — —; malátním.
μαλακός 3.—1. měkký. 2.
změkčilý; malátný.
μάλιστα nejraději (velmi
rád); nejvíce.
μᾶλλον raději; více.
Μανδάνη, ἡ matka Kýra
st.
μανθάνω učím se; τί něče-
mu; do paměti vštěpuju
něco.
μανία, ας, ἡ šílenost.
μαντεῖον, ου, τό věštba.
μαντεύομαι 1. věštím. 2.
tážu se věštbou.
μάντις, εως, ὁ věstec.
Μαραθῶν, ὄνος, (ἡ) ms.
v sev. vých. Attice.
Μαρδόνιος, ου Pers. voje-
vůdce za Dareja a Xerxa.
Μάριος, ου Marius.
μαρτυρέω svědek jsem;
svědčím.
μαρτύριον, ου, τό svědecktví.
μάρτυς, υρος, ὁ svědek; ἡ
svědkyně.
μαστίζω praskám (bičem);
šlehám; švihám (km. μα-
στιγ).
μάταιος 3. i 2.—1. mar-
ný; jalový. 2. bláhový.
μάχαιρα, ας, ἡ dýka; nůž
veliký.
μάχη, ἡς, ἡ bitva; boj.
μαχητής, οῦ ὁ bojovník.
μάχιμος 3. bojovný; vále-
čný; neut. subst. bo-
jovný voj.

μάχομαι potýkám se; bo-
juju (s někým: dat.).
μεγαλύνω 1. činím velikým.
2. velebím; vynáším; po-
vyšuju.
Μέγαρα, ων, τὰ Megara.
μέγας 3.—1. veliký. 2. dů-
ležitý.
μέγεθος, ους, τό velikost.
Μέδουσα, ἡς strašlivá ne-
stvára ženská, jedna
z Gorgon.
μεθ-ίημι po-; pro-; upou-
štím. med. v. cvič.
LXXXVII. pozn. 9.
μεθύω opilý jsem.
μειόω 1. umenšuju; zmen-
šuju. 2. snižuju; poko-
řuju.
μειράκιον, ου, τό pachole;
mládenec.
μείων, ονος 2. menší; skro-
vnější.
μέλας, ανος 3. černý.
μελέτη, ἡς, ἡ 1. pečlivost.
2. cvičení; cvik.
Μέλητος, ου Ath., žalobník
Sókratův.
μέλι, ιτος, τό med.
μέλισσα, ἡς, ἡ včela.
μέλλω 1. jsem na tom; mám.
2. ob-; zamýšlím. 3. vá-
hám (part. praes. = bu-
doucí; neut. i budou-
cnost).
μέλος, ους τό 1. úd. 2. ná-
pěv; píseň.
μέλω 1. (act.) (jsem před-
mětem péče, starosti);
jest o mne péče, starost.
Obyč. jako impers. μέ-
λει záleží; τινί τι nebo
τινός někomu na něčem.
2. (dep. pass.) starám
se; pečuju τινός o něco.
Μέμων, ονος Rhodský,

statný vojevůdce Dare-
ja III. proti Alex. Vel.
μέμφομαι 1. stěžuju si; re-
ptám; hubnu. 2. vyčí-
tám; kárám; haním.
μέν (postposit.) sice (zna-
menajíc vzájemný poměr
k následujícímu δέ, čes.
často jen silným přízvukem
předch. slova se vy-
týká).
Μενέλεως, εω Meneláos,
bratr Agamemnonův.
μέντοι (postp.) (jistěť);
avšak; však; přece.
μένω (maneo) 1. (intr.)
trvám; zůstávám. 2. (tr.)
čekám; očekávám.
μέρος, ους, τό část; díl.
μεσημβρία, ας, ἡ poledne.
μέσος 3.—1. střední; pro-
střední. 2. střídmy.
μεσότης, ητος, ἡ 1. pro-
střednost. 2. střídmost.
μεσώ ve středu, v pro-
středku jsem.
μετά (praep.) 1. (s gen.)
mezi, se (s inst.). 2.
(s acc.) za (s inst.); po
(s loc.).
μετα-βαίνω překráčím;
přecházím.
μετα-βάλλω 1. přehazuju;
převracuju. 2. pře-; pro-
měňuju.
μεταβολή, ἡς, ἡ převrat;
proměna.
μετα-δίδωμι po-; rozdí-
vám; uděluju.
μετα-θέω běžím za (ně-
kým); pobíhám.
μεταζίνησις, εως, ἡ 1. pře-
hnutí; převrat; obrat. 2.
náchylnost.
μεταξύ mezitím; zatím.
μετάπεπτος 2. obeslaný.

μεταπέμπω (act. posý-
lám) med. obesýlám si.
μετα-σκευάζω přestrojuju;
předělávám; přeměňuju.
μετα-τάσσω přeřaďuju;
přestavuju. med. — se;
přestupuju.
μετα-τίθημι 1. překládám;
přestavuju. 2. promě-
ňuju.
μετα-τρέπω 1. obracím;
převracím. 2. proměňuju.
μετα-φέρω (přebírám;) pře-
náším; převádím.
μετ-έχω (mám s někým;)
podíl mám; účasten jsem;
súčastňuju se.
μετρέω měřím.
μέτριος 3. i 2. mírný; střed-
ní; střídmy.
μετριότης, ητος, ή mírnost.
μέτρον, ου, τό míra.
μέχρι až; až do, po (srv.
ἄχρι).
μή ne.
μηδαμῶς nijak; nikterak.
μηδέ ani; aniž.
Μήδεια, ας dcera Ajéta,
kr. Kolchidského, strážce
zlatého rouna.
μηδείς 3. ani jeden; žádný;
nikdo.
μηδέ-ποτε (ani kdy; ani
jednou;) nikdy.
μηδέ-πω 1. (ani jak;) ani
nijak. 2. ani ještě.
μηδίζω médsky smýšlím;
jsem při Médech n. Per-
šanech.
Μηδικός 3. Médský.
Μηδος, ου, δ Méd.
μηδέτι už ne; déle ne.
μήμιστος 3. (od *μηκος*) nej-
delší.
μηκος ους, τό délka; dálka;
dalekost.

μήν (postp.) 1. jistě; věru;
arci. 2. však.
μηρίω zanevražuju; hněvám
se; *τινί* na někoho.
μηρύω 1. oznamuju. 2. pro-
zrazuju; udávám.
μή-ποτε nikdy.
μή-πω 1. nijak. 2. ještě ne.
μή-τε ani.
μήτηρ, μητρός, ή máti;
matka.
μηχανάομαι 1. strojím si.
2. vymýšlím si.
μηχανή, ης, ή 1. stroj. 2.
prostředek.
μαρός 3. bezbožný.
μίγνυμι mísím; míchám.
μικρός 3. malý.
Μιλήςσιος 3. Milétský;
substt. masc. Milétan.
Μιλτιάδης, ου slavný vůd-
ce Ath.
μιμέομαι napodobuju; ři-
dím, spravuju se; *τινά* ně-
kým; následuju někoho.
μιμνήσκω pamatuju (něko-
ho); dep. pass. pama-
tuju si (prf. *μήμεναι*
pamětliv jsem).
Μίνως, ω Mínos, starověký
kr. Krétský.
μισ-άνθρωπος 2. nenávi-
dějící lidí. substt. masc.
nenávisník lidí; nevlí-
dník.
μισέω nenávidím.
μισθός, οῦ, δ mzda.
μισθοφόρος 2. mzdu be-
roucí, najatý (vojín).
μισθόω act. pronajímám.
med. najímám si.
μισσος, ους, τό nenávisť;
oškliivost.
μνημα, ατος, τό pomník.
μνήμη, ης, ή paměť; pa-
mátka.

μνημονεύω 1. ku paměti
přivádím; připomínám.
2. v paměti mám; pama-
tuju.
μοῖρα, ας, ή 1. díl. 2. úděl;
podíl. 3. osud.
μόλις sotva; ledva.
μόνον jedno; jediné; jen.
μόνος 3. jediný.
μόριον, ου, τό částka; čá-
stečka.
μορφή, ης, ή podoba; po-
stava.
Μούσα, ης, ή Músa, Umka
(bobyň vědy, umění).
μουσική, ης, ή hudba.
μοχθηρός 3. — 1. bídný. 2.
ničemný.
μῦθος, ου, δ báje; bajka;
povídka.
μῦα, ας, ή moucha.
μυρίαρχος, ου, δ desítiti-
sícník.
μυριάς, áδος ή myriada:
a) desítitisicka. b) ne-
sčíslný počet.
μυρίος 3. nesčíslný (*μυριοι*
nesčíslní; *μύριοι* deset
tisíc).
μύριμηξ, ηκος, δ mravenec.
μῦς, μύδος, δ myš.
μωμάομαι tupím; haním.
μωρόν, οῦ, τό hloupost;
pošetilost; bláznovství
(srv. násl.).
μωρός (μῶρος) 3. hlou-
pý; pošetilý; bláznivý.
substt. masc. hlupák;
pošetilec; blázen (v.
předch.).

N.

ναί ano; věru.
Νάξος, ου, ή největší z ostro-
vů Kyklad.
ναός = *ναώς*.

ναυκλήριον, ου, τό vlastní-
 ctví lodí; vlastní loď.
ναυμαχέω na loděch (na
 moři) bojuju.
ναυμαχία, ας, ή bitva na
 loděch; boj lodní; bitva
 mořská (námořní).
ναυπηγέω stavím (lodí).
ναυς, νεώς, ή loď.
ναύτης, ου, δ plavec.
νεανίας, ου, δ jinoch; mlá-
 denec; mladík.
νεανίσκος, ου, δ mládeček;
 mladík; pacholík.
νεκρός, οῦ, δ umrlec; mrt-
 vola; mrtvý; nebožtík.
νεκρς, ρος, δ umrlec; mrt-
 vola.
νέμω 1. řídím; n-; rozdělu-
 ju. 2. pasu.
νέος [νέφος] 1. nový. 2.
 mladý. substt. masc.
 mladík, holec; holeček.
νεοσσός (νεοττός), οῦ, δ
 mládě; holátko.
νεότης, ητος, ή 1. mládí.
 2. mládež.
Νέστωρ, ορος kr. Pylský
 za Agamemnona.
νέφος, ους, τό [nebe;] mrak;
 mračno.
νεώριον, ου, τό (obyč. v pl.)
 loděnice; loďnice.
νεώς, ώ, (ναός, οῦ) δ chrám
 (ale srv. *ναῦς*).
νή v. civič. VI. pozn. 3.
Νηρηΐς (Νηρεΐς), ίδος, ή
 Néreovna (dcera Néreo-
 va); vodní Panna; Ru-
 salka.
νήσος, ου, ή výspa; ostrov.
νίζω myju (v ost. čs. km.
νιπ).
νικάω překonávám; přemá-
 hám; vítězím; vyhrá-
 vám.

νίκη, ης, ή vítězství; vy-
 hraná.
Νιόβη, ης dcera Tantala,
 kr. Fryžského.
νοέω myslím; na myslí mám.
νόημα, ατος, τό myšlenka.
Νομαντινος, ου Numantan.
νομίζω myslím; mám za to;
 (věřím;) uznávám, *τινά*
τι někoho za něco.
νόμιμος 3. i 2. zákonný;
 obyčejný.
νομοθεσία, ας, ή 1. záko-
 nodárství. 2. dané za-
 kony.
νομοθέτης, ου, δ zákono-
 dáre.
νόμος, ου, δ zákon.
νοσέω nemocen jsem (aor.
 onemocněti).
νόσημα, ατος, τό onemoc-
 nění; nemoc; churavosť.
νόσος, ου, ή nemoc.
νότος, ου, δ jih; jižní vitr.
νουθετέω (mysl řídím;) na-
 pomínám.
νοῦς (νόος), οῦ, δ 1. mysl;
 um; rozum. 2. smysl.
νοκτερινός 3. noční.
νοκτωρ (adv.—noctu) nocí;
 v noci.
νομφίος, ου, δ ženich.
νῦν nyní.
νύξ, νυκτός, ή noc.
Νῦσα, ης, ή jm. mnohých
 měst (ku př. v Bojótii,
 Kárii, Indii), v nichž měl
 Dionýsos obzvláštní po-
 ctu.
Νῦσαϊος 3. Nýsský.
νωχελής 2.—1. nelibý. 2.
 líný; lenivý.

Ξ.

Ξενίζω hostím; uhošťuju.
Ξένιος 3. hostinný (*Ζεῦς* ξ.

ochránce hostinství, po-
 hostinství).
Ξενόμοι jsem hostem; při-
 jímán jsem za hosta.
 pass.
Ξένος 3. cizí. substt. masc.
 cizinec; host. v pl. často:
 cizí, najaté vojsko.
Ξενοφών, ώντος slavný
 spisovatel Řec. a voje-
 vůdce.
Ξέρξης, ου kr. Perský.
ξηραίνω suším; vysušuju.
 pass. schmu; vysychám.
ξίφος, ους, τό kord; meč.
ξύλινος 3. dřevěný.
ξύλον, ου, τό 1. klát; kla-
 cek. 2. (obyč. v pl.) dře-
 vo; dříví.
Ξυρώω střílám; med. — si;
 střílati dávám.

Ο.

δ αυτός 3. týž; tentýž.
ὁδς 3. tento; ten (tu).
ὁδεύω cestuju; chodím;
 kráčím.
ὁδοιπορέω cestou jdu; pu-
 tuju.
ὁδός, οῦ, ή cesta; chůze;
 chod.
ὀδούς, όντος, δ (dens) zub.
ὀδύρομαι hořekuju (si);
 lkám.
Ὀδυσσεύς, έως kr. Ithacký,
 jeden z vůdců Dan. ve
 výpr. Trj.
ὀζω voním.
οίδα [φοίδα] (uviděl jsem;)
 vim; znám; fut. i: dovím
 se; *τι* něčeho.
οἶκας dom; domů.
οἶκεϊος 3.—1. domácí. 2.
 vlastní. 3. přibuzný.
οἶκέτης, ου, δ 1. domácí. 2.
 čeledín; služebník.

οἰκέω [Φοικέω] 1. bydlím; obývám. 2. spravuju; vedu správu (hospodařím).
 οἰκησις, εως, ἡ 1. obydlení. 2. obydlí.
 οἰκία, ας, ἡ domácnost; dům; obydlí.
 οἰκίζω 1. (domy) zakládám. 2. osazuju.
 οἰκοδομέω (dům) stavím.
 οἰκοθεν z domu; z domova.
 οἴκοι doma (οἴκοι domy).
 οἰκονομία, ας, ἡ řízení, spravování domácnosti; hospodářství.
 οἰκονόμος 2. dům spravující, řídicí; hospodářský. substt. masc. hospodář.
 οἴκος [Φοικος vicus] 1. dům; byt. 2. hospodářství. 3. čeleď.
 οἰκτείρω u. οἰκτίρω želim; oplakávám; lituju.
 οἴμοι žel mi! běda mi!
 οἰμωγή, ἤς, ἡ vzdech; vzdechnutí.
 οἰμῶζω 1. vzdychám. 2. běduju; kvílím (km. οἰμωγ).
 οἶνος [Φο], ου, δ víno.
 οἶμαι [οἶμαι] domnívám se; domýšlím se; mním; míním. dep. pass.
 οἶος 3. (rel.) jaký; οἶόσπερ jaký právě.
 οἶς [ὄφεις], οἶός, ἡ ovce; ὄberan.
 οἶστευμα, ατος, τό střela.
 οἴχομαι pryč jsem; odešel, zmizel jsem.
 ὄλεθρος, ου, δ záhuba.
 ὀλιγαρχία, ας, ἡ oligarchia (vláda několika osob u. rodin).
 ὀλίγος 3. málo který; skrovný.

ὀλιγωρέω zlehčuju; málo si všímám; málo dbám; nedbám.
 ὀλος 3. celý.
 ὀλοφύρομαι želim.
 Ὀλυμπία, ας, ἡ krajina ělidská, kde Olympijské hry se provozovaly (v. násl.).
 Ὀλύμπιος 3. i 2. Olympijský; substt. neut. pl. Olympijské hry (v. předch.).
 Ὀλυμπος, ου δ Olympos, pohoří na sev. hranicích Thessalska.
 Ὀλύμπιος 3. Olyntský; Olyntan.
 Ὀλυνθος, ου, ἡ ms. Chalkidické u Torónského zálivu.
 Ὀμηρος, ου Homér (Homéros).
 ὄμνημι } přísáhám; přísá-
 ὄμνῶ } hou zaručuju, do-
 } tvrzuju, τι.
 ὄμοιος (ὄμοιος) 3. podobný; rovný.
 ὄμοιότης, ητος, ἡ podobnost; rovnost.
 ὄμολογέω 1. stejně mluvím; souhlasím. 2. přisvědčuju; uznávám.
 ὄμολογία, ας, ἡ 1. souhlasení (souhlas). 2. přisvědčení.
 ὄμό-νομος (-νομος) 2. (stejnomyšlný;) jednomyslný; svorný.
 ὄμοφρονέω stejně smýšlím; stejně myslí, svorný jsem.
 ὄμό-φθλος 2. stejnokmenný; stejnorodý. substt. masc. rodák.
 ὄμραξ, ατος, ἡ nedozralý hrozen; kyselka.

ὄμως jednak; přece; však.
 ὄνειδίζω výčitky činím; vyčítám; haním.
 ὄνειδος, ους, τό výčitka; hana.
 ὄνειρος, ου, δ sen.
 ὄνίνημι zvelebuju; prospívám; τινά někomu. med. mám prospěch. (II. aor. i: blaha se dožiti.)
 ὄνομα [ὄνομα], ατος, τό (známka) 1. jméno. 2. slovo. [3. sklonné slovo; jméno; nomen.]
 ὄνομάζω jmenuju.
 ὄνομαστί jmenovitě; zejména.
 ὄνος, ου, δ osel.
 ὄνοξ, υχος, δ neht; pazneht; pazour; dráp.
 ὄξύ-θυμος 2. (náhlé mysli;) prehlivý.
 ὄξύς 3.—1. ostrý. 2. bystrý; náhlý.
 ὄξύτης, ητος, ἡ 1. ostrost. 2. bystrost; rychlost.
 ὄπη 1. (neurč. rel.) a) kadykoli (kady). b) jakkoli. 2. (nepř. taz.) a) kady. b) jak.
 ὄπισθεν ze zadu.
 ὄπισω zpět; zadu.
 ὄπλιζω 1. strojím. 2. zbrojím.
 ὄπλιτης, ου, δ ozbrojenec (zbrojník).
 ὄπλον, ου, τό 1. nástroj; nářadí. 2. zbraň; zbroj.
 ὄπλοφόρος 2. zbraň nesoucí; ozbrojený.
 ὄποϊος 3.—1. (neurč. rel.) jakýkoli (jaký). 2. (nepř. taz.) jaký.
 ὄπόσος 3.—1. (neurč. rel.) jakkoli veliký, mnohý; kolikkoli. 2. (nepř. taz.)

jak veliký, mnohý; kolik.
δπόταν (*δποτε έν*) s conj. když by; kdykoli —.
δποτε kdykoli; kdy; když.
δποτερος 3.—1. (neurč. rel.) kterýkoli z obou. 2. (nepř. taz.) který z obou.
δπου 1. (neurč. rel.) kdekoli; kde. 2. (nepř. taz.) kde.
δπτάω pekn.
δπως 1. jak. 2. aby; af.
δρατός 3. viděný; viditelný.
δράω [*φοράω*] vidím; hledím.
δργανον [*φοργανον*], *ου, τό* nástroj.
δργή, ης, ή 1. vášeň; pud. 2. náruživost. 3. záští; hněv.
δργίζω (pudím; popouzím); hněvám. dep. pass. hněvám se; *τινί* na někoho.
δργίλος 3. popudlivý; hněvivý.
δρθός 3.—1. přímý. 2. pravý; správný.
δρίζω 1. ohraničuju; omezuju. 2. určuju.
δριον, ου, τό = *δρος*.
δρκος, ου, δ (1. ohrada). 2. přísaha.
δρμάω 1. (tr.) hrnu; hýbám; ženu. pass. — se; vycházím. 2. (iutr.) a) — se; mám se (k něčemu). b) snažím se; usiluju.
δρνεον, ου, τό (*δρνις*) ptáček; pták.
δρνις, ιφος, δ, ή pták (pl. i *δρνεις*).
δρος, ους, τό hora.
δρος, ου, δ hranice; meze.
δρύσσω hrabu; vyhrabuju; kopu; kopám.

δρχέομαι hopkám; hopeuju; tančím.
δρχομενός, οὔ, δ, ή ms. a) v Bojótii, b) v Arkadii.
δς 3. (neut. *δ*; — rel.) jenž; kdo; který.
δσιμή (*δδμή*), *ης, ή* vůně; čich; puch.
δσος 3. (rel.) jak veliký; jak mnohý; kolik; co (*μέχρι δσου* až pokud).
δσοσ-περ 3. jak mnohý, jak veliký právě; kolik právě.
δσ-περ 3. kdo, který právě.
δσ-τις 3.—1. (neurč. rel.) kdokoli; kterýkoli. 2. (nepř. taz.) kdo; který.
δστοῦν (*δστέον*), *οὔ, τό* kost.
δστρακον, ου, τό střepina.
δταν (*δτε έν*) s conj. když by; kdykoli.
δτε (rel.) kdy; když.
δτι 1. že. 2. proto že; poněvadž.
δν, ονκ, ονχ (proclit.) ne.
δν (rel.) kde.
οὔδαμοῦ nikde.
οὔδέ (ale ne; a ne;) ani; aniž; ani ne.
οὔδείς 3. ani jeden; žádný; nikdo (srv. násl.).
οὔδέν, ενός (ni jedno;) nic (v. předch.).
οὔδέ-πω 1. (ani jak;) ani nijak. 2. ani ještě.
οὔδ-έτερος 3. (neuter.) ani jeden z obou; žádný z obou.
οὔθ' před ostrým příd. = *οὔτε*.
οὔλέτι už ne.
οὔκ-ουν tedy ne; *οὔκοῦν* tedy.
οὔν (postp.) 1. tedy; tu. 2.

(jako přívěšek neurčitých rel.) -věk (*δστις οὔν* i *δστισοῦν* kdokolivěk; *δπως οὔν* i *δπωςοῦν* jakkolivěk).

οὔ-ποτε nikdy.
οὔ-πω 1. nijak. 2. ještě ne.
οὔρά, ας, ή ohon; ocas.
οὔρανός, οὔ, δ nebe; nebesa.
οὔς, ὠτός, τό ucho.
οὔσία, ας, ή (1. jsoucnost.) 2. nábytek; jmění.
οὔ-τε ani.
οὔ-τοι (ne ti;) zajisté ne.
οὔτος 3. tento; ten.
οὔχί (důrazné) ne; nijak; nikoli.
δφείλω dlužen, povinen jsem (*χάριν δ*. vděčností povinen jsem).
δφελος, τό (jen v nom. sg.) užitek; prospěch.
δφθαλμός, οὔ, δ oko; očko.
δφρις, εως, δ had.
δφλισιζάω tržím; utržuju (si).
δχθη, ης, ή 1. vřel. 2. břeh.
δχλος [*φο-*], *ου, δ* dav (lidu).
δχυρός 3. pevný (= *έχυρός*).
δχυρώω pevním; opevňuju; ohrazuju.
δψιος 3. pozdní.
δψις, εως, ή 1. pohled; zrak. 2. tvář.

II.

πάγ-κακος 2. zcela zlý, špatný.
πάδος, ους, τό 1. trápení. 2. vášeň.
Παιδάριτος, ου Lakedaimoňan.
παιδάριον, ου, τό pachole.
παιδεία, ας, ή vzdělanost.
παιδευσις, εως, ή vzdělání.

παιδεύω vzdělávám.

παιδίον, ου, τό dítě.

παίζω dětinny jsem; hraju; pohrávám; žertuju.

παῖς, παιδός, ό, ή dítě; δ hoch; chlapec; syn. ή holka; dcera.

παίω 1. biju. 2. bodám. (km. παισ.)

πάλαι dávno.

παλαιός 3. dávný (starý); starodávný (starožitný).

Παλαιστίνη, ης, ή Palaestina; pomořská krajina v již. Syrii.

παλαιστρα, ας, ή zápasisté; zápasna.

πάλιν 1. zpět. 2. opět; zase; jindy.

Πάν, Πανός (bůh) Pán.

παν-άθλιος 3. zcela bídný; přebídný.

Πάνδαρος, ου v Trj. výpr. vůdce (Lyčanů sev.), výborný střelec (z luky).

Παν-έλλην, ηνος Panhelén.

πανόργος 2. (vše činící) ošemetný; lstivý.

παντοπάσι(ν) (všechno vším;) zcela; ovšem.

πανταχόθεν od všelikad; odevšad.

πανταχοῦ všelikde; všude.

παντελής 2. (zcela dokonalý;) dokonalý (adv. zcela).

πάντη všady; všude (na všech stranách).

παντοδαπός 3. (od všelikad;) všelijaký; rozmanitý.

παντοθεν odevšad.

παντοῖος 3. všelijaký; rozmanitý.

πάνν zcela; velmi.

πάππος, ου, δ děd; dědeček.

παρά (praep.) 1. (s dat.) při; vedle; u. 2. (s gen.) od 3. (s acc.) vedle; podle; při; ku; mimo; proti.

παρα-βαίνω 1. vedle, mimo kráčím. 2. přestupuju.

παρα-βάλλω (1. přihazuju). 2. přistavuju; přinová-vám.

παρ-αγγέλλω (přihlašuju;) velím; rozkazuju.

παράγγελμα, ατος, τό (přihlášení;) velení; rozkaz.

παρα-γίνομαι přibývám; přicházím.

παρ-άγω 1. mimo vedu; za; svádím. 2. při-; uvádím.

παράδειγμα, ατος, τό (ukázané;) příklad; vzor.

παράδεισος, ου, δ ohrada; obora; zvěřinec.

παρα-δέχομαι přijímám.

παρα-δίδομι 1. odevzdávám; vy-; dodávám. 2. dopřávám; ponechávám.

παρά-δοξος 2. (proti mínění;) nepodobný (k více, k pravdě).

παρα-ζεύγνυμι připojuju.

παραίσεις, εως, ή 1. přimluva; domluva. 2. napomenutí.

παρ-αινέω 1. schvaluju. 2. přimlouvám; radím.

παρ-αιτέομαι požaduju (si).

παρα-καλέω vyzývám; povolávám.

παρα-καλύπτω přihaluju; přikrývám.

παρα-κατα-τίθημι 1. ukládám (k opatrování); svěřuju. med.—něco svého.

2. zastavuju; dávám v zastavu.

παρα-κελεύω a med. (pobádám) a) prikazuju; poroučím. b) napomínám (s dat.).

παρα-κρούω 1. mimo tluku. 2. tluku na závaží; špatně vážím, měřím; šidím. med. — pro sebe (k svému prospěchu).

παρα-λαμβάνω přijímám.

παρα-λείπω (mimo nechávám;) za-; vynechávám; opomíjím.

παραμυθία, ας, ή přimluva; potěcha.

παρά-νομος 2. (protizákonný;) nezákonný; nedovolený.

παρα-πλήσιος 3. (přibližký;) podobný; nápodobný.

παρα-ρηγγνυμι (přitruhuju) protřhuju; prorážím.

παρα-σκευάζω připravuju.

παρα-σκευή, ής, ή příprava.

παρα-σύρω odsmykuju; odvlékám.

παράταξις, εως, ή 1. seřazení (vojska v bitvě). 2. bitva.

παρα-τίθημι při-; předkládám.

παρα-τρέχω mimo běžím; předběhám.

παρ-αντίκα hned při tom; v okamžení.

παρα-φαίνω ob-; vyjevuju.

παρα-χρήμα (neskl. — vedle věci;) v okamžiku; okamžitě; ihned.

παρ-εγγνάω 1. doručuju; poroučím. 2. heslo dávám. 3. přimlouvám.

1. πάρ-ειμι (-ίνα) 1. jdu, půjdu mimo. 2. jdu, pů-

- jdu, přicházím k (někomu).
2. *παρ-εἰμι* (-εἶναι) přítomen, tu jsem; při někom, u někoho jsem. *ὁ παρών* přítomný.
- παρ-έχω* a med. poskytuju; dávám.
- παρ-ίημι* mimo pouštím; pomýjím (aor. pomínouti); zanedbávám; propouštím.
- Πάρις, ἴδος* syn Priamův a Hekabin.
- παρ-ίστημι* 1. (act. bez prf., s I. aor. a fut.). a) při-; představuju. b) ukazuju. 2. (v celém med.)—si. 3. (prs. a fut. med., aor. II. act.) při-; představuju se; při-; předstupuju. 4. (prf. act.) stojím při (někom).
- Παρμενίων, ὄνος* slavný vojevůdce Alexandra Vel.
- Παρνασσός, οὐ, ὁ* Parnás, pohoří.
- παρ-οδος, ου, ἡ* 1. cesta k (něčemu, někam). 2. přístup; vchod.
- παρ-όμοιος* 2. (3.) nápodobný.
- παρ-οξύνω* 1. přiostržuju. 2. a) pououkám; povzbuzuju. b) popuzuju.
- παρ-οράω* mimo hledím; přehlížím; nedopatřuju.
- παρρησία, ας, ἡ* 1. svoboda mluvení. 2. prostořekost.
- πᾶς, παντός* 3.—1. všechen; celý. subst. neut. celek. 2. každý.
- πάσχω* 1. trpím. 2. zakouším; vede se mi.

- πατάσσω* udeřuju (aor. udeřiti; praštití).
- πατήρ, πατρός, ὁ* otec.
- πατρίς, ἴδος, ἡ* otčina; vlast.
- Πάτροκλος, ου* přítel Achilleův.
- πατρῶος* 3. i 2. otcovský; *τὰ πατρῶα* otcovské jmění.
- Πανσανίας, ου* kr. Spart.
- παύω* 1. (act.) a) koučím; zadržuju. b) tiším. 2. med. pře-; ustávám.
- πέδη, ης, ἡ* pouto.
- πεδίον, ου, τό* rovina; pláň.
- πεζός* 3. pěší. subst. neut. pěší vojsko; přechoť.
- πείθω* act. přemlouvám; přesvědčuju. pass. dávám se přemluvití; přemlouván jsem; poslouchám; prf. act. *πέποιθα* mám důvěru; důvěřuju.
- πεῖνα, ης, ἡ* hlad; lačnost.
- πεινάω* hladovím; hladním; lačním.
- πέτρα, ας, ἡ* zkouška; pokus.
- Πειραιεύς, (έως) ὤς, ὁ* Peirajceus.
- πειράω* zkouším. med. a) pokouším se; snažím se; *τινός* o něco. b) zakouším; zkouším.
- πελαργός, οὔ, ὁ* čáp.
- πέλεκυς, εως, ὁ* sekera.
- Πελοποννήσιος* 3. Peloponnésský.
- Πέλοψ, οπος* Tantalovec, kr. v Élidské Pise, nejmočnější v celém Peloponnéssku, jež dle něho pojmenováno.
- πέμπω* šlu; posýlám.

- πένης, ητος, ὁ* chudý.
- πένθος, ους, τό* smutek; truchlení; truchlivost.
- πενία, ας, ἡ* nuzota; chudoba.
- πένομαι* 1. nuzuju se. 2. nuzný, chudý jsem.
- πεπαινώ* 1. činím zralým. pass. zraju. 2. (zjemňuju); zmírňuju.
- πεπρωμένος* 3. (km. *πορ*) udělený (od osudu); usouzený.
- περαίνω* dokonávám.
- πέρας, ατος, τό* konec.
- Περδίκκας, ου* vojevůdce Alexandra Vel. a po jeho smrti správce říše.
- περδίξ, ικος, ὁ, ἡ* koroptev.
- περί* (praep.) (1. s dat. o, ok.). 2. (s gen.) o (s loc.) pro, za (s acc.); ve. 3. (s acc.); po (s loc.); kolem; ve.
- περι-άγω* 1. vedu, vezu ok.; vodím; vozím. 2. (dobytek) obhláním; houím; poháním.
- περι-αιρέω* obírám; oliním.
- περι-βάλλω* obhazuju. med.—si; házím na —, ok. sebe.
- περι-βιάζομαι* násilně, příliš se namáhám.
- περι-γίγνομαι* 1. nabývám. 2. zmocňuju se; překonávám.
1. *περί-εἰμι* (-εἶναι) ok. jdu, půjdu; obejdu; obcházím.
2. *περί-εἰμι* (-εἶναι) ostívám; zbývám.
- περι-ελαύνω* ok. táhnu, jedu.

περι-έχω objímám; obsahuju.

περι-ίστημι 1. (act. bez prf., s I. aor. a fut.) ok. stavím. 2. (v celém med.) — si. 3. (prs. a fut. med.; aor. II. act.) ok. stavím se; ok. stoupám. 4. (prf. act.) ok. stojím.

Περικλῆς (-κλής), εἶος státník Ath.

περι-μένω přečkávám; očekávám.

Περινθίος 3. Perinthský. Πέρινθος, ου, ἡ osada Samianů v Thrácku na Propontidě.

περι-οράω přehlížím; nevšímám si.

περι-ορέω 1. obtékám. 2. skluzuju (aor. sklouznouti).

περιρροεῖω (-ρροεῖω) pře-; nadbývám; zbývám.

περισσός (-τός) 3.—1. přes, nad míru (nad rovnost); nerovný. 2. zbytečný (adv. příliš; náramně).

περι-σφίζω o-, zachraňuju (na živě).

περι-τίθημι obkládám; vkládám.

περι-τρογγύω ohryzuju.

περι-τυγχάνω uhozuju; τινί na něco, v něco; přicházím na něco.

περι-φέρω ok. nesu, nosím.

περί-φοβος 2. přestrašený.

Περσεύς, εἶος mýth. héraos.

Πέρσης, ου, δ Persán.

Περσικός 3. Perský.

πέρσι(ν) loni; v loni.

πέτομαι lítám.

πέτρα, ας, ἡ skála.

πέτρος, ου, δ 1. kámen. 2. skála.

πῆ 1. (taz.) kady (kudy)? kde? 2. (neurč. enklit.) kady; někady; kde; někde.

πηγή, ἡς, ἡ zdroj (zřídlo); pramen.

πηγνυμι upevňuju; usazuju. pass. i váznu. prf. act. πέπηγα a) upevněný jsem; tvrdý, ztvrdlý, ztuhlý jsem. b) tkvím.

πηλίκος (taz.) jak vysoký? jak veliký?

πημαίνω kazím; hubím; škodím, τινά někomu.

πήρα, ας, ἡ tlumok; vak; váček.

πίθηκος, ου, δ opice.

πικρός 3. trpký.

πίμπρημι zapaluju.

Πίνδαρος, ου Théban, největší lyr. básník Řec.

πίνω piju.

πιπράσκω prodávám (vaor. a fut. užívá se raději med. sl. ἀποδίδωμι).

πίπτω padám; klesám.

Πισιδης, ου Pisida.

Πισιδία, ας, ἡ krajina v Malé Asii, jihovýchl. od Frygie veliké.

πιστεύω důvěřuju; svěřuju; věřím; pass. v. eniě. LXI. pozn. 5.

πίστις, εως, ἡ důvěra; víra.

πιστός 3. věrný; spolehlivý; věřitelný; (k) vše podobný.

Πίπτακος (Πιπτακός), ου vládce a zákonodárce Mytilénských (na Lesbu), jeden ze 7 mudrcův.

πίων, ονος 2. tučný.

πλακοῦς (πλακόεις), οὔντος, ὁ placka (vdolek). πλανώω zmitám. pass. i bloudím.

πλάσσω (πλάττω km. πλατ) 1. plácám; pleškám (činím pleskatým). 2. u-; vytvořuju. 3. vynýšlím. med. — si.

Πλαταιά, ὠν, αἶ Plataje, ms. Bojótské.

πλατύς 3.—1. plochý; rovný. 2. široký.

Πλάτων, ωνος Athéňan, výtečný filosof.

πλεονεκτέω 1. více mám. 2. více žádám; lakotný jsem; lakotím.

πλεονέκτης, ου, δ (více mající, žádající;) lakotný.

πλέω pluju (km. πλεεφ, πλευ).

πληγή, ἡς, ἡ ráz; rána.

πληθός, ους, τό plnosť; množství; dav.

πλήν leč; mimo; vyjma.

πλήρης 2. plný.

πληρώω 1. plním; vyplňuju. 2. zbrojím (loď).

πλησιάζω jdu blízko; blíží se.

πλησίον blízko.

πλήσσω (-τω) razím; razíju.

πλοῖον, ου, τό koráb.

πλοῦς (πλόος), οῦ, δ plavba.

πλούσιος 3. bohatý; subst. masc. boháč.

πλουτέω bohat jsem; bohatnu.

πλουτίζω obohacuju.

πλοῦτος, ου, δ 1. bohatství. 2. bůh bohatství.

Πλούτων, ωνος Plútón (bůh vládce v podzemí, Hádes).

πνέω 1. dýchám. 2. vanu (km. πνεύ, πνευ).
 πόα, ας, ή 1. tráva. 2. trávník.
 πόθεν (taz.) odkad? odkud?
 ποῦ (taz.) kam?
 ποιέω 1. tvořím. 2. činím; konám; dělám. 3. působím.
 ποιήμα, ατος, τό výtvor, obzvl. báseň.
 ποιήσις, εως, ή a) tvoření. b) básnění; básnictví.
 ποιητής, οῦ, ὁ tvůrce, obzvl. básník.
 ποιητικός 3. a) tvorný; účinný. b) básnický; subst. fem. básnictví.
 ποικιλία, ατος, τό 1. pestrost; pestrota. 2. rozmanitost. 3. okrasa; ozdoba.
 ποικίλος 3. pestrý; rozmanitý.
 ποιμήν, ἕνος pastýř.
 ποιμνιον, ου, τό stádečko; brav.
 ποῖος (taz.) jaký?
 πολέμαρχος, ου, ὁ vojenský vůdce (ve Spartě vůdce jednoho voje μόρα [500 až 900 mužů]).
 πολεμέω válčím.
 πολεμικός 3. válečný; vojenský. τὸ πολεμικόν válečnost; bojovnost.
 πολέμιος 3. válečný; nepřátelský; subst. m. a. c. nepřítel.
 πολεμιστήριος 3. (k nářadí válečnému patřící) válečný; vojenský.
 Πολεμοκράτης, ους otec vojevůdce Mak. Koina.
 πόλεμος, ου, ὁ válka; vojna; boj (bůh války).

πολιορκέω (město svírám); obléhám.
 πολίος 3. šedý; šedivý.
 πόλις, εως, ή město; obec; stát.
 πολίτευώ 1. občan jsem; žiju v obci. 2. spravuju, řídím obec.
 πολίτης, ου, ὁ měšťan; občan (spoluobčan).
 πολίλακίς mnohokrát; často.
 πολλαπλάσιος 3. } mnohokrát
 πολλαπλασίων, ονος 2. } větší;
 } mnohoná-
 } sobný.
 Πολυνείκης, ους syn Oidipův, bratr Eteokleův a Antigonin.
 πολυοινία, ας, ή (přilíšené pití vína); ožralství; opilství.
 πολυπράγμων, ονος 2. (mnoho práce si dělající) všetečný. subst. m. a. c. všetečník; všetečka.
 πολύς 3.—1. mnohý; četný (neut. πολύ v acc. mnoho; mnohem; velmi). 2. veliký (πολλή ὁδός velká, daleká cesta).
 πολυτέλεια, ας, ή 1. drahocenost. 2. nádhernost; nádhera; stkvostnost.
 πολυτελής 1. drahecenný. 2. nádherný; stkvostný.
 Πολύγημος, ου jednooký Kyklóp, syn Poseidónův.
 πόμα, ατος, τό nápoj.
 Πομπήσιος, ου Pompeius.
 πονέω mám namahání; namáhám se.
 πονηρία, ας, ή 1. nuznost. 2. špatnost.
 πονηρός 3.—1. (namáha-

vý); nuzný. 2. špatný; zlý.
 πόνος, ου, ὁ namahání; práce. 2. nouze.
 πόντος, ου, ὁ moře (hluboké, širé).
 πορεία, ας, ή pochod; cesta (jízda).
 πορεύω (act. vypravuju na cestu; vedu cestou) dep. pass. cestuju; postupuju; v pochodu jsem; jdu.
 πορίζω poskytuju; dávám.
 πόρος, ου, ὁ (1. díra;) 2. průchod; přechod; průliv.
 πόρρω (v před) daleko.
 πόρρωθεν z daleka.
 πορφύρα, ας, ή červec; nachovec; nach.
 πορφυροῦς (πορφύρεος) 3. nachový.
 Ποσειδών, ὄνος Poseidón (Neptunus).
 πόσος 3. (taz.) jak mnoho? kolik? jak veliký?
 πόστος 3. (taz.) kolikátý?
 ποταμός, οῦ, ὁ řeka.
 πότε 1. (taz.) kdy? 2. (neurč.; enkl.) kdy; někdy. ὅ τι ποτὲ co asi.
 πότερος 3. (taz.) který z obou? (uter?) πότερον —, ή zdaž —, či?
 Ποτίδαια, ας, ή ms. romoňské jižně od Olyntha.
 ποτὸν, οῦ, τό nápoj.
 ποῦ 1. (taz.) kde? 2. (neurč. enkl.) kde; někde.
 πούς, ποδός, ὁ noha.
 πράγμα, ατος, τό 1. práce; čin; skutek. 2. záležitost; věc.
 πράξις, εως, ή 1. jednání. 2. čin.
 πράξος (ἰ πράξος). 3. (fem.

- πραετα*) libý; mírný. neut. subst. libosť; mírnost.
- πραότης* (*πραότης*), *ητος*, *ή* libosť; mírnost; laskavosť.
- πράσσω* (-*ττω*) 1. pracuju. 2. činím; kouám; vykonávám; dělám. *εἰ πρ.* dobře se mám; *κακῶς πρ.* zle se mám.
- πρέπω* sluším; obyč. impers.
- πρεσβυτής*, *οῦ*, *ὁ* posel; poslanec; vyslanec (k tomu pl. *πρέσβεις*).
- πρεσβεύω* posel, poslanec, vyslanec jsem.
- πρέσβυς*, *εως*, *ὁ* přední; starý. pl. posit. poslové; poslancové.
- πρεσβύτες*, *ου*, *ὁ* (přední) kmet; stařec; stařeček.
- πρια-* km. aor. *ἐπριάμην*.
- πρίν* před (tim); dříve; dřívě než.
- πρό* (praep. s gen.) před (s inst.); pro; za (s acc.).
- προ-αγορεύω* 1. napřed povídám; předpovídám. 2. poroučím.
- προ-άγω* 1. vedu ku předu. 2. povzbuzuju. 3. povyšuju; vynáším (poctou).
- προ-ακούω* napřed slyším.
- προ-απο-θνήσκω* napřed, dříve umírám.
- προάστειον*, *ου*, *τό* předměstí.
- προ-βάλλω* 1. předhazuju. 2. vystavuju; vydávám (i v med.).
- πρόβατον*, *ου*, *τό* (obyč. pl.) 1. brav. 2. ovce.
- πρό-γονος* 2. napřed naro-
- zený; subst. masc. pl. předkové.
- πρό-δηλος* 2. (na jevě;) zjevný; zřejmý.
- προ-δίδωμι* (pro-;) vydávám; zrazuju; prozrazuju.
- προδοσία*, *ας*, *ή* zrada.
- προδότης*, *ου*, *ὁ* prorádec; zrádce.
- πρό-δρομος* 2. předběžný; subst. masc. předchůdce.
- πρό-εimi* (-*ιέναι*) jdu ku předu; vyjdu; vycházím; ubíhám (*χρόνου προϊόντος* během času).
- προ-ετοιμάζω* (předhotovuju;) připravuju.
- πρόθεσις*, *εως*, *ή* 1. předložení; předloha. 2. úmysl.
- προ-θυμέομαι* horlivě si přeju. dep. pass.
- προθυμία*, *ας*, *ή* ochotnost; horlivost.
- πρό-θυμος* 2. ochotný; horlivý.
- προ-ίημι* propouštím; pryč pouštím; odesílám; vydávám.
- προ-ίστημι* v před stavím; prf. act. stojím v předu, v čele někoho (*τινός*).
- προ-κάμνω* napřed undlívám.
- πρό-κειμαι* ležím před (někým *τινός*).
- προ-κρίνω* po přednosti volím.
- Προμηθεύς*, *έως* titán, bratr Epimetheův.
- πρόνοια*, *ας*, *ή* (myšlení napřed) a) prozřetelnosť. b) pečlivosť.
- πρό-ξενος*, *ου*, *ὁ* obecní
- host; obecní jednatel cizího státu.
- Πρόξενος*, *ου* Bojótan, přítel Kýra ml. a Xenofóna Athén.
- προ-οράω* předvídám.
- προ-πέμπω* předšlám.
- προ-πίνω* zavdávám; připíjeje, při kvasu daruju.
- πρός* (praep.) 1. (s acc.) a) proti; ku. b) strany. 2. (s dat.) při; u; ku. 3. (s gen.) při; u.
- προσ-αγγέλλω* poselství přináším; zvěstuju; oznamuju.
- προσ-αγορεύω* (oslovuju) 1. pozdravuju. 2. nazývám; jmenuju.
- προσ-άγω* 1. přivádím; (přivážím). 2. vedu, táhnu proti (někomu).
- προσ-αναγκάζω* při-; donucuju.
- προσ-άπτω* připínám; připojuju.
- προσ-αρτάω* připojuju; připenňuju.
- προσ-γίγνομαι* přibývám; přicházím.
- προσ-δέχομαι* přijímám (k sobě).
- προσ-δοκάω* očekávám; nadávám se; (aor. nadíti, nadáti se).
- πρόσ-εimi* (-*ιέναι*) 1. přijdu; přicházím. 2. jdu proti (někomu).
- προσ-έρχομαι* přicházím; vcházím.
- προσ-έχω* 1. přidržuju. 2. napínám (mysl); pozor mám; dbám.
- προσ-ήκω* přísluším; obyč. impers.

προ-σημαίνω napřed ozna-
muju, zjevnuju.
πρόσθεν zprva; před (tim);
dříve.
προσ-καλέω přivolávám.
πρόσ-κειμαι při-; doléhám.
προσ-κυνέω klaněním ctím;
klaním se.
προσκύνησις, εως, ἡ kla-
nění.
προσ-μένω dočkávám.
προσ-μίγνυμι (-νύω) 1.
(tr.) přiměšuju; vměšuju.
2. (intr.) vměšuju se; při-
bližuju se.
πρόσ-οδος, ου, ἡ 1. při-
chod; přístup. 2. příjem.
προσ-όμινυμι přísáhám
(k něčemu); ještě přísá-
hám.
προσ-πέμπω posýlám.
προσ-πέτομαι přiletuju.
προσ-πίπτω padám k (ně-
čemu); připadám; přiha-
zuju se.
προσ-πορεύομαι (veden
jsem proti...) postupuju
proti (někomu).
πρόσταγμα, ατος, τό naří-
zení.
πρόσταξις, εως, ἡ ustano-
vení; nařízení.
προσ-τάσσω ustanovuju;
nařizuju.
προστέτης, ου, δ předsta-
vený.
προσ-τίθημι přikládám;
přisazuju; přidávám.
προσ-φέρω při-; předná-
ším.
προσ-φύγω ubíhám, utí-
kám k (někomu).
προσ-χαίρω radost mám
při (něčem); těším se
při...
προσ-χωρέω přistupuju.

πρόσωπον, ου, τό vzhled;
obličej.
πρότερος 3. (comp. ku πρό:
předčí;) přednější; dří-
vější (sup. πρώτος).
προ-τρέπω 1. ku předu
obracím. 2. pobádám;
ponvzbuzuju; napominám.
med. dynam.
προ-τρέχω předbíhám.
προτροπή, ἡς, ἡ (obrácení
ku předu;) pobídnutí;
napomenutí.
προ-φαίνω pro-; zjevnuju.
πρό-φημι=προ-αγορεύω.
προ-χέω prolévám.
προ-χωρέω ku předu krá-
čím, jdu; pokračuju.
πρυτανεῖον, ου, τό pryta-
nejon; dům, v němž pry-
tanové větší část dne trá-
vili.
πρύτανις, εως, δ prytan;
(přední) úd odboru rady
Ath.
πρώην 1. předtím; nedávno;
dříve. 2. předevčirem.
πρώϊος (πρώος) 3. časný.
πρωτεύω první jsem; v če-
le jsem; předčívám.
πρώτος (sup. ku πρό, comp.
πρότερος) nej přednější;
první (prvý. τό πρώτον
za prvé; po prvé).
πτερόν, οὔ, τό 1. péro. 2.
křídlo.
πτερωτός 3. pernatý; okří-
dlený.
πύελος, ου, ἡ truhla; rakev.
Πυθαγόρας, ου Samian,
znamenitý mudřec v 6.
stol.
Πυθία, ας, ἡ Pýthia, vě-
štitel kněžka v Delfech.
Πυθῶ, οὔς, ἡ staré jméno
ms. Delf.

πύλη, ἡς, ἡ vrata; vrato.
pl. vrata.
πυνθάνομαι 1. vyzptávám
se; vyzvídám. 2. doví-
dám se.
πύρ, πύρος, τό oheň (pl.
dle II. skl. τὰ πυρά etc.).
πύργος, ου, δ hradba.
Πύρρος, ου kr. Epeirský
ve 3. stol.
Πῶλος, ου Agrigentan, so-
fista, učedník Gorgiův.
πῶμα, ατος, τό viko.
πῶ-ποτε nějak kdy; při
neg.: nijak nikdy; snad
nikdy.
Πῶρος, ου kr. Indský.
πῶς (adv. k τίς) 1. (taz.)
jak? 2. (neurč.; enkl.)
jak; nějak.

P.

πάβδος, ου, ἡ prut.
πάδιος 3. snadný.
πάδιοργός 2. (snadně, leh-
ce jednající) ošemetný.
πάθειμα, ας, ἡ lehkomysl-
nost.
πά-θειμος 2. lehkomyšlný.
πάπτον, οὔ, τό 1. tkanina.
2. koberec.
πέζω = ἔρδω.
πέυμα, ατος, τό tok; proud.
πέυμα, ατος, τό 1. výrok.
2. slovo. (3. sloveso.)
πέτορικός 3. řečnický.
substt. fem. řečnictví.
πέτωρ, ορος, δ řečník.
πέγος, ους, τό (frigus) mráz;
zima.
πέγος mrznu.
πέζα, ἡς, ἡ kořen.
πέπτέω } mrskám; metám;
πέπτω } vrlhám; házím.
πέψ, πέπος, ἡ, δ rákos.
πέδον, ου, τό ruže.

Ῥοίτειον, ου, τό předhoří
 a ms. v Trojsku, sev.
 vých. od Sigeja.
 Ῥόπαλον, ου, τό palice; kyj.
 Ῥυθμίζω 1. čímím souměr-
 ným. 2. urovnávám; spra-
 vju; pořádám.
 Ῥωμαῖος 3. Římský.
 subst. masc. Říman.
 Ῥώμη ης, ἡ (prudkost) síla.
 Ῥωμύλος, ου Romulus.
 Ῥώννυμι sílím; po-; zesiluju.

Σ.

σαίνω 1. oháním, τι něčím.
 2. lísám.
 Σαλαμίς, ἴνος, ἡ ostrov
 v Sarónském zál. již. od
 Eleusiny.
 σαλπίζω troubím (km. σαλ-
 πιγγ).
 Σάμιοι Samiané.
 Σάμος, ου, ἡ ostrov v Ai-
 gaiském moři sev. záp.
 od Miléta.
 Σάρδεις, εων, αἱ Sardy, hl.
 ms. Lýdie.
 Σατιβαρζάνης, ου Peršan,
 společník Artaxerxa
 Dlouhorukého.
 σατραπεύω jsem satrapa,
 místodržící (Perský).
 σαφής 2. jasný; zřejmý.
 σβέννυμι hasím; dusím.
 σέβομαι 1. štítím se. 2.
 ctím (poklonami); v ucti-
 vosti mám.
 σείω třesu; otrásám; klá-
 tím (km. σείω).
 σεμνώνω velebím; hono-
 sím.
 Σερίφιος 3. Serifský;
 subst. masc. Serifan.
 σῆμα, ατος, τό 1. znamení.
 2. znak. 3. náhrobek;
 mohyla.

σημαίνω znamení dávám;
 oznamuju.
 σημεῖον, ου, τό 1. známka;
 znamení. 2. hranice.
 Σηστός, οὔ, ἡ, ὁ ms. v Thr.
 Chersonésu nad Hellés-
 pontem naproti Abýdn.
 Σθενελαΐδης (-ίδας), ου
 (α) efor Spartský za Pe-
 lop. války.
 σθένος, ους, τό stálost; mo-
 hutnost; síla.
 σιγάω mlčím; zamlčuju.
 Σίγειον, ου, τό předhoří
 a ms. v Trojsku jhozáp.
 od Rhoiteja.
 σιγή, ἡς, ἡ mlčení; mlčen-
 livost.
 σίδηρος, ου, ὁ železo.
 σιδηροῦς (σιδήρεος) 3. že-
 lezný.
 Σικελία, ας, ἡ Sicilia.
 Σικελιώτης, ου, ὁ Sicilian;
 Sicilský (Řek).
 Σίμων, ωνος Σímón.
 Σιμωνίδης, ου Σímónides
 (Σímónovec).
 Σίνωπεύς, έως, ὁ Sinópan;
 Sinópský.
 Σινώπη, ης, ἡ pomoříské
 m. Řec. v Paflagonii.
 στίον, ου, τό jídlo.
 σῖτος, ου, ὁ (v pl. obyč.
 neut.) 1. žito; obilí. 2.
 pokrm; potrava; jídlo.
 σιωπάω mlčím; zamlčuju.
 σκάπτω 1. kopu; kopám.
 2. roubám.
 σκέπτομαι (málo kdy v prs.
 v. σκοπέω) 1. ohledávám;
 pozoruju. 2. uvažuju.
 σκευάζω strojím; přípra-
 vju.
 σκευος, ους, τό 1. nástroj;
 náčini; nářadí (všelijaké).
 2. zavazadlo.

σκευοφορέω náčini, zava-
 zadla nosím.
 σκηνή, ἡς, ἡ bouda; stan.
 σκά, ας, ἡ stín.
 Σκιπίων, ωνος Scipio.
 σκόπαρχος (σκοπαρχης),
 ου, ὁ vůdce zvěďí.
 σκοπέω = σκέπτομαι
 (obyč. jen v prs.) i med.
 σκοπός, οὔ, ὁ 1. a) hlídač.
 b) zvěď (vyzvědač). 2.
 (hlídané) cíl.
 σκότος, ου, ὁ a σκότους, τό
 tma.
 Σκόθης, ου, ὁ Skytha.
 σκυτάλη, ης, ἡ 1. roub. 2.
 hůl. 3. tajná zpráva; taj-
 né psaní (napsané na ře-
 mení ok. holi obvinutém).
 σκύτος, ους, τό kůže (vyděl-
 laná).
 σκυτοτόμος 2. kůži řezají-
 cí; subst. masc. (ře-
 menář; uzdář); švec.
 σκώπτω uštipuju; uštípa-
 ňě mluvím, pravím.
 Σόλων, ωνος zákonodárcé
 Ath.
 Σούσα, ων, τά jedno z hl.
 ms. Pers. (v krajíně Su-
 siáně sev. nad Pers. zál.).
 σοφία, ας, ἡ moudrost.
 σοφισμα, ατος, τό vymu-
 drované; záluda.
 σοφιστής, οὔ, ὁ sofista; a)
 mudřec. b) mudrlant.
 σοφός 3. moudrý; masc.
 i mudřec.
 σπανίζω nouzi, nedostatek
 mám.
 σπάνιος 3.—1. nuzný. 2.
 řídký.
 Σπάρτη, ης, ἡ Sparta.
 Σπαρτιάτης, ου, ὁ Sparfan.
 σπαρτός 3. setý; zasetý.
 σπάω táhám (km. σπασ).

- σπείρω 1. trousím; roztrúšuju. 2. seju; rozsévám.
- σπένδω 1. act. a) kropím. b) obětují. 2. med. (obětuje) spojuju, sjednocuju, umlouvám se; *τινί* s někým.
- Σπερθίας, οὐ vlastimilovný Spartan v 5. stol.
- σπεύδω 1. spěju; přispívám. 2. horlím; snažím se.
- σπονδή, ἤς, ἡ 1. (libatio) mokrá oběť. 2. smlouva.
- σπουδάζω 1. horliv, bedliv jsem; pilím, snažím se. 2. vážný, opravdový jsem; vážně, opravdově mluvím.
- σπουδαῖος 3.—1. horlivý; bedlivý; pilný. 2. vážný; opravdový. 3. hodný.
- σπουδή, ἤς, ἡ 1. píle; snaha. 2. vážnost; opravdovost.
- στάδιον, οὐ, τό (v pl. obyč. masc.) stadium; asi hon.
- στάθμη, ἤς, ἡ pravítko; pravidlo.
- στασιάζω činím povstání; různím se.
- στάσις, εὼς, ἡ povstání; různice.
- στέλλω 1. strojím; upravuju. 2. šlu; posílám; vypravuju.
- στενάζω zastenávám; stenám (km. στεναγ).
- στενός 3. úzký. substt. neut. úžina.
- στένω stenám.
- στέργω miluju.
- στερέω okrádám; zbavuju.
- στέφανος, οὐ, ὁ věnec.
- στεφανῶν věním; ověňčuju.
- στῆθος, οὐς, τό hrud; prsa.
- στήλη, ἤς, ἡ sloup.
- στιγμή, ἤς, ἡ bod.
- στολή, ἤς, ἡ 1. úprava. 2. stroj; šatstvo; šat.
- στόλος, οὐ, ὁ výprava.
- στόμα, ατος, τό 1. ústa; huba; tlama. 2. ústí.
- στορέννυμι stru; pro-; zastírám.
- στραγγάλη, ἤς, ἡ oprať; provaz.
- στρατεία, ας, ἡ (válečná) výprava; tažení.
- στράτευμα, ατος, τό vojsko.
- στρατεύω ve výpravě (válečné) jsem; táhnu do pole (obzvl. jako vůdce). med. vypravuju se (do pole).
- στρατηγός, οὔ, ὁ vojevůdce (vojevoda).
- στρατιά, ἄς, ἡ 1. vojsko. 2. výprava.
- στρατιώτης, οὐ, ὁ voják.
- στρατοπεδεία, ας, ἡ položení vojska; ležení (táborem).
- στρατοπεδεύω polem, táborem ležím. med. polem, táborem se kladu.
- στρατόπεδον, οὐ, τό 1. ležení; tábor. 2. vojsko.
- στρατός, οὔ, ὁ (1. ležení). (2.) vojsko.
- στρεβλώω 1. kroutím; točím. 2. mučím.
- στρέφω točím; kroutím.
- στρογγύλος 3. okrouhlý (πλοῖον στρ. koráb okrouhlý, nákladní, je muž naproti je *τριήρης* loď válečná podlouhlá).
- στρογγύμι = στορέννυμι.
- στωϊκός 3. stoický; substt. masc. stoik (stoický filosof).
- Σύβαρις, εὼς (ιδος), ἡ ms. v jižní Itálii na pobřeží Tarentském.
- συγγενής 2. sourodý; příbuzný.
- συγγιγνώσκω 1. uznávám. 2. odpruštím.
- συγγνώμη, ἤς, ἡ (uznání); odpuštění (συγγνώμη ἔχω odp. dávám).
- συγγραφεύς, εὼς, ὁ spisovatel, obzvl. dějepisec.
- συγγράφω spisuju.
- συγ-κάμνω spolu pracuju, se namáhám.
- σύ-κειμαι s význ. přf. pass. k sl. *συντίθημι*.
- συγ-κλείω sklíčuju; svírám; zavírám.
- συγ-κόπτω roztloukám.
- συγ-κρύπτω skrývám.
- σῦκον, οὐ, τό fik (ovoce).
- συκοφάντης οὐ, ὁ udavač (prodávajících fiky).
- συλλαβή, ἤς, ἡ (súati:) slabika.
- συλλαβίζω slabikuju.
- συλ-λαμβάνω 1. sjímám; sbírám. 2. zajímám; lapám; chytám.
- Σύλλας, α (ου) Salla.
- συλ-λέγω 1. sbírám.
- συμ-βαίνω 1. scházím se; sbíhám se. 3. přilházím se.
- συμ-βάλλω 1. tr. srážím. 2. intr. srážím se; setkávám se.
- συμ-βουλεύω (spolu) radím; porazuju; poradu dávám. med. poradu heru; radím se (společně).
- συμ-βουλή, ἤς, ἡ porada; rada.

σύμβουλος, ου, ὁ rádce (společný).
συμμάχεω spolu válčím; jsem společník, spojenec (ve válce).
συνμαχία, ας, ἡ spolčení, spolek (k válce).
σύμμαχος 2. spolčený; spojený (ve válce); substt. masc. spojenec; společník.
συμμένω spolu zůstávám, trvám, vytrvávám; *τινί* s někým.
συμμίγνυμι 1. směšuju, 2. s-; připojuju; přiděluju.
σύμπαας, ατος 3. veškeren.
συμπίπτω spadám; srážím se.
συμφέρω 1. tr. sbírám; snáším. 2. intr. přihazuju se; hodím se; prospěšný jsem (v. násl.).
συμφέρων, οτος 3.—1. přiházející se. 2. příhodný; prospěšný.
συμφορά, ἄς, ἡ 1. příhoda. 2. nehoda; pohroma.
σύμφορος 2. shodný; příhodný.
συμφωνία, ας, ἡ souzvučnost; souzvuk.
συνάγω svádím; sbírám.
συναλλαγή, ἡς, ἡ smění.
συνάποθνήσκω spolu umírám.
συνάπτω (stýkám;) spojuju; svádím.
συνδιαίτδομαι společně živobyti mám; společně žiju.
συνδιατρέβω (spolu trávím čas;) spolu meškám; zacházím s (někým).

σύν-εἰμι (-εἶναι) jsem s (někým); obecuju.
συν-επι-τρέβω spolu potírám.
συν-έρχομαι scházím se.
συνετός 3. (od *συνίημι*) povážlivý; rozvážlivý.
συνήθεια, ας, ἡ zvyk; návyk.
συν-ήθης 2. přivyklý; spolený. neut. substt. přivyklost; zvyklost.
συν-θήκη, ης, ἡ (1. sklad). 2. smlouva.
συν-ίημι rozumím.
συν-ικτεύω spolu suazně (skroušeně) prosím.
συν-ίστημι 1. (act. bez prf., s I. aor. a fut.) se-; představuju; uvádím; sjednocuju. 2. (v celém med.) sestavuju si. 3. (prs. a fut. med., aor. II. act.) sestavuju se; *τινί* s někým (i nepřátelsky); stahuju se. 4. (prf. act.) a stojím *τινί* s někým (přát. i nepřát.) b) souvisím; souvislý jsem.
συν-νοέω 1. smýšlím; zamýšlím se, si. 2. pozoruju.
σύν-οἶδα svědom, povědom jsem.
συν-οικέω spolu bydlím, obývám.
συν-ορέω shledávám; pozoruju.
συνουσία, ας, ἡ společnost; beseda.
συν-ταράσσω 1. splašuju. 2. ve zmatek uvádím (aor. smásti; pomásti).
συν-τάσσω 1. seřaďuju; sestavuju; skládám. 2. ukládám; ustanovuju.

συν-τελέω společně konám.
συν-τίθημι 1. skládám; sestavuju. med. smlouvám. 2. ustanovuju; určuju.
Συρακόσιος 3. Syrakússký; Syrakúsán.
Συράκουσαι (Συράκοσαι), ὤν, αἱ největší ms. v Sicilii, na vých. pobř.
συν-ρρέω 1. stíkám. 2. sbíhám se.
Συρία, ας, ἡ Syria v užším sm. pomořská krajina Malé Asie vých. od ostr. Kypra; v širším sm. i Palaestina, Mesopotamia a Assyria.
συν-σκευάζω (spolu) strojíjím; při-; vypravuju.
συσσίτιον, ου, τό společné jídlo.
συν-στρατεύω konám výpravu (s někým *τινί*); tálnu do pole (s někým). med. vypravuju se do pole (s někým); společně konám výpravu.
σφάλλω 1. viklám; srážím; porážím; pass. i klesám. 2. mýlím.
σφάττω (σφάζω) zabíjím (km. *σφαγ*).
σφόδρα prudce; náramuě (v. násl.).
σφοδρός 3. prudký.
σχονίον, ου, τό provaz.
σχολάζω 1. pochtvílím mám; mám kdy; prázdnen jsem. 2. zahálím.
σχολή, ἡς, ἡ 1. (zadrženi; ustání. *σχεῖν*) prázdni; chvíle (prázdna). 2. škola.
σφύζω chráním; o-; zachraňuju; opatruju.
Σωκράτης, ους mudřec Ath.

σῶμα, ατος, τό tělo.

σῶς 3. def. = σῶς.

σῶς (σάος) 2. (3.) a) bla-
hý; blažený. b) spasený;
zachráněný. c) zdravý.

σωτήρ, ἥρος, ὁ spasil;
osvoboditel; ochránce.

σωτηρία, ας, ἡ a) spása;
blaho. b) zachránění.

σωφρονέω (zdravého rozu-
mu jsem); skromný, mír-
ný jsem.

σωφροσύνη, ης, ἡ (stav zdra-
vého rozumu); skrom-
nost; mírnost.

σώφρων, ονος 2. (zdravého
rozumu) 1. rozumný; vě-
hlasný. 2. skromný; mír-
ný.

T.

ταινία, ας, ἡ obtáčka; stou-
ha; stužka; vínek.

ταλαίπωρος 2.—1. tram-
potný. 2. ubohý.

τάλας, ανος 3. ubohý.

ταμίας, ου, ὁ (dělitel;) po-
kladník (u Římanů quae-
stor).

ταμιεῖον, ου, τό zásobna;
zásobnice; komora.

ταξίαρχος } ου, ὁ (vůdce
ταξίαρχος } řady) setník.

τάξις, εως, ἡ 1. seřadění;
postavení. 2. pořádek. 3.
řada; setnina.

ταπεινός 3. nízký.

ταπεινώω 1. snižuju; poni-
žuju. 2. pokořuju.

ταράσσω 1. bouřím. 2. zne-
pokojuju; matu (v nepo-
řádek uvádím). 3. stra-
ším; plaším; lekám; dě-
ším.

ταραχή, ἥς, ἡ 1. pobouření.
2. pomatení; zmatek. 3.

zastrašení; po-; zděše-
ní.

τάρβος, ους, τό strach.

ταριχεύω (napouštím; na-
kládám;) balsamuju.

Ταρπηῖος 3. Tarpejský;
subst. fem. Tarp. ská-
la.

τάσσω 1. řadím; pořádám;
stavím. 2. ustanovuju.

ταῦρος, ου, ὁ (túr;) býk.

ταύτη tady (tudý); tam.

ταφή, ἥς, ἡ pohřeb.

τάφος, ου, ὁ hrob; hrobka.

τάχα (1. rychle. 2. skoro).
(3.) snad (srv. násl.).

ταχύς 3. rychlý (ταχύ acc.
neut. sg. rychle; brzo;
srv. předch.).

ταώς, ὦ, ὁ páv.

τὲ (enclit. postp. [que]) a,
i; τε—τε i—i.

Τεγεάτης, ου, ὁ Tegejan
(ἡ Τεγέα ms. v jihovýchl.
Arkadii).

τέγος, ους, τό střecha.

τείνω tálmu; natahuju; pnu.

τειχίζω zdím; stavím; obe-
zdívám; ohrazuju.

τείχος, ους, τό zeď; hradba.

τεμνίζομαι 1. cíl si nklá-
dám, vytykám, vyměřuju.

2. znamení si činím; zna-
menám. 3. domýšlím se.

τέκνον, ου, τό dítě; dítko;
mláďe.

τέκτων, ονος, ὁ 1. tvůrce;
strůjce. 2. tesař; stavitel.

τέλειος 3. i 2.—1. dokona-
lý. 2. dorostlý; dospělý.

τελευταῖος 3. konečný; po-
slední.

τελευταῶ končím; i intr. —
se; skonávám.

τελευτή, ἥς, ἡ skončení;
skonání; konec.

τελέω ke konci přivádím;
dokonávám.

Τέλλος, ου Ath. za Solóna.

τέλος, ους, τό cíl; konec.

τέμνω (tnu;) řezám; sekám.

τέρας, ατος, τό zázrak,
znamení.

τέρμα, ατος, τό 1. mezník.
2. cíl.

τέρπω občerstvuju. 2. tě-
ším; obveseluju.

τέρσις, εως, ἡ 1. občer-
stvení. 2. obveselení. 3.
lahůdka.

τετραποδιστί čtvernožky.

τετράπους (neut. τετρά-
πουν), οδος 2. čtver-
nohý.

τέτιξ, ἴγος, ὁ evrček; křis.

τέχνη, ης, ἡ (tvoření) 1. ře-
meslo. 2. umění.

τεχνίτης, ου, ὁ řemeslník.

τήνω tavím; roztápím; roz-
pouštím. prf. a et. taju;
rozplývám (se).

τηλικόσθε 3. tak vysoký;
tak vznešený; (takového
věku, stáří;) tak starý (n.
mladý).

τηλικότος 3. tak vysoký;
tak starý (n. mladý); tak
veliký; tak dlouhý.

τηρικαῖτα tehdáz; tenkrátě.

Τίγρης, } ὁ Tigris, velká
ἴγος } řeka v Malé Asii,

Τίγρις, } tekoucí do Pers.
ἰός } zál.

τίθημι 1. kladu; u-; po-
kládám. med. — si. 2.
(s acc. obj. a praed.) čí-
ním.

τίκτω plodím; rodím (km.
τεκ).

τιμῶω 1. cením. 2. ve váž-
nosti mám; ctím.

τιμή, ἥς, ἡ 1. cena. 2. čest.

τίμιος 3. i 2. vážený; vzácný.

Τιμολέων, οντος Korintský, osvoboditel Syrakúsských (ve 4. stol.).

Τίμων, ωνος nevládník Ath.

τιμωρέω mstím; *τινί* někoho; přispívám. med. mstím se; *τινά* nad někým; pokutuju; trestám; káráám.

τιμωρία, ας, ή 1. pomsta. 2. pokuta; trest.

τινώ act. platím (pokutu); pykám. med. dávám si platiti; mstím se.

1. *τις, τίνος* 2. (taz.) kdo? který?

2. *τις, τινος* 2. (neurč. enklit.) kdo; který; někdo; některý; nějaký; kdosi; kterýsi; jakýsi.

Τισσαφέρης, ους satrapa Perský, protivník Kýra ml.

τιτρώσκω raňuju.

τιμητικός 3. řízny; řezavý; sečný; ostrý.

τοί (postp.; enkl.). ti; t.

τοί-γαρ-οὖν tedyť zajisté. *τοί-νυν* (postp.) tedyť.

τοιοῦτος 3. takový; taký.

τόλμα (τόλμη), ης, ή odvážnost; smělost.

τολμάω odvážný, smělý jsem; odvažuju se; opovvažuju se.

τοξένω (z luku) střílím.

τόξον, ον, τό luk; lučičtě.

τοξότης, ου, δ střelec (z luku); lučičtník.

τόπος, ου, δ 1. místo. 2. prostor; prostora.

τοσοῦδε 3. } tak veliký; tak
τοσοῦτος 3. } mnohý; tolik.

τότε tehda (tehdy); tenkrát (τοτέ μὲν — τοτέ δὲ brzy — brzy; někdy — někdy).

τράγημα, ατος, τό pamlsek; lahůdka.

τράγος, ου, δ kozel.

τράπεζα [τετράπεζα] četvernožka, ης, ή stůl.

τράχηλος, ου, δ šíje; krk.

τραχύς 3.—1. drsnatý; jezatý. 2. divý; prudký.

τρέμω trnu; třesu, chvěju se; *τι* před něčím.

τρέπω obracím.

τρέφω živím; chovám. pass. i živ jsem; žiju.

τρέχω běžím.

τριζω enčím; švitořím (km.

τριγ) prf. s význ. prs.

τριήρης, ους, ή (ναῦς) trojřadní (trojřadová) loď; válečná loď (triremis).

τριπλοῦς (τριπλός) 3. troji.

τριχ- v. *τριξ*.

Τροιζήν, ηνος, ή ms. ve vých. Argolsku.

τροπαιον (τροπαῖον), ου, τό vítězné znamení.

τρόπος, ου, δ 1. obrat. 2. způsob; povaha.

τροφεῖον, ου, τό (vždy v pl.) 1. výživa. 2. (odměna za vychovávání) výsluha (odsluha).

τροφή, ης, ή 1. výživa; potravina. 2. vychovávání.

τροφός, οῦ, δ živitel; vychovatel; pěstoun. *ή* živitelka; kojná.

τροχίλος, ου, δ trochilos, ptáček bahní.

τροχίλων, όνος, ή hrdlička.

Τρώς, ώος, δ Trojan; Trojský.

τυγχάνω dosahuju; dostává se mi; nabývám. “

τύπτω tepu; biju.

τυραννεύω jsem tyranem, panovníkem.

τυραννίς, ίδος, ή tyranství; panovníctví.

τύραννος, ου, δ tyran; panovník (obzvl. který nespravedlivě a násilně ujal vládu).

Τύρος, ου, ή pomořské ms. v již. Foinikii.

τυφλός 3. slepý.

τύχη, ης, ή náhoda; osud.

τυχηρός 3. náhodný; nahlodilý.

Y.

ὕβριζω 1. zpupný, hrdý jsem. 2. tupím.

ὕβρις, εως, ή zpupnost; hrdość.

ὕβριστής, οῦ, δ zpupný; hrdý (viz násl.).

ὕβριστός 3.—1. v posit. tupený. 2. comp. a sup. patří význ. k *ὕβριστής*.

ὕγιαίνω zdráv jsem.

ὕγιαία, ας, ή zdraví; zdravota.

ὕγιής 2. zdravý.

Ὑδάριος, ους vojevůdce Pers. za Xerxa.

ὕδρα [Fύδρα], ας, ή vodní had; vodoš.

ὕδωρ [Fύδωρ], ὕδατος, τό voda.

ὕϊός, οῦ i *ὕϊέος* syn.

ὕμνέω slavím; oslavuju; velebím.

ὕπακούω poslouchám; poslušen jsem (někoho gen. n. dat.).

Ὑπανίς, ιος, δ ῥ. Hypanis (Bog; Boh).

ὑπ-αρχή, ἤς, ἡ πο-; začátek.
ὑπ-άρχω 1. a) od začátku jsem. b) jsem tu; jsem. 2. poskytuju.
ὑπασπιστής, οὐ, ὁ štítonoš; pavézník.
ὑπατεύω nejvyšší jsem; konsul jsem; konsuluju.
ὑπ-εἶνω ustupuju; ulýbám.
ὑπ-εκ-τίθημι 1. odvádím (na bezpečné místo). med. — si. 2. tajně vysazuju.
ὑπ-έξ-εἰμι (-ιέναι) povy-
 jdu; poodejdu; povycházím; poodecházím.
ὑπέρ (praep. super.) 1. (s gen.) a) nad (s intr.), b) pro, za (s acc.). 2. (s acc.) nad (s acc.); přes.
ὑπερ-αγαπάω rád mám nad (něco *τινός*).
ὑπερ-βάλλω (přehazuju) převyšuju.
ὑπερ-εμ-πίμπλημι 1. přep-
 plňuju. 2. přesycuju.
ὑπερ-επι-αινέω velmi (nad míru) schvaluju.
ὑπερ-μεγέθης 2. převeliký.
ὑπέρ-μετρος 2. (nad míru;) nemírný; přílišný.
ὑπέρ-πολυς 3. přemnohý; převeliký.
ὑπερ-φρονέω pohrdám. *τι* něčím.
ὑπήκοος 2.—1. poslušný. 2. poddaný.
ὑπηρετέω (1. vesluju.) 2. sloužím.
ὑπηρέτης, οὐ, ὁ (1. veslař.) 2. posluhovač; služebník.
ὑπ-ισχνέομαι (podkládám se;) připovídám; přislubu-
 ju.
ὑπνος, οὐ, ὁ spánek.

ὑπό (praep. sub.) 1. (s dat.) pod (s instr.). 2. (s gen.) a) pod (instr.), b) od; ze; pro. 3. (s acc.) pod (s acc. někdy i s instr.); za (s acc.).
ὑπο-δέχομαι pojímám; přijímám.
ὑπο-δύω 1. (act. s I. aor. a fut.) a) ponořuju. b) shýbám; skláním. c) podvlékám. 2. (med. s aor. II. act. a perf. act.) — se; vnikám (*ζυγῶ ὑποδύσαι* pod jho se kloniti; zapřáhnouti se do jha; vložití jho na se).
ὑποζύγιον, οὐ, τό (podjařmené;) tahoun; soumar.
ὑπόθεσις, εὖς, ἡ 1. podklad; základ. 2. a) porada. b) domněnka; před-
 sudek.
ὑπο-θήκη, ἡς, ἡ (1. podložka.) 2. napomenutí; rada.
ὑπο-κλίνω skláním; klátím.
ὑπο-λαμβάνω 1. pojímám; přijímám. 2. pokládám; mám za to; domnívám se.
ὑπο-λείπω zůstavuju; zanechávám. pass. zůstávám; zbývám.
ὑπο-μένω 1. zůstávám. 2. a) vystávám (aor. vystátí); vyčkávám; vydržuju. b) podnikám.
ὑπόνοια, ας, ἡ 1. důmysl; domnění; domněnka. 2. obava.
ὑπ-οπτεύω 1. v podezření mám, beru. 2. úzkostlivě strachuju se; *τι* něčeho.
ὑποπτος 2. podezřelý; podezřelý.

ὑπόσχεσις, εὖς, ἡ přípo-
 věď; příslibení.
ὑπο-τίθημι pod-; předkládám (i v med.); med. i: a) připovídám. b) radím.
ὑπο-τυγχάνω (pod-; pro-
 lazuju;) vpadám, vskákám v řeč; přejímám řeč.
ὑπο-χωρέω odstupuju; cou-
 vám.
ὑποψία, ας, ἡ podezření.
Ἰγκάνιος 3. Hyrkanský (*Ἰγκανία* země jihových. od Kaspického moře).
Ἰστάσπης, οὐς (οὐ) voje-
 vůdce Kýra st.
Ἰστατος 3. nejpozdější; po-
 slední (v. *Ἰστερος*).
Ἰστεραῖος 3. pozdnější (*ἡ Ἰστεραία [ἡμέρα]* zítřek).
Ἰστερος 3. pozdější (v. dvě předch. sl.).
ὑψ-ίημι (podpouštím) 1. po-
 noukám. 2. povoluju; — med. zanechávám; upou-
 štím *τινός* od něčeho.
ὑψηλός 3. vysoký.
ὑψος, οὐς, τό výše; výška; výsost.
ὑψώω povyšuju.

Φ.

Φαβρίκιος, οὐ Fabricius.
φαιδρός 3. jasný.
φαίνω 1. (act. s I. perf.) jeví; objevuju. 2. (med. ve všech č.) jeví od sebe; dávám (od sebe) na jevo; hlásám. 3. (praes. med.; II. aor. a fut. pass.; prf. II. act.) jeví, zdám se.
φάλαγξ, ἀγγος, ἡ řada (vo-
 jínů); šik.
φανερός 3. zjevný; jasný.
φάος, φάους, τό = φῶς.

φάρμακον, ου, τό 1. a) lék.
b) jed. 2. kouzlo.

Φαράβαζος, ου satrapa
Artaxerxa II.

Φαρσάλιος 3. Farsálský
(Φάρσαλος ms. Thessal-
ské).

φασιανός, οὔ, δ (δρυνίς) ba-
žant.

φάσω pravím; jistím; uji-
šťuji; dokládám.

φειλός 3. (2.) — 1. chatrný;
sprostý. 2. špatný; ni-
čemný.

φαιλότης, ητος, ή 1. chatr-
nost; sprostnost; spro-
stota. 2. špatnost.

Φειδίας, ου nejslavnější
sochař řeec.

φείδομαι šetřím, ušetřuju,
spořím (si).

φέρω беру; nesu; snáším;
pass. беру, ženu, snáším
se.

φεύγω 1. běžím; ubíhám;
utíkám; prchám. 2. ve
vyhnanství jsem.

φημί (baju) 1. řku; pravím;
vypravuju. 2. pravím
ano; tvrdím; přisvědčuju.

φθάνω předcházím.

φθέγγομαι (vydávám ze
sebe hlas, zvuk;) hlásám;
zvučím; mluvím.

φθείρω ruším; kazím; hu-
bím.

φθονέω závidím; závistiv
jsem.

φθόνος, ου, δ závist.

φιλανθρωπία, ας, ή vlád-
nost (lidomílenství).

φιλόανθρωπος 2. vlídný
(lidomil).

φιλαργυρία, ας, ή penězo-
chtivost; lakomství.

φιλόαργυρος 2. (stříbra mi-

lovný; penězochtivý; la-
kotný; lakomý.

φιλέω miluju; miluju; lí-
bám.

φιλία, ας, ή milost; přá-
telství.

Φίλιππος, ου, δ jm. mno-
hých mužův.

φιλόζωος 2. života milo-
vný; život milující.

φιλόθηρος 2. honby mi-
lovný.

φιλοκερδής 2. ziskuchtí-
vý; zistný.

φιλομαθής 2. učení mi-
lovný; substt. masc.
milovník učení.

φιλομουσία, ας, ή láska
k Músám, vědám, umění,
obzvl. k hudbě.

φιλονεκέω sváry miluju;
svárlivý jsem; hašteřím
se.

φιλόπονος 2. pracovitý.

φίλος 3. milý; přátelský;
příznivý. substt. masc.

φίλος φίλος, ας, ή filosofia;
mudretví.

φιλόσοφος 2. (moudrost
milující) substt. masc.
(přítel moudrosti;) filo-
sof; mudřec.

φιλοτιμέομαι 1. ctižádo-
stivě si vedu, počínám.
2. horlím; snažím se.

φιλοτιμία, ας, ή 1. ctižá-
dosť. 2. horlivost.

φιλότιμος 2. — 1. ctižádo-
stivý. 2. horlivý.

φιλοφροσύνη, ης, ή 1. mi-
lostivost; laskavost. 2.
veselost.

φιλόφρων, ονος 2. (milo-
myslný;) milostivý; la-
skavý.

φιλοχρήματος 2. penězo-
chtivý.

φλέγω pálim; rozpaluju.

φλυαρέω žvu; plácám.

φλυαρία, ας, ή žnavost;
žvatlavost.

φοβερός 3. — 1. strašný;
hrozný. 2. strašlivý (bá-
zlivý).

φοβέω straším; lekám; pla-
ším. pass. strachuju, bo-
jím, obávám se; τι ně-
čeho.

φόβος, ου, δ strach; bázeň.

Φοινίκειος 3. Foinický.

1. φοίνιξ, ικος, δ, ή palma;
daktyl (datle).

2. Φοίνιξ, ικος, δ Foiničan.
φοινίξ chodím (aor. při-
; dojítí).

φονεύω vraždím; zabíjím.

φόνος, ου, δ vražda.

φορτικός 3. obtížný; od-
poruý; hrubý.

φορτίον, ου, τό demin. sl.
φόρτος.

φόρτος ου, δ 1. břímě. 2.
náklad.

φράζω act. a) oznamuju.
b) mluvím; hlásám. med.
(mluvím k sobě;) my-
slím; rozmýšlím.

φρήν, ενός, ή 1. bránice;
blána. 2. srdce. 3. mysl;
rozum.

φρονέω mysl, rozum mám;
myslím; smýšlím (εθφρο-
νώ dobromyslný jsem;
μέγα φρ. vysoko myslím;
vysokomyslný jsem).

φρόνημα, ατος, τό smý-
šlení.

φρόνησις, εως, ή 1. smý-
šlení; rozmýšlení. 2. roz-
umnost; rozum.

φρόνιμος 2. rozumný.

φροντίζω rozmýšlím; pomýšlím.
 φροντίς, ίδος, ή 1. pomýšlení. 2. starost; péče.
 φρουρά, ἄς, ή 1. hlídka; stráž. 2. posádka.
 φρούριον, ου, τό hlídané místo; tvrz.
 Φρυγία, ας, ή Frygia 1. větší, středozemní mezi Lýdií a Kappadokií. 2. menší, část Mýsie při Helléspontu.
 Φρύξ, υγός Fryg.
 φυγός, ἄδος, δ, ή 1. uprchlý. 2. vyhnaný; mase. substt. vyhnanec.
 φυγή, ής, ή 1. útěk. 2. vyhnanství.
 φυλακή, ής, ή stráž.
 φύλαξ, ακος, δ strážník; strážce; strážný.
 φυλάσσω 1. střehu; hlídám; chráním. 2. zachovávám.
 φυλή, ής, ή kmen (část občanstva).
 Φυλή, ής, ή Att. ms. jižně pod Parnéthem.
 φύλλον, ου, τό kmen; rod. φυσικός 3. rozený; přirozený; přírodní; substt. fem. přírodověda; přirodozpyt.
 φύσις, εως, ή 1. příroda. 2. povaha. 3. vloha.
 φυτεύω sázím.
 φυτόν, οῦ, τό rostlina.
 φύω 1. (act. bez prf., s I. aor. a fut.) plodím; rodím. 2. (prs. a fut. med.; aor. II. act.) a) rodím, zrozuju se; rostu. b) povstávám; stávám se. 3. (prf. act.) a) jsem zrozen; vyrostl jsem. b) jsem od přírody; jsem (té) pova-

hy; mám (tu) povahu; jsem schopen; jsem.
 Φωκεύς, έως Fókčan (obyn. Fókidy).
 Φωκίων, ιωνος státník a vojevůdce Ath. ve 4. stol.
 φωνή, ής, ή hlas.
 φώρ, φωρός, δ zloděj.
 φωράω (1. slídím po zloději). 2. dostihuju; lapám.
 φώς (φάος), φωτός, τό světlo; svítání.

X.

χαίνω (v prs. obyč. χάσσω) zívám; ústa otvírám (prf. κέχηνα ústa mám otevřena).
 Χαίρεφών, ὠντος Ath., horlivý ctitel Sókratův.
 χαίρω 1. rád jsem; raduju se. 2. zdráv jsem.
 Χαλδαίοι, οί Chaldajoné, obyn. Babylónska.
 χαλεπαίνω mřzut jsem; zlobím se.
 χαλεπός 3.—1. obtížný; těžký; nesnadný. 2. zlý.
 χαλεπότης, ητος, ή obtížnost.
 χαλιτός, οῦ, δ uzda.
 χαλκεύς, έως, δ (zacházející s kovem;) kovář; kotlář.
 χαλκός, οῦ, δ kov (měď; železo).
 χαλκοῦς (χάλκεος) 3. (2.) kovový (měděný; železný).
 χαμαί na zemi.
 χάραξ, ακος, δ, ή 1. kůl; kolí. 2. ohrada.
 χαρίεις, εντος 3. libezný; příjemný.
 χαρίζομαι zavděčuju se.
 χάρις, ιτος, ή 1. děk (dik;

vděk); vděčnost; libost (často v sg., kde my máme pl.) (χάριν často: k vůli; pro). 2. (bohyně) Charis; Charitka (gratia; Milostenka).
 χάρτης, ου, δ list papíru.
 χάσκω v. χαίνω.
 χείλος, ους, τό 1. ret; pysk. 2. kraj.
 χειμών, ὠνος, δ zima (zima); bouře.
 χείρ, χείρός, ή ruka.
 Χειρισσορος, ου Lakedaimončan, vůdce Řec. ve výpr. Kýra ml.
 χειρόδομαι 1. pod se (pod svou ruku) uvádím; podkasuju si; podrobuju si (své ruce).
 χειροτονέω ruku vztahuju; hlasuju; volím (pozdvížením ruky).
 Χείρων, ιωνος kentaur nejšpravedlivější, pěstoun Achilleův.
 χείρων, ιωνος 2. sprostější; špatnější.
 χελιδών, ὄνος, ή vlaštovice.
 χελώνη, ης, ή želva.
 χερσ... v. χερσ...
 χερσαίος 3. (2.) (na pevnině jsoucí;) pozemní.
 χερσεύω pustnu.
 Χερσονήσος, ου, ή jm. několika půlostrovů, z nichž nejznámější je Ch. Thrácký při Helléspontu.
 χήν, χηρός, δ, ή husa (hus).
 χίλιαρχος, ου, δ tisícník (vrehník).
 χιλιάς, ἄδος } ή tisícka
 χιλιοστής, έτος } (tisíc).
 χίμαιρα, ας, ή koza.
 χίων, ὄνος, ή snih.

χλαμύς, ύδος, ή plášť; plášťik.

χλιδή, ής, ή 1. bujnost. 2. změkčilost.

χολή, ής, ή žluč.

χολώω (žlučí hýbám;) rozlicuju; hněvám.

χράομαι 1. užívám; potřebuju; τινί τι někoho k něčemu. 2. nakládám; zacházím; τινί πως s někým nějak (τί χρήσομαι σοι; co si s tebou počnu?).

χρεία, ας, ή 1. potřeba; potřebnost. 2. užitečnost.

χρημετιζω řehtám.

χρή dlužno, třeba jest. (χρή μέ τι ποιείν mám něco konati.)

χρήμα, ατος, τό 1. věc (k jakékoli potřebě); zboží. 2. (v pl.) peníze; jmění.

χρήσιμος 3. i 2. užitečný. χρησιμός, οὔ, δ výrok božský; věštba.

χρηστός 3.—1. užitečný. 2. hodný; dobrý.

χρίω 1. škrábu. 2. tru; natírám; mazám. (km. χρισ).

χρόνος, ου, δ čas.

Χρυσάντας, ου statný setník Kýra st.

χρυσίον, ου, τό demin. sl. χρυσός zlato (peníze).

χρυσο-ειδής 2. zlatu podobný; zlatnatý.

χρυσός, οὔ, δ zlato.

χρυσοῦς (χρύσεος) 3. zlatý.

χρῶμα, ατος, τό 1. barva. 2. plet.

χύδην 1. tokem; valem; valně. 2. hojně; v hojnosti.

χωλός 3. chromý.

χώρα, ας, ή 1. a) prostora. b) místo. 2. krajina; země.

χωρίζω odlučuju; odděluju.

χωρίον, ου, τό místečko; místo (v. χῶρος).

χωρίς 1. daleko od-; odloučeně. 2. kromě.

χῶρος, ου, δ místo.

Ψ.

ψάω týkám; dotýkám se. ψέγω tupím; haním.

ψευδής 2. lživý; lhavý; nepravý.

ψεύδομαι lhu; obelhávám; klamou (k svému prospěchu).

ψεῦδος, ους, τό lež.

ψεύστης, ου, δ lhář.

ψηφίζω act. dávám hlasovati. med. hlasuju; nalézám (za právo).

ψηφισμα, ατος, τό 1. návrh (ku hlasování). 2. nález (při hlasování).

ψηφος, ου, ή 1. kamínek: a) k počítání. b) ku hlasování (ve sněmě i při soudu). 2. a) hlasování. b) nález.

ψιθυρίζω šuškáám; šeptám.

ψόγος, ου, δ potupa; potupná, hanlivá řeč, báseň.

ψόφος, ου, δ hlalol; hluk.

ψυχή, ής, ή duše.

ψύχος, ους, τό zima (studeno; chladno); mráz.

ψυχρός 3. studený; chladný.

ψύχω 1. chladím. 2. suším.

Ω.

ὦ o; ó.

ὦδή (ἀοιδή), ής, ή zpěv.

ὦθέω [Fω-] 1. strkám. 2. tisknu. 3. zaháním; zapuzuju. med. od sebe.

ὠκύς 3. bystrý; rychlý.

ὠκύτης, ητος, ή bystrosť; rychlost.

ὠνέομαι [Fωνέομαι] (věno dávat); kupuju (aor. k tomu ἐπιράμην).

ὠνιος [Fώνιος] 3. (kupný;) prodajný.

ὦρα, ας, ή 1. doba (určitá). 2. čas.

ὦς (adv. k ὄς, proklit.) 1. jako, jak. 2. že. 3. aby. 4. kdýž. 5. (praep. s acc.) ku.

ὠσαύτως (adv. k ὁ αὐτός) též; týmž způsobem.

ὠσ-περ jako právně; právně jak.

ὠσ-τε (i jak;) tak že.

ὠφέλεια, ας, ή prospěchl; užitek.

ὠφελέω zvelebuju; prospívám. pass. prospěch mám.

ὠφέλιμος 2. (3.) prospěšný; užitečný.

Slovníček česko-řecký.

(Slova se záporným ne složená, nejsou-li zvlášť uvedena, třeba v řečtině tvořiti z jistíci s připojeným *οὐ* nebo *μή*; ku př. nesmím (ne smím); nepřislušný (ne příslušný). — Slovesa jednodobá a končící, nejsou-li zvlášť zaznamenána, tvoří se příslušnými časy (aor. fut. a perf.) sloves buď trvacích buď opětovacích [neb opakovacích], ku př. učiním [viz činím]. — Předložky tu zcela vynechány jsou.)

A.

a 1. <i>καί</i> . 2. <i>τὲ</i> . 3. <i>δέ</i> .	Aitna <i>Ἄιττη</i> , ης.	Anacharsis <i>Ἀνάχαρσις</i> , <i>ιδος</i> (ιος).
Abas <i>Ἄβας</i> , αντος.	Akarnán } <i>Ἀκαρνάν</i> ,	Anaxagoras <i>Ἀναξαγόρας</i> ,
Abdéros, os. <i>Ἀβδηρος</i> , ου.	Akarnánský } <i>ἄνος</i> .	ου.
Abdéry, ms. <i>Ἀβδηρα</i> , ων.	Akastos <i>Ἀκαστος</i> , ου.	Andromeda <i>Ἀνδρομέδα</i> ,
ačkoli <i>εἰ καί</i> ; <i>καὶ εἰ</i> —	Akrisios <i>Ἀκρίσιος</i> , ου.	ας.
Adméta <i>Ἀδμήτη</i> , ης.	Aktajón <i>Ἀκταίων</i> , ωνος.	ani 1. <i>οὐδέ</i> ; <i>μηδέ</i> . 2. ani —
Admétos <i>Ἀδμητος</i> , ου.	ale 1. <i>δέ</i> (postp.) 2. důra- zněji <i>ἀλλά</i> .	ani <i>οὔτε</i> — <i>οὔτε</i> ; <i>μήτε</i> — <i>μήτε</i> .
Adrásos <i>Ἀδραστος</i> , ου.	Alexander <i>Ἀλέξανδρος</i> , ου.	aniž = ani 1.
Afrodita <i>Ἀφροδίτη</i> .	Alexandria <i>Ἀλεξάνδρεια</i> ,	Antajos <i>Ἀνταῖος</i> , ου.
Agamemnon <i>Ἀγαμέμνων</i> ,	ας.	Antigona <i>Ἀντιγόνη</i> , ης.
ονος.	Alfejos <i>Ἄλφειός</i> , οῦ.	Antigonos <i>Ἀντίγονος</i> , ου.
Agarista <i>Ἀγαρίστη</i> , ης.	Alkajos <i>Ἀλκαῖος</i> , ου.	Antiochos <i>Ἀντίοχος</i> , ου.
Agaua <i>Ἀγαθή</i> , ης.	Alkajovec <i>Ἀλκαίδης</i> i <i>Ἀλ-</i> <i>καίδης</i> , ου.	Antiopa <i>Ἀντιόπη</i> , ης.
Agénor <i>Ἀγήνωρ</i> , ορος.	Alkéstis <i>Ἀλκηστις</i> , ιδος.	Antipatros <i>Ἀντίπατρος</i> ,
Agésiláos <i>Ἀγησίλαος</i> , ου.	Alkibiades <i>Ἀλκιβιάδης</i> ,	ου.
Ágis <i>Ἄγισ</i> , ιδος.	ου.	Antisthenes <i>Ἀντισθένης</i> ,
Agrigent <i>ὁ, ἡ Ἀκράγας</i> ,	Alkmajón <i>Ἀλκμαίων</i> , ωνος.	ους.
αντος.	Alkmajónovec <i>Ἀλκμαιωνί-</i> <i>δης</i> , ου.	Antónius <i>Ἀντώνιος</i> , ου.
Achaj } <i>Ἀχαιός</i> 3.	Alkména <i>Ἀλκμήνη</i> , ης.	Anytos <i>Ἄννιος</i> , ου.
Achajský } <i>Ἀχαιός</i> 3.	Alóeus <i>Ἀλωεύς</i> , έως.	Apelles <i>Ἀπελλής</i> , οῦ.
Achilleus <i>Ἀχιλλεύς</i> , έως.	Alpy <i>αἱ Ἄλπει</i> , εων.	Apollon <i>Ἀπόλλων</i> , ωνος.
Ajakos <i>Ἀιακός</i> , οῦ.	Amazonka <i>ἡ Ἀμαζών</i> , όνος.	Arab <i>Ἀραβ</i> , αβος.
Ajas <i>Ἄιας</i> , αντος.	Amfiaráos <i>Ἀμφιαράτος</i> , ου;	Arabia <i>Ἀραβία</i> , ας.
Ajétes <i>Ἀίητης</i> , ου.	-ρεως, ω.	Arátos <i>Ἀράτος</i> , ου.
Aígina <i>Ἀίγινα</i> , ης.	Amfion <i>Ἀμφίων</i> , ονος.	Arbély <i>τὰ Ἀρβήλα</i> , ων.
Aigián } <i>Ἀιγινήτης</i> , ου.	Amfitryón <i>Ἀμφιτρυών</i> ,	Areopag <i>ὁ Ἀρειος</i> (3.) <i>πά-</i> <i>γος</i> (ου) (Aréiv pahiorek).
Aiginský } <i>Ἀιγινήτης</i> , ου.	Amfitryón <i>Ἀμφιτρυών</i> ,	Ares (Mars) <i>Ἄρης</i> , εως.
Ajolos <i>Ἄϊολος</i> , ου.	Amfitryónovec <i>Ἀμφιτρυω-</i> <i>νίδης</i> , ου.	Argeja <i>Ἀργεία</i> , ας.
Aischines <i>Ἀίσχινης</i> , ου.	Amfoteros <i>Ἀμφοτερός</i> , οῦ.	Argejský <i>Ἀργεῖος</i> 3.
Aison <i>Ἄϊσων</i> , ονος.	Ammón <i>Ἄμμων</i> , ωνος.	Arginisy <i>αἱ Ἀργινοῦσαι</i> .
Aithiop <i>Ἀιθίοψ</i> , οπος.		Argó <i>ἡ Ἀργώ</i> , οὔς.
Aithiopia <i>Ἀιθιοπία</i> , ας.		

Argonauta Ἄργοναύτης, ου.
 Argos 1. m. a kraj τὸ Ἄργος, ους. 2. os. ὁ Ἄργος, ου.
 archa ἡ λάραξ, ακος.
 Archidámidas Ἀρχιδάμιδας, ου.
 Archidámos Ἀρχίδαμος, ου.
 Archimédes Ἀρχιμήδης, ους.
 archon(t) ὁ ἄρχων, οντος.
 Archýtas Ἀρχύτας, ου.
 Arion Ἀρίων, ονος.
 Aristagoras Ἀρισταγόρας, ου.
 Aristajos Ἀρισταῖος, ου.
 Aristeides Ἀριστείδης, ου.
 Aristippos Ἀριστιππος, ου.
 Aristoteles Ἀριστοτέλης, ους.
 Arkad Ἀρκάς, άδος.
 Arkadia Ἀρκαδία, ας.
 Armenský Ἀρμένιος 3.
 Arrián (Arriános) Ἀρριάνος, ου.
 Artabános Ἀρτάβανος, ου.
 Artabazos Ἀρτάβαζος, ου.
 Artaxerxes Ἀρταξέρξης, ου.
 Artemis (Diana) Ἄρτεμις, ιδος.
 Artemision Ἀρτεμισιον, ου.
 asi 1. řec. adj. τις, 2. adv. πῶς.
 Asia Ἀσία, ας.
 Asklépios Ἀσκληπιός, ου.
 aspoñ γέ; γούν.
 Assyrský; Assyřan Ἀσσύριος 3.
 Astyages Ἀστυάγης, ους.
 Athamas Ἀθάμας, αντος.

Athéna (Minerva) Ἀθηνᾶ, ᾶς.
 Athénský } Ἀθηναῖος 3.
 Athéňan }
 Athény ai Ἀθῆναι.
 Athós ὁ Ἄθως, ω.
 at ὄπως s ind. fut. (někdy pouhý imperat. řecký překládá se v češt. slůvkem at s indic.)
 Atlas Ἄτλας, αντος.
 Attický } Ἀττικὸς 3.
 Attiēan }
 Attika Ἀττική, ἡς.
 Augejas Ἀυγείας(-έας), ου.
 Autonoa Ἀυτονόη, ης.
 avšak 1. ἀλλά; ἀλλὰ μὴν. 2. μέντοι.
 až ἐπεί; ἕως; ὅτε.

B.

ba ani oδδέ.
 Babilón ἡ Βαβυλών, ὄνος.
 Babilónský Βαβυλώνιος 3.
 bahniště τὸ ἔλος, ους.
 bajka ὁ λόγος, ου.
 Baktria Βακτρία, ας.
 barbar }
 barbarský } βάρβαρος 2.
 báseň τὸ ποίημα, ατος.
 básnictví ἡ ποιητική, ἡς (τέχνη).
 básník ὁ ποιητής, ου.
 básním ποιέω.
 bázeň 1. τὸ δέος, ους. 2. ὁ φόβος, ου.
 bážlivost ἡ δειλία, ας.
 bážlivý δειλὸς 3.
 bažím = sahám.
 bďm ἐργήγορα (srn. budm).
 běda φεῦ.
 bedlivý 1. σπουδαῖος 3.—2. ἀκριβής 2.—3. ἐπιμελής 2.
 běh ὁ δρόμος, ου.
 Bellerofontes Βελλεροφόν-

της, ου i Βελλεροφόν, ὄντος.
 Bélos Βῆλος, ου.
 beran ὁ κριός, ου.
 beránek ὁ ἀμνός; gen. ἀρνός.
 berně ὁ φόρος, ου.
 beru 1. φέρω. 2. λαμβάνω. 3. (jmám; dobýnám) αἰρέω.
 Béssos Βῆσσοσ, ου.
 bezbožný 1. ἄθεος 2.—2. (nesvatý) ἀνόσιος 2.
 bezděčný ἄκων, οντος 3.; ἀκούσιος 2.
 bezděky = bezděčny.
 bezectí; bezecnost ἡ ἀτιμία.
 bezectný ἀτιμος 2.
 bezejmenný ἀνόνημος 2.
 bezelstný ἄδολος 2.
 bezpečnost 1. ἡ ἀσφάλεια, ας. 2. ἡ ἄδεια.
 bezpečný 1. ἀκίνδυνος. 2.—2. ἀσφαλής 2.—3. ἀβλαβής 2.
 bezprávní ἡ ἀδικία, ας. bezp. činem ἀδικέω.
 bezvládný ἡ ἀναρχία, ας.
 běžím 1. (ubíhám; přebíhám) φεύγω. 2. τρέχω; θέω.
 Bias Βίας, αντος.
 bídný ἄθλιος 3.
 biju παίω; τύπτω.
 Bión Βίων, ωνος.
 Bistonové οἱ Βίστονες, ων.
 Bitón Βίτων, ωνος.
 bitva = boj.
 blaho 1. ἡ εὐδαιμονία, ας. 2. = spása.
 blahoslávím 1. εὐδαιμονίζω. 2. μακαρίζω.
 bláhový 1. μωρός (μῶρος) 3.—2. μάταιος 3. i 2.
 blahý = dobrý.
 blaze = dobře 1.
 blázen ὁ μωρός (μῶρος), ου.

bláznivost ἡ μωρία, ας.
 blaženost ἡ εὐδαιμονία, ας.
 blažený 1. εὐδαιμόνων, ονος,
 2. — bl. jsem εὐδαιμονο-
 νέω. — 2. μακάριος 3.
 blízko πλησίον; ἐγγύς.
 blízký ὁ πλησίον; ὁ ἐγγύς.
 blížím se πλησιάζω.
 bližní ὁ πλησίον; ὁ πέλας
 (neskl.).
 blondinl. (zmitán jsem) πλα-
 νῶμαι. pass.
 blýskám ἀστράπτω.
 blyštím se ἀστράπτω.
 bobtím γέμω; něčím τιός.
 bod τὸ στίγμα, ατος.
 bohajožnost ἡ εὐσεβεία, ας.
 boháč = bohatý.
 bohatnu πλουτέω.
 bohatství ὁ πλοῦτος, ου.
 boh. mám πλουτέω.
 bohatý πλούσιος 3; bohatý
 jsem πλουτέω.
 bohumilý Θεοφιλής 2.
 bohyně ἡ θεός, οῦ ἡ θεά, ᾤς.
 boj ἡ μάχη, ης. boj lodní
 ναυμαχία, ας.
 bojácnost = bázlivost.
 bojácný = bázlivý.
 bojím se 1. φοβέομαι 2.
 δέδοικα; δέδια.
 Bojótia, -tsko Βοιωτία, ας.
 Bojótský Βοιωτικός 3.
 bojovník 1. = bojující. 2. =
 násl. 1.
 bojovný 1. μάχιμος 3. — 2.
 ἄλκιμος 2.
 bojuju μάχομαι; s někým
 τινί.
 bolest 1. τὸ ἄλγος, ους. 2. =
 zármutek.
 bolestný ἀλγεινός 3.
 Boreas Βορέας, ου ἢ Βορ-
 ρᾶς, ᾤ.
 Boreovec Βορεάδης, ου.
 Bosphoros ὁ Βόσπορος, ου.

bouřka ὁ χειμών, ὄνος.
 bouřlivý (ο ἔλονέκτι) ταρα-
 χώδης 2.
 boží gen. sl. Θεός.
 božský θεϊός 3.
 božstvo τὸ θεῖον, ου; δαι-
 μόνιον, ου.
 brána ἡ πύλη, ης (obyč.
 v pl.).
 bráním 1. εἴρω; někomu
 čeho τινά τιως. 2. br.
 se ἀμύνομαι (někomu
 τινά).
 bratr ὁ ἀδελφός, οῦ.
 brav τὸ πρόβατον, ου
 (v pl.).
 Briseovna Βρισηίς, ἰδος.
 brnění 1. ὁ θώραξ, ἀκος.
 2. (úplně br.) ἡ πανο-
 πλία.
 Brundisium Βρεντέσιον,
 ου.
 brzo } ταχύ; br.—br.: το-
 brzy } τὸ μὲν — τοτὲ δέ.
 břeh ὁ αἰγιαλός, οῦ.
 brěchopásek ὁ παράσιτος.
 břímě τὸ ἄχθος, ους.
 buď ἤ.
 budím ἐγείρω (srv. bdim).
 budoucí μέλλον, οντος 3.
 budoucnost τὸ μέλλον, ον-
 τος.
 buň ὁ θεός, οῦ.
 Búsiris Βούσιρις, ἰδος.
 bydlím οἰκέω.
 hýk ὁ ταῖρος, ου.
 bystrý ὀξύς 3. — ὠκύς 3.
 byt ἡ οἰκία, ας.

C.

Caesar Καῖσαρ, αρος.
 Caius Γάϊος, ου.
 Catilina Κατιλίνας, α (ου).
 Cato Κάτων, ωρος.
 celý 1. ὅλος 3. — 2. πᾶς;
 ἅπας 3.

cením τιμάω.
 cesta 1. ἡ ὁδός, οῦ. 2. πο-
 ρεία, ας.
 cestuji πορεύομαι, dep.
 pass.
 Cicero Κικέρων, ωρος.
 cihla ἡ πλίνθος, ου.
 cíl 1. ὁ σκοπός, οῦ. 2. τὸ
 τέλος, ους; τὸ τέμα,
 ατος.
 ciktárik ὁ κισσαροδός, οῦ.
 cítim αἰσθάνομαι.
 cizí 1. (posses.) ἀλλότριος
 3. — 2. (cizinec) ξένος
 3. — 3. (c. země a p.)
 ἀλλοδαπός 3.
 cizinec = cizí 2.
 cizozemec = cizí 3.
 euost ἡ ἀρετή, ἤς.
 enostný = dobrý.
 eo 1. v. (kdo) který. 2. (při
 sup.) ὄς.
 etím 1. θεραπεύω. 2. τι-
 μάω (v. i nectim).
 etičádnost ἡ φιλοτιμία, ας.
 etičádnostivý φιλότιμος 2.
 evičení 1. ἡ ἄσκησις, εως;
 τὸ ἄσκημα, αιος. 2. ἡ
 μελέτη, ης (studování).
 3. τὸ γυμνάσιον, ου.
 evičím 1. ἀσκέω; cv. se vně-
 řem ἀσκῶ τι. 2. γυμνά-
 ζω; cv. se: pass.
 evičisté τὸ γυμνάσιον, ου.
 evik ἡ μελέτη, ης.

Č.

čas 1. (všeobecně) ὁ χρόνος,
 ου. 2. (určitéji) ὁ καιρός,
 οῦ (časem svým, v čas:
 ἐν καιρῷ).
 časný πρῶτος (πρῶτος) 3.;
 časné πρῶτ(ή).
 část; částka τὸ μέρος, ους;
 τὸ μέρος.

často (mnohokrát) πολλὰ-
 ζης.
 čekám 1. μένω. 2. προσδο-
 ζάω.
 čepička τὸ πιλίδιον, ου.
 černý μέλας, ανος 3.
 červený ἐρυθρός 3.
 šest ἡ τιμή, ἤς.
 češník (čišník) ὁ οἰνοχόος.
 četný = mnohý.
 či ἤ.
 čichám } ἀσφραίνομαι.
 čiju }
 čili = či.
 čin 1. τὸ πρᾶγμα, ατος. 2.
 τὸ ἔργον, ου.
 činím 1. ποιέω. 2. πράσσω.
 3. dobře ἔ. εὐεργετέω;
 někomu τινά.
 číslo ὁ ἀριθμός, οῦ.
 čistím καθαίρω.
 čistý 1. καθαρός 3.—2.
 (nemichaný) ἄκατος 3.
 číše ἡ φιάλη, ἤς.
 čistím ἀριθμέω.
 člověk ὁ ἄνθρωπος, ου.
 člun 1. τὸ σκάφος, ους. 2.
 τὸ πλοῖον.
 čtu ἀναγιγνώσκω.
 čtyrnohý τετραπόους, οδος
 2.

D.

Daidalos Δαίδαλος, ου.
 daleko 1. a) πρόσω, πόρος.
 b) ἄ. za — πέρα. 2. ἄ.
 od... χωρίς.
 daň ὁ δασμός, οῦ.
 Danae (-aa) Δανάη, ἤς.
 Danaos Δαναός, οῦ.
 dar τὸ δῶρον, αν; ἡ δωρεά,
 ἤς.
 Dardanos Δάρδανος, ου.
 Darejos Δαρειός, ου.
 darmo προῖκα.
 darmotlach ὁ ἀδολεσχῆς, ου.

daruji δωρέω a μεθ.
 dav ὁ ὄχλος, ου.
 dávatm δίδωμι.
 dávno πάλαι.
 dávny παλαιός 3.
 decera ἡ θυγάτηρ, θυγατρός.
 decerňka τὸ θυγάτριον, ου.
 děd ὁ πάππος, ου.
 Déjaneira Δηάνειρα (Δηά-
 νειρα), ας.
 děj ἡ πράξις, εως; τὸ πρᾶ-
 γμα, ατος.
 dějepis ἡ ἱστορία, ας.
 dějepisec (spisovatel) ὁ συγ-
 γραφεύς, ἔως.
 děju se a) γίνομαι. b) δρῶ-
 μαι pass.
 dělám 1. ποιέω. 2. ἐργά-
 ζομαι.
 delfin ὁ δελφίς, τως.
 Delfy οἱ Δελφοί.
 dělím σιζῶ.
 dělník ὁ ἐργάτης, ου.
 Démades Δημάδης, ου.
 Déméter Δημήτηρ, -τρος.
 Démétrios Δημήτριος, ου.
 Démokritos Δημόκριτος,
 ου.
 Démosthenes Δημοσθένης,
 ους.
 den ἡ ἡμέρα, ας.
 Derkyllidas Δερκυλλίδας,
 α.
 desátek ἡ δεκάτη, ἤς.
 desetiletí ἡ δεκαετία, ας.
 děš ὁ ὄμβρος, ου.
 deštim ἔω; obyč. v 3. os.
 sg.
 Deukalión Δευκαλίων,
 ωρος.
 Diakrióné (Horalé) οἱ Διά-
 κριοι.
 dik ἡ χάρις, ιτος (řec. obyč.
 sg., čes. pl.).
 Diktys Δίκτυς, υος.
 dílna τὸ ἐργαστήριον, ου.

dílo τὸ ἔργον, ου.
 Diogenes Διογένης, ους.
 Diomédes Διομήδης, ους.
 Dionýsios Διονύσιος, ου.
 Dionýsos (Bacchus) Διόνυ-
 σος, ου.
 Dioskúroné (Diovi juni, sy-
 noné) Διδόσκουροι (Διδό-
 κοροι), ων.
 díra ἡ ὀπή, ἤς.
 Dirka Δίρη, ἤς.
 ditě 1. τὸ τέκνον, ου. 2. ὁ,
 ἡ παῖς, δός.
 ditko 1. τὸ παιδίον, ου.
 2. = ditě.
 divadlo τὸ θεᾶτρον, ου.
 divák ὁ θεατής, οῦ.
 divám se βλέπω; δρῶ.
 divím se θαυμάζω; nědemu
 τι.
 divný θαυμασίος 3.; θαυ-
 μαστός 3.
 divoký ἄγριος 3. (2).
 divý τραχὺς 3.
 dlabu κοιλαίνω.
 dlaň ἡ παλάμη, ἤς.
 dlouho μακρᾶν.
 dlouhý 1. μακρός 3.—2.
 (obzvl. o čase) = mnohý.
 dluh τὸ χρέος, ους.
 dlužen jsem ἀφείλω.
 dnešní ὁ τήμερον (neskl.).
 doba 1. ἡ ἔρα, ας, 2. (pří-
 hodná) ὁ καιρός, οῦ.
 dobřím κατακτείνω.
 dobro τὸ ἀγαθόν, οῦ.
 dobročinné = dobrodinné.
 dobrodinec ὁ εὐεργέτης, ου;
 ὁ εὐεργετῶν, οντος.
 dobrodinné ἡ εὐεργεσία, ας.
 dobromyslnost ἡ εὐνοια, ας.
 dobromyslný 1. εὐνοος (εὐ-
 νοος) 2.—2. εὐμενής 2.
 dobrovolně = dobrovolný.
 dobrovolník ὁ ἐθελοντής,
 οῦ.

dobrovolný 1. ἐκῶν, ὄντος
3; ἐκούσιος 3. i 2.—2.
δ ἐθελοντής, οὔ.
dobrý αγαθός 3.
dobře 1. (blaze) εὖ. — 2.
καλῶς; ὀρθῶς.
dobytelný ἐπιμαχος 2.
dobývám (si) 1. κτώμαι. 2.
αἰρέω.
dočkávám ἀναμένω.
doháním μεταδιώκω.
dohlížím ἐπισκοπέω; na
něco τι.
dohlížitel δ ἐπίσκοπος, ου.
dohlížitelka ἡ ἐπίσκοπος,
ου.
dohořuju κατακαίομαι.
docházím 1. ἐφ-; ἀφ-ικνεό-
μαι. 2. τυγχάνω. něčeho
τινός.
dojždím κατάγομαι.
dokazuju 1. δείκνυμι; ἐπι-
δείκνυμι. 2. (usvědčuju)
ἐλέγχω.
dokládám (pravím) φάσκω.
dokonalý καλὸς ἀγαθός
(καλὸς καὶ ἀγαθός) 3.
(jen v posit.!)
dokonávám 1. (dokoněuju)
a) ἀποτελέω; τελέω. b)
περαίνω. 2. (vykoná-
vám) καταπράσσω. 3.
(skonávám) τελευτάω.
dokoněuju = dokonávám 1.
dokud ἕως; ἄχρι.
doléhám ἐπιχειμαι; na ně-
koho τινί.
Doliané Δόλιοι, ου.
dolů κάτω.
doma οἶκος.
domáci 1. δ οἰκῆτης, ου;
οἰκεῖος 3.—2. (tuzemec)
ἐπιχώριος 3. i 2.
domlouvám ἐπιτιμάω.
domněnka ἡ ἐπίνοια, ας.
domnívám se 1. οἶμαι;

ἡγέομαι. 2. ἐπολαμβά-
νω.
domov = dům.
domýšlím se 1. εικάζω.
2. = domnívám se.
douáším κομίζω.
donutím v. untím.
dopuštění ἡ μοῖρα, ας.
doručuju ἐγχειρίζω.
dosahuju 1. τυγχάνω. 2.
(obdržuju) λαμβάνω.
dosedám καθίζω.
doslychám = slyším.
dospělost ἡ ἀκμή, ἤς.
dospělý = dostatečný 1.
dospívám 1. προσέρχομαι.
2. (věkem) ἡβέσσω.
dostačitelný = dostatečný.
dostačuju ἐξαρκέω; ἀρκέω.
dostatečný 1. ἰκανός 3.—2.
διαρκής 2.
dostávám 1. = dosahuju.
2. d. se παραγίνομαι
v. i: nedostávám se).
dostihuju καταλαμβάνω.
dotazuju se πυνθάνομαι.
dotud τέως.
dotvrzuju ἰσχυρίζομαι.
dotýkám se ἔπτομαι;
ψάω.
doutám ἐλπίζω.
dovádím 1. (ukazuju cestu)
ἡγέομαι někoho τινί.
2. = douáším.
doválím fut. (aor., prf.) sl.
διατολεμέω.
dovážím (vzláru) ἀνάγω.
dovídám se πυνθάνομαι.
dovolení ἡ ἐξουσία, ας.
dovoluju = připouštím.
dozrívám v. zrajeu.
drahoccenný πολλοῦ ἄξιος
3.
drachma ἡ δραχμή, ἤς.
drak δ δράκων, οντος.
Drakón Δράκων, οντος.

drancuju διαρπάζω.
dráždím ἐρεθίζω.
drsnatý τραχὺς 3.
druh δ εταῖρος, ου.
druhý 1. (vterý) ἕτερος 3.—
2. δεύτερος 3.—3. je-
den — druhý δ μὲν — δ
δέ.
drzost ἡ θρασύτης, ητος.
drzý 1. θρασύς 3.—2. τρα-
χὺς 3.
drždlo τὸ δχανον, ου.
držím ἔχω.
dřevce τὸ δόρυ, ραιος.
dřevěný ξύλινος 3.
dřevo τὸ ξύλον, ου.
dřive πρότερον; πρόσθεν.
dřívější πρότερος 3.; δ
πρόσθεν.
dříví τὸ ξύλον, ου (obyč.
v pl.).
dub ἡ δοῦς, δοῦος.
důkaz ὁ ἔλεγχος, ου.
důkladný ἐκτελής 2.
důležitý 1. = veliký. 2.
ἀξιόλογος 2.
dům ὁ οἶκος, ου; ἡ οἰκία.
důstojnost τὸ ἀξίωμα, ατος.
duše ἡ ψυχή, ἤς.
důkladný βεβαιός 3.
důvěra ἡ πίστις, εως; d.
mám πιστεύομαι pass.
důvěrný πιστός 3.
důvěřuju πιστεύω.
důvod ὁ λόγος, ου.
dvěre ἡ θύρα, ας (častěji
v pl.).
dvojece δ, ἡ δίδυμος, ου.
dvoji, dvojný dvojás 3.
dvojnásobný dvojakός 3.
dvouhlavý δικέφαλος 2.
dvounohý δίπους, οδος 2.
dvůr 1. ἡ αἰλή, ἤς. 2. (dv.
královský) αἰ θύραι.
dychtím 1. ἐρώω; ἐπιθ-
μέω (τινός). 2. ἐφίεμαι.

dýka τὸ ἐργαίριδιον, οὐ.
Dyrrhachium τὸ Δυρρά-
χιον.

E.

eben ἡ ἔβενοσ, οὐ.
Efesský Ἐφέσιος β.
Efesos ἡ Ἐφεσος, οὐ.
Efiates Ἐφιάτης, οὐ.
efor ὁ ἔφορος, οὐ.
Efyra Ἐφύρα ας.
Egypt ἡ Αἴγυπτος, οὐ.
Egyptan — Egyptský Αἰ-
γύπτιος β.
Echion Ἐχίων, οὐος.
Elateja Ἐλάτεια, ας.
elegia ἡ ἐλεγεία, ας.
Elektra Ἠλέκτρα, ας.
Elektryón Ἠλεκτρών,
ωνος.
Elensineta Ἐλεσίνια, ων.
Elensis ἡ Ἐλευσίς, τῶος.
Élišan Ἠλεῖος, οὐ.
Élis ἡ Ἠλις, ιδος.
Epaínetos Ἐπαίνετος, οὐ.
Erameinóndas Ἐραμει-
νώνδας, οὐ.
Épeiros ἡ Ἡπειρος, οὐ.
Épeirský Ἡπειρώτης, οὐ.
Epikasta Ἐπικαστή, ἡς.
Epiktétos Ἐπικτήτης, οὐ.
Epiotátheus Ἐπιμηθεύς,
έως.
Erginos Ἐργίνος, οὐ.
Éridanos ὁ Ἡριδανός, οὔ.
Eriýla Ἐριφύλη, ἡς.
Erymanthos Ἐρύμανθος,
οὐ.
Erymanthský Ἐρυμάνθιος
i -θεῖος β.
Erytheia Ἐρύθεια, ας.
Eteokles Ἐτεοκλής, έως.
Eudamidas Ἐυδαμίδας, οὐ.
Eufrates Ἐυφράτης, οὐ.
Eumenes Ἐυμένης, οὐς.
Eumenidy Ἐυμενίδες, ων.

Eumolpos Ἐμολπος, οὐ.
Euripides Ἐυριπίδης, οὐ.
Euripos ὁ Ἐυρίπος, οὐ.
Euryale Ἐυρύαλη, ἡς.
Eurybiades Ἐυρυβιάδης,
οὐ.
Eurystheus Ἐυρυσθεύς,
έως.
Eurytión Ἐυρυτίων, ωνος.
Eurytos Ἐυρυντος, οὐ.
Evrópa Ἐυρώπη, ἡς.

F.

Fabius Φάβιος, οὐ.
Fabricius Φαβρίκιος, οὐ.
Faidón Φαίδων, ωνος.
Falaris Φάλαρις, ιδος.
Faléron τὸ Φάληρον, οὐ.
Farmakúsa Φαρμακοῦσα,
ἡς.
Farnabazos Φαρνάβαζος,
οὐ.
Fásis ὁ Φάσις, ιδος.
Feidias Φειδίας, οὐ.
Ferés Φέρης, ἡτος.
Fery Φεραί, ὠν.
fik 1. (strom) ἡ συκῆ (συ-
κέα), ἡς. 2. (ovoce) τὸ
σῆκον, οὐ.
Filippides Φιλιππίδης, οὐ.
Filip Φίλιππος, οὐ.
filirovský φιλιππικός β.
Filopoimen Φιλοποίμην,
ενος.
filosof ὁ φιλόσοφος, οὐ.
filosofia ἡ φιλοσοφία, ας.
Filoxenos Φιλόξενος, οὐ.
Fineus Φινεύς, έως.
Fliasský Φλιάσιος β.
Fliunt ὁ Φλιοῦς, οὔντος.
Fócko ἡ Φωκίς, ιδος.
Fóčan Φωκεύς, έως.
Foibidas Φοιβίδας, οὐ.
Foinicia } ἡ Φοινίκη, ἡς.
Foinicko }

Foiničan i: Foinix ὁ Φοινίξ,
ικος.
Fókejský Φωκεύς, έως.
Fókión Φωκίων, ωνος.
Frixos Φρίξος, οὐ.
Fryg ὁ Φρύξ, υγός.
Fýleus Φυλεύς, έως.

G.

Gadeira τὰ Γάδειρα, ων.
Ganges ὁ Γάγγης, οὐ.
Ganymédes Γανυμήδης,
ονος.
Gaugamély τὰ Γαυγάμηλα.
Gaza Γάζα, ἡς.
Gelánor Γελάνωρ, ορος.
Gelón Γέλων, ωνος.
Gerénský ὁ Γερένιος, οὐ.
gerúsia ἡ γερούσια, ας.
Géryones Γηρυόνης, οὐ.
Geta, Get Γέτης, οὐ.
Getsko ἡ Γετική, ἡς.
gigant ὁ γίγας, αντος.
Glauka Γλαύκη, ἡς.
Glaukos Γλαῦκος, οὐ.
Góbryas Γωβρύας, οὐ.
Gorgias Γοργίας, οὐ.
Gorgó } ἡ Γοργώ, οὔς
Gorgona } (v.pl.i Γοργόνες).
Gracelus (Grakelos) Γράκ-
χος, οὐ.
Graia Γραία, ας.
Gránikos ὁ Γρανικός, οὔ.

H.

had ὁ ἕρις, έως.
hadám se ἐρίζω.
hadanka τὸ ἀνίγημα, αντος.
Hádes Ἅιδης, οὐ.
hadice ἡ ἕδρα, ας.
hádká ἡ ἕρις, ιδος.
Haimon Αἴμων, ωνος.
háj τὸ ἕλος, οὐς.
hájim — střehu.
Halikarnassos ἡ Ἀλικαρ-
νασσός, οὔ.

- Halys (δ) Ἁλῆς, υος.
 hana 1. δ ψόγος, ου. 2. (výčítka) τὸ ὄνειδος, ους.
 hanba ἡ αἰσχρῆ, ης.
 hanebný αἰσχροῦς 3.
 haním 1. μέμφομαι; něko-
 ho: dat. n. acc. 2. ψέγω.
 3. (nadávám) λοιδορέω.
 Hannibal Ἀννίβας, α (ου).
 hanobím κατασιχθύνω.
 Harmodios Ἀρμόδιος, ου.
 Harmonia Ἀρμονία, ας.
 Harpalos Ἀρπαλος, ου.
 Harpyje Ἀρπυια, ας.
 hasím σβέννυμι; κατα-
 σβέννυμι.
 hasnu = med. předch.
 házim 1. βάλλω. 2. (mr-
 skám; metám) ὀλίπτω;
 ἀναροίπτω (kostky).
 Hébe Ἥβη, ης.
 Hefaiestión Ἡφαιστίων,
 ωος.
 Héfaistos Ἡφαιστος, ου.
 hejřím ἀσελγαίνω.
 Hektor Ἑκτωρ, ορος.
 Helenos Ἑλενος, ου.
 Helikón δ Ἑλικών, ὄνος.
 Hélios Ἥλιος, ου.
 Hella Ἑλλη, ης.
 Hellas ἡ Ἑλλάς, ἄδος.
 Hellén Ἑλλην, ητος.
 Hellénsko ἡ Ἑλλάς, ἄδος.
 Hellénský 1. Ἑλληνικός
 3.—2. fem. Ἑλληνίς,
 ἰδος.
 Helléspontos δ Ἑλλησπον-
 τος, ου.
 Héra (Juno) Ἥρα, ας.
 Héraклеitos Ἡράκλειτος,
 ου.
 Héраκлевес Ἡρακλείδης,
 ου.
 Héраκлес Ἡρακλῆς, έος.
 Hermes (Mercurius, i her-
 monvka) Ἑρμῆς (έας), οἷ.
 hermonvka (v. předch.) obyč.
 pl.
 Hérodotos Ἡρόδοτος, ου.
 hérós (rek) δ ἥρωος, ωος.
 Hérostratos Ἡρόστρατος,
 ου.
 Hésiodos Ἡσίοδος, ου.
 Hésiona Ἡσιόνη, ης.
 Hesperovna Ἑσπερίς, ἰδος.
 hezký = krásný.
 Himeřan Ἥμεραϊος, ου.
 Hippias Ἱππίας, ου.
 Hippolochos Ἱππόλοχος,
 ου.
 Hippolyta Ἱππολύτη, ης.
 Histiajos Ἱστιαῖος, ου.
 hlad 1. (lačnosť) ἡ πείνα,
 ης. 2. (obyč. jako bída)
 δ λιμός, οἷ.
 hladovím = lačním.
 hladový (bez jídla) ἀπόσι-
 τος 2.; ἕσιτος 2.
 hlalol ἡ ἡγή, ης.
 hlalolím ἡχέω.
 hlas ἡ φωνή, ης.
 hlásám 1. (oznamuju) φρά-
 ζω. 2. λέγω.
 hlasatel (biřic) δ κῆρυξ (κῆ-
 ρυξ), υκος.
 hlasuju ψιφισσομαι.
 blava ἡ κεφαλή, ης.
 hlaveň δ δαλός, οἷ.
 hlavice kormy τὸ ἄρφα-
 στον, ου.
 hledám 1. ζητέω. 2. μα-
 στεύω.
 hledím 1. βλέπω; δρώω. 2.
 σκοπέω.
 hlídač δ φύλαξ, ακος.
 hlídám 1. (střehu) φυλάσσω.
 2. φρουρέω.
 hloub; hloubka τὸ βάθος,
 ους (srv. hlubina).
 hloupý μωρός (μῶρος) 3.
 hlubina (mořská) δ βυθός,
 οἷ (srv. hloub).
- hluchoněmý κωφός 3.
 hluk 1. δ πάταγος, ου. 2.
 δ θόρυβος.
 hned εὐθύς.
 hněv 1. δ θυμός, οἷ; ἡ δργή,
 ης. 2. (obzvl. bohův) ἡ
 μῆνις, ιος.
 hněvám δργίζω; hn. se: 1.
 dep. pass.; na někoho
 τινί. 2. μῆνω (srv.
 předch.).
 hnůj ἡ κόπρος, ου.
 hnutí τὸ κίνημα, ακος.
 hodím v. házim.
 hodlám μέλλω.
 hodnost ἡ τιμή, ης.
 hodný 1. (potřebný, užite-
 čný) a) χρῆσιτός 3. — b)
 σπουδαῖος 3. — c) σώ-
 φρων, ορος 2.—2. (ho-
 den něčeho) ἕξιτος 3.
 hoduju ἐστιῶμαι. dep.
 pass.
 hoch δ παῖς, παιδός.
 hojím 1. ἰῶμαι. 2. ἀλέο-
 μαί.
 hojnost 1. ἡ εὐπορία, ας;
 h. mám εὐπορέω. 2. ἡ
 ἀρθροία, ας.
 hojný 1. = mnohý. 2. ἀρθρο-
 νος 2.
 holub; -ice ἡ περιστρεά,
 ἄς.
 Homéros Ὅμηρος, ου.
 hon 1. (míra, asi) τὸ σεά-
 διον, ου (v pl. i mase).
 2. = násl.
 houba ἡ θήρα, ας.
 honim 1. θηρεύω; θιρέω.
 2. διώκω.
 honosím se μεγαλύνομαι;
 σεμνύομαι.
 honosivost ἡ ἀλαζονεία.
 hora τὸ ὄρος, ους (horami
 jdu διὰ ὄρων πορείο-
 μαί).

horko τὸ θάλλπος, ους.
 horlím ζηλώω; na někoho
 pro něco τινά τινος.
 horlivost 1. ἡ προθυμία,
 ας. 2. ἡ σπουδή.
 horlivý 1. πρόθυμος. 2.—
 2. σπουδαῖος 3.
 horstvo = pl. sl. hora.
 horší 1. (než jiné zlé) κα-
 κίων, ονος. 2.—2. (ne tak
 dobrý; sprostější; dete-
 rior) χείρων, ονος. 2.
 hořím záloμαι. pass.
 hospodářství ἡ οἰκονομία,
 ας; ὁ οἶκος.
 host ὁ ξένος, ου.
 hostím ἐστιάω, ξενίζω.
 hostina 1. τὸ δεῖπνον, ου.
 2. τὸ συμπόσιον, ου. 3.
 (hostění) ἡ ἐστίασις, εως.
 hotový ἔτοιμος (ἐτοιμός)
 3. (2).
 hrad 1. (královský) τὰ βα-
 σίλεια, ων. 2. = vyše-
 hrad.
 hradba = zed.
 hranice ὁ ὄρος, ου; τὸ
 ὄριον.
 hrd jsem 1. μέγα φρονέω.
 2. ἐβρίζω.
 hrdnu ἐβρίζω.
 hrdost ἡ ἔβρις, εως.
 hrnu (se) δομῶ tr. i intr.
 hroh ὁ τάφος, ου.
 hrohka 1. = hroh. 2. ἡ
 θήκη.
 hromada ἡ ἀγορά, ἄς.
 hrot ἡ λόγχη, ης.
 hrozen ὁ βότρυς, τος.
 hrozím 1. (vyhrozuju) ἀπει-
 λέω. 2. hrozím se. δειδῶ
 (prs. neobyč.) s acc.
 hrozný 1. δεινός 3.—2. φο-
 βερός 3.
 hrůza = hrozené (předch.
 1.).

hřbet τὸν ὠτον, ου (imasc.—
 τος, ου).
 hřibě ὁ, ἡ πῶλος, ου.
 hřích τὸ ἀμάρτημα, ατος.
 hřímím βροντάω.
 hřmot ὁ θόρυβος, ου.
 hubím 1. (žllnu) ἀπόλ-
 λυμι. 2. (δια)φθείρω.
 hudba ἡ μουσική, ης.
 hůl ἡ βακτηρία, ας.
 hustý δασύς, ἔος 3.
 hvězda ὁ ἀστήρ, ἔρος.
 hýbám κινέω.
 Hydaspes ὁ Ὑδάσπης, ου.
 Hyllos Ὑλλος, ου.
 hymna ὁ ὕμνος, ου.
 hynu (žllnu) ἀπόλλυ-
 μαι.
 Hyperboreové Ὑπερβό-
 ρεοι.
 Hyperenor Ὑπερήνωρ,
 ορος.
 Hypermnéstra Ὑπερμνή-
 στρα, ας.
 hvězdnatý ἀστερόεις, ἐν-
 τος 3.

Ch.

Chabrias Χαβρίας, ου.
 Chairefón Χαιρεφών, ὠν-
 τος.
 Chaldajoné οἱ Χαλδαῖοι.
 Chaos (směs) τὸ Χάος, ους.
 chápu se ἔπιτομαι.
 Charillos Χάριλλος, ου.
 chatrný λυπρός 3.
 chei 1. ἐθέλω; θέλω. 2.
 (volím) βούλομαι. dep.
 pass.
 Cheirón Χείρων, ονος.
 Chersonésos ἡ Χερσόνησος.
 Chijjan = Chijský.
 Chijský Χίτος (Χίτος) 3.
 Chimaira Χίμαιρα, ας.
 chlapec = hoch.
 chléb ὁ ἄρτος, ου.

Chlórís Χλωρίς, ἰδος.
 chlubím se a) ἀγάλλομαι.
 b) καυχῶμαι. c) κομπά-
 ζω.
 chodím 1. φοιτάω. 2. ἔρχο-
 μαι; εἶμι; πορεύομαι.
 chovám se = mám se.
 chrám 1. ὁ ναός, ὦ. 2. =
 svatyně.
 chráním 1. = střeňu. 2.
 σφύζω.
 chromý χαλός 3.
 Chrýsaor Χρυσάωρ, ορος.
 Chrýseovna Χρυσήϊς, ἰδος.
 Chrýses Χρῦσης, ου.
 Chthonios Χθόνιος, ου.
 chudoba (nuzota) ἡ πενία.
 chudý (nuzý) ὁ, ἡ πένης,
 ητος; chud jsem πένο-
 μαι.
 churaný κάμων, ονος 3.
 chutný ἡδύς 3.
 chvála ὁ ἔπαινος, ου.
 chválím ἐπαινέω.
 chvalořeč } τὸ ἐγκώμιον,
 chvalo zpěv } ου.
 chvilé (prázdná) ἡ σχολή.
 chyba τὸ ἀμάρτημα, ατος;
 ἡ ἁμαρτία.
 chybuju ἁμαρτάνω.
 chytám 1. λαμβάνω; — se;
 med.; ἐπιλαμβάνομαι.
 2. (= lovím) ἀγρέω.
 chytřý συνετός 3.

I (samohláska).

i 1. καί. 2. τέ; i — i τέ —
 καί; καί — καί.
 Iáson Ἰάσων, ονος.
 Ibéria Ἰβηρία, ας.
 Ifikles Ἰφικλής, ἔος.
 Ifikrates Ἰφικράτης, ους.
 Ifitos Ἰφίτος, ου.
 ihned ἀντίκα; εὐθύς; πα-
 ραχρήμα.

Ilias } Ἡ Ἰλιάς, ἄδος.
 Ilijská }
 Ilion (Troja) Ἡ Ἰλιος, ου;
 τὸ Ἰλιον.
 Illyr } Ἰλλυριός, οὔ (Ἰλ-
 Illyrský } λυριος ου).
 Ind, Indos (ř. i obyvatel)
 δ Ἰνδός, οὔ.
 India Ἡ Ἰνδία, ας.
 Indický; Indský Ἰνδικός 3.
 Inó Ἰνώ, οὔς,
 Ió Ἰώ, οὔς.
 Iokasta Ἰοκάστη, ης.
 Ioláos Ἰόλαος, ου.
 Iólkos Ἠ Ἰωλκός, οὔ.
 Ión Ἰων, ωνος.
 Iónský 1. Ἰωνικός 3.—2.
 gen. pl. subst.
 Iris Ἰρις, ιδος.
 Isména Ἰσμήνη, ης.
 Isokrates Ἰσοκράτης, ους.
 Issos Ἡ Ἰσός, οὔ.
 Ister (Istros) δ Ἰστρος, ου.
 Isthmický Ἰσθμικός 3;
 Isthm. hry τὰ Ἰσθμια.
 Isthmos δ Ἰσθμός, οὔ.
 Italia Ἡ Ἰταλία, ας.

J (souhláská).

(Která slova by zde nebyla, těch třeba hledati v předcházá. I samohl.)

jablko τὸ μήλον, ου.

jadrnost (tíze) τὸ βάρος, ους.

jak, jako 1. (taz.) πῶς. 2. (vztaž.) ὡς (procl.). 3. (neurč. vzt. a nepř. taz.) ὅπως. 4. (neurč. = nějak) πῶς (enkl.).

jakmile ἐπειδὴ τάχιστα.

jak mnohý, jak veliký 1. (taz.) πόσος 3.—2. (vzt.) ὅσος 3.—3. (neurč. vzt. a nepř. taz.) ὅπως 3.

jaksi 1. = nějak. 2. τις.
 jaký A. 1. (taz.) ποῖος 3.—2. (vzt.) οἷος 3.—3. (neurč. vzt. a nepř. taz.)

ὁποῖος 3.—B. = který.
 jakýkoli ὁποῖος 3.

jakýkolivěk ὁποῖός τις (οὔν).

jakýsi 1. ποιός 3.—2. τίς, τινός 2. (enkl.).

jalový 1. (nepłodný) ἀκαρπός 2.—2. (marný) μάταιος 3. i 2.

jaro τὸ ἔαρ, ἔαρος (ἦρ, ἦρος).

jarost ἦ ὄρα, ας.

jasný 1. (světlý, stkvělý) λαμπρός 3.—2. (nezamračený) εὐδιδος 2.—3. (zjevný) a) δῆλος 3.—b) σαφής 2.

játra τὸ ἦπαρ, ατος.

jazyk ἦ γλῶσσα, ης.
 jdu 1. ἔρχομαι; εἶμι. 2.

jdu za — ἀκολουθῶ, ἔπομαι τι.

ječmen ἦ κριθή, ἦς (obyč. v pl.).

ječmenná mouka τὸ ἄλιφτον. (obyč. pl.).

jed τὸ φάρμακον, ου.

jeden 1. εἷς. 2. jeden — druhý δ μὲν — δ δέ. 3. (neurč.) τις, τινός (enkl.). 4. jeden z obou ἕτερος 3.

jediné v. jedíný.

jediný μόνος 3.

jednám δράω; πράσσω.

jednání ἦ πράξις, εως; τὸ πρᾶγμα, ατος.

jednoduchý ἀπλοῦς (ἀπλόος) 3.

jednorozční ἐνιαύσιος 2. i 3.

jednotlivý ἕκαστος 3.

jednotrepčák } ὁ μονοσάν-
 jednotrepký } δαλος, ου.

jednou (neurč.) ποτὲ (enkl.).
 jednu ἐλαύνω; ὀξέομαι.

jehně δ, ἦ ἀμνός, gen. ἀρνός.

jelen δ, ἦ ἔλαφος, ου.

jelínek δ νεφρός, οὔ.

jen (jediné; jedno) μόνον.

jenž ὅς 3. (neut. δ); jenžto ὅσπερ.

jeskyně τὸ σπήλαιον, ου.

jestliže = ἢ.

ještě 1. ἔτι. 2. j. ne οὔπω.

jevím φαίρω; j. se: dep. pass. (s aor. II.)

jezdec δ ἱππεύς, ἑώς.

jezdectvo ἦ ἱππος, ου; τὸ ἱππικόν.

jezero ἦ λίμνη, ης.

ježek δ ἐχίνος, ου.

ježto = že 1.

jidám βιβρώσκω.

jidlo δότιος, ου (v pl. neut.); τὸ στίλιον.

jih δ, νότος, ου.

jím ἐσθίω.

jímám 1. λαμβάνω. 2. jímám se, v. jmu.

jinak 1. ἄλλως. 2. ἄλλῃ.

jinam ἄλλῃ.

jinde ἄλλοθι.

jindy ἄλλοτε.

jinoch δ νεανίας, ου; ὁ νέος, ου.

jiný ἄλλος 3. (neut. ἄλλο);

jiný — jiný δ μὲν — δ δέ.

jistý 1. ἀσφαλής 2.—2. σαφής 2.

jižni vitr = jih.

jmění 1. τὸ κτῆμα, 2. ἦ οὐσία, ας.

jméno 1. τὸ ὄνομα, ατος. 2. = pověst.

jmenuju 1. ὀνομάζω. 2. προσαγορεύω. 3. καλέω;

λέγω.

jmu 1. = jímám. 2. j. se
ἐπιχειρέω.
jsem 1. εἰμί. 2. (jsem od pří-
rody) πέφρακα. 3. (= stal
jsem se) γεγένημαι. 4.
jsem tam, πάρεμι.
Julius Ἰούλιος, ου.

K.

kabela ἢ κίβισις, εως.
Kadmeja ἢ Καδμεία, ας.
Kadmos Κάδμος, ου.
kady (ve kterou stranu; —
kde) 1. (taz.) πῆ. 2. (vzt.)
ῆ. 3. (neurč. vzt. a nepř.
taz.) ὄπη.
Kalchas Κάλχας, αντος.
Kallias Καλλίας, ου.
Kallisthenes Καλλισθένης,
ους.
Kalydón ἢ Καλυδών, ανος,
ας.
kam 1. (taz.) ποῦ. 2. (vzt.)
οἶ. 3. (neurč. vzt. a nepř.
taz.) ὕτοι.
Kambýses Καμβύσης, ου.
kamen ὁ (ῆ) λίθος, ου.
kamení = pl. předeh.
kameniju καταλείω.
kamkoli διστοι.
kanec ὁ κάρπος, ου.
kapka ὁ σταλαγμός, οῦ.
Kappadokóné οἱ Καππα-
δόχαι (Καππαδόκες).
kárám κολάζω.
káráni ἢ κόλασις, εως.
Kardúchóné οἱ Καρδοῦχοι.
Karthaginský, Karthagiān
Καρχιδόσιος 3.
Kassiepeja Κασσιέπεια,
ας.
Kaukasos ὁ Καύκασος, ου.
kanka ὁ κολοίος, οῦ.
kazim 1. βλάπτω. 2. δια-
φθείρω.
kazlý 1. a) ἕναστος 3. b)

k. z obou ἐκάτερος 3.—
2. πᾶς 3.
kážu κελεύω (probádám).
kde A. 1. (taz.) ποῦ. 2. (vzt.)
οῦ; ἔνθα. 3. (neurč. vzt.
a nepř. taz.) ὄπου. B.
(ve kterou stranu) = ka-
dy.
kdekoli ὄπου.
kdo = který.
kdokoli = kterýkoli.
kdy 1. (taz.) πότε. 2. (vzt.)
ὄτε. 3. (neurč. vzt. a nepř.
taz.) ὄποτε.
kdykoli ὄποτε.
kdysi ποτὲ (enkl.).
když ὄτε; ἔπει; ὡς.
Kéfeus Κηφεύς, εως.
Kéfisos ὁ Κηφισός, οῦ.
kejklif (křikloun) ὁ γόης,
ητος.
Kejský Κεῖος 3.
Kelainy αἱ Κελαιναί.
Kelta (Kelt) Κέλτης (Κέλ-
τος), ου.
Keraunský Κεραυνός 2.i.3.
Kerberos ὁ Κέρβερος, ου.
kéž (ei); εἴθε.
Kilikie Κιλικία, ας.
Kimón Κίμων, ανος.
Kirke Κίρκη, ης.
Kithairón ὁ Κιθαιρών,
ωνος.
Kithairónský Κιθαιρώνος
3.
kladu τίθημι, — si, μεθ.
klam ἢ ἀπάτη, ης.
klamu, klamám ἀπατάω.
klaním se προσκυνέω; ně-
komu τιᾶ.
klapačka τὸ κρόταλον, ου.
Klearchos Κλέαρχος, ου.
Kleinias Κλεινίας, ου.
Kleisthenes Κλεισθένης,
ους.
Kleitos Κλεῖτος, ου.

Kleobis Κλέοβις, ιος.
Kleomenes Κλεομένης, ους.
klepám κροῦω; κόπτω.
klíč ἢ κλείς, κλειδός.
klobouček plstěný τὸ πῆ-
λον.
kloním (se) κλίνω; ἀπο-
κλίνω.
knen (fýla) ἢ φύλη, ης.
kněz ὁ ἱερεύς, εως.
kniha τὸ βιβλίον, ου.
kočka ἢ (δ) αἰλουρος, ου;
ἢ γαλιῆ (-ἔη), ης.
koffik ἢ κύλιξ, ικος.
kohout ὁ ἀλεκτρονών, ονος.
Kojský Κῶος 3.
Kolchis ἢ Κολχίς, ἰδος.
kolik 1. (taz.) πόσος 3.—2.
(vzt.) ὄσος. — 3. (neurč.
vzt. a nepř. taz.) ὄπό-
σος 3.
kolikátý 1. (taz.) πόστος
3.—2. (vzt. neurč. a nepř.
taz.) ὄπόστος 3.
kolo a) κύκλος, ου. b) (v tan-
ci) ὁ χορός.
Kolónos ὁ Κολωνός, οῦ.
Kolossy αἱ Κολοσσαί.
komnata ὁ θάλαμος, ου.
konám πράσσω; ποιέω, —
έομαι. 2. (cestu) ἀνύτω;
ἀνύω.
koučim (i k. se) τελευτάω.
konec τὸ τέλος, ους; ἢ τε-
λευτή, ης.
Konón Κόνων, ανος.
kopí (dřevce) a) τὸ δόρυ,
δόρατος. b) τὸ ἀκόν-
τιον.
koru, korám δρύσσω.
koráb ἢ δελάς, ἄδος.
Korinth ἢ Κόρινθος, ου.
Korintský Κορίνθιος 3.
Korintan = Korintský.
korma ἢ πρύμνα (πρύμνη),
ης.

- kormidelník *δ κυβερνήτης, ου.*
 Koróneia Κορώνεια, *ας.*
 koříst 1. *ή λεία, ας.* 2. *τὸ λάφυρον, ου* (obyč. pl.).
 kostka *δ κύβος, ου* (cubus).
 kotel *δ λέβης, ητος.*
 kotník *τὸ σφυρόν, οὔ.*
 kotouč *δ δίσκος, ου.*
 kotva, kotvice *ή ἄγκυρα, ας; nakotváchistáti épor-meín.*
 koule nebeská *δ πόλος, ου.*
 kouřin v. kupuju.
 kousám *δάνω; τέμνω.*
 kouzelnice *ή φαρμακίς, ίδος.*
 kouzlo *τὸ φάρμακον, ου.*
 kov *τὸ μέταλλον, ου.*
 konový χαλκοῦς (*χάλκεος*) 3. i 2.
 koza *ή ἀίξ, αιγός.*
 kráčím *βαίνω; βαδίζω; χωρέω.*
 krádež *τὸ κλέμμα, ατος.*
 krađu *κλέπτω.*
 krajina *ή χώρα, ας.*
 krajní (v superl. v. nejzad-nějši).
 král *δ βασιλεύς, έως.*
 královna *ή βασίλεια, ας; ή βασίλισσα, ης.*
 královský βασιλικός 3.; *βασιλειος* 3. i 2. — *král. vláda = násl.*
 království *ή βασιλεία, ας; na kr. nastoupiti eis tēn β. καταστήναι.*
 kraluju *βασιλεύω; někomu τινός.*
 kramář *δ κάπηλος, ου.*
 krása *τὸ κάλλος, ους.*
 krásný *καλός* 3.
 Krateros Κράτερος, *ου.*
 krátkomluvný βραχυλόγος 2.
- krátký 1. *βραχύς* 3.—2. (*čas*) *ὀλιγός* 3.
 kráva *ή βοῦς, βοός.*
 krb *ή ἑστία, ας; ἑσχάρα, ας.*
 Kreon Κρέων, *οντος.*
 Kréta *ή Κρήτη, ης.*
 Krétheus Κρηθεύς, *έως.*
 Krétský (Kréfan) *δ Κρής, ητός.*
 krev *τὸ αἷμα, ατος.*
 Kritias Κριτίας, *ου.*
 Kritón Κρίτων, *ωνος.*
 krkavec *δ κόραξ, ατος.*
 Kroisos Κροῖσος, *ου.*
 krokodil *δ χροκόδειλος, ου.*
 kromě 1. *χωρίς; πλήν.* 2. *πρός* s dat.
 Kronos (Saturnus) Κρόνος.
 krotím 1. *ταπεινώω.* 2. *κολάζω.*
 kruh *δ κύκλος, ου.*
 kryju 1. *στέγω, στεργάζω.* 2. *κρύπτω.*
 křičím *βοάω.*
 křídlatý πτηνός 3. i 2.
 křídlo 1. *ή πτέρυξ, υγος.* 2. (u vojska) *τὸ κέρας, ατος* (*ως*).
 křik *ή βοή, ης; κραυγή, ης.*
 křivda *ή ἀδικία, ας; τὸ ἀδίκημα, ατος; křivdu činiim ἀδικέω; kř. sná-šim, trpím ἀδικούμαι.*
 pass.
 křivdím *ἀδικέω; někomu τινά.*
 křivopřísežný *ἐπίορκος* 2. *který, kdo* 1. (*taz.*) *τίς, τίνος* 2.—2. (*vzt.*) *ὅς* 3. (*neut. δ.*) — 3. (*neurč.*) *vzt. a nepř. taz.*) *ὅστις.* 4. (*neurč.* — *některý, ně-kdo*) *τίς, τινός* 2. (*enkl.*).
 kterýkoli, kdokoli 1. *ὅστις,* 2. *ὅς* s conj. s *ὅν* po hl.
- čs., s opt. bez *ὅν* po hist. čs.
 kterýkolivěk, kdokolivěk *δοστις οὔν.*
 kterýsi, kdosi *τίς, τινός* 2. (*enkl.*).
 kíl *δ σκόλοψ, οπος; ὀσταν-ρός, οὔ.*
 kullavý = *chlomý.*
 Kúnaxa *τέ Κούναξα.*
 kůň *δ, ή ἵππος, ου.*
 kupec 1. = obchodník. 2. = *kramař.*
 kupuju (si) *ὠνέομαι; aor. ἐπριάμην; za něco τινός.*
 kůže *ή δορά, ἄς; τὸ δέρμα, ατος.*
 květ 1. = květina. 2. = *dospělost.*
 květina (květ) *τὸ ἴνθος, ους.*
 kvílení *ή οἰμωγή, ης.*
 kvílím 1. *ἀνοδέρομαι.* 2. *οἰμώζω.*
 Kyaxares Κναξάρης, *ους* (*ου*).
 Kydnos *δ Κύδνος, ου.*
 kyj *τὸ ῥόπαλον, ου.*
 Kyklóps Κύκλωψ, *ωπος.*
 kynutí *τὸ νεῖμα, ατος.*
 Kypros *ή Κύπρος, ου.*
 Kýros Κῆρος, *ου.*
 Kyzikos 1. *ος. ὁ Κῆζικος, ου.* 2. *ms. ή Κ.*
- L.
 Labdakos Λαβδακος, *ου.*
 Labdakovec Λαβδακίδης, *ου.*
 labuť *δ κάκρος, ου.*
 lačním *πεινάω.*
 Lade *ή Λάδη, ης.*
 ladem ležím *ἀργέω.*
 Ladón *δ Λάδων, ωνος.*
 Lágos Λᾶγος, *ου.*
 lahodný = *sladký.*

lahůdkář δ θηροποιός, οὔ.
Lajos Λάϊος, ου.
laju λουδορέω.
Lakedaimon, -ia ἡ Λακε-
δαίμων, ονος.
Lakedaimonka, Lakonka
Λάκαινα, ης.
Lakedaimonský } Λακεδαι-
Lakedaimoňian } μόνιος 3.
lakomec = lakomý.
lakomství ἡ φιλαργυρία, ας.
lakomý φιλάργυρος 2.
Lakónsko ἡ Λακωνική, ης.
lakotný πλεονέκτης, ου.
lámu 1. θράω. 2. ῥήγγνυμι.
laň ἡ ἔλαφος, ου.
Láomedon Λαομέδων, ον-
τος.
Larissa Λάρισσα, ης.
Larisský Λαρισσαῖος 3.
láska δ ἔρωσ, ωτος.
laskavost 1. ἡ εὐνοια, ας.
2. (uznalost) ἡ εὐγνωμο-
σύνη, ης.
laskavý εὐνους 2.; φιλό-
φρων, ονος 2.; εὐμενής 2.
leckdo τίς, τινός 2. (enkl.).
leč 1. πλὴν. 2. ἢ εἰ-.
lehiám si κοιμῶμαι pass.
lelikomyslnost ἡ ἔραθυμία.
lelikomyslný ἔραθυμος 2.;
jsem 1. ἔραθυμέω; jednám
1. ἔραδιουργέω.
lelký κοίτηρος 3.
leju χέω.
lék τὸ φάρμακον, ου.
lekám 1. φοβέω. — se φο-
βέομαι; δειδω. (prs. ne-
ohyč.) 2. ταράσσω.
lékař δ ἰατρός, ου.
lékařství ἡ ἰατρική, ης.
Lémnos ἡ Λήμνος, ου.
Leúbotes Λεωβότης, ου.
Leónidas Λεωνίδα, α(ου).
Leontides Λεοντιάδης,
ου.

Leontini, Leontiny οἱ Λεον-
τῖνοι.
Leontinský (Leontský)
Λεοντῖνος 3.
Leótychides Λεωτυχίδης,
ου.
lep δ ἱξός, οὔ (viscum).
lepší 1. (hodnější) ἀμείνων,
ονος 2.—2. (více po vů-
li, dokonalejší) βελτίων,
ονος 2.—3. (milejší)
λῶων, ονος 2.—4. (moc-
nější) κρείσσων (κρείτ-
των), ονος.
Lereinský Λερεναῖος 3.
Lerna Λέρνα, ης.
les ἡ ὕλη, ης.
Lesbický Λέσβιος 3.
Lesbian = Lesbický.
lesklý λαμπρός 3.
lesknu se λάμπω; ἐλάμ-
πω.
lest δ δόλος, ου.
letím πέτομαι.
1. léto 1. (částka roku) τὸ
ἔτος, ους. 2. (rok) τὸ
ἔτος, ους; δ ἐνιαυτός,
οὔ.
2. Létó (Latona) Λητώ,
οὔς.
lev δ λέων, οντος.
levice ἡ ἀριστερά, ας.
levný εὐτελής 2.
levný 1. ἀριστερός 3.—2.
(eufem.) εὐώνυμος 2.
lež τὸ ψεῦδος, ους.
ležení τὸ στρατόπεδον, ου.
leží 1. κεῖμαι. 2. 1. polem,
táborem; prf. sl. στρατο-
πεδεύομαι.
ležiško ἡ κοίτη, ης.
lhář δ ψεύστης, ου.
lhu ψεύδομαι.
li εἰ.
libezný χαρίεις, εντος 3.
libě ἡδέως.

libím se ἀρέσκω (ἀνδάνω
více básnicky).
libost ἡ χάρις, ιτος.
Libya, Libyje Λιβύη, ης.
lid 1. δ λαός (λαός), ὦ. 2.
δ ἢμος, ου (v. i násl.).
lidé οἱ ἄνθρωποι.
lidojed ἀνθρωποφάγος 2.
lidomil = vlidný 1.
lidský ἀνθρώπινος 3.
lichotím κολακεύω; někomu
τινά.
lichotnictví ἡ κολακεία, ας.
lichotník δ κόλαξ, ακος.
lichý (nerovný) περισσός 3.
lilie τὸ λειριον, ου; τὸ κρι-
νον, ου.
líný = váhavý.
list = psaní.
liším se διαφέρω; od ně-
koho τινός.
liška ἡ ἀλώπηξ, εκος.
litám πέτομαι.
lito je mi μεταμέλει μοι;
μεταμέλομαι.
lituji 1. οἰκτεῖρω; οἰκτερω;
ἐλεέω; někoho pro něco
τινά τινος. 2. (uznávám
svou chybu) μεταγινώ-
σκω.
loď ἡ ναῦς, κώς.
loďka = člun.
loďní boj v. boj.
loďnictví } τὸ ναυτικόν, οὔ.
loďstvo }
loket δ πῆχυς, εως.
Lokroné οἱ Λοκροί.
lom ἡ λίθοτομία, ας (obyč.
v pl.); ἡ λατομία, ας.
losem obdržuju, dostávám
λαγχάνω.
lotos δ λωτός, οὔ.
louka δ λειμών, ὦνος.
loupežím ἀρπάζω.
loupežník δ ληστής, οὔ.
loupím σπλάω.

lon ἡ ἄγρα, ας.
 lože ἡ ἐνὴ, ἤς.
 Istiný dóllos 3. i 2. παν-
 οὔργος 2.
 luk τὸ τόξον, ου.
 Ivi 1. λεόντειος 3.—2. Ivi
 κῆζε ἡ λεοντῆ (δορά), ἤς.
 Lyeko *Λυκία*, ας.
 Lyčan *Λύκανος*, ου.
 Lýd *Λυδός*, ου.
 Lýdia *Λυδία*, ας.
 Lykos *Λύκος*, ου.
 Lykúrgos *Λυκούργος*, ου.
 Lynkeus *Λυνχεύς*, ἕως.
 Iyra ἡ λύρα, ας.
 Lysandros *Λύσανδρος*, ου.
 Lýsias *Λυσίας*, ου.
 Lýsimachos *Λύσιμαχος*,
 ου.
 Ize ἔστι(ν); ἔξεστι(ν).
 Ižiný pseudḗs 2.

M.

macecha ἡ μητριά, ἄς.
 Mag ὁ μάγος, ου.
 Majandros ὁ Μαϊάνδρος,
 ου.
 Makedon } *Μακεδῶν*,
 Makedoňan } *όνος*.
 Makedonský *Μακεδόνιος*
 3.
 maličkost 1. = malé 2. ἡ
 μικρότης, ἤτος.
 málo *ὀλίγος* 3.
 maloměstský (maloměšták)
 ὁ μικροπολίτης, ου.
 maluju γράφω.
 malý 1. μικρός 3.—2. v.
 málo.
 mám 1. a) ἔχω, b) mám se
 ἔχω, διαίκεμαι s adv.
 (po přátelsku εὐνοικῶς).
 — 2. (= vydobyl jsem
 si) κέκτημαι. — 3. (=
 užívám) χρῶμαι. — 4.
 mám za to ἡγέομαι; νο-

μιζῶ; οἴομαι. — 5. =
 potřebijest. — 6. (= jest
 mi ustanoveno) μέλλω.
 Mandane *Μανδάνη*, ἤς.
 Mantineja *Μαντινεία*, ας.
 Mantinejané = Mantinejští.
 Mantinejský ὁ *Μαντινεύς*,
 ἕως.
 manžel = muž.
 manželka 1. ἡ δάμαρ, αρ-
 τος. 2. = žena.
 Marathón ὁ *Μαραθῶν*,
 ὠνος.
 Marcellus *Μάρκελλος*, ου.
 Mardonios *Μαρδόνιος*, ου.
 Marius *Μάριος*, ου.
 marně μάτην.
 marný a) μάταιος 3. i 2.
 (viz i marně). b) κενός 3.
 Masistios *Μασίστιος*, ου.
 maso τὸ κρέας, κρέως (obyč.
 v pl.).
 Massagetka *Μασσαγέτις*,
 ἰδος.
 Massilia *Μασσιλία*, ας.
 mast τὸ φάρμακον, ου.
 máti, matka ἡ μήτηρ, μη-
 τρός.
 matu ταράσσω.
 inazám, mažu χρίω.
 meč τὸ ξίφος, ους.
 mečič ὁ μαχαιροποιός, ου.
 med τὸ μέλι, ιτος.
 Méd *Μῆδος*, ου.
 Médēja *Μῆδεια*, ας.
 měděný *χάλκεος* = χαλ-
 κοῦς 3. i 2.
 Médský *Μηδικός* 3.
 Medúsa *Μέδουσα*, ἤς.
 medvěď ὁ, ἡ ἄρκτος, ου.
 Megabyzos *Μεγάβυζος*, ου.
 Megakles *Μεγακλῆς*
 (-κλέης), ἕως.
 Megapenthes *Μεγαπέν-
 θης*, ους.
 Megara 1. m. τὰ *Μέγα-*

ρα, ων. 2. os. ἡ *Μεγά-
 ρα*, ας.
 Megarský ὁ *Μεγαρεύς*, ἕως.
 Megeran = předch.
 měch ὁ ἄσκος, ου.
 Meidias *Μειδίας*, ου.
 Melétos *Μέλητος*, ου.
 Mělský *Μήλιος* 3.
 melu ἀλέω.
 Memfis ἡ *Μέμφις*, ἰδος
 (ιος).
 méně 1. adv. ἥσσον. 2. adj.
 μείων, ονος 2.; ἐλάσσων
 (ἐλάττων), ονος 2.
 měním ἀλλάσσω; μεθί-
 στημι.
 Menoikeus *Μενοικεύς*, ἕως.
 Menoites *Μενοίτης*, ου.
 menší 1. (postavou) μικρό-
 τερος 3.—2. (skrovnějši;
 nižši) μείων, ονος 2.—
 3. (obsahem) ἐλάσσων
 (ἐλάττων), ονος 2.
 Meropa, -pe *Μερόπη*, ἤς.
 měřičtvi ἡ γεωμετρία, ας.
 měřim μετρέω.
 měřitko = míra.
 měsíc 1. (těleso) ἡ σελήνη,
 ἤς. 2. (čas) ὁ μῆν, μηνός.
 Mesopotamia *Μεσοποτα-
 μία*, ας.
 Messéna *Μεσσήνη*, ἤς.
 Messénsko *Μεσσήνη*, ἤς;
Μεσσηνία, ας.
 městečko τὸ πολίχνιον, ου.
 město 1. ἡ πόλις, ἕως. 2.
 (hlavní) τὸ ἄστυ, εος
 (εως).
 meškám διατρέβω; μένω.
 metám = házím 2.
 Metellus *Μέτελλος*, ου.
 metlovka ὁ κάρθηξ, ἤτος.
 mhla, mlha ἡ ομίχλη, ἤς.
 Mideja *Μίδεια*, ας.
 míchám = mísím.
 Milét ἡ *Μίλητος*, ου.

Milefan = Milétský.
 Milétský *Μιλῆσιος* 3.
 milovník, milovní *δ ἐρα-
 στής, οὔ*.
 Miliades *Μιλτιάδης, ου*.
 miluju 1. *φιλέω*. 2. (s úctou)
 • *στέργω*. 3. (mám rád)
ἀγαπάω. 4. (dychlitím)
ἐράω (s gen.).
 milý *φίλος* 3.
 mimo *πλήν*, neskl., s gen.
 mina *ἡ μνά* (*μνέα, μνάα*),
ᾶς.
 mínění 1. *ἡ δόξα, ης*. 2. *ἡ
 γνώμη, ης*.
 Mínos *Μίνως, ω*.
 Mínyjoné *οἱ Μινῶναι, ὦν*.
 mír *ἡ εἰρήνη, ης*; mír za-
 chovávatí *εἰρήνην ἔχειν*.
 míra *τὸ μέτρον, ου*.
 mírnost 1. = skromnost. 2.
ἡ μετριότης, ητος. 3. (li-
 bost) *ἡ πραότης, ητος*.
 mírný 1. *μέτριος* 3. (2.). —
 2. *πραῖος* 3. (fem. *πραεῖα*
 n. *πραεῖα*).
 mísím *μίσνυμι*.
 místnost *τὸ χωρίον, ου*.
 místo 1. *ὁ τόπος, ου*. 2. *τὸ
 χωρίον, ου*. 3. (praep.)
ἐντί, s gen.
 mládece *ὁ ἡΐθεος, ου*.
 mládež 1. v. mláďi. 2.
 (= mláďi) *οἱ νέοι*.
 mláďi 1. *ἡ νεότης, ητος*. 2.
παῖδες; (z mláďi *ἐκ παῖ-
 δων*).
 mladík = jinoch.
 mladý *νέος* 3.
 mlčení } *ἡ σιωπή, ῆς*;
 mlčlivost } *σιγή, ῆς*.
 mlčím *σιωπάω; σιγάω*.
 mluvím 1. *λέγω*. 2. *ἀγορεύω*
 (fut. *ἐρώω*; prf. *εἴρηξα*;
 aor. *εἶπα*).
 množnásobný *πολλά-*

πλοῦς (-*πλόος*) 3.; *πολ-
 λαπλάσιος* 3.
 mnohý *πολύς* 3.
 množství, množstvo 1. *τὸ
 πλῆθος, ους*. 2. (m. lídu)
οἱ πολλοί.
 moc 1. *ἡ δύναμις, εως*. 2.
τὸ κράτος, ους.
 mocnost *ἡ δυναστεία, ας*.
 mocný 1. *ἀγαθός* s comp.
κρείσσω a sup. *κράτι-
 στος*. — 2. *δυνατός* 3.
 modlím se *εἵχομαι; ἐπεύ-
 χομαι*.
 mohl *δύναμαι* dep. pass.
 mor *ὁ λοιμός, οὔ*.
 moře *ἡ θάλασσα, ης*; *δ
 πόντος, ου* (*τὸ πέλαγος,
 ους*).
 mořský *πελάγιος* 3.; moř-
 ská bitva *ἡ ναυμαχία, ας*.
 most *ἡ γέφυρα, ας*.
 moudrost *ἡ σοφία, ας*.
 moudrý *σοφός* 3.
 moucha *ἡ μνία, ας*.
 možnost *ἡ δύναμις, εως*.
 možný *δυνατός* 3.
 mrav *τὸ ἥθος, ους*.
 mravenec *ὁ μύρμηξ, ηκος*.
 mravenisko *ἡ μυρμηκία*.
 mrštím v. házím 2.
 mrtev jsem *τέθνηκα*.
 mrtvola = mrtvý.
 mrtvý 1. *νεκρός* 3. i subst.
 masc. *ὁ νέκρως, υος*. 2. v.
 mrtev.
 mru (*θνήσκω*;) *ἀποθνή-
 σκω*.
 mrzím se 1. (jsem nevrlý,
 mrzutý) a) *ἀγανακτέω*,
 b) *δυσχεραίνω*; mrzí mne
 něco: *δυσχεραίνω τινί*.
 2. *ἄχθομαι*. pass. nad
 něčím; na něco *τινί*.
 mrzout }
 mrzutý } *δύσκολος* 2.

mslím se τιμωρόμαι (*τί-
 νομαι*) nad někým, ně-
 komu *τινά*.
 mudřec (mudrc) *ὁ φιλόσο-
 φος, ου*; *ὁ σοφός, οὔ*.
 mudruju *φιλοσοφῶ*.
 mudrlant = sofista.
 Músa *Μοῦσα, ης*.
 musím *δεῖ ἐμέ* (s inf.).
 muž *ὁ ἀνὴρ, ἀνδρός*.
 mužnost *ἡ ἀνδρεία* (*ἀν-
 δρεία*).
 mužný *ἀνδρεῖος* 3.
 mužský *ἄρστηρ* (*ἄρστηρ*), *ενος*
 2.
 Mykala (-le) *Μυκάλη, ης*.
 Mykénský *Μυκηναῖος* 3.
 Mykény *αἱ Μυκῆναι, ὦν*.
 mýlím se *ἀμαρτάνω*; *σφάλ-
 λουμαι*; v něčem *τινός*.
 mysl 1. *ὁ νοῦς* (*νόος*), *νοῦ*.
 2. *ἡ γνώμη, ης*. 3. *ὁ θυ-
 μός, οὔ*.
 myslím 1. (mám za to) *νο-
 μίζω*. 2. *νοέω*; *φρονέω*.
 myslivec *ὁ κυνηγέτης, ου*.
 Mýsoné *οἱ Μύσοι*.
 myš *ὁ μῦς, μύδος*.
 myšlénka 1. *ἡ διάνοια, ας*.
 2. *ἡ φροντίς, ίδος*.
 mzda *ὁ μισθός, οὔ*.

N.

nabídnutí *τὸ ἐπάγγελμα,
 ατος*.
 nabírám (vodý) *ἀρώω* i med.
 nabízím se *ἐπαγγέλλομαι*.
 nabývám *τυγχάνω*; n. síly
ισχύω.
 nácestné *τὸ ἐφόδιον, ου*.
 náčelnictví *ἡ ἡγεμονία, ας*.
 náčelník 1. *ὁ ἡγεμών, ὄνος*;
 jsem náč. *ἡγέομαι*. 2. *ὁ
 ἄρχων, οντος*.
 nadání *ἡ δόξα, ης*.
 nadávám *λοιδορέω*; něko-

mu τινά; — ρέομαι τι-
νι.
nadánka (láni, přezdívká)
ή λουδορία, ας.
naděje ή έλπίς, ίδος.
nádenník δ αυτουργός, οὔ.
nádoba τὸ άγγειον, ου.
nadvládí = náčelnictví.
náhlavník τὸ προμετωπί-
διον.
náhoda ή τύχη, ης.
nachový φοινικιοῦς (φοινί-
κεος) β.
najatý = nájemný.
najdu (nacházím), v. nalé-
zám.
nájemný (mzdu beroucí) μ-
σθοφόρος 2.
najímám si μισθόομαι.
nakládám (nějak s někým)
χωρῶμαι.
nalénám = vlénám.
nález τὸ ψήφισμα, ατος.
nalézám εἰρίσκω.
nálezce δ εἰρητής, οὔ.
naložím v. nakládám.
namáhám se 1. πονέω. 2.
κάμνω.
namaháni δ πόνος, ου.
náměsti ή άγορά, ας.
námořní (mořská) bitva ή
ναυμαχία.
naopak τὸναντίον.
napadám προσπίπτω
(s dat.).
nápěn τὸ μέλος, ους.
napisují αναγράφω.
naplněný μεστός β.
naplňuju 1. έμ-, καταπιμ-
πλημι; něčím τινός. 2.
τελέω.
napodobuju μιμέομαι.
nápoj τὸ ποτόν, οὔ.
napomenutí ή νουθέτησις,
εως.
napominám νουθετέω.

nápomocen επίκουρος 2.
napravuju επανορθόω;
άνορθόω.
náprsník τὸ προστερνί-
διον.
napřahuju ανατείνομαι.
napřed = dřive.
narážím (srážím) συγκρούω
(τινί).
národ τὸ ἔθνος, ους; δ δῆ-
μος, ου.
naroditi se γενέσθαι.
narození ή γενεά, ας.
narozeniny τὰ γενέθλια,
ων.
náruživost ή επιθυμία, ας.
nářek (pláč) δ κλαυθμός.
nařkám 1. κατηγορέω; na
někoho τινός. 2. δλοφύ-
ρομαι.
nařzení τὸ πρόσταγμα,
ατος.
nařizuju 1. ἐντέλλομαι. 2.
ἐπιτάσσω; προσταύσσω.
násilí ή βία, ας; násilím
přemáhám βιάζομαι.
následovník δ μιμητής, οὔ.
následuju 1. ἔπομαι; ně-
koho τινί. 2. (napodo-
buj) μιμέομαι.
nastávám γίνομαι.
nastrojuju παρασκευάζω.
nasytím v. sytím.
natahuju ανατείνω.
naučím se fut. (aor., perf.)
sl. εκμανθάνω; μελε-
τάω; něčemu τί.
navracuju se (připravuju se)
domū παρασκευάζομαι
οἴκαδε.
navštěvují επισκοπέω.
návyk 1. δ ἔθισμός, οὔ. 2.
ή συνήθεια.
navykám (tr.) ἐθίζω. τινά
někoho.
Naxos ή Νάξος, ου.

nazpět 1. = zpět. 2. πάλιν.
nazývám 1. λέγω. 2. καλέω.
3. κληίζω.
ne 1. οὔ; οὐκ; οὐχ. prokl.
2. μή.
neb, nebo 1. (i: neboli) ή. —
2. neboť; (zajisté) γάρ.
nebe δ ουρανός, οὔ.
nebezpečenství; nebezpečí
δ κίνδυνος, ου; v neb.
jsem; neb. podnikám ziv-
δενεύω.
nebezpečný 1. επικινδύνος
2. — 2. επισφαλής 2.
nebo(i), neboli v. neb.
nebydlitelný δυσοίκητος 2.
necitlivý απαθής 2.
nectím ἀτιμάζω.
nečinnost ή άργία (άεργία),
ας; ή άπραγμοσύνη.
nečinný άργός (άεργός), 2.
i 3.
nedbalost ή άμελεία, ας.
nedbalý άμελής 2.
nedbám άμελέω.
nedostatečný ἔλλιπής 2.
nedostatek 1. ή ἔνδεια, ας.
2. ή άπορία, ας. 3. τὸ
σπάνος, ους.
nedostává se něčeho něko-
mu: ἐπιλείπει τί τινα.
neduh τὸ πάθος, ους.
nedůvera ή άπιστία, ας.
nedůvěrný άπιστος 2.
nedůvěřuju άπιστέω.
Nefele Νεφέλη, ης.
nehoda 1. ή άτυχία, ας; —
δυστυχία, ας. 2. ή συμ-
φορά, ας.
nehodný ανάξιος 2. i 3.
nechávám έάω.
nechybný άναμάριτος 2.
nějak πώς (enkl.).
nějaký (1. ποιάς β.). 2. τίς,
τινός 2. (enkl.).
nejkrajnější = nejzadnější.

nejen οὐ μόνον.

nejvíce 1. (adv.) μάλιστα.

2. (adj.) πλεῖστος.

nejzadnější (nejzazší; nej-
krajnější) ἔσχατος 3.

nekázeň ἡ ἀναρχία, ας.

někde ποῦ (enkl.).

někdo = někteří.

někdy 1. (kdysi; jednou)
ποτέ (enkl.). 2. (několi-
krát) ἐνίοτε.

několik 1. ἕνιοι 3.—2. τι-
νές (enkl.). — 3. ὀλίγοι.

nekonečný ἀτελής 2.

některý 1. τις, τινός 2.
(enkl.). — 2. (v pl.)
ἕνιοι 3.

Néleus Νηλεὺς, έως.

Nemea Νεμεά, ας.

Nemejský Νεμεϊός 3.

nemilý ἄχαρις, ιτος 2.

nemírný ἀκράτης 2.

nemlupně (adj.) νήπιος 3.

nemoc ἡ νόσος, ου; τὸ νό-
σημα, ατος.

nemocen jsem νοσέω; κάμ-
νω.

nemocním νοσέω.

nemožný ἀδύνατος 2. ἀμή-
χανος 2.

nemužný ἀνανδρος 2.

nenadále = nenadálý.

nenadálý αἰφνίδιος 2.

nenasytelný ἕπληστος 2.

nenávidím μισέω, s acc.

nenávisť τὸ μῖσος, ους.

neobezděný ἀτειχιστος 2.

neočekávaný ἀπροσδόκη-
τος 2.

neolrouzenost ἡ ἄδεια, ας.

nepobožný ἀσεβής 2.

nepodmanitelný ἀχείρωτος
2.

nepodobný ἀνόμοιος 2.(3.).

nepolnutelný ἀκίνητος 2.

neporanitelný ἄτρωτος 2.

nepořádek ἡ ἀταξία, ας.

nepořádný jsem ἀτακτέω;
ἀκοσμέω.

nepořizený, s nepořizenou
ἔπρακτος 2.

neposlúšen jsem ἀπειθεώ;
ἀπιστέω.

nepotřebný ἀχρηστος 2.

nepoznávám ἀγνοέω.

nepravý = 1. lživý. 2. ne-
spravedlivý.

neprospešný ἀνωφελής 2.

nepřátelský 1. πολέμιος
3.—2. ἐχθρός.

nepřátelství ἡ ἐχθρα, ας.

nepřijemný ἀηδής 2.

nepřítel 1. (ve válce) ὁ πο-
λέμιος, ου. 2. ὁ ἐχθρός.

nepřiznivec }
nepřiznivý } δυσμενής 2.

nepsaný ἄγραφος 2.

nerad = bezděky.

Néreovna Νηρεΐς, ίδος.

Néreus Νηρεὺς, έως.

nerovnost ἡ ἀνομοιότης,
ητος.

nerozum } ἡ ἀφροσύ-
nerozumnost } νη, ης.

nerozumný ἄνοος (ἄνοος)
2.; ἀνόητος 2.; ἄφρων,
ονος 2.

nerozvážlivý ἀλόγιστος 2.

nesčíslný μυρίος 3.; ἀνα-
ρίθμητος 2.

neskrotitelný δυσχερής 2.

nesláva ἡ ἀδοξία, ας.

neslavný ἔδοξος 2.

neslušný 1. ἀπρεπής 2.—
2. ἄτοπος 2.

nesmrtelnost ἡ ἀθανασία.

nesmrtelný ἀθάνατος 2.

nesmyslnost ἡ ἔννοια, ας.

nesnadný ἄπορος 2.

nesnáze (nesnáz) 1. ἡ ἀπο-
ρία, ας. 2. v nesn. jsem
ἀπορέω, ἀμηχανέω.

nesouzený ἄκριτος 2.

nespolehlivý ἄπιστος 2.

nespořádaný ἄτακτος 2.

nespravedli-
vost } ἡ ἀδικία, ας;
nespravedli- } τὸ ἀδικημα,
nost } ατος.

nespravedlivý }
nespravedlný } ἄδικος 2.

nestálý 1. ἀβέβαιος 2.—2.

(vrtkavý) σφαλερός 3.

nestárnoucí ἀγήρω (ἀγή-
ρας) 2.

nestejný ἄνισος 2.

Nestor Νέστωρ, ορος.

nestydatý ἀναίσχυντος 2.

nesu φέρω.

nesvornost ἡ διαφορά.

nesvorný διάφορος 2.
(s gen.).

nešlechtnost (zlost) ἡ κα-
κία, ας.

nešťastný 1. (bídny) ἔθλιος
3.—2. ἀτυχής 2.; δυστυ-
χής 2.

neštěstí 1. ἡ ἀτυχία, ας;
δυστυχία. 2. τὸ δυστύ-
χημα, ατος. 3. τὸ κακόν.

neučený ἀμαθής 2.

neumdlený ὁ, ἡ ἀκμής,
ητος.

neumělost (neučenost) ἡ
ἀμαθία, ας.

neumělý = neučený.

neúroda ἡ ἀφορία, ας.

neurozenost ἡ δυσγένεια,
ας.

neuvěřitelný ἄπιστος 2.

neužitečný ἀχρεῖος 2.

neválečný ἀπόλεμος 2.

nevázanost ἡ ἀναρχία, ας.

nevážnost ἡ ἀδοξία, ας.

nevčasný ἄκαιρος 2.

nevědeckost ἡ ἀχαριστία,
ας.

nevěděný ἀχαριστος 2.

nevědek neutr. adj. ἀχαρις, ιτος 2.

nevědomost 1. ἡ ἀνεπιστημοσύνη, ης. 2. (neučestnost) ἡ ἀμαθία, ας.

nevědomý 1. ἀνεπιστήμων, ονος 2.—2. μὴ (οὐκ) εἰδώς, ότος 3.

nevěrný ἀπιστος 2.

nevinný ἀναίτιος 2.

nevylmatelyný = nutný.

nevzdělanec } ἀπαιδευτος
nevzdělaný } 2.

nezásobný ἀπορος 2.

nezbednost = nezvedenost.

nezdravý οὐχ ὑγιής 2.; ροσών, οῦντος 3.

nezdrželivost ἡ ἀκρασία, ας.

nezhasitelný ἀσβεστος 2.

nezhojitelný ἀνήκεστος 2.

nezjevný ἀφανής 2.

nezkušěný ἀπειρος 2.

neznabožství ἡ ἀσέβεια, ας.

neznám ἀγνωσώ.

nezvedenost ἡ ἀκολασία, ας.

nezvedený ἀκόλαστος 2.

nezvyklost ἡ ἀήθεια, ας.

než 1. ἤ. 2. πρὶν ἤ; πρὶν.

neženatý ἄγαμος 2.

nie οὐδέν, ενός. 2. μηδέν, ενός.

ničemnost ἡ μοχθηρία, ας.

ničím 1. a) ἀφανίζω. b) φθείρω. 2. ἀπόλλυμι. 3. (strhují) ἀφαιρέω.

nijak 1. οὐδαμῶς; οὔπω.

2. μηδαμῶς; μήπω.

nikde 1. οὐδαμοῦ. 2. μηδαμοῦ.

nikdo = žádný.

nikdy 1. a) οὔποτε. b) (ani jednou) οὐδέποτε. 2. a) μήποτε. b) μηδέποτε.

Nikias Νικίας, ον.

nikoli 1. (důrazně ne) οὐ

(οὐκ; οὐχ) οὐχί. 2. = nijak.

Nil δ Νεῖλος, ον.

Ninive ἡ Νίνος, ον.

Ninyas Νινύας, ον.

Nioba Νιόβη, ης.

nizkost ἡ ταπεινότης, ητος. nízký ταπεινός 3.

noc ἡ νύξ, νυκτός — v noci: buď gen., buď adv. νύκτωρ.

noh (háječné zvíře: křídlatý levsrptačí hlavou) ὀγρόψυ, ἔπος.

nolha δ πούς, ποδός.

Nomad δ Νομάς, άδος.

nos ἡ ῥίς, ῥίνος.

nosím φορέω; περιφέρω.

nouze δ πόνος, ον.

nový 1. νέος 3.—2. καιρός 3.

nucení = nutnost.

Numanfan Νομαντίνος, ον.

nutím ἀναγκάζω.

nutnost ἡ ἀνάγκη, ης.

nutný ἀναγκαῖος 3. (2.).

nuzný ἐπίπονος 2.

nýbrž ἀλλά.

Nyktens Νυκτεῦς, έως.

nynta ἡ νύμφη, ης.

nynejší δ νῦν.

nynti νῦν.

O.

Ó, (o u voc.) ὦ.

oba ἄμφω (viz. i: strana).

obávám se φοβέομαι. pass.

obeování ἡ δουλία, ας.

obeuju 1. δμιλέω; s někým τινί. 2. συνοικέω. 3. σῦνειμι (-εῖναι).

občan δ πολίτης, ον.

občanský ξιφυτός 2.

občanstvo 1. = obec. 2. občané.

obdaruju δωρέω.

obdivovatel δ θαυμαστής, οῦ.

obdivuju se 1. = divím se. 2. (— příliš) ἄγαμαι dep. pass.

obdržuju 1. παραλαμβάνω; λαμβάνω. 2. v. losem.

obec ἡ πόλις, έως.

obecný = společný.

oběduju (dělám si oběd) δειπποποιέομαι.

obelhávám ψεύδομαι.

oběším v. věším.

obesýlám (si) μεταπέμπομαι.

obět ἡ θυσία, ας.

obětuju 1. θύω. 2. (mokrout obět) σπένδω. 3. ἀνατίθημι.

obezdění δ τειγισμός, οῦ. obezdívám τειγίζω.

obhajování ἡ ἀπολογία, ας.

obhajuju se ἀπολογέομαι.

obeházím περιέρχομαι; περιερίημι (-εῖναι).

obehodniectví ἡ ἔμπορία, ας.

obehodník ὁ ἔμπορος, ον.

obilí 1. (zito) ὁ σίτος, ον (v pl. neut.). 2. (plod.) ὁ καρπός, οῦ.

objem ἡ περιουσία, ης.

objevuju 1. δηλώνω. 2. φαινώ; ἀναφαίνω; προφαίρω; — se: dep. pass. (s aor. II. pass. a s př. II. act.).

objímám περιλαμβάνω.

objíždím περιλαίνομαι.

obkládám περιτίθημι (ok. něčeho τινί).

obkličení; obkličování ἡ (περι)κλιζέω, έως.

obkličuju περικλιζέω.

oblékám ποσολογέω.

oblek = šat.

oblékám 1. ἐνδύω; někoho

v něco (s I. aor. a fut.)
 τινά τι; obl. si (se) med.
 s II. aor. act. a s prf.
 act. 2. ἀμφιέννυμι.
 obležení ἢ πολιορκία, ας.
 obličeť τὸ πρόσωπον, ου.
 obluda τὸ τέρας, ατος.
 obluzuju φενακίζω.
 obnažuju γυμνῶ.
 obohacuju πλουτίζω.
 oboj, obojí 1. ἀμφοτέρως
 3.—2. = oba.
 obol ὁ ὀβολός, οῦ.
 obracím, obračuju 1. τρέ-
 πω; στρέφω. — na útěk
 ἀποτρέπομαι. 2. (ob.na-
 zpět) ἀποστρέφω (ἀπί-
 σω); ὑποστρέφω (intr.).
 obraz 1. ἡ εἰκὼν, ὄνος. —
 2. τὸ ζωγράφημα, ατος.
 obrva ἡ ὀφρὺς, ὄνος (v řečt.
 jako v češt. obyč. pl.).
 obřezuju περικόπτω.
 obsazuju καταλαμβάνω.
 obsluha ἡ θηράτεια, ας.
 obtěžuju ἐνοχλέω.
 obtíž = obtížné.
 obtížný χαλεπός 3.
 obveseluju εὐφραίνω.
 obviňuju = viním.
 obyčej (v obyčejí) mám =
 zvyklý jsem.
 obydlený part. prf. pass.
 sl. οἰκέω.
 obydlí ἡ οἰκία, ας.
 obývám οἰκέω (s acc.).
 obzvláště (obzvláště) 1.
 διαφερόντως. 2. καὶ δὴ
 καί (v. i B. eviě. 60, 17).
 obžaluju v. žaluju 1.
 ocas = ohon.
 ocelový ἀδαμάντινος 2. i 3.
 očekávám προσδοκῶ.
 odcizuju νοσφίζομαι.
 odděluju 1. διαχωρίζω. 2.
 ἀπειργῶ.

odebirám se = odcházím.
 odejdu ἄπειμι (-ίεναι).
 oděni ὁ χιτῶν, ὤνος.
 odesýlám ἀποπέμπω; ἀπο-
 στέλλω.
 oděň τὸ ἱμάτιον, ου.
 odevzdávám 1. ἐπιτρέ-
 πω. 2. παρα-, ἀποδί-
 δωμι.
 odháním ἀπελαύνω.
 odhazuju ἀπορρίπτω.
 odcházím ἀπέρχομαι; ἄπει-
 μι (-ίεναι).
 odjíám παραιρέω; ἀφαι-
 ρέω, -έομαι; od někoho
 τινός.
 odkad, odkud 1. (taz.) πό-
 θεν. 2. (vzt.) ὄθεν. 3.
 (neurč. vzt. a nepř. taz.)
 δπόθεν.
 odklízuju a) ἀναιρέω. b)
 ἀφαιρέομαι.
 odkvátám παρακαμάζω.
 odletuju (vzletuju) ἀναπέ-
 τομαι.
 odloučení ἢ διάλυσις, εως.
 odlučuju ἀπαλλάσσω; —
 se: pass. (i s aor. II.).
 odměna 1. τὸ ἄθλον (ἔε-
 θλον), ου. 2. (přední) τὸ
 ἀριστεῖον, ου.
 odměňuju ἀντιποιέω; (od-
 plácím) někomu něčím
 τινά τι.
 odměřím v. měřím.
 odmítám 1. (odlučuju) ἀπο-
 λύω. 2. (dřivody a pod.)
 ἐλέγω.
 odmíouám 1. ἀντίφημι.
 2. ἐλέγω.
 odnímám = odjíám.
 odpadám = odstupuju.
 odpadnutí ἢ ἀπόστασις,
 εως.
 odpluju fut. (aor., prf.) sl.
 ἐκπλέω; ἀποπλέω.

odpočívám παύομαι; ἀνα-
 παύομαι.
 odporný = protivný.
 odporuju = protivím se.
 odpouštím συγγιγνώσκω.
 odproněd ἢ ἀπόκρισις, εως.
 odpronídám 1. ἀποκρίνο-
 μαι. 2. (o věště:) ἀναί-
 ρέω.
 oprůce ὁ ἀντίπαλος, ου.
 oprůštění ἢ συγγνώμη, ης.
 odrážím κατεργῶ.
 odstoupiti ἀποστῆναι; od
 někoho τινός.
 odstrkuju ἀπωθέω.
 odstupuju (odpadám) ἀφί-
 σταμαι (s II. aor. act.
 a s perf. act.); od něko-
 ho τινός.
 odsuzuju 1. κατακρίνω. 2.
 (odhlasuju) καταψηφι-
 ζομαι; někoho k něčemu
 τινός τι.
 otrhuu, -táhnú (o vojsku)
 fut. (aor.) sl. ἀπελαύνω.
 odtud (odtad) ἐντεῦθεν; ἐν-
 θένδε.
 odvádím ἀπάγω.
 odvázím = odvádím.
 odvážlivý 1. θαρσαλέος 3.
 2. παρὰβολος 2.
 odvážnost ἢ τόλμα (τόλμη),
 ης.
 odvažuju se τολμάω.
 odvětiti ἀμείψασθαι (prs.
 -βομαι); někomu τινά.
 odvracím, odvracuju 1.
 ἀποτρέπω. 2. ἀφίστη-
 μι; od někoho τινός.
 Odysséa ἢ Ὀδυσσεΐα, ας.
 Odyseus Ὀδυσσεύς, εως.
 ohavný μοχθηρός 3.
 oheň τὸ πῦρ, πῦρός.
 ohlas ἢ ἠχώ, οῦς.
 ohlášení τὸ κήρυγμα, ατος.
 ohlašuju κηρύσσω.

ohledánám σκοπέω; σκέπ-
τομαι.
ohlížím se περιβλέπω
(s acc.).
ohon ή οὐρά, ἄς.
ohrada δ παράδεισος, ου.
ohrazuju τειχιζώ.
ohromný πανικός 3.
ohlřínám θερμαίνω.
ohýbám κάμπτω.
ochočení ή κατάρτυσις,
εως.
ochotnost ή προθυμία, ας.
ochotný πρόθυμος 2.; έτοι-
μος (έτοιμος).
Oidipus Οιδίπτος, οδος.
Oichalia Οίχαλία, ας.
Oineus Οίνεύς, έως.
okazuju επιδεικνυμι;
-υμαι.
Ókeanos Ὠκεανός, οὔ.
Ókeanovna Ὠκεανίς, ίδος.
oklamánám εξαπατάω.
oko δ οφθαλμός, οὔ.
okouším γεύομαι.
okouzľuju κηλέω.
okřídlený πτερωτός 3.
olej τὸ έλαιον, ου.
oligarchia ή oligarχία,
ας.
oliva ή έλαία (έλλάα), ας.
oltář δ βωμός, οὔ.
olupuju = loupím.
Olymp δ Ὀλυμπος, ου.
Olympia ή Ὀλυμπία, ας.
olympiada ή δλυμπιάς,
άδος.
Olympijský Ὀλύμπιος 3.
Olynth ή Ὀλυνθος, ου.
Olyntský Ὀλύνθιος 3.
Olynsan = Olyntský.
omdlivám λειποψυχέω.
Omfale (-la) Ὀμφάλη, ης.
onemocním v. nemocním.
onen εκείνος 3. (neut. εκεί-
νο).

opračný } εναντίος 3.
opak }
opatrnost ή εὐλάβεια, ας.
opatrný εὐλαβής 2.
opatruju = chráním 2.
opět αὐθις; αὔ.
opěnuju 1. ζῆδω (αἰδῶ). 2.
δυνέω.
opřím se μεθύσκομαι,
pass.
opilství ή μέθη, ης; τὸ με-
θύσκειν.
opilý μεθύων, οντος 3.
Opis ή Ὠπις, ιδος.
oplakánám (κατα)κλαίω.
opromijím 1. παραλείπω.
2. παρήμι.
oprouštím 1. ἀπο-, καταλει-
πω; λείπω. 2. ξερημόω.
opovažuju se τολμάω.
oponřľuju καταφρονέω;
někým τινός.
opozďuju se ὑστερέω
(s gen.).
oprava ή επανόρθωσις,
εως.
opravdnový αληθινός 3.
opravuju επανορθώω; κατ-
ορθώω.
Opuntský Ὠπούντιος 3.
orel δ αετός, οὔ.
Orestes Ὀρέστις, ου.
Orfens Ὀρφεύς, έως.
Orchomenos ή, δ Ὀρχομε-
νός, οὔ.
Orthros Ὀρθρος, ου.
osa (vos) δ σφήξ, ηκός.
osadník δ ἀποικίος, ου.
osazuju οἰκέω.
osel δ, ή ὄνος, ου.
osení ή χλόη, ης; δ σῖτος.
oslabuju (změkkuju) θρυ-
πτω.
oslepuju τυφλώω.
osnmačítelý δικτωκαϊδε-
καέτης, ους 2.

osoũju διαβάλλω.
Ossa ή Ὄσσα, ης.
ostatní 1. λοιπός 3.— 2. δ
ἄλλος (obyč. v pl.).
ostrakismos δ ὄστρακισμός.
ostrov ή νῆσος, ου.
ostrovan δ νησιώτης, ου.
ostrý δξύς 3.
ostřihuju ξυρέω; ἀποκείρω.
osud = náhoda.
osvědčení ή επίδειξις, εως.
osvědčuju 1. ἐξελέγχω. 2. =
prokazuju.
osvobožuju 1. (odľučuju)
ἀπολύω. — 2. ἐλευθε-
ρῶω.
ošemetník } πανοῦργος 2.
ošemetný } δολερός 3.
ošklivost (nezpřisobnost) ή
ἀσχημοσύνη.
otáčím ἀναστρέφω. — se,
dep. pass.
otázka ή ἐρώτησις, εως.
otcovrah δ πατροκτόνος,
ου.
otcovský πατριός 3.; πά-
τριος 3. i 2.
otčina ή πατρίς, ίδος.
otec δ πατήρ, πατρός.
otevru v. otvíráím.
Ótos Ὄτος, ου.
otročím δουλεύω; δουλό-
μαι, pass.
otrok δ δοῦλος, ου.
otřásám = třesu.
otuzenost ή καρτερία, ας.
otvirám (rozvirám) ἀνοίγω,
ἀνοίγνυμι.
ovec 1. δ, ή οἶς, οἴος. 2. τὸ
πρόβατον, ου.
ovčák δ ποιμῆν, ένος.
ovládám δυναστεύω (s gen.).
ovoce δ καρπός, οὔ.
ovšem πάντ; πάντ γε.
Óvos δ Ὄξος, ου.
ozbrojený ἔνοπλος 2.

ozbrojuju 1. *ἐξοπλιζῶ*. 2. (loŭ) *πληρῶ*.
 ozdoba δ *κόσμος*, ου.
 ozdobju = *zobím*.
 oznamuju 1. *σημαίνω*; φράζω. 2. (zvěstuju) *ἀγγέλλω*. 3. (udánám) *μηνύω*.
 ožínám *ἀναβιάσκομαι*.

P.

pád 1. τὸ πτώμα, ατος; ἡ πτώσις, εως. 2. (vydobyti) ἡ αἵρεσις, εως; ἡ ἔλιωσις, εως.
 padám *πίπτω*; p. k něemu *προσπίπτω* s dat.
 Paflagon *Παφλαγῶν*, ὄνος.
 Pagasy αἱ *Παγασαί*.
 páchiám *ἐξεργάζομαι*.
 páclnu *ἴζω*.
 pachole, pacholátko τὸ παιδίον, ου; τὸ μερικάκιον.
 pacholecký *μερικάκιώδης* 2.
 pak 1. αἶ; αἶθις. 2. δέ.
 palice τὸ ῥόπαλον, ου.
 pálim *καίω*; κάω.
 Pallas *Παλλάς*, ἄδος.
 památka ἡ μνήμη, ης.
 pamatuju si *μνημονεύω*; *μνημονεύω*.
 paměť ἡ μνήμη, ης.
 pamětilhodný *ἀξιωματικός* 2.
 pamětliv *μνήμων*, ὄνος 2.; pam. jsem *μνημονεύω*; *μνημονεύω*.
 pán ὁ δεσπότης, ου.
 Panathénaje τὰ *Παναθηναία*, ων.
 paneuka; panna ἡ παρθένος, ου.
 pánovitý *ἀρχικός* 3.
 panovníce ἡ δέσποινα, ης.
 panovníctví ἡ *τυραννίς*, ἴδος.

panovník 1. = pán. 2. ὁ *τύραννος*, ου.
 paprsek ἡ ἀκτίς, ἴνος.
 Paralové (pomoháné) οἱ *Πάραλοι*.
 Paralos ἡ *Πάραλος*, ου.
 Parmenión *Παρμενίων*, ωνος.
 pás ὁ ζωστήρ, ἥρος.
 past ἡ παγίς, ἴδος.
 pastva ἡ νομή, ἥς.
 pastýř ὁ νομέυς, ἕως; *ποιμήν*, ἕνος; *βουκόλος*, ου.
 pasu *νέμω*; *βόσκω*.
 pátrám *ἐρευνῶ*; *ἀνερευνῶ*.
 patrný = *zjevný*.
 Patroklos, -es *Πάτροκλος*, ου i *-κλέους*.
 patřím *θεῶμαι*; *ὀράω*; *βλέπω*.
 Pausanias *Παυσανίας*, ου.
 pán ὁ ταῶς, ὦ.
 pazour ὁ ὄνυξ, υχος.
 péče; pečlivost = starost 1.
 pečuji = *starám* se.
 Peðieoné (obyv. roviny) οἱ *Πεδιεῖς*, ἕων.
 Pégasos ὁ *Πήγασος*, ου.
 Peirajens ὁ *Πειραιεύς*, ὡς (ἕως).
 Peisistratos *Πεισίστρατος*.
 Peisistratovec *Πεισιστρατιδής*, ου.
 pěju *ᾄδω* (*ἀείδω*).
 pekař ὁ ἀρτοποιός, ου.
 Péleus *Πηλεὺς*, ἕως.
 Pelias *Πελίας*, ου.
 Pélion τὸ *Πήλιον*, ου.
 Pellénský ὁ *Πελληνεύς*, ἕως.
 Peloponéssko, Peloponéssos ἡ *Πελοπόννησος*, ου.
 Peloponésský *Πελοποννήσιος* 3. *Πελοποννησιακός* 3.

Pelór *Πέλωρ*, ωρος.
 Pelops *Πέλοψ*, ὀπος.
 Pélusion τὸ *Πηλοῦσιον*, ου.
 pēna ὁ ἀφρός, οῦ.
 Pénejos ὁ *Πηνεῖος*, οῦ.
 penězoehťivost ἡ *φιλαργυρία*, ας.
 penězoehťivý *φιλοχρημάτος* 2.; — *φιλάργυρος* 2.
 penize τὰ *χρήματα*, ων.
 Pentheus *Πενθεύς*, ἕως.
 Pergamos ἡ *Πέργαμος* (i τὸ -μον), ου.
 Periander *Περικλῆς*, ου.
 Periboja *Περίβοια*, ας.
 Perikles *Περικλῆς* (-κλήης), ἕους.
 Perillos *Περίλλος*, ου.
 péro τὸ *περὸν*, οῦ.
 Persefona *Περσεφόνη*, ης.
 Persepolis ἡ *Περσέπολις*, εως.
 Perses *Πέρσης*, ου.
 Perseus *Περσεύς*, ἕως.
 Perský *Περσικός* 3. (Per. kr. βασιλεύς).
 Peršan *Πέρσης*, ου.
 peruť ἡ *πτέρυξ*, υχος.
 pes ἡ, ὁ κύων, κύνος.
 pěstoun ὁ τροφός, οῦ.
 pestrý *ποικίλος* 3.
 pěstuju *θεραπεύω*.
 pěší } *πεζός* 3.
 pěšky }
 pětiletý *πενταετής* 2.
 pěvec ὁ ᾠδός (*αἰδός*), οῦ.
 pevnina ἡ ἡπειρος, ου.
 pevnost τὸ *ἔρμα*, ατος.
 pevný *ἰσχυρός* 3.; *δύσχυρος* 3.
 píce 1. ἡ *βοτάνη*, ης. 2. ὁ *χόρτος*, ου.
 píják ὁ *φιλοπόνης*, ου.
 píju *πίνω*.
 pilnost ἡ *σπουδή*, ἥς.
 pihý *σπουδαῖος* 3.

πίσεκ ἢ ἄμιμος (ψάμιμος).
 πίσεμνι ἐγγραφος 2.
 πίσει τὸ μέλος, ους.
 πίσμη τὸ γράμμα, ατος
 (srn. násl.).
 písno τὰ γράμματα, ων.
 písfaλα δ αὐλός, οὔ.
 písnu γράφω.
 písni τὸ ποτόν, οὔ.
 Pittakos Πιπτακός, οὔ.
 plaču κλαίω; κλάω.
 plachta τὸ ἱστίον, ου.
 plamen ἢ φλόξ, ογός.
 plašim 1. ταρασσώ. 2. φο-
 βέω. 3. (vy)plašuju διώ-
 ζω; ἐκδιώκω.
 Platajan = Platajský.
 Plataje αἱ Πλαταιαί.
 Platajský δ Πλαταιεύς,
 έως.
 platný = mocný 1.
 Platón Πλάτων, ωνος.
 plavba 1. δ πλοῦς (πλόος),
 οὔ. 2. (pl. po vodě) δ κα-
 τάπλους, ου. 3. (pl. proti
 vodě) δ ἀνάπλους, ου.
 plavec δ ναύτης, ου.
 plen v. vycházim 2.
 plenim διαφθείρω.
 plný 1. πλήω 3. πλήρης
 2.; πληστός 3.—2. με-
 στός 3.
 plod δ καρπός, οὔ.
 plodim 1. τίπτω. 2. γεννάω.
 plstény v. klobouček.
 pluju pléω; pl. pryč απο-
 πλέω.
 Plútarchi Πλούταρχος, ου.
 Plútón Πλούτων, ωνος.
 pobádám 1. παροξύνω. 2.
 παρορμάω.
 pobízim κελεύω.
 pobřeží δ αιγιαλός, οὔ.
 pocítuju αισθάνομαι.
 poeta 1. τὸ γέρας, -ρωσ.
 2 ἢ τιμή, ἤς.

poctím v. ctím.
 počátek = začátek.
 počet δ ἀριθμός, οὔ.
 počítám 1. ἀριθμέω. 2. λο-
 γίζομαι.
 počítárstvi 1. (praktické) ἢ
 λογιστική, ἤς. 2. (theor.)
 ἢ ἀριθμητική, ἤς.
 Podarkes Ποδάρκης, ους.
 podánám προσαναδίδωμι.
 poddaný 1. ἐποχείριος 2.—
 2. ἐρχόμενος 3.
 podezření ἢ ἐποψία, ας;
 p. máim ἐποπτεύω.
 podivuhoden θαναμαστός 3.
 podléhám (jsem porážen)
 ἡσσωμαι (ἡττώμαι)
 pass.
 podložka (nahlavě) τὸ προσ-
 κεφάλαιον.
 podmaňuju (si) 1. καταστρέ-
 φομαι. 2. καταδουλόο-
 μαι.
 podnikám 1. ἐπιμένω. (2.
 ἐπιχειρέω;) ἐποδύομαι.
 podniknutí τὸ ἐπιχείρημα,
 ατος.
 podoba ἢ μορφή, ἤς.
 podobám se ἕοικα.
 podobný 1. α) παραπλή-
 σιος 3. — b) ὁμοιος
 (ὁμοίος) 3.—2. τοιοῦ-
 τος 3. *
 podpora τὸ ἔργον, ατος.
 prodobuju (si) 1. χειροδομαι.
 2. καταστρέφομαι.
 podržuju ἐπέχω.
 podržujuji ἐποιάσσω
 (-ττω).
 podstavek (τὸ ἐπόθημα
 (ἐπόθημα), ατος.
 podvádím ἐξαπατάω.
 podvod ἢ ἀπάτη, ἤς.
 podzemí δ Ἄιδης (Ἰδης),
 ον; τὰ κάτω.
 podzemní καταχθόνιος 2.

pohánim διώκω; někoho
 z něeho τινά τινας.
 pohaiňuju δρειδίξω.
 pohleju καταπίνω.
 pohled ἢ ὄψις, εως.
 pohlednu v. pohlížim.
 pohlížim (odhlížim) ἀποβλέ-
 πω.
 pohnu v. hýbám.
 pohoda ἢ εὐτυχία, ας.
 pohori τὸ ὄρος, ους.
 pohrdám ἐπερ-; καταφρο-
 νέω; něčim τινός.
 pohrdavý καταφρονητικός
 3.
 pohrouzím, podhrouzím κα-
 τὰδύω; p. se: med. (s II.
 aor. act. a s prf. act.).
 pohřbujju (pohřebujju) θά-
 πτω.
 pohřební ἐντάφιος 2.
 pocházim γίγνομαι.
 pochlebník = lichotník.
 pochlebuju = lichotím.
 pochod ἢ πορεία, ας; v p.
 jsem πορεύομαι dep.
 pass. (v p. se dáti: aor.).
 pochoděň ἢ λαμπάς, ἀδος.
 pochopuju 1. κατανομά-
 νω. 2. συνίημι.
 pochovávám 1. θάπτω. 2.
 ἀναιρέομαι.
 pochybění τὸ ἀμάρτημα,
 ατος; ἢ ἀμαρτία, ας.
 pochybujju 1. (chybujju) ἐξα-
 μαρτάνω. 2. (nemám ji-
 stoty) ἀμφοσβητέω.
 pojímám 1. συνίημι. 2. p.
 za manželku γαμέω.
 pojmenuju v. jmenuju.
 poklad 1. δ θησαυρός, οὔ.
 2. = jmění 2.
 pokládám 1. τίθημι. 2. νο-
 μιζώ; ἡγέομαι.
 pokladnice τὸ ταμειῶν, ου.
 pokoj = mír.

pokolení τὸ γένος, ους.
 pokora ἡ σωφροσύνη, ης.
 pokořím v. pouižuju.
 pokoušim se πειρῶμαι; o
 něco τινός.
 pokraěuju προχωρέω.
 pokrm 1. τὸ βρῶμα, ατος.
 2. = jídlo.
 pokud έως.
 pokuta 1. ἡ δίκη, ης. 2. ἡ
 ζημία, ας.
 pokutuju ζημιόω.
 polapuju συλλαμβάνω.
 pole δ ἀγρός, οῦ.
 poledne ἡ μεσημβρία, ας.
 polituju v. lituju.
 polovice (v řečt. adj. polo-
 vičný) ἡμισυς 3.
 položím se tábořem, polem
 v. tábor 3.
 Polybos Πόλυβος, ου.
 Polydektes Πολυδέκτης,
 ου.
 Polydóros Πολύδωρος, ου.
 Polyémos Πολύφημος, ου.
 Polyneikes Πολυνείκης,
 ους.
 pomáhám βοηθέω.
 pomíjím παρίημι.
 prominutí ἡ ἔκστασις, εως.
 pomlounám διαβάλλω.
 pomlupa ἡ διαβολή, ης.
 pomlupaě δ διάβολος, ου.
 pomník τὸ μνημεῖον, ου.
 pomoc 1. ἡ ἐπιχορηγία, ας.
 2. ἡ βοήθεια, ας.
 pomocník δ συνεργός, οῦ;
 βοηθός; σύμμαχος. pom.
 jsem συμμαχέω.
 Pompejus Πομπήϊος, ου.
 pomsta ἡ τιμωρία.
 pomyslím ἐννοέω; pom. si:
 dep. pass.
 ponechávám καταλείπω.
 ponevadž = že 1.
 ponižuju ταπεινώω.

poplakám v. plaču.
 poprosím v. prosím.
 poružu παροξύνω.
 poradím v. radím.
 poraňuju 1. κατατιτρώ-
 σκω; τιτρώσκω. 2.
 πλήσσω.
 porážen jsem ἡσσωμαι (ἡτ-
 τῶμαι).
 porážka ἡ ἥσσα, ης.
 poroba ἡ δουλεία, ας, v p.
 nvádím δουλώω; v por.
 jsem δουλεύω.
 porobuju ἀνδραποδίζω.
 Póros Πῶρος, ου.
 poroučím προστάσσω.
 porozumím v. rozumím 2.
 poručník δ ἐπίτροπος, ου;
 p. jsem ἐπιτροπέω.
 porušuju διαφθείρω.
 pořádám διατίθημι.
 pořádek ἡ εὐταξία, ας.
 pořádný κόσμος 3. (2.).
 pořízuju ἀνώ, -ύτω.
 posádka ἡ φρουρά, ας.
 posázený (upravený) κατα-
 σκευασμένος 3.
 Poseidón (Neptunus) Πο-
 σειδῶν (-άων), ὄνος.
 posel δ ἄγγελος, ου; posel
 rychlý δ ἡμεροδρόμος,
 ου (v. i. πρεσβευτής).
 posila = pomoc 2.
 poskakuju πηδάω.
 poskytuju παρέχω; (ze se-
 be) — ομαι. 2. πορίζω.
 poslanec = vyslanec.
 poslední 1. τελευταῖος 3.—
 2. ὕστατος 3.—3. ἔσχα-
 τος 3.
 poslouchám 1. (slyším)
 ἀκούω; ἀκροῶμαι. 2.
 (dávám se přemluvití)
 πείθομαι; od někoho (ně-
 kým) τινί. dep. pass.
 poslouchaě δ ἀκροᾷται, οῦ.

posměch δ γέλως, ωτος.
 posmívám (se) καταγελῶω.
 pospíchám σπεύδω.
 postačitelný = samostači-
 telný.
 postačuju ἀρκέω.
 postarám se v. starám se.
 postava ἡ μορφή, ης.
 postavení ἡ τάξις, εως.
 postavuju 1. τάσσω. 2. ἀνί-
 στημι; καθίστημι; p. se:
 prs. a fut. med.; aor. II.
 act. a prf. act.
 postihuju καταλαμβάνω;
 φωράω.
 postupuju πορεύομαι. dep.
 pass.
 posuzuju κρίνω.
 posvátný ἱερός 3.
 posvěcuju καθιερώω.
 posýlám 1.πέμπω. 2.στέλ-
 λω.
 pošetily μωρός (μῶρος) 3.
 pot δ ἰδρώς, ὄπος.
 potápím συγκλύζω.
 potěcha ἡ παραμυθία, ας.
 Potidajský Ποτιδαίκτης,
 ου.
 potím se ἰδρώω.
 potkávám ἐντυγχάνω.
 potlačuju καταλύω.
 potok τὸ ῥεῖθρον, ου.
 potom 1. πο (μετά s acc.)
 tom. 2. εἶτα; ἔπειτα.
 potomek δ ἀπόγονος, ου.
 potrava 1. δ σίτος, ου (v pl.
 neut.). 2. δ καρπός.
 potřeba 1. (potřebuje-li kdo
 čeho) ἡ χρεία, ας. 2.
 (nutnost) ἡ ἀνάγκη, ης.
 potřebí 1. jest δεῖ; χρή. 2.
 p. mám; jest mi p. δέο-
 μαι, dep. pass.
 potřebnost ἡ χρεία, ας.
 potřebný 1. a) (nutný) ἀναγ-
 καῖος 3. b) ἐπιτηδεῖος

3. potřebné věci τὰ ἐπι-
τῆδεια. c) pot. věc (po-
vinnost) τὸ δέον, οντος.
2. χρηστός 3.; χρήσιμος
3. i 2.—3. (pot. něčelo)
ἐνδεής 2. (τινός).
potřebuju 1. (mám potřebi)
δέομαι, dep. pass. 2.
(užívám) χρώμαι.
potupa ἢ ὕβρις, εως.
potýkáme μάχομαι (s dat.).
poučím v. učím.
pouštím 1. a) ἴημι. b) (pro-
pouštím) ἀφήμι. 2. p.
se na moře ἀνάγομαι.
poutám δέω.
pouto 1. ἡ πέδη, ης. 2. ὁ
δεσμός, οῦ.
použiju v. užívám.
povaha 1. ὁ τρόπος, ον. 2.
ἡ φύσις, εως.
povázlivý συνετός 3.
povděčen jsem χάριν οἶδα,
ἔχω.
povedu v. vedu.
pověš ἢ δόξα, ης.
pověť = vzduch.
povídám 1. ἀγορεύω (fut.
obyč. ἐρώ; prf. εἶρηκα;
aor. εἶπον). 2. λέγω.
povinen = dlužen.
povinnost τὸ δέον, οντος.
povstalec ὁ στασιώτης, ον.
povstání ἢ στάσις, εως.
povstávám 1. (z něčeho) γί-
γνομαι; φύομαι. 2. (po-
stavuju se) ἀνίσταμαι
(s aor. II. act. a s prf.
act.). 3. (srociuju se) συν-
ίσταμαι (s aor. II. act.
a s prf. act.).
povyšuju ἐψώω.
povzbuzuju (sesiluju) ἐπιρ-
ρώννυμι, παροξύνω.
povznášim ἐπαίρω (mysl
ἑυμόν),
- pozastavuju ἐφίστημι; p.
se: med. (s aor. II. act.
a s prf. act.).
pozbyvám 1. ἀποτυγχάνω.
2. = ztrácím.
pozdě ὀψέ (viz i násl.).
později 1. ὕστερον. 2. po-
tom 2.
pozdější 1. ὕστερος 3.—2.
ὁ ἔπειτα.
pozdrazuju προσαγορεύω.
pozdviluju αἴρω.
poznamenávám σημαίνω.
poznávám 1. γινώσκω;
γνωρίζω. 2. αἰσθάνο-
μαι.
pozor mám 1. (νοῦν) προσ-
έχω; na něco τινί. 2.
na pozoru se mám εἰλα-
βέομαι.
pozoruju 1. σκοπέω. 2.
δράω. 3. (znamenám)
αἰσθάνομαι.
požaduju ἐξ-; ἀπ-αιτέω.
požívám καταβιβρώσκω.
požívám ἀπολαύω.
práce τὸ πρᾶγμα, ατος; ἢ
πρᾶξις, εως; τὸ ἔργον.
pracovitý } φιλόπονος 2.;
jsem pr. φιλο-
pracovní } πονέω.
pracuju 1. πράσσω. 2. ἐρ-
γάζομαι.
pramen ἢ πηγὴ, ης; κρήνη,
ης.
pravda 1. ἡ ἀλήθεια, ας;
pravdu mluvím ἀληθεύω.
2. (pravdivé) τὸ ἀληθές,
οῦς; pravdu mluvím ἀλη-
θεῖ λέγω; v pravdě =
ἀληθῶς.
pravdivý ἀληθής 2. — ἀλη-
θινός 3.
právem = spravedlivě.
právě 1. (adv.) ὀρθῶς =
2. (enkl.) πῆρ.
- pravice ἢ δεξιὰ, ᾶς.
pravidlo ὁ κανὼν, ὄνος.
pravím 1. λέγω. 2. φημί.
právo ἢ δίκη, ης; τὸ δι-
καιον, ον.
pravý 1. (v pravo) δεξιός
3.—2. = pravdivý.
prázdný κενός 3.
prehám 1. φεῖγω. 2. ἀπο-
διδράσκω.
prehlivý 1. δξύθυμος 2.—
2. ὀργίλος 3.
Priamos Πρίαμος, ον.
Priéna Πριήνη, ης.
prkno ἢ σανίς, ἴδος.
probdívám ἀγρυπνέω.
probihám 1. διερχομαι;
ἐπέρχομαι. 2. διατρέ-
χω.
probouzím (ἀν)ἐγείρω.
proč = pro (διὰ s acc.) co.
prodajný (kupný) ὄνητος 3.;
za něco τινός; ὀνητός 3.
prodávám 1. πικράσκω
(fut. a aor. sl. ἀποδίδω-
μαι). 2. πωλέω.
prohlašuju 1. προκηρύσσω.
2. (pr. o sobě) ἐπαγγέ-
λομαι.
procházím v. projdu.
procházka (obcházka) ὁ πε-
ρίπατος, ον.
Proitos Προίτος, ον.
projdu δίδειμι (-ιέναι; aor.
διῆλθον); διέξειμι (-ιέ-
ναι).
projídám κατεσθίω.
prokazuju παρέχω; — se
něčím ἐμαυτὸν τινα.
prokopávám διορύσσω.
prolamuju (διαρ)ρήγνυμι.
proletávám διαπέτομαι.
prolévám χέομαι.
proměna ἢ μεταβολή, ης.
proměnuju μεταλλάσσω;
μεταβάλλω.

Prométheus <i>Προμηθεύς</i> , έως. pronásledování η δίωξις, εως. pronásleduju διώκω. propíjím καταπίνω. proploouvám διαπλέω. Propontis η Προποντίς, ίδος. propouštím αφ-, μεθ-, δι- ίημι. propuštěný άφετος 2. prosba η εδχή. prosim δέομαι; někoho τι- νός. dep. pass. prosluju fut. (aor., prf.) sl. εύδοκιμέω. proso δ κέγχρος, ου. Prosóptis η Προσωπίτις, ίδος. prospěch 1. η ώφέλεια, ας; τό όφελος (jen v nom. sing.); 2. = dobro. prospěšný 1. ώφέλιμος 2. i 3.—2. άρωγός 2.—3. προύργου. 4. συμφέρων, οντος 3. prospívám 1. (jsem pro- spěšný) a) συμφέρω; λυ- σιτελέω. b) ώφελέω. c) δνίνημι. 2. (zrůst beru) επιδίδωμι. prostopášnost η άσέλγεια, ας. prostotořčnost } η παρη- prostotořkost } σία, ας. prostřed 1. μεταξύ. 2. τό μέσον, ου. prostřední = střední. prostý 1. ξρημος (ερίμος) 3. i 2.—2. (svobodný) έλευθερος 3. Protagoras <i>Πρωταγόρας</i> , ου. protékám (protíkám) διαρ- ρέω.	Prótesiláos <i>Πρωτεσίλαος</i> , ου (-λεως, -λεω). protiva τό εναντίον (του- ναντίον), ου. protívím se εναντιόομαι. dep. pass. protivnictví η έχθρα, ας. protivník = násil. protivný 1. εναντίος 3.— 2. έχθρός 3. proto srv. proč. protože διότι; δι. proud τό ρεΐθρον, ου. proukazuju = prokazuju. provázím συνέπομαι (s dat.). pronozuju εκπονέομαι. pronvtánám διαιτιράω. Proxenos <i>Πρόξενος</i> , ου. prožiju v. žiju 2. prsa τό στήθος, ους. prším = deštím. pru se άμφισβητέω. prudký 1. προπετής 2.—2. σφοδρός 3.—3. (silný) ισχυρός 3. průchod δ πόρος, ου. průliv δ όχετός, ου. průponěť τό άπόρρηγμα, ατος. průvodce 1. δ οδηγός, ου.— 2. δ άκόλουθος, ου. pryč jsem άπειμι (-είναι). prání η εδχή, ης. přátelský φίλος 3. přátelství η φιλία, ας. přece δμως. přečtu v. čtu. předbíhám προτρέχω. předčívám (předčím) 1. προέχω; někoho τι- νός. — 2. υπερβάλλω. předějdu v. předcházím. předek v. předkové. předesýlám προπέμπω. předeslý 1. παρεληλυ-	θώς, ότος 3.—2. δ πρό- σθεν. předcházím φθάνω. předkládám παρα-, προ- τίθημι. předkové οί πρόγονοι. předložím v. předkládám. předměstí τό προάστειον. přední δ πρόσθεν; před- nější πρότερος; nejřed- nější πρώτος 3. předpovídám προλέγω. předsevzetí η προαιρέσις, εως. představen jsem έπιστα- τέω. představený δ επιστάτης, ου. předstírám προφαίζομαι. předvidám προοράω; προο- ράωμαι. přehlídka η εξέταση, εως. přecházím 1. διαβαίνω. 2. (o čase) παρέρχομαι. přejdu v. přecházím. přejímám (přejmu) ανα-, δια-δέχομαι. přeju (si) 1. ελχομαι. 2. δέομαι. dep. pass. překážím κωλύω. překonávám 1. = vítězím. 2. περιγίγνομαι. 3. (dů- vodý) εξελέγχω. překopávám διορύσσω. překrásný πάγκαλος 2. překupník δ άγοραΐος, ου. přelamuju καταρρήγνυμι. přemáhám 1. επικρατέω; κρατέω; něco τινός. — 2. νικάω. přemlouvám αναπειθω; πειθω. přemluvný πιθανός 3. přemšćenost η υπερβολή. přemýšlím φροντίζω. přeplněný περιπλεως 2.
---	--	---

přeploouvám διαπλέω.

přerušuju διαλύω.

přesním v. spím.

přestávám 1. παύομαι (s gen.). 2. (něco) ύφίσταμαι; ύπομένω (τι).

přestěluju μετοικίζω. — se: pass.

přestupuju 1. μεθίσταμαι (s aor. II. act. a s perf. act.). 2. μεταβάλλομαι.

přesvědčuju = přemlouvám.

přetrhuju διαρρήγνυμι.

přetvořuju πλάσσω (-τω).

převádím μεθίστημι někomu k někomu τινά πρὸς τινά.

převeliký ύπερμεγέθης 2.

převyšuju ύπερβάλλω.

přezimuju διαχειμάζω.

přibírám παρα-, προ-λαμβάνω.

přibuzenství; přibuznost ή συγγένεια, ας.

přibuzný συγγενής 2.

přibývám παραγίγνομαι.

příčina 1. ή αίτία, ας. 2. = vlnen.

přičítám νέμω.

přída ή προῶρα, ας.

přidávám 1. a) = přikládám. b) επιδίδωμι. 2. příd. se προστίθεμαι (τινί).

přiházím se 1. συμ-, αποβαίνω. 2. συμφέρομαι. pass.

přihoda 1. ή συμφορά, ας. 2. = náhoda.

přihodný (přislušící) προσήκων, οντος 3.

přicházím 1. επανέρχομαι; έπέρχομαι; έπειμι (-ιέναι); προσέρχομαι; πρόσσειμι (-ιέναι); πάρεμι

(-ιέναι); παραγίγνομαι.

2. άφικνέομαι. 3. ήζω

(jsem tu; přišel jsem). 4.

př. nazpět επανέρχομαι.

přichycuju επιλαμβάνω.

přijdu v. přicházím.

přijem ή πρόσσος, ου.

přijemný ήδύς 3.

přijímám δέχομαι; προσ-, απο-δέχ-.

přikazuju 1. παραγγέλλομαι. 2. κελών; někomu: acc.

přiklad τὸ παράδειγμα, ατος.

přikládám προστίθεμι.

přikop ή τάφος, ου. př. dělám ταφρεύω.

přikusek τὸ ὕψον, ου.

přikyvjuju επινεύω.

přilbice τὸ κράνος, ους; ή κυνή, ής.

přiletuju προσπέτομαι.

přiležím επίκειμαι; na něčem τινί.

přilíš έγαν.

přiměšuju συμμίγνυμι.

přimlouvám 1. παραινέω. 2. př. se συνηγορέω.

přímý 1. δρθός 3.—2. εδθός 3.

přináležím προσήκω.

přináším προσφέρω; φέρω; ζομίζω.

přinutím v. nutím.

připaluju επικαίω.

připloouvám προσπλέω.

připodobňuju άπεικάζω; εικάζω.

připrojuju προσαρτάω.

připrouštm έφρίγμι i med.

připrovídám επισχέομαι.

připrava ή παρασκευή, ής.

připravuju παρα-, κατασκευάζω.

přiroda ή φύσις, εως.

přirovnávám εικάζω.

přirozenost = přiroda.

přisaha δ όρκος, ου.

přisáhám (přisáhám) 1. όμνυμι; όμνύω. 2. přisáhám křivě έπιτορζέω.

přislibuju = připovídám.

přisloví 1. ή παροιμία, ας.

2. ή γνώμη.

přisluším προσήζω (obyč. impers.).

přislušný προσήκων, οντος 3. (srv. předeh.).

přispěvek (v peněžích) ή σύνταξις, εως.

přispívám (ku pomoci) βοηθάω.

přístav δ λιμήν, ένος.

přistávám προσέχω, προσίσχω (τινί).

přistupuju παρίσταμαι (s aor. II. act. a s přf. act.); k někomu τινί.

přisvědčuju 1. = souhlasím. 2. φημί.

přitaluju = vleku.

přítel ó φίλος, ου.

přítomný παρών, όντος, 3. př. jsem πάρεμι (-εί-ται).

přiučuju προσοδιάσσω; διαδάσσω.

přivádím προσάγω.

přivazuju προσδέω (s dat.).

přivázím = přivádím.

přivětivý = přijemný.

přivolávám παρακαλέω.

přízeň ή έννοια, ας.

přiznávám se = souhlasím.

přiznivý 1. = dobromyslný. 2. přátelský.

psaní 1. τά γραμματα, ου.

2. ή επιστολή, ής.

pšenice δ πυρός, ος.

pšeničná mouka τὸ ἄλευρον, ου (obyč. v pl.).

pštros δ, ἡ στρουθοκάμη-
λος, ου.

pták δ, ἡ ὄρνις, ἰθος.

ptám (se) 1. ἐρωτάω. 2. (dal
jsem si říci, aor.) ἠρώ-
μην.

Ptolemajos Πτολεμαῖος,
ου.

puď ἡ δομή, ἦς.

půjčuju davejíz; p. si (se)
-ομαι.

půjdu είμι.

půlnoc μέσαι νύκτες.

působím 1. = činím 1. 2.
ἐργάζομαι.

rustina τὸ ἔρημον, ου; ἡ
ἐρημία, ας.

rustnu χερσεύω, -ομαι.

rustošim χερσώω; κα-
κώω.

pustý ἔρημος (ἐρήμος) 3.
i 2.

původ 1. ἡ γένεσις, εως.
2. = vineu.

původec δ ἀρχηγός, οὔ.

Pydna Πύδνα, ἦς.

Pyldes Πυλάδης, ου.

Pylos ἡ Πύλος, ου.

Pyrrha Πύρρα, ας.

Pyrrhos Πύρρος, ου.

pyšnim se (vysoko myslím)
μέγα φρονέω; něčím επί
τινι.

Pýthagoras Πυθαγόρας,
ου.

Pýthagoro- } Πυθαγορι-
vec. } κός 3.; Πυ-
Pýthagorský } θαγόρειος 2.

Pýtheas Πυθέας, ου.

Pýthia Πυθία, ας.

Pýthický Πυθικός 3.

Pythón Πύθων, ωτος.

Q.

quaestor δ ταμίης, ου.

R.

rád 1. (adv.) a) ἠδέως. b)
μάλα (obzvl. v comp. a
sup.). 2. (adj.) ἄσμενος
3.

raďa ἡ βουλή, ἦς; συμβου-
λή, ἦς.

rádce δ βουλευτής, οὔ; δ
σύμβουλος, ου.

radím 1. βουλεύω; συμβου-
λεύω. 2. παραινέω. 3.
ὑποτίθεμαι.

radnice τὸ βουλευτήριον,
ου.

radost mám = raduju se.
raduju se (jsem rád) χαίρω.

raclot δ δοῦπος, ου.

rak δ καρκίνος, ου.

rákosi δ κάλαμος, ου.

rámě, rameno 1. ἡ ἀγκάλη,
ἦς. 2. δ ὄμος.

rána ἡ πληγή, ἦς.

raním = raduju.

ranní (raný) ἄρθριος 3.

1. ráno (subst.) 1. δ ἄρθρος,
ου. 2. (svítání) ἡ ἕως, ω
(z rána ἔωθεν).

2. ráno (adv.) πρωί.

raňuju 1. τιτρώσκω. — 2.
πλήσσω.

ratolest δ κλών, ωτός.

ráz δ χαρακτήρ, ἦρος.

rdím se ἐρυθριάω.

rek δ ἦρος, ωτος.

Remus Ῥέμος, ου.

reptám μέμφομαι.

réna ἡ ἄμπτελος, ου.

rez δ ἴος, οὔ.

Rhégium τὸ Ῥήγιον, ου.

Rhodos ἡ Ῥόδος, ου.

Rhodský Ῥόδιος 3.

Rhoiteion τὸ Ῥοίτειον, ου.

rmoutím 1. ἀνιάω. 2. λβ-
πέω.

ročně = každého roku.

roční ἐτήσιος 2. (3.).

rod τὸ γένος, ους.

roditi δ γονεύς, ἕως.

rodím 1. τίκτω. — 2. φύω
(ἐφην κροδίil jsem se; πέ-
φνκα jsem od přírody)
(v. i násl.).

rodím se γίγνομαι.

rodina δ οἶκος, ου.

roh τὸ κέρασ, ατος i ωσ.

rok v. léto 2.

rolnictví ἡ γεωργία, ας.

rolničím γεωργέω.

rolník δ γεωργός, οὔ.

Romulus Ῥωμύλος, ου.

roním = vylénám.

rostlina τὸ φυτόν, οὔ.

roucho 1. = oděv. 2. δ πέ-
πλος, ου.

rouno zlaté τὸ χρυσόμαλ-
λον, ου.

rovina τὸ πεδίον, ου; τὸ
ἰσόπεδον, ου.

ronný 1. ὁμαλός 3. — 2.
(stejný) ὁμοιος (ὁμοίος)
3. — ἴσος 3.

rozbírám διαιρέω.

rozbořuju κατασκάπτω.

rozčítánám διαριθμέω.

rozdávám δια-, μετα-δί-
δωμι.

rozděluju διανέμω.

rozdupuju καταπατέω.

rozdvojuju se διαφέρομαι
(τινί).

rozesýlám διαπέμπω.

rozevírám 1. v. otvírám. 2.
r. tlamu χάσκω.

rozhláshuju θρυλέω.

rozhlpnévám v. huévám.

rozjíám ἐννοέω. — 2. σκο-
πέω; σκέπτομαι.

rozkaz dávám = násl.

rozkazuju 1. παραγγέλλω.
— 2. κελεύω; něko-
mu τινα.

rozkládám διέξιμι (-ί-
ναι).
rozkoš ή ήδονή, ής.
rozlučuju } διαλύω; λύω.
rozluskuju }
rozmanitý 1. (všelijaký)
παντοτός. 3.—2. (pe-
strý) ποικίλος. 3.—3.
(rozličný) διάφορος 2.
rozmařilost ή τρυφή, ής.
rozmlouvám διαλέγομαι,
dep. pass.
rozmluva ό διάλογος.
rozmrzím se v. mrzím se.
rozmyslím (si, se) λογίζο-
μαι.
rozpakuju se άμφιγροέω.
rozpínám εκτείνω.
rozponšřím διήμι.
rozprařuju = násl.
rozptyluju διασκεδάννυμι;
άποσκεδάννυμι; δια-
σπείρω.
rozpustilý part. perf. pass.
sl. εκπετάννυμι.
rozsaránám σπαράσσω.
rozsekánám κερματίζω.
rozstupuju (se) διίσταμαι.
rozsuzuju 1. βραβεύω. 2.
διακρίνω. 3. = soudím.
roztruřuju διασπείρω.
rozum 1. (mysl) ό νοῦς
(νόος), οὔ. 2. ό λόγος.
3. αἱ φρένες, ὤν. — 4.
(rozuměni) ή φρόνησις,
σύνεσις, εως.
rozumím 1. = umím. 2. συ-
νίημι.
rozumný 1. φρόνιμος 2.—
2. σώφρων, ονος 2.
rozvažuju διανοέομαι, dep.
pass.; σκοπέω, σκέπτο-
μαι.
rozvínuju = nataluju.
rozvládně mluvím μαχρο-
λογέω.

rozžehám έξάπτω.
Rubikón 'Ρουβίκων, ωνος.
ruka ή χείρ, χειρός.
rukojmě ό έργνητής, οὔ.
ruším λύω.
různice 1. ή διαφορά, ές.—
2. ή στάσις, εως.
různím se στασιάζω.
růže τó όρόδον, ον.
ryba ό ίχθύς, ίος.
rybář ό άλιεύς, έως.
rybník ή λιμνη, ής.
rychlost τó τάχος, ους; ή
ταχυτής, ήτος.
rychlý ταχύς 3.

Ř.

řad } ή τάξις, εως.
řada }
řadím τάσσω.
Řecko = Hellénsko.
Řecký = Hellénský.
řeč ό λόγος, ον.
řečnictví ή ήρτορική, ής.
řečník 1. ό ήρτωρ, ορος. 2.
(mluvící) ό λέγων, ον-
τος.
řečním δημηγορέω; λέγω.
řečnickě τó βήμα, ατος.
Řek = Hellén.
řeka ό ποταμός, οὔ.
řeknu řěw (aor. είπον).
řemeslník ό τεχνίτης, ον.
řemeslo ή τέχνη, ής.
řetěz (ozdobný) ό ύρμος.
řevnivost ή άμιλλα, ής.
řezám τέμνω.
řídím κυβερνάω; ř. (obec)
πολιτεύω.
řikám 1. φάσκω. 2. = pra-
vím.
Řím 'Ρώμη, ής.
Říman } 'Ρωμαϊός 3.
Římský }
říše ή άρχή, ής.
říza ό πέπλος, ον.

řizení ή κυβερνησις, εως.
řku φημί.

S.

sálh ή όργεια, n. όργια.
sahám όρέγομαι; po něčem
τινός.
Salamínský Σαλαμίνιος 3.
Salamís ή Σαλαμίς, ίνος.
Salmóneus Σαλμωνεύς, έως.
sám αυτός 3. (neutr. αυτό).
Samiau = násl.
Samický Σάμιος 3.
samostařitelný αυτάρκης 2.
samostatný 1. αυτόνομος
2.—2. (obzvl. o vyslan-
cích) ό, ή αυτοκράτωρ,
ορος.
Samos ή Σάμος, ον.
Sardy αἱ Σάρδεϊς, εων.
Sarpédon Σαρπηδών, όνος
(i Σαρπηδών, ορος).
satrapa, -es ό σατραπής, ον.
sázím φυτεύω.
sbíhám se συντρέχω; συμ-
φρεύω.
sbírám συλλέγω; άθροίζω.
Scipio Σκιπίων, ωνος.
seřtu v. řítám.
sedím καθέζομαι; κάθη-
μαι.
sedmiletý έπταετής (έπταέ-
της) 2.
sejdu se σύνειμι (-ίεναι).
seju σπείρω.
sekám κόπτω.
sekera ό πέλεκυς, εως; ή
άξίλη, ής.
sem δεῦρο.
Semela Σεμέλη, ής.
Semiramis Σεμίραμις, ίδος
a εως.
sen 1. ό όνειρος, ον. 2. ή
ύψις, εως.
Serifan (Serifský) Σερίφιος
3.

Serifos ἡ Σέριφος, ου.
 seřaduju συντάσσω; τάσσω.
 sesiluju ῥώννυμι.
 seskakuju καταπηδάω; s něčeho ἀπό τινος.
 sestárnu v. stárnu.
 sestavení ἡ σύνταξις, εως; ἡ τάξις, εως.
 sestavuju 1. (skládám) συντίθημι; συνίστημι. — 2. a) (seřaduju) συντάσσω. b) (rozestavuju) διατάσσω.
 sestra ἡ ἀδελφή, ἡς.
 sestupuju κατέρχομαι; κἀτειμι (-ιέναι).
 sesýlám ἐφίημι.
 Sethón Σεθών, ώνος (Σεθώς, ώ).
 setkávám se συναντάω; συντυγχάνω (τινί).
 setník ὁ ταξίαρχος, ου.
 setrnávám διαμένω.
 setý σπαρτός 3.
 sever ὁ βορέας, ου; βορῆας, ἄ.
 seznu fut. sl. συγκαλέω.
 sezeru v. sžírám.
 Sfínx ἡ Σφίγξ, γγός.
 sláunim συνάγω.
 shasím v. hasím.
 shoduju se συγχορέω; συνομολογέω.
 shromáždění 1. = hromáda. — 2. = sněm.
 shromáždíuju 1. συλλέγω. 2. συναγείρω. 3. ἀφροίζω.
 1. scházím ἄτειμι (-εῖναι).
 2. scházím se συνέρχομαι; σύνειμι (-ιέναι).
 schránka ἡ θήκη, ἡς.
 sice μὲν.
 Sicília Σικελία, ας.
 sídlo τὸ ἔδος, ους.
 sígejon τὸ Σίγειον, ου.

Sikimnos Σίκιμνος, ου.
 síla 1. a) ἡ ῥώμη, ἡς. b) ἡ ἰσχός, ὄς. — 2. ἡ δύναμις, εως. — 3. = násilí.
 sílný ἔρρωμένος 3. — ἰσχυρός 3.
 Simónides Σιμωνίδης, ου.
 Sipylos ὁ Σίπυλος, ου.
 Sisyfos Σίσυφος, ου.
 síť ἡ σαγήνη, ἡς.
 sklála ἡ πέτρα, ας.
 skládám συντίθημι.
 skonání ἡ τελευτή, ἡς.
 skonávám τελευτάω.
 skoro σχεδόν (τι).
 skoum.. = zkoum..
 skromnost ἡ σωφροσύνη, ἡς.
 skromný σώφρων, ονος 2.; sk. jsem σωφρονέω.
 skrotím v. krotím.
 skryše ὁ φωλεός, οῦ.
 skryt jsem λανθάνω.
 skrytý κρυπτός 3.
 skryvám κατακρύπτω.
 skříně ἡ λάραξ, αιος.
 skutečný (jsoucí) ὦν, ὄντος 3.
 skutek 1. a) τὸ ἔργον, ου. b) τὸ πρᾶγμα, ατος. 2. v skutku τῶ ὄντι.
 skv- = stkv-
 skvostný εὐπρεπής 2.
 Skytha Σκῦθη, ου.
 slabikuju συλλαβίζω.
 slabý 1. ἀσθενής 2. — 2. ἀδύνατος 2.
 sladký γλυκός 3.
 sláva 1. τὸ κλέος, ους. — 2. (pověst; jméno) ἡ δόξα, ἡς.
 slavík ἡ ἀηδών, ὄνος.
 slavnost ἡ ἑορτή, ἡς.
 slavný 1. ἐκκληής 2. — 2. ἔνδοξος; εἰδοξος 2.
 slepý τυφλός 3.

sletuju καταπέτομαι.
 slibuju = připovídam.
 slídím ἰχνεύω; ἐξιχνεύω.
 slon ὁ ἐλέφας, ατος.
 sloup ἡ στήλη, ἡς; ὁ (ἡ) κίων, ονος.
 sloužím 1. ὑπηρετέω; za něco τινός. 2. λατρεύω.
 slovo 1. τὸ ῥήμα, ατος. 2. (opak skutku) ὁ λόγος, ου.
 slovnost ἡ εὐδοξία, ας.
 slovnutný εὐδοξος 2.; ἔνδοξος 2.; εὐδόκιμος 2.; sl. jsem εὐδοξέω; εὐδοκίμew.
 složím v. skládám.
 sluha = služebník.
 slunce ὁ ἥλιος, ου.
 sluší (se) πρέπει.
 slušný πρέπει, ονος 3.
 služba ἡ λατρεία, ας.
 služebnice ἡ θεραπαινία, ἡς.
 služebník 1. ὁ θεραπευτής, οῦ. 2. ὁ διάκονος, ου.
 služebný ἀκόλουθος 2.
 slyším ἀκούω.
 slyšitelný ἀκουστός 3.
 slza τὸ δάκρυον, ου.
 slzím δακρύω.
 smečka ὁ βορῆχος, ου.
 směju (se) γελῶω.
 smělost 1. τὸ θάρσος (θάρρος), ους. 2. ἡ τόλμα (τόλμη), ἡς.
 smělý θαρσαλέος (θαρρ-) 3.; θρασύς 3.
 směřuju στοχάζομαι; k něčemu τινός.
 směšný a) γελοῖος (γέλιος) 3.; b) καταγέλαστος 2.
 směšuju συμ-, ἀνα-μύγωμι.
 smích ὁ γέλως, ωτος.
 smíchám, smísím v. směšuju.
 smím 1. (jest mi volno) ἔξε-

στί μοι. 2. nesmím (nemusím) οὐ δεῖ ἐμέ (sinf.); nesmí se οὐ δεῖ.
smiřuju διαλλάσσω.
smilouna ἢ συνθήκη, ης.
smilounám (se) συντίθεμαι (s někým [τινί]).
smrtelník } θνητός 2.
smrtelný }
smřé ὁ θάνατος, ον.
smýkám σύρω. něčím τι.
smysl ὁ νοῦς (νόος), οὔ.
smýšlení 1. ἡ γνώμη, ης. 2. τὸ φρόνημα.
smýšlím φρονέω.
snad ἴσως.
snadný ἑρόδιος 3.
snaha ἡ σπουδή, ἡς.
snáším 1. = nesu. 2. a) ἀνέχομαι. b) πάσχω.
snažně prosím ἱκετεύω.
sněm (vyzvání) ἡ ἐκκλησία, ας.
snesu v. snáším.
sněžím νίφω, obyč. v 3. os. sg.
snídám 1. (fut. sním) κατασθίω. 2. (ráno jim) ἀριστάω; ἄριστοποιέομαι (dělám si snídání).
snít ἡ χιών, ὄνος.
sním v. jím; v. snídám 1.
snižení ἡ ταπεινώσις, εως.
sofista ὁ σοφιστής, οὔ.
Sofoklés Σοφοκλῆς, (-έης), ἑος.
Sogdianové Σογδιανοί, ὤν.
socha ὁ ἀνδριάς, ἄντος.
sokol ὁ ἱέραξ, ακος.
Sókrates Σωκράτης, ονς.
Sókratovský Σωκρατικός 3.
Solón Σόλων, ωνος.
soptím φθιάω (s acc.).
sotva 1. μόλις; μόλις. 2. σχολῆ.
soud 1. ἡ δίκη, ης. 2. (soud-

ní síň) τὸ δικαστήριον, ον. 3. (souzení) ἡ κρίσις.
soudce 1. ὁ δικαστής, οὔ. 2. ὁ κριτής.
soudím 1. δικάζω. 2. κρίνω.
soudnice τὸ δικαστήριον, ον.
soudruh = druh.
souhlasící (stejně smýšlející) ὁμογνώμων, ονος 2.
souhlasím ὁμολογέω; s někým τινί; συνομολογέω.
soukromě, -mně ἰδίᾳ (privatim).
soukromný ὁ ἰδιώτης, ον.
soupeř ὁ ἀντιδίκος, ον.
soused, sousedka ὁ, ἡ γειτῶν, ονος.
souzvučný σύμφωνος 2.
soužím 1. (třím) πιέζω. — 2. s. se ἀχθόμαι dep. pass.
sova ἡ γλαῦξ, κός.
spadám καταπίπτω.
spaluju κατακαίω.
spánek ὁ ἕπνος, ον.
Sparta Σπάρτη, ης.
Spartan } ὁ Σπαρτιάτης,
Spartský } ον.
spása ἡ σωτηρία, ας.
spasitelný σωτήριος 2.
spatřím v. patřím.
spěch ἡ σπουδή, ἡς (ve spēchu κατὰ σπουδήν).
spěchám; spēju σπεύδω.
spěšný = rychlý.
spím καθεύδω; κοιμῶμαι.
spisuju συγγράφω; γράφω.
splácím ἀποδίδωμι.
spočítám v. počítám.
spojenec } σύμμαχος 2.;
spojený } jsem sp. συμμαχέω.
spojení = spolek.
spojuju (mostem) 1. ζεύγωμι. 2. συναρμόττω.

spokojený ἀτάραχος 2.
společenství ἡ κοινωσία, ας.
společník (žák) ὁ σκῶν, ὄντος.
společnost ἡ συνοσία, ας.
společný κοινός 3.; -ἐπὶ κοινῇ.
spoléhám πιστεῖω (na něco τινί).
spolehlivý πιστός 3.
spolek (k válce) ἡ συμμαχία, ας.
spolu 1. ὁμοῦ. 2. často překládá se spolu předložkou σὺν složenou s oním pojmem, ku kterému spolu patří; ku př. spolu vychovávám συντρέφω.
spoluhojovník ὁ συστρατιώτης.
spoluobčan = občan.
spominám = προμινάμ.
spor ἡ διαφορά, ἄς.
spořádám v. pořádám.
spořádaný εἰτατός 2.
spořím = šetřím.
spouštím καθίμι.
správce 1. ὁ ἐπίτροπος, ον. 2. ὁ ἐπιμελητής, οὔ.
spravedlivost } ἡ δικαιο-
spravedlnost } σὺν, ης.
spravedlivý } δίκαιος 3.
spravedlný }
správný (přímý) ὀρθός 3.
spravuju (dum) (δι-) οἰκέω.
sprostý 1. βάνεσος 2. — 2. ὁ ἰδιώτης.
spřez τὸ ἐπιπέγναι, ον (obyč. v pl.).
srazení, srážka ἡ συμβολή, ἡς; ἡ σύγκρουσις, εως.
srdec ἡ καρδία, ας.
srdnatost ὁ θυμός, οὔ.
srdnatý εἰθιμός 2.
rostlý συμφύς 2.

srp 1. ἡ ἀρπη, ἤσ. 2. τὸ ὄρεπανον, οὐ.
 stačím ἀρκέω.
 stádo 1. ἡ ἀγέλη, ἤσ. 2. τὸ βόσκημα, ατος (na pastvě).
 stahuju (svádím) συνάγω.
 stály 1. βέβαιος 3. i 2. — 2. χρόνιος 3. i 2. — 3. (trvalý) μόνιμος 2.
 stan ἡ σκηνή, ἤσ.
 stanovisko (-istě) ἡ τάξις, εως.
 starám se 1. ἐπιμέλομαι; i -λέομαι; o něco τινός. dep. pass. — 2. κηδομαι.
 stárnu γηράσκω. (γηράω.)
 starobylý ἀρχαῖος 3.
 starodávny παλαιός 3.
 starost 1. (péče) ἡ ἐπιμέλεια, ας; ἡ φροντίς, ίδος. 2. ἡ μέριμνα, ἤσ.
 starý 1. a) γεραιός 3. b) ὁ πρεσβυς, εως. 2. = dávný.
 stařec 1. (kmet) ὁ πρεσβυτης, οὐ. 2. ὁ γέρον, οντος.
 stáří 1. τὸ γῆρας, γήρας. 2. (věk) ἡ ἡλικία, ας.
 stát = obec.
 statečnost = udatnost.
 statečný 1. = mužný. 2. γενναῖος 3.
 statek 1. τὸ κτῆμα, ατος. 2. τὸ χρῆμα, ατος (obyč. v pl.). 3. (místnost) τὸ χωρίον, οὐ.
 statný 1. ἀγαθός 3. — 2. = mužný.
 stávám se 1. = děju se. a). — 2. ἀποβαίνω (evadu).
 stavím 1. (činím, aby někdo stál) ἵστημι; ἀνίστημι;

καθίστημι; st. se: med. (s aor. II. act. a s prf. act.). 2. (sázím; zakládám) ἰδρύω. 3. (aedifico) οἰκοδομέω; τειχίζω. 4. (řadím) τάσσω.
 stavitel ὁ οἰκοδόμος, οὐ.
 stavitelství ἡ οἰκοδομία, ας.
 stelmo τὸ σκέλος, οὐς; ὁμηρός, οῦ.
 stejný ἴσος (ἴσος) 3.; ὁμοιος (ὁμοῖος) 3.
 Stésichoros Στησίχορος, οὐ.
 Sthenelos Σθένελος, οὐ.
 Stheno Σθενώ, οῦς.
 stín ἡ σκιά, ἄς.
 stírám συντριβω.
 stkvělý λαμπρός 3.
 stkvím se ἀνθέω.
 stóik στωϊκός, οῦ.
 stojím ἕστηκα.
 stolec ὁ θρόνος, οὐ.
 stopa 1. τὸ ἕγρος, οὐς. 2. (míra) = noha.
 strach 1. ὁ φόβος, οὐ. 2. ὁ θόρυβος (πανικός), οὐ.
 strachuju se 1. φοβέομαι; někoho τινά. dep. pass. — 2. δέδοικα; δέδια.
 strana ἡ πλευρά, ἄς; z obou stran: ἐκατέρωθεν.
 strast τὸ πάθος, οὐς.
 straším 1. φοβέω. 2. ταράσσω.
 strašný φοβερός 3.
 stráž ἡ φυλακή, ἤσ.
 strážce = strážnik.
 strážná ἡ } φύλαξ, ακος.
 strážnik ὁ }
 strljuju καθαιρέω.
 stroj ἡ μηχανή, ἤσ.
 strojím 1. σκενάζω. 2. μηχανῶμαι.
 strom τὸ δένδρον, οὐ.
 stromoví = stromy.
 střední μέσος 3.

střezozemí μεσόγαια, ας.
 střehu 1. φυλάσσω; st. se: med.; něčeho τι. 2. st. se εὐλαβέομαι. dep. pass.
 střecha ὁ ὄροφος, οὐ.
 střela τὸ τόξευμα, ατος.
 střepina τὸ ὄστρακον, οὐ.
 střevíc (podšev) τὸ ἐπόδημα, ατος.
 stříbrný ἀργυρός (ἀργύρεος) 3.
 stříbro ὁ ἀργυρος, οὐ; τὸ ἀργύριον, οὐ.
 střídmý ἐγκρατής 2. (v něčem τινός).
 střílím τοξεύω.
 střízlivý νήφων, οντος 3.; st. jsem νήφω.
 studený ψυχρός 3.
 stůl ἡ τράπεζα, ἤσ.
 stydím se αἰσχύνομαι; někoho τινά. dep. pass.
 stydlivost (stud) ἡ αἰδώς, οῦς.
 stydlivý αἰδήμων, ονος 2.
 Stymfálos ms. ἡ, hora ὁ Στύμφαλος, οὐ.
 Stymfálský Στυμφάλιος 3. fem. -λής, ίδος.
 stýská si (áp-) δούρομαι.
 účastňuju se (účasten jsem) μετέχω.
 sud ὁ πῖθος, οὐ.
 sudice ἡ μοῖρα, ας.
 sudý ἀρτιος 3.
 suchý ξηρός 3.
 sůl ὁ ἕλις, ἄλος (obyč. v pl.).
 Sůla Σύλλας, α (οὐ).
 sup ὁ γύψ, γυψός.
 Sůsy τὰ Σοῦσα.
 svádím (spojuju) συνάγω.
 svárliivost ἡ φιλονεικία, ας.
 svatokrádece ὁ ἱερόσυλος, οὐ.
 svatý 1. ἱερός 3. — 2. δσιος 3.

svatyně τὸ ἱερόν, οὔ.
 svážu v. vážu.
 svědek ὁ μάρτυς, υρος.
 světlo τὸ φῶς (φάος), φω-
 τός.
 svine ἡ, ὁ σῆς (ῥς), σους
 (ῥός).
 svírám 1. συγγλείω. 2. συν-
 ἔχω; κατέχω.
 svitání, svit ἡ ἔως, ἔω.
 svlékám ἀποδύω; sv. si
 med. (s aor. II. act. a,
 prf. act.).
 svoboda ἡ ἐλευθερία, ας.
 svobodný ἐλεύθερος 3.
 svobodomyslný = svobo-
 svolánám συγκαλέω. [dný.
 svoluju συνομολογέω.
 svornost ἡ ὁμόνοια, ας.
 svorný jsem ὁμοσεύω.
 svrhuju ἀπορρίπτω; ἐκ-
 βάλλω.
 syn ὁ υἱός, οὔ i υἱέος; παῖς,
 δός.
 Syrakúsan } Συρακόσιος
 Syrakússký } 3.
 Syrakúsy αἱ Συράκουσαι.
 Syria Συρία, ας.
 Syřané οἱ Σύροι.
 sytím χορῆννυμι.
 sytos ὁ κόρος, ου.
 sžírám 1. καταβιβρώσκω.
 2. κατεσθίω.

Š.

šasek ὁ γελωτοποιός, οὔ.
 šat 1. ὁ χιτῶν, ὄνος; τὸ
 ἱμάτιον, ου. 2. šatstvo
 a) ἡ ἐσθῆς, ἦτος. b) ἡ
 στολή.
 šetřím (si) φείδομαι.
 šije ὁ τραχῆλος, ου.
 šik ἡ φάλαγξ, αγγος.
 šilenost 1. ἡ μακία, ας. —
 2. ἡ παράνοια, ας; v šil.
 upadám μαινόμεμαι.

šilený μαινόμενος 3.
 šilím μαινομαι.
 šip τὸ τόξευμα, ατος; ὁ
 ολιστός, οὔ.
 široký εὐρύς 3.; πλατύς 3.
 šif (šifka) τὸ εἶδος, ους; τὸ
 πλάτος, ους.
 škoda 1. ἡ βλάβη, ἦς. 2.
 ἡ ζημία, ας.
 škodím (kazím) βλάπτω.
 škodlivý }
 škodný } βλαβερός 3.
 škola 1. ἡ σχολή, ἦς. 2. τὸ
 διδασκαλεῖον.
 škorně (skorně) ἡ κνημίς,
 ἴδος.
 škrtilím ἄρχω.
 šlechetnost 1. ἡ γενναιοτήτης,
 ἦτος. 2. ἡ ἀνδραγαθία,
 ας.
 šlechetný 1. ἐσθλός 3. —
 2. γενναῖος 3.
 špatnost 1. ἡ πονηρία, ας.
 2. ἡ κακία.
 špatný 1. πονηρός 3. — 2.
 φαῦλος 3. — 3. κακός
 3. — 4. = hanebný. —
 špatnější 1. (než jiný
 špatný) πονηρότερος 3.
 — 2. (ne tak dobrý, de-
 terior) χειρῶν, ους 2.
 špatím φέρω; μαινώ.
 šťastný εὐτυχής 2. št. jsem
 εὐτυχέω; εὐ πράσσω.
 štebetám λαλέω.
 štěstí 1. ἡ εὐτυχία, ας. —
 2. (fortuna) ἡ τύχη, ἦς.
 štít ἡ ἀσπίς, ἴδος.
 štítím se αἰδέομαι; něčelo
 ti. dep. pass.
 šupina ἡ φολίς, ἴδος.

T.

tábor 1. τὸ στρατόπεδον,
 ου. — 2. τὸ στρατεύμα,
 ατος. 3. tábořem (polem)

a) se pokládám (pola-
 žím) (κατα)στρατοπε-
 δεύομαι; b) — ležím:
 prf.
 tabule ὁ πίναξ, ακος.
 táhnu 1. a) ἐλαίνω. b) do
 pole στρατεύω, -ομαι.
 2. = vleku. 3. (nazpět)
 ἀνάγομαι.
 Tainaron τὸ Ταίναρον, ου.
 tajemství = tajnosť.
 tajím se λαθάνω.
 tajnosť 1. τὸ ἀπόρητον,
 ου. 2. (v náh.) τὸ μυστή-
 ριον.
 tajný 1. κρυπτός 3.; tajně
 λάθρα; κρυφῆ, 2. ἀπόρ-
 ρητος 2. — 3. t. jsem
 λαθάνω, někoho tivá.
 tak ořtw; ořtw. tak veli-
 ký tosořtwos 3.
 takový toiořtwos 3.
 Talaos Ταλαός, οὔ.
 talent τὸ τάλαντον, ου.
 tam 1. (na ot. kam?) ἐκεῖσε.
 2. (na ot. kde?) ἐκεῖ. 3.
 (tady; v tu stranu) ταύτη.
 taňcim ὁρχέομαι.
 Tantalos Τάνταλος, ου.
 Tarentský Ταραντίος 3.
 Tarsos ἡ Ταρσός, οὔ; αἱ
 Ταρσοί.
 Tartaros (podzemí) ὁ Τάρ-
 ταρος, ου.
 tasím (si) σιτώμαι.
 tázu (se) = ptám (se).
 tedy 1. = tehda. 2. ořn;
 ořzovřn (tedy ne ořzovřn).
 Tegejam ὁ Τεγεαῖος, ου.
 tehda, tehdy, teukrate τότε.
 tehdejší ὁ τότε.
 Teiresias Τειρεσίας, ου.
 teku ῥέω.
 Telamón Τελαμών, ὄνος.
 Tellos Τέλλος, ου.
 tělo τὸ σῶμα, ατος.

tělocvičný γυμνικός 3.
 temnota δ ζόφος, ου.
 Tempé τὰ Τέμπη, ὤν.
 ten 1. δ-δε 3. — 2. οὔτος 3.
 tenkrátě = tehda.
 tento οὔτος 3.; δ-δε 3.
 tentýž = týž.
 tepám, τευι τύπτω.
 teplo τὸ θάλλπος, ους.
 teplý θερμός 3.
 teprv mám ἤδη μέλλω.
 Terpander Τέρπανδρος,
 ου.
 těším 1. τέρω. 2. εὐφρα-
 νω; t. se: pass. 3. t. se
 ἤδομαι. pass.
 též καί.
 těžký 1. (obtěžný) χαλεπός
 3: — 2. (váhou) βαρὺς 3.
 Thales Θαλῆς, ω(οῦ) (Θά-
 λης, ητος).
 Thapsakos ἡ Θάψακος, ου.
 Thasos ἡ Θάσος, ου.
 Théba Θήβη, ης.
 Théban }
 Thébaský } Θηβαῖος 3.
 Théby αἱ Θῆβαι.
 Themiskýra Θεμισκύρα,
 ας.
 Themistokles Θεμιστο-
 κλῆς, (κλήης), ένος.
 Thérámenes Θηραμένης,
 ους.
 Thermídon Θερωδών, ου-
 τος.
 Thermopyly αἱ Θερμοπύ-
 λαι.
 Théseus Θησεύς, έως.
 Thespijané oí Θεσπιεῖς,
 έων (sg. — εἷς).
 Thessalsko, -ie Θεσσαλία,
 (-τι-) ας.
 Thessalský 1. (adj.) Θεσ-
 σαλικός 3. (-τι-). — 2.
 (subst.) ὁ Θεσσαλός, οῦ.
 Thetis Θέτις, ιδος.

Thrácko ἡ Θράκη, ης.
 Thrácký Θράκιος 3.
 Thrák ὁ Θράξ, ακός.
 Thrasybúlos Θρασύβου-
 λος.
 Thrasyllós Θράσυλλος, ου.
 Thúkydides Θουκυδίδης,
 ου.
 t = ti τοί (enkl.).
 tiara ἡ τιάρα, ας.
 Tigris ὁ Τίγρης, ητος; Τί-
 γρις, ιδος.
 Timokrates Τιμοκράτης,
 ους.
 Timoleon Τιμολέων, ου-
 τος.
 Timón Τιμών, υνος.
 Timotheos Τιμόθεος, ου.
 Tiryns ἡ Τίρυνς, υθος.
 tisknu 1. πιέζω 2. (střkám)
 ὠθέω.
 Tissafernes Τισσαφέρνης,
 ους.
 titán ὁ τιτάν, ἄνος.
 titánka ἡ τιτανίς, ιδος.
 Tithraustes Τιθραύστης,
 ου.
 tíže (tíž) τὸ βάρος, ους.
 tlachal 1. δ ἀλαζών, ὄνος.
 2. ὁ ἀδολέσχης.
 tlachám ἀδολεσχέω.
 tlauna τὸ στόμα, ατος.
 tloušťka τὸ πάχος, ους.
 tluka κρούω.
 tina ὁ σκότος, ου; τὸ σκό-
 τος, ους.
 točím στρέφω.
 tok ὁ ῥοῆς (ῥόος), οῦ; τὸ
 ῥέμα, ατος.
 tolik τοσοῦτος 3.; τοσό-
 δε 3.
 Tomyris Τόμυρις, ιος.
 totiž γάρ, postp.
 touha 1. ὁ πόθος, ου. 2.
 ἡ ἐπιθυμία.
 toul ἡ φαρέτρα, ας.

toužím 1. ποθέω; (po ně-
 čem τι). — 2. ἐπιθυ-
 μέω; (po něčem τινός).
 tož = tedy 2.
 tragoedia ἡ τραγωδία, ας.
 Tráchis ἡ Τραχίς, ἴνος.
 trápím 1. ἀνάω. 2. ἀλγύνω.
 trapný ἀπιάρος 3.
 tráním (čas) διατρέτω; διά-
 γω.
 trepa τὸ σάνδαλον, ου;
 πέδιλον, ου.
 trest 1. ἡ ζημία, ας. 2. ἡ
 τιμωρία, ας.
 trestám 1. ζημιόω. — 2.
 κολάζω. — 3. τιμωρέο-
 μαι.
 trh ἡ ἀγορά, ας.
 trn (trní, pl.) ἡ ἄκανθα, ης.
 Troja ἡ Τροία, ας.
 Trojan ὁ Τρώς, ὠός.
 trojí, trojný τρισσός 3.
 trojnožka ὁ τρίπους, οδος.
 trojřadová (troj-
 řadní) loď } ἡ τριή-
 } ρης, ους.
 trojveslová }
 Trós Τρώς, ὠός.
 troubím σαλπίζω.
 trpím πάσχω.
 trpkost ἡ πικρία, ας; ἡ πι-
 κρότης, ητος.
 trpký πικρός 3.
 trubač ὁ σαλπικτής, οῦ.
 truchlím πενθέω.
 truchlivý λυπηρός 3.
 trvám μένω.
 trvanlivý ἐνδεδεχής 2.
 tržím (si) ἀφλισκάνω.
 třeba 1. jest a) δεῖ. b) χρή.
 2. třeba s conj.: καὶ ἐάν.
 třesu σείω.
 třínohý τρίπους, οδος 2.
 třítina ὁ κάλαμος, ου.
 tu 1. a) αὐτοῦ. b) ἐνθα;
 ἐνταῦθα. c) δέ (postp.
 tu on ὁ δέ). 2. tu jsem

a) πάρεμι (-εἶναι). b) ἔγω.

tučný πίων, ονος 2.

tuřím ὑβρίζω.

tvář = obličeř.

tvorím ποιέω; πλάσσω.

tvrz τὸ ἔρμημα, ατος.

tyčka τὸ δούρακτον, ου.

Týdens Τυδεύς, εως.

tyran ὁ τύραννος, ου. t.

jsem τυραννεύω.

tyranství ἡ τυραννίς, ίδος.

Týro Τυρώ, οῦς.

Tyros ἡ Τύρος, ου.

Tyrský } Τύριος 3.

Tyřan }

týž ὁ αὐτός (αὐτός) 3.

U.

ubíhám ἀποφεύγω; διαφεύγω; φεύγω; něchelo (něčemu) τί.

ubírám 1. = ujmám. 2. — se πορεύομαι. dep. pass.

ubližuju = křivím.

ucpánám ἐμψράσσω.

účasten μέτοχος 2.; — jsem μετέχω.

učení 1. ἡ διδασκαλία, ας.

2. (uč se) ἡ μάθησις, εως. 3. τὸ μάθημα, ατος.

učenost ἡ διδασκαλία, ας.

učím 1. διδάσκω; (někoho něčemu τινά τι). 2. uč se μανθάνω; (něčemu τί).

účinnlý ποιητικός 3.; k něčemu τινός.

učitel ὁ διδάσκαλος, ου.

úd τὸ μέλος, ους.

Údaios Οὐδαῖος, ου.

udatnost 1. ἡ ἀρετή, ἤς. 2. ἡ ἀνδρεία.

udatný 1. = dobrý. 2. = mužný.

uřavač } ὁ σκυφοράντης,
uřavatel } ου.

uřánám καταμηνύω; μηνύω.

uřěluju = uřilím.

uřerím 1. = útok učním.

2. v. vpadám.

uřice τὸ ἄγχιστρον, ου.

uřilím 1. ἀτονέμω. — 2. μεταδίδωμι.

uřobřuju ἰλάσκομαι; ἔξιλάσκομαι.

uřřuju ἀνέχω.

uřostím v. hostím.

uřozuju παίω.

uřo τὸ οὔς, ὠτός.

uřonánám διαφυλάσσω.

uřvačuju ἀναρπάζω; ἀρπάζω.

uřdu ὀείμι (-ιέναι) — διερχομαι.

uřec ὁ θεῖος, ου.

uřidám κατεσθίω.

uřimám 1. ἀφαιρέω. i med. 2. παραλαμβάνω.

uřiřuju φράσκω.

újma τὸ ἐλάσσωμα, ατος.

ukazuju δείννμι; ἐπιδείκνυμι.

úklad ἡ ἐπιβουλή, ἤς; úkladu strojím, činím ἐπιβουλεύω.

ukládám 1. (nařizuju) a) προσ-, ἐπι-τάσσω. b)

ἐπι-, ἐν-τέλλω. c) ἐπιτίθημι. 2. (uschonánám)

ἐν-, ἀπο-τίθημι; — si med. 3. ukl. o někoho ἐπιβουλεύω τινί.

úkladník ὁ ἐπίβουλος, ου.

ukončuju (ἐπι)τελέω.

ukousnu v. kousám.

ukrývám, skřývám σνγ-, ἀπο-κρύπτω.

úl τὸ σμῆνος, ους.

ulehnu si v. lehám si.

uleknu = lekám.

uložím v. ukládám; uložen jsem zeřimai.

umdlěvám 1. ἐκκίμνω; κίμνω. 2. ταλαιπωρέω.

umělec ὁ δημιουργός, οῦ.

uměly δαΐμων, ονος 2.

uměni ἡ τέχνη, ἤς.

umim, rozumím, ἐπίσταμαι. dep. pass.

umiiuju si = chei 2.

umírám ἀποθνήσκω.

umlknu v. mlčím.

úmysl 1. ἡ διάνοια, ας. 2.

ἡ γνώμη, ἤς. 3. τὸ βούλευμα, ατος.

unavuju se ἀπαγορεύω (prf. ἀπειρήκα).

upadám = vpadám.

upaluju καταπίμπρωμι.

upamatuju ἀναμνησκω; (někoho na něco τινά τι);

up. se dep. pass.

uprevuju καταπύρνωμι (uprevněn jsem καταπέπρωγα).

úplný = veřkeren.

upravuju κατασκευάζω.

uprelmu v. prehlám.

upřimný πρόθυμος 2.

uradím v. radím.

urážím a) περιζώπτω (někomu něco τινά τι). b) ἀποζώπτω.

určítý 1. ἀκριβής 2. — 2. ἀτρεκής 2.

určuju ὀρίζω; ὀσιρίζω.

úrok ὁ τόκος, ου.

urozenost } ἡ εὔγενεια, ας.

urozenství }

urozený εὔγενής 2.

urputník }

urputný } αἰθαδής 2.

úřad 1. ἡ ἀρχή, ἤς. 2.

(j. osoba) ὁ ἄρχων, ου-

τος.

usazuju εν-; ἀπ-οικίζω. — se αποικέω.
 usekují αποτέμνω.
 usiluju (snažím se o závod) ἀμιλλῶμαι. 2. = pokouším se. 3. (násilně) βιάζομαι.
 úskok 1. = úklad. 2. (šmejd) ἡ τέχνη.
 uslyším v. slyším.
 usmívám se μειδιάω.
 usmrcuju ἀποκτείνω (pass. obyč. ἀποθνήσκω); φονεύω.
 usnesení τὸ ψήφισμα, ατος; δόγμα, ατος.
 usouzený πεπερωμένος 3.
 uspávám κατακοιμίζω.
 ústa τὸ στόμα, ατος.
 ustanovuju καθίστημι.
 ústava = ustanovené (part. prf. sl. předch.).
 ustávám = přestávám.
 ustavičně 1. = vždy. 2. διατελέω s part.
 ustavičný συνεχής 2. συνεχός 3.
 ústí = ústa.
 ustupuju 1. (vedle) παραχωρέω. 2. (nazpět) ἀνα-, ἵπο-χωρέω.
 usuzuju κατακρίνω (někomu τινός).
 uslechtilost ἡ ἀνδραγαθία, ας.
 ústípek τὸ σκῶμμα, ατος.
 uštknu v. kousám.
 útěcha τὸ παραμύθιον, ου.
 útek ἡ φυγή, ἤς.
 utíkám (se) 1. φεύγω (před někým τινά). 2. ἀποδιδράσκω (někoho, někomu τινά).
 utínám ἀποκόπτω; ἀποτέμνω.

F. Lapař. Řecká cvičebná kniha. 7. vyd.

utiskuju πιέζω.
 útočiště ἡ καταφυγή, ἤς.
 útok činím ἐπιτίθεμαι (na někoho τινί).
 utrácím δαπανάω.
 utrhuju δρέπω.
 utrpím v. trpím.
 utržím v. tržím.
 utvořím v. tvořím.
 uvádím 1. εἰσ-, παρ-άγω. 2. (u. božstvo) εἰσφέρω.
 úvaha 1. τὸ ἐνθύμημα, ατος. 2. (úsudek) ἡ κρίσις, εως.
 uvazuju = vážu.
 uvažuju 1. = ohledávám. 2. ἐννοέω; λογίζομαι.
 uvěřím v. věřím.
 uvidím v. vidím.
 uvolnuju se βούλομαι, dep. pass.
 úvoz τὸ στενόν, οῦ.
 uvrhnuju ἐμβάλλω.
 uzavírám 1. κατεiléω. 2. περιερίγω.
 uzda ὁ χαλινός, οῦ.
 uznávám 1. = poznávám. 2. a) καταγινώσκω (na někoho něco τινός τι). b) καταψηφίζομαι.
 uztrávám = zraju.
 už 1. ἤδη. 2. už ne a) οὐκέτι. b) μηκέτι.
 úžina τὸ στενόν, οῦ.
 užitečný 1. χορήσιμος. 3. i 2. — 2. (prospěšný) a) ὠφέλιμος 2. i 3. b) λυσιτελής 2.
 užitek ἡ χρεία, ας; už. mám ὠφελέομαι.
 užívám 1. χορῶμαι (něčeho τινί). 2. (jídla a pod.) γεύομαι, ἀπολαύω (τινός).
 užívání ἡ χορῆσις, εως.

V.

váhavost ἡ βραδυτής, ἤτος.
 váhavý βραδύς 3.
 válčím πολεμέω; (s někým, n. proti někomu τινί).
 válečný πολέμιος 3.; πολεμικός 3.
 válka ὁ πόλεμος, ου.
 varuju se 1. εἰλαβέομαι (něčeho τι) dep. pass. 2. φεύγω.
 vášeň τὸ πάθος, ους.
 vážím τιμάω; v. si τιμῶμαι; ποιέομαι; málo — (περὶ) ὀλίγου.
 vážný σπουδαῖος 3.
 vážu δέω (za εκ-).
 včela ἡ μέλισσα (-ττα), ἤς.
 včera χθές; ἐχθές.
 vdávám 1. ἐκδίδωμι. 2. — se γαμέομαι (s dat.).
 vděčný εὐχάριστος 2.
 vděk 1. ἡ χάρις, ιτος. 2. (adj.) ἐπίχαρις, ιτος, 2.—3. vděk činím = zavděčuju se.
 več τὸ χρῆμα, ατος; τὸ πρᾶγμα. při attr. adj. ani se nepřekládá; adj. pak jest v neut. (věc důležitá = μέγα a pod.).
 večer ἡ ἑσπέρα, ας.
 věčnost 1. ὁ αἰὼν χρόνος. 2. ὁ αἰὼν, ὄνος.
 věda } ἡ ἐπιστήμη,
 vědomost } ἤς.
 veďu 1. ἔγω. 2. ἠγέομαι.
 vejdu εἶσειμι.
 věju πνέω.
 věk 1. ὁ αἰὼν, ὄνος. — 2. (stáři) ἡ ἡλικία, ας.
 vellbloud ὁ, ἡ κάμηλος, ου.
 velebení = chvalořeč.
 velebím ἐγκωμιάζω.

velikomyslnost ἡ μεγαλο-
ψυχία, ας.
velikost 1. τὸ μέγεθος, ους.
2. (počet) ὁ ἀριθμός, οὔ.
veliký, velký μέγας β.
velkolepý μεγαλοπρεπής
2.
velmi 1. μάλα. — 2. πάνυ.
ven θύραξ (foras).
věším στεφανώω.
věsíc δ στέφανος, ου.
venkov οἱ ἀγροί.
venku 1. ἔξω. 2. θύρασι.
věno (ἡ προίξ) gen. προικός.
věrnost ἡ πιστότης, ητος.
věrný πιστός β.
verš (řádek) ὁ στίχος, ου.
veřejně δημοσίᾳ (publice).
věřím 1. (důvěřuji) πισ-
στεύω. 2. (dávám se pře-
mluviti) πείθομαι.
veselím εὐφραίνω; v. se:
pass.
veselost ἡ φιλοφροσύνη, ης.
věším v. věším.
veslář (hlavní) ὁ κυβερνή-
της, ου.
vesluju ἐρέσσω.
vesměs = veškereň.
vesmír δ κόσμος, ου.
vespolek ἀλλήλων atd.
věším a) κρεμάννυμι. b)
(zaškreuji) ἀπάγχω.
veškereň ἄπας, ατος, β.;
σύμπας β.
věšba 1. (věštění) ἡ μαν-
τεία, ας; ἡ μαντική, ης.
2. (výrok) a) τὸ μαν-
τεῖον, ου. b) ὁ χρησμός,
οὔ. věšby dávám χρη-
σιμωδέω.
věstec δ μάντις, εως.
věštím μαντεύομαι; χράω.
věštírna τὸ μαντεῖον, ου.
většina οἱ πλεῖστοι β.

vévodím στρατηγέω; ἡγέο-
μαι.
vézení τὸ δεσμοτήριον,
ου.
vezmu v. беру.
vezu ἄγω.
vlazuju ἐμβάλλω.
vhoď εις καιρόν; εις δέον.
vhodný καιρός β. (2.) vhod-
ná doba ὁ καιρός, οὔ.
vcházím εἰσερχομαι; εἰσει-
μι (-ιέναι).
vchod ἡ εἴσοδος, ου.
více 1. (adv.) μᾶλλον. 2.
(adj.) comp. sl. πολὺς. —
β. ne — více (už ne) a)
οὐκέτι. b) μηκέτι.
vidím δρᾶω; βλέπω.
viditelný δρατός β.
viklám σφάλλω.
vím 1. οἶδα. 2. ἐπίσταμαι.
dep. pass.
vinen αἷτιος β. (něčím τι-
νός).
viním αἰτιῶμαι (něčím, z ně-
čeho τινός).
vino ὁ οἶνος, ου.
víra ἡ πίστις, εως, v. i B.
cvič. č. 49., β.
visím κρέμαμαι dep. pass.
vítězím νικάω (někomu; nad
někým τινά).
vítězochtivý φιλόνηκος 2.
vítězství ἡ νίκη, ης.
vítr ὁ ἄνεμος, ου; τὸ πνεῦ-
μα, ατος.
vkládám ἐντίθημι.
vláda 1. ἡ ἀρχή, ης, 2. τὸ
κράτος, ους.
vladařství = království.
vládce ὁ ἄρχων, οτος.
vládnou ἄρχω, δυναστεύω
(někomu; nad někým τι-
νός).
vlas (srst) ἡ θρίξ, τριχός.
vlast = otcina.

vlastní 1. ἴδιος β. — 2. (do-
máci) οἰκετός β.
vlastovice: vlastovka ἡ χε-
λιδών, όνος.
vleku ἔλκω; ἔλκνω.
vlénám ἐγγέω.
vlídný 1. φιλάνθρωπος 2.
— 2. πρῶτος β. (fem.
πραεῖα n. πραεῖα).
vlk ὁ λύκος, ου.
vlna τὸ ἔριον (obyč. pl.).
vloha ἡ φύσις, εως (o jedno-
tlivých os. obyč. v sg.).
vložit v. vkládám.
vnitř, vnitřně ἔσω, εἴσω.
vnukám ἐμβάλλω.
voda τὸ ὕδωρ, ὕδατος.
vodím ἄγω.
voditelkně ἡ ἡγεμών, όνος.
voj ὁ στρατός, οὔ.
vojevůdce ὁ στρατηγός, οὔ.
v. jsem στρατηγέω.
vojevůdcovství ἡ στρατη-
γία, ας.
vojín ὁ στρατιώτης, ου.
vojna = válka.
vojska τὸ στράτευμα, ατος;
ἡ στρατιά.
volám καλέω.
volba ἡ αἵρεσις, εως; προαί-
ρεσις, εως.
volím (si) 1. (chci) βούλο-
μαι dep. pass. 2. (beru
si), αἰρέομαι.
volno jest ἔξεστι(v).
volný = váhavý (v. i
předch.)
voním ὀζω; ὀδωδα (něčím
τινός).
vos, viz: osa.
vozka ὁ ἥριοςχος, ου.
vrád ἡ εἰσβολή, ης; ἐκβο-
λή, ης.
vrádam ἐμ-, περι-πίπτω
(v něco τινί). 2. = vtr-
huj.

vplouti aor. sl. εἰσ-, ἀνα-
πλέω.
vrouštím παρήμι; vp. si
εἰσέμαι.
vracím 1. ἀποδίδωμι. 2.
—se ἐπανερχομαι; ἀνα-
χωρέω.
vrah ὁ φονεύς, ἕως.
vrátný ὁ θύρωρός, οὐ.
vražda ὁ φόνος, οὐ.
vraždlím φονεύω; κτείνω;
ἀποκτείνω.
vražedlný φονικός 3.
vrch mám περιέμι (-εἴ-
ναι); vrchu docházím πε-
ριγίγνομαι.
vrchol ἡ ἀκμή, ἤς.
vrstevník ὁ ἡλικιώτης, οὐ.
vršek τὸ ἄκρον, οὐ; i pl.
vrtkavý σφαλερός 3.; ἐπι-
σφαλής 2.
vskakuju (vzskakuju) ἀνα-
θρήσκω.
vstávám ἀνίσταμαι (s act.
aor. II. a prf.).
vstupuju ἐπιβαίνω; na ně-
co ἐπὶ τινος (τινα); do
něčeho ἐμβαίνω εἰς τι.
však = ale.
všechn πᾶς, παντός 3.
všelijaký παντοῖος 3.
všeliký ἅπας, αὐτός 3.
všetechný πολυπράγμων,
ονος 2.
všude, všady πανταχοῦ;
πάντη.
vtírný εὐφρής 2.
vtrhuju ἐμ-, εἰσ-βάλλω.
vůbec ὅλως.
vůdce ὁ 1. ἡγεμών, ὄνος.
2. στρατηγός.
vůkol κύκλω.
vůl ὁ βοῦς, βοός.
vůz 1. ἡ ἅμαξα, ἡς; ἡ ἀπή-
γη, ἡς. 2. (válečný) τὸ
ἔρμα, ατος (obyč. pl.).

vybíhám 1. ἐκθέω. 2. ὀρ-
μῶμαι.
vybízím ἐξορμάω; παροξύ-
νω.
výborný = výtečný.
vyčihávám ἐπιτηρέω
(s acc.).
vyčistím v. čistím.
vyčítám; } 1. ὀνειδίζω.
výčítky } 2. μέμφομαι.
dělám } 3. ἐπιτιμάω.
výčitka τὸ ὄνειδος, οὐς (v.
i předch.).
vyčkávám ἀναμένω.
vydávám 1. παρα-, ἀπο-δί-
δωμι. 2. = vynakládám.
3. vyd. v šanc προέ-
μαι. 4. = vdávám.
vydělávám (si) ἐργάζομαι.
vydobyvám 1. (si) πτώμαι.
2. αἰρέω.
vydržuju ὑπομένω.
vyháním ἐκβάλλω. 2. =
vypuzuju.
vyhlašuju 1. ἀποδεικνύμι.
2. ἐπαγγέλλομαι.
vyhlazuju ἀφανίζω.
vyhledávám = hledám.
vyhnaneč ὁ φηγός, ἄδος.
vyhnanství ἡ φηγή, ἤς.
vyhojení ἡ ἴασις, ἕως.
vyhojím v. hojím.
vyhojuju ἐξακέομαι.
vyhrnuju ἐξορμάω.
vyhrožuju ἀπειλέω.
vyhubuju ἀφανίζω; δια-
φθείρω.
vyhynu v. hynu.
vycházím 1. a) ἐξ —, προ-
έρχομαι. b) ἀποβαίνω.
2. v. na plen τρέπομαι
ἐπὶ ἀρπαγῆν. 3. (o slunci)
= vznikám.
vychloubám se ἀλαζονεύο-
μαι; καλλωπίζομαι.
vychod 1. ἡ ἕξοδος, οὐ. 2.

a) (svit, zora) ἡ ἕως, ἕω
b) ἡ ἀνατολή, ἤς.
vychovaní ἡ παιδεία, ας.
vychovávám 1. τρέφω. 2.
παιδεύω.
vychvaluju 1. ἐγκωμιάζω.
2. ἐπαινέω.
vyjdu 1. ἕξιμι (-ίεναι);
ἐκβαίνω. 2. (stanu se)
fut. med. sl. ἀποβαίνω.
vyjevuju ἀποφαινομαι; δη-
λώω.
vyjidám v. szírám.
vykládám διηγέομαι.
vyklizuju ἐκφορέω.
vykluzuju ἐξολισθαίνω.
vykonávám 2. κατα-, δια-
πράσσω. 2. περαίνω. 3.
(cestu) κατανύω.
vykopávám = kopu.
vykrađuju ἐκβαίνω.
vykupětu τὸ λύτρον, οὐ (obyč.
pl.).
vykuruju ἀπολύομαι.
vylévám ἐκχέω.
vyložím v. vykládám.
vylučuju ἀπελαύνω (od ně-
čeho τινός).
vymáhám (si) πράσσομαι;
διαπράσσομαι (od ně-
koho něco τινά τι).
vyměňuju ἀλλάσσω; μετ-
αλλάσσω; vyměň. si:
med.
vymlouvám se προφασίζο-
μαι.
výmluva ἡ σκήψις, ἕως.
výmysl τὸ σοφισμα, ατος.
vynakládám 1. δαπανάω.
2. ἀναλίσκω.
vynalézám ἐξευρίσκω; εὐ-
ρίσκω.
vynalezce ὁ εὐρετής, οὐ.
vynaložím v. vynakládám.
vynikám 1. ἀριστεύω. 2.
περίεμι (-ίεναι); δια-

- φέρω; (nad někoho τινός).
- vyřad ě εκδρομή, ἤς.
- vyřadám εκπίπτω.
- vyřiju v. řiju.
- vyřlácím εκτίνω.
- vyřlašuju = řlašim 3.
- vyřlħuju 1. εκτίμπλημι.
2. καταπράσσω.
- vyřlju fut. (aor., prf.) sl.
1. εκπλέω. 2. άνάγομαι.
- vyřouřtím άφήμι.
- výřoněd ě λέξις, εως.
- vyřonidám 1. εκκηρύσσω.
2. (střepinami) έξοστρακίζω.
- výřřava (váleěná) 1. ě στρατεία, ας; v. řinim στρατεύω; -ομαι. 2. ό στόλος.
- vyřřanonáni ě άφήγησις, εως; διήγησις.
- vyřřavuju 1. a) έξ —; διηγέομαι. b) λέγω. 2. v. se (do pole) στρατεύομαι.
- vyřřodánám εκπιπράσκω.
- vyřřořřuju εκλύω.
- vyřřtánám (uřřtánám) se πυνθάνομαι.
- vyřřũju (si) δανείζομαι.
- vyřřuju έξελεύω.
- vyřřonpánám άπισώω.
- vyřřstánám αναφύομαι.
- vyřřv v. vyřřvám.
- vyřřvám έξ-, άν-αιρέω.
- vyřřknu έξερω; έρω.
- vyřřazuju φυτεύω.
- vyřřekám v. sekám.
- vyřřkakuju εκπηδάω; εκ-, άνα-θρύσκω.
- vyřřslaneč d πρεσβευτής, οũ; v. pl. οί πρέσβεις, εων.
- vyřřmívám (se) καταγελάω; (někomu τινός).
- vyřřokomyřlnost ě μεγαλοψυχία, ας.
- vyřřokomyřlný μέγα φρονών, οũντος 3.
- vyřřoký ύψηλός 3. μακρός 3.
- vyřřstavím v. stavím.
- vyřřstrojuju 1. έξοπλίζω. — 2. = strojím 1.
- vyřřstřihám se φυλάσσομαι (τι).
- vyřřstupuju 1. άνα-, εκ-βαίνω. 2. vyst. z něčeho πορεύομαι έξω τινός. 3. (o řečniku) πάρεμι (-ιέναι); παρεřχομαι.
- vyřřsvětluju έρμηνεύω.
- vyřřsvobozuju εκλύω (někoho z něčeho τινά τινος).
- vyřřsychám ξηραίνομαι.
pass.
- vyřřsýlám 1. εκπέμπω; πέμπω. 2. (odesýlám) αποστέλλω.
- vyřřšehrad ě άκρόπολις, εως.
- vyřřšivíní τó ποίκιλμα, ατος.
- vyřřtahuju 1. έξέλκω. 2. (váleěně) άπελεύω.
- výřřtečnosť ě άρετή, ἤς.
- výřřtečný; výřřtečník άριστος 3.
- vyřřtisknu v. tisknu.
- výřřtok ό έκρος (-ρος), ου.
- vyřřtrínám έμ-, περι-μένω; μένω.
- vyřřtýkám = vyřřitám 2.
- vyřřvádím 1. έξάγω. 2. (protajmo) ύπεξάγω.
- vyřřvařuju καθέψω.
- vyřřvážení ě έξαγωγή, ἤς.
- vyřřvolánám εκκαλέω.
- vyřřvollím v. volím.
- vyřřvnačím 1. ανατρέπω. 2. (dřivody, řeč atd.) έλέγχω.
- vyřřvřtánám αναδύομαι.
- vyřřznánám όμολογέω.
- vyřřřpěvuju έξάρδω.
- vyřřřřazuju μυνύω.
- vyřřžedáč ό κατάσκοπος, ου; σκοπός, οũ.
- vyřřžnidám 1. έξετάζω. (na někom něco τινά τι.) 2. κατασκέπτομαι.
- vyřřžvám παρακαλέω; (sobě ku pomoci) επικαλέομαι.
- vyřřžaduju si αίτέομαι.
- vyřřživa ě τροφή, ἤς.
- vžácný τίμιος 3. i 2.
- vžájemně = vespolek.
- vždaluju απαλλάσσω; — se: pass.
- vždánám αποδίδωμι.
- vždělání } ě παιδεία,
vždělanost } ας.
- vždělaný εδπαίδευτος 2.
- vždělánám 1. (lidř) παιδεύω.
— 2. (zemř) εργάζομαι.
- vžduch d, ě, άήρ, έρος.
- vžhũru žνω.
- vžkřřkuju αναβοάω.
- vžlétám αναπέτομαι.
- vžnásím αναφέρω.
- vžneřený σεμνός 3.
- vžnikám 1. ανέχω; άνίσχω.
2. εκγίγνομαι.
- vžřor = přřklad.
- vžřoura = povřstání.
- vžřřstím αναφύομαι.
- vžřřvám ανακαλέω; (vroucniě) άνα-, επι-καλέομαι.
- vžřdy del (na vždy εις άεί).
vžřdyt a) γάρ (postp.). b) επει.

X.

Xanthippos Ξάνθιππος,
ου.
Xenofón Ξενοφών, ώντος.
Xerxes Ξέρξης, ου.

Z.

zábava ě συνουσία, ας.
zabijím a) άποκτείνω; φρο-

- νεύω. b) (obzvl. k oběti) σφάζω.
 zabraňuju κωλύω.
 začátek ἡ ἀρχή, ἤς.
 začínám ἀρχω; ἀρχομαι (v. A. eviř. LXXIV. pozn. 1.).
 zadavuju πνίγω.
 zadní ὁ ὀπισθεν (zadnější v. pozdější 1.; sup. v. nejzadnější).
 zadržuju κατέχω.
 zadřímávám καταδαρθάνω.
 zahaluju παρακαλύπτω.
 záhuba ὁ ὄλεθρος, ου.
 zahubím v. hubím.
 zahynu v. } hynu.
 zacházím „ }
 zachovalosť ἡ εὐεξία, ας.
 zachovávám 1. a) φυλάσσω διαφ-. b) mír zach. εὐρήνην ἄγω. 2. (živého) σῶζω.
 zachráněni ἡ σωτηρία, ας.
 zachráněný σῶς (σῶος).
 zachraňuju διασφάζω; σφάζω.
 zachycuju = zajímám 1. zajatý αἰχμάλωτος 2.; z. jsem ἄλισκομαι.
 zajdu v. hynu.
 zajie ὁ λαγώς, ὦ.
 zajímám 1. κατα-, συν-, λαμβάνω. 2. (v pass. sm.) ἄλισκομαι.
 zajisté γάρ (postp.).
 zakazuju = zapovídám.
 základ τὸ θεμέλιον, ου.
 zakládám (město a pod.) 1. a) κτίζω. (aor. založiti.) b) οἰκίζω. 2. z. si na něčem μέγα φρονῶ ἐπί τι-νι.
 zákon ὁ νόμος, ου. (z. dávati v. A. eviř. LXXXVI. p. 3., LXXXVII. p. 23.)
 zákonodárce ὁ νομοθέτης, ου.
 zakopávám κατορύσσω.
 zakouším 1. πάσχω. — 2. = rožínám.
 zakouzluju φαρμακεύω.
 zakrývám ἀποκρύπτω.
 zakvilím v. kvílím.
 zalekám v. lekám.
 zalézám καταδύομαι.
 záleží mi na něčem μέλει μοί τινος.
 záležitost τὸ πρῶγμα, ατος.
 zalíbím se v. líbím se.
 založím v. zakládám.
 záluďa = výmysl.
 zaměstknání τὸ ἐπιτήδευμα, ατος.
 zaměstknávám se ἐπιτητεύω (něčím τι).
 zamlčuju v. mlčím.
 zámožný εὐδαίμων, ονος 2.
 zamýšlím 1. ἐπινοέω. 2. zam. se, si συννοέω.
 zanedbávám ἀμελέω.
 zanechávám ἐλλείπω; κατὰ-, ὑπο-λείπω; ὑφίεμαι.
 západ = večer.
 zapadám καταδύομαι (s act. aor. II. a prf.).
 zápač ἡ δσμή (δδμή), ἤς.
 zapaluju 1. καίω. 2. ἐμπύμπρημι.
 zápas ὁ ἀγών, ὦνος; ὁ ἄθλος, ου.
 zápasím 1. ἀγωνίζομαι. 2. διαμάχομαι.
 zápasní hra = zápas.
 zápasnictví ἡ ἀγωνία, ας.
 zapírám ἐξαρτέομαι (obyč. dep. pass.).
 zapisuju ἀνα-, κατα-γράφω.
 zaplaču v. plaču.
 zaplavuju κατακλύζω.
 zápolím παλαίω.
 zapomenlivý ἐπιλήμων, ονος 2.
 zapomenutí ἡ λήθη, ἤς.
 zapomeřlivý = zapomenlivý.
 zapomínám ἐπιλανθάνομαι.
 zapovídam ἀπαγορεύω (aor. ἀπείπον).
 zapřahuju καταζεύγνυμι.
 zapuzuju ἀπελάνω.
 zaraďuju se v. raduju se.
 zarážím (lekám) ἐκπλήσσω.
 zardím se v. rdím se.
 zarmucuju λυπέω.
 zářmutek ἡ λύπη, ἤς.
 zároveň ἅμα (s dat.).
 zase πάλιν; αἶ.
 zasedám καθέζομαι.
 zaseju v. seju.
 zasměju se v. směju se.
 zasmušilec ὁ σκυθρωπός.
 zasnuhuju ἐγγυάω.
 zásobný εὐπορος 2.
 zastavuju 1. παύω. 2. ἵστημι.
 zastihuju καταλαμβάνω.
 zastráhuju = zarážím.
 zastřelím v. střílím.
 zastydím se v. stydím se.
 zasvěcený ἱερός 3. (někomu) τινός.
 zasypávám χέω.
 zášť, zášť τὸ μίσος, οος.
 zatím μεταξὺ.
 zatoužím v. toužím.
 zaváním εισάγω.
 zaváním ὀδῶδα.
 zavazadlo τὸ σκεῦος, οος.
 zavděčuju se χαρίζομαι.
 zavěju v. věju.
 zavěsím v. věším.
 závidím φθονέω.
 zavírám 1. κλείω; ἀποκλείω. 2. εἴρω; καθ-εἴρω.

závist *ὁ φθόνος, ου; ὁ ζήλος, ου.*
 závistivý *φθονερός* 3.
 zavítati aor. sl. *παραγγίγνεται* (u. *βλώσκω*).
 závod = zápas.
 závodní *ἐναγώνιος* 2.
 závoj *ἡ καλύπτρα, ας.*
 zavražďim v. vražďim.
 zbabělost = bážlivost.
 zbabělý = bážlivý.
 zbavení *ἡ ἀπαλλαγή, ἤς.*
 zbavuju 1. (odluďuju) *ἀπολύω*. — 2. (odstraňuju) *ἀπαλλάσσω*. — 3. (okráďám) *ἀποστερέω*.
 zběhlý 1. *δεινός* 3.; v něčem *τὶ*. 2. *ἀγαθός* 3.
 zboží *τὰ ἄνια, ων.*
 zbožnost *ἡ εὐσέβεια, ας.*
 zbožný 1. *εὐσεβής* 2. — 2. *δσιος* 3.
 zbraň *τὸ ὄπλον* (obyč. pl.).
 zbrojím 1. *ὀπλιζώ*. — 2. (loď) *πληρώω*.
 zbytečný *περισσός* 3.
 zeela *πάνυ; παντάπασιν* (v).
 zdám se 1. a) *δοκέω*. b) *ἔοικα*. 2. (jevím se) *φαινομαι*. pass. (s II. aor.).
 zdání *τὸ δόγμα, ατος.*
 zdivočuju (trans.) *ἀγριώω*.
 zdlouhavý = váhavaný.
 zdobím *κοσμέω*.
 zdráhám se *δνκέω*.
 zdraví *ἡ ὑγίεια, ας.*
 zdravý *ὕγιής* 2.; *ὕγιενός* 3.; zd. jsem a) *ὕγιαίνω*. b) *χαίρω*.
 zdroj *ἡ πηγὴ, ἤς.*
 zdrželivý *ἐγκρατής* 2.
 zdržuju se *ἀπέχομαι*.
 zdvihám 1. a) *αἴρω*. b) *ἀναίρω*. 2. *ἀνατείνω* (ruku).
 zeď *τὸ τεῖχος, ους.*
 zeléa *Ζέλεια, ας.*

země 1. *ἡ, γῆ; γῆς*. 2. (kra-
 jina) *ἡ χώρα*.
 zeměměřičtví = měřičtví.
 zemru v. umírám.
 zemřelý *ὁ τεθνεώς, τὸ τεθνεός* (gen. *τεθνεώτος*),
ἡ τεθνεῶσα (gen. —
ώσης).
 Zénón *Ζήνων, ωνος*.
 zeptám v. ptám.
 Zéthos *Ζῆθος, ου*.
 Zeus *Ζεύς, Διός*.
 zevně *ἔξω*.
 zevnější *ὁ ἐκτός* (neskl.).
 zevnitř (zevna) *ἔξω*.
 zhanobuju *καταισχύνω*.
 zhasínám *κατασβέννυμαι*.
 zhotovuju *κατασκευάζω*.
 zhoubný *ὀλέθριος* 2. i 3.
 zhubím v. hubím.
 zima 1. (studenó) *τὸ ψῦχος, ους*. 2. (část roku, zima)
ὁ χειμών, ῶνος.
 zimní *χειμέριος* 3. i 2.
 zisk *τὸ κέρδος, ους*.
 ziskání *ἡ κτήσις, εως*.
 ziskávám (vydobývám si)
κτῶμαι.
 ziskuchtivý *φιλοκερδής* 2.
 zistnost *ἡ πλεονεξία, ας*.
 zitra *αἴριον*.
 zjevný 1. *φανερός* 3.; *καταφανής* 2. — 2. *σαφής*
 2. (ku př. přítel).
 zjevnuju *ἀποφαίνω; δηλώω*.
 zjinačuju *ἀλλοιόω*.
 zkameňuju (trans.) *λιθώω*.
 zkáza *ἡ διαφθορά, ας; ἡ κατάλυσις, εως*.
 zklamu v. klamnu.
 zkoumám 1. *ἔξετάζω*. 2.
 a) *δοκιμάζω*. b) *γνωρίζω*. 3. *σκοπέω* (v ost.
 čs.: *σκέπτομαι*).
 zkoumání 1. *ἡ δοκιμασία, ας*. 2. *ἡ σκέψις, εως*.

zkoušení = zkouška.
 zkouším *πειράω* i med. (obyč. s gen.).
 zkouška *ἡ πείρα, ας*.
 zkracuju *κολούω*.
 zkřiknu v. vzkřiknu.
 zkušební kámen *ἡ βράσανος, ου*.
 zkušenosť *ἡ ἐμπειρία, ας*.
 zkušeny *ἐμπειρος* 2.
 zlato *ὁ χρυσός, οῦ; τὸ χρυσίον, ου*.
 zlatorouný *χρυσόμαλλος* 2.
 zlatý *χρυσούς* (*χρύσεος*) 3.
 zlo, zlé *τὸ κακόν, οῦ*.
 zlobím = hněvám.
 zločinec *ὁ κακοῦργος, ου*.
 zloděj 1. (krádece) *ὁ κλέπτης, ου*. 2. *φάρ, φωρός*.
 zlomím = lámu.
 zlomyslnost *ἡ κακοήθεια*.
 zlomyslný *κακόνους* (-ουος) 2.; *δύσωνος* (-ουος) 2.; *δυσμενής* 2.
 zlořečím *κατ-αρῶμαι* (τι-νί).
 zlost 1. (zlo) *ἡ κακία, ας*. — 2. (hněv) *ἡ ὀργή*.
 zlý *κακός* 3.
 zmatu v. matu.
 změkčilost *ἡ μαλακία, ας*.
 změkčilý 1. *μαλακός* 3. — 2. *θρυπτικός* 3.
 změna = proměna.
 zmenšuju 1. *μειώω*. — 2. *κακίζω*.
 změňuju v. měním.
 zmočnuju se 1. *κρατέω*. — 2. *κρίσις γίγνομαι*.
 zmužilost *ἡ ἀνδραγαθία*.
 zmýlití v. mýlím.
 znak *τὸ παράσημον, ου*.
 znalec 1. *ὁ ἐπιστάτης, ου*. 2. = znalý.
 znalý *ἐπιστήμων, ονος* 2. — 2. = zkušeny.

znám *ἐπίσταμαι* (v. i ne-
znám).
znamenám 1. *τεκμαίρομαι*.
2. (pozoruju) *αἰσθάνομαι*.
znamení 1. τὸ σῆμα, ατος; τὸ σημεῖον, zn. δάνάμ σημαίνω. 2. τὸ τεκμήριον.
znamenitý 1. a) *ἐπίσημος*
2. b) *ἐπιφανής* 2. — 2.
ἄξιόλογος 2.
známý γνώριμος 2. (3.).
znelibuju se *ἀπεχθάνομαι*.
zpiěuju 1. *ἀφανίζω*. 2. *διαφθείρω*. 3. *ἀπόλλυμι*.
znikám = ubíhám.
zohavuju *λωβῶμαι*; *αἰκίζομαι*.
zoufám *ἀθυμέω*.
zpět *ὀπίσω*. zp. *πρὶνάδιμ ἀνάγω*.
zpěv ἢ *ψῆδή*, ἤς.
zprívám *ζῆδω* (*ἀείδω*).
zplácím = *splácím*.
zpromínám *μιμνήσκω*; *ἀναμιμνήσκω*; zp. si: dep. pass.
zpozdíly 1. *ἠλίθιος* 3. — 2.
μωρός (*μῶρος*) 3.
zprávný = *správný*.
zprotivuju se *ἐναντιόδομαι*.
dep. pass.
zrupnost ἢ *ὕβρις*, εως.
zrupný ὁ *ὕβριστής*, οὔ.
zřisob ὁ *τρόπος*, ου.
zřisobilý *πρακτικός* 3.
(k něčemu *τινός*).
zrada ἢ *προδοσία*, ας.
zrádce ὁ *προδοτής*, ου.
zraju *πεπαινοῦμαι* pass.
zrak ἢ *ὕψις*, εως.
zrazuju *προδίδωμι*.
zreadlo τὸ *κάτοπτρον*, ου.
zrušuju 1. *δια-*, *κατα-*λύω.
2. *συγχέω*.

zřejmý *εναργής* 2.
zřím *δράω*.
zšílím v. *šílím*.
ztrácím 1. *ἀποβάλλω*. —
2. *ἀπόλλυμι*.
zub ὁ *ὀδούς*, ὄντος.
zůstávám 1. *μένω*; *ὑπομένω*. 2. pass. sl. *zůstavuju*.
zůstavuju *ὑπολείπω*.
zvědaný *περιεργος* 2.
zvedenost ἢ *ἐδικοσμία*, ας.
zvelebuju 1. (ponyšuju; *prospívám*) *ὠφελέω*. 2. (oslavuju) *ἐγκωμιάζω*.
zvěř ὁ *θήρ*, *θηρός* (pl.) (sg. i zvěr).
zvěřinec (obora) ὁ *παράδεισος*, ου.
zvěstuju *ἀπ-*, *ἐξ-**αγγέλλω*.
zvěšťuju 1. (zveličuju) *μεγαλύνω*. 2. *αὐξάνω*; *αὐξω*.
zvidám *πυνθάνομαι*.
zviřátko τὸ *ζῴδιον*, ου.
zvíře τὸ *θηρίον*, ου; *ζῴον*.
zvířecí *θηριώδης* 2.
zvitězím v. *vitězím*.
zvlášť *ἰδίᾳ*.
zvláštní = *vlastní* 1.
zvu *καλέω*.
zvuk = *hlas*.
zvůle ἢ *ἐξουσία*, ας.
zvyk τὸ *ἔθος*, ἡθος, ους.
zvykám 1. tr. *ἐθίζω*. 2. intr. *-ομαι* pass.
zvyklý jsem *prf.* pass. sl. *ἐθίζω*.
Ž.
žába ὁ *βάτραχος*, ου.
žádám 1. *αἰτέω* (od někoho něčeho; někoho za něco *τινά τι*). 2. mám za (hodno) *ἀξιόω*. 3. = *toužím* 2.

žádáný 1. *οὐδείς* 3. — 2. *μηδείς* 3.
žádost 1. ἢ *ἐπιθυμία*, ας. — 2. ὁ *ζήλος*.
žádostiv *πρόθυμος* 2.; *ἐπιθυμητής*, οὔ.
žák 1. ὁ *μαθητής*, οὔ. 2. *společník* ὁ *συνών*, ὄντος.
žalobník ὁ *κατήγορος*, ου.
žalost = *zármutek*.
žaludek ἢ *γαστήρ*, *γαστρος*.
žaluju 1. *κατηγορέω* (někoho *τινός*). 2. *ἐγκαλέω*.
že 1. *στι*; ὧς. 2. *že a*) s indic. často = *const. infin. b*) = *const. partic.*
žebrák ὁ *πτωχός*, οὔ.
železný *σιδηρούς* (*-ήρεος*) 3.
železo ὁ *σίδηρος*, ου.
želím *ὀδύρομαι*.
želva ἢ *χελώνη*, ἤς.
žena ἢ *γυνή*, *γυναικός*.
ženich ὁ *νυμφίος*, ου.
ženu *φέρω*.
žertovnost ἢ *παιδιά*, ἄς.
žertovný = *směšný*, a).
žertuju *παίζω*; ž. s někým *συμπαίζω τινί*.
žezlo (podpora) τὸ *σκήπτρον*, ου.
žiju (jsem živ) 1. *ζάω* (obyč. v prs.). — 2. *βιάω* (obyč. v aor., fut., prf.); *καταβιάω* (*προžívám*). 3. *βιοτεύω*.
žila ἢ *φλέψ*, εβός.
živ jsem = *žiju*.
živím *τρέφω*.
živobyti 1. ἢ *διαίτα*, ἤς. 2. = *život*.
živochich τὸ *ζῴον*, ου.
život ὁ *βίος*, ου; ἢ *βιοτεία*, ας.

životní stráž οἱ δορυφόροι.
 živý 1. = žijící. 2. (ještě
 ž.) ἔμπροσθ 2.
 žizeň ἢ δίψα, ης.

žizním διψάω.
 žluč ἢ χολή, ἡς.
 žnu ἀμάω; sobě: med.
 žvatlám λαλέω.

žvatlavost 1. ἡ λαλιά, ἄς.
 2. ἡ ἀδολεσχία.
 žvatlavý 1. λαλῶς 2. — 2.
 ἀδολέσχης, ου.

O b s a h.

(Cvičení dílu I. i II. zvlášť naznačena nejsou, poněvadž dle pořadí pravidel mluvnických snadno jest jich zde vyhledati.)

	Strana		Strana
Čtení 1. α'	32	Čtení 31. λα'	103
" 2. β'	49	" 32. λβ'	105
" 3. γ'	51	Přídavek rozmanitého čtení.	
" 4. δ'	54	I. Bajky	107
" 5. ε'	56	II. Přípovědi, anekdoty, krátké pří-	
" 6. ς'	57	běhy	108
" 7. ζ'	60	III. Delší články souvislé:	
" 8. η'	61	1. Návrh Aristeidův po bitvě Sa-	
" 9. θ'	63	lamínské	112
" 10. ι'	66	2. Příběh před bitvou Platajskou	113
" 11. ια'	67	IV. Malé výňatky básnické	114
" 12. ιβ'	70	Seznamy slovíček ku jednotlí-	
" 13. ιγ'	71	vým cvičením	116—138
" 14. ιδ'	73	Úlohy z bajesloví pro opako-	
" 15. ιε'	74	vací cvičení ve tvarosloví:	
" 16. ις'	76	O původu všehomíra, bohův a lidí	
" 17. ιζ'	79	I—III.	138
" 18. ιη'	81	O potomcích Ajolových IV., V.	140
" 19. ιθ'	82	O Argonautech VI—XI.	141
" 20. κ'	84	O Perseovi a předcích jeho XII—XV.	145
" 21. κα'	86	O Hérakleovi XVI—XXV.	147
" 22. κβ'	87	O Kadmovi a jeho potomcích XXVI	
" 23. κγ'	90	—XXVIII.	153
" 24. κδ'	91	Úlohy syntaktické:	
" 25. κε'	93	I. (Ku povaze starých řečí ve	
" 26. κς'	95	válkách)	160
" 27. κζ'	96	II. (O žvatlavosti)	165
" 28. κη'	98	III. (Xenofón povzbuzuje setníky	
" 29. κθ'	99	v řeck. vojstě Kýra zemfélého)	166
" 30. λ'	100		

	Strana		Strana
IV. (O soše Dia Olympijského)	169	XVI. (Účinek elegie Solónovy)	201
V. (K 1. zpěvu Iliady)	175	XVII. (Kýros a Kroisos)	202
VI. (Themistokles a Pausanias)	178	XVIII. (Stésichorova bajka a Hime- fané)	202
VII. (O Sókratovi)	182	XIX. (O sofistech)	205
VIII. (Jak se děl ostrakismos)	182	XX. (Spartané s Leónidou vyzý- vají obce Hellénské k vý- pravě)	206
IX. (Artabános Xerxovi od vý- pravy proti Řecku odrazuje)	185	XXI. (Themistokles a Aristeides před bitvou u Salamíny	206
X. (Themistokleova loď u Sala- míny)	186	XXII. (Themistokleův tajný plán o loďstvu Hellénském)	207
XI. (Marné poselství spojených Ře- ků ku Gelónovi v Syrakúsách)	191	XXIII. (Themistokleův útěk do Asie)	208
XII. a) (O Semiramidině hrobce)	194	XXIV. (Alexander Vel. a jeho lékař Filippos)	208
b) (Alexander a matka Da- reiova)	195	XXV. (Arion delfinem zachráněn)	208
XIII. (Osud zlaté trojnožky)	200	XXVI. (Eg. král Sethón pomocí myši zachráněn)	209
XIV. (Hádka o přednost mezi Athé- ňany a Tegejany u Plataj)	200	Slovníček	210
XV. (C. Julius Caesar a mořští lou- pežníci)	201		

Dodatkem poznámka.

a) Ku cvičením v druhém hlavním díle (B, str. 156 násl.) přidávány citáty vedle mluvnice Schulzovy a Niederlovy i ze Skladky řeckého jazyka upravené k pátému vydání Niederlovy mluvnice Vilémem Steinmannem, r. 1892.

b) Z omylů tiskových zbývá ještě poopravití tyto:

na str. 33. ve cvičení XLIX. v řád. 4. čti <i>εισόν</i> (m. <i>εισόν</i>)	
" " 71. " čtení <i>εγ'</i> " " 3. " <i>ἀνατεταραγμένους</i>	
" " 108. " " <i>ξ'</i> " " 2. " <i>αδτῶν</i>	
" " 198. " cvičení 60. " " 9. za „nesvornými“ vlož)	